

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ
ที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

นายสุวัฒน์ สัจจะประภา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Protection of Rights and Liberties of Designated Persons under
the Counter-Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing Act
B.E. 2559 (2016)

Mr. Suwat Satchaprapa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

โดย

นายสุวัฒน์ สัจจะประภา

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ อรรถนพ ลิขิตจิตถะ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ อรรถนพ ลิขิตจิตถะ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ สุรสิทธิ์ โกศลนาวิณ)

สุวัฒน์ สัจจะประภา : การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 (Protection of Rights and Liberties of Designated Persons under the Counter-Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing Act B.E. 2559 (2016)) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อ. อรรถนพ ลิขิตจิตถะ, หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายว่ามาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย คุ้มครองและจำกัดสิทธิและเสรีภาพบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์

ผลการศึกษาพบว่า การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายของไทยยังไม่ชัดเจนและครอบคลุมตามมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ (UN) จนอาจกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ โดยเฉพาะการยึดอายุทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ที่จะไม่ถูกดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ส่วนการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้น พบว่าสิทธิที่จะร้องเรียน (right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนดถูกระงับมากที่สุดจากมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยในกระบวนการกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และ Thailand Sanction List และพบว่ากฎเกณฑ์ระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และ Thailand Sanction List ยังไม่ชัดเจนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ (UN) อีกด้วย

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5686032234 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: PROTECTION OF RIGHTS AND LIBERTIES / DESIGNATED PERSONS / THE COUNTER-TERRORISM AND PROLIFERATION OF WEAPON OF MASS DESTRUCTION FINANCING ACT B.E.2559(2016)

SUWAT SATCHAPRAPA: Protection of Rights and Liberties of Designated Persons under the Counter-Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing Act B.E. 2559 (2016). ADVISOR: PROF. KRIENKRAI CHAROENTHANAVAT, Ph.D., CO-ADVISOR: UNNOP LIKHITJITTA, pp.

This thesis aimed to study the protection of rights and liberties of the Designated persons under the Counter-Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing Act B.E. 2559 (2016) with respect to the matter related to the terrorism only to learn if the measures concerning the protection and suppression of terrorism financing of Thailand protect and restrict the rights and liberties of the Designated persons with respect to the terrorism by comparing with the measures concerning the protection and suppression of terrorism financing of other countries, *namely* the United State of America, the Netherlands and Singapore.

The findings showed that the protection of the rights and liberties of the Designated persons with respect to the terrorism was not clearly specified and comprehensive as required by the international standard of the United Nation and it might affect human dignity especially the seizure and attachment of properties which was related to humanity and essential human needs not to be subject to the measures of counter terrorism financing under the Counter-Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing Act B.E. 2559 (2016). With respect to the restriction of the rights and liberties, it was found that the Right to Be Heard of the Designated persons was most affected by the measures of counter terrorism financing of Thailand in the process of determining the name list of the persons of both UN Sanction List and Thailand Sanction List and it was also found that the regulations on the period for delisting the names of the Designated persons from both UN Sanction List and Thailand Sanction List were not clearly specified as required by the International standard of the United Nation.

Field of Study: Laws

Academic Year: 2016

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องด้วยความเมตตาจากศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ อรรถพร ลิขิตจิตถะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมซึ่งเป็นอดีตผู้บังคับบัญชาที่สำนักงาน ปปง. ของผู้เขียน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการแนะนำแนวทางการเขียน การค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องและให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบคุณศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ สุรสีห์ โกศลนาวิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและปรับปรุงประเด็นในการศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ศูนย์เพชรรัตน นิติทรัพยากร คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกเป็นช่องทางในการประสานกับท่านอาจารย์ที่ปรึกษา และขอขอบคุณ คุณนันทชาพัฒน์ ฐาศิริทรัพย์ เจ้าหน้าที่สำนักงานวิทยทรัพยากร ที่แนะนำเกี่ยวกับการติดตั้งใช้งานโปรแกรม Endnote และขอขอบคุณ คุณอัปดุลเลาะห์ หะยีอาบู ทนายความของศูนย์ทนายความมุสลิมประจำจังหวัดยะลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาในคดีที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย และขอขอบคุณผู้ร่วมงานที่สำนักงาน ปปง. ที่ให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นปริญญาโทคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งที่อยู่ในสาขาหรือนอกสาขากฎหมายมหาชนที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการศึกษาหลักสูตรนี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อบิดาผู้ล่วงลับและมารดาที่ท่านทั้งสองเป็นที่รักและเคารพยิ่งของผู้เขียน ซึ่งให้การส่งเสริมสนับสนุนผู้เขียนในทุกด้านอย่างเต็มที่เสมอมาโดยท่านทั้งสองมีพระคุณอย่างสูงยิ่งและเป็นกำลังใจอย่างสำคัญมากต่อผู้เขียน ตลอดจนขอขอบคุณพี่และน้องๆ ของผู้เขียนที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งที่ได้กล่าวนามและไม่ได้กล่าวนาม หากมีข้อบกพร่องประการใดของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับความบกพร่องนั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว

2.1.1.2.2 ความหมายและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามสำนัก กฎหมายบ้านเมือง.....	15
2.1.1.2.3 กฎหมายบ้านเมืองกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล	16
2.1.1.3 แนวความคิดทางศาสนา ของศาสนาคริสต์.....	44
2.1.1.3.1 คำสอนเรื่องความเสมอภาค	44
2.1.1.3.2 คำสอนเรื่องศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	44
2.1.1.3.3 การจำกัดอำนาจรัฐ.....	44
2.1.1.4 แนวความคิดทางปรัชญา ของนักปราชญ์	45
2.1.1.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาประชาคม.....	45
2.1.1.4.2 หลักการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเออ (Montesquieu)	49
2.1.2 แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยมว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล.....	50
2.1.2.1 การรับรองและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล.....	50
2.1.2.2 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	51
2.1.2.3 หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย	51
2.1.2.4 หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง	53
2.1.3 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	55
2.1.3.1 องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรตุลาการ.....	55
2.1.3.1.1 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	55
2.1.3.1.2 ผู้ตรวจการแผ่นดิน.....	56
2.1.3.1.3 องค์กรอัยการ	57
2.1.3.2 องค์กรตุลาการ.....	57
2.1.3.2.1 ศาลรัฐธรรมนูญ	57
2.1.3.2.2 ศาลยุติธรรม	58

2.1.3.2.3 ศาลปกครอง.....	58
2.2 แนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของบุคคล	59
2.2.1 แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล.....	59
2.2.1.1 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น	59
2.2.1.2 การคุ้มครองสังคม	60
2.2.1.3 การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ	60
2.2.2 แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญว่าด้วย การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล.....	61
2.2.2.1 หลักเกณฑ์ในทาง “รูปแบบ” ของกฎหมายที่เป็นการจำกัด สิทธิและเสรีภาพของบุคคล	61
2.2.2.1.1 การดำเนินกระบวนการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมาย.....	61
2.2.2.1.2 การระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรา กฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพ	62
2.2.2.2 หลักเกณฑ์ในทาง “เนื้อหา” ของกฎหมายที่เป็นการจำกัด สิทธิและเสรีภาพของบุคคล	63
2.2.2.2.1 ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย.....	63
2.2.2.2.2 ลักษณะตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ	64
2.2.2.2.3 กฎหมายไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักความได้สัดส่วน (principle of proportionality)	66
2.2.2.2.4 กฎหมายต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญ แห่งสิทธิและเสรีภาพ.....	69
2.3 สิทธิและเสรีภาพของบุคคล.....	69
2.3.1 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพ	70
2.3.1.1 ความหมายของสิทธิ	70

2.3.1.2 ความหมายของเสรีภาพ	71
2.3.2 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพ	72
2.3.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาตามแนวคลาสสิกของเยอรมัน	72
2.3.2.2 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ.....	73
2.3.2.3 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาตามการใช้.....	75
2.3.3 ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน	76
2.3.3.1 การไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น	76
2.3.3.2 การไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ	77
2.3.3.3 การไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน	78
2.4 การก่อการร้าย	78
2.4.1 ที่มาของแนวความคิดว่าด้วยการก่อการร้าย	78
2.4.1.1 ยุคศตวรรษที่ 1 – ศตวรรษที่ 14.....	79
2.4.1.2 ยุคศตวรรษที่ 14 – ศตวรรษที่ 18.....	79
2.4.1.4 ยุคศตวรรษที่ 20	80
2.4.2 แนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการก่อการร้าย	81
2.4.2.1 แนวความคิดทางกฎหมาย ของสำนักกฎหมายธรรมชาติ.....	82
2.4.2.1.2 ความสูงสุดของกฎหมายธรรมชาติ.....	83
2.4.2.2 แนวความคิดทางกฎหมาย ของสำนักกฎหมายบ้านเมือง.....	83
2.4.2.2.1 รัฐอธิปไตยเป็นผู้ออกกฎหมาย.....	84
2.4.2.2.2 กฎหมายที่แท้จริง คือ กฎหมายบ้านเมือง	84
2.4.2.3 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ว่าด้วยลัทธิอนาธิปไตย (Anarchism).....	85
2.4.2.3.1 การโฆษณาชวนเชื่อด้วยการกระทำ (propaganda by deed)....	85
2.4.2.3.2 การต่อต้านโดยไม่ต้องมีผู้นำ (leaderless resistance).....	86

2.4.2.4 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ว่าด้วยลัทธิฟาสซิสต์ (Fascism)	86
2.4.2.4.1 ความรักชาติสูงสุด (super – patriotism).....	86
2.4.2.4.2 ผู้นำที่มีบารมี (charismatic leader)	87
2.4.2.5 ทฤษฎีทางปรัชญา ว่าด้วยศาสนา	87
2.4.2.5.1 การตีความคำสอนในแนวทางการต่อสู้ (militant interpretation).....	87
2.4.2.5.2 การบูชา (worship).....	88
2.4.2.5.3 ความทรงจำที่เป็นระดับสถาบัน (institutional memory)	88
2.4.2.5.4 การเป็นผู้ทูลีศตน (martyrdom).....	88
2.4.2.6 ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ว่าด้วยการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice).....	89
2.4.2.6.1 การตัดสินใจเลือกมีเหตุผลสำหรับส่วนรวม (collectively rational).....	89
2.4.2.6.2 ผลกระทบของสถานที่ ขนาด ช่วงเวลา และสภาพแวดล้อม	90
2.4.2.7 ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา	91
2.4.2.7.1 ความคับข้องใจและความก้าวร้าว (The Frustration – Aggression Hypothesis)	91
2.4.2.7.2 ความผิดหวังสิ้นหวัง (The Relative Deprivation Hypothesis).....	91
2.4.2.7.3 อัตลักษณ์ด้านลบ (Negative Identity Hypothesis)	91
2.4.2.7.4 ความความโกรธอันเนื่องมาจากยึดตัวเองเป็นที่ตั้ง (The Narcissistic Rage Hypothesis)	92
2.4.2.7.5 การหลีกเลี่ยงศีลธรรม (The Moral Disengagement Hypothesis).....	92

2.4.2.7.6	ปรากฏการณ์วัฒนธรรมย่อยเฉพาะ (Subculture Phenomena)	92
2.4.2.7.7	การขัดเกลากายทางสังคม (Socialization).....	93
2.4.2.8	ทฤษฎีทางชีววิทยา.....	93
2.4.2.8.1	แรงผลักดันจากภาวะฮอโรโมน (Neurochemical).....	93
2.4.2.8.2	กลไกการตัดสินใจของร่างกาย	94
2.4.3	ความหมายสากลของการก่อการร้าย	94
2.4.3.1	ความหมายตามอนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติ และข้อเสนอแนะ ขององค์การระหว่างประเทศหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระหว่างประเทศ มีดังนี้.....	95
2.4.3.1.1	อนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ.1937 ของสันนิบาตชาติ..	95
2.4.3.1.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มก่อการร้าย ค.ศ. 2004 ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN)	95
2.4.3.1.3	ข้อมติสมัชชาใหญ่ที่ 51/210 ว่าด้วยมาตรการ เพื่อขจัดการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ค.ศ.1999 ของสหประชาชาติ.....	96
2.4.3.1.4	อนุสัญญาว่าด้วยการต่อสู้กับการก่อการร้ายสากล ค.ศ. 1999 ขององค์การการประชุมอิสลาม (Organization of the Islamic Cooperation ; OIC)	96
2.4.3.1.5	ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ค.ศ.2012 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force ; FATF).....	97
2.4.3.2	ความหมายตามที่ใช้ในหน่วยงานขององค์การระหว่างประเทศ	98
2.4.3.2.1	องค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN).....	98

2.4.3.2.2 องค์การตำรวจสากล (Interpol).....	99
2.4.4 วัตถุประสงค์ของการก่อการร้าย	99
2.4.4.1 การเปลี่ยนแปลงในระเบียบกฎหมายที่มีอยู่.....	99
2.4.4.2 การทำลายทางจิตวิทยา.....	100
2.4.4.3 การทำลายทางสังคม	100
2.4.4.4 การให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะ	100
2.4.4.5 การสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเปลี่ยนแปลง	101
2.4.5 ลักษณะของการก่อการร้าย	101
2.4.5.1 การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล.....	101
2.4.5.2 การกระทำที่ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายรองรับ	102
2.4.5.3 การข่มขู่ว่าจะใช้หรือมีการใช้ความรุนแรง.....	102
2.4.5.4 การมุ่งหวังเพื่อบีบบังคับฝ่ายตรงข้าม.....	102
2.4.5.5 การมีวัตถุประสงค์ทางการเมือง ศาสนา ลัทธิอุดมการณ์	103
2.4.5.6 การมีการบริหารจัดการในเรื่องทางการเงินเป็นอย่างดี	103
2.4.6 ประเภทของการก่อการร้าย.....	103
2.4.6.1 การพิจารณาจากหลักดินแดน	103
2.4.6.1.3 การก่อการร้ายระหว่างประเทศ (International terrorism)	104
2.4.6.2 การพิจารณาจากอุดมการณ์ทางการเมือง.....	105
2.4.6.2.1 กลุ่มอุดมการณ์ซ้ายจัด (Ultra Left หรือ Extreme Left Wing Revolutionary)	105
2.4.6.2.2 กลุ่มอุดมการณ์ขวาจัด (Ultra Right).....	106
2.4.6.2.3 ขบวนการแบ่งแยกดินแดนชาตินิยม(Ethnic/Nationalist Separatist).....	106
2.4.6.3 การพิจารณาจากวัตถุประสงค์เฉพาะกลุ่ม.....	106

2.4.6.3.1	ขบวนการแบ่งแยกดินแดน (Separatist movements).....	106
2.4.6.3.2	ขบวนการต่อต้านจักรวรรดินิยมและปฏิวัติโลก	107
2.4.6.3.3	ขบวนการเคร่งศาสนา.....	107
2.4.6.3.4	ขบวนการกู่ชาติหรือกลุ่มชาตินิยม.....	108
2.4.6.3.5	ขบวนการต่อต้านกลุ่มก่อการร้าย.....	108
2.4.6.3.6	ขบวนการต่อต้านอิทธิพลของประเทศตะวันตก.....	109
2.4.7	ยุทธศาสตร์ของการก่อการร้าย	109
2.4.7.1	ยุทธศาสตร์การเมือง (Political Strategy).....	109
2.4.7.2	ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ (Economic Strategy).....	110
2.4.7.3	ยุทธศาสตร์การทหาร (Military Strategy).....	110
2.4.7.4	ยุทธศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา (Psychological Strategy).....	110
2.4.7.5	ยุทธศาสตร์ทางสังคม (Social Strategy)	110
2.4.8	ยุทธวิธีของการก่อการร้าย	110
2.4.8.1	การปล้นยึดยานโดยสาร (Hijacking).....	111
2.4.8.2	การลอบวางระเบิด (Bombing)	111
2.4.8.3	การบุกโจมตีด้วยอาวุธ (Armed Attack).....	111
2.4.8.4	การลอบสังหาร (Assassination).....	112
2.4.8.5	การก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ (Biological weapon).....	112
2.4.8.6	การระเบิดฆ่าตัวตาย (Suicide Bombing).....	112
2.4.8.7	การจับตัวประกัน (Hostage & Barricade).....	113
2.4.8.8	การลักพาตัว (Kidnapping).....	113
2.4.8.9	การข่มขู่ (threats and hoaxes of terrorist action).....	113

2.4.8.10 การปล่อยแก๊สพิษ (Poison gas).....	113
2.4.8.11 การโจรกรรม (Espionage & Spying).....	114
2.4.8.12 การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Cyber Terrorism)	114
2.4.8.13 ยุทธวิธีเชิงผสม.....	114
บทที่ 3 การ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ของต่างประเทศ	116
3.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ที่ออกโดย “องค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ”	116
3.1.1 องค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN).....	116
3.1.1.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงิน แก่การก่อการร้าย	117
3.1.1.1.1 อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การ ก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism).....	117
3.1.1.1.2 ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016)	123
3.1.1.1.3 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC)	125
3.1.1.2 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน	136
3.1.1.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	136
3.1.1.2.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	144
3.1.1.3 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	146
3.1.1.3.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	146

3.1.1.4 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	150
3.1.1.4.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	150
3.1.1.4.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึด आयัดหรือระงับ การ ดำเนินการ.....	151
3.1.1.5 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	151
3.1.1.5.1 กรณีข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1730 (2006) ; UNSCR 1730 (2006)	151
3.1.1.5.2 กรณีแนวปฏิบัติข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่ง สหประชาชาติที่ 1373 (2001) เพื่อความสอดคล้องกับ มาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล (The guidance for the Security Council resolution 1373 (2001) : Compliance with international human rights standards)	153
3.1.2 สหภาพยุโรป (European Union : EU).....	154
3.1.2.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่ การก่อการร้าย.....	154
3.1.2.1.1 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001).....	155
3.1.2.1.2 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001).....	156
3.1.2.1.3 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009).....	158
3.1.2.2 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน	159
3.1.2.2.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	164
3.1.2.3 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	166

3.1.2.3.1	ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	166
3.1.2.4	ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	168
3.1.2.4.1	จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	168
3.1.2.4.2	จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ การ ดำเนินการ.....	169
3.1.2.5	กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	170
3.1.2.5.1	กรณี Yassin Abdullah Kadi v. Council of the European Union & Commission of the European Communities และ กรณี Al Barakaat International Foundation v. Council of the European Union & Commission of the European Communities	170
3.1.2.5.2	กรณีแนวปฏิบัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการก่อการร้าย (Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on human rights and the fight against terrorism).....	171
3.1.3	สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN).....	173
3.1.3.1	มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่ การก่อการร้าย.....	173
3.1.3.1.1	อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ASEAN Convention on Counter Terrorism - ACCT).....	173
3.1.3.2	การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน	176
3.1.3.2.1	ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	176

3.1.3.2.2	รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	178
3.1.3.3	การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	179
3.1.3.3.1	ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	179
3.1.3.4	ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	181
3.1.3.4.1	จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	181
3.1.3.4.2	จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ การ ดำเนินการ.....	182
3.1.3.5	กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	182
3.1.3.5.1	กรณีคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR).....	182
3.1.4	คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF).....	184
3.1.4.1	มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่ การก่อการร้าย.....	185
3.1.4.1.1	ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทาง การเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงิน และการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ	185
3.1.4.2	การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน	195
3.1.4.2.1	ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	196
3.1.4.2.2	รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	200
3.1.4.3	การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	201
3.1.4.3.1	ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	201

3.1.4.4 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	205
3.1.4.4.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	205
3.1.4.4.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ การ ดำเนินการ.....	206
3.1.4.5 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	206
3.1.4.5.1 กรณีการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง สหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) กับการ ฟ้องศาลยุติธรรมด้วยเหตุ ฉุกเฉินสิทธิและเสรีภาพ	206
3.2 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ที่ออกโดย “รัฐต่างประเทศ”	209
3.2.1 สหรัฐอเมริกา.....	209
3.2.1.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	212
3.2.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย	213
3.2.1.3.1 กระทรวงยุติธรรม (Department of Justice : DOJ).....	214
3.2.1.3.2 กระทรวงการต่างประเทศ (Department of State : DOS)	215
3.2.1.3.3 กระทรวงการคลัง (Department of the Treasury : Treasury).....	216
3.2.1.3.4 กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security : DHS).....	218
3.2.1.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่ การก่อการร้าย	219
3.2.1.4.1 กฎหมาย Crime and Criminal Procedure.....	219

3.2.1.4.2 กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA)	222
3.2.1.4.3 กฎหมาย Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act (IRTPA).....	223
3.2.1.4.4 กฎหมาย Immigration and Nationality Act	223
3.2.1.4.5 กฎหมาย USA Patriot Act.....	224
3.2.1.4.6 กฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA)	225
3.2.1.4.7 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด	225
3.2.1.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ที่ถูกกำหนด.....	230
3.2.1.5.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	231
3.2.1.5.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด.....	233
3.2.1.6 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	235
3.2.1.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	236
3.2.1.7 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	239
3.2.1.7.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	239
3.2.1.7.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ การดำเนินการ.....	241
3.2.1.8 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	242
3.2.1.8.1 กรณี People's Mojahedin Organization of Iran v. Department of State ("PMOI I").....	242

3.2.1.8.2 กรณี People's Mojahedin Organization of Iran v. Department of State ("PMOI II").....	243
3.2.1.8.3 กรณี National Council of Resistance of Iran v. Department of State ("NCRI").....	243
3.2.2 เนเธอร์แลนด์	244
3.2.2.1 ระบบการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System) ระบบประมวล กฎหมาย (Civil Law System) และการเป็นรัฐสมาชิกสหภาพยุโรป (EU). 244	
3.2.2.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	247
3.2.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย	248
3.2.2.3.1. กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance ภาษาดัตช์ Ministerie van Financiën).....	248
3.2.2.3.2. กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice ภาษาดัตช์ Ministerie van Justitie)	249
3.2.2.3.4. กระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักร (Ministry of the Interior and Kingdom Relations ภาษา ดัตช์ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)	249
3.2.2.3.3. กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs ภาษาดัตช์ Ministerie van Buitenlandse Zaken)	249
3.2.2.3.4. The National Coordinator for Counterterrorism (ภาษา ดัตช์ Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding, NCTb).....	250
3.2.2.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่ การก่อการร้าย	250

3.2.2.4.1 กฎหมาย Penal Code (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafrecht).....	251
3.2.2.4.2 กฎหมาย Sanctions Act ค.ศ. 1977 (ภาษาดัตช์ Sanctiewet 1977).....	252
3.2.2.4.3 กฎหมาย Criminal Procedure Code : CPC (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafvordering : WvSv)	255
3.2.2.4.4 กฎหมาย Money Laundering and Terrorist Financing Prevention Act (ภาษาดัตช์ Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme : WWFT).....	256
3.2.2.4.5 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด	257
3.2.2.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ที่ถูกกำหนด.....	264
3.2.2.5.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	264
3.2.2.5.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด.....	266
3.2.2.6 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	268
3.2.2.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	268
3.2.2.7 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	271
3.2.2.7.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	271
3.2.2.7.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึด आयัดหรือระงับ การดำเนินการ.....	272
3.2.2.8 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	273
3.2.2.8.1 กรณี People’s Mujahedin of Iran (OMPI).....	273
3.2.2.8.2 กรณี Kurdistan Workers’ Party (PKK).....	273

3.2.2.8.3 กรณี Ramzy v. The Netherlands.....	274
3.2.3 สิงคโปร์.....	275
3.2.3.1 ระบบการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System) ระบบ กฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) และการเป็นรัฐ สมาชิก สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN).....	275
3.2.3.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	277
3.2.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย	278
3.2.3.3.1 กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law).....	279
3.2.3.3.2 กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance)	280
3.2.3.3.3 กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs).....	280
3.2.3.3.4 กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs)	281
3.2.3.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่ การก่อการร้าย.....	282
3.2.3.4.1 กฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA)	282
3.2.3.4.2 กฎหมาย Criminal Procedure Code (CPC).....	284
3.2.3.4.3 กฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN Act).....	285
3.2.3.4.4 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด	286
3.2.3.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ที่ถูกกำหนด.....	291
3.2.3.5.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	292
3.2.3.5.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูก กำหนด.....	293
3.2.3.6 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	295

3.2.3.6.1	ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด.....	295
3.2.3.7	ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	298
3.2.3.7.1	จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	298
3.2.3.7.2	จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ การ ดำเนินการ.....	299
3.2.3.8	กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	299
3.2.1.8.1	กรณี Lee Mau Seng v. Minister for Home Affairs.....	300
3.2.1.8.2	กรณี Chng Suan Tze v. Minister of Home Affairs.....	300
3.2.1.8.3	กรณี Teo Soh Lung v. Minister of Home Affairs	301
3.3	สรุปภาพรวมการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ ถูกกำหนดหรือประชาชนตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศที่ออกโดย “องค์การหรือคณะทำงาน เฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ” และ “รัฐต่างประเทศ”	301
บทที่ 4	การ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายที่ ออกโดย “รัฐไทย”	305
4.1	ระบบการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System) ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) และการเป็นรัฐสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ (ASEAN).....	305
4.2	ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.....	306
4.2.1	มูลเหตุของการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556	307

4.2.2 การพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกัน (ระหว่างสภาผู้แทนราษฎร กับวุฒิสภา) เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.	310
4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อ การร้าย	312
4.3.1 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.).....	312
4.3.2 กรมสอบสวนคดีพิเศษ	314
4.3.3 สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ.....	315
4.3.4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	315
4.3.5 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)	316
4.3.6 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.....	317
4.3.7 กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.....	318
4.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย	320
4.4.1 ประมวลกฎหมายอาญา.....	320
4.4.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	322
4.4.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการ ร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559.....	328
4.4.4 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและ การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความ มั่นคงแห่งสหประชาชาติ	335
4.4.5 กฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556	338

4.4.6	ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วย การประกาศ รายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูก กำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560	343
4.4.7	ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการ บริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560.....	345
4.4.8	ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 6(2) และ (3)	347
4.4.9	ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนด นโยบายในการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่น ใด เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง.....	348
4.4.10	การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด.....	350
4.4.10	ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด	350
4.4.10.1.1	บุคคลธรรมดา	350
4.4.10.1.2	องค์กร.....	350
4.4.10.2	รูปแบบของการประกาศรายชื่อ	351
4.4.10.2.1	ประกาศสำนักงาน ปปง.....	351
4.4.10.2.2	คำสั่งศาล.....	351
4.4.10.3	กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ	352
4.4.10.3.1	บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List..	352
4.4.10.3.2	บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List	354

4.5 ประเภทของบุคคลหรือองค์กรที่สิทธิและเสรีภาพถูกคุ้มครองหรือจำกัดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559	359
4.5.1 จำแนกตามประเภทบุคคลตามกฎหมาย	360
4.5.1.1 บุคคลธรรมดา (Natural person).....	360
4.5.1.2 นิติบุคคล (Juristic person)	360
4.5.2 จำแนกตามจำนวนคน.....	361
4.5.2.1 ปัจเจกบุคคล (Individual).....	361
4.5.2.2 กลุ่มบุคคล.....	362
4.5.2.2.1 นิติบุคคล (Juristic person).....	362
4.5.2.2.2 คณะบุคคล (Body of persons/Group of persons) หรือองค์กร (Organization).....	363
4.5.3 จำแนกตามหลักบุคคล	364
4.5.3.1 บุคคลสัญชาติไทย	364
4.5.3.2 บุคคลต่างด้าว	365
4.5.4 จำแนกตามหลักประเภทหน่วยงาน.....	366
4.5.4.1 หน่วยงานของรัฐ (Government sector).....	366
4.5.4.2 หน่วยงานภาคเอกชน (Private sector).....	366
4.5.4.2.1 หน่วยงานภาคเอกชนที่แสวงหากำไร	366
4.5.4.2.2 หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร (NGOs).....	367
4.5.5 จำแนกตามประเภทผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง.	368

4.5.5.1 สถาบันการเงินตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	368
4.5.5.1.1 นิติบุคคล (Juristic person).....	368
4.5.5.2 ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	369
4.5.5.2.1 บุคคลธรรมดา (Natural person).....	369
4.5.5.2.2 นิติบุคคล (Juristic person).....	370
4.5.5.3 สำนักงานที่ดิน สังกัดกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย	371
4.5.6 จำแนกตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559.....	372
4.5.6.1 บุคคลผู้ถูกกำหนด (Designated Persons).....	372
4.5.6.2 ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม	373
4.5.6.3 บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด	373
4.5.6.4 ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด	374
4.5.6.5 ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด.....	374
4.5.6.6 กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด	375
4.5.6.7 ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด	375
4.5.6.8 ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด	376
4.5.6.9 บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8	376
4.5.6.10 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ขออนุญาต ดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ	377
4.5.6.11 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ ขออนุญาต ดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ	378

4.5.6.12 บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของ ตน	378
4.5.6.13 กรรมการของนิติบุคคล	379
4.5.6.14 ผู้จัดการของนิติบุคคล	380
4.5.6.15 บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล	381
4.5.6.16 บุคคลที่เป็นตัวการในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่ การก่อการร้าย	382
4.5.6.17 บุคคลที่เป็นผู้ใช้ในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การ ก่อการร้าย	382
4.5.6.18 บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย	383
4.5.6.19 บุคคลที่สมคบกันในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การ ก่อการร้าย	383
4.5.6.20 บุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการ ร้าย	384
4.6 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	384
4.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง	385
4.6.1.1 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับ การคุ้มครองบุคคล ที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection).....	385
4.6.1.2 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่ ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูก ระงับ การดำเนินการต่อศาลแพ่ง	387
4.6.1.3 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับผู้เสียหายใน ความผิดมูลฐานจะได้รับทรัพย์สินคืนหรือชดใช้คืน	388

4.6.1.4 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน	389
4.6.1.5 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการแจ้งข้อมูลแก่สำนักงาน ป.ง.....	389
4.6.1.6 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	390
4.6.1.7 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559	392
4.6.1.8 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการลงโทษตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม	393
4.6.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	395
4.6.2.1 การตรวจสอบจากศาลรัฐธรรมนูญ	395
4.6.2.2 การตรวจสอบจากศาลยุติธรรม	396
4.6.2.3 การตรวจสอบจากองค์กรอัยการ	397
4.6.2.4 การเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะหรือผู้มีส่วนได้เสีย	398
4.7 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	399
4.7.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด	400
4.7.1.1 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)	400
4.7.1.2 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination)	403

4.7.1.3 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว	404
4.7.1.4 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)	405
4.7.1.5 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิในการที่จะได้รับ การแก้ไขเยียวยา (Right to judicial remedy)	408
4.7.1.6 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับ การสันนิษฐานว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)	410
4.7.1.7 สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)	412
4.7.1.8 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิใน การได้รับบริการสาธารณะ (public service)	414
4.7.1.9 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิใน การได้รับสวัสดิการจากรัฐ	415
4.7.1.10 สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ด้านการไม่ได้รับเงินหรือ ทรัพย์สินตอบแทนในการประกอบอาชีพ	417
4.7.1.11 สิทธิชุมชน : ด้านเกี่ยวกับการไม่ได้รับประโยชน์จาก การมีส่วนร่วมใน ชุมชน	418
4.8 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย	420
4.8.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	420
4.8.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึด आयัดหรือระงับการดำเนินการ	420
4.9 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย	421

4.9.1	กรณีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่ง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 218 วรรคหนึ่ง หรือไม่	422
4.9.2	กรณีความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) เรื่องร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559	424
4.9.3	กรณีการยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 โดยบังคับใช้แทนด้วยประกาศ/ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ	429
4.10	การศึกษาเปรียบเทียบการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” กับของต่างประเทศ	437
4.10.1	หน่วยงานหลักที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนด	445
4.10.2	กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	445
4.10.3	การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและกระบวนการจัดทำ บัญชีรายชื่อ	446
4.10.4	รอบเวลาการทบทวนการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	447
4.10.5	การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกำหนด	448

4.10.6	รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	449
4.10.7	การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด	449
4.10.8	ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	451
4.10.9	ความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs)	451
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	456
5.1	บทสรุป	456
5.2	สภาพของปัญหาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง การเงิน แก่การก่อการร้ายของพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559	457
5.2.1	สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับการ “คุ้มครอง” ยังมี ความไม่ชัดเจน และครอบคลุม	457
5.2.2	สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่ถูก “จำกัด” ยังมีความไม่ชัดเจนแน่นอน	459
5.2.3	การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดยังไม่มีกำหนดเวลาที่ชัดเจนแน่นอน	460
5.3	ข้อเสนอแนะ	461
5.3.1	การบัญญัติถึงลักษณะทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ที่ไม่ถูกระงับการดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติ การ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ ขยายอาวุธ ที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559	462
5.3.2	การบัญญัติให้แจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ และสิทธิของ บุคคลที่ถูกกำหนด ไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกัน และ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มี อานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559	464

5.3.3 การบัญญัติให้มีการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนดที่
แน่นอนชัดเจน 465

5.3.3.1 การกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN
Sanction List ภายในระยะเวลาที่กำหนด 465

5.3.3.2 การกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท
Thailand Sanction List โดยอัตโนมัติ 467

..... 470

รายการอ้างอิง 470

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 484

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999).....	150
ตารางที่ 2	ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสหภาพยุโรป (EU).....	169
ตารางที่ 3	ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสหรัฐอเมริกา.....	241
ตารางที่ 4	ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสหภาพยุโรป (EU).....	272
ตารางที่ 5	ตารางแสดงการเปรียบเทียบมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยกับต่างประเทศ.....	438

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	ขั้นตอนการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List.....	336
แผนภูมิที่ 2	ขั้นตอนเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List.....	336
แผนภูมิที่ 3	ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามประกาศ/ ระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ	338
แผนภูมิที่ 4	ขั้นตอนการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List ..	341
แผนภูมิที่ 5	การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List	343
แผนภูมิที่ 6	ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามประกาศ/ ระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ	344
แผนภูมิที่ 7	ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ	346
แผนภูมิที่ 8	ขั้นตอนการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6 (1) (2) และ (3) ตามระเบียบฯ พ.ศ. 2556.....	432
แผนภูมิที่ 9	ขั้นตอนการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6 (1) (2) และ (3) ตามระเบียบฯ พ.ศ. 2558.....	434
แผนภูมิที่ 10	ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามประกาศ/ ระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ	436

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

การก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศต่างๆ เป็นอย่างมากที่การก่อการร้ายมิได้ส่งผลกระทบต่อประเทศที่เกิดเหตุเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบในวงกว้างไปยังประเทศอื่นๆ ด้วย จึงเป็นปัญหาสำคัญระหว่างประเทศ ที่ทำให้องค์กรระหว่างประเทศองค์กรต่างๆ ที่มีประเทศต่างๆ เป็นสมาชิกออกมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับต่อต้านการก่อการร้ายให้ประเทศสมาชิกรับมาใช้ มาตรการต่อต้านการก่อการร้ายดังกล่าวมีทั้งที่เป็นมาตรการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย และมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยจึงได้แก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด กำหนดให้การก่อการร้ายเป็นฐานความผิดทางอาญาใหม่เพิ่มจากฐานความผิดที่มีอยู่เดิม รวมทั้งยังกำหนดให้การก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีกด้วย

การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อาจทำให้ผู้ก่อการร้ายยังคงเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือทรัพย์สินอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการก่อการร้ายได้เช่นเดิม ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย ดังนั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยจึงมีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 โดยในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ต่อมาในวันที่ 1 มกราคม 2560 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการบังคับใช้ และได้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เป็นหน่วยงานปฏิบัติการตามกฎหมายนี้ โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กำหนดให้มีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (designed person) ที่เกี่ยวข้องกับ “การก่อการร้าย” มีวิธีการได้มา 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (designed person) ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กำหนดให้ในกรณีที่มีมติของหรือประกาศ

ภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรใดเป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายให้สำนักงาน ปปง. เสนอรายชื่อดังกล่าวไปยัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อมีคำสั่งประกาศรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประเภทที่ 2 รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (designed person) ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น ให้สำนักงาน ปปง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาล (ศาลแพ่ง) มีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด และถ้าปรากฏแก่ศาลว่ามีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ดังต่อไปนี้ ให้ศาล (ศาลแพ่ง) มีคำสั่งตามที่ขอ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ยังกำหนดให้มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้มีชื่ออยู่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (designed person) การกำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้มีชื่ออยู่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (designed person) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงาน ปปง. ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนการกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กล่าวคือ เมื่อมีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (designed person) เสร็จเรียบร้อยแล้ว สำนักงาน ปปง. จะแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดและผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า

(1) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทนหรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

(2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงาน ปปง. ทราบ

(3) แจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น

ทั้งนี้ มีบทกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมาตรา 25 กำหนดโทษแก่ “ผู้ใด” ที่จัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือ “ดำเนินการด้วยประการใด ๆ” โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับ “ประโยชน์” ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือ

จากการดำเนินการนั้นเป็น “บุคคลที่ถูกกำหนด” หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สิน หรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายแล้ว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือถ้า “ผู้ใด” เป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกัน ในการกระทำความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น หรือ ถ้า “ผู้ใด” พยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่ได้กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น และถ้า “นิติบุคคลใด” กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท โดยในกรณีที่การกระทำความผิดของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือ “บุคคลใด” ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับด้วย

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือภาคเอกชนตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวข้องกับบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล หลายกลุ่ม เช่น บุคคลผู้ถูกกำหนด, ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน , บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด , ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด , ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด , กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด , ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด , ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด , บุคคลธรรมดาที่จัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ แก่บุคคลที่ถูกกำหนด , กรรมการ ผู้จัดการ หรือ บุคคลใดซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานของนิติบุคคลที่จัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ แก่บุคคลที่ถูกกำหนด เป็นต้น

สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับ การก่อการร้ายได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 นี้ โดยสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการ “คุ้มครอง” เช่น สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัด (Third party protection) , สิทธินำทรัพย์สินไปชำระหนี้อันมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด , สิทธิผู้ดำเนินการตามมาตรา 6 โดยสุจริตได้รับการยกเว้นความรับผิด , สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (right to due process) ในการกำหนดรายชื่อ เป็นต้น ส่วนสิทธิและเสรีภาพที่ถูก “จำกัด” เช่น สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) , สิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง

(Right to self - determination) , สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) , สิทธิในการที่จะได้รับการเยียวยา (Right to judicial remedy) , สิทธิเสรีภาพในครอบครัว , สิทธิในการได้รับบริการสาธารณะจากภาครัฐ , สิทธิที่ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน เป็นต้น ซึ่งสิทธิและเสรีภาพทั้งที่ได้รับการคุ้มครองและจำกัดนี้บางเรื่องยังขาดความชัดเจนแน่นอนและไม่ครอบคลุมสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

จากการที่สิทธิและเสรีภาพทั้งที่ได้รับการคุ้มครองและจำกัดนี้บางเรื่องยังขาดความชัดเจนแน่นอนและไม่ครอบคลุมสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน อาจทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ทั้งบุคคลทั่วไป เจ้าหน้าที่ภาครัฐผู้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายหรือผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน อาจทำให้การปฏิบัติงานหรือปฏิบัติตัวไม่สอดคล้องถูกต้องตามสิทธิและเสรีภาพที่กฎหมายกำหนดไว้ ทำให้เจตนาธรรมแห่งกฎหมายไม่บรรลุผล จากความสำคัญของสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดความต้องการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีความเป็นมา เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย เพื่อศึกษาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และเพื่อเสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายให้ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายให้ชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ส่วนหากเป็นการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายจะได้ชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย
2. เพื่อศึกษาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559
3. เพื่อเสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายให้ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายให้ชัดเจนและ

ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ส่วนหากเป็นการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายจะได้ชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนด อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนด จึงเห็นสมควรแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อรักษาความสมดุลระหว่างการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนด

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (Documentary research) เป็นหลัก โดยศึกษาแนวคิดหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ความเป็นมา สำคัญ และมาตรการทางกฎหมายของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างอย่างไรกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศ

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาถึงการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนด มีขอบเขตการศึกษาโดยมุ่งเน้นให้อยู่ภายใต้กฎหมายในประเทศ คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเท่านั้น ไม่รวมถึงการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตลอดจนศึกษาถึงกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ ตลอดจนแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของกฎหมายนี้ โดยเน้นการศึกษาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกิดจากมาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ง.)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1 ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่ก่อการร้ายของไทย

2 ทำให้ทราบถึงการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนด ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

3. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายให้ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายให้ชัดเจนและ ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ส่วนหากเป็นการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้อง กับการก่อการร้ายจะได้ชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการคุ้มครองและการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน กับการก่อการร้าย

การศึกษาประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองและการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 นั้น จะต้องศึกษาถึงความหมาย แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน และความหมาย รวมทั้งการศึกษาถึงแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการก่อการร้าย ว่ามีความหมายอย่างไร ที่มาประเภท และลักษณะของสิทธิและเสรีภาพเป็นอย่างไร รวมทั้งการก่อการร้ายมีสาเหตุ และประเภทอะไรบ้าง

2.1 แนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะพิจารณาถึงที่มาของ แนวคิดว่าสิทธิและเสรีภาพ แนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้ง พิจารณาถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

2.1.1 ที่มาของแนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ

แหล่งที่มาของแนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ มีด้วยกัน 4 แห่ง คือ กฎหมายธรรมชาติ กฎหมายบ้านเมือง ศาสนาคริสต์ และนักปราชญ์ โดยไม่ว่าจะเป็นแนวคิดที่มาจากแห่งใดต่างส่งผลอิทธิพลต่อการนำไปผสมผสาน หรือตีความใหม่ให้สอดคล้อง หรือเป็นฐาน ในการพัฒนาแนวคิดของแห่งอื่น

2.1.1.1 แนวความคิดทางกฎหมาย ของสำนักกฎหมายธรรมชาติ

แนวความคิดทางกฎหมายของสำนักกฎหมายธรรมชาติ เชื่อว่า สิทธิทั้งหลายเกิดขึ้นตามธรรมชาติพร้อมๆ กับมนุษย์ และถือว่าความยุติธรรมมาก่อนตัวบทกฎหมาย นับแต่สมัยโบราณมาแล้วที่ได้เกิดมีความคิดว่ากฎหมายตามธรรมชาติมีอยู่จริงแม้มิได้บัญญัติไว้เป็น ลายลักษณ์อักษร แต่ก็เป็นกฎหมายที่สูงส่ง ควรแก่การเคารพยิ่งไปกว่ากฎหมายที่ตราขึ้น โดยผู้ปกครองประเทศ สิทธิทั้งหลายแห่งมนุษยชาติเกิดขึ้นตามกฎหมายธรรมชาติ ส่วนกฎหมาย

ที่ตราขึ้นในภายหลังนั้น เป็นเพียงการยอมรับหรือรับรองสิทธิที่ได้มีอยู่แล้วว่า มีอยู่จริง และรัฐบังคับคุ้มครองให้เท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้ก่อตั้ง หรือ ประกาศสิทธิให้มนุษย์แต่อย่างใด¹

ในการศึกษาแนวความคิดกฎหมายธรรมชาติของสำนักกฎหมายธรรมชาติ จะศึกษาถึงแนวความคิดว่าด้วยกฎหมายธรรมชาติของแต่ละยุคสมัยว่ามีพัฒนาการมาอย่างไร และจะศึกษาถึงลักษณะรูปแบบของสิทธิและเสรีภาพตามแนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติว่าเป็นอย่างไร

2.1.1.1.1 แนวความคิดว่าด้วยกฎหมายธรรมชาติ

แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายธรรมชาติมีพัฒนาการแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป โดยแนวคิดในยุคที่เกิดขึ้นก่อนมีอิทธิพลต่อแนวคิดในยุคที่ตามมา สามารถจำแนกช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับที่มาของกฎหมายธรรมชาติออกได้เป็น 3 ยุค คือ สมัยกรีก-โรมัน สมัยกลาง และสมัยใหม่

(1) แนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติ

ในสมัยกรีก-โรมัน

นักปรัชญาในยุคนครรัฐกรีกและโรมันซึ่งเสนอแนวคิดทางปรัชญาที่สำคัญมีหลายคน สามารถแยกออกตามเมืองศูนย์กลางการปกครอง เป็น 2 ช่วง คือ ระบบกฎหมายกรีกที่มีกรุงเอเธนส์เป็นศูนย์กลาง และระบบกฎหมายโรมันที่มีกรุงโรมเป็นศูนย์กลาง

ก. กฎหมายธรรมชาติในระบบกฎหมายกรีก

ยุคกรีก ที่มีกรุงเอเธนส์เป็นศูนย์กลาง เป็นยุคปฐมบทความเจริญก้าวหน้ายุคโบราณของยุโรป ทั้งความเจริญด้านปรัชญา การเมือง เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง มีนักปรัชญาคนสำคัญหลายคนหนึ่งในนั้น คือ **เพลโต**² (Plato 427-347 ปีก่อนคริสตกาล) ได้อธิบายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการปกครองไว้ในหนังสือชื่อ Laws ว่าระบบการปกครองที่ดีเป็นการปกครองที่ผสมผสานกันระหว่างระบบราชาธิปไตย (Philosophy King) กับประชาธิปไตย³ โดยในรัฐจะต้องมีกฎหมายสูงสุดของรัฐ

¹ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย, 2538), หน้า.16.

² เป็นลูกศิษย์ของโสเครตีส และเป็นผู้ก่อตั้งสำนักอพรานซ์ที่มีชื่อว่า สำนักอคาเดมี มีงานเขียนที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมาก คือ หนังสือชื่อ Republic หนังสือชื่อ Statesman และ หนังสือชื่อ Laws

³ เนื่องจากในหนังสือชื่อ Laws เพลโตอธิบายว่าระบอบการปกครองแบบราชาธิปไตย (Philosophy King) ที่เสนอไว้ในหนังสือชื่อ Republic และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เสนอไว้ในหนังสือชื่อ Statesman ไม่ใช่ระบอบที่ดี เพราะทั้งสองระบอบต่างก็มีข้อเสีย โดยในระบอบราชาธิปไตย (Philosophy King) กษัตริย์มีอำนาจสูงสุด ดังนั้นถ้ากษัตริย์ไม่มีคุณธรรมจะทำให้ผู้ใต้ปกครอง (ประชาชน) เดือดร้อนได้ ส่วนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีการให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนนั้น ประชาชนอาจใช้สิทธิเสรีภาพมากเกินไปจนขอบเขตและใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นกระทำในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสมได้เช่นกัน

โดยกษัตริย์และประชาชนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นการปกครองโดยกฎหมาย ที่ทุกคนต้องเคารพและไม่กระทำการละเมิดต่อกฎหมายของรัฐ อันสะท้อนให้เห็นแนวคิดความสูงสุดของกฎหมายประเภทหนึ่งที่ไม่ว่าสิ่งใดจะมาอำนาจเหนือกว่าและไม่เคารพ ไม่กระทำตามไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองหรือผู้ใต้ปกครองก็ตาม ซึ่งแนวคิดกฎหมายสูงสุดนี้ต่อมาพัฒนาเป็นแนวคิดกฎหมายธรรมชาติ⁴

นอกจากเพลโตแล้ว ยังมีนักปรัชญาคนสำคัญที่อธิบายเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ หลักเหตุผล ความเท่าเทียม และความยุติธรรม คือ อริสโตเติล⁵ (Aristotle 384-322 ปีก่อนคริสตกาล) ได้อธิบายพัฒนาการการมาอยู่ร่วมกันเป็นรัฐของมนุษย์ที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้ก็ต่อเมื่อทุกคนอยู่ภายใต้หลักเหตุผลและความยุติธรรม ซึ่งคืออยู่ภายใต้กฎหมายนั่นเอง อริสโตเติลนำเอาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม (ethics) มาเป็นเงื่อนไขในการจัดแบ่งรูปแบบการปกครอง ออกได้เป็น 2 กลุ่ม

กล่าวคือ กลุ่มแรก รูปแบบการปกครองที่ดี ได้แก่ ระบอบราชาธิปไตย (Monarchy) ระบอบอภิชนาธิปไตย (Aristocracy) และระบอบโพลีตี (Polity) กลุ่มที่สอง รูปแบบการปกครองที่ไม่ดี ได้แก่ ระบอบทรราชย์ (Tyranny) ระบอบคณาธิปไตย (Oligarchy) และระบอบประชาธิปไตย (Democracy) อริสโตเติลมองว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่ไม่ดี เนื่องจากระบบประชาธิปไตยให้อำนาจของรัฐตกอยู่ในมือของประชาชน ซึ่งเป็นคนยากจนจึงถูกชักจูงด้วยอามิสสินจ้างและตกเป็นเหยื่อของผู้แสวงหาอำนาจได้โดยง่าย และในระบอบนี้เชื่อว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน การใช้เสรีภาพของประชาชนแต่ละคนที่มีเสรีภาพอย่างเต็มที่จะทำให้เกินขอบเขตนำไปสู่ความไม่สงบราบรื่นของสังคมได้

นอกจากนี้อริสโตเติล ยังกล่าวอธิบายถึงความยุติธรรมว่าความยุติธรรมนั้นมี 2 ประเภท คือ ความยุติธรรมตามธรรมชาติ และความยุติธรรมที่มนุษย์บัญญัติขึ้น เมื่อมนุษย์แต่ละคนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มนุษย์แต่ละคนจะต้องดำเนินชีวิตเป็นไปตามหลักเหตุผล ซึ่งหลักเหตุผลดังกล่าวคือการปกครองโดยกฎหมายเป็นใหญ่ แนวคิดความ

⁴ สรุปลงความจาก เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556), หน้า.23 - 25.

⁵ อริสโตเติลเป็นศิษย์เอกของเพลโต เขียนหนังสือชื่อ Politics ที่อธิบายถึงระบอบการปกครอง โดยอธิบายพัฒนาการความเป็นมาของรัฐว่าเป็นวิวัฒนาการทางธรรมชาติของมนุษย์ ที่เริ่มต้นจากปัจเจกบุคคลแล้วขยายออกมาเป็นครอบครัว จากครอบครัวไปเป็นหมู่บ้านและเมือง จนในที่สุดกลายเป็นนครรัฐ นำเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม (ethics) มาเป็นตัวแบ่งรูปแบบการปกครอง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก รูปแบบการปกครองที่ดี ได้แก่ ระบอบราชาธิปไตย (Monarchy) ระบอบอภิชนาธิปไตย (Aristocracy) และระบอบโพลีตี (Polity) กลุ่มที่สอง รูปแบบการปกครองที่ไม่ดี ได้แก่ ระบอบทรราชย์ (Tyranny) ระบอบคณาธิปไตย (Oligarchy) และระบอบประชาธิปไตย (Democracy)

ยุคธรรมตามธรรมชาติและความเชื่อที่ว่ามนุษย์ในสังคมมีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันนี้เป็นพื้นฐานความคิดที่ต่อมาพัฒนาเป็นแนวคิดกฎหมายธรรมชาติ⁶

ข. กฎหมายธรรมชาติในระบบกฎหมายโรมัน

ในยุคสมัยโรมัน ที่มีกรุงโรมเป็นศูนย์กลาง มีแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายธรรมชาติที่ว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างกฎอันเป็นสากลขึ้นมาเพื่อปกครองโลก ถือเป็นหลักธรรมนุญของโลก กฎหมายดังกล่าวมีความถูกต้องและสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งมีเหตุผลและมีธรรมชาติที่จะอยู่ร่วมกันเป็นสังคม กฎนี้จะเป็นอย่างเดียวกันสำหรับมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ใช้ได้กับทุกคนทุกสถานที่ กฎใดที่ขัดแย้งกับกฎนี้จะถูกยกเลิกล้มไม่อาจใช้ได้อีกต่อไป ดังแนวคิดของซีเซโร (Cicero) ซึ่งเป็นนักปรัชญาสำนักสโตอิก ที่อธิบายว่าประชาชนสามารถต่อรองกับผู้ปกครองผู้ออกกฎหมายได้ด้วยการไม่เคารพเพื่อฟังกฎหมายที่ออกมาโดยขัดกับหลักกฎหมายธรรมชาติ ดังคำกล่าวของซีเซโร ที่ว่า

"มีกฎหมายที่แท้จริงอยู่ประการหนึ่ง คือ เหตุผล ที่ถูกต้องสอดคล้องกับธรรมชาติ แม้ท่านไปในสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งปวง มีผลใช้ได้ถาวรตลอดกาล ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นกฎหมายที่บังคับให้มนุษย์ต้องปฏิบัติหน้าที่ห้ามกระทำความชั่ว และคอยเหนี่ยวรั้งให้พ้นจากความชั่วสุจริตชนยอมไม่เพิกเฉยต่อบทบัญญัติและข้อห้ามของกฎหมายนี้ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อกฎหมายนี้จะกระทำมิได้ ไม่ว่าจะกระทำโดยสภาซีเนตหรือโดยประชาชน ก็มีอาจได้รับการยกเว้นที่จะไม่ต้อง เคารพเพื่อฟังกฎหมายนี้ กฎหมายนี้จะไม่เป็นอย่างหนึ่งที่กรุงเอเธนส์และเป็นอีกอย่างหนึ่งที่กรุงโรม แต่จะเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับทุกชาติและทุกยุคสมัย"⁷

CHULALONGKORJOURNAL (2) แนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติในสมัยกลาง

นับตั้งแต่การล่มสลายของจักรวรรดิโรมัน ในคริสต์ศตวรรษที่ 5 จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14 ก่อนสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) เรียกช่วงเวลานี้ว่าสมัยกลาง (Middle age) เป็นช่วงที่ความคิดความเชื่อทางศาสนาคริสต์มีอิทธิพลต่อสังคมในด้านต่างๆ อย่างมากไม่ว่าทางการเมือง การปกครอง วิถีชีวิต ตลอดจนระบบกฎหมาย โดยมีการนำแนวคิดความศรัทธาในพระเจ้าเข้าไปใช้ในการให้เหตุผลอธิบายความเป็นไปในด้านต่างๆ ของสังคมว่าเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และจะความเป็นไปอย่างไร จนทำให้ศาสนจักรสามารถสถาปนาอำนาจทางการเมืองเหนือฝ่ายอาณาจักรได้ในที่สุด

⁶ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า. 24 - 25.

⁷ Marcel Prelot, Histoires Des Ide Politiques (Paris: Dalloz, 1958). p.125 อ้างใน วีระ โลจายะ, เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ 8 : สิทธิเสรีภาพของประชาชน (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2534), หน้า.468.

แนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติในสมัยกลางนี้ได้รับอิทธิพลจากนักคิดนักปรัชญาสมัยกรีกโรมันด้วย มีการนำแนวคิดของเพลโต (Plato) และอริสโตเติล (Aristotle) มาตีความใหม่แล้วผสมผสานกับคำสอนทางศาสนาคริสต์เพื่ออธิบายสิ่งต่างๆ ทางสังคม นักปรัชญาคนสำคัญ คือ **นักบุญออกัสตินแห่งฮิปโป** (Saint Augustine of Hippo : ค.ศ.354 – ค.ศ.430) ที่อธิบายว่าศาสนจักรเป็นนครแห่งพระเจ้า ความยุติธรรมจะเกิดเฉพาะในรัฐและในสังคมที่เคารพบูชาพระเจ้าเท่านั้น ดังนั้น รัฐเป็นสิ่งไม่จำเป็น และไม่มีมีความสำคัญเท่าศาสนจักร เหตุผลเพราะรัฐที่ไม่นับถือพระเจ้าย่อมไม่มีศีลธรรม ก่อเหตุร้ายต่าง ๆ เสมอ และหาความยุติธรรมในสังคมไม่ได้เลย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พระเจ้ามีความเป็นสากล เป็นเรื่องของความถูกต้องยุติธรรมที่มนุษย์ทุกคนไว้ว่าที่ใดต่างตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์สากลของพระเจ้า หากการออกกฎหมายต่างๆ ของมนุษย์ไม่สอดคล้องกับพระเจ้าแล้ว มนุษย์ย่อมจะหาความยุติธรรมจากกฎเกณฑ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นนั้นไม่ได้ อำนาจในการปกครองนครทางโลก(รัฐ) มาจากพระเจ้า เพราะนครทางโลก(รัฐ)อยู่ในอำนาจพระเจ้า ผู้ปกครองมีหน้าที่ปกครองโดยการออกคำสั่งปกครองด้วยความดีและความยุติธรรม และอำนาจต้องได้รับการยอมรับจากคนในสังคม⁸

นอกจากนี้ ยังมีนักปรัชญาคนสำคัญอีกคนหนึ่ง คือ **เซนต์โทมัส อาควินัส** (Saint Thomas Aquinas : ค.ศ. 1225 – ค.ศ. 1274) ที่อธิบายว่านครรัฐเป็นผลมาจากธรรมชาติและเหตุผลที่เกิดจากการรวมตัวของมนุษย์ในฐานะสัตว์สังคม เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยได้สร้างระบบกฎหมายเพื่อคุ้มครองมนุษย์จากการรุกรานของบุคคลอื่นไม่ว่าในสังคมด้วยกันเองหรือจากสังคมภายนอก และมนุษย์ยอมรับสังคมนี้ด้วยเหตุผล ความเห็นดังกล่าวได้แสดงถึงการให้เหตุผลของการมีอยู่ของสังคมที่เกิดตามธรรมชาติ ซึ่งเหตุผลนี้เองเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถออกกฎหมายมาแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีไม่มีเหตุผลสอดคล้องกับธรรมชาติได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเชื่อว่าเหนืออำนาจสูงสุดของมนุษย์ยังมีสิ่งอื่นอยู่อีก สิ่งนั้นคือ ธรรมชาติ และเหตุผลเมื่อใดเป็นสิทธิเสรีภาพตามธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว ใครก็ตามหาอำนาจมาใช้อำนาจลบล้างไม่ได้⁹ เป็นการผนวกเอาแนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติเข้ากับศาสนาคริสต์อย่างกลมกลืน และสร้างหลักความเสมอภาคภายใต้ทฤษฎีของหลักกฎหมายธรรมชาติ¹⁰

(3) แนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติในสมัยใหม่

ยุคสมัยใหม่นับแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15 เป็นต้นมา ที่จักรวรรดิไบแซนไทน์ (Byzantine Empire) ล่มสลายลง อิทธิพลของคริสต์ศาสนาได้เสื่อมลง

⁸ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536), หน้า.49.

⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 50.

¹⁰ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.130.

โดยศาสนาจักรค่อยๆ ลดบทบาทในทางอาณาจักรลง ผู้คนได้หันกลับมาสนใจฟื้นฟูศึกษาแนวคิดของนักปรัชญากรีกโรมันกันอีกครั้ง (สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา : Renaissance) มีการอาศัยแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ไม่ใช่แนวคิดทางศาสนามาใช้สร้างความชอบธรรมทางการเมืองการปกครองของผู้ปกครอง นักปรัชญาคนสำคัญที่มีความคิดเกี่ยวข้องกับแนวคิดกฎหมายธรรมชาติ คือ **ฌอง โบแดง** (Jean Bodin ค.ศ. 1529 - 1596) เจ้าของทฤษฎีว่าด้วยความมีอำนาจสูงสุดของกษัตริย์ (The Supremacy of King) อธิบายว่ารัฐที่ปราศจากอำนาจสูงสุดที่รวมสมาชิกทุกคนและทุกกลุ่มเข้าด้วยกันไม่อาจถือได้ว่าเป็นรัฐ ดังนั้นอำนาจอธิปไตยจึงเป็นอำนาจเด็ดขาดและถาวรของรัฐ โดยกษัตริย์เป็นองค์อธิปัตย์ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยนี้และไม่อยู่ภายใต้อำนาจของผู้ใดหรือแม้แต่กฎหมายที่กษัตริย์บัญญัติขึ้นเองที่เรียกรัฐแบบนี้ว่า รัฐกษัตริย์ แต่มิใช่รัฐกษัตริย์ที่กษัตริย์ละเมิดต่อกฎหมายธรรมชาติและสิทธิเสรีภาพของประชาชน¹¹

กล่าวคือ แม้กษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุดที่เกิดจากสมาชิกทุกคนมาร่วมกันเป็นรัฐ แต่อำนาจสูงสุดนี้ยังต้องสอดคล้องกับกฎหมายธรรมชาติที่สิ่งที่อยู่เหนือกว่าอำนาจสูงสุดของมนุษย์ยังมีสิ่งอื่นอยู่อีก คือ ธรรมชาติ และ เหตุผล เมื่อสิ่งใดเป็นสิทธิเสรีภาพตามธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว ใครก็ตามหาอาจมาใช้อำนาจลบล้างได้ไม่ และการใช้อำนาจก็ตีการเมืองการปกครองที่ดี ต้องขึ้นอยู่กับหลักเหตุผลตามธรรมชาติ มิใช่อยู่บนอำเภอใจของมนุษย์¹²

ต่อมาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 มีนักปรัชญาที่อธิบายกฎหมายธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพอีกคนหนึ่งที่สำคัญ คือ **จอห์น ล็อก** (John Lock) ที่มีแนวคิดที่ว่า¹³ สัญญาประชาคมเกิดขึ้นจากการตกลงของมนุษย์ผู้มีอิสระและมีจุดประสงค์ในการคุ้มครองทรัพย์สินและความผาสุกร่วมกันของสังคมมนุษย์ แต่มนุษย์ไม่ได้สละเสรีภาพทั้งหมดให้แก่สังคม คงให้เฉพาะเสรีภาพบางส่วนเพื่อความผาสุกร่วมกัน แต่ยังคงรักษาเสรีภาพตามธรรมชาติไว้¹⁴ กล่าวคือประชาชนยังสงวนสิทธิซึ่งเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนบนโลกที่จะตรวจสอบว่าสิ่งที่ผู้มีอำนาจกระทำนั้น ยุติธรรมหรือไม่ ทั้งนี้ ตามกฎหมายธรรมชาติซึ่งอยู่เหนือและมีมาก่อนมนุษย์¹⁵ ทำให้ประชาชนสามารถถอนความไว้วางใจและถอนอำนาจกลับคืนมาได้

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 36.

¹² บวรศักดิ์ อูวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า 50.

¹³ ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.1.1.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาประชาคม ในหัวข้อย่อย แนวความคิดของจอห์น ล็อก (John Lock)

¹⁴ บวรศักดิ์ อูวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า 52.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52.

และประชาชนก็สามารถใช้สิทธิในการต่อต้านผู้ปกครองดังกล่าวได้¹⁶ โดยข้อจำกัดของอำนาจ คือ การคุ้มครองเสรีภาพและกรรมสิทธิ์ของมนุษย์ในสังคม

นอกจากจอห์น ล็อก (John Lock) แล้วยังมีนักปรัชญาคนสำคัญอีกคน คือ **ฌอง ฌาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau)** นักปรัชญาชาวสวิส มีแนวคิดที่ว่า¹⁷ สัญญาประชาคมของรูสโซนี้ ไม่ใช่เป็นการที่ประชาชนจะต้องสละซึ่งสิทธิเพื่อมอบให้แก่บุคคลใดคนหนึ่ง (เช่น กษัตริย์) แต่เป็นการสละให้แก่สังคมโดยส่วนรวมเป็นการที่สมาชิกสังคมแต่ละคนทำสัญญากับคนอื่นๆ ทุกคนว่า “เราทุกคนจะยอมมอบร่างกายและอำนาจทุกอย่างที่มีอยู่ร่วมกันภายใต้อำนาจสูงสุดของเจตนารมณ์ร่วมกันของสังคมและเราก็จะได้รับส่วนในในฐานะที่เป็นสมาชิกที่แยกจากกันมิได้ของส่วนรวม ผู้เข้าร่วมแต่ละคนรวมกับทุกคน ไม่ใช่กับคนใดคนหนึ่ง โดยนัยนี้เขาผู้นั้นไม่ต้องเชื่อฟังใครนอกจากตัวเอง และยังคงมีเสรีภาพเหมือนเมื่อก่อน”¹⁸

ส่วนมองเตสกีเออ (Montesquieu) นักปรัชญาอีกคน มีแนวคิดที่ว่า¹⁹ เสรีภาพของประชาชนเป็นวัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่ดี และเสรีภาพนี้จะเกิดขึ้นได้ก็แต่โดยการทำให้อำนาจอ่อนตัวลง (moderation of power) ซึ่งในทัศนะของมองเตสกีเออนั้น เสรีภาพ หมายถึงการสามารถทำในสิ่งที่ตนประสงค์ และไม่ต้องถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ จะต้องใส่ใจเอาไว้ให้ดีว่าอะไรคืออิสรภาพ (independence) และอะไรคือเสรีภาพ (liberty) เสรีภาพ คือ สิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ที่กฎหมายไม่ห้าม และถ้าพลเมืองสามารถทำในสิ่งที่กฎหมายห้ามได้ ก็จะไม่มีความเสรีภาพเลยเพราะทุกคนต่างก็สามารถทำสิ่งนั้นได้เหมือนกัน โดยการจะมีเสรีภาพได้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของอำนาจ แต่ขึ้นอยู่กับสภาพแห่งการใช้อำนาจ²⁰ ที่การใช้อำนาจดังกล่าวจะต้องมีการแบ่งแยกอำนาจ โดยการแต่ละรัฐมีอำนาจอยู่ 3 ประเภท คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายมหาชน และอำนาจบริหารซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายแพ่ง รัฐบาลที่ดีจะต้องเป็นรัฐบาลที่อำนาจแต่ละอำนาจใช้โดยองค์กรแต่ละองค์กรที่ต่างกัน²¹

¹⁶ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.23 - 39. อ่างโน บุศรา เข้มทอง, แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า.4 - 5.

¹⁷ ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.1.1.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาประชาคม ในหัวข้อย่อย แนวความคิดของฌอง ฌาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau)

¹⁸ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า. 53.

¹⁹ ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.1.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาประชาคม ในหัวข้อย่อย หลักการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเออ (Montesquieu)

²⁰ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า. 55 - 57.

²¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 55 - 57.

2.1.1.1.2 ลักษณะและรูปแบบของสิทธิและเสรีภาพ

ตามแนวความคิดกฎหมายธรรมชาติ

แนวความคิดกฎหมายธรรมชาติ มีนักปรัชญาหลายคนได้อธิบายไว้ในรายละเอียดที่แตกต่างหลากหลายกัน แต่สามารถสรุปลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพได้ดังนี้

1. สิทธิทั้งหลายเกิดขึ้นตามธรรมชาติมีมาพร้อมกับมนุษย์ และถือว่าความยุติธรรมมีมาก่อนตัวบทกฎหมาย แม้ไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรความยุติธรรมก็ยังมีอยู่ด้วยตัวมันเอง

กล่าวคือ กฎหมายตามธรรมชาติมีอยู่จริงแม้มิได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม และเป็นกฎหมายที่ควรแก่การเคารพยิ่งไปกว่ากฎหมายที่ตราขึ้นโดยผู้ปกครองประเทศ สิทธิทั้งหลายแห่งมนุษยชาติเกิดขึ้นตามกฎหมายธรรมชาติ ส่วนกฎหมายที่ตราขึ้นในภายหลังนั้น เป็นเพียงการยอมรับหรือรับรองสิทธิที่ได้มีอยู่แล้วว่า มีอยู่จริง และรัฐบังคับคุ้มครองให้เท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้ก่อตั้ง หรือ ประกาศสิทธิให้มนุษย์แต่อย่างใด เช่น สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน และความเสมอภาคซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ และใครผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้ ซึ่งต่อมามีการขยายความหมายครอบคลุมไปถึง สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันไม่ให้ถูกจับกุมคุมขังโดยอำเภอใจ สิทธิที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดในเคหสถาน สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ สิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร สิทธิเสรีภาพในความคิดเห็น และสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา สิทธิเสรีภาพในทางเศรษฐกิจ เป็นต้น²²

2. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิประเภทหนึ่งอันเป็นสิทธิติดตัว ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ และไม่อาจถูกทำลายลงได้โดยอำนาจใด ๆ ทั้งจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานใด²³ สิทธินี้คือ สิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ที่มีที่มาจากกฎหมายธรรมชาติ (Natural law)²⁴

3. อธิบายแนวความคิดในเรื่องสิทธิในการจำกัดอำนาจรัฐ

กล่าวคือ การจำกัดอำนาจรัฐไม่ให้ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นการที่ประชาชน มีอาณาเขตหนึ่งซึ่งห้ามมิให้ผู้ใช้อำนาจปกครองรัฐล่วงล้ำเข้าไปใช้อำนาจรัฐได้ เมื่อผู้ใช้อำนาจปกครองรัฐมีพันธกรณีที่จะต้องงดเว้นไม่ใช้อำนาจรัฐ จึงเท่ากับประชาชนของรัฐมีสิทธิในการจำกัดอำนาจรัฐโดยปริยาย เนื่องจาก ผู้อยู่ใต้อำนาจปกครองของรัฐ

²² วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ, หน้า.16.

²³ กุลพล พลวัน, สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การเวก, 2520), หน้า.47 - 49.

²⁴ สรุปความจาก ชรินทร์ ดิชาวัน, "สิทธิและเสรีภาพในสังคมไทย." [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา:

พยายามดิ้นรนที่จะมีสิทธิเสรีภาพให้มากที่สุดเท่าที่จะมีได้ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้มีอำนาจปกครองรัฐ ก็มีแนวโน้มที่จะใช้อำนาจอย่างเต็มที่เสมอ²⁵

2.1.1.2 แนวความคิดทางกฎหมาย ของสำนักกฎหมายบ้านเมือง

การศึกษาแนวความคิดทางกฎหมายของสำนักกฎหมายบ้านเมืองที่มุ่งเน้นอำนาจรัฐอธิปไตยว่ามีอำนาจสูงสุด สามารถออกกฎหมายเพื่อให้ทุกคนในสังคมปฏิบัติตามได้ การศึกษานี้จะพิจารณาเรื่องหลักการ แนวความคิด และทฤษฎีของสำนักกฎหมายบ้านเมือง เรื่องความหมายและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามสำนักกฎหมาย และเรื่องกฎหมายบ้านเมือง กับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

2.1.1.2.1 แนวความคิดว่าด้วยกฎหมายบ้านเมือง

สำนักกฎหมายบ้านเมือง มีแนวคิดที่ว่าสิ่งที่ยอมรับเป็นกฎหมายที่แท้จริงคือกฎหมายบ้านเมืองหรือกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เท่านั้น ไม่มีกฎหมายที่สูงกว่าหรือกฎหมายธรรมชาติ กฎหมายบ้านเมือง เป็นกฎหมายที่ตั้งอยู่ได้โดยไม่ต้องอาศัยกฎหมายที่สูงกว่า เนื่องจากถือว่ารัฐอธิปไตยมีอำนาจสูงสุดที่จะออกกฎหมายใดก็ได้

2.1.1.2.2 ความหมายและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ตามสำนักกฎหมายบ้านเมือง

สิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกิดขึ้นได้ เพราะรัฐอธิปไตยบัญญัติขึ้นว่าให้สิ่งใดเป็นสิทธิ สิ่งใดเป็นเสรีภาพ และสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวจะใช้ได้มากน้อย เพียงใด หรือจะถูกจำกัดอย่างไร ต่างขึ้นอยู่กับกฎหมายบ้านเมืองหรือกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่หรือออกโดยรัฐอธิปไตยเท่านั้น

กล่าวคือ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นการคุ้มครองภายใต้กฎหมายบ้านเมือง ที่สิทธิ เสรีภาพ และขอบเขตเงื่อนไขการใช้สิทธิ เสรีภาพของแต่ละคนเป็นไปตามที่กฎหมายลายลักษณ์อักษรกำหนดไว้เท่านั้น

²⁵ หยุต แสงอุทัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523), หน้า.187 - 188.

2.1.1.2.3 กฎหมายบ้านเมืองกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ของบุคคล

สิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบอย่างของกฎหมายบ้านเมืองนั้น อาจเป็นสิทธิและเสรีภาพที่ติดตัวมนุษย์อยู่แล้ว โดยธรรมชาติตามแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติ เพียงแต่ถูกนำมาบรรจุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอีกทีหนึ่ง หรืออาจเป็นสิทธิและเสรีภาพที่เกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากถูกกำหนดให้มีขึ้น กฎหมายบ้านเมืองที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประกอบด้วยกฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ค.ศ. 1215 คำประกาศอิสรภาพของอเมริกา (Declaration of independence) วันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1776 คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง (Declaration of Human rights and citizen) วันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1789 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (The Universal declaration of Human Rights ; UDHR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1967 (International Covenant on Economic , Social and Cultural Right ; ICESCR) กฎบัตรแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป ค.ศ. 2000 (The Charter of Fundamental Rights of the European Union) และปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.2012 (ASEAN Human Rights Declaration) มีรายละเอียด ดังนี้

(1) กฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ค.ศ. 1215

พระเจ้าจอห์น (John) พระมหากษัตริย์ของอังกฤษได้ใช้อำนาจปกครองอย่างไม่เป็นธรรม ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนพวกขุนนางและนักบวชจึงได้ลุกขึ้นต่อต้าน และบังคับให้พระเจ้าจอห์น ลงพระนามประกาศใช้กฎหมายฉบับหนึ่งคือ “The Great Charter” หรือ “มหากฎบัตรแมกนาคาร์ตา” (Magna Carta) เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ.1215 ซึ่งนับว่าเป็นเอกสารชิ้นแรกทางประวัติศาสตร์ ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 63 ข้อ มีสาระสำคัญคือ²⁶

1.พระมหากษัตริย์จะเก็บภาษีโดยไม่ได้รับความยินยอมจากสภาบริหารราชการแผ่นดิน (The Great Council of the Nation) ซึ่งเป็นที่ประชุมของพวกนักบวชและพวกขุนนางไม่ได้

²⁶ สรุปลงความจาก Nantawan Wat "การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน " [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: http://alisjewel.blogspot.com/2011/10/lw446-law2036_15.html

2. การรณรงค์เว้นใช้หรือไม่ใช้กฎหมายบังคับแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะกระทำไม่ได้

3. ได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการเคลื่อนย้ายภายในประเทศ และการเดินทางออกนอกประเทศโดยเสรี

4. สิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของเสรีชน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในชนชั้นหรือวรรณะใดก็ตาม และพระเจ้าแผ่นดินจะต้องมอบสิทธินี้ให้กับขุนนาง หรือผู้ครอบครองที่ดิน (Vassal) และขุนนางนั้นจะต้องมอบสิทธิให้กับพลเมืองหรือไพร่ในสังกัด โดยพลเมืองทุกคนจะไม่ถูกกดขี่ พ่อค้าและชาวนาไม่จำเป็นต้องมอบสินค้ำบางส่วนหรือผลิตผลทางเกษตรให้กับขุนนาง หรือพระเจ้าแผ่นดิน เพื่อเป็นค่าคุ้มครอง ดั่งเนื้อความในบางส่วนของกฎบัตร ที่กล่าวว่า

"..จะไม่มีบุคคลที่ถูกกักขัง หน่วงเหนี่ยวโดยปราศจากอิสรภาพ หรือถูกยึด ชูกรรโชก ทรัพย์สินโดยปราศจากคำตัดสินของศาล"

5. มาตรา 39 กำหนดว่าไม่ให้มีการจับกุม คุมขัง จำคุกหรือเนรเทศบุคคลอื่นโดยไม่มี การพิพากษาตัดสินโดยผู้ที่มีสถานภาพหรือระดับทัดเทียมกันหรือตามกฎหมายของบ้านเมือง

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอีก คือ "The Act of Habeas Corpus" เป็นกฎหมายฉบับที่ 2 บัญญัติขึ้นในปี ค.ศ. 1679 มีสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1. ถ้าบุคคลใดถูกจับกุมโดยเห็นว่าเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกจับกุมหรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำร้องขอโดยแสดงหลักฐานต่อศาลให้ทำการไต่สวน พิจารณาว่าการคุมขังดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ได้

2. เมื่อศาลได้รับคำร้อง จะออกหมายเรียกที่มีชื่อว่า "Habeas Corpus ad Subjicidum" เพื่อเรียกผู้ที่จับกุมกักขังและผู้ที่ถูกจับกุมมาศาล เพื่อชี้แจงแสดงเหตุผลว่าการจับกุมนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ต่อมาได้มีการประกาศใช้กฎหมาย "The English Bill of Rights" เป็นฉบับที่ 3 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1689 กฎหมายฉบับนี้นับได้ว่าให้กำเนิดวิธีการพิจารณาคดีโดยลูกขุน มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ในการพิจารณาพิพากษาคดีจะดำเนินคดีโดยไม่ชักช้า

2. ห้ามเรียกหลักประกันในการประกันตัวมากเกินไป

3.ห้ามลงโทษด้วยวิธีการอันโหดร้ายทารุณ

4.รับรองสิทธิของประชาชนที่จะได้รับ

การพิจารณาคดีโดยลูกขุน

แม้กฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ต่อมาจะถูกปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอดตั้งแต่ยุคมีดสมัยราชวงศ์ทิวดอร์ และราชวงศ์สจวต ประมาณสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 และ 18 จนล่วงมาถึงช่วงแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่ทำให้มาตราต่างๆ ที่มีอยู่เดิมในกฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ถูกยกเลิกหรือปรับปรุงเกือบหมด แต่กฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ยังคงมีอิทธิพลอยู่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยที่พบได้นอกประเทศอังกฤษ คือ สามารถพบได้ในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา และในกฎหมายว่าด้วยสิทธิ นอกจากนี้ ประเทศต่างๆ ที่ใช้กฎหมายจารีต แต่มีรัฐธรรมนูญ จะมีอิทธิพลของกฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) อยู่ จึงทำให้กฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) กลายเป็นเอกสารทางกฎหมายที่มีความสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ แห่งประชาธิปไตย

(2) คำประกาศอิสรภาพของอเมริกา (Declaration of independence) วันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1776

ในประวัติศาสตร์เดิมคนอังกฤษกับคนฝรั่งเศสเกิดข้อขัดแย้งกันในการทำการค้าขนสัตว์ จนเกิดเป็นสงคราม ที่เรียกว่า “French and Indian War” อังกฤษต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำสงครามเป็นจำนวนมาก อีกทั้งต้องมีค่าใช้จ่ายในการรักษาความสงบอีก ทำให้รัฐบาลอังกฤษต้องการให้ชาวอาณานิคมร่วมออกค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ โดยออกกฎหมายเก็บภาษีเครื่องแก้ว กระดาษ ตะกั่ว และใบชา ทำให้เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงจากประชาชนในอาณานิคมสหรัฐอเมริกา การต่อสู้ขยายตัวรุนแรงมากขึ้นจน 13 มลรัฐอาณานิคมในสหรัฐอเมริกาตัดสินใจแยกตัวเป็นอิสรภาพออกจากประเทศอังกฤษ โดยได้มอบให้โทมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) ทำการประกาศอิสรภาพในวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ.1776 ซึ่งถือเป็นวันชาติของอเมริกา ซึ่งในคำประกาศอิสรภาพดังกล่าวส่วนใหญ่โทมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) เขียนด้วยตนเอง โดยได้ยืนยันถึงสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ไว้อย่างชัดเจน²⁷

ในคำประกาศอิสรภาพได้มีการกล่าวอ้างถึงทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีความเสมอภาคของมนุษย์แนวคิดในเรื่องสัญญาประชาคมและแนวคิดแบบเสรีนิยม ของ John Locke กล่าวคือ สิทธิในการปฏิบัติ สิทธิมนุษยปัจเจกชน รัฐบาลต้องมาจากความยินยอมของผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง และมีอยู่เพื่อคุ้มครองเสรีภาพของมนุษย์ในสังคมเท่านั้น การอ้าง

²⁷ สรุปลงมาจาก Nantawan Wat "การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 5 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: http://alisjewel.blogspot.com/2011/10/lw446-law2036_15.html

กฎแห่งธรรมชาติและพระเจ้าแห่งธรรมชาติเป็นหลักการสูงสุดในการทำลายข้อผูกพันทางการเมืองระหว่างชาวอาณานิคมกับประเทศอังกฤษ กฎแห่งธรรมชาติและพระเจ้าแห่งธรรมชาติเป็นเสมือนบ่อเกิดและที่มาแห่งความยุติธรรมของกฎหมายซึ่งมนุษย์เป็นผู้ตราขึ้น ดังข้อความในคำประกาศอิสรภาพที่ว่า

“เราถือว่าความจริงต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งอยู่ในตัวเอง นั่นคือมนุษย์ทุกคนถูกสร้างขึ้นมาอย่างเท่าเทียมกัน และพระเจ้าผู้สร้างได้มอบสิทธิบางประการที่จะเพิกถอนมิได้ไว้ให้แก่มนุษย์ ในบรรดาสิทธิเหล่านั้น ได้แก่ ชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข”²⁸

“...เพื่อที่จะคุ้มครองสิทธิเหล่านั้นให้มั่นคง รัฐบาลจึงถูกสถาปนาขึ้นในหมู่มวลมนุษย์ โดยได้อำนาจที่ยุติธรรม อันเนื่องมาจากความยินยอมของผู้ที่อยู่ใต้การปกครอง เมื่อใดก็ตามที่รูปแบบของรัฐบาลใดเป็นสิ่งที่ทำลายเป้าหมายเหล่านี้ เมื่อนั้นย่อมเป็นสิทธิของประชาชนที่จะเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกรัฐบาลแบบนั้นเสีย และสถาปนารัฐบาลขึ้นใหม่ โดยให้มีรากฐานอยู่บนหลักการดังกล่าว และโดยการกำหนดอำนาจของรัฐบาลนั้น ให้เป็นไปในแบบที่พวกเขาเห็นว่าน่าจะมีผลต่อความปลอดภัยและความผาสุกของพวกเขามากที่สุด...”²⁹

“...เมื่อผู้ปกครองไม่ตั้งอยู่ในธรรม (ทรราชย์) ... ประชาชนย่อมมีสิทธิโค่นล้มการปกครองนั้น และตั้งรัฐบาลของประชาชนขึ้นมาใหม่...”³⁰

ต่อมาได้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาขึ้น และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 กันยายน 1787 จนถึงปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญที่สำเร็จอยู่ 26 หัวข้อ สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับสิทธิของปัจเจกบุคคล มีการออกกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม 10 ฉบับแรก ซึ่งถือว่าเป็นคำประกาศว่าด้วยสิทธิของสหพันธรัฐอเมริกา สามารถสรุปหลักการที่สำคัญได้ ดังนี้³¹

1. การอนุญาตให้ประชาชนมีและถืออาวุธได้
2. การตรวจค้นบุคคล เคหสถาน ทรัพย์สิน

หรือเอกสารจะต้องมีหมายค้น

²⁸ สมบัติ จันทรวงศ์, มหาชนรัฐและประชาธิปไตย : ความคิดทางการเมืองอเมริกัน ค.ศ. 1776-1800 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529). หน้า 46 - 48.

²⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 46 - 48.

³⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 46 - 48.

³¹ สรุปความจาก Nantawan Wat "การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 5 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: http://alisjewel.blogspot.com/2011/10/lw446-law2036_15.html

3.จำกัดขอบเขตการใช้สิทธิมิให้ล่วงละเมิด

ต่อสิทธิของผู้อื่น

4.เลิกการมีทาสและการบังคับใช้โดยไม่สมัครใจ

ยกเว้นเป็นการลงโทษตามกฎหมาย เป็นต้น

(3) คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง
(Declaration of Human rights and citizen) วันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1789

ในศตวรรษที่ 18 พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้ทรงทำ
พินัยกรรมยกราชบัลลังก์ให้แก่พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ซึ่งใน ค.ศ.1715 ทรงมีพระชนม์เพียง 5 พรรษา
ในช่วงแรกจึงต้องแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ แม้พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 แม้จะทรงมีสติปัญญาที่เฉียบแหลม
แต่ก็ไม่ทรงสนพระทัยที่จะบริหารราชการแผ่นดิน ขาดความเป็นผู้นำ และความมั่นพระทัย
ในตัวพระองค์เอง ทรงใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยจนรัฐมีหนี้สินมาก ก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมในด้าน
การเก็บภาษี ขณะเดียวกันได้นำประเทศเข้าไปพัวพันในสงครามครั้งแล้วครั้งเล่า ทำให้เสียค่าใช้จ่าย
เป็นอันมาก ในที่สุดพระองค์เสด็จสวรรคตใน ค.ศ.1774 โดยทิ้งหนี้สินจำนวนมหาศาลไว้พร้อมกับ
ท้องพระคลังที่ว่างเปล่าไม่มีรายได้

พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ทรงสนพระทัยแต่เรื่องการค้าสัตว์
และทรงปล่อยให้พระองค์ให้อยู่ภายใต้อิทธิพลของพระมเหสี คือพระนางมารี-องตัวแน็ต ฝรั่งเศส
ต้องเผชิญกับปัญหาทางการเงินอีกครั้งเมื่อฝรั่งเศสได้เข้าไปพัวพันในสงครามการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ
ของอเมริกา

มองเตสกิเออ นักปรัชญาทางกฎหมายได้เขียนหนังสือชื่อ
L'Esprit des Lois หมายถึง เจตนารมณ์แห่งกฎหมาย เขาเห็นว่าควรมีสถาบันอื่น ๆ มาจำกัด
การใช้อำนาจของกษัตริย์ และการใช้เสรีภาพของประชาชนไม่ให้เกิดขอบเขตอันควร ควรมีการแบ่ง
อำนาจออกเป็น 3 ฝ่าย คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ³²

ระบบการปกครองของฝรั่งเศสเป็นแบบเก่าที่การปกครอง
มีความสลับซับซ้อนและยุ่งเหยิงมาก ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆมากมายทั้งปัญหาการบริหารบ้านเมือง
ปัญหาในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาในเรื่องการจัดเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน
ทำให้ประชาชนชาวฝรั่งเศสลุกขึ้นก่อการปฏิวัติใหญ่ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ.1789 ซึ่งถือเป็น
วันชาติของฝรั่งเศส โดยเข้าทำลายคุก Bastille ซึ่งกักขังนักโทษการเมือง และได้มีการจับกุม
พระมหากษัตริย์ พระราชินี และขุนนาง มาประหารชีวิตเป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อ วันที่ 26 สิงหาคม

³² สรุปลงมาจาก Nantawan Wat "การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 5 ตุลาคม 2559 แหล่งที่มา:
http://alisjewel.blogspot.com/2011/10/lw446-law2036_15.html

ค.ศ.1789 สมัชชาแห่งชาติได้ประกาศใช้สิทธิมนุษยชนและพลเมือง (Declaration of Human rights and citizen) อย่างเป็นทางการ

คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง วันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ.1789 ของฝรั่งเศสนี้ได้รับอิทธิพลมาจากคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกาจากอังกฤษ โดยเนื้อหาในคำประกาศจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้³³

ประเภทที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับการรับรองสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยหลักว่าด้วยเสรีภาพ หลักว่าด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย หลักว่าด้วยความเสมอภาค หลักในเรื่องกรรมสิทธิ์ หลักความมั่นคงปลอดภัย และหลักการต่อต้านการกดขี่ข่มเหง³⁴

กล่าวคือ หลักว่าด้วยเสรีภาพ³⁵ เป็นการกล่าวถึงเสรีภาพ ที่ได้รับการรับรองของบุคคล ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 1 มาตรา 2 มาตรา 4³⁶ ดังข้อความต่อไปนี้

“**ข้อ 1** มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาและทรงไว้ซึ่งเสรีภาพ ...”

“**ข้อ 2** วัตถุประสงค์แห่งสังคมการเมือง ได้แก่การธำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิทั้งหลาย (ที่กำเนิดขึ้นและมีมา) ตามธรรมชาติและ (เป็นสิทธิซึ่ง) มีอภัยกเล็กเพิกถอนได้ของมนุษย์ สิทธิทั้งหลายเหล่านี้ได้แก่ เสรีภาพ กรรมสิทธิ์ (ในทรัพย์สิน) ความปลอดภัย (ในชีวิตและร่างกาย) และ (สิทธิใน) การขัดขืนต่อการกดขี่ (ไม่ว่าในรูปแบบใด)”

“**ข้อ 4** เสรีภาพ ได้แก่ ความสามารถ (ของบุคคล) ที่จะกระทำการใด ๆ ได้โดยไม่ก่ออันตรายเสียหายแก่ผู้อื่น ด้วยเหตุนี้การใช้สิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคนนั้นย่อมถูกจำกัดลงได้แต่เฉพาะที่จะให้การประกันแก่ผู้เป็นสมาชิกคนอื่น ๆ ในสังคม เพื่อที่จะสามารถใช้สิทธิอย่างเดียวกันนั้นได้ด้วยข้อจำกัดทั้งหลายในการใช้สิทธิเหล่านี้จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยบทกฎหมายเท่านั้น”

ส่วนหลักว่าด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย เป็นการกล่าวถึงการจำกัดสิทธิเสรีภาพต้องกระทำโดยกฎหมาย ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 6 และมาตรา 8³⁷ ดังข้อความต่อไปนี้

³³ ในการศึกษาครั้งนี้ คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง วันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ.1789 ใช้สำนวนคำแปลภาษาไทยของ ฐาปนันท์ นิพิฏฐกุลคำ, "คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง วันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ.1789" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thaivolunteer.org>

³⁴ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547), หน้า 63 - 67.

³⁵ ดูเพิ่มเติม เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, "อิทธิพลของคำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ค.ศ.1789 และคำปราชญ์ของรัฐธรรมนูญ ฝรั่งเศส ค.ศ.1946 ที่มีต่อปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?ID=394>

³⁶ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 64.

“ข้อ 6 บทกฎหมายเป็นสิ่งแสดงออกซึ่งเจตจำนงร่วมกัน
พลเมืองทุกคน...กฎหมายจักต้องมีผลบังคับเสมอกันแก่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นกรณีที่บทกฎหมาย
อาจกำหนดให้ความคุ้มครอง (แก่สิทธิของบุคคล)หรือกรณีที่บทกฎหมายอาจกำหนดให้ลงโทษ
(แก่บุคคล)พลเมืองทุกคนซึ่งเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมาย...”

“ข้อ 8 กฎหมายจะกำหนดบทลงโทษใด ๆ ได้ก็แต่เฉพาะ
เท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งและเห็นเป็นที่ประจักษ์ชัดเท่านั้นผู้ใดจะถูกลงโทษได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจ
ตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นและประกาศใช้ก่อนหน้าการกระทำอันเป็นความผิด และได้ใช้บทบัญญัติ
ของกฎหมายนั้น ๆ โดยชอบแล้วเท่านั้น”³⁸

ส่วนหลักว่าด้วยความเสมอภาค เป็นการกล่าวถึงบุคคล
ทุกคนต่างเสมอภาคกันภายใต้กฎหมาย ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 1³⁹ ดังข้อความต่อไปนี้

“ข้อ 1 มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาและทรงไว้ซึ่ง..ความเสมอ
ภาคเท่าเทียมกันใน (การมีและการใช้) สิทธิประการต่าง ๆ ...”

หลักในเรื่องกรรมสิทธิ์ เป็นการเน้นว่ากรรมสิทธิ์เป็นสิทธิ
อันศักดิ์สิทธิ์และละเมิดมิได้ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 2 และมาตรา 17⁴⁰ ดังข้อความต่อไปนี้

“ข้อ 2 วัตถุประสงค์แห่งสังคมการเมือง ได้แก่การธำรง
รักษาไว้ซึ่งสิทธิทั้งหลาย (ที่กำเนิดขึ้นและมีมา) ตามธรรมชาติและ (เป็นสิทธิซึ่ง) มีอายุยกเลิกเพิกถอน
ได้ของมนุษย์ สิทธิทั้งหลายเหล่านี้ได้แก่...กรรมสิทธิ์ (ในทรัพย์สิน) ...”

“ข้อ 17 กรรมสิทธิ์ในฐานะที่เป็นสิทธิอันมีอายุก้าวล่วงได้
และเป็นสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์ ...”⁴¹

หลักความมั่นคงปลอดภัย โดยเนื้อหาในคำประกาศ
สิทธิมนุษยชนและพลเมืองที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยมี 4 ประเด็น คือ ความมั่นคงปลอดภัย
เป็นกฎหมายธรรมชาติ สิทธิที่จะไม่ถูกจับกุมขัง การกำหนดโทษอาญาต้องอาศัยกฎหมาย และ
การสันนิษฐานว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 2 มาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9⁴²
ดังข้อความต่อไปนี้

³⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

³⁸ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า

71.

³⁹ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 65.

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

⁴¹ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า
.67 – 68.

⁴² เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 66 – 67.

“ข้อ 2 วัตถุประสงค์แห่งสังคมการเมือง ได้แก่การธำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิทั้งหลาย (ที่กำเนิดขึ้นและมีมา) ตามธรรมชาติและ (เป็นสิทธิซึ่ง) มีอากยกลึกเพิกถอนได้ของมนุษย์ สิทธิทั้งหลายเหล่านี้ได้แก่ ...ความปลอดภัย (ในชีวิตและร่างกาย)...”

“ข้อ 7 บุคคลจะถูกล่าวหา ถูกจับกุมหรือถูกคุมขังได้ก็แต่โดยมีบทกฎหมาย...”

“ข้อ 8 กฎหมายจะกำหนดบทลงโทษใด ๆ ได้...แต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นและประกาศใช้ก่อนหน้าการกระทำอันเป็นความผิด และได้ใช้บทบัญญัติของกฎหมายนั้น ๆ โดยชอบแล้วเท่านั้น”

“ข้อ 9 บุคคลทุกคนย่อมได้รับข้อสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยตัดสินว่าเป็นผู้ต้องกระทำความผิด...”

หลักการต่อต้านการกดขี่ข่มเหง ซึ่งหลักการนี้ภาครัฐจะต้องให้ความคุ้มครอง และการต่อต้านการกดขี่ข่มเหงนี้เป็นสิทธิตามธรรมชาติไม่ใช่สิทธิเสรีภาพตามกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 2⁴³ ดังข้อความต่อไปนี้

“ข้อ 2 วัตถุประสงค์แห่งสังคมการเมือง ได้แก่การธำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิทั้งหลาย (ที่กำเนิดขึ้นและมีมา) ตามธรรมชาติและ (เป็นสิทธิซึ่ง) มีอากยกลึกเพิกถอนได้ของมนุษย์ สิทธิทั้งหลายเหล่านี้ได้แก่ ...(สิทธิใน) การขัดขืนต่อการกดขี่ (ไม่ว่าในรูปแบบใด)”

ประเภทที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับการรับรองสิทธิของพลเมือง⁴⁴ ประกอบด้วยประเภทของสิทธิพลเมือง และบทบาทของสิทธิพลเมือง⁴⁵

กล่าวคือ ประเภทของสิทธิพลเมือง ตามคำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง มีอยู่ 4 ประเภท คือ สิทธิออกกฎหมาย สิทธิที่จะเข้าทำงานสาธารณะ สิทธิในการกำหนดภาษีอากร และสิทธิให้ข้าราชการรายงานผลการทำงาน ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 6 มาตรา 14 และมาตรา 15⁴⁶ ดังข้อความต่อไปนี้

“ข้อ 6 ...พลเมืองทุกคนย่อมมีสิทธิเข้าร่วมในการร่างบทกฎหมาย...พลเมืองทุกคนซึ่งเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมายอาจจะมีความรับผิดชอบและงานอาชีพใด ๆ ทางสังคมก็ได้...”

⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 67.

⁴⁴ ดูเพิ่มเติม สุรพล นิติไกรพจน์, หลักกฎหมายปกครองฝรั่งเศส : รายงานการวิจัย (กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง, 2545.), หน้า 45 - 68.

⁴⁵ เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 67 - 68.

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 67 - 68.

“**ข้อ 14** พลเมืองมีสิทธิที่จะตรวจสอบโดยตนเองหรือโดยผ่านทางผู้แทนในเรื่อง (ต่าง ๆ) ที่ว่า มีความจำเป็นเพียงใดในการเข้ารับภาระค่าใช้จ่ายสาธารณะในเรื่องที่ว่า ...”

“**ข้อ 15** สังคมย่อมมีสิทธิเรียกให้ข้าราชการรายงานการบริหารราชการได้”⁴⁷

ส่วนบทบาทของสิทธิพลเมือง จุดหมายปลายทางของสิทธิพลเมือง คือ การนำไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สามารถยินยอมให้ถ่ายโอนสิทธิมนุษยชนไปเป็นสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายฝ่ายบ้านเมืองได้ ที่มีการประกันการเคารพสิทธิตามธรรมชาติของประชาชนด้วย ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 2 และมาตรา 16⁴⁸ ดังข้อความต่อไปนี้

“**ข้อ 2** วัตถุประสงค์แห่งสังคมการเมือง ได้แก่การธำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิทั้งหลาย (ที่กำเนิดขึ้นและมีมา) ตามธรรมชาติและ (เป็นสิทธิซึ่ง) มีอภัยกเล็กเพิกถอนได้ของมนุษย์ ...”

“**ข้อ 16** สังคมใดมิได้มีหลักประกันแห่งสิทธิที่พึงวง... สังคมนั้นย่อมปราศจากรัฐธรรมนูญ”

ประเภทที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับการรับรองหลักการขององค์กรทางการเมือง ประกอบด้วยการจัดโครงสร้างสถาบัน การแบ่งแยกอำนาจ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง⁴⁹

กล่าวคือ การจัดโครงสร้างสถาบัน เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างทางสถาบันขององค์กรทางการเมือง โดยจัดวางให้อำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ⁵⁰ แทนที่จะเป็นของพระมหากษัตริย์ตามระบอบเก่าโดยมีการปกป้องรักษาอำนาจอธิปไตยยังกล่าวด้วยการจัดตั้งกองกำลังสาธารณะ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 3 และมาตรา 12⁵¹ ดังข้อความต่อไปนี้

⁴⁷ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า.

72.

⁴⁸ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 68 - 69.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 68 - 69.

⁵⁰ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า.

75.

⁵¹ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 68 - 69.

“**ข้อ 3** หลักการซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจอธิปไตยย่อม (ถือกำเนิดขึ้นจากหรือ) หยั่งรากลงในประชาชาติ (ทั้งมวล) องค์กรใดองค์กรหนึ่งหรือปัจเจกชน ผู้หนึ่งผู้ใดจะใช้อำนาจที่มาจากประชาชาติโดยตรงแต่ลำพังตนนั้นมิได้”

“**ข้อ 12** การธำรงรักษาไว้ซึ่งบรรดาสติชนมนุษยชน และพลเมืองเหล่านี้ย่อมจักต้องอาศัยอำนาจสาธารณะ ...”

ส่วนการแบ่งแยกอำนาจ เพื่อมิให้องค์กรหนึ่งขององค์กรใด ผูกขาดการใช้อำนาจเพียงองค์กรเดียว ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 16⁵² ดังข้อความต่อไปนี้

“**ข้อ 16** สังคมใด...มิได้มีการแบ่งแยกอำนาจโดยชัดเจน สังคมนั้นย่อมปราศจากรัฐธรรมนูญ”

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง ที่ให้สิทธิแก่สังคมในการสอบถามข้าราชการในการบริหารราชการ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 15⁵³ ดังข้อความต่อไปนี้

“**ข้อ 15** สังคมย่อมมีสิทธิเรียกให้หน่วยงานสาธารณะ ทุกหน่วยงานรายงานการปฏิบัติการในส่วนที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นได้”

(4) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (The Universal declaration of Human Rights ; UDHR)

สิทธิมนุษยชนเป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 พร้อมกับการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1945 โดยการรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสมัชชาใหญ่ในปี ค.ศ. 1948 คำนี้ได้นำมาใช้เพื่อแทนที่คำว่า “natural rights” (สิทธิธรรมชาติ) ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดในเรื่องกฎหมายธรรมชาติ อันเป็นที่มาของ “สิทธิธรรมชาติ” นั้นถูกโต้แย้งและคัดค้านอย่างมาก สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่มีได้อย่างเฉย แต่เป็นผลจากวิวัฒนาการของกระบวนการเรียกร้อง (struggle) ของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ที่อ้างความชอบธรรมของประโยชน์นั้นๆ ว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อความเป็นมนุษย์ (human dignity)⁵⁴

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เป็นข้อตกลงของสหประชาชาติได้กำหนดขึ้น เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้ใช้เป็นแนวทางในการคุ้มครองดูแลสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองประเทศของตน โดยแนวคิดเกี่ยวกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาตินี้ มีภูมิหลังมาจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่การต่อสู้ระหว่างประเทศ

⁵² เรื่องเดียวกัน., หน้า 68 - 69.

⁵³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 68 - 69.

⁵⁴ สุรสิทธิ์ โกศลนาวัน, บทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล (กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, 2547), หน้า 3.

ฝ่ายต่างๆ มีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประเทศคู่สงครามจำนวนมาก ที่เต็มไปด้วยวิธีการที่ทารุณโหดร้ายของฝ่ายอักษะซึ่งนำโดยอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำประเทศเยอรมันนี และเบนิตโต มุสโสลินี ผู้นำประเทศอิตาลี ดังนั้นเมื่อสงครามสิ้นสุดลงประเทศต่างๆทั่วโลกหวั่นเกรงเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ดังนั้นเมื่อมีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้นแล้ว จึงได้มีการผลักดันให้องค์การสหประชาชาติเร่งกำหนดแนวทางคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขึ้นมาคุ้มครองมนุษยชาติ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2491(ค.ศ.1948) สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติจึงได้มีมติยอมรับและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรก⁵⁵

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์และหลักการทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการด้านสิทธิมนุษยชน แต่ไม่มีพันธะผูกพันในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศ ประกอบด้วยการรับรองสิทธิมนุษยชนในด้านต่างๆจำนวน 30 ข้อ ซึ่งสามารถนำมาจัดกลุ่มได้เป็น 4 ส่วน โดยมีสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยนี้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 (ข้อที่ 1-3) เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

กล่าว คือ ข้อ 1 กำหนดว่ามนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งการดรภาพ⁵⁶

ส่วนข้อ 2 กำหนดว่าทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใด ๆ ดังเช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา การคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น เผ่าพันธุ์แห่งชาติ หรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ นอกจากนี้ยังจะไม่มี ความแตกต่างใด ๆ ตามมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง การศาล หรือทางการระหว่างประเทศของประเทศหรือดินแดนของบุคคลสังกัด ไม่ว่าดินแดนนี้เป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์ไม่ได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดอธิปไตยใด ๆ ทั้งสิ้น⁵⁷

ส่วนที่ 2 (ข้อที่ 4-23) เกี่ยวกับสิทธิพลเมืองและ

สิทธิทางการเมือง ได้แก่ การห้ามนำมนุษย์ไปเป็นทาส การทรมาน ห้ามถูกคุมขังโดยพลการ สิทธิดำเนินการทางศาล ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ทุกคน สิทธิในอิสรภาพแห่งการเคลื่อนไหวและสถานที่ สิทธิในการขอลี้ภัย สิทธิในครอบครัว สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในอิสรภาพแห่งความคิด

⁵⁵ สรุปลงความจาก _____ "ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.lexilogos.com/declaration/thai.htm>

⁵⁶ ศราวุฒิ ประทุมราช (บรรณาธิการ), สิทธิมนุษยชน : รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ (กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท, 2544), หน้า 13 – 27.

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 – 27.

มโนธรรมและศาสนาสิทธิ สิทธิในอิสรภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธิในอิสรภาพแห่งการร่วมประชุมและการตั้งสมาคม สิทธิที่เข้าถึงบริการสาธารณะ สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาล สิทธิในทางมั่นคงของสังคม สิทธิในการบรรลุถึงซึ่งสิทธิทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม สิทธิในการทำงาน

กล่าวคือ ข้อ ข้อ 7 กำหนดว่าทุกคนเสมอภาคตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใดๆอันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญา และจากการยุยงให้เลือกปฏิบัติดังกล่าว⁵⁸

ส่วนข้อ 8 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับบำนาญอันเป็นผลจริงจังกจากศาลที่มีอำนาจแห่งชาติต่อการกระทำอันละเมิดสิทธิมูลฐาน ซึ่งตนได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย⁵⁹

ส่วนข้อ 10 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาคเต็มที่ในอันที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมและเปิดเผย จากศาลที่อิสระและเที่ยงธรรมในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตนและการกระทำผิดอาชญาใด ๆ ที่ตนถูกกล่าวหา⁶⁰

ส่วนข้อ 12 กำหนดว่าบุคคลใด ๆ จะถูกแทรกสอดโดยพลการในความเป็นอยู่ส่วนตัวในครอบครัว ในเคหสถานหรือในการสื่อสาร หรือจะถูกกลบหลู่ในเกียรติยศและชื่อเสียงไม่ได้⁶¹

ส่วนข้อ 17 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเองเช่นเดียวกับโดยร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้บุคคลใด ๆ ที่จะถูกริบทรัพย์สินโดยพลการไม่ได้⁶²

ส่วนข้อ 22 กำหนดว่าทุกคน ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีสิทธิในทางมั่นคงของสังคม และมีสิทธิในการบรรลุถึงซึ่งสิทธิทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม อันจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ เกียรติศักดิ์ของตน และการพัฒนาบุคลิกภาพของตนอย่างอิสระ ...⁶³

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 13 – 27.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 13 – 27.

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 13 – 27.

⁶¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 13 – 27.

⁶² เรื่องเดียวกัน., หน้า 13 – 27.

⁶³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 13 – 27.

ส่วนข้อ 23 กำหนดว่าทุกมีสิทธิในการทำงาน ในการเลือกงานโดยอิสระในเงื่อนไขอันยุติธรรม และเป็นประโยชน์แห่งการงาน และการคุ้มครองแห่งการว่างงาน โดยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าจ้างเท่าเทียมกันสำหรับงานเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทั้งนี้ทุกคนที่ทำงานมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างที่ยุติธรรมและเป็นประโยชน์ ที่จะให้ประกันแก่ตนเองครอบครัวแห่งตน ซึ่งความเป็นอยู่อันคู่ควรแก่เกียรติศักดิ์ของมนุษย์ และถ้าจำเป็นก็จะต้องได้รับวิถีทางคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย ...⁶⁴

ส่วนที่ 3 (ข้อที่ 24 - 27) เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประกอบด้วยสิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง สิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอ สิทธิที่จะรับการดูแลรักษาและช่วยเหลือเป็นพิเศษของมารดาและเด็ก สิทธิในศึกษา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์ทางศิลปกรรมและทางวัตถุ

กล่าวคือ ข้อ 25 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของตนและครอบครัว รวมทั้งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และการดูแลรักษาทางการแพทย์และบริการสังคมที่จำเป็น และมีสิทธิในความมั่นคงในยามว่างงาน เจ็บป่วยพิการ เป็นหม้าย วยชรา หรือขาดอาชีพอื่นในพฤติการณ์ที่นอกเหนืออำนาจของตน ...⁶⁵

ส่วนข้อ 26 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิในศึกษาโดยการศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและการศึกษาขั้นมูลฐาน การประถมศึกษาจะต้องเป็นการบังคับ การศึกษาทางเทคนิคและวิชาชีพ จะต้องเป็นอันเปิดโดยทั่วไป และการศึกษาชั้นสูงสุดขึ้นไป จะต้องเป็นอันเปิดสำหรับทุกคน เข้าได้ถึงโดยเสมอภาคตามมูลฐานแห่งคุณวุฒิ ...⁶⁶

ส่วนข้อ 27 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์ทางศิลปกรรมและทางวัตถุ อันเป็นผลจากการประดิษฐ์กรรมใด ๆ ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมและทางศิลปกรรม ซึ่งตนเป็นผู้สร้าง⁶⁷

ส่วนที่ 4 (ข้อที่ 28-30) เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคนต่อระเบียบสังคม และการรับรองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพพื้นฐานระหว่างประเทศ

กล่าวคือ ข้อ 28 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิในระเบียบทางสังคมและระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นทางให้สำเร็จผลเต็มที่ตามสิทธิและอิสรภาพดังกล่าวในปฏิญญานี้⁶⁸

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 - 27.

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 - 27.

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 - 27.

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 - 27.

ส่วนข้อ 29 กำหนดว่าในการใช้สิทธิและอิสรภาพแห่งตน ทุกคนตกอยู่ในบังคับของข้อจำกัด เพียงเท่าที่ได้กำหนดลงโดยกฎหมายเท่านั้น เพื่อประโยชน์ที่ได้มา ซึ่งการนับถือ และเคารพสิทธิและอิสรภาพของผู้อื่นตามสมควรและที่จะเผชิญกับความเรียกร้อง ต้องการอันเที่ยงธรรมของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน และสวัสดิการทั่วไปในสังคม ประชาธิปไตย นอกจากนี้สิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ จะใช้ขัดต่อวัตถุประสงค์และหลักการ ของสหประชาชาติไม่ได้ว่าในกรณีใด ๆ⁶⁹

ส่วนข้อ 30 กำหนดว่าไม่มีบทใด ในปฏิญญานี้ที่จะ อนุমানว่าให้สิทธิใด ๆ แก่รัฐ หมู่คน หรือบุคคล ในอันที่จะดำเนินกิจกรรมใด ๆ หรือปฏิบัติการใด ๆ อันมุ่งต่อการทำลายสิทธิและอิสรภาพ ดังกำหนดไว้...⁷⁰

(5) **กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR)**

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR) เป็นสนธิสัญญาพหุภาคี ซึ่งสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2509 และมีผลใช้บังคับเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ. 2519 โดยประเทศไทยเข้าเป็นภาคี ของสนธิสัญญานี้โดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับใช้กับไทย เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2540

ICCPR เป็นส่วนหนึ่งของ "ร่างกฎหมายสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศ" ร่วมกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights ; UDHR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights ; ICESCR) โดยสนธิสัญญานี้ให้คำมั่นสัญญาว่าภาคีจะเคารพสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของบุคคล ซึ่งรวมถึงสิทธิในชีวิต เสรีภาพในศาสนา เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการชุมนุม สิทธิเลือกตั้ง และสิทธิในการได้รับการพิจารณาความอย่างยุติธรรม⁷¹ ประกอบด้วยวรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ

⁶⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 – 27.

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 – 27.

⁷⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 – 27.

⁷¹ สรุปลงมาจาก _____ "กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง" [ออนไลน์] เข้าถึง เมื่อ 12 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.wikiwand.com/th>

53 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ส่วน โดยทั้ง 6 ส่วนดังกล่าว โดยสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยนี้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 (ข้อ 1) กล่าวถึงสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (right of self-determination)⁷²

กล่าวคือ ข้อ 1 กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเองว่า ประชาชนทั้งปวงมีสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง โดยอาศัยสิทธินั้น ประชาชนจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตนอย่างเสรี รวมทั้งดำเนินการอย่างเสรีในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน⁷³

นอกจากนี้ยังกำหนดว่าเพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชนทั้งปวงอาจจัดการโรคภัยไข้เจ็บและทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใดๆ อันเกิดจากร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชนจะไม่ถูกลิดรอนจากวิถีทางแห่งการยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใดๆ โดยรัฐภาคีแห่งกติกานี้ รวมทั้งผู้รับผิดชอบในการบริหารดินแดนที่ไม่ได้ปกครองเอง และดินแดนในภาวะทรัสตี จะส่งเสริมสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเองให้บรรลุผลเป็นจริง และต้องเคารพสิทธิอันตามบทบัญญัติแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ⁷⁴

ส่วนที่ 2 (ข้อ 2 - 5) กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐภาคีที่รับรองจะเคารพและประกันสิทธิของบุคคล รวมถึงการห้ามการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สัญชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ถิ่นกำเนิด หรือสภาพอื่นใด โดยจะดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติภายในประเทศ ประกันว่าบุคคลที่ถูกละเมิดจะได้รับการเยียวยา ไม่ว่าบุรุษหรือสตรีจะได้รับสิทธิพลเมืองและการเมืองอย่างเท่าเทียม

⁷² <http://www.library.nhrc.or.th> โดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ความหมายคำว่า “สิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง” (right of self-determination) หมายความว่าสิทธิในการกำหนดอนาคตของตนเองเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นจากหลักการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้สิทธิตัดสินใจในประเด็นสาธารณะทั้งหลาย โดยในทศวรรษที่ 1960 สหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาว่าด้วยการกำหนดอนาคตตนเองของบรรดากลุ่มชน (People) เพื่อยอมรับสิทธิของประชาชนที่รวมกันเป็นกลุ่มชนในการกำหนดอนาคตตนเองในหลากหลายระดับ ทั้งระดับโลก ระดับชาติ และระดับชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างการปกครองที่สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนา รัฐ ชุมชน และตนเอง อย่างไรก็ตามก็จะต้องมีกระบวนการที่สะท้อนให้เห็นว่าการกำหนดอนาคตนั้นเป็นความต้องการของกลุ่มชนอย่างแท้จริง

⁷³ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) (กรุงเทพฯ: บริษัท SM เซอร์คิเพลส จำกัด, ม.ป.ป.), หน้า 22 - 24.

⁷⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22 - 24.

กัน การลิดรอนสิทธิในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการห้ามการตีความกติกาในอันที่จะไปจำกัดสิทธิและเสรีภาพอื่นๆ

กล่าวคือ ข้อ 2 กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับรัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพและประกันแก่ปัจเจกบุคคลทั้งปวงภายในดินแดนของตนและภายใต้เขตอำนาจของตนในสิทธิทั้งหลายที่รับรองไว้ในกติกานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกใดๆ อาทิ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นๆ⁷⁵

นอกจากนี้ยังกำหนดว่าบุคคลใดที่เรียกร้องการเยียวยา ดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจากฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติที่มีอำนาจหรือจากหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ โดยระบบกฎหมายของรัฐ และจะพัฒนาหนทางการเยียวยาด้วยกระบวนการยุติธรรมทางศาล⁷⁶

ทั้งนี้ข้อ 5 ยังกำหนดอีกด้วยว่าจะต้องไม่มีการจำกัดหรือเลียงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรอง หรือที่มีอยู่ในรัฐภาคีใดในกติกานี้ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย อนุสัญญา กฎระเบียบ หรือจารีตประเพณี โดยอ้างว่ากติกานี้ไม่รับรองสิทธิเช่นนั้นหรือรับรองสิทธินั้นในระดับที่ด้อยกว่า⁷⁷

ส่วนที่ 3 (ข้อ 6 - 27) กล่าวถึงสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิตอยู่ เสรีภาพจากการถูกทรมาน การห้ามบุคคลมิให้ตกอยู่ในภาวะเยี่ยงทาส การห้ามบุคคลมิให้ถูกจับกุมโดยตามอำเภอใจ การปฏิบัติต่อผู้ถูกลิดรอนเสรีภาพอย่างมีมนุษยธรรม การห้ามบุคคลถูกจำคุกด้วยเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาได้ เสรีภาพในการโยกย้ายถิ่นฐาน ความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมาย การห้ามมิให้มีการบังคับใช้กฎหมายอาญาย้อนหลัง สิทธิการได้รับการรับรองเป็นบุคคลตามกฎหมาย การห้ามแทรกแซงความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก การห้ามการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสงครามหรือก่อให้เกิดความเกลียดชังทางเชื้อชาติ สิทธิที่จะชุมนุมอย่างสันติ การรวมกันเป็นสมาคม สิทธิของชายหญิงที่อยู่ในวัยที่เหมาะสมในการมีครอบครัว การคุ้มครองสิทธิเด็ก และการที่พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ การรับรองว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน การรับรองสิทธิของชนกลุ่มน้อยทางเผ่าพันธุ์ ศาสนา และภาษาภายในรัฐ

⁷⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 24 - 29.

⁷⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 22 - 24.

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 24 - 29.

กล่าวคือ ข้อ 10 กำหนดว่าบุคคลทั้งปวงที่ถูกกลืนรอง เสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรม และความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิด แห่งความเป็นมนุษย์⁷⁸

ส่วนข้อ 12 กำหนดว่าบุคคลทุกคนที่อยู่ในดินแดน ของรัฐใดโดยชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการโยกย้าย และเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ ภายในดินแดนของรัฐนั้น โดยสิทธิดังกล่าวข้างต้นไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดใดๆ เว้นแต่เป็นข้อจำกัด ตามกฎหมาย และที่จำเป็น เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และข้อจำกัดนั้น สอดคล้องกับสิทธิอื่นๆ ที่รับรองไว้ในกติกา⁷⁹

ส่วนข้อ 16 กำหนดว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในทุกแห่งหน⁸⁰

ส่วนข้อ 22 กำหนดว่าบุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในเสรีภาพ ในการรวมกันเป็นสมาคม รวมทั้งสิทธิที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อปกป้องประโยชน์ของ ตน โดยการจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้ นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงเท่าที่จำเป็น สำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลอื่น ความในข้อบทนี้ไม่ห้ามการวางข้อจำกัดอันชอบด้วยกฎหมาย ในการใช้สิทธินี้ของทหาร และตำรวจ⁸¹

ส่วนข้อ 23 กำหนดว่าครอบครัวเป็นหน่วยรวมของสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานและเป็นธรรมชาติ และย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากสังคมและรัฐ⁸²

ส่วนข้อ 24 กำหนดว่าเด็กทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นตามสถานะของผู้เยาว์ จากครอบครัวของตน สังคมและรัฐ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือ สังคม ทรัพย์สิน หรือกำเนิด⁸³

⁷⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 36 - 57.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 27 - 29.

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 36 - 57.

⁸¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 36 - 57.

⁸² เรื่องเดียวกัน., หน้า 36 - 57.

⁸³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 36 - 57.

ส่วนข้อ 25 กำหนดว่าพลเมืองทุกคนย่อมมีสิทธิและโอกาส โดยปราศจากความแตกต่างดังกล่าวไว้ในข้อบทที่ 2 และโดยปราศจากข้อจำกัดอันไม่สมควร⁸⁴

(ก) ในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจโดยตรง หรือผ่านทางผู้แทนซึ่งได้รับเลือกมาอย่างเสรี

(ข) ในการที่จะออกเสียงหรือได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งอันแท้จริงตามวาระ ซึ่งมีการออกเสียงโดยทั่วไปและเสมอภาค และโดยการลงคะแนนลับเพื่อประกันการแสดงเจตนาโดยเสรีของผู้เลือก

(ค) ในการที่จะเข้าถึงการบริการสาธารณะในประเทศของตน ตามหลักเกณฑ์ทั่วไปแห่งความเสมอภาค

นอกจากนี้ข้อ 26 ยังกำหนดว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอกันตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ในกรณีนี้ กฎหมายจะต้องห้ามการเลือกปฏิบัติใดๆ และต้องประกันการคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นผลจริงจึ่งจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลใด เช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นๆ⁸⁵

ส่วนที่ 4 (ข้อ 28 - 45) กล่าวถึงการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในกติการวมถึงพันธกรณีในการเสนอรายงานของรัฐภาคี การยอมรับอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และขั้นตอนการพิจารณาข้อร้องเรียน

ส่วนที่ 5 (ข้อ 46 - 47) ห้ามการตีความไปในทางขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ รวมทั้งการมิให้ ติความในการที่จะลิดรอนสิทธิที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนที่ 6 (ข้อ 48 - 53) กล่าวถึงการเข้าเป็นภาคีและการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับการรับรองสิทธิของประชาชนแต่อย่างใด

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 36 - 57.

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 36 - 57.

(6) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1967 (International Covenant on Economic , Social and Cultural Right ; ICESCR)

ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามและให้สัตยาบันในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1967 (International Covenant on Economic , Social and Cultural Right ; ICESCR) เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ที่ต้องยึดถือปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1967 (ICESCR) นี้ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2509 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2519 มี 31 ข้อสามารถแบ่งสาระสำคัญออกเป็น 5 ส่วน โดยทั้ง 5 ส่วนดังกล่าว โดยสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยนี้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 (ข้อ 1) กล่าวถึงสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (right of self – determination)⁸⁶

กล่าวคือ ข้อ 1 กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเองว่า ประชาชนทั้งปวงมีสิทธิกำหนดเจตจำนงของตนเอง โดยสิทธินั้นประชาชนเหล่านั้นจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตนโดยเสรี และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนอย่างเสรี⁸⁷

นอกจากนี้ยังกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรของประชาชนด้วยว่า เพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชนทั้งปวงอาจจัดการโรคภัยและทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใดๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชนจะไม่ถูกลิดรอนวิถีทางยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด⁸⁸

ส่วนที่ 2 (ข้อ 2 – 5) กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐภาคีที่จะดำเนินมาตรการต่างๆ อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้น นับตั้งแต่การเคารพ คุ้มครอง ส่งเสริม และทำให้เป็นจริงอย่างเต็มที่ตามที่ทรัพยากรมีอยู่เพื่อให้มีความคืบหน้า โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

⁸⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 15.

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 22.

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 22.

ความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีในการได้รับสิทธิ การจำกัดสิทธิตามกติกา รวมทั้งการห้ามตีความใดๆ ในกติกาที่จะทำลายสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รับรองไว้ในกติกา⁸⁹

กล่าวคือ ข้อ 4 กำหนดรายละเอียดการรับรองสิทธิว่า รัฐภาคีแห่งกติกาฯ รับรองว่าในการอุปโภคสิทธิเหล่านั้นซึ่งรัฐให้ตามกติกาฯ รัฐอาจจำกัดสิทธิเช่นว่า ได้เฉพาะโดยข้อจำกัดเช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่าที่อาจสอดคล้องกับลักษณะของสิทธิเหล่านี้ และเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมสวัสดิการทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย⁹⁰

นอกจากนี้ ข้อ 5 ยังได้กำหนดรายละเอียดการรับรองสิทธิเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ห้ามการจำกัดหรือลดทอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองหรือที่มีอยู่ในประเทศใด โดยอาศัยอำนาจกฎหมาย อนุสัญญา ข้อบังคับ หรือจารีตประเพณี โดยอ้างว่ากติกาฯ ไม่รับรองสิทธิเช่นว่านั้น หรือรับรองสิทธินั้นในขอบเขตที่ด้อยกว่า⁹¹

ส่วนที่ 3 (ข้อ 6 – 15) กล่าวถึงสาระของสิทธิ ได้แก่ สิทธิในการทำงานและมีเงื่อนไขการทำงานที่เหมาะสมเป็นธรรม สิทธิที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงานและสิทธิที่จะหยุดงาน สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการประกันสังคม การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว สิทธิที่จะมีมาตรฐานชีวิตที่ดีพอเพียง สิทธิที่จะมีสุขภาพะด้านการและใจที่ดีที่สุดที่เป็นไปได้ สิทธิในการศึกษา สิทธิในวัฒนธรรมและประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์⁹²

กล่าวคือ ข้อ 6 กำหนดรายละเอียดสิทธิในการทำงานว่า รัฐภาคีแห่งกติกาฯ รับรองสิทธิในการทำงาน ซึ่งรวมทั้งสิทธิของทุกคนในโอกาสที่จะเลี้ยงชีพโดยงานซึ่งตนเลือกหรือรับรองอย่างเสรี และจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมในการปกป้องสิทธิ⁹³

ส่วนข้อ 7 กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิในสภาพการทำงานว่า รัฐภาคีแห่งกติกาฯ รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรมและน่าพอใจซึ่งประกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง⁹⁴

(ก) ค่าตอบแทนขั้นต่ำที่ให้แก่ผู้ทำงานทั้งปวงประกอบด้วย

(1) ค่าจ้างที่เป็นธรรมและค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่ากัน โดยปราศจาก

⁸⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 15.

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 26.

⁹¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 26.

⁹² เรื่องเดียวกัน., หน้า 16.

⁹³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 28.

⁹⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 28.

ความแตกต่างในเรื่องใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรี จะได้รับการประกันสภาพการทำงานที่ไม่ดีด้อยกว่าบุรุษ โดยได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่เท่าเทียมกัน

(2) ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมสำหรับตนและครอบครัว ตามบทบัญญัติแห่งกติกานี้

(ข) สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

(ค) โอกาสเท่าเทียมกันสำหรับทุกคนที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการทำงานของตน ในระดับที่สูงขึ้นตามที่เหมาะสม โดยไม่ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาใด นอกจากอาวุโสและความสามารถ

(ง) การพักผ่อน เวลาว่างและข้อจำกัดที่สมเหตุสมผล ในเรื่องเวลาทำงานและวันหยุดเป็นครั้งคราว โดยได้รับค่าตอบแทน ตลอดจนค่าตอบแทนสำหรับวันหยุดทางการด้วย

ส่วนข้อ 9 กำหนดรายละเอียดการรับรองสิทธิเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมว่า รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในอันที่จะมีสวัสดิการสังคม รวมทั้งการประกันสังคม⁹⁵

ส่วนข้อ 10 กำหนดว่าครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยรวมของสังคมที่เป็นพื้นฐานและเป็นธรรมชาติควรได้รับการคุ้มครองและได้รับการช่วยเหลืออย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้⁹⁶

ในเรื่องการกำหนดการรับรองสิทธิเกี่ยวกับมาตรฐานการครองชีพปรากฏอยู่ในข้อ 11 กำหนดว่า รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐภาคีจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อประกัน

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

⁹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

การทำให้สิทธินี้เป็นจริง โดยรับรองความสำคัญอย่างแท้จริงของความร่วมมือระหว่างประเทศ บนพื้นฐานของความยินยอมโดยเสรี⁹⁷

นอกจากนี้ ข้อ 12 กำหนดว่าภาคีรัฐต้องรับรองสิทธิของสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้⁹⁸

ส่วนที่ 4 (ข้อ 16 – 25) กล่าวถึงพันธกรณีในการจัดทำรายงานของรัฐภาคี บทบาทของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมในการตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีร่วมกับกลไกอื่นๆ ของสหประชาชาติ รวมทั้งการให้ข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพันธกรณีของกติกา การดำเนินการของรัฐภาคีที่จะร่วมมือในระดับระหว่างประเทศในการส่งเสริมสิทธิตามกติกากการห้ามการตีความบัพัญญัติเพื่อจำกัดหน้าที่ของกลไกสหประชาชาติที่กำหนดไว้ตามกฎบัตร และธรรมนูญขององค์กรรวมทั้งการไม่ตีความในทางที่จะจำกัดสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ⁹⁹

ส่วนที่ 5 (ข้อ 26 – 31) กล่าวถึงการเข้าเป็นภาคี และการแก้ไขเพิ่มเติมบัพัญญัติของกติกา¹⁰⁰ ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับการรับรองสิทธิของประชาชนแต่อย่างใด

(7) กฎบัตรแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป ค.ศ. 2000 (The Charter of Fundamental Rights of the European Union)

กฎบัตรแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป ค.ศ. 2000 (The Charter of Fundamental Rights of the European Union) เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประชาชนชาวยุโรปที่รวบรวมสิทธิของบุคคลที่เดิมถูกกำหนดไว้ในรูปแบบต่างๆ ของแต่ละประเทศสมาชิก เช่น พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง อนุสัญญา จารีตประเพณี คำพิพากษา เป็นต้น เข้ามาไว้รวมเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรในฉบับเดียว โดยเนื้อหาบางส่วนมีลักษณะคล้ายคลึงกับ European Convention on Human Rights¹⁰¹

⁹⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 34.

⁹⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 36.

⁹⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 16.

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 16.

¹⁰¹ สรุปความจาก _____ "Charter of Fundamental Rights of the European Union,," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 2 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Charter_of_Fundamental_Rights_of_the_European_Union

กฎบัตรแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป ค.ศ. 2000 นี้ ถือเป็นประมวลกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิที่ทันสมัยมาก เนื่องจากมีการกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) การคุ้มครองเรื่องจริยศาสตร์ชีวภาพ (Bioethics)¹⁰² และการบริหารงานอย่างโปร่งใสของรัฐ¹⁰³ ประกอบไปด้วยทั้งสิ้น 54 ข้อ 7 หมวด ซึ่งทั้ง 7 หมวด โดยสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยนี้ ดังนี้

หมวดที่ 1 (ข้อ 1 – 5) กล่าวถึงรับรองสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ และห้ามการทรมาน ห้ามขายคนเป็นทาส และห้ามมิโทษประหารชีวิต

กล่าวคือ ข้อ 1 กำหนดว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human dignity) ต้องได้รับการเคารพและคุ้มครอง

หมวดที่ 2 (ข้อ 6 – 19) กล่าวถึงเรื่องเสรีภาพในเรื่องความเป็นส่วนตัว การป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล การแต่งงาน ความคิด การแสดงออก การศึกษา การประกอบอาชีพและการทำงาน ทรัพย์สิน การชุมนุมและการลี้ภัย ศิลปะและวิทยาศาสตร์

กล่าวคือ ข้อ 8 กำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) ไว้โดยทุกคนมีสิทธิที่ข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับการคุ้มครอง ซึ่งการใช้ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดบนพื้นฐานความยินยอมของผู้เกี่ยวข้องหรือกฎหมายอนุญาตไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้ นอกจากนี้ยังกำหนดให้การปฏิบัติตามข้อนี้ให้อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานอิสระที่มีอำนาจ

ส่วนข้อ 15 กำหนดว่าพลเมืองทุกคนมีเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพและการทำงาน โดยมีสิทธิที่จะเลือกประกอบอาชีพอย่างเสรีในการจ้างงาน การประกอบอาชีพ

ส่วนข้อ 17 กำหนดว่าทุกคนมีสิทธิในทรัพย์สินในอันที่จะเป็นเจ้าของ ในการใช้ และในการยกให้เป็นมรดก หากมีการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวต้องได้รับค่าชดเชยอย่างยุติธรรม

¹⁰² เป็นจริยธรรมในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ ชีวภาพ เภสัชกร และการทดลอง เช่น การโคลนนิ่ง การตายอย่างสงบ เป็นต้น

¹⁰³ สรุปความจาก _____ "European Commission," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/charter/index_en.htm

หมวดที่ 3 (ข้อ 20 – 26) กล่าวถึงความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย การห้ามเลือกปฏิบัติเพราะความพิการ อายุ รสนิยมทางเพศ วัฒนธรรม ศาสนา ภาษารวมทั้งสิทธิของเด็กและผู้สูงอายุ

กล่าวคือ ข้อ 20 กำหนดว่าทุกคนเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย

ส่วนข้อ 21 กำหนดเกี่ยวกับการห้ามเลือกปฏิบัติด้วยเหตุเนื่องจากเพศ เชื้อชาติ สีผิว ชาติพันธุ์ ความเป็นมาทางสังคม (social origin) พันธุกรรม ภาษา ศาสนา ความเชื่อ การเมืองหรือทัศนคติทางการเมือง การเป็นชนกลุ่มน้อย ทรัพย์สิน การเกิดความพิการ อายุ หรือรสนิยมทางเพศ

หมวดที่ 4 (ข้อ 27 – 38) กล่าวถึงสังคมและสิทธิการทำงาน รวมถึงสิทธิที่จะทำงานบนเงื่อนไขที่ยุติธรรม ป้องกันการเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรม และเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพ สังคมและที่อยู่อาศัย

กล่าวคือ ข้อ 29 กำหนดสิทธิการเข้าถึงบริการสาธารณะที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข้อ 36 กำหนดเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการสิทธิประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (general economic interest) ที่จัดทำขึ้นโดยกฎหมายของรัฐ หรือตามสนธิสัญญา

หมวดที่ 5 (ข้อ 39 – 46) กล่าวถึงสิทธิของพลเมืองยุโรป เช่น สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งรัฐสภายุโรปและสิทธิการเคลื่อนย้ายได้อย่างอิสระเสรีภายในสหภาพยุโรป รวมทั้งสิทธิในการเข้าถึงเอกสารของรัฐสภายุโรป

กล่าวคือ ข้อ 42 กำหนดให้พลเมืองของสหภาพยุโรป มีสิทธิเข้าถึงเอกสารของรัฐสภายุโรป สภา หรือคณะกรรมการ

หมวดที่ 6 (ข้อ 47 – 50) กล่าวถึง การยุติธรรม เช่น สิทธิที่จะได้รับการเยียวยา สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนอย่างยุติธรรม สิทธิที่จะได้รับการตั้งข้อสันนิษฐานเป็นผู้บริสุทธิ์

กล่าวคือ ข้อ 47 กำหนดว่าบุคคลทุกคนที่สิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้ตามกฎหมายถูกละเมิดให้มีสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีผลบังคับตามที่กำหนดโดยศาล

หมวดที่ 7 (ข้อ 51– 54) กล่าวถึงการการตีความ และการประยุกต์ใช้กฎบัตร

(8) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.2012

(ASEAN Human Rights Declaration)

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration-AHRD) จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียน ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights-AICHR)¹⁰⁴ ซึ่งได้รับมอบหมายจากที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ อาเซียน ครั้งที่ 42 เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 โดยที่ประชุมรัฐมนตรี ต่างประเทศอาเซียนประสงค์ให้ปฏิญญานี้ เป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาไปสู่การเป็นกรอบความร่วมมืออาเซียนด้านสิทธิมนุษยชน เช่น อนุสัญญา สนธิสัญญา รวมทั้งตราสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในอนาคต¹⁰⁵

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นเอกสาร ทางการเมืองที่ไม่มีข้อผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนในการส่งเสริมและ ค้ำครองสิทธิมนุษยชน และสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของอาเซียนที่มี ความแตกต่างในด้านการเมือง สังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ปฏิญญาฯ จะต้องรักษามาตรฐานสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มเติมจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา (Vienna Declaration and Programme of Action) และตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นภาคีปฏิญญา ฉบับนี้เป็น จุดเริ่มต้นที่สำคัญของอาเซียนที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในระยะยาวของประชาชนและภูมิภาคอาเซียน¹⁰⁶ ประกอบไปด้วยทั้งสิ้น 40 ข้อ 6 ส่วน ซึ่งทั้ง 6 ส่วน โดยสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 (ข้อ 1 – 9) กล่าวถึงหลักการทั่วไป การรับรอง สิทธิและเสรีภาพของบุคคล สิทธิของเด็ก สตรี คนชรา สิทธิได้รับการเยียวยา การจำกัดสิทธิ และเสรีภาพ

กล่าวคือ ข้อ 2 กำหนดว่าบุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและ เสรีภาพทั้งปวงตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยก ไม่ว่าชนิดใดๆ อาทิ เชื้อชาติ

¹⁰⁴ AICHR เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามข้อ 14 ของกฎบัตรอาเซียน มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและค้ำครองสิทธิ มนุษยชน และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเมื่อเดือนกรกฎาคม 2552

¹⁰⁵ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน Asean Human Rights Declaration (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2556). หน้า 4.

¹⁰⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 4.

เพศสภาพ อายุ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น พื้นเพทางชาติหรือสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ การเกิด ความพิการ หรือสถานะอื่น¹⁰⁷

ส่วนข้อ 5 กำหนดว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิผลและมีผลบังคับตามที่กำหนดโดยศาลหรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจจากการกระทำอันละเมิดต่อสิทธิที่บุคคลนั้นได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย¹⁰⁸

ส่วนข้อ 8 กำหนดว่าสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคนจะต้องใช้โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเพียงเท่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ของการได้มาซึ่งการยอมรับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่นและเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามเหตุผลในเรื่องความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ สาธารณสุข ความปลอดภัยของสาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งสวัสดิการทั่วไปของประชาชนในสังคมประชาธิปไตย¹⁰⁹

ส่วนที่ 2 (ข้อ 10 - 25) กล่าวถึงสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยส่วนบุคคล สิทธิในการเคลื่อนย้าย และอยู่อาศัย สิทธิที่จะแสวงหาและได้รับที่ลี้ภัย สิทธิที่จะได้รับสัญชาติ สิทธิที่จะต่อสู้คดี สิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสันติ

กล่าวคือ ข้อ 17 กำหนดว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของ ใช้ สละ และให้สิ่งที่บุคคลนั้นได้มาครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งที่เป็นการครอบครองโดยตนเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น บุคคลใดจะถูกพรากทรัพย์สินเหล่านั้นไปจากตนโดยอำเภอใจมิได้¹¹⁰

ข้อ 21 บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นอิสระจากการแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย หรือการสื่อสาร ซึ่งรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล หรือการดูหมิ่นเกียรติและชื่อเสียงของบุคคลนั้น บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซงหรือการดูหมิ่นดังกล่าว¹¹¹

ส่วนที่ 3 (ข้อ 26 - 34) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประกอบด้วยสิทธิในการทำงาน การเลือกงาน สิทธิในการก่อตั้งสหภาพแรงงานและ

¹⁰⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 21.

¹⁰⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 23.

¹⁰⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 25.

¹¹⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 29.

¹¹¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 33.

เข้าร่วมสหภาพแรงงาน สิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ การคุ้มครองการใช้แรงงานเด็ก มีสิทธิที่จะมีสุขภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอนามัยเจริญพันธุ์ ในมาตรฐานที่สูงสุด สิทธิในความมั่นคงทางสังคม สิทธิในการศึกษา

กล่าวคือ ข้อ 26 กำหนดว่ารัฐสมาชิกอาเซียนยืนยัน สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมทั้งปวงในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐสมาชิกอาเซียนยืนยัน ดังนี้¹¹²

1) บุคคลทุกคนมีสิทธิในการทำงาน การเลือกงานอย่างอิสระ การมีสภาพการทำงานที่เป็นธรรม เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ และมีสิทธิในการเข้าถึงโครงการความช่วยเหลือต่างๆ ในกรณีว่างงาน

2) บุคคลทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งสหภาพแรงงานและเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเลือก เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตนตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของแต่ละประเทศ

3) เด็กหรือผู้เยาว์จะอยู่ภายใต้การแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมมิได้ ผู้ที่ว่าจ้างเด็กหรือผู้เยาว์ให้ทำงานที่ขัดต่อหลักศีลธรรม ทำลายสุขภาพเป็นอันตรายต่อชีวิต หรืออาจขัดขวางการพัฒนาตามปกติ ซึ่งรวมถึงการศึกษาจะต้องได้รับการลงโทษตามกฎหมาย รัฐสมาชิกอาเซียนควรกำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับการจ้างแรงงานเด็ก ซึ่งการจ้างแรงงานเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์อายุที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้ามและจะได้รับการลงโทษตามกฎหมาย

ส่วนข้อ 28 กำหนดว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอของตนและครอบครัว ซึ่งรวมถึง¹¹³

ก) สิทธิในอาหารที่เพียงพอและสามารถซื้อหาได้ เสรีภาพจากความหิวโหย และการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยและมีประโยชน์ทางโภชนาการ

ข) สิทธิในเครื่องนุ่งห่ม

ค) สิทธิในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสามารถซื้อหาได้

ง) สิทธิในการรักษาพยาบาล และบริการทางสังคม

ที่จำเป็น

จ) สิทธิในน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสุขาภิบาล

ฉ) สิทธิในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สะอาด และยั่งยืน

¹¹² เรื่องเดียวกัน., หน้า 35 - 37.

¹¹³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 37 - 39.

ส่วนข้อ 29 กำหนดว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีสุขภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอนามัยเจริญพันธุ์ ในมาตรฐานที่สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ และการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานที่สามารถซื้อหาได้และการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์¹¹⁴

ส่วนข้อ 31 กำหนดว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิในการศึกษา โดยการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรูปแบบต่างๆ จะต้องจัดให้มีขึ้นและให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ผ่านทุกช่องทางที่เหมาะสม การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาจะต้องจัดให้มีโดยทั่วไป ทุกคนจะต้องสามารถเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานของความสามารถ¹¹⁵

ส่วนที่ 4 (ข้อ 35– 37) เกี่ยวกับสิทธิในการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง นโยบายด้านการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพในระดับชาติ

กล่าวคือ ข้อ 35 กำหนดว่าสิทธิในการพัฒนาเป็น สิทธิมนุษยชนที่ไม่อาจเพิกถอนได้ซึ่งโดยพื้นฐานแห่งสิทธิดังกล่าว มนุษย์ทุกคนและประชาชนอาเซียน มีสิทธิในการมีส่วนร่วม เกื้อหนุน ใช้สิทธิ และได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน จากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง สิทธิในการพัฒนาควรได้รับการดำเนินการให้บรรลุผล เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการพัฒนาและสิ่งแวดล้อม ของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลังอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ แม้การพัฒนาจะเื้อต่อและเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการมีสิทธิมนุษยชนทั้งหมด แต่การขาดการพัฒนาที่ไม่อาจถูกนำไปอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่การละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ¹¹⁶

ส่วนที่ 5 (ข้อ 38) เกี่ยวกับสิทธิในสันติภาพ

กล่าวคือ ข้อ 38 กำหนดว่าบุคคลทุกคนและประชาชน ของอาเซียนมีสิทธิที่จะมีสันติภาพภายใต้กรอบอาเซียนด้านความมั่นคงและเสถียรภาพ ความเป็นกลางและเสรีภาพ เพื่อให้บรรลุสิทธิต่างๆ ที่ระบุไว้ในปฏิญญาฉบับนี้อย่างเต็มที่ ในการนี้ รัฐสมาชิกอาเซียนควรสานต่อการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือในการสร้างสรรค์สันติภาพ ความสามัคคี และเสถียรภาพในภูมิภาค¹¹⁷

¹¹⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 39.

¹¹⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 41.

¹¹⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 45.

¹¹⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 49.

ส่วนที่ 6 (ข้อ 39 - 40) เกี่ยวกับความร่วมมือ
ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กล่าวคือ ข้อ 40 กำหนดว่าไม่มีสิ่งใดในปฏิญญานี้ที่อาจ
ถูกตีความได้ว่า เป็นการให้สิทธิแก่รัฐ กลุ่มคน หรือบุคคลใดที่จะกระทำการใดที่จะลดทอน
เป้าประสงค์และหลักการของอาเซียนหรือทำลายสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในปฏิญญา
ฉบับนี้ และตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรัฐสมาชิกอาเซียนเป็นภาคี¹¹⁸

2.1.1.3 แนวความคิดทางศาสนา ของศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์มีแนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
และการจำกัดอำนาจรัฐที่แฝงอยู่ในคำสอนที่พระเจ้ามีต่อมนุษย์

2.1.1.3.1 คำสอนเรื่องความเสมอภาค

คำสอนของศาสนาคริสต์กล่าวว่าทุกคนเสมอเหมือนกันในสายตา
ของพระเจ้า ผู้เป็นเจ้าของ มนุษย์ทั้งหลายต่างก็เป็นบุตรของพระเจ้าด้วยกันทุกคน ทุกคนได้รับ
การปกป้องจากพระเจ้าอันเป็นการแสดงถึงแนวคิดเรื่องความเสมอภาคที่ไม่มีใครสำคัญไปกว่าใคร
ทุกคนเสมอเท่าเทียมกันหมด เพราะมนุษย์ทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า พระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์

2.1.1.3.2 คำสอนเรื่องศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

จากคำสอนเรื่องมนุษย์ทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า พระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ ทุกคนได้รับการปกป้องจากพระเจ้า และทุกคนเท่าเทียมกันต่อหน้าพระเจ้าของศาสนา
คริสต์เป็นการสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด
ใครจะละเมิดไม่ได้ และไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ โดยมนุษย์ทุกคนมีคุณค่าเท่าเทียมกัน
ไม่เลือกว่าจะมีเชื้อชาติ แหล่งกำเนิด เพศ อายุ สีผิว ที่แตกต่างกันหรือจะยากดีมีจนหรือเป็นคนพิการ

2.1.1.3.3 การจำกัดอำนาจรัฐ

ศาสนาคริสต์มีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนนั้นมีขอบเขตของ
ตนเอง ที่อำนาจนั้นไม่สามารถเข้ามารุกรานได้ แสดงถึงแนวคิดการจำกัดอำนาจรัฐ¹¹⁹

¹¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

¹¹⁹ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ, หน้า 36 - 37.

2.1.1.4 แนวความคิดทางปรัชญา ของนักปราชญ์

ที่มาของสิทธิและเสรีภาพได้มีนักคิดนักปราชญ์อธิบายไว้หลายแนวอธิบาย ซึ่งการอธิบายที่มาของสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเกิดขึ้นท่ามกลางสภาพแวดล้อมของสังคมที่นักปราชญ์ผู้นั้นดำรงอยู่ทั้งสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ ศาสนา ตลอดจนสภาพสังคมแตกต่างกันไป ส่งผลต่อมุมมองที่มีต่อสิทธิและเสรีภาพ สามารถจำแนกประเภทนักปราชญ์เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของนักปรัชญาได้เป็น 2 ประเภท คือ การอธิบายแนวทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาประชาคม และ การอธิบายแนวการแบ่งแยกอำนาจ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาประชาคม

ในการศึกษาวิจัยนี้ นำแนวคิดของนักปราชญ์ที่มีการกล่าวถึงสัญญาประชาคม ที่มนุษย์ในสังคมต่างมารวมก่อสัญญาระหว่างกันเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของแต่ละคน นักปราชญ์ตามแนวคิดนี้ประกอบด้วยโทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) จอห์น ล็อก (John Lock) และฌอง ฌาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) มีรายละเอียด ดังนี้

(1) แนวความคิดของโทมัส ฮอบส์

(Thomas Hobbes)

ฮอบส์เป็นนักคิดอีกคนหนึ่งที่สนับสนุนการปกครองโดยกษัตริย์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยในวรรณกรรม “Leviathan” ฮอบส์ กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนเห็นมนุษย์ผู้อื่นเป็นคู่แข่ง ทุก ๆ คนต่างก็กระหายพลังอำนาจในทุกรูปแบบ และโดยทั่วไปแล้วมนุษย์ทุกคนจะเท่าเทียมกับมนุษย์คนอื่นโดยต่างมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ ความเท่าเทียมกันดังกล่าวส่งผลให้แต่ละคนมีความหวังเท่า ๆ กันที่จะบรรลุจุดหมายของตนและผลักดันให้แต่ละคนพยายามที่จะทำลายและครอบงำผู้อื่น ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงสภาพดังกล่าว ฮอบส์ แนะนำว่า ทุกคนในสังคมต้องโอนสิทธิตามธรรมชาติอันเด็ดขาดที่แต่ละคนมีให้กับบุคคลที่สาม โดยสัญญาที่กระทำการระหว่างกันและกันที่เรียกกันว่า “สัญญาประชาคม” (social contract) บุคคลที่สามารถกระทำดังกล่าวนี้อาจจะเป็นกษัตริย์หรือสภาก็ได้ อย่างไรก็ตาม ฮอบส์เห็นว่าบุคคลที่สามารถกระทำดังกล่าวควรเป็นกษัตริย์มากที่สุด เพราะผลประโยชน์ของกษัตริย์กับผลประโยชน์สาธารณะเป็นสิ่งเดียวกันกล่าวคือ ความมั่งคั่งร่ำรวย เกียรติยศ อำนาจของกษัตริย์ล้วนมาจากผู้อยู่ใต้การปกครองของกษัตริย์ทั้งสิ้น

กล่าวคือ ฮอบส์มีความเชื่อว่ารูปแบบของรัฐบาลที่นำโดยกษัตริย์เป็นรูปแบบที่ดีที่สุดของรัฐธรรมนูญ ด้วยการมอบอำนาจทั้งหลายทั้งปวงไว้ในพระหัตถ์ของกษัตริย์ย่อมนำมาซึ่งการบริหารอำนาจรัฐได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ฮอบส์ยังเชื่ออีกว่า

สัญญาประชาคมเป็นสัญญาที่เกิดขึ้นระหว่างปัจเจกชนด้วยกันเองเท่านั้น หากใช้ระหว่างพวกเขากับรัฐชาติสมัยใหม่ ในทันใดที่ประชาชนมอบอำนาจอันสมบูรณ์แก่กษัตริย์แล้ว พวกเขาก็หาสิทธิที่จะต่อต้านพระองค์ได้อีก¹²⁰ ดังนั้น ประชาชนจะร้องเรียนว่าคำสั่ง คำบัญชาของกษัตริย์มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบธรรมนั้นหาทำได้ไม่ และทำให้เห็นได้ว่ากษัตริย์ไม่อยู่ในฐานะที่ใครจะมาล่วงละเมิดได้ และจะมาฟ้องร้องกษัตริย์ไม่ได้ กษัตริย์ในความเห็นของฮอบส์มีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้อยู่ใต้การปกครอง¹²¹

(2) แนวความคิดของจอห์น ล็อก (John Lock)

จอห์น ล็อก (John Lock) เป็นนักปราชญ์ชาวอังกฤษ ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับปัจเจกชนนิยม (individualism) และแนวคิดเรื่องเสรีภาพ (liberalism) โดยล็อกมีแนวคิดที่มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตได้โดยลำพังจะต้องมีการรวมกลุ่มกันเป็นสังคม ดังนั้นสังคมจึงมีวัตถุประสงค์สุดท้าย คือ ความผาสุกและความสงบของมนุษย์ซึ่งเป็นสมาชิก ดังนั้นจึงต้องปล่อยให้กลไกทางสังคมและเศรษฐกิจดำเนินไปเองตามสภาพของมัน เพราะกฎเกณฑ์แห่งความพอเหมาะของธรรมชาติจะชักจูงปรุงแต่งให้มันตรงตามความต้องการเอง ดังนั้นรัฐจึงไม่ควรเข้าไปแทรกแซงในทางเศรษฐกิจ ควรปล่อยให้มันเป็นเศรษฐกิจเสรี¹²²

ในสภาวะธรรมชาติ ล็อกเห็นว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีอิสระ เสรี มีความสงบ ไม่มีการแก่งแย่งทำร้ายกัน มีการช่วยเหลืออาหารซึ่งกันและกัน โดยมีครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานแรกสุดที่สำคัญของสังคม ซึ่งในสภาวะธรรมชาตินี้มนุษย์มีเรื่องกรรมสิทธิ์อยู่ก่อนการมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมแล้ว การอยู่ร่วมกันของมนุษย์บางครั้งก่อให้เกิดความขัดแย้งตามมาได้ เมื่อมีความขัดแย้งไม่สามารถหาข้อยุติได้ว่าใครควรทำหรือไม่ทำอะไร อย่างไรก็ตามเนื่องจากในสภาวะธรรมชาติมนุษย์ทุกคนต่างเท่าเทียมกัน และมีเสรีภาพเต็มที่ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงปลอดภัยดังกล่าว มนุษย์แต่ละคน จึงแสดงเจตนาในการมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม โดยมนุษย์แต่ละคนสละสิทธิตามธรรมชาติเดิมของตนในเรื่องการบังคับกันเอง หากมีความขัดแย้งแล้วโอนสิทธิในการบังคับดังกล่าวให้สังคมทำหน้าที่แทน

¹²⁰ "มรดกทางความคิดของ โธมัส ฮ็อบส์, จอห์น ล็อก, ชาลส์ มอนเตสกีเยอร์ และ จัง-จาจกส์ รูสโซ ที่ส่งผลต่อรูปแบบของรัฐบาลในปัจจุบัน แปรจากบทความเรื่อง "Hobbes, Locke, Montesquieu, and Rousseau on Government" จาก <http://www.Crf-Usa.Org/Bill-of-Rights-in-Action/Bria-20-2-C-Hobbes-Locke-Montesquieu-and-Rousseau-on-Government.Html>," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://emrajalawhouse.com>

¹²¹ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.23 - 39. อ่างใน บุศรา เข้มทอง, แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ, หน้า.4.

¹²² บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า.67 - 68.

ดังนั้น สัญญาประชาคมตามแนวคิดของล็อกจึงเกิดขึ้นจากการตกลงของมนุษย์ผู้มีอิสระและมีจุดประสงค์ในการคุ้มครองทรัพย์สินและความผาสุกร่วมกันของสังคมมนุษย์ แต่มนุษย์ไม่ได้สละเสรีภาพทั้งหมดให้แก่สังคม คงให้เฉพาะเสรีภาพบางส่วนเพื่อความผาสุกร่วมกัน แต่ยังคงรักษาเสรีภาพตามธรรมชาติไว้¹²³ กล่าวคือประชาชนยังสงวนสิทธิซึ่งเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนบนโลก ที่จะตรวจสอบว่าสิ่งที่ผู้มีอำนาจกระทำนั้น ยุติธรรมหรือไม่ ทั้งนี้ ตามกฎหมายธรรมชาติซึ่งอยู่เหนือและมีมาก่อนมนุษย์¹²⁴ ทำให้ประชาชนสามารถถอนความไว้วางใจและถอนอำนาจกลับคืนมาได้ และประชาชนก็สามารถใช้สิทธิในการต่อต้านผู้ปกครองดังกล่าวได้¹²⁵ โดยข้อจำกัดของอำนาจ คือ การคุ้มครองเสรีภาพและกรรมสิทธิ์ของมนุษย์ในสังคม

นอกจากนี้ ล็อกเห็นว่าเสรีภาพเป็นพื้นฐานของการปกครองที่ต้องมีการสร้างสถาบันทางการเมืองมาทำหน้าที่คุ้มครองเสรีภาพของมนุษย์นี้ โดยการปกครองดังกล่าวเป็นการปกครองที่ใช้เสียงส่วนใหญ่ของประชาชนในสังคม ซึ่งมีการแยกการทำหน้าที่ขององค์กรทางการเมือง

หน้าที่ขององค์กรทางการเมืองในทัศนะของล็อกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วยหน้าที่ในการออกกฎหมาย หน้าที่การปฏิบัติตามกฎหมาย โดยฝ่ายปกครองและศาล และหน้าที่สุดท้าย คือ หน้าที่ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยล็อกเห็นว่าหน้าที่ในการออกกฎหมายกับหน้าที่การปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องแยกองค์กรที่ใช้อำนาจดังกล่าวออกจากกันอย่างเด็ดขาด ส่วนหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายกับหน้าที่ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องกันได้

(3) แนวความคิดของฌอง ฌาคส์ รูสโซ

(Jean Jacques Rousseau)

รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) อธิบายถึงการดำรงชีวิตในสังคมธรรมชาติว่าเป็นช่วงเวลาที่มีมนุษย์มีอิสระเท่าเทียม มีสันติและเปี่ยมสุข แต่เมื่อผู้คนเริ่มอ้างกรรมสิทธิ์ของตนเหนือทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียม การขาดกรรมและสงครามขึ้น ปัญหาในสังคมธรรมชาติปัญหานี้ที่มนุษย์ทุกคนต่างต้องการรักษาซึ่งชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของทุกคนไว้ ในขณะที่ทุกคนยังคงมีเสรี วิธีแก้ปัญหามาของรูสโซ คือ ประชาชนเข้าร่วมเป็นสัญญาประชาคม

¹²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52.

¹²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52.

¹²⁵ เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.23 - 39. อ้างใน บุศรา เข้มทอง, แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ, หน้า.4 - 5.

สัญญาประชาคมของรูสโซ้นี้ ไม่ใช่เป็นการที่ประชาชนจะต้องสละซึ่งสิทธิเพื่อมอบให้แก่บุคคลใดคนหนึ่ง (เช่นกษัตริย์) แต่เป็นการสละให้แก่สังคม โดยส่วนรวมเป็นการที่สมาชิกสังคมแต่ละคนทำสัญญากับคนอื่นๆ ทุกคนว่า “เราทุกคนจะยอมมอบร่างกายและอำนาจทุกอย่างที่มีอยู่ร่วมกันภายใต้อำนาจสูงสุดของเจตนารมณ์ร่วมกันของสังคม และเราก็จะได้รับส่วนในฐานะที่เป็นสมาชิกที่แยกจากกันมิได้ของส่วนรวม ผู้เข้าร่วมแต่ละคนรวมกับทุกคน ไม่ใช่กับคนใดคนหนึ่ง โดยนัยนี้ เขาผู้นั้นไม่ต้องเชื่อฟังใครนอกจากตัวเอง และยังคงมีเสรีภาพเหมือนเมื่อก่อน”¹²⁶ รูสโซจึงขนานนามประชาชนว่า “รัฐอธิปไตย” (ซึ่งคำเดียวกันนี้ฮอบส์ใช้เรียกกษัตริย์) จากนั้นประชาชนก็บริหารเจตจำนงร่วมของพวกเขาโดยการสถาปนากฎหมายขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกประโยชน์ทั้งหลาย รูสโซยืนยันว่าเจตจำนงร่วมของประชาชนนั้นไม่สามารถกำหนดได้โดยตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เขามีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงที่ซึ่งทุกคนลงคะแนนเสียงเพื่อแสดงออกซึ่งเจตจำนงร่วมและเพื่อการบัญญัติกฎหมาย รูสโซมีความคิดในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมสำหรับสังคมเล็กๆของนครรัฐ (city-stage)¹²⁷

ตามความคิดของรูสโซ้นั้น ใครก็ตามที่ฝ่าฝืนต่อเจตจำนงร่วมของประชาชนต้องถูกบังคับให้เป็นอิสระจากรัฐ เขาเชื่อว่าประชาชนจะต้องเชื่อฟังและถูกบังคับตามกฎหมายตราบเท่าที่เขายังเป็นประชากรของรัฐเท่านั้นตามข้อความที่ว่า “มนุษย์นั้นเกิดมามีเสรี แต่เขาถูกพันธนาการอยู่ทุกหนแห่ง” ซึ่งเป็นสิ่งที่รูสโซเรียกว่ารัฐพลเรือน (civil-stage) ที่ซึ่งความปลอดภัย ความยุติธรรม เสรีภาพและกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินถูกพิทักษ์ไว้สำหรับประชาชนทั้งหมด

นอกจากนี้อำนาจรัฐทั้งหลายตามแนวคิดของรูสโซ้นั้นจะต้องมีอยู่ในประชาชนและจะถูกใช้เพื่อขับเคลื่อนเจตจำนงร่วมของพวกเขา ตามทฤษฎีของรูสโซไม่สามารถแบ่งแยกซึ่งอำนาจทั้งหลายเหล่านั้นได้ดังเช่นที่มองเตสกีเออร์กล่าว และเมื่อประชาชนทั้งหลายมาชุมนุมกันเจตจำนงของแต่ละคนเกี่ยวแก่กฎหมายนั้นจะได้รับการถกเถียงจนนำไปสู่การลงคะแนนเสียงข้างมากซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงร่วมในที่สุด ทฤษฎีเจตจำนงร่วมกันของปวงชน (la volonté generale หรือ general will) ของรูสโซนี่เอง ต่อมาภายหลังถูกทำให้ปรากฏเป็นรูปธรรมในข้อความ “เรา ประชาชน ...” ในตอนต้นของรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา

¹²⁶ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า.53.

¹²⁷ “มรดกทางความคิดของ โทมัส ฮ็อบส์, จอห์น ล็อก, ชาลส์ มองเตสกีเออร์ และ จัง-จาจกส์ รูสโซ ที่ส่งผลต่อรูปแบบของรัฐบาลในปัจจุบัน แปลจากบทความเรื่อง “Hobbes, Locke, Montesquieu, and Rousseau on Government” จาก <http://www.Crf-Usa.Org/Bill-of-Rights-in-Action/Bria-20-2-C-Hobbes-Locke-Montesquieu-and-Rousseau-on-Government.Html>.”

และในคำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง วันที่ 26 สิงหาคม 1789 (La De'claration des droits de l'homme et du citoyen) ข้อที่ 6 ที่บัญญัติว่า “กฎหมายคือเจตนารมณ์ร่วมกันของประชาชน”¹²⁸

2.1.1.4.2 หลักการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเออ (Montesquieu)

ในหนังสือ “วิญญาณแห่งกฎหมาย” (the spirit of law) ที่ตีพิมพ์ในปี 1748 ของมองเตสกีเออ อธิบายสภาวะธรรมชาติของมนุษย์แตกต่างจากฮ็อบส์และล๊อค โดยมองเตสกีเออมีความคิดที่ว่าในสังคมธรรมชาตินั้นปัจเจกชนต่างเต็มไปด้วยความกลัว พวกเขาต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความรุนแรงและสงคราม ความต้องการอาหารต่างหากเล่าคือสิ่งซึ่งทำให้มนุษย์ที่ฉลาดเขลาเข้ามารวมตัวสมาคมกับผู้อื่นและแสวงหาทางรอดอยู่ในสภาวะการณแบบนั้น และในทันทีที่มนุษย์เข้าสู่สังคมแล้ว เขาก็สูญเสียซึ่งสำนักแห่งความกลัว และความเท่าเทียมกันสิ้นสุดลง และจุดประสงค์หลักของรัฐบาลคือรักษาไว้ซึ่งกฎหมายและออกคำสั่งเพื่อสนับสนุนเสรีภาพทางการเมืองและกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของปัจเจกชน¹²⁹

มองเตสกีเอออธิบายว่าเสรีภาพของประชาชนเป็นวัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่ดี และเสรีภาพนี้จะมีขึ้นได้ก็แต่โดยการให้อำนาจอ่อนตัวลง (moderation of power) ซึ่งในทัศนะของมองเตสกีเออนั้น เสรีภาพ หมายถึงการสามารถทำในสิ่งที่ตนประสงค์ และไม่ต้องถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ จะต้องใส่ใจเอาไว้ให้ดีว่าอะไรคืออิสรภาพ (independence) และอะไรคือเสรีภาพ (liberty) เสรีภาพ คือ สิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ที่กฎหมายไม่ห้าม และถ้าพลเมืองสามารถทำในสิ่งที่กฎหมายห้ามได้ ก็จะไม่มีความเสรีภาพเลยเพราะทุกคนต่างก็สามารถทำสิ่งนั้นได้เหมือนกัน โดยการจะมีเสรีภาพได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของอำนาจ แต่ขึ้นอยู่กับสภาพแห่งการใช้อำนาจ¹³⁰

นอกจากนี้ในทัศนะของมองเตสกีเออยังกล่าวถึงการแบ่งแยกอำนาจโดยการแต่ละรัฐมีอำนาจอยู่ 3 ประเภท คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารซึ่งขึ้นอยู่กับ

¹²⁸ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.23 - 39. อังโน บุศรา เข้มทอง, แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ, หน้า.,5 - 6.

¹²⁹ "มรดกทางความคิดของ โทมัส ฮ็อบส์, จอห์น ล๊อค, ชาลส์ มองเตสกีเออ และ จัง-จาจส์ รุสโซ ที่ส่งผลต่อรูปแบบของรัฐบาลในปัจจุบัน แปลจากบทความเรื่อง “Hobbes, Locke, Montesquieu, and Rousseau on Government” จาก <http://www.crf-usa.org/bill-of-rights-in-action/bria-20-2-c-hobbes-locke-montesquieu-and-rousseau-on-government.html>.)"

¹³⁰ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ, หน้า. 55 - 57.

กฎหมายมหาชน และอำนาจบริหารสิ่งซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายแพ่ง รัฐบาลที่ดีจะต้องเป็นรัฐบาลที่อำนาจแต่ละอำนาจใช้โดยองค์กรแต่ละองค์กรที่ต่างกัน¹³¹

การแบ่งแยกอำนาจดังกล่าว เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะการที่มองแต่สิทธิเออได้เขียนไว้ว่า “ทุกอย่างจะพังพินาศหมด ถ้าคน ๆ เดียวกันหรือองค์คณะบุคคลเดียวกัน ขุนนางหรือประชาชน เป็นผู้ใช้อำนาจทั้งสามนี้ คือ อำนาจออกกฎหมาย อำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามมติข้อต่าง ๆ อันเกี่ยวกับกิจการสาธารณะและอำนาจตัดสินอาชญากรรมหรือข้อพิพาทเอกชน” ที่จะทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนจะไม่มีหลักประกันในการคุ้มครอง ดังนั้น การแบ่งแยกอำนาจจะทำให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance) ระหว่างกัน¹³² ต่อมาในภายหลังประเทศสหรัฐอเมริกา นำแนวคิดการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเออไปเป็นหลักในการสถาปนารัฐธรรมนูญของตน

2.1.2 แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยมว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

รัฐธรรมนูญนิยม (constitutionalism) คือ แนวความคิดที่จะใช้รัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรให้เป็นเครื่องมือในการกำหนดรูปแบบการปกครองและกำหนดกลไกอันเป็นโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในการจัดองค์กรบริหารรัฐ ซึ่งการใช้รัฐธรรมนูญในลักษณะสัญญาประชาคมเป็นเครื่องมือในการจัดองค์กรบริหารของรัฐสมัยใหม่นั้นมีวัตถุประสงค์ในการจำกัดอำนาจผู้ปกครองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งเป็นวัตถุประสงค์อันเกิดขึ้นเป็นลำดับแรกและคงอยู่จนปัจจุบันนี้¹³³ มีรายละเอียดการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนดังนี้

2.1.2.1 การรับรองและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

รัฐธรรมนูญมีความเป็นกฎหมายสูงสุด และมีการคุ้มครองสิทธิของประชาชนโดยแท้จริง ซึ่งหากรัฐใดมีรัฐธรรมนูญ แต่ในรัฐธรรมนูญไม่มีกล่าวถึงโครงสร้าง

¹³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 55 - 57.

¹³² เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.23 - 39. อ่างใน บุศรา เข้มทอง, แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ, หน้า.5.

¹³³ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.131 - 134.

แห่งหลักประกันสิทธิของประชาชนในรัฐแล้วนั้น รัฐธรรมนูญนั้นก็เป็กรัฐธรรมนูญที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่เป็กรัฐธรรมนูญ และมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างรัฐในฐานะผู้ปกครองซึ่งมีอำนาจ¹³⁴

2.1.2.2 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ประชาชนสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ผ่านหน่วยงานทั้งที่อยู่ในรูปองค์กรตุลาการ เช่น ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น หรือไม่เป็นองค์กรตุลาการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น ว่าการปฏิบัติการของรัฐนั้นถูกต้อง ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งการตรวจสอบในเชิงรูปแบบ หรือการตรวจสอบในเชิงเนื้อหา ซึ่งการปฏิบัติของรัฐแสดงออกผ่านทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ ในการดำเนินการต่างๆ ทั้งด้านการบริหารราชการ การออกกฎระเบียบ และการวินิจฉัยตัดสินในบางกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่หน่วยงานที่ไม่ได้เป็นองค์กรตุลาการนั้น

2.1.2.3 หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย คือ การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีองค์กรใด องค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กรมาตรวจสอบกฎหมายนั้นๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่ากฎหมายนั้นได้ตราขึ้นถูกต้องตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และตราขึ้นตามกระบวนการวิธีการที่กำหนดในรัฐธรรมนูญนั่นเอง

ลักษณะการตรวจสอบ การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย สามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การตรวจสอบแบบรูปธรรม (Concrete Control) หมายถึง การตรวจสอบความชอบของกระบวนการตรากฎหมาย

2) การตรวจสอบแบบนามธรรม (Abstract Control) หมายถึง การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในทางเนื้อหา

ช่วงเวลาของการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย แบ่งได้เป็น 2 ช่วง ดังนี้

¹³⁴ "รัฐธรรมนูญนิยม," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญนิยม>

1. ระบบตรวจสอบก่อนประกาศใช้เป็นกฎหมาย (*a priori control*) ระบบตรวจสอบก่อนประกาศใช้เป็นกฎหมายนี้ จะเป็นการตรวจสอบแบบรูปธรรม คือ การตรวจสอบความชอบของกระบวนการตรากฎหมาย และตรวจสอบแบบนามธรรม กล่าวคือ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในเนื้อหา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) ระบบบังคับหรือระบบอัตโนมัติ ได้แก่ การตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องมีการส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบทุกกรณี โดยไม่มีการตั้งประเด็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

ผลของคำวินิจฉัยนั้น ถ้าวินิจฉัยว่ากระบวนการตราไม่ถูกต้อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตกไปทั้งฉบับ ถ้าวินิจฉัยว่าบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตกไปทั้งฉบับ ถ้าวินิจฉัยว่าบทบัญญัติที่ไม่เป็นสาระสำคัญ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญเฉพาะข้อขัดหรือแย้งตกไปให้รัฐสภาดำเนินการแก้ไขข้อที่ขัดหรือแย้ง แล้วให้นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูล

1.2) ระบบทางเลือก ได้แก่ การตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติ องค์กรที่จะมีอำนาจเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบ จะตรวจสอบแบบรูปธรรม คือ การตรวจสอบความชอบของกระบวนการตรากฎหมาย และตรวจสอบแบบนามธรรม กล่าวคือ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในเนื้อหา

ผลของคำวินิจฉัยนั้น ถ้าวินิจฉัยว่ากระบวนการตราไม่ถูกต้อง ร่างกฎหมายตกไปทั้งฉบับ ถ้าวินิจฉัยว่าบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมายนั้นตกไปทั้งฉบับ ถ้าวินิจฉัยว่าบทบัญญัติที่ไม่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ เฉพาะข้อขัดหรือแย้งตกไปให้นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูล โดยที่รัฐสภาไม่มีโอกาสได้แก้ไขข้อที่ขัดหรือแย้ง

2. ระบบตรวจสอบหลังประกาศใช้เป็นกฎหมาย (*a posteriori control*) ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับแล้วมิให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไร มีสาระสำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตรวจสอบแบบนามธรรม คือ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในเนื้อหาเท่านั้น ไม่มีอำนาจตรวจสอบความชอบของกระบวนการตรากฎหมาย

2.กฎหมาย หมายถึง บทบัญญัติกฎหมายใดๆ ในระดับพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด ไม่รวมถึงบทบัญญัติกฎหมายลำดับรอง หรือ กฎที่ตราขึ้นโดยองค์การอิสระหรือฝ่ายปกครอง

2.1.2.4 หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง หมายถึง รัฐที่ปกครองโดยกฎหมาย (ประชาชน) และทุกคนในรัฐต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของรัฐโดยเคารพต่อกฎหมายและจะไม่กระทำการใด ๆ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดหรือละเมิดต่อกฎหมาย การที่ทุก ๆ คนในรัฐต้องเคารพต่อกฎหมายของรัฐก็คือการที่ทุก ๆ คนกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งก็คือ “หลักความชอบด้วยกฎหมาย” ในบทบาทของรัฐ องค์การรัฐ หน่วยงานรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหลายนั้นเป็นผู้ที่ใช้อำนาจรัฐตามกฎหมายซึ่งหมายความว่าต้องปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัดและไม่ใช้อำนาจรัฐตามกฎหมายไปละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไม่เช่นนั้นแล้วอาจถือได้ว่าเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบและไม่เคารพต่อหลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติรัฐ “กฎหมาย” ที่รัฐ องค์การรัฐ หน่วยงานรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหลายต้องเคารพนั้นนอกจากเป็นกฎหมายที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วยังรวมถึงกฎหมายที่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย เช่น กฎหมายจารีตประเพณี หลักทั่วไปของกฎหมาย¹³⁵

กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า หลักว่าด้วยความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง¹³⁶ ว่า หมายความว่า การกระทำใดๆ ของฝ่ายปกครองจะต้องเคารพต่อกฎหมาย

¹³⁵ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.429.

¹³⁶ ข้อจำกัดของหลักว่าด้วยความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง คือ การที่ฝ่ายปกครองจะต้องยึดถือตัวบทกฎหมายและหลักเกณฑ์ต่างๆ อย่างเคร่งครัดเป็นหลักในการทำงาน ซึ่งทำให้ดูเหมือนหนึ่งว่า ฝ่ายปกครองไม่มี “เสรีภาพ” ใดๆ ในการคิดแต่ในความเป็นจริงแล้ว แม้กฎหมายจะเป็นสิ่งที่ฝ่ายปกครองต้องยึดถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด แต่ในระบบกฎหมายปกครองก็ได้เปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองได้มี “เสรีภาพ” ในการดำเนินการบางเรื่องโดยผ่านกลไกในการทำงานของฝ่ายปกครอง คือ กระบวนการคิดซึ่งได้แก่ อำนาจดุลพินิจ (pouvoir discrétionaire) นอกจากอำนาจดุลพินิจแล้วในบางกรณีหากมีความจำเป็นอย่างใหญ่หลวง หากฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติตามกฎหมายแล้วจะไม่สามารถแก้ปัญหาของประเทศได้หรืออาจทำให้เกิดปัญหาต่อประเทศชาติและประชาชน ทฤษฎีว่าด้วยสถานการณ์ฉุกเฉิน (la théorie des circonstances exceptionnelles) ก็เปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ เพื่อที่ฝ่ายปกครองจะสามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้ทันทั่วทั้งที่ ท้ายที่สุดระบบกฎหมายปกครองฝรั่งเศสได้ยอมรับถึงการกระทำทางปกครองบางประเภท เช่น การกระทำทางรัฐบาล (les actes de gouvernement) หรือมาตรการภายในของฝ่ายปกครอง (les mesures d'ordre intérieur) ว่าสามารถถูกตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายได้ ที่มาจาก : นันทวัฒน์ บรมานันท์, “ครั้งที่ 2 หลักพื้นฐานของกฎหมายปกครอง,” [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1229>

จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและจะทำนอกขอบอำนาจที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ ทำให้เกิดผลตามมาคือในการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจ และในเมื่อไม่มีกฎหมายให้อำนาจ ฝ่ายปกครองก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการใดๆได้ ดังนั้น “กฎหมาย” จึงเป็นทั้งที่มา (source) ของการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองและเป็นข้อจำกัด (limitation) ของการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองด้วย¹³⁷

ส่วนการกระทำทางปกครอง คือ การที่องค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการจัดทำกิจกรรมต่างๆของฝ่ายปกครอง โดยการกระทำทางปกครองสามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภทคือ นิติกรรมทางปกครอง สัญญาทางปกครอง และปฏิบัติการทางปกครอง¹³⁸

การให้ฝ่ายปกครองต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีผลทำให้เกิดการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามมา เพราะหากไม่มีหลักดังกล่าว ฝ่ายปกครองซึ่งมีอำนาจรัฐอาจใช้อำนาจตามอำเภอใจหรือใช้อำนาจในลักษณะเกินเลยต่อความจำเป็น ซึ่งก็จะก่อให้เกิดปัญหาแก่ประชาชนได้ ดังนั้นในรัฐสมัยใหม่ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจึงได้นำหลักว่าด้วยความชอบด้วยกฎหมายมาใช้เพื่อให้มีผลเป็นการเพิ่มการพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพของประชาชนและเพื่อให้การดำเนินการต่างๆ ของฝ่ายปกครองอยู่ภายใต้ระบบกฎหมาย โดยมีข้อสังเกตว่า แม้หลักว่าด้วยความชอบด้วยกฎหมายจะทำให้การดำเนินการต่างๆ ของฝ่ายปกครองต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย แต่ฝ่ายปกครองเองก็เป็นองค์กรสำคัญองค์กรหนึ่งที่มีอำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง ฯลฯ มาใช้กับประชาชนได้ การออกกฎหมายลำดับรองฝ่ายปกครองก็ต้องสอดคล้องกับหลักว่าด้วยการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย คือฝ่ายปกครองไม่สามารถออกกฎหมายลำดับรองได้ถ้าไม่มีกฎหมายแม่บทให้อำนาจและการออกกฎหมายลำดับรองก็ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่สูงกว่า หลักความชอบด้วยกฎหมาย จึงมีผลทำให้การกระทำทุกอย่างของฝ่ายปกครองไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการทางปกครอง นิติกรรมทางปกครอง การออกกฎ คำสั่งต่างๆ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจและต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่สูงกว่า ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้คำว่า “ความชอบด้วยกฎหมาย” เป็นคำที่กว้างมาก ไม่จำกัดเฉพาะกฎหมาย (loi) ที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้น แต่จะรวมถึง “กฎหมาย” ทุกประเภท ทั้งที่อยู่สูงกว่ากฎหมาย (loi) ธรรมดา คือรัฐธรรมนูญ หลักกฎหมายทั่วไป กฎหมายระหว่างประเทศ

¹³⁷ นันทวัฒน์ บรมานันท์, "ครั้งที่ 2 หลักพื้นฐานของกฎหมายปกครอง," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 1 พฤศจิกายน 2559.

แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1229>

¹³⁸ เรื่องเดียวกัน.

และ “กฎหมาย” ทุกประเภทที่อยู่ต่ำกว่ากฎหมาย (loi) ธรรมดา คือ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ฯลฯ¹³⁹

2.1.3 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 กำหนดให้มีองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เกิดขึ้นหลายหน่วยงาน ซึ่งบางแห่งมีอำนาจหน้าที่บางส่วนเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประกอบด้วยองค์กรที่ไม่ใช่องค์กรตุลาการ และองค์กรตุลาการ

2.1.3.1 องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรตุลาการ

องค์กรที่ไม่มีลักษณะครบที่จะเป็นองค์กรตุลาการก็ต้องถือว่าไม่ใช่องค์กรตุลาการทั้งสิ้น กล่าวคือ เป็นองค์กรที่ขาดลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ คือ ไม่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท คำวินิจฉัยไม่ถึงที่สุด กระบวนการพิจารณาไม่เปิดเผย และขาดความเป็นอิสระในการวินิจฉัยข้อพิพาท

องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ไม่ใช่องค์กรตุลาการ ประกอบด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ผู้ตรวจการแผ่นดิน และองค์กรอัยการ

2.1.3.1.1 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (National Human Rights Commission) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

หน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คือ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อให้ดำเนินการแก้ไข หากไม่มีการดำเนินการแก้ไข คณะกรรมการต้องรายงานต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป นอกจากคณะกรรมการจะมีอำนาจในการ ตรวจสอบและรายงาน

¹³⁹ เรื่องเดียวกัน.

การกระทำดังกล่าวแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย และ ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมและ ค้ำครองสิทธิมนุษยชนด้วย

2.1.3.1.2 ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ บุคคลที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน มีความรอบรู้ และมีประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน วิสาหกิจ หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 230 และมาตรา 231 ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

2.แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมนั้น

3.เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ

4.ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตามข้อ 1 หรือ ข้อ 2 โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

5.ในการดำเนินการตามข้อ 1 หรือ ข้อ 2 หากเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

6.ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามิกรณี ดังต่อไปนี้ (6.1) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (6.2) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่อง พร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

2.1.3.1.3 องค์การอัยการ

องค์การอัยการเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่ใช้อำนาจ กิ่งตุลาการ ทำหน้าที่ รับพิจารณาสิ่งคดีขึ้นสู่ศาลและความ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน และรัฐตามหลักนิติรัฐ โดยพนักงานอัยการนั้นมีหน้าที่เป็นทนายแผ่นดิน หรือนักกฎหมาย ให้แก่รัฐ และเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาในนามของรัฐ ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาสูงสุดของพนักงานอัยการ คืออัยการสูงสุด (Attorney General)

2.1.3.2 องค์การตุลาการ

องค์กรใดจะเป็นองค์กรตุลาการต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ครบถ้วน ประกอบด้วยใช้อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท คำวินิจฉัยจะต้องถึงที่สุด กระบวนการพิจารณา โดยเปิดเผย และความเป็นอิสระในการวินิจฉัยข้อพิพาท ซึ่งการที่องค์กรตุลาการมาควบคุมกฎหมาย มิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ ถือเป็น Power of Judicial Review¹⁴⁰ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.3.2.1 ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจตุลาการตามรัฐธรรมนูญ โดยมีได้มีการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นการทั่วไป หากแต่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะคดีที่มีประเด็นปัญหาเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ เพื่อคุ้มครองและดำรงไว้ซึ่งความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

อำนาจหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ จำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ในการควบคุมกฎหมายหรือร่างกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

¹⁴⁰ วิจิตร ฟุ้งลัดดา, "ระบบควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 97 - 121.

หนังสือและเอกสารประกอบ อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด และอำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด

2.1.3.2.2 ศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรม (Court of Justice) มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งปวง เว้นแต่คดีที่ที่กฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น เป็นองค์กรหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม เป็นองค์กรที่สำคัญยิ่งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพราะการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายทั้งมวล มีจุดมุ่งหมายที่จะห้แก่ผู้กระทำความผิดต่อศาล เพื่อพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด ดังนั้นหลักการที่สำคัญของศาล คือ ต้องให้ความยุติธรรมทั้งโจทก์และจำเลย¹⁴¹

บทบาทของศาลยุติธรรมในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอาจอยู่ในรูปของการตรวจสอบจากศาลยุติธรรมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการใช้กฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ

หากมีการกระทำที่ล่วงละเมิดบทบัญญัติของกฎหมาย เจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องรับผิดชอบในผลละเมิดที่ได้กระทำไปและต้องมีความรับผิดชอบในทางอาญาตามที่กฎหมายบัญญัติ ทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายตามสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้¹⁴²

2.1.3.2.3 ศาลปกครอง

ศาลปกครอง (Administrative Court) เป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560) มีฐานะเทียบเท่าศาลยุติธรรมและมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ซึ่งเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนกรณีหนึ่ง และข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันอีกกรณีหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและเพื่อสร้างบรรทัดฐานที่ถูกต้องในการปฏิบัติราชการ

¹⁴¹ สุรสีห์ โกศลนาวิน, การใช้อำนาจรัฐ โดยการกำกับของประชาชน (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2543), หน้า 62

¹⁴² อรรถพ ลิขิตจิตถะ และคณะ, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ หัวข้อเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548), หน้า 108.

ศาลปกครอง เป็นศาลที่ใช้ระบบไต่สวน โดยในแต่ละคดีจะมีการพิจารณาโดยองค์คณะของตุลาการ ต่างจากศาลยุติธรรมซึ่งใช้ระบบกล่าวหา ศาลปกครองแบ่งออกเป็น "ศาลปกครองชั้นต้น" และ "ศาลปกครองสูงสุด" โดยคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) และคดีที่อยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม ศาลชำนาญพิเศษ

2.2 แนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเองได้อย่างไม่มีขอบเขต เนื่องจากการใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวอาจละเมิดสิทธิบุคคลอื่น หรือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดของกฎหมาย โดยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวมีเจตนารมณ์ และหลักเกณฑ์การจำกัดอันหลากหลาย

2.2.1 แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

เจตนารมณ์ของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมี 3 ประการ คือ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อการคุ้มครองสังคม และเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

2.2.1.1 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิของบุคคลอื่นเป็นข้อจำกัดของการใช้สิทธิและเสรีภาพ เนื่องจากฝ่ายนิติบัญญัติได้ให้อำนาจทางกฎหมายแก่บุคคลนั้นเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในผลประโยชน์ที่กฎหมายให้ความคุ้มครองในกรณีที่เกิดประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ถูกกำหนดให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลที่สาม ในกรณีเช่นนี้จึงเป็นความชอบธรรมในการจำกัดขอบเขตของสิทธิเสรีภาพของบุคคลผู้นั้น¹⁴³

สิทธิของบุคคลอื่นเดิมเป็นข้อจำกัดของการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ปรากฏอยู่ในตรรกะในทางกฎหมายธรรมชาติ ที่ต่อมานำมาบัญญัติไว้เป็นตรรกะในทางกฎหมายของกฎหมายบ้านเมืองที่หน้าที่ของรัฐไม่ได้มีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติเท่านั้นแต่รัฐต้องมีมาตรการเพื่อการคุ้มครองการใช้สิทธิให้ถูกขัดขวางจากบุคคลอื่นด้วย

¹⁴³ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), หน้า 224 - 226.

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นนี้ ผลประโยชน์ของปัจเจกชน ประกอบด้วยผลประโยชน์ในฐานะส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ในส่วนได้เสียในครอบครัว และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนบุคคล¹⁴⁴

2.2.1.2 การคุ้มครองสังคม

การที่มนุษย์มาร่วมตัวกันเป็นสังคมโดยมีการทำสัญญาประชาคมที่มอบ สิทธิและเสรีภาพบางประการให้แก่รัฐ เพื่อให้รัฐทำการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของแต่ละคนให้มั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ ความรุนแรง และภาวะสงครามในสภาวะธรรมชาติ ของมนุษย์นั้น การร่วมตัวกันเพื่อความมั่นคง ปลอดภัยในสิทธิของปัจเจกบุคคลจึงเป็นการแสดงถึง ความเกี่ยวพันของความชอบธรรมในยุคดั้งเดิมที่ยังดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน ดังนั้นความสามารถในการ ทำหน้าที่ของรัฐดังกล่าวจึงจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นวัตถุประสงค์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งอาจกำหนดรูปแบบของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในลักษณะการกำหนดหน้าที่ให้พลเมือง เช่น กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่เสียภาษี กำหนดให้มีการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น¹⁴⁵

การคุ้มครองสังคมนี้ ผลประโยชน์ของสังคมประกอบด้วยปัญหา ความปลอดภัย ความปลอดภัยของระบบสังคม (ระบบครอบครัว ระบบศาสนาจักร ระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจ) จริยธรรมโดยทั่วไป การรักษาทรัพยากรของสังคม การพัฒนาทั้งระบบของสังคม (ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรม) และชีวิตส่วนบุคคลในสังคม¹⁴⁶

2.2.1.3 การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ย่อมถูกจำกัดด้วยสิ่งที่สูงกว่านั้น คือ ประโยชน์สาธารณะ เนื่องจากประโยชน์สาธารณะเป็นประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ที่มารวมตัวกัน เป็นสังคม และบางครั้งประโยชน์สาธารณะดังกล่าวมีความสำคัญมากถึงขนาดเกี่ยวข้องกับ ความอยู่รอดของสังคม ดังนั้นสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ละคนสามารถถูกจำกัดได้ เพื่อความอยู่รอดของสังคมที่เกิดจากมนุษย์แต่ละคนตกลงทำสัญญาประชาคม ยินยอมสละสิทธิ และเสรีภาพบางประการ

¹⁴⁴ พิธินัย ไชยแสงสุขกุล, นิติปรัชญา ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองและนิติปรัชญาไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: หสน.สามเจริญพานิช, 2533), หน้า.354 - 366.

¹⁴⁵ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 224 - 226.

¹⁴⁶ พิธินัย ไชยแสงสุขกุล, นิติปรัชญา ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองและนิติปรัชญาไทย, หน้า.366 - 371.

ผลประโยชน์สาธารณะ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วยผลประโยชน์ของรัฐในฐานะรัฐอธิปไตยผู้ทรงอำนาจเหนือผลประโยชน์ส่วนร่วม และผลประโยชน์ของรัฐในฐานะรัฐอธิปไตย ผู้รักษาผลประโยชน์ส่วนร่วม¹⁴⁷

ประโยชน์สาธารณะดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นต้น

2.2.2 แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน สามารถแยกการพิจารณาออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การพิจารณาหลักเกณฑ์ในทางรูปแบบ กับการพิจารณาหลักเกณฑ์ในทางเนื้อหา มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.2.1 หลักเกณฑ์ในทาง “รูปแบบ” ของกฎหมายที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาทางด้านรูปแบบ มี 2 ประการ คือ การดำเนินการกระบวนการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

2.2.2.1.1 การดำเนินการกระบวนการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญของกระบวนการตรากฎหมาย เป็นการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญของกระบวนการตรากฎหมาย แยกอธิบาย คือ การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญของกระบวนการตรากฎหมายกับการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญในเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด แบ่งเป็น¹⁴⁸

1. การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญของกระบวนการตรากฎหมายตามรัฐธรรมนูญ
2. การควบคุมเงื่อนไขการตราพระราชกำหนดมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ

¹⁴⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 364 - 365.

¹⁴⁸ วิษณุ เครืองาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2530).

กล่าวคือ ลักษณะการตรวจสอบ การดำเนินกระบวนการ
ตราบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นการตรวจสอบแบบรูปธรรม (Concrete Control) ซึ่งเป็น
การตรวจสอบความชอบของกระบวนการตรากฎหมาย

ช่วงเวลาของการตรวจสอบการดำเนินกระบวนการตราบทบัญญัติ
แห่งกฎหมาย ทำได้เฉพาะในช่วงก่อนประกาศใช้เป็นกฎหมาย (a priori control) โดยการ
ตรวจสอบก่อนประกาศใช้เป็นกฎหมายนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) ระบบบังคับหรือระบบอัตโนมัติ ได้แก่การตรวจสอบ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องมีการส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบทุกกรณี
โดยไม่มีการตั้งประเด็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

ผลของคำวินิจฉัยนั้น ถ้าวินิจฉัยว่ากระบวนการตรา
ไม่ถูกต้อง ร่างกฎหมายตกไปทั้งฉบับ

1.2) ระบบทางเลือก ได้แก่ การตรวจสอบ
ร่างพระราชบัญญัติ องค์การที่จะมีอำนาจเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบ จะตรวจสอบแบบรูปธรรม
คือ การตรวจสอบความชอบของกระบวนการตรากฎหมาย และตรวจสอบแบบนามธรรม
คือ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในเนื้อหา

ผลของคำวินิจฉัยนั้น ถ้าวินิจฉัยว่ากระบวนการตรา
ไม่ถูกต้อง ร่างกฎหมายนั้นตกไปทั้งฉบับ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.2.1.2 การระบубทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ

ในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

ความมุ่งหมายของการต้องระบубทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ
ออกกฎหมายจำกัดสิทธิไว้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อเป็นการเตือน
ฝ่ายนิติบัญญัติว่ากำลังตรากฎหมายจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอยู่ เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติ
พิจารณากฎหมายด้วยความระมัดระวัง และประการที่สอง เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่า
นิติบัญญัติใช้ฐานกฎหมายมาตราใดในรัฐธรรมนูญในการออกกฎหมายจำกัดสิทธินั้น¹⁴⁹

¹⁴⁹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 242.

เพื่อใช้ในการพิสูจน์ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในทางเนื้อหาว่าตรากฎหมายโดยชอบหรือไม่¹⁵⁰

2.2.2.2 หลักเกณฑ์ในทาง “เนื้อหา” ของกฎหมายที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาทางด้านเนื้อหา มี 4 ประการ คือ ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ลักษณะตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมายไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักความได้สัดส่วน และกฎหมายต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ

2.2.2.2.1 ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย

(1) กฎหมายต้องมีความชัดเจนแน่นอน

ความแน่นอนชัดเจนของกฎหมาย เป็นส่วนหนึ่งของหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย (Securite Juridique; la securite juridique; Rechtssicherheit) คือ กฎหมายต้องแน่นอนชัดเจน (Certainty) โดยกฎหมายนั้นต้องบัญญัติกำหนดไว้ให้ชัดแจ้งว่า บังคับหรือห้ามบุคคลประเภทใด กระทำการอะไร ในกรณีใด เพื่อประโยชน์อะไร กล่าวคือ กฎหมายจะต้องระบุประเภทบุคคล ระบุประเภทการกระทำ ระบุขอบเขตข้อห้าม ข้อบังคับ ให้ชัดเจน

กฎหมายฉบับใดเขียนเนื้อหากว้างๆ ไม่มีขอบเขตของการให้กระทำหรือข้อกระทำ ไม่ระบุประเภทบุคคล ประเภทการกระทำให้ชัดแจ้ง ถือว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญดัง เช่น ศาลฎีกาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และคณะตุลาการรัฐธรรมนูญประเทศฝรั่งเศสได้วินิจฉัยในหลายคดี

ความแน่นอนชัดเจนของกฎหมายนี้เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและขาดมิได้ในการที่ประชาชนจะสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพกระทำการต่างๆ เนื่องจากบุคคลย่อมไม่กล้าตัดสินใจในการใช้สิทธิหรือเสรีภาพกระทำการใดๆลงไปถ้าหากไม่สามารถคาดคะเนได้ล่วงหน้าว่าการกระทำนั้นๆ ของตนจะมีผลทางกฎหมายอย่างไร และผลทางกฎหมายอันจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ จะทำให้ตนได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์

¹⁵⁰ แนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 35-36/2544 กรณีมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้วคู่ความก็ได้แย้งว่ากฎหมายที่นำมาใช้บังคับคดีขัดต่อรัฐธรรมนูญเพราะไม่ได้ระบุบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่าการโต้แย้งเช่นนี้ไม่สามารถกระทำได้ เพราะการโต้แย้งดังกล่าวจะต้องทำก่อนการประกาศใช้กฎหมายเท่านั้น

(2) กฎหมายต้องไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลัง

หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังเป็นการเรียกร้องไม่ให้กฎหมายมีผลใช้บังคับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการย้อนหลังไปเป็นโทษต่อเหตุการณ์ที่ได้สิ้นสุดไปแล้ว¹⁵¹ กฎหมายต้องไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลังหมายถึงกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการนั้นจะต้องมีการแจ้งหรือประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าก่อนที่จะนำไปใช้บังคับ และจะใช้กฎหมายนั้นบังคับแก่การกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ได้มีการประกาศโฆษณากฎหมายนั้นไม่ได้ หลักความไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลังของกฎหมายที่เป็นผลร้าย มิได้ห้ามเฉพาะโทษทางอาญาเท่านั้น ยังรวมถึงโทษอื่นๆ ที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลด้วย เช่น โทษทางวินัย โทษทางการเมือง ด้วย

กล่าวคือ การตรากฎหมายย้อนหลังไปเป็นผลร้ายแก่บุคคล ที่จะต้องคุ้มครองความไว้นื้อเชื่อใจที่บุคคลมีต่อกฎหมาย โดยหลักแล้วไม่อาจกระทำได้ หลักการดังกล่าวนี้เป็นหลักการที่บังคับใช้โดยไม่มีข้อยกเว้นในกรณีของกฎหมายอาญาสารบัญญัติ อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าหากผลร้ายที่เกิดขึ้นกับปัจเจกบุคคลไม่ใช่โทษทางอาญาแล้วรัฐสามารถตรากฎหมายย้อนหลังไปเป็นผลร้ายแก่บุคคลได้ทุกกรณีดังที่เข้าใจผิดพลาดกันอยู่ในวงการกฎหมายไทยแต่อย่างใดไม่ การวินิจฉัยว่าการตรากฎหมายย้อนหลังเป็นผลร้ายแก่บุคคลจะกระทำได้หรือไม่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบในแง่ความไว้นื้อเชื่อใจที่บุคคลมีต่อระบบกฎหมายตลอดจนการคาดหมายความคุ้มครองจากระบบกฎหมายของบุคคลประกอบกัน โดยหลักทั่วไปแล้วในกรณีที่บุคคลได้กระทำการจบสิ้นไปแล้วในอดีต ไม่สามารถหวนกลับไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำของตนได้แล้ว การตรากฎหมายไปกำหนดองค์ประกอบความผิดขึ้นใหม่ กำหนดโทษขึ้นใหม่หรือเปลี่ยนแปลงโทษที่มีอยู่ในกฎหมายในขณะที่ได้กระทำการ แม้โทษนั้นจะไม่ใช้โทษอาญาก็กระทำไม่ได้¹⁵²

2.2.2.2 ลักษณะตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หากพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว จะพบว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องกฎหมายจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนด และเรื่องกฎหมาย

¹⁵¹ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 27.

¹⁵² วรเจตน์ ภาคีรัตน์, "หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1431>

มีผลเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

(1) กฎหมายจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนด

การอ้างอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีประเด็นการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กฎหมายดังกล่าวจะต้องเป็นกฎหมายตามแบบพิธี กล่าวคือจะต้องเป็นกฎหมายที่ผ่านกระบวนการตราจากรัฐสภาเท่านั้น เช่นในคำวินิจฉัยที่ 15/2541 เรื่องระเบียบ กกต. ที่ตัดสิทธิผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะระเบียบประกาศ หรือกฎหมายลำดับรองทั้งหลายไม่สามารถนำไปสู่การจำกัดสิทธิได้ อันเป็นจุดเชื่อมโยงสู่หลักประชาธิปไตยที่การจำกัดสิทธิของประชาชนต้องอาศัยองค์การที่มีความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยอันได้แก่รัฐสภาเท่านั้น

2. เงื่อนไขในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิ มีดังนี้

(1) เงื่อนไขทั่วไป กล่าวคือกระบวนการขั้นตอนในการตรากฎหมายต้องเป็นไปโดยชอบ

(2) เงื่อนไขเฉพาะ กล่าวคือ กฎหมายนั้นจะจำกัดสิทธิได้เฉพาะกรณีตามเงื่อนไขเฉพาะที่ให้อำนาจไว้ เช่น มาตรา 34 เรื่องเสรีภาพในการเดินทาง อาจถูกจำกัดได้เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้อยู่อาศัยเท่านั้น การจะไปจำกัดเสรีภาพในการเดินทางด้วยเหตุผลอื่นจะกระทำไม่ได้เลย เช่น จะมาห้ามวารถทะเบียนเลขคู่ห้ามเข้าไปในถนนวันคู่ ฯลฯ เพื่อประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจของประเทศ เช่นนี้จะทำไม่ได้ เพราะไม่เป็นไปตามเงื่อนไขเฉพาะที่กฎหมายกำหนดไว้ หากการห้ามเป็นกฎหมาย กฎหมายนั้นก็ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

(2) กฎหมายมีผลเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

กฎหมายจะต้องมีผลบังคับเป็นการทั่วไปนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายนิติบัญญัติกระทำการในลักษณะของคำสั่งทางปกครองในรูปแบบกฎหมาย เพราะองค์การที่จะออกคำสั่งใดๆ ให้มีผลเฉพาะรายคือ องค์การฝ่ายปกครอง ไม่ใช่ฝ่ายนิติบัญญัติ เว้นเรื่องการเวนคืนที่มีผลเฉพาะราย อันเป็นการกระทำทางปกครอง แต่ผู้มีอำนาจคือฝ่ายนิติบัญญัติเพราะเพื่อให้เกิดเป็นการคุ้มครองมากขึ้น ทั้งนี้ กฎหมายที่ใช้บังคับกับเฉพาะกลุ่มบุคคล เช่นเฉพาะกลุ่มข้าราชการ เฉพาะกลุ่มลูกจ้าง ไม่ใช่กฎหมายที่มีผลบังคับ

เป็นการเฉพาะราย เพราะเป็นการให้ความหมายในลักษณะเป็นการทั่วไป อันเป็นกฎหมายพิเศษที่ใช้เฉพาะกับกลุ่มบุคคลนั้นๆ เท่านั้น

2.2.2.2.3 กฎหมายไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักความได้สัดส่วน (principle of proportionality)

การใช้หลักความได้สัดส่วนมีวัตถุประสงค์และระดับการใช้

2 กรณี คือ กรณีแรก การใช้หลักความได้สัดส่วนในการควบคุมกฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่ค่าบังคับลำดับรองจากรัฐธรรมนูญ มิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพื่อมุ่งคุ้มครองมิให้รัฐหรือฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายจำกัดเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็นและสมควร และกรณีที่สอง หลักความได้สัดส่วนในการควบคุมกฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บท หรือกฎหมายที่ค่าบังคับระดับพระราชบัญญัติ โดยจะป้องกันออกกฎหมายให้กำหนดข้อบังคับเกินความจำเป็นและนอกเหนือวัตถุประสงค์ของกฎหมายแม่บท และมาตรการที่กำหนดในกฎจะต้องมีเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์กฎหมายแม่บทเท่านั้น

(1) หลักแห่งความเหมาะสม (principle of suitability)

หลักแห่งความเหมาะสม หมายถึง มาตรการที่กฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับแก่ประชาชนต้องเป็นมาตรการที่เหมาะสม กล่าวคือ สามารถดำเนินการเพื่อให้เกิดผลตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติประสงค์จะให้เกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติ โดยรัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยนั้น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะกระทำได้อีกเฉพาะเพียงเพื่อจัดระเบียบแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพเหล่านั้นไม่ให้การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนคนหนึ่งกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนคนอื่นๆ หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนเท่านั้น ดังนั้น การตรากฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองออกคำสั่งบังคับให้ประชาชนกระทำการหรือมิให้กระทำการใด โดยที่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นและหรือประโยชน์มหาชนไม่ได้รับการคุ้มครองให้ดีขึ้นมาเลย ก็เท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่ขัดต่อหลักแห่งความเหมาะสมเพราะไม่สามารถบรรลุผลในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้จริงในทางปฏิบัติ

กล่าวคือ ในบรรดามาตรการที่กฎหมายเปิดช่องให้दनออกมาใช้บังคับแก่ราษฎรได้นั้น ฝ่ายปกครองต้องใช้วิจารณญาณ เลือกออกมาตรการที่สามารถ

ดำเนินการให้เจตนาธรรม หรือความมุ่งหมายของกฎหมายสำเร็จลุล่วงไปได้เท่านั้น¹⁵³ มาตรการใดก็ตามที่ไม่สามารถทำให้เจตนาธรรม หรือความมุ่งหมายของกฎหมายฉบับที่ให้อำนาจปรากฏเป็นจริงขึ้นได้เลย ย่อมเป็นมาตรการที่ขัดต่อหลักการดังกล่าว ดังนั้นจึงไม่มีผลบังคับได้ จะเห็นได้ว่าหลักแห่งความเหมาะสมนี้เรียกร้องความสัมพันธ์เชิงเหตุ (cause) หรือ ผล (effect) ระหว่างมาตราที่ฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับ กับสิ่งที่กฎหมายฉบับที่ให้อำนาจประสงค์จะให้เกิดขึ้น ดังนั้น หลักความเหมาะสม จึงเป็นสิ่งเดียวกันกับสามัญสำนึก หากฝ่ายปกครองออกมาตรการที่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนาธรรม หรือความมุ่งหมายของกฎหมายได้อย่างแน่แท้ เกิดผลนอกเหนือจากผลที่กฎหมายประสงค์จะให้เกิดขึ้น เข้าข่ายเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power)

(2) หลักแห่งความจำเป็น (principle of necessity)

หลักแห่งความจำเป็น หมายถึง มาตรการที่กฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับแก่ประชาชนต้องเป็นมาตรการที่จำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อให้เจตนาธรรมหรือความมุ่งหมายของกฎหมายนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ กล่าวคือ เป็นมาตรการที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด โดยตามเจตนาธรรมของรัฐธรรมนูญเสรีประชาธิปไตยแล้ว รัฐจะเรียกร้องให้ประชาชนจำต้องยอมสละสิทธิและเสรีภาพของตนได้เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและหรือประโยชน์มหาชนเท่านั้น ดังนั้น การจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินกว่าความจำเป็นในการดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ย่อมขัดต่อหลักแห่งความจำเป็น

ดังนั้นหมายความว่า ในบรรดามาตรการหลายๆ มาตรการซึ่งล้วนแต่สามารถทำให้เจตนาธรรมหรือความมุ่งหมายฉบับที่ให้อำนาจสำเร็จลุล่วงไปได้ แต่ทว่าแต่ละมาตรการมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของราษฎรอย่างน้อยแตกต่างกัน ฝ่ายปกครองต้องตัดสินใจเลือกออกมาตรการที่มีความรุนแรงน้อยที่สุด ดังนั้นฝ่ายปกครองจึงมีอำนาจจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของราษฎร ได้เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การให้เป็นไปตามความประสงค์ของกฎหมายเท่านั้น การจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของราษฎรเกินของเขตแห่งความจำเป็นแก่การดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์ของกฎหมาย เป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม¹⁵⁴

¹⁵³ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540), หน้า

¹⁵⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 46 - 47.

(3) หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ (principle of proportionality in the narrow sense)

หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหลักแห่งความสมดุล หมายถึงมาตรการที่กฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครอง ออกมาใช้บังคับแก่ประชาชนต้องเป็นมาตรการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาชนยิ่งกว่าที่จะก่อให้เกิด ความเสียหายแก่เอกชนหรือแก่สังคมโดยรวม เพราะแม้ว่ากฎหมายนั้นจะกำหนดมาตรการ ที่เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ฝ่ายนิติบัญญัติตั้งไว้ก็ตาม แต่หากบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนหรือต่อสังคม เป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ส่วนรวมที่พึงได้รับ ก็น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการดังกล่าวขัดต่อหลักแห่งความสมดุล

การที่จะพิจารณาว่ากฎหมายใดกระทบต่อสาระสำคัญของ สิทธิและเสรีภาพเกินความจำเป็นสมควรหรือไม่ คือจะใช้หลักความได้สัดส่วนในการพิจารณาประกอบ กฎหมายที่ออกมาได้เป็นการจำกัดเสรีภาพประชาชนเกินความจำเป็นและสมควรหรือไม่ ถึงแม้ว่า รัฐธรรมนูญจะบัญญัติให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการตรากฎหมายจำกัดหรือให้อำนาจฝ่ายปกครอง ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแต่ละคนเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นและหรือ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนได้ก็ตาม แต่ก็หาได้มีอำนาจตัดหรือเพิกถอนสิทธิและเสรีภาพด้วยไม่ ดังนั้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เพิกถอนสิทธิเสรีภาพด้านใดด้านหนึ่งของประชาชนย่อมมีข้อความ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ มีกฎหมายที่กำหนดเงื่อนไขไว้อย่างเคร่งครัดให้ประชาชนต้องปฏิบัติก่อนที่จะใช้สิทธิหรือเสรีภาพ นั้นได้ แต่ไม่มีประชาชนคนใดสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นได้ กฎหมายในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็น การกระทบถึงแก่นของสิทธิเสรีภาพ แม้ตามรูปแบบแล้วจะเป็นกฎหมายจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ แต่ตามเนื้อหาก็มีผลไม่แตกต่างกับกฎหมายที่ตัดสิทธิหรือเสรีภาพเลย ดังนั้นกฎหมายดังกล่าว ใช้บังคับไม่ได้ และในทำนองเดียวกัน กฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำหรือการละเว้นไม่กระทำการใด เป็นความผิดทางอาญา และกำหนดพระราชโทษทางอาญาไว้อย่างโหดร้ายทารุณ เช่น ตัดแขน ตัดขา เช่นนี้ ย่อมเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของประชาชนจนถึงแก่นของ สิทธิและเสรีภาพ ย่อมมีผลใช้บังคับไม่ได้เช่นกัน

กล่าวคือ หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมาย อย่างแคบเป็นความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ (Zweek) และวิธีการ (Mittel) โดยมี หลักการว่า มาตรการอันใดอันหนึ่งจะต้องไม่อยู่เหนือขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการกับวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ผลกระทบจากการแทรกแซงในเสรีภาพของปัจเจกชน จะต้องไม่อยู่

นอกเหนือจากขอบเขตความสัมพันธ์ อันเป็นเป้าหมายของสาธารณะที่กำหนดไว้ เมื่อชั่งน้ำหนักแล้ว จะต้องมึน้ำหนักมากกว่าผลเสียที่เกิดจากมาตรการดังกล่าว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์เคยวินิจฉัยไว้ว่า มาตรการอันใดอันหนึ่งจะต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ได้รับผลกระทบจนเกินขอบเขตและผลกระทบที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล¹⁵⁵ ซึ่งเป็นหลักการที่เรียกร้องให้เกิดภาวะสมดุลขึ้นระหว่างความเสียหายอันจะเกิดขึ้นแก่เอกชนและสังคมโดยรวมกับประโยชน์อันมหาชนจะพึงได้รับ ดังนั้นฝ่ายปกครองต้องทำการชั่งผลดีและผลเสียของมาตรการแต่ละมาตรการที่จะออกมาบังคับแก่ราษฎร หากมาตรการใดจะยังให้เกิดผลประโยชน์มหาชนน้อยมาก ไม่คุ้มกับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เอกชนหรือสังคมโดยรวม ฝ่ายปกครองต้องห้ามมิให้ออกมาใช้บังคับ ถึงแม้ว่ามาตรการนั้นจะเหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการให้ความประสงค์ของกฎหมายสำเร็จลุล่วงไปได้ก็ตาม เมื่อบังคับตามหลักความได้สัดส่วนในความอย่างแคบกันอย่างเคร่งครัดแล้ว ในกรณีที่ออกมาตรการก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชน หรือสังคมโดยรวมมากกว่าประโยชน์ที่มหาชนจะพึงได้รับ ฝ่ายปกครองต้องละเว้นจากการใช้อำนาจกระทำกรอย่างใดๆ เลยทีเดียว¹⁵⁶

2.2.2.4 กฎหมายต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญ

แห่งสิทธิและเสรีภาพ

สาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพจะกระทบกระเทือนไม่ได้นี้เป็น การนำแนวคิดกฎหมายของเยอรมันมาใช้ในรัฐธรรมนูญของไทย การพิจารณาว่ากระทบสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพหรือไม่จะพิจารณาจาก “หลักศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์” กล่าวคือ หากการจำกัดสิทธิเป็นการกระทบต่อศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ก็เป็นการกระทบต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิเสรีภาพ

2.3 สิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ก่อนที่จะทำการศึกษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ควรทำความเข้าใจความหมายของคำว่าสิทธิและเสรีภาพว่าคืออะไร สิทธิและเสรีภาพมีกี่ประเภท และขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพว่ามีขอบเขตอย่างไร

¹⁵⁵ บรรเจิด สิงคะเนติ และสมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, "หลักความได้สัดส่วนตามหลักกฎหมายเยอรมันฝรั่งเศส," วารสารกฎหมายปกครอง เล่มที่ 19 ตอน 1, เมษายน 2543., หน้า.179.

¹⁵⁶ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง, หน้า.48.

2.3.1 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพ

คำว่า “สิทธิ” และ “เสรีภาพ” ที่เป็นคำที่พบได้ทั่วไปอย่างสม่ำเสมอในแวดวง การศึกษานิติศาสตร์โดยเฉพาะด้านกฎหมายมหาชน เนื่องจากคำว่า “สิทธิ” และ “เสรีภาพ” เป็น พื้นฐานที่รองรับความถูกต้องชอบธรรมของการกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ของประชาชน ที่กฎหมายรับรองหรืออนุญาตไว้ว่าถูกต้องตามกฎหมายหรือภายใต้กฎหมาย

2.3.1.1 ความหมายของสิทธิ

คำว่า “สิทธิ” มีการให้ความหมายไว้หลากหลาย สามารถจำแนกตาม ผู้ให้คำจำกัดความได้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 อธิบายความหมาย ไว้ว่า “ความสำเร็จ หรืออำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจาก กฎหมาย”

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ให้ความหมายไว้ว่า “หมายถึง อำนาจที่กฎหมาย รับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการใดที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของตนหรือ บุคคลอื่น”¹⁵⁷

หยุด แสงอุทัย ให้ความหมายว่าหมายถึง “ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและ ค้ำครองให้” ซึ่งการให้ความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของรูดอล์ฟ ฟอน เยียร์ริง (Rudolf von Jhering) นักกฎหมายชาวเยอรมัน ที่เป็นการเน้นไปที่วัตถุประสงค์ของสิทธิ (Zweck) ที่กฎหมายให้อำนาจบุคคลที่มีเจตจำนงก็เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งบุคคลมุ่งประสงค์¹⁵⁸

บรรเจิด สิงคะเนติ ให้ความหมายว่า “หมายถึงอำนาจที่กฎหมายรับรอง ค้ำครองให้แก่บุคคลในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิด หน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย ส่วนสิทธิตามรัฐธรรมนูญ หมายถึง อำนาจตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย สูงสุดได้บัญญัติให้การรับรองคุ้มครองแก่ปัจเจกบุคคลในอันที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด การให้อำนาจแก่ปัจเจกชนดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องที่จะไม่ให้บุคคลใดแทรกแซงการใช้สิทธิ ตามรัฐธรรมนูญของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรียกร้องต่อองค์กรของรัฐมิให้แทรกแซงขอบเขตแห่งสิทธิ ของตน ในบางกรณีการรับรองดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐบาลกระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งด้วย”¹⁵⁹

¹⁵⁷ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ, หน้า.16.

¹⁵⁸ หยุด แสงอุทัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป, หน้า.,224 - 225.

¹⁵⁹ Albert Beckmann, Staatsrecht II – Die Grundrechte (Auf: Munchen, 1997). p.85 อ้างใน บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 49.

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล ให้ความหมายว่าหมายถึง “ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง ทั้งที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ และที่เป็นนามธรรม ถ้ากฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายสูงสุดคือรัฐธรรมนูญคุ้มครองและรับรองสิทธิใด ก็จะทำให้เกิดหน้าที่แก่รัฐ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องเคารพสิทธินั้น ๆ รวมถึงก่อให้เกิดหน้าที่แก่ประชาชนที่จะต้องเคารพสิทธิซึ่งกันและกันด้วย”¹⁶⁰

กล่าวโดยสรุป คำว่า “สิทธิ” หมายถึง อำนาจหรือผลประโยชน์ที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคล ในอันที่จะกระทำการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของตนหรือบุคคลอื่น ซึ่งก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย โดยบุคคลผู้นั้นอาจเป็นประชาชนทั่วไป รัฐ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.3.1.2 ความหมายของเสรีภาพ

ส่วนคำว่า “เสรีภาพ” มีการให้ความหมายไว้หลากหลายเช่นเดียวกับ “สิทธิ” สามารถจำแนกตามผู้ให้คำจำกัดความได้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 อธิบายความหมายไว้ว่า “ความสามารถที่จะกระทำการใดๆ ได้ตามที่ตนปรารถนา โดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการนับถือศาสนา ความมีสิทธิที่จะพูดได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น”

วรพจน์ วิศวพิชญ์ ให้ความหมายไว้ว่า “หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่ไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น”¹⁶¹

บรรเจิด สิงคะเนติ ให้ความหมายว่า “หมายถึงอำนาจในการกำหนดตนเองโดยอิสระของบุคคล”¹⁶²

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล ให้ความหมายว่า “หมายถึงความมีอิสระที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เมื่อรัฐธรรมนูญคุ้มครองเสรีภาพใด ก็จะทำให้เกิดหน้าที่แก่รัฐ หน่วยงานของรัฐ ที่จะต้องไม่ละเมิดเสรีภาพนั้น ความมีอิสระที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการนี้เป็นประโยชน์ชนิดหนึ่ง ดังนั้น เสรีภาพจึงเป็นสิทธิประเภทหนึ่ง เมื่อกล่าวถึงคำว่า “สิทธิ” โดยไม่เจาะจง จึงหมายความรวมถึง “เสรีภาพ” ด้วย”¹⁶³

¹⁶⁰ ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เรื่อง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (กรุงเทพฯ: องค์การคำของคุรุสภา, 2543), หน้า 7 - 8.

¹⁶¹ วรพจน์ วิศวพิชญ์, สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ, หน้า.17.

¹⁶² บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 47.

¹⁶³ ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เรื่อง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, หน้า 7 - 8.

กล่าวโดยสรุป คำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะกระทำการหรือไม่กระทำการใดๆ อย่างอิสระ ตามที่ตนประสงค์ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น และไม่เป็นการละเมิดผู้อื่นด้วย

2.3.2 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพ

สิทธิและเสรีภาพสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ สามารถแบ่งตามการพิจารณาจากภาระหน้าที่ของรัฐตามแนวคลาสสิกของเยอรมัน หรือตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ หรือตามการใช้ของผู้ทรงสิทธิว่าเป็นสมาชิกของรัฐนั้นๆ หรือไม่

2.3.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาตามแนวคลาสสิกของเยอรมัน

ตามแนวคลาสสิกของเยอรมันสามารถแบ่งประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาจากภาระหน้าที่ของรัฐที่มีต่อสิทธิดังกล่าวว่าเป็นเช่นไร กล่าวคือพิจารณาว่ารัฐมีหน้าที่อย่างไรบ้างในสิทธินั้นๆ จำแนกเป็น

1. *Status Negativus* เป็นกลุ่มของสิทธิที่ปัจเจกบุคคลสามารถทำให้บรรลุความมุ่งหมายได้โดยลำพังของปัจเจกบุคคลเหล่านั้นเอง เป็นการปฏิเสธอำนาจรัฐว่าไม่ควรเข้ามาก้าวล่วงในขอบแดนของสิทธิส่วนบุคคล เช่น สิทธิในชีวิตร่างกาย สิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น กล่าวคือ สิทธิประเภทนี้ปัจเจกบุคคลสามารถทำให้บรรลุความมุ่งหมายได้โดยปราศจากความช่วยเหลือของรัฐได้

2. *Status Positivus* เป็นกลุ่มของสิทธิที่ปัจเจกบุคคลไม่อาจทำให้บรรลุความมุ่งหมายได้โดยลำพังของปัจเจกบุคคลเหล่านั้นเอง รัฐจำเป็นต้องเข้ามาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อทำให้สิทธิของบุคคลบรรลุความมุ่งหมายได้ เช่น สิทธิในการเรียนฟรี 12 ปี ที่รัฐก็ต้องดำเนินการสร้างโรงเรียน สิทธิในสาธารณสุขที่รัฐต้องจัดทำบริการสาธารณสุข สิทธิของผู้พิการที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิ เป็นต้น ถ้ารัฐไม่ทำ สิทธินี้ก็บรรลุไม่ได้ กล่าวคือ รัฐจะต้องดำเนินการให้ปัจเจกบุคคลสามารถใช้สิทธิเหล่านั้นได้จริง เพื่อประโยชน์ของปัจเจกบุคคลเอง¹⁶⁴

3. *Status Activus* เป็นกลุ่มของสิทธิที่รัฐให้กับบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐนั้น เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอรัฐหรือเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง

¹⁶⁴ บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, *กฎหมายรัฐธรรมนูญ*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552), หน้า.476

ของหน่วยของรัฐ รัฐจึงต้องดำเนินการด้วยความเสมอภาคเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าวได้ เช่น สิทธิทางการเมือง หรือสิทธิในการรับราชการที่รัฐจะต้องให้สิทธิแก่บุคคลทุกคนภายใต้หลักความเสมอภาค เป็นต้น

กล่าวคือ สิทธิประเภทนี้มีลักษณะเด่นตรงที่เป็นสิทธิซึ่งเป็นสถานภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้ทรงสิทธิสามารถเปลี่ยนสถานภาพทางกฎหมายของตนเองได้โดยอาศัยพฤติกรรมของตนเอง¹⁶⁵

2.3.2.2 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ

สิทธิตามรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิของประชาชนที่รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติรับรองไว้ สิทธิดังกล่าวจึงมีขอบเขตครอบคลุมถึงสิ่งทั้งหลายทั้งปวงอันพึงมี พึงกระทำ และพึงได้ โดยที่สิ่งนั้นไม่ถูกขัดขวางโต้แย้งโดยกฎหมาย องค์การรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงไม่ถูกขัดขวางโต้แย้งโดยบุคคลอื่นด้วย¹⁶⁶

เพราะฉะนั้น สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เป็นคุณค่าสูงสุดที่องค์กรของรัฐทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร หรือองค์กรตุลาการ รวมตลอดถึงประชาชนบุคคลอื่นด้วย ที่จะต้องให้ความเคารพและให้ความคุ้มครอง¹⁶⁷ โดยใช้อำนาจขององค์กรรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ซึ่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง เพราะฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองนั้น มีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับโดยตรงแก่องค์กรของรัฐทันที โดยไม่ต้องมีกฎหมายรับรองอีกชั้นหนึ่งแต่อย่างใด¹⁶⁸

¹⁶⁵ Klaus Stern *Das Staatsrecht Der Bundesrepublik Deutschland* (Band I: CHBECK, 1988).,p.570 อ้างใน บุญศรี มิ่งวงศ์ไชย, *การยกสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักงานงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2549), หน้า.138.

¹⁶⁶ Albert Beckmann, *Staatsrecht li – Die Drundrecht*,p.85 อ้างใน บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ*, หน้า 49.

¹⁶⁷ เขาวนะ ไตรมาศ, "องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คนไทยใช้ประโยชน์ได้อย่างไร," *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ* ปีที่ 4 เล่มที่ 10 มกราคม-เมษายน (2545), หน้า 109.

¹⁶⁸ บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ*, หน้า 47.

สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีไว้ในหมวด 3 ซึ่งเป็นหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ตั้งแต่มาตรา 26 จนถึงมาตรา 69 รวมทั้งสิ้น 44 มาตรา ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ต่างมีการบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตั้งแต่มาตรา 25 จนถึงมาตรา 49 รวมทั้งสิ้น 25 มาตรา เหมือนเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 สามารถจำแนกได้เป็น

- 1) ความเสมอภาค กล่าวคือ รัฐธรรมนูญได้รับรองหลักความเสมอภาคในทางกฎหมายและการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
- 2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล เช่น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว เสรีภาพในการสื่อสาร เสรีภาพในการนับถือศาสนา เป็นต้น
- 3) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เช่น ในคดีอาญานั้นต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำผิดไม่ได้ , สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง ซึ่งในคดีแพ่งบุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ เป็นต้น
- 4) สิทธิในทรัพย์สิน โดยสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธินั้น
- 5) สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ โดยบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม
- 6) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน โดยบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น
- 7) สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา โดยบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และบุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ
- 8) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ เช่น บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน ,

เด็กเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสม , บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ , บุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ เป็นต้น

9) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน เช่น บุคคลมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยราชการ , สิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ, สิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน , สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว เป็นต้น

10) เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม เช่น บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ , เสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน หรือหมู่คณะ , เสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นต้น

11) สิทธิชุมชน เช่น สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นต้น

12) สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ โดยบุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้ และบุคคลย่อมมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

2.3.2.3 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาตามการใช้

การพิจารณาการใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ทรง สามารถจำแนกสิทธิและเสรีภาพออกเป็นสิทธิและเสรีภาพที่ทุกคนเป็นผู้ทรงได้ คือ สิทธิมนุษยชน กับสิทธิและเสรีภาพบางประเภทกำหนดให้ผู้ทรงต้องเป็นสมาชิกของรัฐนั้นๆ เท่านั้น คือ สิทธิพลเมือง มีรายละเอียด ดังนี้

สิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดและไม่อาจถูกพรากไปจากตัวมนุษย์ได้โดยไม่เป็นการทำลายความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้นๆ¹⁶⁹ กล่าวคือ สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองแก่ทุกๆ คน โดยมีได้แบ่งแยกว่าบุคคลนั้นจะมีสัญชาติใด เชื้อชาติใด หรือศาสนาใด หากบุคคล นั้นเข้ามาอยู่ในขอบเขตอำนาจรัฐที่ใช้รัฐธรรมนูญของประเทศนั้น บุคคลนั้นย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนั้นๆ ด้วย สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิด้วยเหตุผลแต่เพียงอย่างเดียวว่าเพราะเขาเกิดมาเป็นมนุษย์เท่านั้น มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้อยู่แล้วตั้งต่อก่อนที่จะมีรัฐเกิดขึ้น¹⁷⁰ เช่น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในครอบครัว เสรีภาพในการนับถือศาสนา สิทธิในทรัพย์สิน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล เป็นต้น

สิทธิพลเมือง

สิทธิพลเมือง หมายถึง สิทธิที่รัฐธรรมนูญมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองเฉพาะบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐเท่านั้น¹⁷¹ เช่น สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ เสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมือง สิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครอง เป็นต้น ดังนั้นบุคคลที่ไม่เป็นพลเมืองของรัฐจะไม่ได้สิทธินี้แต่อย่างใด

2.3.3 ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การมีสิทธิและเสรีภาพ ไม่ได้หมายความว่าสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวอย่างไร้ขอบเขตและไม่มีข้อจำกัด แต่การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ละคนต้องเป็นไปตามที่กฎหมายรับรองคุ้มครองไว้ และใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นภายในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด กล่าวคือ รัฐธรรมนูญได้กำหนดขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นไว้ 3 ประการ คือ ต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ และประการสุดท้ายต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

2.3.3.1 การไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

การใช้สิทธิและเสรีภาพของตนต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าเป็นหลักการทั่วไปที่การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลหนึ่งจะก้าวล่วงเข้าไป

¹⁶⁹ วรพจน์ วิศุทธิ์พิชญ์, สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), หน้า.40.

¹⁷⁰ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ., หน้า 53.

¹⁷¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 53.

ในขอบเขตหรือกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของอีกบุคคลหนึ่งย่อมไม่ได้ เพราะแต่ละบุคคลก็ย่อมมีขอบเขตสิทธิและเสรีภาพของตน และอาจจะใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ ครอบคลุมเท่าที่การใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

บุคคลอื่นในที่นี้ คือ ปัจเจกบุคคลในทางกฎหมายแพ่ง ที่ไม่รวมนิติบุคคล ตามกฎหมายมหาชน รัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เพราะเป็นผู้ที่ต้องถูกผูกพันต่อสิทธิเสรีภาพนั้น จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่าบุคคลอื่น

กรณีตัวอย่าง เช่น การชุมนุมที่ก่อความวุ่นวายขึ้นไม่ว่าการกีดขวาง การจราจร การส่งเสียงรบกวน การช่่งสู่มออาวูณั้น ไม่ใช่เป็นการชุมนุมโดยสงบตามเสรีภาพ ในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธที่รัฐธรรมนูญรับรองแต่อย่างใด หรือในกรณีประเทศเยอรมัน หลังสงครามโลกครั้งที่สองที่เกิดเหตุการณ์ผู้สร้างภาพยนตร์เรื่องหนึ่งที่เนื้อเรื่องเหยียดหยามชาวยิว จึงมีนักหนังสือพิมพ์เขียนคว่ำบาตรไม่ให้ไปดูภาพยนตร์เรื่องนี้ คนที่สร้างภาพยนตร์จึงฟ้องละเมิด ต่อนักหนังสือพิมพ์เพราะทำให้เกิดความเสียหาย ศาลฎีกาตัดสินให้ใช้ค่าเสียหาย แต่นักหนังสือพิมพ์ ก็ฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าถูกละเมิดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น กรณีจึงมีเสรีภาพของบุคคล สองบุคคลที่ขัดแย้งกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงตัดสินว่าตราบทที่นักหนังสือพิมพ์ใช้เสรีภาพในขอบเขตของ รัฐธรรมนูญ ก็ย่อมไม่เป็นการละเมิดผู้อื่น ส่วนผลของการใช้สิทธินั้นจะไปกระทบต่อใครก็ย่อมต้อง รับสภาพที่เกิดขึ้น จึงไม่เป็นละเมิดและคนที่สร้างภาพยนตร์ก็ไม่มีอำนาจมาฟ้องได้ เป็นต้น

2.3.3.2 การไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ

การใช้สิทธิและเสรีภาพต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจาก รัฐธรรมนูญถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศอันเกิดจากเจตจำนงของประชาชนร่วมกัน ดังนั้น การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลจึงต้องกระทำโดยไม่เป็นไปในลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ ต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งคำว่าปฏิปักษ์นั้น หมายถึง ฝ่ายตรงกันข้าม, ขัดศึก, ศัตรู เพราะฉะนั้นปฏิปักษ์ต่อ รัฐธรรมนูญจึงหมายถึงการกระทำที่มีลักษณะเป็นฝ่ายตรงข้าม หรือไม่สอดคล้องกับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งการใช้สิทธิและเสรีภาพที่จะเป็น ปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการกระทำที่มีความมุ่งหมายในอันที่จะทำให้รัฐธรรมนูญทั้งฉบับ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญนั้นไม่มีผลใช้บังคับ หรือเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพเพื่อทำให้ มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งอันเป็นหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ต้องไม่ใช่ไปในทางเพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ หรือเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือต้องไม่ใช่ไปเพื่อล้มล้างตัวรัฐธรรมนูญ

หรือเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ แต่มิได้หมายความว่า จะใช้ไปในทางแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนุญให้ถูกต้องขึ้นหรือดีขึ้นตามเจตนารมณ์หรือตามหลักการพื้นฐานดังกล่าวไม่ได้¹⁷²

2.3.3.3 การไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

การใช้สิทธิและเสรีภาพต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ในการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้น ต้องใช้สิทธิและเสรีภาพของตนภายใต้ข้อจำกัดของศีลธรรมอันดีของประชาชน คำว่า “ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ” นี้ เป็นทัศนคติในด้านจริยธรรมของมหาชนในสังคมซึ่งอาจมีความหมายแตกต่างกันสำหรับแต่ละสังคมและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและย่อมขึ้นอยู่กับความรู้สึกร่วมกันของบุคคลในสังคมหนึ่งๆ ต่อเรื่องนั้น โดยทั่วไป มักเป็นเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิงชาย กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อถือหรือวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละสังคม การกำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนว่า ต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนนี้ เป็นการบัญญัติเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของสังคม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและสันติสุขของสังคมโดยรวม การใช้สิทธิและเสรีภาพที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน¹⁷³

2.4 การก่อการร้าย

การศึกษาทำความเข้าใจการก่อการร้ายจำเป็นต้องศึกษาถึงแนวคิดด้วยการก่อการร้ายและทฤษฎีเกี่ยวกับการก่อการร้าย เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการและความเป็นมาของการก่อการร้ายว่ามีกรก่อตัวและเปลี่ยนแปลงอย่างไรในสภาพแวดล้อมบริบททางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจที่แตกต่างกันในแต่ละยุคแต่ละสมัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.4.1 ที่มาของแนวความคิดว่าด้วยการก่อการร้าย

แนวความคิดว่าด้วยที่มาของการก่อการร้าย ตั้งแต่ประวัติศาสตร์ในอดีตจนถึงปัจจุบันสามารถจำแนกตามลำดับช่วงเวลาออกได้เป็น 4 ยุค ดังนี้

¹⁷² ชนินทร์ ดิชาวัน, "สิทธิและเสรีภาพในสังคมไทย." [ออนไลน์].

¹⁷³ บรรเจิด สิงคะเนติ, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หลักพื้นฐานของสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.), หน้า 59

2.4.1.1 ยุคศตวรรษที่ 1 – ศตวรรษที่ 14

ในยุคแรกของประวัติศาสตร์ของการก่อการร้ายนี้เป็นช่วงความขัดแย้งเกิดจากความแตกต่างทางความเชื่อทางศาสนาเป็นสำคัญ โดยกลุ่มชาวยิวในดินแดนปาเลสไตน์ที่มีชื่อว่า ซีรอต (Zearot) ซึ่งถูกชาวโรมันบีบบังคับให้เลิกนับถือศาสนาจูดาห์ ทำให้กลุ่มซีรอตลอบสังหารชาวโรมันและชาวยิวที่หันไปรับใช้ชาวโรมันจำนวนมาก

ต่อมาในศตวรรษที่ 11 กลุ่มมุสลิมนิกายชีอะห์ที่มีชื่อว่า Nizari Ismalis มีนาย Hassam – I Sabbah เป็นผู้นำ ได้ทำการลอบสังหารศัตรูฝ่ายตรงข้ามระดับแกนนำหลายคน เพื่อเป็นการชิงความเป็นใหญ่และข่มขวัญฝ่ายตรงข้าม

การลอบทำร้ายและสร้างความรุนแรงโดยกลุ่มซีรอตและกลุ่มลอบสังหารต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างยุคศตวรรษที่ 1 ถึงศตวรรษที่ 14 นี้ การกระทำดังกล่าวได้กลายเป็นมรดกตกทอดมายังกลุ่มผู้ก่อการร้ายในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นในแง่แรงจูงใจ การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม หรือเป้าหมายของการกระทำ นอกจากนี้ยังถือเป็นความทรงจำและเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของกลุ่มก่อการร้ายสมัยใหม่เป็นอย่างมาก¹⁷⁴

2.4.1.2 ยุคศตวรรษที่ 14 – ศตวรรษที่ 18

ในช่วงศตวรรษที่ 17 ภายหลังจากการทำสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลีย (Treaty of Weshalia) ได้เกิดรัฐชาติสมัยใหม่ (Modern nation State) เพิ่มขึ้นมากจำนวนมากร่วมกับอำนาจของรัฐที่เข้มแข็งมากขึ้น ส่งผลทำให้การก่อการร้ายปรากฏชัดเจนและมีความรุนแรงมากขึ้นเพื่อท้าทายและต่อต้านอำนาจรัฐ¹⁷⁵

ต่อมาในช่วงศตวรรษที่ 18 แนวความคิดของการก่อการร้ายมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีตอย่างมาก โดยในยุคแห่งความสยดสยองในระหว่างการปฏิวัติใหญ่ของประเทศฝรั่งเศส ระหว่างปี ค.ศ. 1789 - 1794¹⁷⁶ ซึ่งเป็นแนวคิดของการนำเอาความหวาดกลัวมาใช้ในการบริหารปกครองบ้านเมืองของผู้นำสมัยนั้น เนื่องจากภายใต้การปกครองของรัฐบาลปฏิวัติฝรั่งเศสในภายหลังได้เกิดวิกฤตศรัทธาจากประชาชน รัฐบาลจึงได้นำเอาวิธีการอันป่าเถื่อนมาใช้ข่มขู่

¹⁷⁴ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีบูรณะ คอมพิวเตอร์-การพิมพ์, 2550), หน้า 2.

¹⁷⁵ เสกสรร อำภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), หน้า 7.

¹⁷⁶ พงศธร บุญอารีย์, กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540). หน้า 107. อังโน เสกสรร อำภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา," หน้า 8.

เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามหวาดกลัว มีการใช้วิธีการกวาดล้างและปราบปรามผู้ต่อต้านด้วยความโหดเหี้ยม และรุนแรง และรัฐบาลปฏิวัติฝรั่งเศสจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ก่อการร้ายเสียเอง โดยคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” (Terrorist) และ “การก่อการร้าย” (Terrorism) ได้ถูกนำมาใช้อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1795¹⁷⁷

ต่อมาการก่อการร้ายได้ถูกให้ความหมายใหม่ ประกอบด้วยชาตินิยม (nationalism) และความเป็นพลเมือง (citizenship) เนื่องจากได้เกิดลัทธิทางการเมืองต่างๆ แพร่หลายมากขึ้น เช่น การปรากฏอุดมการณ์มาร์กซิสต์ (Marxism) ซึ่งต่อต้านระบบ หรืออุดมการณ์ทางการเมืองเดิมที่มีอยู่ และได้อาศัยการก่อการร้ายเป็นเครื่องมือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น การปฏิวัติในอิตาลี โดยคาร์โล ปิซาเคน (Carlo Pisacane) ได้มีการนำวิธีการปลุกระดมและการโฆษณาชวนเชื่อ (propaganda) มาใช้ รวมทั้งได้ใช้วิธีการต่างๆ ในการก่อการร้ายด้วย¹⁷⁸

2.4.1.3 ยุคศตวรรษที่ 19

แนวความคิดต่อต้านทางการเมืองอย่างรุนแรง ผสมรวมกับการปรับปรุงแก้ไขเทคโนโลยีด้านอาวุธในรูปแบบต่างๆ ได้กระตุ้นให้เกิดกลุ่มก่อการร้าย หรือกลุ่มปฏิวัติต่างๆ ปฏิบัติการโจมตีรัฐชาติอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มผู้ก่อการร้ายดังกล่าวสนับสนุนความเชื่อเกี่ยวกับ “แนวทางการโฆษณาชวนเชื่อต่อประชาชน” เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จในการต่อต้านรัฐ การลอบสังหารระดับผู้นำรัฐ อันเป็นสภาวะไร้ระเบียบ (anarchism)¹⁷⁹

ในช่วงรอยต่อจากศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 ได้เริ่มเกิดกระแสชาตินิยม ประชาชนในชาติและรัฐบาลได้รวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง และมีการใช้การก่อการร้ายเพื่อต่อสู้กับผู้รุกรานและรักษาความเป็นอิสระของชาติ¹⁸⁰

2.4.1.4 ยุคศตวรรษที่ 20

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ผู้นำประเทศและราชวงศ์หลายพระองค์ได้ตกเป็นเหยื่อของการลอบสังหาร นำไปสู่การเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ตามมาด้วยการแผ่กระจายไปยัง

¹⁷⁷ เสกสรร อำภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา," หน้า 8.

¹⁷⁸ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต, หน้า 3.

¹⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

¹⁸⁰ เสกสรร อำภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา," หน้า 8.

ส่วนต่างๆ ของยุโรปตะวันตก มีการพัฒนาแนวคิดการก่อการร้ายแนวใหม่ซึ่งใช้การก่อการร้ายเป็นยุทธศาสตร์ในการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สิ้นสุดลง ได้ก่อให้เกิดรัฐใหม่จำนวนมากในขณะที่สภาวะการณ์ของรัฐส่วนใหญ่ยังอ่อนแอ เนื่องจากอยู่ระหว่างการสร้างชาติและเสถียรภาพทางการเมืองให้มั่นคงเป็นปึกแผ่น ได้กลายเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดขบวนการแบ่งแยกดินแดนขึ้นอย่างกว้างขวาง¹⁸¹ และก่อให้เกิดกระแสชาตินิยมอย่างรุนแรงไปทั่วโลก ส่งผลทำให้ประชาชนบางส่วนในประเทศอาณานิคมรวมตัวกันต่อต้านอำนาจจักรวรรดินิยมและมีความใฝ่ฝันที่จะแยกตัวออกมาเป็นรัฐใหม่ มีการใช้วิธีการก่อการร้ายเพื่อความอยู่รอด รวมทั้งเรียกร้องความสนใจและเพื่อให้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ตัวอย่างเช่น ขบวนการชาตินิยมไอริช (Irish Nationalism)¹⁸²

ต่อมาในช่วงหลังของศตวรรษที่ 20 เป็นช่วงที่สังคมโลกอยู่ในภาวะสงครามเย็น ทำให้เกิดการเผชิญหน้ากันระหว่าง 2 ขั้วอำนาจระหว่างชาติที่นิยมเสรีประชาธิปไตยกับชาติที่นิยมลัทธิสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ โดยการต่อสู้ดังกล่าวถูกจำกัดให้เกิดขึ้นในเฉพาะพื้นที่ประเทศขอบนอก (periphery) เพื่อหลีกเลี่ยงการขยายความรุนแรงสู่การเกิดสงครามนิวเคลียร์อย่างเต็มรูปแบบ โดยในปี ค.ศ. 1968 ถือเป็นการเริ่มต้นยุคแห่งการก่อการร้ายสมัยใหม่ เมื่อกลุ่ม PELP (Popular Front for the Liberation of Palestine) ได้ทำการจี้เครื่องบินเพื่อเป็นการต่อต้านรัฐบาลอิสราเอล อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าขอบเขตของการก่อการร้ายกว้างขวางและน่าหวาดกลัวมากกว่าการต่อสู้กับทหารอิสราเอลเฉพาะในพื้นที่สนามรบเท่านั้น รวมทั้งยังแสดงถึงการก่อการร้ายที่ถูกยกระดับไปสู่ความเป็นสากล คือ เกิดความร่วมมือในด้านการฝึกและการสนับสนุนต่างๆ ระหว่างกลุ่มองค์กรหลายกลุ่มที่ปฏิบัติการก่อการร้าย¹⁸³

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.2 แนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการก่อการร้าย

การศึกษาการก่อการร้ายว่ามีสาเหตุเกิดจากอะไร และคาดการณ์ว่าจะมีพัฒนาการไปอย่างไรจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายมาอธิบาย ซึ่งทฤษฎีว่าด้วยการก่อการร้ายนี้แต่ละทฤษฎีต่างมีมุมมองจุดเน้นที่แตกต่างกันไป สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เหตุการณ์ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นได้แตกต่างกันแล้วแต่กรณี โดยไม่มีทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่จะสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เหตุการณ์ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุม ถูกต้องและแม่นยำเสมอไป

¹⁸¹ วุฒิกรรณ์ ชูวัฒนารักษ์, "การก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคหลังสงครามเย็น : วิเคราะห์แนวคิด "การก่อการร้าย" และขบวนการก่อการร้ายในไทยและฟิลิปปินส์," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 53.

¹⁸² เสกสรร อ่ำภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา," หน้า 8-9.

¹⁸³ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต, หน้า 5 - 6.

สามารถนำแนวคิดทางกฎหมาย ทฤษฎีด้านรัฐศาสตร์ ด้านปรัชญา ด้านสังคมวิทยา ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านชีววิทยา มาอธิบายการก่อการร้ายได้เป็น 8 ทฤษฎี ดังนี้

2.4.2.1 แนวความคิดทางกฎหมาย ของสำนักกฎหมายธรรมชาติ

การอธิบายการก่อการร้ายด้วยแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติ เป็นการนำแนวคิดทางกฎหมายมาใช้ในการอธิบาย ที่อธิบายว่าสิทธิทั้งหลายของมนุษย์เกิดขึ้นตามธรรมชาติพร้อมกับมนุษย์ และความยุติธรรมมาก่อนตัวบทกฎหมาย โดยแนวคิดนี้เกี่ยวข้องกับความเป็นสากล ไม่เปลี่ยนแปลงชั่ววันจันทร์ และความสูงสุดของกฎหมายธรรมชาติ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.2.1.1 ความเป็นสากล ไม่เปลี่ยนแปลงชั่ววันจันทร์

มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพ ไม่ว่า ณ ที่ใด มนุษย์ผู้ทุกคนจะมีสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ซึ่งสิทธิดังกล่าวมีความเป็นสากล คงอยู่ตลอดไป ไม่มีการเปลี่ยนแปลง และเกิดขึ้นตามธรรมชาติมีมาพร้อมกับมนุษย์ทุกคน ไม่มีผู้ใดพรากไปจากมนุษย์ ไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ ใครผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้ และไม่อาจถูกทำลายลงได้โดยอำนาจใด ๆ ทั้งจากบุคคลอื่นหรือหน่วยงานใด¹⁸⁴

สิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) เช่น สิทธิในชีวิต เสรีภาพ ในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน(กรรมสิทธิ์) สิทธิในความเสมอภาค สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันไม่ให้ถูกจับกุมคุมขังโดยอำเภอใจ สิทธิที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดในเคหสถาน สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ สิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร สิทธิเสรีภาพในความคิดเห็น และสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา สิทธิเสรีภาพในทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

ดังนั้นหากบุคคลใดที่ถูกกดขี่ รุกรานสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ของตนจากบุคคลอื่นหรือจากรัฐ ไม่ว่าจะการถูกกดขี่ รุกรานนั้นอาจเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายหรือต่อความเชื่อความศรัทธาของตน อันก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมและความไม่สันติสุข บุคคลผู้นั้นอาจจะกระทำการก่อการร้ายต่อบุคคลอื่น หรือต่อรัฐ เพื่อปลดปล่อยไม่ให้ตนถูกกดขี่ รุกรานได้

¹⁸⁴ กุลพล พลวัน, สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ, หน้า.44 – 53.

2.4.2.1.2 ความสูงสุดของกฎหมายธรรมชาติ

กฎหมายธรรมชาติเป็นความยุติธรรมที่มีอยู่จริงแม้มิได้บัญญัติไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็ยังเป็นกฎหมายที่สูงส่ง ควรแก่การเคารพยิ่งไปกว่ากฎหมายที่ตราขึ้น โดยผู้ปกครองประเทศ สิทธิทั้งหลายแห่งมนุษยชาติเกิดขึ้นตามกฎหมายธรรมชาติ ส่วนกฎหมายที่ตราขึ้นในภายหลังนั้น เป็นเพียงการยอมรับหรือรับรองสิทธิที่ได้มีอยู่แล้วว่า มีอยู่จริง และรัฐบังคับ คุ้มครองให้เท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้ก่อตั้ง หรือ ประกาศสิทธิให้มนุษย์แต่อย่างใด¹⁸⁵ โดยที่ไม่ว่าสิ่งใดจะมีอำนาจเหนือกว่าและไม่เคารพ ไม่กระทำตามไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองหรือผู้ใต้ปกครองก็ตาม¹⁸⁶ ดังนั้นการนำสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ไปบัญญัติรับรองหรือไม่บัญญัติรับรองไว้ เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่มนุษย์ทุกคนต่างมีสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ดังกล่าวอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นความยุติธรรมที่มีอยู่จริง และมีศักดิ์สูงกว่ากฎหมายที่ตราขึ้นโดยผู้ปกครองประเทศ (รัฐาธิปัตย์) ที่กฎหมายที่ตราขึ้นจะเหนือกว่าไม่ได้

กล่าวโดยสรุป การอธิบายการก่อการร้ายด้วยแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาตินั้นอธิบายได้ว่าการกระทำการก่อการร้ายของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาจเกิดจากการที่บุคคลอื่นหรือจากรัฐ ทำการกดขี่ รุกรานสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ของบุคคลผู้นั้น ไม่ว่าจะการกดขี่ รุกรานนั้นอาจเป็นการกระทำที่เห็นเป็นรูปธรรมหรือเป็นความเชื่อความศรัทธาที่เป็นนามธรรมก็ตาม ซึ่งสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) ดังกล่าวอาจมีการนำไปบัญญัติรับรองหรือไม่บัญญัติรับรองไว้เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม อันก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียม และความไม่สันติของสังคม บุคคลผู้นั้นจึงอาจทำการก่อการร้าย เพื่อดำรงไว้ซึ่งสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียม ความยุติธรรม และกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของตนได้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.4.2.2 แนวความคิดทางกฎหมาย ของสำนักกฎหมายบ้านเมือง

การอธิบายการก่อการร้ายด้วยแนวคิดของสำนักกฎหมายบ้านเมือง เป็นการนำแนวคิดทางกฎหมายมาใช้ในการอธิบาย ที่อธิบายว่ากฎหมายที่ใช้บังคับทั้งหมด เกิดจากรัฐาธิปัตย์เป็นผู้ออก และกฎหมายบ้านเมืองเป็นกฎหมายที่แท้จริงสามารถใช้บังคับให้มนุษย์ทุกคนต้องเคารพเชื่อฟัง

¹⁸⁵ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ, หน้า.16.

¹⁸⁶ สรุปความจาก เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.23 - 25.

2.4.2.2.1 รัฐอธิปไตยเป็นผู้ออกกฎหมาย

กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่ออกโดยรัฐอธิปไตยเท่านั้น เนื่องจากรัฐอธิปไตยมีอำนาจสูงสุดในสังคมซึ่งอำนาจดังกล่าวมีกำเนิดจากอำนาจทางการเมือง¹⁸⁷ จึงสามารถกำหนดให้สิ่งใดเป็นกฎหมาย หรือสิ่งใดไม่เป็นกฎหมายได้ โดยมีการบัญญัติไว้เป็นรูปธรรม (ลายลักษณ์อักษร) และมีผลแก่ผู้ใต้ปกครองทั้งปวง (อำนาจบังคับ)

กล่าวคือ กฎหมายบ้านเมืองถืออำนาจอธิปไตยเป็นหลัก ที่มีต่อการกำหนดคำสั่งและอำนาจอธิปไตยเป็นได้ทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มคณะ แบบของคำสั่งกำหนดได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม¹⁸⁸ ดังนั้นการก่อการร้ายจะถือเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ ต้องพิจารณาจากกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยรัฐอธิปไตยของแต่ละรัฐ

2.4.2.2.2 กฎหมายที่แท้จริง คือ กฎหมายบ้านเมือง

กฎหมายบ้านเมืองเป็นกฎหมายที่ตั้งอยู่ได้โดยไม่ต้องอาศัยกฎหมายประเภทอื่น (กฎหมายธรรมชาติ) มีอำนาจบังคับการทั้งปวง ซึ่งกฎหมายบ้านเมืองจะบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรว่ารัฐอธิปไตยกำหนดให้การกระทำ หรือไม่กระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ มีองค์ประกอบความผิดอย่างไร การลงโทษผู้ฝ่าฝืนมีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ดังนั้น ศีลธรรมซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่เกิดจากอธิปไตย มีลักษณะเป็นนามธรรมเกี่ยวกับความสำนึกดีเลว และไม่มี ความชัดเจนที่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณในเรื่องดีเลวของแต่ละบุคคล จึงทำให้ไม่อาจเรียกศีลธรรมว่าเป็นกฎหมายได้

กล่าวโดยสรุป การอธิบายการก่อการร้ายด้วยแนวคิดของสำนักกฎหมายบ้านเมืองนั้นอธิบายได้ว่าการกระทำหรือไม่กระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะเป็นการก่อการร้ายหรือไม่ และมีความผิดมากเพียงใด ต้องพิจารณาจากกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่รัฐอธิปไตยเป็นผู้ออกว่ากำหนดให้การกระทำ หรือไม่กระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ มีองค์ประกอบความผิดอย่างไร การลงโทษผู้ฝ่าฝืนมีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ซึ่งการกระทำหรือไม่กระทำลักษณะเดียวกันนี้บางรัฐอาจถือเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ขณะที่บางรัฐไม่ถือเป็นการกระทำผิดกฎหมายได้ และหากผิดกฎหมายแล้วแต่ละรัฐอาจมีบทลงโทษที่แตกต่างกันก็ได้ขึ้นอยู่กับกฎหมายที่รัฐอธิปไตยเป็นผู้ออกไว้ ตัวอย่างคือ การตระเตรียมการก่อการร้าย¹⁸⁹ ที่กฎหมายของไทย คือ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ภาค 2 ความผิด ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

¹⁸⁷ พิธีชัย ไชยแสงสุกุล, นิติปรัชญา ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองและนิติปรัชญาไทย, หน้า.281.

¹⁸⁸ Austin J, *Lectures on Jurisprudence* (London: J. Murray, 1911). อ้างใน พิธีชัย ไชยแสงสุกุล, นิติปรัชญา ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองและนิติปรัชญาไทย, หน้า.280 - 281.

¹⁸⁹ ดูเพิ่มเติม คณิต ณ นคร, *อดีตประธาน คอป. และ อสส. ในคดีการก่อการร้าย* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556).

มาตรา 135/2¹⁹⁰ ได้บัญญัติให้เป็นความผิด และมีบทกำหนดโทษระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท ทั้งนี้ แม้โดยทั่วไปเรื่องการเตรียมการ เพื่อที่จะกระทำความผิดทางอาญาของไทยในปัจจุบันนี้ พบว่าที่บัญญัติให้การกระทำขั้นเตรียมการมาตั้งแต่เริ่มแรกเป็นความผิด หรือเป็นการกระทำความผิดสำเร็จในตัวเองของความผิดฐานเตรียม และต้องได้รับโทษทางอาญานั้น มีน้อยก็ตาม แต่เนื่องจากการก่อการร้ายเป็นความผิดที่เป็นเหตุฉุกเฉิน หรือเป็นความผิดที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ¹⁹¹ รัฐอธิปไตยของไทยจึงกำหนดให้การเตรียมการ เพื่อที่จะกระทำการก่อการร้ายเป็นความผิดอาญา และมีบทลงโทษ

2.4.2.3 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ว่าด้วยลัทธิอนาธิปไตย (Anarchism)

การอธิบายการก่อการร้ายด้วยทฤษฎีอนาธิปไตยเป็นการนำทฤษฎีทางรัฐศาสตร์มาใช้ในการอธิบาย โดยอธิบายว่าการมีอยู่ของรัฐเป็นสิ่งไม่จำเป็น รัฐเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ประชาชนไม่จำเป็นต้องถูกควบคุมด้วยกฎเกณฑ์ต่างๆ จากรัฐ คัดค้านการมีผู้นำ และลำดับชั้นความสัมพันธ์ของมนุษย์ แต่เน้นรูปแบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ว่ามีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน แนวคิดดังกล่าวมีแนวคิดย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.4.2.3.1 การโฆษณาชวนเชื่อด้วยการกระทำ (propaganda by deed)

ลัทธิอนาธิปไตยนี้เชื่อว่าการลงมือกระทำการต่างๆ ผลที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นแบบอย่างให้กันบุคคลอื่นให้เห็นเป็นตัวอย่างในการกระทำตามซึ่งถือว่าการโฆษณาชวนเชื่อที่ได้ผลมากที่สุดให้คนเชื่อตาม เนื่องจากการกระทำจะเป็นผู้พูดแทนผู้กระทำเอง ซึ่งการกระทำตามแนวคิดนี้มักเป็นการลงมือกระทำโดยตรง (direct action) ของบุคคลแต่ละคนหรือกลุ่มเล็กๆ เช่น การวางระเบิด การลอบสังหาร เป็นต้น

¹⁹⁰ มาตรา 135/2 ผู้ใด

(1) ...

(2) สะสมกำลังพล หรืออาวุธ จัดหา หรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย เตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชน ให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่าจะมีผู้จะก่อการร้าย แล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

¹⁹¹ วิน สอนราช, "ความผิดฐานเตรียมการกระทำความผิดทางอาญา กับการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2553), หน้า 64 – 70.

2.4.2.3.2 การต่อต้านโดยไม่ต้องมีผู้นำ (leaderless resistance)

การที่ผู้ก่อการร้ายแต่ละคนตระหนกด้วยตนเองที่จะปลดปล่อยจากภาวะที่ตนต้องการหลีกเลี่ยงทั้งสภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจที่ถูกกดขี่สิทธิ เสรีภาพ โดยไม่มีการชี้แนะจากบุคคลอื่นแต่อย่างใด โดยการปลดปล่อยสภาวะดังกล่าวผู้ก่อการร้ายจะใช้วิธีการต่อต้านด้วยตนเองในการทำลายเป้าหมายที่ตนต้องการ ซึ่งผู้ก่อการร้ายแต่ละดำเนินการไปด้วยตระหนกเหตุผลของแต่ละคน

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีทางการเมืองว่าด้วยลัทธิอนาธิปไตยที่มีแนวความคิดโฆษณาชวนเชื่อด้วยการกระทำ (propaganda by deed) และการต่อต้านโดยไม่ต้องมีผู้นำ (leaderless resistance) สามารถอธิบายการเกิดขึ้นของการก่อการร้ายได้ว่าเป็นการที่บุคคลแต่ละบุคคลมีเหตุผลของตนเองในการปลดปล่อยตนเองและสังคมให้หลุดพ้นจากสภาวะการกดขี่ที่ตนเห็นว่าไม่ควรดำรงอยู่ต่อไป อาจด้วยจากการตระหนกได้ด้วยตนเองหรือการเห็นตัวอย่างจากการลงมือปฏิบัติการก่อการร้ายของบุคคลอื่นๆ โดยไม่ต้องมีผู้นำในการลงมือปฏิบัติการ

ดังนั้น นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1875 จนถึงปี ค.ศ.1912 ผู้ก่อการร้ายที่มีความเชื่อในลัทธิอนาธิปไตยได้ลงมือลอบสังหารหรือพยายามลอบสังหารผู้นำประเทศต่างๆ ถึง 9 ประเทศ นอกจากความพยายามลอบสังหารแล้ว ยังได้ดำเนินการในรูปแบบอื่นอีก เช่น โจรกรรม ปล้น ฆาตกรรม ลักพาตัว การวางระเบิด เป็นต้น¹⁹²

2.4.2.4 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ว่าด้วยลัทธิฟาสซิสต์ (Fascism)

ลัทธิฟาสซิสต์มีคำจำกัดความที่หลากหลาย แต่โดยทั่วไปหมายถึงอุดมการณ์ของพวกชาตินิยมสุดโต่ง (ultranationalist) ซึ่งคำว่า Fascism มาจากภาษาละตินซึ่งคำว่า fasces หมายถึงการใช้กำลังเพื่อข่มขู่หรือบังคับประชาชน¹⁹³ ลัทธิฟาสซิสต์เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรักชาติสูงสุดและเรื่องผู้นำที่มีบารมี ดังนี้

2.4.2.4.1 ความรักชาติสูงสุด (super – patriotism)

แนวคิดนี้มุ่งหมายจะจัดระเบียบชาติใหม่ที่มุ่งเน้นการเคารพรัฐอ้างความสูงสุดของชาติอย่างต่อเนื่อง จนถึงการคลั่งชาติ (ultranationalism) เพื่อขจัดศัตรูของชาติหรือของสังคมนั้นๆ โดยเห็นว่าชาติที่เข้มแข็งกว่ามีสิทธิที่จะขยายอาณาเขตเข้าแทนที่ชาติที่อ่อนแอ

¹⁹² สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: บริษัท Green Print, 2554), หน้า.59.

¹⁹³ เรื่องเดียวกัน..หน้า 61.

กว่า โดย Benito Mussolini เป็นผู้ประดิษฐ์สร้างคำนี้ขึ้นมาใช้ในสังคมนการเมืองของอิตาลี เพื่อให้ความสำคัญกับรัฐถึงขนาดไม่อาจอ้างอำนาจใดเพื่อขัดแย้งกับรัฐได้

2.4.2.4.2 ผู้นำที่มีบารมี (charismatic leader)

ลักษณะร่วมกันอย่างหนึ่งของแนวคิดฟาสซิสต์ คือการอุทิศให้แก่ผู้นำที่มีความเข้มแข็ง โดยผู้นำจะได้รับอำนาจสูงสุดในการกวาดล้าง ทำลายล้างศัตรูของชาติหรือของสังคมนั้นๆ ด้วยวิธีที่รุนแรง การทำสงคราม หรือจักรวรรดินิยม เพื่อให้บรรลุความเป็นชาติที่มีความเข้มแข็ง

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีทางการเมืองว่าด้วยลัทธิฟาสซิสต์ที่ประกอบด้วยแนวคิดความรักชาติสูงสุด (super – patriotism) และแนวคิดผู้นำที่มีบารมี (charismatic leader) ช่วยส่งเสริมก่อให้เกิดกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่ลัทธิฟาสซิสต์ส่งเสริมให้เกิดความขมขื่นใจในกลุ่มคนที่คิดว่าตนควรจะมีบทบาทและสถานะที่ดีกว่านี้ในประชาคมโลก เพื่อให้เป็นสาเหตุในการต่อสู้เรียกร้องรณรงค์ต่อต้านศัตรูของชาติหรือของสังคมนั้นๆ ในการสนับสนุนการก่อการร้ายที่ต่อต้านชาติตะวันตก เช่น ลัทธิ Pan – Africanism ลัทธิ Pan – Arabism และลัทธิ Islamo – Fascism เป็นต้น¹⁹⁴

2.4.2.5 ทฤษฎีทางปรัชญา ว่าด้วยศาสนา

ทฤษฎีทางปรัชญาว่าด้วยศาสนา นำมาใช้ในการอธิบายถึงมูลเหตุจูงใจการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นว่าทำไปเพื่อเหตุใด โดยเกี่ยวข้องกับการตีความคำสอนในแนวทางการต่อสู้ การบูชา ความทรงจำที่เป็นระดับสถาบัน และการเป็นผู้อุทิศตน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.2.5.1 การตีความคำสอนในแนวทางการต่อสู้

(militant interpretation)

การนำคำสอนทางศาสนามาตีความเพื่อชักจูงในให้ผู้คนนับถือศาสนานั้น เชื่อว่ามีภารกิจที่สำคัญแต่ถูกละเลย ทอดทิ้ง ไม่ได้รับความสนใจ ซึ่งผู้ศรัทธาจะต้องฟื้นฟู นำมาปฏิบัติอีกครั้งหนึ่ง และการกระทำดังกล่าวของตานั้นพระเจ้ายอมรับการกระทำของตน และมีพระเจ้าเป็นเจ้านั้นที่จะตัดสินการกระทำของตนว่าเป็นเช่นไร แนวคิดความเชื่ออื่นไม่สามารถมาตัดสินการกระทำของตนได้ ไม่ว่าแนวคิดนั้นได้มาจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือจากบริบทประชาคมระหว่างประเทศต่างๆ

¹⁹⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 62.

คำสอนทางศาสนาจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับความชั่วร้ายว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรภายใต้การสร้างสรรค์และดูแลของพระเจ้า ซึ่งมักอธิบายในแง่ที่ว่าเป็นการทดสอบศรัทธาของผู้นับถือ เป็นผลจากการตัดสินใจอิสระของมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของแผนการของพระเจ้า หรือเป็นเครื่องมือที่สอนให้มนุษย์รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก ซึ่งผู้ก่อการร้ายมักจะใช้คำอธิบายเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการอธิบายการกระทำของตน¹⁹⁵

2.4.2.5.2 การบูชา (worship)

ความเชื่อทางศาสนาของแนวคิดก่อการร้ายนั้น การบูชามีใช้เป็นพิธีกรรมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเท่านั้น แต่เป็นการอุทิศตนทำงานเพื่อศาสนา รับผิดชอบต่อศาสนา ทำงานในนามของพระเจ้า ดังนั้นการก่อการร้ายหากสามารถทำให้บุคคลที่ศรัทธาต่อศาสนาเชื่อว่าการยอมอุทิศตนก่อการร้ายเป็นการกระทำที่รับใช้ศาสนา รับผิดชอบต่อพระเจ้าได้แล้ว ดังนั้นการก่อการร้ายที่ใช้ความรุนแรงย่อมเป็นสิ่งที่ยังต้องกระทำในนามของความเชื่อตามที่ตนศรัทธา

2.4.2.5.3 ความทรงจำที่เป็นระดับสถาบัน (institutional memory)

เพื่อไม่ให้ความทรงจำเกี่ยวกับความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา ลืมเลือนไป ดังนั้นจึงมีการกำหนดให้มีการประกอบพิธีกรรมในวันสำคัญๆ ตามสถานที่สำคัญต่างๆ ทางความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา ซึ่งวันเวลาและสถานที่นั้นต่างเป็นวันเวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์สำคัญทางศาสนาของตน เช่นวันสิ้นโลก วันพิพากษา เป็นต้น

การจัดกิจกรรมรำลึกในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาเป็นการเน้นย้ำแก่ผู้ศรัทธา เพื่อเป็นความทรงจำและเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของกลุ่มก่อการร้ายสมัยใหม่เป็นอย่างมาก¹⁹⁶

2.4.2.5.4 การเป็นผู้อุทิศตน (martyrdom)

การกระทำตนเป็นวีรบุรุษผู้อุทิศตนให้แก่ศาสนา เพื่อรับใช้ศาสนา ในการชักจูงใจบุคคลต่างๆ ให้คล้อยตามความเชื่อความศรัทธาของตน การอุทิศตนให้แก่ศาสนา ผู้อุทิศจะผ่านการบอบรมสั่งสอนเพื่อละทิ้งอัตลักษณ์ตัวตนที่แท้จริงของตนไป ให้กลายเป็นผู้อุทิศตนรับใช้ศาสนา

¹⁹⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 63 - 64.

¹⁹⁶ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต., หน้า 2.

เรื่องการอุทิศตนนี้ ในการก่อการร้ายเป็นการอุทิศตน โดยมีเป้าหมายเพื่อสิ่งต่อไปนี้¹⁹⁷

1. ได้รับสิ่งที่ถูกปฏิเสธโดยไม่ชอบธรรม เช่น ที่ดิน เสรีภาพ สิทธิขั้นพื้นฐาน และโอกาส
2. ทำให้เกิดเอกลักษณ์ สถานภาพ สิทธิความเป็นเจ้าของ ถูกทำทายเป็นหรือสูญเสียไปให้กลับมาใหม่
3. ปกป้องตัวตนที่ถูกข่มขู่ หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดี
4. เพื่อรื้อฟื้นสิทธิ ผลประโยชน์ สิทธิพิเศษที่ถูกเพิกถอนหรือถูกยึดเอาไป

กล่าวโดยสรุป การอธิบายการก่อการร้ายด้วยทฤษฎีทางปรัชญาว่าด้วยศาสนาที่ประกอบด้วยเรื่องการตีความคำสอนในแนวทางการต่อสู้ การบูชา ความทรงจำที่เป็นระดับสถาบัน และการเป็นผู้อุทิศตนนั้น จะพบได้ว่ากลุ่มผู้ก่อการร้ายสามารถใช้การตีความคำสอนให้ผิดเพี้ยนไปจากแนวทางที่ถูกต้องเพื่อสนับสนุนการทำงานของตนไม่ว่าการใช้ความรุนแรง การมองว่าคนที่ไม่นับถือศาสนาเดียวกับตนเป็นคนชั่วร้าย ที่ต้องขจัดให้หมดสิ้นตามความประสงค์ของพระเจ้า รวมทั้งการชักจูงให้บุคคลทั่วไปอุทิศตนกระทำการก่อการร้ายในนามของพระเจ้าเป็นเจ้า ซึ่งไม่มีผู้ใดมาตัดสินการกระทำของตนได้นอกจากพระเจ้าเท่านั้น

2.4.2.6 ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ว่าด้วยการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice)

การเลือกอย่างมีเหตุผลเป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้อธิบายการก่อการร้ายได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วยเรื่องการตัดสินใจเลือกมีเหตุผลสำหรับส่วนรวม และเรื่องผลกระทบของสถานที่ ขนาด ช่วงเวลา และสภาพแวดล้อม ดังนี้

2.4.2.6.1 การตัดสินใจเลือกมีเหตุผลสำหรับส่วนรวม (collectively rational)

ในทางเศรษฐศาสตร์เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีเหตุผลในการตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำอะไร อย่างไร โดยทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผลสำหรับส่วนรวมนั้น แม้ว่าการตัดสินใจนั้นจะไม่ใช่เหตุผลสำหรับตัวเขาในแง่ที่เป็นบุคคลหนึ่งๆ หลังจากเขาตัดสินใจได้ว่า

¹⁹⁷ David J. Whittaker, *Terrorist and Terrorism* (London . : Routledge, 2004) .,p.51 อ้างใน ดลยา เทียนทอง, *ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต*, หน้า 36 -37.

การมีส่วนร่วมของเขาเป็นสิ่งสำคัญและการเสียสละส่วนบุคคลให้แก่สิ่งซึ่งเป็นส่วนรวม (public goods) มีน้ำหนักมากกว่าปัญหาผู้เอาเปรียบที่ได้อะไรโดยไม่มีส่วนร่วม (free rider)¹⁹⁸

2.4.2.6.2 ผลกระทบของสถานที่ ขนาด ช่วงเวลา และ สภาพแวดล้อม

สถานที่ ขนาด ช่วงเวลา และสภาพแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกอย่างมีเหตุผลสำหรับส่วนรวมของบุคคล โดยสภาพแวดล้อมนั้นอาจเป็นสภาพแวดล้อมขนาดเล็กที่จำกัดอยู่ในพื้นที่นั้น หรือสภาพแวดล้อมขนาดใหญ่ระดับประชาสังคมโลกล้วนต่างมีผลต่อการตัดสินใจของมนุษย์

กล่าวโดยสรุป การอธิบายการก่อการร้ายด้วยทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการเลือกอย่างมีเหตุผล สามารถอธิบายเหตุการณ์การก่อการร้ายได้ว่าหากการตัดสินใจของผู้ก่อการร้ายบางครั้งอาจดูเหมือนไร้เหตุผลในการกระทำ แต่เป็นการตัดสินใจร่วมกันอย่างมีเหตุผลของการก่อการร้ายครั้งนั้นๆ โดยอาจเป็นการส่งสารโดยตรงให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้ถึงข้อเรียกร้องของกลุ่มตน¹⁹⁹ โดยสถานที่ ขนาด ช่วงเวลา และสภาพแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่หากการก่อการร้ายเกิดขึ้นในประเทศประชาธิปไตยมักใช้ความรุนแรงน้อยกว่าประเทศเผด็จการ เพราะประเทศเผด็จการนี้ผู้ก่อการร้ายรู้ว่าไม่มีอะไรจะเสียแล้ว ส่วนขนาดนั้นมีผลให้มักตัดสินใจวางแผนก่อการร้ายด้วยความรุนแรงในสังคมที่มีเสถียรภาพมากกว่าสังคมที่ไร้เสถียรภาพ ส่วนเรื่องเวลาและสภาพแวดล้อมนั้นต่างมีผลต่อการตัดสินใจโดยหากช่วงเวลาที่ก่อการร้ายนั้น เป็นช่วงเวลาที่ต้องแข่งขันกับกลุ่มก่อการร้ายอื่นด้วยและสภาพแวดล้อมระดับโลกมีความสนใจต่ำ จะใช้ความรุนแรงในการก่อการร้ายเพื่อช่วงชิงความสนใจให้ตอบสนองข้อเรียกร้องของตน²⁰⁰ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลทำให้พฤติกรรมก่อการร้ายที่เกิดขึ้นกลายเป็นสิ่งที่ชอบธรรมและมีความสมเหตุสมผล (rationality)²⁰¹

¹⁹⁸ สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า.70 - 71.

¹⁹⁹ เสกสรร อำภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา," หน้า 16.

²⁰⁰ สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า.72.

²⁰¹ David J. Whittaker, Terrorist and Terrorism,p.21. อังโน ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้าความเป็นไป และพลวัต,หน้า 37.

2.4.2.7 ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา

ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา สามารถนำมาอธิบายการก่อการร้ายได้ โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.4.2.7.1 ความคับข้องใจและความก้าวร้าว

(The Frustration – Aggression Hypothesis)

แนวคิดนี้อธิบายว่าทุกครั้งที่บุคคลเกิดความขมขื่น คับข้องใจ จะนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าวรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และเมื่อได้ระบายพฤติกรรมก้าวร้าวออกไปแล้ว จะช่วยบรรเทาความคับข้องใจได้ระดับหนึ่ง²⁰²

2.4.2.7.2 ความผิดหวังสิ้นหวัง (The Relative Deprivation

Hypothesis)

แนวคิดนี้อธิบายว่าทุกครั้งที่บุคคลต้องการเลือกสิ่งที่มีคุณค่า และเป็นสิ่งที่ตนเองสนใจเขาจะเปรียบเทียบว่าสิ่งใดที่เขามี สิ่งใดที่ไม่มี สิ่งใดที่ต้องการ และสิ่งใดที่ไม่ต้องการ บุคคลนั้นจะพบว่ามีความแตกต่างในความเป็นไปได้ของตนเองกับความเป็นไปได้ของคนอื่น และจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยความโกรธหรือเพิ่มความรู้สึกว่าไม่ยุติธรรมมากขึ้น²⁰³

2.4.2.7.3 อัตลักษณ์ด้านลบ (Negative Identity

Hypothesis)

แนวความคิดนี้อธิบายว่ามนุษย์มักจะมีความต้องการลึกๆ ที่จะปฏิเสธบทบาทหรือสถานะของตนเองที่ได้รับมาจากครอบครัว ชุมชน หรือสังคม จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เช่นบุคคลที่เกิดและได้รับการเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่ตีมักปฏิเสธสถานะของตนเองด้วยการมีพฤติกรรมตรงกันข้ามกับความคาดหวังหรือที่ควรจะเป็น (ก้าวร้าว เกเร) จนกระทั่งได้พบประสบการณ์ซึ่งเปลี่ยนชีวิตของเขา (เช่นการก่อการร้าย) ซึ่งเป็นโอกาสให้อัตลักษณ์ด้านลบของเขา แสดงตัวออกมา²⁰⁴

²⁰² สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า.72 - 73.

²⁰³ เรื่องเดียวกัน.,หน้า 73.

²⁰⁴ เรื่องเดียวกัน.,หน้า 73.

2.4.2.7.4 ความความโกรธอันเนื่องมาจากยึดตัวเองเป็นที่ตั้ง

(The Narcissistic Rage Hypothesis)

แนวความคิดนี้อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติของเด็กอันเนื่องมาจากการเลี้ยงดู ซึ่งอาจมาจากการเอาใจใส่มากเกินไป หรือน้อยเกินไป การใช้ระเบียบวินัยมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ซึ่งทั้งหมดจะนำไปสู่ผลที่ทำให้เด็กเรียกร้องนิกถึงแต่ตนเองเป็นกระบวนการสองทางซึ่งสร้างขึ้นโดยเด็กเองเท่าๆ กับที่พ่อแม่สร้างขึ้น ทำให้เกิดความคิดที่ไม่ดีต่อตนเอง มีแนวโน้มโทษคนอื่น สำหรับสิ่งที่ตนเองขาดหรือไม่มี และเกิดเป็นบุคลิกภาพแปลกแยกเป็นตัวฉันที่ดี (good me) และตัวฉันที่เลว (bad me) ซึ่งนำไปสู่ความผิดปกติทางพฤติกรรมในลักษณะที่ไม่มีความสามารถเห็นอกเห็นใจความทุกข์ของคนอื่นได้²⁰⁵

2.4.2.7.5 การหลีกเลียงศีลธรรม (The Moral

Disengagement Hypothesis)

แนวคิดนี้อธิบายว่าวิธีต่างๆ ที่บุคคลใช้เพื่อปลอบใจตนเองหรือขจัดความรู้สึกผิดในการใช้ความรุนแรง เช่น การจินตนาการว่าตนเองเป็นวีรบุรุษ อธิบายว่าตนเองต้องทำตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด ลดความเสียหายให้น้อยที่สุด ลดความเป็นมนุษย์ของเหยื่อ (dehumanization) หรือสร้างความซาซิมในการปฏิบัติต่างๆ ในด้านการก่อการร้ายยังมีวิธีการอื่นอีกมากที่จะทำให้เหตุผลของการใช้ความรุนแรง นอกเหนือจากการลดค่าศัตรูและส่งเสริมคุณค่าให้การกระทำของตน ระบบการให้เหตุผลของผู้ก่อการร้ายแตกต่างจากที่รัฐบาลหรือสังคม²⁰⁶ รวมทั้งอาศัยศาสนาหรือความผูกพันทางศาสนาและเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เดียวกัน หรืออาศัยศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลุกเร้า²⁰⁷

2.4.2.7.6 ปรากฏการณ์วัฒนธรรมย่อยเฉพาะ

(Subculture Phenomena)

การอธิบายบุคลิกลักษณะของกลุ่มผู้ก่อการร้ายสามารถใช้ปรากฏการณ์วัฒนธรรมย่อยเฉพาะมาอธิบายได้ว่าบุคลิกลักษณะการใช้ความรุนแรงในการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นของผู้ก่อการร้ายไม่ได้เป็นสิ่งที่มิติตตัวมาตั้งแต่ต้น แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังไม่มีสิ่งๆ ที่เรียกว่าเป็นบุคลิกเฉพาะของผู้ก่อการร้ายมาแต่ต้น แต่เป็นการที่บุคคลนั้นๆ ได้รับ

²⁰⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 73 - 74.

²⁰⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 74.

²⁰⁷ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต, หน้า 48.

การสนับสนุน พัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้ความรุนแรงอย่างเลือดเย็นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ซึ่งถ้าหากบุคคลนั้นไม่ได้รับความพอใจจากการเข้าร่วมกลุ่มก่อการร้ายก็จะไปร่วมกิจกรรมกับกลุ่มรูปแบบอื่นๆ จนกว่าจะได้รับความพอใจ²⁰⁸

2.4.2.7.7 การขัดเกลากายทางสังคม (Socialization)

มนุษย์ได้รับการเรียนรู้ขัดเกลากายการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม อันทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น โดยการเรียนรู้ขัดเกลากายนี้มีทั้งทางตรง และทางอ้อม ดังนั้นกลุ่มก่อการก่อการร้ายต่างอาศัยการการขัดเกลากายทางสังคม ให้สมาชิกกลุ่มมีความคิดและการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแนวทางที่กลุ่มต้องการ เช่น การใช้ความรุนแรงในการปฏิบัติการ การอุทิศตนให้กับกลุ่ม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การอธิบายการก่อการร้ายด้วยทฤษฎีทางสังคมวิทยา และจิตวิทยา ซึ่งมีสมมุติฐานในการอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ที่แตกต่างกันออกไป โดยมีส่วนเหมือนกันที่สำคัญ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกมาเกิดจากการเรียนรู้ทางจิตใจความรู้สึกของตนเอง ผนวกกับสภาพแวดล้อมจากภายนอกที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลแต่ละคน ดังนั้นหากบุคคลใดได้เรียนรู้ขัดเกลากายให้เห็นคล้อยตามกับกลุ่มก่อการร้ายก็สามารถแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการก่อการร้ายออกมาได้ เช่น การรู้สึกว่าเป็นคนดีและเป็นฝ่ายถูก คนที่ถูกกระทำก่อการร้ายเป็นคนไม่มีและเป็นฝ่ายผิด การใช้ความรุนแรงต่อบุคคลอื่นโดยปราศจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นต้น

2.4.2.8 ทฤษฎีทางชีววิทยา

David Hubbard เป็นนักวิจัยทางชีววิทยาที่ไขข้อสงสัยความรู้ทางชีววิทยามา ศึกษาการก่อการร้าย โดยการอธิบายด้วยทฤษฎีทางชีววิทยาเกี่ยวข้องกับเรื่องแรงผลักดันจากภาวะฮอโมนและเรื่องกลไกการตัดสินใจของร่างกาย ดังนี้

2.4.2.8.1 แรงผลักดันจากภาวะฮอโมน (Neurochemical)

พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ของบุคคลหนึ่งๆ ที่แสดงออกมา เป็นผลมาจากภาวะฮอโมนหรือสารเคมีประสาทที่มากเกินไปในร่างกายหรือสมอง ส่งผลให้การทำงานของร่างกายผิดปกติไปจากเดิม โดยสารประกอบที่พบได้ชัดเจนว่ามีระดับผิดปกติ

²⁰⁸ สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า.77.

ในร่างกายของผู้ก่อการร้าย คือ สาร norepinephrine สาร acetylcholine และสาร endorphins โดยสาร endorphins นั้น มีข้อสังเกตว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งๆ²⁰⁹

2.4.2.8.2 กลไกการตัดสินใจของร่างกาย

เมื่อมนุษย์เผชิญกับภัยคุกคามต่างๆ จะทำให้ร่างกายเกิดภาวะความเครียดในการที่จะต้องตัดสินใจว่าจะสู้หรือหนี โดยร่างกายจะถูกกระตุ้นให้ตอบสนองต่อสิ่งเร้า (ภัยคุกคาม) เช่น กล้ามเนื้อ หัวใจ ปอดต่างทำงานอย่างเต็มที่มากกว่าปกติซึ่งเป็นผลจากการที่ร่างกายหลั่งสาร endorphins ออกมามากกว่าปกติ

กล่าวโดยสรุป การอธิบายการก่อการร้ายด้วยทฤษฎีทางชีววิทยา พบว่าความต้องการทางพฤติกรรมของกิจกรรมการก่อการร้ายที่ได้ตื่นเต้นที่จะต่อสู้ ได้หลบหนีหลังเกิดเหตุการณ์ ทำให้เกิดกลุ่มอาการทางจิตซึ่งต้องการที่จะให้เกิดการปลุกเร้านี้เรื่อยๆ เป็นประจำ จนนำไปสู่การเสพติดความรุนแรงในที่สุด²¹⁰

2.4.3 ความหมายสากลของการก่อการร้าย

คำว่า “การก่อการร้าย” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Terrorism” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Terror” หมายถึงการสร้างความหวาดกลัว โดยคำนี้ถูกนำมาใช้ในประเทศฝรั่งเศสเป็นครั้งแรก ในระหว่างเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1793 – กรกฎาคม ค.ศ. 1794 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเรียกกันว่า ยุคแห่งความกลัว (Region of Terror) โดยเอ็ดมันด์ เบิร์ก (Edmund Burke) เพื่อบรรยายถึงระบบแห่งความหวาดกลัว ภายใต้การปกครองของโรเบสปีแยร์ (Robespierre) และกลุ่มจาโคแบง (Jacobins) ที่มุ่งกำจัดฝ่ายต่อต้านการปฏิวัติหรือผู้ต้องสงสัยว่าต่อต้านรัฐบาล หรือที่เรียกว่า ศัตรูภายใน (Enemy From Within) ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง พระ ขุนนาง เพื่อผนึกอำนาจของรัฐให้มั่นคงและยังเพื่อรักษาหลักการสำคัญของการปฏิวัติด้วย²¹¹

ความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” นี้ ในปัจจุบันยังไม่สามารถหาความหมายที่เป็นข้อยุติตรงกันของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะหน่วยราชการที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย นักวิชาการ ตลอดจนจนภาคเอกชน โดยความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” มีความแตกต่างกัน บางครั้งแตกต่างกันมาก บางครั้งแตกต่างกันน้อยขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละฝ่าย

²⁰⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 78 - 79.

²¹⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 79.

²¹¹ วุฒิกรณ ชูวัฒนานุรักษ์, "การก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคหลังสงครามเย็น : วิเคราะห์แนวคิด "การก่อการร้าย" และขบวนการก่อการร้ายในไทยและฟิลิปปินส์.", หน้า 39.

ที่ให้ความหมาย เช่นบางกรณีเรียกการก่อความไม่สงบ บางครั้งเรียกการก่อความรุนแรง เป็นต้น ทั้งนี้ ความหมายสากลของคำว่า “การก่อการร้าย” สามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ตามเกณฑ์ของการให้ความหมายเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย 1. ความหมายตามอนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติ และข้อเสนอแนะขององค์การระหว่างประเทศหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระหว่างประเทศ และ 2. ความหมายตามที่ใช้ในหน่วยงานขององค์การระหว่างประเทศ

2.4.3.1 ความหมายตามอนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติ และข้อเสนอแนะขององค์การระหว่างประเทศหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระหว่างประเทศ มีดังนี้

2.4.3.1.1 อนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ.1937

ของสันนิบาตชาติ

คำว่า “การก่อการร้าย” ตามความหมายในอนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ.1937 ของสันนิบาตชาติ หมายถึง การประกอบอาชญากรรมใดๆ ก็ตาม ที่มุ่งกระทำต่อรัฐและมีเจตนาหรือคาดคะเนไว้แล้ว เพื่อให้เกิดความหวาดกลัวขึ้นในบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือสาธารณะชนทั่วไป²¹²

2.4.3.1.2 อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มก่อการร้าย ค.ศ. 2004 ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN)

ส่วนความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” ในอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มก่อการร้าย ค.ศ. 2004 ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN) ให้ความหมายไว้ว่า การกระทำใดๆ ก็ตาม ซึ่งมุ่งหมายให้เกิดการเสียชีวิตหรืออันตรายอย่างรุนแรงแก่กาย ซึ่งมุ่งเป้าต่อพลเรือนหรือบุคคลใดๆ ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับความขัดแย้งทางอาวุธระหว่างฝ่าย โดยการกระทำนั้น ไม่ว่าจะโดยเนื้อหาหรือบริบท มุ่งบังคับให้ หรือกดดันให้ประชาชนหรือรัฐบาลหรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือละเว้นการกระทำประการใดประการหนึ่ง²¹³

²¹² สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า.36.

²¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38.

2.4.3.1.3 ข้อมติสมัชชาใหญ่ที่ 51/210 ว่าด้วยมาตรการ เพื่อจัดการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ค.ศ.1999 ของสหประชาชาติ

คำว่า “การก่อการร้าย” สมัชชาใหญ่ของสหประชาชาติได้ให้ความหมายไว้เมื่อการประชุม ค.ศ. 1999 ว่า หมายถึงอาชญากรรมซึ่งจงใจ หรือคาดคะเนไว้แล้ว เพื่อให้เกิดภาวะความหวาดกลัวขึ้นในสาธารณชนทั่วไป บุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมือง ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีความชอบธรรมใดๆ ไม่ว่าจะมีการอ้างเหตุผลทางการเมือง ปรัชญา อุดมการณ์ เชื้อชาติ ศาสนา หรือเหตุผลใดๆ ที่นำมาอ้างในการกระทำดังกล่าว²¹⁴

2.4.3.1.4 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อสู้กับการก่อการร้ายสากล ค.ศ. 1999 ขององค์การการประชุมอิสลาม (Organization of the Islamic Cooperation ; OIC)

องค์การการประชุมอิสลาม (Organization of the Islamic Cooperation ; OIC) มีการระบุความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” ไว้ในมาตรา 1 วรรค 2 ของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อสู้กับการก่อการร้ายสากล ค.ศ. 1999 ว่า ทุกๆ การใช้ความรุนแรงหรือการคุกคามของมัน ไม่ว่าจะมุ่งหมายหรือความตั้งใจใดๆ ก็ตาม ที่มีแผนก่อความผิดทางกฎหมาย ทั้งต่อส่วนรวมและปัจเจกบุคคล โดยมีเป้าหมายในการสร้างความหวาดกลัวให้แก่ประชาชน หรือการข่มขู่ที่จะทำอันตรายต่อพวกเขาหรือเป็นภัยต่อชีวิต เกียรติยศ ศักดิ์ศรี อิสรภาพ ความมั่นคง หรือสิทธิหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทุกอย่าง หรือทรัพย์สินส่วนบุคคล และสาธารณะ ในการทำอันตรายหรือการยึดครอง หรือจับกุมพวกเขา หรือทำอันตรายต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างประเทศ หรือข่มขู่คุกคามต่อเสถียรภาพ บุรณภาพแห่งดินแดน เอกภาพทางการเมือง หรืออำนาจอธิปไตยของรัฐเอกราช²¹⁵

แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” ข้างต้นนั้น ไม่รวมถึงการด้นรนต่อสู้ของประชาชน รวมถึงการด้นรนต่อสู้ด้วยอาวุธต่อลัทธิล่าอาณานิคม การรุกราน และการยึดครองของต่างชาติ โดยมีเป้าหมายที่จะปลดปล่อยและมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ²¹⁶

²¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 37.

²¹⁵ ศราวุฒิ อารีย์, การก่อการร้าย : มุมมองของโลกอิสลาม (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีบูรณคอมพิวเตอร์-การพิมพ์, 2550), หน้า 61 – 62.

²¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 62.

2.4.3.1.5 **ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ค.ศ. 2012 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force ; FATF)**

คำว่า “การก่อการร้าย” นี้ตรงกับคำว่า “การกระทำอันเป็นการก่อการร้าย” (Terrorist act) ในข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ค.ศ. 2012 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force ; FATF) กล่าวคือ การกระทำอันเป็นการก่อการร้าย มีความหมายรวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้

(1) การกระทำซึ่งประกอบเป็นความผิดภายในขอบข่ายและคำจำกัดความของสนธิสัญญาฉบับหนึ่งฉบับใดในบรรดาสนธิสัญญาทั้งหลาย ดังต่อไปนี้²¹⁷

(1.1) อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการยึดอากาศยานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ค.ศ. 1970)

(1.2) อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน (ค.ศ. 1971)

(1.3) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษแก่อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลผู้ได้รับการคุ้มครองระหว่างประเทศ รวมถึงตัวแทนทางการทูต (ค.ศ. 1973)

(1.4) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการยึดตัวประกัน (ค.ศ. 1979)

(1.5) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันวัตถุนิวเคลียร์ทางกายภาพ (ค.ศ. 1980)

(1.6) พิธีสารว่าด้วยการปราบปรามการกระทำที่ใช้ความรุนแรงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ณ ท่าอากาศยานที่ให้บริการแก่การบินพลเรือนระหว่างประเทศ

²¹⁷ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (แปล), มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation) (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2555), หน้า 106

ซึ่งเป็นพิธีสารเสริมอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน (ค.ศ. 1988)

(1.7) อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการเดินเรือทางทะเล (ค.ศ. 2005)

(1.8) พิธีสารว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของแท่นที่ติดตั้งตายตัวในเขตไหล่ทะเล (ค.ศ. 2005)

(1.9) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการวางระเบิดของผู้ก่อการร้าย (ค.ศ.1997)

(1.10) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการให้ TF (ค.ศ.1999)

(2) การกระทำอื่นใดที่มีเจตนาที่จะก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือการได้รับบาดเจ็บทางร่างกายอย่างร้ายแรงแก่พลเรือนหรือแก่บุคคลอื่นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการทำสงครามในสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ เมื่อวัตถุประสงค์ของการกระทำดังกล่าวทั้งลักษณะและบริบทของการกระทำก็เพื่อข่มขู่ประชากร หรือเพื่อบังคับให้รัฐบาลหรือองค์กรระหว่างประเทศให้กระทำหรือละเว้นจากการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด

2.4.3.2 ความหมายตามที่ใช้ในหน่วยงานขององค์การระหว่างประเทศ

องค์การระหว่างประเทศแต่ละแห่งมีการให้ความหมายของการก่อการร้ายที่แตกต่างกันไป บางแห่งมีความคล้ายคลึงกัน บางแห่งแตกต่างกันอย่างชัดเจน สามารถแบ่งการให้ความหมายออกตามหน่วยงานต่างๆ ได้ดังนี้

2.4.3.2.1 องค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN)

องค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN) ได้ให้ความหมายคำว่า “การก่อการร้าย” ว่า เป็นการใช้อาวุธ หรือความรุนแรงกระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินโดยละเมิดต่อกฎหมายของประเทศที่ตกเป็นเป้าหมาย และด้วยวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่การใช้อำนาจบังคับ การต่อรองทางการเมือง หรือเพื่อเรียกค่าไถ่ ซึ่งผู้ก่อการร้ายมักใช้การข่มขู่เพื่อสร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชน เพื่อแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลนั้นๆ ไร้ซึ่งกำลังในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายแล้ว²¹⁸

²¹⁸ กนกทิพย์ รชตะนันท์, "การพัฒนาความร่วมมือของไทยกับอาเซียนในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย," (รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2551), หน้า 6. (เอกสารโรเนียว)

2.4.3.2.2 องค์การตำรวจสากล (Interpol)

การกำหนดความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” ขององค์การตำรวจสากลกำหนดว่า การก่อการร้ายสากลให้หมายถึงการกระทำในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ²¹⁹

1. การกระทำที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดงออกให้เกิดผลมากกว่าหนึ่งประเทศขึ้นไป
2. การกระทำความผิดที่เริ่มขึ้นในประเทศหนึ่ง และไปสิ้นสุดลง
3. การกระทำของกลุ่มได้รับการสนับสนุนที่มีแหล่งกำเนิดมาจากต่างประเทศ
4. ได้มีการวางแผน หรือก่อกบฏเตรียมการในประเทศหนึ่งและไปปฏิบัติการในประเทศหนึ่ง
5. ผู้เสียหายเป็นสาเหตุให้ประเทศต่างๆ ได้รับผลร้าย หรือเกิดขึ้นกับองค์การระหว่างประเทศ
6. ความเสียหายเป็นสาเหตุให้ประเทศต่างๆ ได้รับผลร้าย หรือเกิดขึ้นกับองค์การระหว่างประเทศ

2.4.4 วัตถุประสงค์ของการก่อการร้าย

เนื่องจากกลุ่มก่อการร้ายที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ก่อการร้ายขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ต่างมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้วยกันทั้งสิ้น บางกลุ่มมีหลายวัตถุประสงค์และหลากหลาย บางกลุ่มมีเพียงวัตถุประสงค์เดียวอย่างชัดเจน โดยบางวัตถุประสงค์เป็นวัตถุประสงค์ทางการเมือง บางประวัติศาสตร์ ทางชาติพันธ์ ทางความเชื่อ ทางศาสนา และทางเศรษฐกิจ ดังนี้

2.4.4.1 การเปลี่ยนแปลงในระเบียบกฎหมายที่มีอยู่

การเคลื่อนไหวปฏิบัติการก่อการร้ายของกลุ่มผู้ก่อการร้ายต้องการให้ระเบียบ แบบแผนต่างๆที่ดำรงอยู่ในสังคมขณะนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ตนต้องการ โดยระเบียบ แบบแผนดังกล่าวอาจอยู่ในรูปที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้

ระเบียบกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร จะพบได้ในรูปของการออกเป็นกฎหมาย ที่ออกมาควบคุม กำกับบุคคลในสังคมให้ดำเนินไปตามในแนวทางที่สังคมต้องการในเรื่อง

²¹⁹ อนุชาติ บุนนาค, "การศึกษาแนวทางในการเตรียมประชาชนไทยให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้าย," รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2550), หน้า 39.

ต่างๆ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และศาสนา เช่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ คำสั่ง เป็นต้น ส่วนระเบียบกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรจะพบได้พบได้จากวิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และศาสนา เช่น ความรักในความสงบสันติ การไม่เบียดเบียนกันและกัน ความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นสูงสุดของพระเจ้า ความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียว ความเชื่อในการลิขิตชีวิตมนุษย์ของพระเจ้า การพิพากษาของพระเจ้า เป็นต้น

หากระเบียบกฎหมายที่ดำรงอยู่ในสังคมทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ผู้ก่อการร้ายมองเห็นว่าระเบียบกฎหมายดังกล่าวเป็นสิ่งชั่วร้ายที่ต้องทำลายขจัดออกไปแล้วทดแทนด้วยระเบียบกฎหมายที่ดีกว่า สิ่งนี้จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการก่อการร้ายตามมาได้

2.4.4.2 การทำลายทางจิตวิทยา

การสร้างความระส่ำระสายให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน รวมทั้งข้าราชการทุกภาคส่วนในสังคมอาจทำได้ด้วยการลงมือปฏิบัติการก่อการร้ายด้วยความรุนแรง เช่น การสังหารตัวประกัน การระเบิด เป็นต้น หรืออาจเป็นการใช้การโฆษณาชวนเชื่อผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ หรือผ่านผู้นำทางจิตวิญญาณ สามารถทำให้ประชาชนและข้าราชการไม่รู้สีกังวล ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ภาครัฐไม่สามารถคุ้มครองได้ จนนำไปสู่การไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐ

2.4.4.3 การทำลายทางสังคม

สังคมที่มีระเบียบกฎหมายที่ทำให้บุคคลบางกลุ่มถูกมองอย่างมีอคติ (prejudice) และแปลกแยก (discrimination) จนนำไปสู่การถูกกดขี่อย่างไม่เป็นธรรมนั้น กลุ่มผู้ก่อการร้ายต่างมองว่าต้องมีการทำลายสภาพสังคมดังกล่าวเพื่อการปลดปล่อยกลุ่มตนซึ่งถูกกดขี่จากรัฐหรือสังคม เช่น การทำลายความเชื่อ ค่านิยมที่กลุ่มเห็นว่ากดขี่และส่งเสริมความเชื่อค่านิยมที่กลุ่มเห็นว่าถูกต้องดีงามแทน การทำลายระบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น การแยกการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกันระหว่างเพศชายเพศหญิง ออกจากกันอย่างชัดเจน เป็นต้น

2.4.4.4 การให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะ

การก่อการร้ายจะพยายามสร้างความสนใจแก่สาธารณะทั้งจากสังคมภายในรัฐนั้น หรือภายนอกรัฐให้เห็นถึงข้อเรียกร้องวัตถุประสงค์ของกลุ่มตน การทำให้ประจักษ์ต่อสาธารณะนี้ใช้ยุทธวิธีแตกต่างกันไปแล้วแต่สภาพเงื่อนไขของสังคมนั้นๆ เช่น การวางระเบิด

การวางเพลิง การลักพาตัว การจับตัวประกัน เป็นต้น ซึ่งการทำให้ประจักษ์ต่อสาธารณะนี้เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการโฆษณาเผยแพร่อุดมการณ์ความเชื่อของตนไปยังบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจให้บุคคลที่มีความเชื่อคล้ายกันลงมือเลียนแบบ ที่เรียกว่า “การโฆษณาชวนเชื่อด้วยการกระทำ” (propaganda by deed)²²⁰

2.4.4.5 การสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเปลี่ยนแปลง

สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การกดขี่ข่มเหง การถูกเอารัดเอาเปรียบ การถูกทอดทิ้งเอาใจใส่จากรัฐ เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีชีวิตอยู่ในสังคมที่ปราศจากความยุติธรรม มีการแบ่งแยกชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา เป็นสภาพสังคมที่บ่งเพาะให้เกิดการก่อการร้ายได้ โดยการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นจะมีวัตถุประสงค์ที่จะตอบโต้สภาพแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนานั้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยการสร้างระบอบสังคมใหม่ขึ้นมาแทนที่²²¹

2.4.5 ลักษณะของการก่อการร้าย

หากพิจารณาถึงลักษณะของการก่อการร้าย สามารถจำแนกการก่อการร้ายออกเป็นลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล การกระทำที่ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายรองรับ การข่มขู่ว่าจะใช้หรือมีการใช้ความรุนแรง การมุ่งหวังเพื่อบีบบังคับฝ่ายตรงข้าม การมีวัตถุประสงค์ทางการเมือง ศาสนา ลัทธิอุดมการณ์ และการมีการบริหารจัดการในเรื่องทางการเงินเป็นอย่างดี ดังนี้

2.4.5.1 การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

การก่อการร้ายอาจทำโดยบุคคลเพียงคนเดียวไม่มีกลุ่มหรือเครือข่ายให้การสนับสนุน แต่โดยทั่วไปการก่อการร้ายมักมีลักษณะเป็นกลุ่มมีเครือข่ายให้การช่วยเหลือ โดยกลุ่มหรือเครือข่ายดังกล่าวอาจมีขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกันไป มีการจัดโครงสร้างแตกต่างกันไป ที่บางกลุ่มจัดเป็นโครงสร้างแบบหลวมๆ ไม่ซับซ้อนบางกลุ่มมีการจัดโครงสร้างแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและมีความซับซ้อน เช่น กลุ่มอัลเคด้า (Al Qaeda) กลุ่มอาบูซาัยบ (Abu Sayyaf group -ASG) กลุ่มพยัคฆ์ทมิฬอีแลม (Liberation Tiger of Tamil Eelam - LTTE)

²²⁰ ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.4.2 ทฤษฎีว่าด้วยการก่อการร้าย ในหัวข้อย่อย การอธิบายด้วยทฤษฎีทางการเมืองว่าด้วยลัทธิอนาธิปไตย (Anarchism)

²²¹ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต., หน้า 34.

กลุ่มฮิซบอลลาห์ (Hizballah) กลุ่มฮามาส (Hamas) กลุ่มญะมาอะฮ์ อิสลามียะห์ (Jemaah Islamiyah – JI) เป็นต้น

2.4.5.2 การกระทำที่ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายรองรับ

การปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยกฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด ไม่ว่าจะเป็นการก่อการร้าย หรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของการก่อการร้าย เช่น การลอบสังหาร การลักพาตัว การจับตัวประกัน การวางระเบิด การใช้อาวุธ

2.4.5.3 การข่มขู่ว่าจะใช้หรือมีการใช้ความรุนแรง

การข่มขู่ว่าหากไม่มีการปฏิบัติตามสิ่งที่กลุ่มเรียกร้องจะมีการใช้ความรุนแรง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการ บางครั้งมีการข่มขู่ว่าจะยกระดับความรุนแรงมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เช่น การระเบิด การสังหารตัวประกันอย่างโหดเหี้ยม การยึดยานโดยสาร เป็นต้น เพื่อให้เกิดการสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก

การก่อการร้ายเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ความรุนแรงในลักษณะจงใจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น โดยการก่อการร้ายนิยมใช้รูปแบบยุทธวิธีหลายอย่างควบคู่กันไป ทั้งในเวลาเดียวกันหรือต่างช่วงเวลา เช่น กลุ่มอาบูซายัยบ (Abu Sayyaf group - ASG) ที่ใช้วิธีการลอบวางระเบิดควบคู่ไปกับการลักพาตัว กลุ่มแบ่งแบ่งแยกดินแดนบาสก์ในประเทศสเปน (Euskadi Ta Askatasuna – ETA) ที่ใช้การลักพาตัวควบคู่ไปกับการลอบวางเพลิง เป็นต้น²²²

2.4.5.4 การมุ่งหวังเพื่อบีบบังคับฝ่ายตรงข้าม

ลักษณะการบีบบังคับฝ่ายตรงข้ามให้ยอมกระทำ หรือไม่กระทำตามที่กลุ่มผู้ก่อการร้ายต้องการมีทั้งที่ใช้กำลังบังคับด้วยความรุนแรง เช่น การวางระเบิด การลอบสังหาร เป็นต้น และการไม่ใช้กำลังบังคับ เช่น การเผยแพร่แนวคิด การโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนทั่วไปเห็นคล้อยตามการปฏิบัติการของตน เป็นต้น

²²² สรุปลงความจาก วุฒิภรณ์ ชูวัฒนานุรักษ์, "การก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคหลังสงครามเย็น : วิเคราะห์แนวคิด "การก่อการร้าย" และขบวนการก่อการร้ายในไทยและฟิลิปปินส์," หน้า 68 - 70.

2.4.5.5 การมีวัตถุประสงค์ทางการเมือง ศาสนา ลัทธิอุดมการณ์

วัตถุประสงค์ทางการเมืองเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการก่อการร้าย²²³ ที่มุ่งจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เนื่องจากในปัจจุบันการปกครองรัฐประเทศของทุกประเทศทั่วโลกต่างอาศัยกลไกการปกครองที่มีอยู่ คือ ระบบราชการ ผ่านโครงสร้างการปกครองประเทศในรูปแบบของรัฐประเทศนั้น เช่น ระบบรัฐเดี่ยว ระบบสมาพันธรัฐ ระบบสาธารณรัฐ เป็นต้น ดังนั้นหากกลุ่มผู้ก่อการร้ายสามารถเข้ายึดครองทางการเมืองได้สามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ของรัฐประเทศได้ตามที่ตนต้องการ

นอกจากนี้ การก่อการร้ายยังมีวัตถุประสงค์ทางศาสนา ลัทธิอุดมการณ์ด้วย โดยการก่อการร้ายมุ่งสร้างความหวาดกลัวให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นต่อสมรรถภาพของรัฐเรื่องความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การโค่นล้มรัฐบาลกลาง การแบ่งแยกดินแดน การต่อต้านนโยบายของรัฐต่างชาติ เป็นต้น

2.4.5.6 การมีการบริหารจัดการในเรื่องทางการเงินเป็นอย่างดี

กลุ่มก่อการร้ายสมัยใหม่จะอาศัยช่องทางในการรับเงินสนับสนุนที่ถูกกฎหมาย ควบคู่ไปกับการอาศัยเงินสนับสนุนที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งจากบางประเทศหรือบุคคลใดก็ได้ ขณะที่กลุ่มก่อการร้ายในอดีตจะอาศัยเฉพาะเงินสนับสนุนที่ผิดกฎหมายเป็นหลัก ด้วยวิธีการอาชญากรรมต่างๆ หรือไม่ก็รับเงินสนับสนุนจากบางประเทศด้วยเช่นกัน²²⁴

2.4.6 ประเภทของการก่อการร้าย

เมื่อพิจารณาการก่อการร้ายที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้งรูปแบบการจัดองค์กร ความเป็นมา ตลอดจนวิธีการดำเนินการ สามารถจำแนกประเภทของการก่อการร้ายออกเป็นประเภทต่าง ๆ ด้วยเกณฑ์การจำแนกที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.4.6.1 การพิจารณาจากหลักดินแดน

พื้นที่ที่แสดงออกถึงความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายแต่ละราย มีความแตกต่างกัน โดยบางกลุ่มมีพื้นที่เคลื่อนไหวแคบ จำกัดอยู่ในบางพื้นที่ ขณะที่บางกลุ่มมีการเคลื่อนไหวในพื้นที่กว้าง บางครั้งข้ามระหว่างประเทศหลายประเทศ สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

²²³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 76.

²²⁴ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต., หน้า 40.

2.4.6.1.1 การก่อการร้ายภายในประเทศ (Domestic terrorism)

การต่อสู้ด้วยวิธีการรุนแรงของ ขบวนการก่อการร้ายภายในประเทศ ซึ่งมุ่งต่อต้านรัฐบาลประเทศของตน การปฏิบัติการ จะกระทำเฉพาะภายในประเทศตน ไม่กระทำข้ามประเทศ และมักจะไม่มีการปฏิบัติการร่วม (Joint Operations) หรือการร่วมมือประสานงานในการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธกับขบวนการก่อการร้ายภายนอกประเทศ แต่อาจได้รับการสนับสนุนด้านขวัญกำลังใจและวัตถุดิบจากภายนอกประเทศ²²⁵ ซึ่งกรณีกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยก็น่าจะอยู่ในประเภทของการก่อการร้ายภายในประเทศเช่นกัน²²⁶

2.4.6.1.2 การก่อการร้ายข้ามประเทศ (Transnational terrorism)

การก่อการร้ายของขบวนการ ก่อการร้ายภายในประเทศ ซึ่งโดยปกติมักกระทำโดยขบวนการเดียว ไม่มีการเชื่อมโยง หรือ ปฏิบัติการร่วมกับขบวนการก่อการร้ายภายนอกประเทศ และเป้าหมายของการก่อการร้ายมุ่ง กระทำการต่อต้านรัฐบาลของตน เช่นเดียวกับการก่อการร้ายประเภทแรก แต่แตกต่างกันที่การก่อการร้ายข้ามประเทศ จะปฏิบัติการไม่จำกัดอยู่เฉพาะภายในประเทศที่ขบวนการของตน เคลื่อนไหว เช่น ขบวนการคอมมิวนิสต์ใน ประเทศอินโดนีเซีย ขบวนการแบ่งแยกดินแดนชาวซิกซ์ ขบวนการแบ่งแยกดินแดนบาสก์ในประเทศ สเปน (Euskadi Ta Askatasuna – ETA)²²⁷ การบุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรีระหว่างวันที่ 24 – 25 มกราคม 2543 ของกองกำลังชนกลุ่มน้อยก็อตอามี²²⁸ เป็นต้น

2.4.6.1.3 การก่อการร้ายระหว่างประเทศ (International terrorism)

การก่อการร้ายระหว่างประเทศนี้ อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การก่อการร้ายสากล หมายถึง การก่อการร้ายซึ่งมีการร่วมมือกันกระทำการโดยขบวนการหลายขบวนการที่มีอยู่ในประเทศต่างๆ ตั้งแต่สองขบวนการขึ้นไป เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

²²⁵ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รู้เท่าทัน การก่อการร้าย (กรุงเทพฯ: เครือข่ายพัฒนาองค์ความรู้การก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบ, 2555), หน้า 30

²²⁶ สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า 48.

²²⁷ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รู้เท่าทัน การก่อการร้าย, หน้า 30.

²²⁸ กนกทิพย์ รชตะนันท์, "การพัฒนาความร่วมมือของไทยกับอาเซียนในการแก้ปัญหาการก่อการร้าย," หน้า 17.

ทางการเมืองของขบวนการใดขบวนการหนึ่ง หรือเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของหลายขบวนการ รัฐบาลที่ตกเป็นเป้าหมายของการก่อการร้าย อาจเป็นรัฐบาลประเทศใดประเทศหนึ่งหรือ หลายประเทศที่เป็นปฏิปักษ์กับขบวนการก่อการร้ายต่างๆ เช่น กองทัพแดงญี่ปุ่นร่วมมือกับขบวนการ ปาเลสไตน์²²⁹ กรณีกลุ่มฮิสบอลเลาะห์ในอิหร่านเข้าไปปฏิบัติการโจมตีกองกำลังสหรัฐในอิรัก²³⁰ กลุ่มมุสลิมชีอะห์หัวรุนแรงในตะวันออกกลาง²³¹ เป็นต้น

2.4.6.2 การพิจารณาจากอุดมการณ์ทางการเมือง

หากพิจารณาถึงการก่อการร้ายของกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ จะพบว่าต่างมี อุดมการณ์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ในระดับความเข้มข้นของอุดมการณ์ที่แตกต่าง กันไป อันส่งผลให้รูปแบบการเคลื่อนไหว การดำเนินงานของแต่ละกลุ่มจึงมีความแตกต่างกันไปด้วย สามารถแยกได้ดังนี้

2.4.6.2.1 กลุ่มอุดมการณ์ซ้ายจัด (Ultra Left หรือ Extreme Left Wing Revolutionary)

อุดมการณ์ซ้ายจัด มุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลง การปฏิวัติ เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมในเรื่องต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยแนวอุดมการณ์ ทางการเมืองแบบซ้ายจัดนี้ เช่น แนวคิดของเหมาเจ๋อตุง แนวความคิดแบบคอมมิวนิสต์ แนวความคิด แบบทروتสกี แนวความคิดแบบสังคมนิยม แนวคิดอนาธิปไตย แนวคิดต่อต้านทุนนิยม เป็นต้น

กล่าวอีกนัยหนึ่ง กลุ่มอุดมการณ์ซ้ายจัด คือ การก่อการร้าย โดยฝ่ายที่ต้องการจะทำลายระบบทุนนิยมเสรี (capitalism) แล้วสร้างระบบคอมมิวนิสต์ หรือ สังคมนิยมขึ้นมาแทน โดยวิธีการที่ใช้ในการก่อการร้ายมีตั้งแต่ลักพาตัว วางระเบิด ชุมนิยง ไปจนกระทั่งสังหารหมู่ ทั้งนี้ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีกรณีตัวอย่างที่เป็นการก่อการร้ายโดยกลุ่มซ้าย ที่ประสบความสำเร็จ เช่น การสถาปนาระบบคอมมิวนิสต์ในคิวบาโดยฟิเดล คาสโตร (Fidel Castro) และอีกหลายกลุ่มที่มีบทบาทเคลื่อนไหวสูงในอดีต เช่นกลุ่มเขมรแดงภายใต้การนำของพลพต ในกัมพูชา กลุ่ม Japanese Red Army ในญี่ปุ่น รวมทั้งกลุ่ม Montonero and People's Revolutionary Army Terrorism ในอาร์เจนตินา เป็นต้น²³²

²²⁹ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รู้เท่าทัน การก่อการร้าย, หน้า 30.

²³⁰ สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า 48.

²³¹ กนกทิพย์ รัชตะนันท์, "การพัฒนาความร่วมมือของไทยกับอาเซียนในการแก้ปัญหาการก่อการร้าย," หน้า 17.

²³² ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต, หน้า 46.

2.4.6.2.2 กลุ่มอุดมการณ์ขวาจัด (Ultra Right)

กลุ่มอุดมการณ์ขวาจัดเป็นกลุ่มอุดมการณ์ที่ตรงกันข้ามกับกลุ่มอุดมการณ์ซ้ายจัด เป็นพวกที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่อต้านคอมมิวนิสต์ หรือระบอบสังคมนิยมรูปแบบอื่นๆ การปฏิบัติการนิยมความรุนแรงและการปฏิบัติการมักไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มภายในประเทศที่เป็นปฏิปักษ์กับตน แต่จะปฏิบัติการในต่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้มีไม่กว้างขวางนัก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนน้อย และไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากนัก พวกอุดมการณ์ขวาจัด เช่นเดียวกับกลุ่มนาซีใหม่ (Neo-Nazi) ในเยอรมันตะวันตก) และกลุ่มฟาสซิสต์ใหม่ (Neo Fascist) ในอิตาลี เป็นต้น

2.4.6.2.3 ขบวนการแบ่งแยกดินแดนชาตินิยม (Ethnic/Nationalist Separatist)

เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีความมุ่งหมายที่จะแบ่งแยกดินแดนออกมาตั้งเป็นรัฐใหม่จากรัฐในปัจจุบัน โดยแรงจูงใจในการแบ่งแยกดินแดนอาจเกิดจากความแตกต่างทางการนับถือศาสนา ความเชื่อ เชื้อชาติ หรืออุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกัน การเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้นิยมใช้ความรุนแรงในการก่อเหตุเพื่อท้าทายอำนาจรัฐ อันแสดงออกถึงการไม่ยอมรับอำนาจรัฐ เช่น ขบวนการ Irish Republican Army (IRA) ที่ต่อสู้เพื่อต้องการปลดปล่อยไอร์แลนด์เหนือจากสหราชอาณาจักร กลุ่มแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (MILF) ที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนชาวมุสลิม ในพื้นที่ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ เป็นต้น

2.4.6.3 การพิจารณาจากวัตถุประสงค์เฉพาะกลุ่ม

กลุ่มก่อการร้ายที่เกิดขึ้นหากพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม จะพบว่าแต่ละกลุ่มต่างมีวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ตนต้องการแตกต่างกันไป โดยบางกลุ่มอาจมีวัตถุประสงค์เป้าหมายที่คล้ายคลึงกันบางส่วน และมีอีกบางส่วนที่แตกต่างกันไป สามารถจำแนกการก่อการร้ายออกตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มได้ดังนี้

2.4.6.3.1 ขบวนการแบ่งแยกดินแดน (Separatist movements)

วัตถุประสงค์ของกลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่เด่นชัด คือ ต้องการแยกดินแดนออกมาเป็นอิสระจากรัฐที่ปกครองอยู่ในปัจจุบัน ความต้องการแยกตัวเป็นอิสระนั้นอาจเกิดจากปัญหาความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ธรรมเนียมประเพณี

ตลอดจนทั้งประวัติศาสตร์ความเป็นมา ที่กลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้รู้สึกว่าคุณไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับรัฐที่ปกครองอยู่ในปัจจุบัน

กล่าวคือ กลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้ส่วนใหญ่มักถือกำเนิดจาก ปัญหาความแตกต่างของประชาชนในรัฐนั้นๆ ที่มีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นมาทางประวัติศาสตร์หรือเผ่าพันธุ์ ซึ่งต่อมา ความแตกต่างดังกล่าวได้ขยายตัวเป็นความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มก่อการร้ายทั่วโลกในปัจจุบันส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่สำคัญ

2.4.6.3.2 ขบวนการต่อต้านจักรวรรดินิยมและปฏิวัติโลก

การก่อการร้ายประเภทนี้เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ยึดมั่นอุดมการณ์ ปฏิวัติตามลัทธิมาร์ก - เลนิน ซึ่งต้องการเปลี่ยนแปลงโลกให้เป็นคอมมิวนิสต์ เป้าหมายในการโจมตี ของกลุ่มก่อการร้ายเหล่านี้มุ่งกระทำต่อสหรัฐอเมริกาและประเทศยุโรปตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงานของกลุ่ม²³³

การก่อการร้ายประเภทนี้ส่วนใหญ่ถือกำเนิดขึ้นในดินแดนที่เคย เป็นเขตอิทธิพลหรืออาณานิคมของประเทศตะวันตกมาก่อน ซึ่งกลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้ส่วนใหญ่มักได้รับการสนับสนุนจากรัฐของตน พบได้มากในรัฐอาหรับบางประเทศที่มีนโยบายต่อต้านอิทธิพลของประเทศตะวันตกด้วยแนวทางรุนแรง เช่น อิรัก อิหร่าน ซีเรีย ลิเบีย เป็นต้น

2.4.6.3.3 ขบวนการเคร่งศาสนา

กลุ่มก่อการร้ายที่ใช้ความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาเป็นเครื่องมือ ในการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงานของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้ก่อการร้ายทางศาสนา ต้องการที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อจะบรรลุหรือเสริมสร้างสิ่งที่ตนเห็นว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่พระเจ้ามีบัญชาหรือศาสดาที่ตนเองนับถือสั่งสอนไว้ มักจะมุ่งโจมตีต่อเป้าหมายที่เห็นว่าเป็นศัตรู อย่างกว้างขวางหลากหลายมาก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคน ซึ่งกลุ่มก่อการร้ายทางศาสนาสามารถมีที่มาจากทั้งศาสนาใหญ่ๆ หรือลัทธิย่อยๆ ที่มีผู้นับถือไม่มาก²³⁴

ตัวอย่างของกลุ่มก่อการร้ายที่เคร่งศาสนานี้ได้แก่ กลุ่มอัลกออิดะห์ (Al - Qaeda) ของนายอูซามะ บิน ลาดิน กลุ่มฮามาส (Hamas) ของชาวมุสลิมนิกายซุนนี

²³³ บุณรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), ผู้เท่าทัน การก่อการร้าย, หน้า 32.

²³⁴ สุชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า.43.

ในปาเลสไตน์ กลุ่มฮิสบอลเลาะห์ (Hizbollah) ของชาวมุสลิมนายชีอะฮ์ในเลบานอน กลุ่มหัวรุนแรงชาวยิวที่เกี่ยวข้องกับสาธุคุณ Meir Kahane ตลอดจนกลุ่มติดอาวุธในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเชื่อในความเหนือกว่าของชนผิวขาว (white – supremacists) และกลุ่มลัทธิวันสิ้นโลกโอมชินริเกียว (Aum Shinrikyo) ในญี่ปุ่น²³⁵

2.4.6.3.4 ขบวนการกู้ชาติหรือกลุ่มชาตินิยม

ผู้ก่อการร้ายชาตินิยมต้องการสถาปนารัฐของเชื้อชาติตนเองขึ้นมา โดยวิธีการต่อสู้เพื่อเรียกร้องความสนใจจากสาธารณชนและประชาสังคมโลกในสิ่งซึ่งกลุ่มตนเห็นว่าเป็นการปลดปล่อยชนชาติตน (nation liberation) การก่อการร้ายประเภทนี้ได้รับความสนใจจากประชาสังคมโลกพอสมควร โดยกลุ่มก่อการร้ายชาตินิยมที่รู้จักกันดี ได้แก่ กลุ่ม IRA – Irish Republican Army กลุ่ม PLO – Palestinian Liberation Organization กลุ่ม ETA – Basque Fatherland and Liberty เป็นต้น²³⁶

2.4.6.3.5 ขบวนการต่อต้านกลุ่มก่อการร้าย

กลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้เป็นกลุ่มที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อการก่อการร้ายต่อเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายอีกกลุ่มหนึ่ง หรือฝ่ายตรงข้ามที่มีอุดมการณ์ขัดแย้งกับกลุ่มตน²³⁷

กล่าวคือ ขบวนการต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการต่อเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายอีกกลุ่มหนึ่ง หรือฝ่ายตรงข้าม หรือมีอุดมการณ์ขัดแย้งกับตน ขบวนการต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายที่สำคัญ ได้แก่ ขบวนการอัลสเตอร์ ฟร็ดอม ไฟท์เตอร์ (The Ulster Freedom Fighters) และขบวนการเรดแฮนด์คอมมานโดในไอร์แลนด์เหนือ (เป็นขบวนการของชาวไอริชที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ก่อตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านขบวนการกองทัพสาธารณรัฐไอริช หรือ IRA ซึ่งเป็นขบวนการก่อการร้ายของชาวไอริชที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก) และขบวนการก่อการร้ายปาเลสไตน์อิสระบางกลุ่มที่ต่อต้านนายยัสเซอร์ อาราฟัต เป็นต้น

²³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43.

²³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42 - 43.

²³⁷ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รัฐเท่านั้น การก่อการร้าย, หน้า 32.

2.4.6.3.6 ขบวนการต่อต้านอิทธิพลของประเทศตะวันตก

วัตถุประสงค์ของกลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้ คือ การต่อต้านและขัดขวางการอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจภายนอก ไม่ให้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมภายในของประเทศตน โดยการเข้ามามีอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจภายนอกนี้ อาจกระทำโดยตรงหรือทางอ้อมที่อาศัยเครื่องมือกลไกระหว่างประเทศต่างๆ ทั้งผ่านองค์การระหว่างประเทศ หรือไม่ผ่านกลไกระหว่างประเทศที่กระทำโดยตนเองของรัฐประเทศมหาอำนาจนั้นๆ การแทรกแซงอาจมาในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น การบริจาคเงินช่วยเหลือ การประกาศแถลงการณ์ของรัฐบาลประเทศมหาอำนาจ การให้ทุนการศึกษา การให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น

กล่าวคือ กลุ่มก่อการร้ายประเภทนี้เป็นกลุ่มที่มีแนวคิดแบบอนุรักษนิยมและชาตินิยมอย่างรุนแรง ก่อตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านและขัดขวางการแผ่ขยายอิทธิพลหรือการแทรกแซงจากมหาอำนาจภายนอก²³⁸ โดยประเทศมหาอำนาจภายนอกที่กลุ่มก่อการร้ายนี้มุ่งสนใจ คือ ประเทศตะวันตก โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และฝรั่งเศส เป็นต้น²³⁹

2.4.7 ยุทธศาสตร์ของการก่อการร้าย

แผนหรือนโยบายการปฏิบัติงานที่กลุ่มก่อการร้ายใช้เพื่อให้สำเร็จผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ของแต่ละกลุ่ม สามารถพิจารณาจำแนกออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

2.4.7.1 ยุทธศาสตร์การเมือง (Political Strategy)

การก่อการร้ายที่มียุทธศาสตร์ทางการเมืองนั้น มุ่งเน้นเพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในความสามารถของภาครัฐไม่ว่าทั้งที่เป็นภาคราชการ หรือรัฐบาลในการบริหารจัดการประเทศว่าสามารถสร้างความมั่นคง สันติสุข ความปลอดภัย การกินดีอยู่ดี และคุณภาพชีวิตของประชาชนว่าจะบริหารจัดการได้อย่างเรียบร้อย และเกิดประสิทธิผลอย่างที่ประชาชนตั้งความคาดหวังไว้

²³⁸ อนุชาติ บุณนาค, "การศึกษาแนวทางในการเตรียมประชาชนไทยให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้าย," หน้า 44.

²³⁹ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รัฐทำทัน การก่อการร้าย, หน้า 32.

2.4.7.2 ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ (Economic Strategy)

เพื่อก่อให้เกิดความซบเซาทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ภาคธุรกิจของนักลงทุนทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน ไม่เกิดการลงทุน การจ้างงาน รวมทั้งการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชน ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจตามมา จนทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน

2.4.7.3 ยุทธศาสตร์การทหาร (Military Strategy)

ยุทธศาสตร์ด้านนี้มุ่งก่อวินาศกรรมที่ตั้งทางทหาร พยายามก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในกองทัพ รวมทั้งยุบหรือสร้างสถานการณ์ให้ทหารและประชาชนเกิดความขัดแย้งกับรัฐบาล เพื่อนำไปสู่การโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยการก่อรัฐประหารจากฝ่ายทหาร หือเพื่อประชาชนร่วมกันก่อการจลาจลขึ้น รวมทั้งยั่วยุให้ฝ่ายรัฐบาลใช้มาตรการปราบปรามอย่างรุนแรง เพื่อก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ฝ่ายรัฐบาลให้มากที่สุด โดยหวังว่าจะทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ประชาชน²⁴⁰

2.4.7.4 ยุทธศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา (Psychological Strategy)

การดำเนินการโดยการโฆษณาชวนเชื่อ และซับซ้อน เพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนให้ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่ม โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวคิด อุดมการณ์ หลักการ และเป้าหมายของกลุ่มไปยังประชาชนว่าการดำเนินการของกลุ่มตนจะสร้างชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าปัจจุบันอย่างไร เพื่อให้ประชาชนเชื่อและคล้อยตาม

2.4.7.5 ยุทธศาสตร์ทางสังคม (Social Strategy)

ยุทธศาสตร์ทางสังคมมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงจัดระบบสังคมเสียใหม่ให้เป็นไปตามที่กลุ่มก่อการร้ายต้องการ ทำลายประชาชน สังคม และรัฐบาลที่เป็นปฏิปักษ์ เพื่อข่มขวัญหรือบีบบังคับให้ประชาชนเกิดความกลัว และหันมาสนับสนุนกลุ่มก่อการร้าย²⁴¹

2.4.8 ยุทธวิธีของการก่อการร้าย

วิธีการของกลุ่มก่อการร้ายในการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งกลุ่มก่อการร้ายแต่ละกลุ่มต่างใช้ยุทธวิธีที่แตกต่างกันไป

²⁴⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 33.

²⁴¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 34.

โดยในกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ อาจใช้ยุทธวิธีหลายอย่างผสมกันขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ สามารถจำแนกยุทธวิธีของการก่อการร้ายได้ดังนี้

2.4.8.1 การปล้นยึดยานโดยสาร (Hijacking)

ลักษณะของการก่อการร้ายด้วยการยึดยานโดยสารเป็นการปฏิบัติการยึดยานพาหนะขณะเคลื่อนไหว เช่น เครื่องบิน เรือยนต์ รถไฟ พร้อมกักขังผู้โดยสารและพนักงานประจำยานไว้เพื่อการต่อรอง สถิติผู้ก่อการร้ายปฏิบัติในลักษณะนี้โดยเฉพาะ Sky Hijacking ในช่วงปี 2511 – 2520 เฉลี่ยแล้วปีละ 115 ครั้ง หลังจากนั้นมาการปฏิบัติการประเภทนี้ลดลงมาก สาเหตุที่ลดลงอาจเนื่องมาจากมาตรการการรักษาความปลอดภัยตามท่าอากาศยานของประเทศต่างๆ รัดกุมและเข้มแข็งขึ้น จึงทำให้ผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการได้ยากขึ้น ต่อมาหลังจากปี 2524 เป็นต้นมา สถิติการจี้เครื่องบินของผู้ก่อการร้ายเริ่มสูงขึ้นอีก สาเหตุอาจเกิดจากการรักษาความปลอดภัยเข้มงวดน้อยลง ผู้ก่อการร้ายจึงฉวยโอกาสปฏิบัติการอีก และอีกประการหนึ่งอาจมาจากผู้ก่อการร้ายมีวิวัฒนาการและมีเทคโนโลยีทางอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทันสมัยขึ้น ประกอบกับกำลังพลได้รับการฝึกเป็นอย่างดี²⁴²

2.4.8.2 การลอบวางระเบิด (Bombing)

การก่อการร้ายที่ใช้การลอบวางระเบิดเป็นวิธีการที่ผู้ก่อการร้ายนิยมใช้มากที่สุด เนื่องจากมีอำนาจในการทำลายรุนแรง สะดวกในการซ่อนพราง และยากต่อการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ สามารถหลบหนีการจับกุมได้ง่าย ดังเช่น เหตุการณ์ลอบวางระเบิดขบวนรถยนต์ในกรุงย่างกุ้งเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2526 ของผู้ก่อการร้ายชาวเกาหลีเหนือ ที่หมายสังหารประธานาธิบดีเกาหลีใต้ที่เดินทางมาเยือนประเทศพม่า แต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากเกิดระเบิดกับรถคณะผู้แทนคณะเกาหลีใต้แทน เป็นต้น²⁴³

2.4.8.3 การบุกโจมตีด้วยอาวุธ (Armed Attack)

ยุทธวิธีนี้เป็นการปฏิบัติการที่ทำลายเป้าหมายมีผลทางด้านยุทธวิธีและการโฆษณาชวนเชื่อ หรือความพยายามที่จะเข้ายึดครองหรือทำลายเครื่องอำนวยความสะดวก โดยไม่ประสงค์จะจับหรือยึดครองไว้เพื่อต่อรอง เช่น การบุกโจมตีที่นครมุมไบ ประเทศอินเดีย

²⁴² อนุชาติ บุณนาค, "การศึกษาแนวทางในการเตรียมประชาชนไทยให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้าย," หน้า 49.

²⁴³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 49 - 50.

เมื่อวันที่ 26 - 28 พฤศจิกายน 2551 ของกลุ่ม Lashkar e - Taliba ที่ผู้ก่อการร้ายได้โจมตีประชาชนด้วยอาวุธปืนและระเบิด เป็นต้น²⁴⁴

2.4.8.4 การลอบสังหาร (Assassination)

วิธีการก่อการร้ายด้วยการลอบสังหารนั้นเป้าหมายของการลอบสังหาร ได้แก่ บุคคลสำคัญ เช่นผู้นำประเทศที่มีชื่อเสียง ผู้นำสำคัญทางการเมือง ผู้นำศาสนา วัตถุประสงค์ของการก่อการร้ายวิธีการนี้เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อ และกำจัดศัตรูของขบวนการหรือเพื่อการแก้แค้น เช่น การลอบสังหารนางเบนนาซีร์ บุตโต การลอบสังหารจอห์น เอฟ เคนเนดี เป็นต้น²⁴⁵

2.4.8.5 การก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ (Biological weapon)

การก่อการร้ายด้วยอาวุธชีวภาพ หมายถึงการก่อการร้ายที่มีการนำสารที่ใช้ในการสงครามชีวภาพ (Biological Warfare Agents) ซึ่งเป็นจุลินทรีย์ก่อโรค มาใช้โดยเจตนาเพื่อทำให้เกิดการป่วยและตาย เป้าหมายของการโจมตีอาจเป็นมนุษย์ สัตว์เศรษฐกิจ หรือพืชเศรษฐกิจ การใช้อาวุธชีวภาพในการก่อการร้ายเป็นเรื่องน่ากลัว เพราะเป็นอาวุธที่ออกแบบสำหรับใช้ในการโจมตีเป้าหมายขนาดเล็ก (pinpoint attack) เชื้อโรคนำมาสู่การควบคุมให้จำกัดในพื้นที่ การตรวจจับหรือตรวจหาเมื่อมีการก่อการร้ายไม่สามารถทำได้ทันที ต้องรอให้เชื้อเริ่มปรากฏอาการของโรคก่อน เชื้อโรคที่อาจนำมาใช้ในการก่อการร้ายที่มีเป้าหมายเป็นมนุษย์ ได้แก่ เชื้อโรคแอนแทรกซ์ (Anthrax) ใช้ทรพิษ และกาฬโรค ส่วนเชื้อโรคที่อาจใช้ในการก่อการร้ายที่มีเป้าหมายเป็นสัตว์ ได้แก่ เชื้อโรคคอตีบหรือโรคปากเปื่อยและเท้าเปื่อย โรคเพลกในสัตว์ปีก เชื้อโรคที่อาจใช้ในการก่อการร้ายที่มีเป้าหมายเป็นพืช ได้แก่ เชื้อโรคมะเร็งของข้าว โรคใบสีส้มของข้าว โรคใบหงิกของข้าว²⁴⁶

2.4.8.6 การระเบิดฆ่าตัวตาย (Suicide Bombing)

การระเบิดฆ่าตัวตายเป็นยุทธวิธีที่ผู้ก่อการร้ายในทวีปตะวันออกกลาง นิยมใช้ เช่น ชาวปาเลสไตน์กลุ่ม Hamas เป็นต้น โดยผู้ก่อการร้ายจะผูกระเบิดไว้กับตัวและมีการอำพรางระเบิดไม่ให้เห็นสังเกตได้ เมื่อถึงเป้าหมายผู้ก่อการร้ายจะทำการจุดชนวนระเบิดที่ทำให้ตนตายพร้อมกับเป้าหมายด้วย

²⁴⁴ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รู้เท่าทัน การก่อการร้าย, หน้า 36 - 38.

²⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38 - 40.

²⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41 - 42.

2.4.8.7 การจับตัวประกัน (Hostage & Barricade)

การจับกุมบุคคลหรือยึดสิ่งของสำคัญและกักขังไว้ต่อหน้าสาธารณชน เพื่อต่อรอง เหตุการณ์ประเภทนี้เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่เมื่อเกิดแล้วมักมีความยุ่งยากซับซ้อน ในการแก้ปัญหา เช่น ประเทศไทยเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2518 สมาชิกกลุ่ม Black September จำนวน 4 คน บุกรเข้าไปในสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอล จับตัวประกันไว้ 6 คน เพื่อเรียกร้อง ให้ประเทศอิสราเอลปล่อยตัวนักโทษขบวนการปาเลสไตน์ จำนวน 36 คน เป็นต้น²⁴⁷

2.4.8.8 การลักพาตัว (Kidnapping)

ลักษณะของการก่อการร้ายด้วยการลักพาตัว เป็นการปฏิบัติการจับยึด บุคคลพร้อมสิ่งของสำคัญและกักขังไว้ในที่ลับ เพื่อการต่อรอง คล้ายการจับตัวประกัน แต่ต่างกันตรงที่ ใช้สถานที่ลับเป็นที่กักขังตัวประกัน เช่น กรณีกองพลน้อยแดงของอิตาลี (Red Brigade) ลักพาตัว นายอันโต มอโร อดีตประธานาธิบดีของอิตาลี 5 สมัย เป็นต้น²⁴⁸

2.4.8.9 การข่มขู่ (threats and hoaxes of terrorist action)

การข่มขู่เป็นการปฏิบัติการที่จะกระทำต่อบุคคล สถานที่ รวมทั้งสิ่งของ โดยการข่มขู่ที่นิยมใช้ในการปฏิบัติการของผู้ก่อการร้าย คือ การข่มขู่ว่าจะมีการระเบิดในเป้าหมาย ต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความกลัว

2.4.8.10 การปล่อยแก๊สพิษ (Poison gas)

ยุทธวิธีการปล่อยแก๊สพิษนี้เป็นการนำเอาแก๊สที่มีอันตรายต่อร่างกาย เช่น แก๊สคลอรีน แก๊สซาริน เป็นต้น ที่หากสูดดมเข้าไปจะมีผลทำให้ระบบต่างๆ ของร่างกาย ถูกทำลาย เช่น ระบบทางเดินหายใจ ระบบประสาท เป็นต้น การปล่อยแก๊สพิษนี้เคยถูกนำมาใช้ เมื่อสาวกลัทธิโอมชินริเกียว นำแก๊สซารินมาวางไว้ในสถานีรถไฟใต้ดินในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในปี พ.ศ. 2538

²⁴⁷ อนุชาติ บุณนาค, "การศึกษาแนวทางในการเตรียมประชาชนไทยให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้าย.", หน้า 48.

²⁴⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 48 - 49.

2.4.8.11 การโจรกรรม (Espionage & Spying)

การโจรกรรมเป็นการปฏิบัติการเพื่อหาเงินสนับสนุนการปฏิบัติการ หรือ แสวงหาอาวุธ เป็นที่นิยมใช้ในเยอรมันตะวันตกและละตินอเมริกา²⁴⁹

2.4.8.12 การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Cyber Terrorism)

ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกทั่วไปว่า Cyberspace ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายถูกนำมาประยุกต์ใช้งานอย่างกว้างขวางทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สำคัญคือเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศขนาดใหญ่และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้ก่อการร้ายหรืออาชญากรพยายามแสวงประโยชน์จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยเช่นกัน ภัยคุกคามที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตมี 4 ลักษณะ ได้แก่²⁵⁰

1. การขัดจังหวะ (Interruption)

หากเป็นด้านเครื่องจักรอุปกรณ์จะทำให้เครื่องจักรนั้นไม่สามารถใช้งานได้ หากเป็นซอฟต์แวร์จะทำให้ซอฟต์แวร์นั้นเสียหาย หรือไม่สามารถใช้งานได้²⁵¹

2. การสกัดกั้นและคัดลอก (Interception)

ภัยคุกคามนี้เป็นการที่ผู้ก่อการร้ายสามารถสกัดหรือคัดลอกซอฟต์แวร์และข้อมูลจากระบบคอมพิวเตอร์ของเป้าหมายนำออกไปโดยไม่ได้รับอนุญาต

3. การแก้ไขเปลี่ยนแปลง (Modification)

ผู้ก่อการร้ายเข้าไปแก้ไขข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต ทำให้ข้อมูลผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งสามารถก่อให้เกิดความเสียหายได้

4. การปลอมแปลง (Fabrication)

การปลอมแปลงนี้เป็นการทำข้อมูลที่ไม่มีอยู่จริงแล้วนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของเป้าหมาย เพื่อสร้างความเสียหายจากการใช้ข้อมูลปลอมของเป้าหมาย

2.4.8.13 ยุทธวิธีเชิงผสม

ยุทธวิธีเชิงผสมเป็นการที่ผู้ก่อการร้ายนำยุทธวิธีของการก่อการร้ายหลายอย่างมาใช้ในการปฏิบัติงานโจมตีเป้าหมายหนึ่งๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณี 11 กันยายน 2544 ที่ผู้ก่อการร้ายได้ปล้นยึดยานโดยสาร

²⁴⁹ บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ), รู้เท่าทัน การก่อการร้าย, หน้า 45.

²⁵⁰ สุรชาติ บำรุงสุข, การก่อการร้ายร่วมสมัย, หน้า. หน้า 51.

²⁵¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 51.

(Hijacking) เครื่องบินที่มีผู้โดยสารและน้ำมันเต็มถัง ก่อนนำมาบังคับพุ่งเข้าชนตึก World Trade Center ทำให้ผู้ก่อการร้ายทั้งหมดเสียชีวิต ซึ่งถือเป็นการระเบิดฆ่าตัวตาย (Suicide Bombing) ด้วย เป็นต้น

บทที่ 3

การ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของต่างประเทศ

การป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศ มีมาตรการทั้งที่เป็นการคุ้มครองและการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งการศึกษาในประเด็นนี้จะศึกษาจากมาตรการที่ออกโดยองค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ และที่ออกโดยรัฐต่างประเทศต่างๆ

3.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “องค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ”

องค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศที่มีการกำหนดมาตรการทางด้านการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น ประกอบด้วย องค์การและคณะทำงานเฉพาะกิจที่สำคัญต่างๆ หลายหน่วยงาน คือ องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) สหภาพยุโรป (European Union : EU) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) และคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF)

3.1.1 องค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN)

องค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN) ได้มีการดำเนินการออกบทบัญญัติประเภทต่างๆ ทั้งที่อยู่ในรูปอนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติเพื่อให้รัฐสมาชิกสามารถเป็นภาคีหรือรับรองเพื่อนำไปปฏิบัติตาม โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สำคัญ²⁵² ดังนี้

²⁵² ดูเพิ่มเติม P.R.Gandhi (editor), *Blackstone's International Human Rights Documents*, 3 ed. (Chippenam: Autony limited, 2002),p. 1 – 8.

3.1.1.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

องค์การสหประชาชาติ (UN) มีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในอนุสัญญา พิธีสาร ข้อมติต่างๆ ประกอบด้วยอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC)

3.1.1.1.1 อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism)

มติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ 53/108 วันที่ 8 ธันวาคม 1998 ซึ่งในที่ประชุมลงมติให้คณะกรรมการเฉพาะกิจที่จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่ที่ 51/210 วันที่ 17 ธันวาคม 1996 ดำเนินการจัดทำรายละเอียดร่างอนุสัญญาระหว่างประเทศในการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเห็นว่าจำนวนและความรุนแรงของการกระทำของการก่อการร้ายระหว่างประเทศนั้นขึ้นอยู่กับการจัดหาเงินทุนที่ผู้ก่อการร้ายได้รับ โดยที่ประชุมมีข้อสังเกตว่าเครื่องมือทางกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุม ชัดเจนในการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างประเทศและการใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่มีมาตรการด้วยการฟ้องร้องดำเนินคดีและการลงโทษผู้กระทำผิด²⁵³

ที่ประชุมยังเรียกร้องให้ทุกประเทศมีมาตรการภายในของตนเองในการป้องกันและต่อต้านการจัดหาเงินทุนของผู้ก่อการร้ายและองค์กรก่อการร้าย ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาเงินทุนทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านองค์กรหรือกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น ค้าอาวุธผิดกฎหมาย ค้ายาเสพติด เป็นต้น รวมทั้งยังเรียกร้องให้มีมาตรการกำกับดูแล การป้องกันและต่อต้านการเคลื่อนไหวของเงินทุนที่สงสัยว่าจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการก่อการร้าย โดยมาตรการดังกล่าวต้องไม่ขัดขวางเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่ถูกต้อง

²⁵³ สรุปลงมาจาก _____ "International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism (New York 9 December 1999) " *Special Treaty Event*, April (2009).p. 40 – 41.

การจัดการเงินทุน หรือการรวบรวมเงินทุนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ดังกล่าวนั้น เป็นการจัดการเงินทุนหรือรวบรวมเงินทุนที่มีเจตนาว่าเงินเหล่านั้นจะนำไปใช้หรือรู้อยู่ว่าเงินนั้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน จะถูกนำไปใช้เพื่อการก่อการร้าย²⁵⁴

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1999 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ มีมติที่ 54/109 รับรองอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) โดยได้เปิดให้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้ได้ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม ค.ศ. 2000 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2001²⁵⁵

สาระสำคัญที่รัฐภาคีจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) มีดังนี้

1. กำหนดให้การกระทำตามอนุสัญญาฯ เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายภายในของตน และกำหนดให้มีบทลงโทษที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดแก่ผู้กระทำความผิดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งการกระทำที่เป็นการก่อการร้าย (terrorist act) ได้แก่

²⁵⁴ สรุปลงมาจาก ฟินกลางสายลม, "อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่การก่อการร้าย ปี ค.ศ. 1999," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/le-cirque-de-taida/2007/09/05/entry-1>

²⁵⁵ การก่อการร้ายภายใต้และในขอบเขตของอนุสัญญาที่กำหนดตามภาคผนวก (Treaty Offences) มีดังนี้

- (1) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการยึดอากาศยานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ค.ศ. 1970
- (2) อนุสัญญาว่าด้วยการกระทำความผิดต่อความปลอดภัยของการเดินอากาศ ค.ศ. 1971 และพิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำรุนแรงอันมิชอบด้วยกฎหมาย ณ ท่าอากาศยานซึ่งให้บริการการบินพลเรือนระหว่างประเทศ เพิ่มเติมจากอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน ค.ศ. 1988
- (3) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองระหว่างประเทศรวมทั้งตัวแทนทางการทูต ค.ศ. 1973
- (4) อนุสัญญาต่อต้านการจับบุคคลเป็นตัวประกัน ค.ศ. 1979
- (5) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการวางระเบิดเพื่อการก่อการร้าย ค.ศ. 1997
- (6) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันทางกายภาพต่อวัตถุนิวเคลียร์ ค.ศ. 1980
- (7) พิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ ค.ศ. 1988
- (8) พิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อแทนชุดเจาะซึ่งตั้งอยู่ในเขตไหล่ทวีป ค.ศ. 1988
- (9) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999

1.1 มาตรา 2(1)(a) – การกระทำที่เป็นการก่อการร้าย ภายใต้อาณัติและในขอบเขตของอนุสัญญาที่กำหนดตามภาคผนวก (Terrorism offences as defined in the 9 treaties listed in the FT Convention Annex);²⁵⁶

1.2 มาตรา 2(1)(b) – การกระทำที่เป็นการก่อการร้าย ที่กำหนดในลักษณะเป็นบัพัญญัติทั่วไป²⁵⁷

2. ให้แต่ละรัฐดำเนินการที่เหมาะสมตามหลักกฎหมาย ภายในของตนเพื่อพิสูจน์ทราบ และอายัดหรือยึดเงินทุนใดๆ ที่ได้ใช้หรือจัดสรรเพื่อมุ่งประสงค์ในการ กระทำ ความผิดสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตลอดจนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำ ความผิดนั้น เพื่อการริบเงินทุนดังกล่าว

3. จับกุม และฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด หรือส่งผู้ร้าย ข้ามแดนให้แก่ประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยอนุสัญญาฯ ให้ถือว่า ความผิดตามอนุสัญญาฯ เป็นความผิด ที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ระหว่างรัฐภาคีด้วยกัน

4. ร่วมมือกันในการกำหนดมาตรการให้สถาบันการเงินต่าง ๆ มีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมขนาดใหญ่ หรือธุรกรรมที่น่าสงสัยต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ และ เก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งมาตรการเชิงป้องกันของอนุสัญญาฯ นี้ เป็นการนำแนวคิดด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาปรับใช้²⁵⁸

5. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันระหว่าง รัฐภาคี

อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

มาตรา 5 วรรค 1 บัญญัติถึงรัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการ ที่จำเป็นที่สอดคล้องกับหลักกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ ...

²⁵⁶ การก่อการร้ายที่กำหนดในลักษณะเป็นบัพัญญัติทั่วไป (Generic Offences) คือ การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการ เสียชีวิตหรือการบาดเจ็บอย่างร้ายแรงต่อพลเรือน หรือต่อบุคคลอื่นใดที่มีได้มีส่วนร่วมในสถานการณ์สู้รบ ในกรณีที่มีลักษณะหรือบริบท ของการกระทำดังกล่าวมุ่งประสงค์ที่จะข่มขู่ประชาชน หรือบังคับให้รัฐบาลหรือองค์การระหว่างประเทศกระทำการหรืองดเว้น การกระทำใดๆ

²⁵⁸ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME Guide for the Legislative Incorporation and Implementation of the Universal Anti-Terrorism Instruments (New York: UNITED NATIONS, 2006),p.57.

มาตรา 5 วรรค 2 บัญญัติถึงความรับผิดชอบตามอนุสัญญาฉบับนี้ ต้องปราศจากอคติในการที่บุคคลจะต้องได้รับโทษทางอาญา

มาตรา 5 วรรค 3 บัญญัติถึงความรับผิดชอบของหน่วยทางกฎหมาย (legal entity) นั้น ความรับผิดชอบดังกล่าวต้องมีประสิทธิภาพ มีความได้สัดส่วน และเป็นการป้องปราม ซึ่งความผิดดังกล่าวอาจเป็นความรับผิดชอบทางอาญา ความรับผิดชอบทางแพ่งหรือความรับผิดชอบทางปกครอง...

มาตรา 6 บัญญัติถึงรัฐภาคีจะออกมาตรการความรับผิดชอบทางอาญาตามอนุสัญญานี้ จะต้องไม่มีการอาศัยเหตุในเรื่องการเมือง ปรักฎาอุดมการณ์ เชื้อชาติ ศาสนา หรืออื่น ๆ ลักษณะคล้ายกันนี้

มาตรา 8 (1) (2) บัญญัติถึงรัฐภาคีต้องมีมาตรการทางกฎหมายภายในที่เหมาะสมในการพิสูจน์ สืบหา อาศัย หรือยึดพินที่ได้ใช้หรือได้จัดสรรโดยมีวัตถุประสงค์ในการกระทำความผิด รวมถึงเงินรายได้ที่เกิดจากการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อจะได้ดำเนินมาตรการริบทรัพย์ที่อาจมีขึ้น นอกจากนี้รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมตามหลักกฎหมายภายในของตน เพื่อการริบพินที่ได้ใช้ หรือจัดสรรเพื่อความมุ่งประสงค์ของการกระทำความผิดในขอบเขตของอนุสัญญา รวมทั้งทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย

มาตรา 8 (4) บัญญัติถึงรัฐภาคีสามารถจัดตั้งกลไกในการจัดสรรเงินทุนที่ได้มาจากการริบทรัพย์เพื่อชดเชยให้กับเหยื่อผู้เสียหายหรือครอบครัวของพวกเขาจากการกระทำที่ผิดตามที่อ้างถึงในมาตรา 2 วรรค 1 อนุวรรค (ก) หรือ (ข)

มาตรา 8 (5) บัญญัติถึงการปฏิบัติตามมาตรา 8 ซึ่งเกี่ยวกับการริบทรัพย์นี้ไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามที่เจตนาสุจริต

มาตรา 9 (3) บัญญัติถึงบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรการนี้มีสิทธิที่จะ

(ก) ติดต่อสื่อสารโดยไม่ชักช้ากับตัวแทนที่เหมาะสมที่ใกล้ที่สุดของรัฐซึ่งบุคคลนั้นเป็นคนในสัญชาติ หรือเป็นตัวแทนของรัฐที่มีสิทธิในการคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำผิด หากบุคคลนั้นเป็นคนไร้สัญชาติให้ติดต่อรัฐซึ่งบุคคลนั้นพำนักอาศัยอยู่ในอาณาเขต

(ข) ตัวแทนของรัฐเข้าเยี่ยม

(ค) บุคคลนั้นได้รับแจ้งสิทธิภายใต้อนุมาตรา (ก) และ (ข)

มาตรา 9 (5) บัญญัติถึงการดำเนินการตามบทบัญญัติจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของรัฐภาคีที่มีเขตอำนาจที่จะเชิญคณะกรรมการกาชาดสากลเข้ามาติดต่อและเยี่ยมผู้กระทำผิด

มาตรา 12 (2) บัญญัติถึงรัฐภาคีจะต้องไม่ปฏิเสธการขอความร่วมมือช่วยเหลือทางกฎหมายโดยอ้างการรักษาความลับของธนาคาร

มาตรา 15 บัญญัติถึงการไม่ต้องปฏิบัติตามของรัฐที่ได้รับคำร้องขอจากรัฐภาคีอื่นให้ดำเนินคดีหรือลงโทษแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามลักษณะทางเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ชาตินิกาย เฝ้าพันธุ หรือความคิดเห็นทางการเมืองของบุคคลนั้น หรือการดำเนินคดี การลงโทษนั้นจะก่อให้เกิดสูญเสียสถานะของบุคคลนั้น

มาตรา 16 บัญญัติถึงการโอนตัวนักโทษซึ่งรัฐที่ได้รับคำร้องขอที่นักโทษถูกกักขังหรือรับโทษอยู่ในเขตอำนาจของรัฐที่ได้รับการร้องขอนั้น สามารถดำเนินการโอนนักโทษไปยังรัฐที่ทำการร้องขอได้ เพื่อนำตัวนักโทษไปให้การในทางที่เป็นประโยชน์ต่อคดี หรือเป็นการช่วยเหลือให้ได้พยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อการสืบสวน หรือฟ้องร้องคดี²⁵⁹ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าบุคคลนั้นมีอิสระในการตัดสินใจให้ความยินยอม ...

มาตรา 17 บัญญัติถึงนักโทษถูกกักขังหรือผู้ที่ถูกดำเนินการตามอนุสัญญานี้ ต้องได้รับการรับรองการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเกี่ยวกับการใช้และการรับรองสิทธิที่พึงได้ตามกฎหมายของรัฐที่ตนอยู่ในเขตอำนาจ และตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากลอีกด้วย

มาตรา 18 (1) บัญญัติถึงรัฐภาคีจะต้องให้ความร่วมมือในปรับปรุงกฎหมายภายในเพื่อป้องกันการกระทำความผิดของบุคคลที่พำนักอาศัยในอาณาเขตและนอกอาณาเขต ประกอบด้วย

(ก) มาตรการในการห้ามการดำเนินการที่ผิดกฎหมายของบุคคลและองค์กรภายในเขตแดน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่ระบุไว้

(ข) มาตรการที่กำหนดให้สถาบันการเงินและอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางการเงินที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการระบุตัวตนของลูกค้า ทั้งลูกค้าปกติหรือลูกค้าครั้งคราว โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความผิดปกติหรือการทำธุรกรรมที่น่าสงสัย และรายงานการทำธุรกรรมที่น่าสงสัยที่อาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมจะต้องคำนึงถึง

(i) มีกฎระเบียบที่ห้ามเปิดบัญชีที่ไม่ได้ระบุตัวตนเจ้าของบัญชีหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ได้ และมาตรการเพื่อให้มั่นใจว่าสถาบันการเงินมีการตรวจสอบตัวตนที่แท้จริงในการทำธุรกรรมดังกล่าว

(ii) ในการพิสูจน์ตัวตนของหน่วยทางกฎหมาย (legal entity) กำหนดให้สถาบันการเงินเมื่อมีความจำเป็นสามารถดำเนินการเพื่อพิสูจน์ทราบถึงสถานะและ

²⁵⁹ พรหมทิพา พูลสวัสดิ์, "หลักการและปัญหากฎหมายตามอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), หน้า 53.

โครงสร้างทางกฎหมายของลูกค้าจากสำนักทะเบียน หรือลูกค้า หรือทั้งคู่ หลักฐานเกี่ยวกับการก่อตั้งนิติบุคคล ตลอดจนข้อสนเทศเกี่ยวกับรายชื่อลูกค้า รูปแบบทางกฎหมาย ที่อยู่ ผู้บริหาร และบทบัญญัติทั้งหลายที่เกี่ยวกับอำนาจในการผูกพันนิติบุคคลนั้น²⁶⁰

(iii) กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่จะต้องรายงานการทำธุรกรรมโดยทันที ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทราบถึงธุรกรรมที่ซับซ้อน มีขนาดใหญ่กว่าปกติ และมีรูปแบบที่ผิดปกติ ที่ไม่อาจเห็นถึงความมุ่งหมายทางกฎหมายได้อย่างชัดเจน โดยไม่ต้องเกรงว่าจะต้องรับผิดทางอาญา หรือทางแพ่งในการละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล หากการรายงานการทำธุรกรรมนั้นเป็นไปโดยสุจริต

(iv) การกำหนดสถาบันการเงินในการเก็บรักษารายงานการทำธุรกรรมไว้เป็นเวลาอย่างน้อยห้าปี ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมในประเทศหรือต่างประเทศ

มาตรา 18 (2) บัญญัติถึงรัฐภาคีจะต้องให้ความร่วมมือในการป้องกันการกระทำผิดที่กำหนดนี้ โดยมี

(ก) มาตรการในการกำกับดูแล ยกตัวอย่างเช่นการออกใบอนุญาตให้หน่วยธุรกิจส่งเงิน

(ข) มาตรการในการตรวจสอบการโอนเงินสดข้ามแดนและถือตราสารข้ามแดน...

มาตรา 18 (2) b บัญญัติถึงรัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือกันในการมีมาตรการในการตรวจสอบหรือเฝ้าระวังการโอนเงินสดหรือตราสารการเงินผ่านแดน แต่มาตรการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางเสรีภาพของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (the freedom of capital movements)

มาตรา 19 บัญญัติถึงการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาของรัฐภาคีต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ...

มาตรา 21 บัญญัติถึงรายละเอียดตามอนุสัญญานี้ไม่กระทบต่อสิทธิ ภาระและความรับผิดชอบของรัฐและปัจเจกบุคคลที่มีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนสากล และสนธิสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้อง

²⁶⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 49.

3.1.1.1.2 ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016)

มติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ 60/251 วันที่ 15 มีนาคม ค.ศ.2006 ซึ่งในที่ประชุมลงมติให้จัดตั้งคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council ; UNHRC) โดยสหประชาชาติมอบหมายให้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC) ทำหน้าที่เป็นผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย²⁶¹ โดยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC) จัดตั้งขึ้นแทนหน่วยงานเดิมคือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on Human Rights ; UNCHR) เป็นองค์การระหว่างรัฐบาล สังกัดสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ โดยทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน และมีส่วนร่วมในระเบียบวาระพิเศษ (special procedures) ของสหประชาชาติ²⁶²

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC) ได้จัดประชุมเมื่อวันที่ 28 กันยายน ค.ศ. 2016 มีมติที่ 33/21 เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย (Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism)²⁶³

ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

ข้อ 4 กล่าวถึงการดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายของรัฐภาคีในการนำยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายสากลของสหประชาชาติไปปฏิบัติใช้นั้น จะต้องมีการปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงหลักนิติรัฐ (Rule of Law) ด้วย

ข้อ 6 กล่าวถึงสิทธิมนุษยชนมีความเป็นสากล ไม่แบ่งแยก มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศจะต้องผดุงรักษาสิทธิมนุษยชนนี้ อย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน ในหลักการเดียวกัน และมีความอย่างเดียวกันทั่วโลก

²⁶¹ Javier Rupérez "The United Nations in the Fight against Terrorism," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/statements/2006_02_26_cted_usarmy.pdf

²⁶² "คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ>

²⁶³ ดูเพิ่มเติมใน UNHRC A/HRC/RES/33/21

ข้อ 7 กล่าวถึงความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และหลักนิติรัฐ (Rule of Law) เป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงานของสหประชาชาติ ...

ข้อ 10 กล่าวถึงการที่บุคคลใดอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือเสรีภาพขั้นพื้นฐานจากรัฐในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย จะต้องได้รับความยุติธรรม ในกระบวนการยุติธรรม โดยมีการเยียวยาเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพ อย่างเพียงพอ มีความเหมาะสม โดยมีการชดเชย การชดใช้ การฟื้นฟูและการไม่ถูกระทำซ้ำ

ข้อ 11 กล่าวถึงในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย รัฐจะต้องให้การเคารพและปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งหมด อันประกอบด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่มาตรการต่อต้านการก่อการร้ายบางกรณีนี้อาจมีผลกระทบต่อสิทธิเหล่านี้

ข้อ 12 กล่าวถึงระบบยุติธรรมทางอาญาที่ต้องมีประสิทธิภาพ ยุติธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ...

ข้อ 15 กล่าวถึงมาตรการตอบโต้การก่อการร้ายต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่มุ่งเน้นต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากชาติพันธุ์ เชื้อชาติ หรือศาสนา...

ข้อ 20 กล่าวถึงมาตรการต่อต้านการก่อการร้าย และการรักษาความมั่นคงของชาติของรัฐนั้น ต้องเป็นไปตามข้อผูกพันภายใต้กฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานและความปลอดภัยของปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กรทางสังคมต่างๆ ในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

ข้อ 21 กล่าวถึงความเสมอภาคทางเพศและการไม่เลือกปฏิบัติ จะถูกนำมาปฏิบัติใช้...

ข้อ 22 กล่าวถึงสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในการดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายที่รัฐต้องให้ความสนใจ ...

ข้อ 24 กล่าวถึงสิทธิของเด็ก ทั้งที่เป็นเหยื่อของการก่อการร้าย และเป็นพยานในคดีอาชญากรรม ควรได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับสิทธิ ศักดิ์ศรีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่บังคับใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก...

ข้อ 25 กล่าวถึงทุกรัฐในขณะที่มีการโต้ตอบการก่อการร้ายจะต้องคำนึงถึงและปกป้องสิทธิส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตราที่ 12 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและมาตรา 17 ของข้อตกลงว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยในเรื่องการสื่อสารดิจิทัลและบริการโทรศัพท์ที่ดำเนินการอย่างเหมาะสมในการเฝ้าระวังของการสื่อสาร

การสกัดกั้นการสื่อสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยการดำเนินการที่กระทบสิทธิส่วนบุคคลดังกล่าวจะถูกควบคุมโดยกฎหมายที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ มีความชัดเจน แน่นอน ครอบคลุมและไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ 26 กล่าวถึงสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (The International Convention on Civil and Political Rights : ICCPR) ...

ข้อ 32 กล่าวถึงการเคารพในสิทธิบุคคลเสมอกันในการพิจารณาของศาลและคณะตุลาการ (the rights to be equal before the courts and tribunals) ที่จะเป็นไปอย่างเปิดเผย ตามข้อ 14 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง...

ข้อ 33 กล่าวถึงมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายมีการดำเนินการมาตรการที่มีความสอดคล้องกับสิทธิที่บัญญัติไว้ในมาตราที่ 10 และ 11 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และในมาตราที่ 14 และ 15 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองอย่างชัดเจนและแนบแน่น

ข้อ 41 กล่าวถึงหน่วยงานต่างๆ เงินทุน และหลักสูตรต่างๆ ของสหประชาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้ายต่างมุ่งเน้นการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตลอดจนกระบวนการยุติธรรม และหลักนิติรัฐ (Rule of Law) ในขณะที่ต่อต้านการก่อการร้าย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.1.1.1.3 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC)

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) เป็นหนึ่งใน 6 เสาหลักของสหประชาชาติ และเป็นองค์กรในสหประชาชาติที่มีอิทธิพลรองลงมาจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้²⁶⁴

1. ธำรงรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศตามวัตถุประสงค์และหลักการของสหประชาชาติ

²⁶⁴ "คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ>

2. สอบสวนเกี่ยวกับกรณีพิพาทหรือสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทบกระทั่งระหว่างประเทศ

3. เสนอแนะวิธีที่จะใช้กรณีพิพาทเช่นว่านั้น หรือ เงื่อนไขที่ให้มีการตกลงปรองดองกัน

4. วางแผนเพื่อสถาปนาระบบการควบคุมกำลังอาวุธ

5. ค้นหาและวินิจฉัยว่ามีภัยคุกคามต่อสันติภาพ หรือ เป็นการกระทำที่รุกรานหรือไม่ แล้วเสนอแนะว่าควรจะปฏิบัติอย่างไร

6. เรียกร้องให้สมาชิกประเทศทำการลงโทษในทางเศรษฐกิจและใช้มาตรการอื่น ๆ ที่ไม่ถึงขั้นทำสงคราม เพื่อป้องกันมิให้เกิดหรือหยุดยั้งการรุกราน

7. ดำเนินการทางทหารตอบโต้ฝ่ายที่รุกราน

8. เสนอให้รับประเทศสมาชิกใหม่ รวมทั้งเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ในการที่จะเข้าเป็นภาคีตามกฎหมายของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

9. ทำหน้าที่ให้ภาวะทรัสตีของสหประชาชาติ ในเขตที่ถือว่ามีความสำคัญทางยุทธศาสตร์

10. เสนอแนะให้สมัชชาสหประชาชาติ แต่งตั้งตัวเลขาธิการ และร่วมกับสมัชชาในการเลือกตั้งผู้พิพากษาศาลโลก

11. ส่งรายงานประจำปีและรายงานพิเศษต่อสมัชชาสหประชาชาติ บรรดาประเทศสมาชิกของสหประชาชาติ ต่างตกลงยินยอมที่จะปฏิบัติตามข้อมติใด ๆ ของคณะมนตรีความมั่นคง ทั้งยังรับรองที่จะจัดกำลังกองทัพของตนให้แก่คณะมนตรีความมั่นคง หากขอร้อง รวมทั้งความช่วยเหลือและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นข้อมติสหประชาชาติซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) อันประกอบด้วยสมาชิก 15 คน ได้ตกลงรับข้อมตินั้นๆ คณะมนตรีความมั่นคงเป็นหน่วยงานในสังกัดสหประชาชาติซึ่งได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบขั้นต้นเป็นการธำรงรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ ข้อ 27 ให้อำนาจการออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่า ร่างข้อมติซึ่งไม่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณานั้นเป็นอันตกลงรับเมื่อมีสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงอย่างน้อย 9 คนลงคะแนนเสียงเห็นชอบ และไม่ถูกสมาชิก

ประจำคณะมนตรีความมั่นคงผู้ใดที่ยัง ส่วนข้อคิดว่าด้วยกระบวนการพิจารณานั้น เมื่อสมาชิกทั้ง 9 คน เห็นชอบก็เป็นอันใช้ได้²⁶⁵

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สำคัญ มี 6 ข้อมติ ประกอบด้วยข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1989 (2011) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2253 (2015)

(1) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) มีการกำหนดรายละเอียด ดังนี้

กำหนดให้รัฐต่างๆ ยึด และอายัดทรัพย์สินของบุคคลที่ได้รับการกำหนดชื่อ โดยคณะมนตรีฯ คือ กลุ่มตาลีบัน และกลุ่ม Al-Qaida รวมถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อโดยคณะมนตรีฯ รวมทั้งเงินที่ได้รับมาจากหรือเกิดจากทรัพย์สินของกลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida หรือมีการควบคุมโดยตรงหรือโดยอ้อมจากกลุ่มตาลีบัน Al-Qaida หรือโดยกิจการที่เป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยกลุ่มตาลีบัน หรือ Al-Qaida โดยการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น จะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านรัฐที่อยู่อาศัยหรือเป็นพลเมือง หรือจะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (Office of the Ombudsperson) ก็ได้²⁶⁶ เพื่อดำเนินการต่อก่อนเสนอให้คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) พิจารณา²⁶⁷

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) นี้ ข้อ 6 ของข้อมตินี้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ

²⁶⁵ เรื่องเดียวกัน.

²⁶⁶ สรุปความจาก United Nations and the Security Council Affairs Division "Focal Point for De-Listing," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/delisting>

²⁶⁷ สรุปความจาก United Nations and the Security Council Affairs Division, "Security Council Committee Pursuant to Resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) Concerning Isil (Da'esh) Al-Qaida and Associated Individuals Groups Undertakings and Entities," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: [HTTPS://WWW.UN.ORG/SC/SUBORG/EN/SANCTIONS/1267](https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1267)

(the Committee) ขึ้น โดยคณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิก 15 คนจากรัฐที่เป็นสมาชิก ในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ทั้ง 15 ชาติ คณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 นี้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้²⁶⁸

1. ดูแลการนำมาตรการการลงโทษไปปฏิบัติ²⁶⁹
2. พิจารณากำหนดชื่อบุคคลและนิติบุคคล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจากมติที่เกี่ยวข้อง
3. พิจารณาและตัดสินใจ เกี่ยวกับการขอยกเว้นจากมาตรการการลงโทษ
4. พิจารณาและตัดสินใจ เกี่ยวกับการเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อที่ถูกกำหนดในบัญชี Al-Qaida Sanctions List
5. ดำเนินการทบทวนตามรอบเวลาที่กำหนด หรือเป็นรายกรณีๆ เกี่ยวกับการเสนอชื่อให้เป็นรายชื่อที่ถูกกำหนดในบัญชี Al-Qaida Sanctions List
6. ตรวจสอบรายงานจัดทำโดยทีมเฝ้าติดตามตรวจสอบ (The Monitoring Team)²⁷⁰ ซึ่งเป็นคณะผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขา ทำหน้าที่ช่วยเหลือให้การสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 ในการประเมินและการดำเนินการต่อต้านการก่อการร้าย รวมทั้งพัฒนากระบวนการที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล²⁷¹
7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการลงโทษ
8. ดำเนินการประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า คณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 นี้ นั้น เป็นคณะกรรมการการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้าย ที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดมาตรการต่างๆ ให้แก่ประเทศภาคีในการดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์สินของบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายกลุ่ม Taliban ที่ต่อมาก่อความรับผิดชอบของคณะกรรมการการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้ายได้ขยายขอบเขต

²⁶⁸ สรุปลความจาก เรื่องเดียวกัน.

²⁶⁹ ดูเพิ่มเติมข้อ 6 ของข้อมติ UNSCR 1267

²⁷⁰ the Monitoring Team เป็นคณะทำงานด้านการวิเคราะห์และการเฝ้าติดตามการลงโทษตามมาตรการของมติ UNSCR 1526 (2004) และมติ UNSCR 2253 (2015)

²⁷¹ จุฑาทิพย์ มหาวิจิตร, "การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย" เอกสารศึกษามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 18.

ออกไปอย่างกว้างขวาง จากเดิมที่ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ได้จำกัดขอบเขตที่กลุ่ม Taliban ต่อมาข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1333 (2000) ได้ขยายขอบเขตครอบคลุมถึง Usama Bin Laden บุคคล และนิติบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ Al-Qaida และต่อมาในปี ค.ศ. 2006 ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ได้ขยายขอบเขตเพิ่มเติมโดยการให้นิยามความหมายของคำว่า “ผู้เกี่ยวข้อง” ซึ่งการเพิ่มนิยามดังกล่าวส่งผลให้เกิดการจัดกลุ่มบุคคลในรายชื่อผู้ก่อการร้าย เป็นผู้ก่อการร้ายในระดับประชาคมโลก โดยคณะกรรมการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้าย ประกอบด้วยสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) จำนวน 15 คน และในการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้ายนั้นจะต้องได้รับคะแนนเสียงเป็นฉันทามติ²⁷²

การพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้าย กระทำโดยวาระการประชุมปกติโดยวาระการประชุมพิเศษ หรือโดยการทำหนังสือแจ้งไม่คัดค้าน ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือภายใน 5 วัน หรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับardtตัดสินใจของประธานการประชุมของคณะกรรมการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้ายเป็นการประชุมปิด คณะกรรมการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้ายอาจเรียกประชุมแบบเป็นทางการหรือแบบไม่เป็นทางการก็ได้ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาจะกระทำได้โดยการประชุมแบบเป็นทางการเท่านั้น ในขณะที่การประชุมแบบไม่เป็นทางการใช้เป็นเวทีสนทนา โต๊ะเถียงและปรึกษาหารือร่วมกัน หลังจากได้พิจารณาการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้าย คณะกรรมการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้ายมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการไปยังคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)²⁷³

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้าย แบ่งได้ 2 ส่วน คือ การพิจารณากำหนดรายชื่อผู้ก่อการร้าย และการพิจารณาถอดถอนรายชื่อผู้ก่อการร้าย โดยการเฝ้าติดตามประมวผล และกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสมาชิกองค์การสหประชาชาติ รวมทั้งการรับรายงานจากสมาชิกและสรุปรายงานนำเสนอให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) รวมถึงให้คำแนะนำต่างๆ และชี้แจงแนวทางการปฏิบัติให้แก่ประเทศสมาชิก อีกทั้งรับผิดชอบการจัดทำและการปรับปรุงรายชื่อผู้ก่อการร้าย เพื่อนำเสนอต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ในทุกๆ 120 วัน (หรือ 4 เดือน)²⁷⁴

²⁷² เรื่องเดียวกัน., หน้า 17 - 18.

²⁷³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 18.

²⁷⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 18.

อย่างไรก็ดี UNSCR 1267 (1999) ไม่ได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความผิดทางอาญากรณีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจาก UNSCR 1267 (1999) มีมาตรการลงโทษ 3 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 การห้ามการเดินทาง (Travel Ban) โดยข้อ 4 (a) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตนหรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อเป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการโดยหรือในนาม เว้นแต่การบินที่ได้รับอนุมัติล่วงหน้าจากคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) บนพื้นฐานของความต้องการด้านมนุษยธรรม รวมทั้งการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การประกอบพิธีฮัจญ์

ด้านที่ 2 เกี่ยวกับการยึดอายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) โดยข้อ 4 (b) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องดำเนินการยึด อายัดทรัพย์สินที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) โดยไม่ชักช้า (without delay) โดยคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) อาจอนุญาตให้งดเว้นการยึด อายัดทรัพย์สินได้เป็นกรณีๆ ไป บนพื้นฐานของความต้องการด้านมนุษยธรรม

ด้านที่ 3 การป้องกันการใช้อินแดนตั้งค่ายพัก โดยข้อ 1 กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการป้องกันไม่ให้ดินแดนของตนถูกใช้เป็นที่ตั้งค่ายของผู้ก่อการร้าย เพื่อใช้ในการเตรียมการก่อการร้ายหรือการจี้ตั้งองค์กรเพื่อปฏิบัติการก่อการร้ายต่อรัฐ พลเรือน

(2) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ; UNSCR 1373 (2001) ที่รัฐแต่ละรัฐสามารถพิจารณากำหนดรายชื่อได้เอง หากรายชื่อเหล่านั้นมีลักษณะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 นี้ ประกอบด้วยมาตรการด้านการเงิน การเมือง การตรวจตนเข้าเมือง การแลกเปลี่ยนข่าวกรอง และการเจ้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและพิธีสารที่เกี่ยวข้องของสหประชาชาติ 13 ฉบับ อีกทั้งมีการจัดตั้งคณะกรรมการการต่อต้านการก่อการร้าย (UN Counter Terrorism Committee – CTC) ทำหน้าที่ติดตามการนำข้อมติของคณะมนตรี

ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติไปปฏิบัติของรัฐภาคีสมาชิก²⁷⁵ และจัดตั้งสำนักผู้บริหารด้านการต่อต้านการก่อการร้ายแห่งสหประชาชาติ (Counter Terrorism Executive Direction – CTED) เป็นกลไกรับรองการดำเนินการตามข้อมติ²⁷⁶ ข้อมติฯ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 (a) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ร่วมกันป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข้อ 1 (b) กล่าวถึงการกำหนดให้การจัดหาหรือรวบรวมเงินไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมโดยคนชาติหรือคนที่อยู่ในดินแดนของรัฐ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการก่อการร้ายเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ข้อ 1 (c) กล่าวถึงการอายัดเงินและทรัพย์สินโดยไม่ชักช้า (without delay) ของผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทน หรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น

ข้อ 1 (d) กล่าวถึงการห้ามรัฐหรือบุคคลใด ๆ หรือนิติบุคคลภายในดินแดนของตนจัดหาเงินทุน ทรัพย์สิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรือทางการเงินหรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์ของของผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทน หรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น

ข้อ 2 (e) กล่าวถึงการที่ทุกรัฐต้องให้หลักประกันว่าผู้มีส่วนในการสนับสนุนทางการเงิน การวางแผน หรือปฏิบัติการก่อการร้าย หรือให้การสนับสนุนการก่อการร้ายต้องถูกนำตัวมาดำเนินการตามกฎหมายและให้หลักประกันว่ากฎหมายและกลไกข้อบังคับภายในรัฐต้องระบุให้การก่อการร้ายเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญาร้ายแรง และต้องกำหนดบทลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำนั้นๆ

ข้อ 2 (g) กล่าวถึงการป้องกันการเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายหรือกลุ่มผู้ก่อการร้ายด้วยวิธีการควบคุมชายแดนที่มีประสิทธิภาพ ที่มีการตรวจสอบเอกสารบัตรประจำตัวและเอกสารเดินทาง และมีมาตรการป้องกันการปลอมแปลง ปลอมหรือใช้เอกสารระบุตัวตนหรือเอกสารการเดินทางปลอม

²⁷⁵ Sarah Shit & Ronald Wong, "The Changing Scope of Human Rights in the Context of Counter-Terrorism in Singapore: A Comparative Perspective," *Jindal Global Law Review* Volume 2, Issue 2 (March 2011), p.159.

²⁷⁶ จุฑาทิพย์ มหาวิจิตร, "การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.", หน้า 15.

ข้อ 3 (f) กล่าวถึงการที่รัฐต้องใช้มาตรการที่เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศและและกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งมาตรฐานสากลของสิทธิมนุษยชน ก่อนที่จะให้สถานะผู้ลี้ภัยแก่ผู้ขอลี้ภัย เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ขอลี้ภัยไม่ได้วางแผน สนับสนุน หรือเข้าร่วมการก่อการร้าย

ข้อ 4 กล่าวถึงการเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกันระหว่างการก่อการร้ายระหว่างประเทศ องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบค้ายาเสพติด การฟอกเงิน การค้าอาวุธผิดกฎหมาย และการขนย้ายอย่างผิดกฎหมายของนิวเคลียร์ เคมี ชีวภาพ และวัตถุที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ดังนั้นจึงต้องการเพิ่มการประสานความร่วมมือระดับระดับชาติ ระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อต่อต้านภัยคุกคามร้ายแรงระดับโลก และคุกคามการรักษาความปลอดภัยระหว่างประเทศ

(3) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) มีการกำหนดรายละเอียด ดังนี้

กำหนดเงินหรือทรัพย์สินบางประเภทให้ได้รับการยกเว้นจากการถูกยึด आयัดตามข้อผูกพันตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) หรือข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) เพื่อมนุษยธรรม²⁷⁷ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 กล่าวถึงกำหนดให้บทบัญญัติของวรรค 4 (ข) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้นำมาบังคับใช้กับเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะดังนี้

(ก) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการชำระเงินสำหรับอาหาร ค่าเช่าหรือค่าสินเชื่ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและการรักษาทางการแพทย์ ภาษี เบี้ยประกันและค่าสาธารณูปโภคคิดค่าบริการ หรือการชำระเงินค่าบริการของนักศึกษาในพื้นที่ที่สมเหตุสมผล และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางกฎหมาย หรือค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการประจำของโฮลดิ้ง หรือการบำรุงรักษาของเงินทุน หรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ถูกยึด आयัด

²⁷⁷ United Nations "Security Council Adopts Humanitarian Exemptions to Sanctions against Al-Qaida," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 20 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=5728&Cr=qaida&Cr1>

(ข) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ ที่ได้รับอนุญาตจาก คณะกรรมการแล้ว

ข้อ 2 กล่าวถึงรัฐต่างๆ อาจจะอนุญาตเพิ่มเติมนอกเหนือไปจาก บทบัญญัติของวรรค 4 (ข) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ของ

(ก) ดอกเบี้ยหรือรายได้อื่น ๆ จากบัญชีทรัพย์สินเหล่านั้น หรือ

(ข) การจ่ายชำระเงินตามข้อตกลง สัญญา หรือภาระผูกพัน ซึ่งข้อตกลง สัญญาหรือภาระผูกพันเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกดำเนินการตาม ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง...

(4) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) มีการกำหนดรายละเอียด ดังนี้

ข้อ 7 กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ดำเนินการให้ครบถ้วน ตามมาตรฐานสากลตามข้อแนะนำ 40 + 9 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF)

(5) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1989 (2011) ; UNSCR 1989 (2011) มีการกำหนดรายละเอียด ดังนี้

ในส่วนเกริ่นนำของข้อมตินี้ กล่าวถึงการก่อการร้ายว่าเป็นหนึ่งในภัยคุกคามที่ร้ายแรงต่อสันติภาพและความปลอดภัยมากที่สุด...

ข้อ 1 กล่าวถึงบัญชีที่ถูกกำหนดรายชื่อ (designated) ตาม มาตรการต่อต้านการก่อการร้ายตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องนั้น ถูกแยกบัญชีรายชื่อออกเป็น 2 ส่วน²⁷⁸ โดยส่วนหนึ่งเป็นบัญชีรายชื่อบุคคลธรรมดาที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ Al-Qaida เรียกว่า “บุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม Al-Qaida (Individuals associated with Al-Qaida) อีกส่วนหนึ่งเป็นบัญชีนิติบุคคล หรือกลุ่มอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ Al-Qaida เรียกว่า “นิติบุคคลหรือกลุ่มอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม Al-Qaida (“Entities and other groups and undertakings associated with Al-Qaida”) ซึ่งบัญชีรายชื่อรวม

²⁷⁸ สรุปลความจาก United Nations and the Security Council Affairs Division, "Security Council Committee Pursuant to Resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) Concerning Isil (Da'esh) Al-Qaida and Associated Individuals Groups Undertakings and Entities."

(the Consolidated List) ที่ประกอบด้วยบัญชีทั้ง 2 ส่วนดังกล่าว รู้จักกันทั่วไปในชื่อว่า “ Al-Qaida Sanctions List”

ข้อ 1 (a) กล่าวถึงการอายัดเงินและทรัพย์สินโดยไม่ชักช้า (without delay) ของผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทน หรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น เพื่อให้มั่นใจว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับเงินทุน สินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ทั้งทางตรง หรือทางอ้อม โดยบุคคลสัญชาติของตนหรือที่อยู่ในดินแดนของตน

ข้อ 1 (b) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าของ เว้นแต่เป็นการบินเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมสำเร็จลุล่วง หรือได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ข้อ 1 (c) กล่าวถึงกำหนดให้ในเรื่องอาวุธและยุทธโศปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทุกชนิด อะไหล่ และความช่วยเหลือคำแนะนำทางเทคนิคหรือการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทหาร รัฐต่างๆ ต้องป้องกันการจัดหา ทั้งการจัดหาโดยตรงหรือทางอ้อม ต้องป้องกันการค้าขายและขนถ่ายจากดินแดนของตนหรือจากภายนอกดินแดนตน ต้องป้องกันการใช้ธงของเรือหรือเครื่องบินของรัฐตน

ข้อ 1 (d) กล่าวถึงการห้ามรัฐหรือบุคคลใด ๆ หรือนิติบุคคลภายในดินแดนของตนจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรือทางการเงิน หรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์ของของผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทน หรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น

ข้อ 2 (e) กล่าวถึงการที่ทุกรัฐต้องให้หลักประกันว่าผู้มีส่วนในการสนับสนุนทางการเงิน การวางแผน หรือปฏิบัติการก่อการร้าย หรือให้การสนับสนุนการก่อการร้ายต้องถูกนำตัวมาดำเนินการตามกฎหมายและให้หลักประกันว่ากฎหมายและกฎข้อบังคับภายในรัฐต้องระบุให้การก่อการร้ายเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญาร้ายแรง และต้องกำหนดบทลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำนั้นๆ

ข้อ 41 กล่าวถึงให้ทุกรัฐสมาชิกดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรฐานสากลของคำแนะนำเกี่ยวกับการฟอกเงิน 40 ข้อ และคำแนะนำพิเศษเกี่ยวกับการก่อการร้าย 9 ข้อ ของ the Financial Action Task Force's (FATF) โดยเฉพาะคำแนะนำเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในคำแนะนำพิเศษข้อที่ 3 เพื่อให้การต่อต้านการก่อการร้ายมีประสิทธิภาพ

(6) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2253 (2015) ; UNSCR 2253 (2015) มีการกำหนดรายละเอียด ดังนี้

ข้อ 1 กล่าวถึงการขยายหลักเกณฑ์การกำหนดรายชื่อบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กิจการ หรือกลุ่มอื่นๆ ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1989 (2011) และที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะกรรมการ²⁷⁹ ทำหน้าที่พิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กิจการ หรือกลุ่มอื่นๆ ที่สนับสนุนรัฐอิสลามแห่งอิรักและลิแวนต์ (The Islamic State of Iraq and the Levant ; ISIL หรือชื่อในภาษาอาหรับว่า Da'esh)²⁸⁰ มาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อที่ถูกกำหนดที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อว่า ISIL (Da'esh) & Al-Qaida Sanctions List

ข้อ 16 กล่าวถึงให้ทุกรัฐสมาชิกปฏิบัติตามมาตรฐานสากลให้ครบถ้วน โดยนำข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force ; FATF) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำแนะนำข้อที่ 6 การลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย...

ข้อ 19 กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐสมาชิกตามข้อ 1(d) ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ในการห้ามจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์อื่นใดแก่องค์กรก่อการร้ายหรือตัวบุคคลผู้ก่อการร้าย รวมถึงไม่จำกัดเฉพาะการรับสมัคร การฝึกอบรม การเดินทาง แม้ในกรณีไม่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการกระทำการก่อการร้ายที่เฉพาะเจาะจงก็ตาม

²⁷⁹ คือ คณะกรรมการ 1267/1989 Al-Qaida Sanctions Committee ซึ่งรู้จักกันทั่วไปในชื่อว่า “1267/1989/2253 ISIL (Da'esh) and Al-Qaida Sanctions Committee”

²⁸⁰ หรือเรียกอีกชื่อว่า รัฐอิสลามอิรักและซีเรีย (Islamic State of Iraq and Syria ; ISIS)

ข้อ 21 กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐสมาชิกในการดำเนินการอย่างจริงจังและเด็ดขาดเกี่ยวกับการตัดกระแสเงินทุน และทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลตามบัญชีรายชื่อ ISIL (Da'esh) & Al-Qaida Sanctions List โดยตระหนักถึงคำแนะนำของ FATF และมาตรฐานสากลในการป้องกันการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องขององค์การไม่แสวงหากำไร ระบบการโอนเงินทางเลือกที่ไม่เป็นทางการ และการขนเงินสดข้ามแดน

3.1.1.2 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายขององค์การสหประชาชาติ (UN) นี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

3.1.1.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection) ด้วยหลักผู้ซื้อโดยสุจริต (bona fide purchasers) ที่หากผู้ซื้อได้จ่ายค่าตอบแทนอย่างสมเหตุสมผล และไม่รู้ว่ทรัพย์สินดังกล่าวถูกใช้ไปในทางผิดกฎหมาย โดยในช่วงเวลาที่ซื้อขายกันผู้ซื้อไม่รู้ถึงเหตุที่ทรัพย์สินจะถูกยึดอายัดทรัพย์สิน โดยหลักการนี้ในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) มีการบัญญัติไว้ในอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) มาตรา 8 (5) ที่บัญญัติถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับการริบทรัพย์สินนี้ไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามที่เจตนาสุจริต (The rights of bona fide third parties)

กล่าวคือ มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้ายนั้น หากต่อมาวัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ดังกล่าวถูกจำหน่ายไปแก่บุคคลภายนอกอย่างสุจริตเสียค่าตอบแทน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามดังกล่าวย่อมไม่ได้รับการคุ้มครองไม่ถูกยึดอายัดแต่อย่างใด (Third party protection)

(2) สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ด้านเสรีภาพของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements)

การเคลื่อนย้ายเงินทุนเป็นเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับมิติทางเศรษฐกิจของบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ตามที่มีอิสระเสรีในการตัดสินใจเกี่ยวกับเงินทุนของตนว่าจะให้เงินทุนดังกล่าวทั้งในรูปแบบที่เป็นเงินสดหรือตราสารทางการเงินนั้นควรถูกโยกย้ายหรือลงทุนในธุรกิจใด ที่ไหน อย่างไร และเมื่อใด เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจของตนเองอย่างแท้จริงโดยปราศจากอุปสรรคขัดขวางการเคลื่อนย้ายเงินทุนดังกล่าว

การคุ้มครองเสรีภาพของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements) ในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) บัญญัติไว้ในมาตรา 18 (2) b ของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ที่บัญญัติถึงรัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือกันในการมีมาตรการในการตรวจสอบหรือเฝ้าระวังการขนเงินสดหรือตราสารการเงินผ่านแดน แต่มาตรการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพในด้านเสรีภาพของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements)

(3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพของมนุษย์

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) ข้อ 1 กล่าวถึงการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องนั้น ไม่ให้นำมาบังคับใช้กับเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะ (ก) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการชำระเงินสำหรับอาหาร ค่าเช่าหรือค่าสินเชื่ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และการรักษาทางการแพทย์ ภาษี เบี้ยประกันและค่าสาธารณูปโภคคิค่าบริการ หรือการชำระเงินค่าบริการของนักวิชาชีพในอัตราที่สมเหตุสมผล และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางกฎหมาย หรือค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการประจำของโฮลดิ้ง หรือการบำรุงรักษาของเงินทุนหรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ถูกยึดอายัด หรือ (ข) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว อีกทั้งในข้อ 2 ของข้อมตินี้ยังกล่าวถึงการที่รัฐต่างๆ อาจจะอนุญาตเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากบทบัญญัติของวรรค 4 (ข) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ของ (ก) ดอกเบี้ยหรือรายได้อื่น ๆ จากบัญชีทรัพย์สินเหล่านั้น หรือ (ข) การจ่ายชำระเงินตาม ข้อตกลง สัญญา หรือภาระผูกพัน ซึ่งข้อตกลง สัญญาหรือภาระผูกพันเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีทรัพย์สิน เหล่านี้จะถูกดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ในข้อ 4 (a) ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) ยังกล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดน ของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อ เป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการ โดยหรือในนาม เว้นแต่บนพื้นฐานของความต้องการด้านมนุษยธรรม รวมทั้งการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การประกอบพิธีฮัจญ์

อีกทั้งข้อ 4 (b) ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) ยังกล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทาง เศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) อาจอนุญาตให้งดเว้นการยึดอายัดทรัพย์สินได้เป็นกรณีๆ ไป บนพื้นฐานของ ความต้องการด้านมนุษยธรรมได้อีกด้วย

กล่าวคือ การงดเว้นการดำเนินการยึดอายัดเงินทุนและสินทรัพย์ ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ การอนุญาตให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามา ในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และการอนุญาตให้เครื่องบินใด ๆ บินออก จากอาณาเขตหรือดินแดนตน ซึ่งการงดเว้นการดำเนินการดังกล่าวเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม และค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพของมนุษย์ดังกล่าวเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่วนบุคคลในด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและ ค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพของมนุษย์ ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN)

(4) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง
ในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication)

การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ที่ห้ามมิให้รัฐหรือบุคคลใดรบกวนหรือแทรกแซงการสื่อสาร ยกเว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจ

เจ้าหน้าที่รัฐไว้อย่างชัดเจนว่าสามารถกระทำได้เพื่อคุ้มครองความมั่นคงของรัฐหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนี้ การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวในเรื่องการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication) ยังเป็นหลักสิทธิมนุษยชนประการหนึ่งที่กำหนดให้ความคุ้มครองในเรื่องนี้แก่ผู้ต้องขังด้วยในฐานะที่ผู้ต้องขังเป็นประชาชนคนหนึ่งในสังคม จึงมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม การติดต่อจากญาติพี่น้องและบุคคลใกล้ชิดตามสมควร²⁸¹

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication) ของผู้ต้องขังในการมีสิทธิได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอกนี้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 9 (3) ของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ว่าบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนี้มีสิทธิที่จะติดต่อสื่อสารโดยไม่ชักช้ากับตัวแทนที่เหมาะสมที่ใกล้ที่สุดของรัฐซึ่งบุคคลนั้นเป็นคนในสัญชาติ หรือเป็นตัวแทนของรัฐที่มีสิทธิในการคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำผิด หากบุคคลนั้นเป็นคนไร้สัญชาติให้ติดต่อรัฐซึ่งบุคคลนั้นพำนักอาศัยอยู่ในอาณาเขต สิทธิที่จะติดต่อสื่อสารโดยไม่ชักช้ากับตัวแทนของรัฐเข้าเยี่ยม นอกจากนี้ ในมาตรา 9 (5) ของอนุสัญญานี้ยังบัญญัติถึงการดำเนินการตามมาตรการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนี้จะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของรัฐภาคีที่มีเขตอำนาจที่จะเชิญคณะกรรมการกาชาดสากลเข้ามาติดต่อและเยี่ยมผู้กระทำผิดอีกด้วย

(5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล

การคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับความรับผิดของบุคคลที่สาม (Third party protection) ด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูลซึ่งบุคคลที่สามดังกล่าวมีเจตนาสุจริต (The rights of bona fide third parties) ในการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากเหตุที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องทำการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นแก่หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) บัญญัติไว้ในมาตรา 18 (1) (iii) ของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism)

²⁸¹ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, สิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2540), หน้า 183.

ที่กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่จะต้องรายงานการทำธุรกรรมโดยทันที ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทราบถึงธุรกรรมที่ซับซ้อน มีขนาดใหญ่กว่าปกติ และมีรูปแบบที่ผิดปกติ ที่ไม่อาจเห็นถึงความมุ่งหมายทางกฎหมายได้อย่างชัดเจน โดยไม่ต้องเกรงว่าจะต้องรับผิดทางอาญา หรือทางแพ่งในการละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล หากการรายงานการทำธุรกรรมนั้นเป็นไปโดยสุจริต

ดังนั้นหากสถาบันการเงินกระทำการโดยสุจริตในการรายงานการทำธุรกรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทราบแม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด สถาบันการเงินนั้นก็ไม่ต้องรับผิดทั้งทางอาญา หรือทางแพ่งด้วยเหตุที่สถาบันการเงินนั้นกระทำการละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูลการทำธุรกรรมดังกล่าวซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำการละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล

(6) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) มีการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ที่บุคคลที่ถูกดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวเมื่อได้รับทราบว่าได้ดำเนินการตามมาตรการนี้แล้วนั้น บุคคลดังกล่าวย่อมสามารถนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาต่อหน่วยงานภาครัฐหรือศาลยุติธรรมได้ตามกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเปิดเผย

สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) นี้พบได้ในข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 32 ที่กล่าวถึงสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ที่บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการพิจารณาของศาลและคณะตุลาการ (the rights to be equal before the courts and tribunals) ที่จะเป็นอย่างเปิดเผย นอกจากนี้ยังพบได้ในข้อ 12 ของข้อมตินี้ ที่กล่าวถึงระบบยุติธรรมทางอาญาที่ต้องมีประสิทธิภาพ ยุติธรรม ความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบอีกด้วย

(7) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) มีการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to

an effective legal remedy) ซึ่งพบได้ในอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) มาตรา 8 (4) ที่บัญญัติถึงรัฐภาคีสามารถจัดตั้งกลไกในการจัดสรรเงินทุนที่ได้มาจากการริบทรัพย์ เพื่อชดเชยให้กับเหยื่อผู้เสียหายหรือครอบครัวของพวกเขาจากการกระทำที่ผิด รวมทั้งยังพบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) ได้ในข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 10 ที่กล่าวถึงการที่บุคคลใดอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเสรีภาพขั้นพื้นฐานจากรัฐในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย จะต้องได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม โดยมีการเยียวยาเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ มีความเหมาะสม โดยมีการชดเชย การชดใช้ การฟื้นฟูและการไม่ถูกกระทำซ้ำ

การที่รัฐภาคีต้องจัดตั้งกลไกในการจัดสรรเงินทุนที่ได้มาจากการริบทรัพย์ เพื่อชดเชยให้กับเหยื่อผู้เสียหายหรือครอบครัวของพวกเขาจากการกระทำที่ผิด และการที่บุคคลผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเสรีภาพขั้นพื้นฐานจากรัฐในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้ายจะต้องได้รับมีการเยียวยาเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ มีความเหมาะสม โดยมีการชดเชย การชดใช้ การฟื้นฟูและการไม่ถูกกระทำซ้ำดังกล่าว นั้น เป็นจึงเป็นการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) จากมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN)

CHULALONGKORN (8) สิทธิเด็ก (Rights of the Child)

เด็กมีสิทธิขั้นพื้นฐาน 4 ประการ ประกอบด้วยสิทธิในการอยู่รอด (Right of Survival) ในการมีชีวิตรอดและส่งเสริมชีวิต ได้รับความรักความเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคม การได้รับการเลี้ยงดูการให้ทักษะชีวิตที่ถูกต้อง สิทธิในการปกป้องคุ้มครอง (Right of Protection) จากการเลือกปฏิบัติ การล่วงละเมิด การทำร้ายร่างกาย การถูกทอดทิ้ง ความยุติธรรมต่อผู้เยาว์ สิทธิในการพัฒนา (Right of Development) ในการได้รับการศึกษา การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาสุขภาพร่างกาย และสิทธิในการมีส่วนร่วม (Right of Participation) ในการแสดงทัศนะของเด็ก การแสดงความคิดเห็น บทบาทในชุมชน²⁸²

²⁸² คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเรื่องเด็ก องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, สิทธิเด็ก Rights of the Child (กรุงเทพฯ, 2536)., หน้า 30 – 37.

ในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) นั้น สิทธิเด็ก (Rights of the Child) ดังกล่าวได้รับการคุ้มครองด้วย โดยข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 24 กล่าวถึงสิทธิของเด็ก ทั้งที่เป็นเหยื่อของการก่อการร้าย และเป็นพยานในคดีอาชญากรรม ควรได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับสิทธิ ศักดิ์ศรี ตามกฎหมายระหว่างประเทศที่บังคับใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ดังนั้น การปฏิบัติต่อเด็กทั้งที่เป็นเหยื่อของการก่อการร้าย และเป็นพยานในคดีอาชญากรรมต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับสิทธิของเด็กตามที่กฎหมายระหว่างประเทศให้ความคุ้มครองสิทธิเด็ก (Rights of the Child) ดังกล่าวไว้

(9) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic , Social and Cultural Rights)

ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 11 กล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ว่าในขณะที่การต่อต้านการก่อการร้าย รัฐจะต้องให้การเคารพและปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งหมด อันประกอบด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic , Social and Cultural Rights) ที่มาตรการต่อต้านการก่อการร้ายบางกรณีนี้อาจมีผลกระทบต่อสิทธิเหล่านี้

กล่าวคือ สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic , Social and Cultural Rights) นั้น ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติรับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2509 มีผลใช้บังคับกับภาคีเมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2519 มีสาระสำคัญของสิทธิประกอบด้วย สิทธิในการทำงานและสภาพการทำงานที่เหมาะสมและเป็นธรรม สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการ และการประกันสังคม การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว สิทธิที่จะมีมาตรฐานชีวิตที่ดีเพียงพอ สิทธิในสุขภาพ สิทธิในการศึกษา และสิทธิในวัฒนธรรมและประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสิทธิดังกล่าวในขณะที่การต่อต้านการก่อการร้าย รัฐจะต้องให้การเคารพ และปกป้องสิทธินี้

(10) เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม : ด้านสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก

ในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ต้องเคารพเสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคมในด้านสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (The International Convention on Civil and Political Rights : ICCPR) เป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 26 บัญญัติว่าสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองต้องได้รับการเคารพปกป้อง

(11) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 25 กล่าวถึงทุกรัฐในขณะที่มีการโต้ตอบการก่อการร้ายจะต้องคำนึงถึงและปกป้องสิทธิส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและข้อตกลงว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยในเรื่องการสื่อสารดิจิทัลและบริการโทรศัพท์ที่ดำเนินการอย่างเหมาะสมในการเฝ้าระวังของการสื่อสาร การสกัดกั้นการสื่อสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยการดำเนินการที่กระทบสิทธิส่วนบุคคลดังกล่าวจะถูกควบคุมโดยกฎหมายที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ มีความชัดเจน แน่นนอน ครอบคลุมและไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งการบัญญัติดังกล่าวแสดงถึงสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Right to the Protection of personal data) ที่บุคคลต่างๆ ต้องได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) โดยทุกคนมีสิทธิที่ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดบนพื้นฐานความยินยอมของผู้เกี่ยวข้องหรือกฎหมายอนุญาตไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้

ดังนั้น การดำเนินการในเรื่องการสื่อสารดิจิทัลและบริการโทรศัพท์ที่ดำเนินการอย่างเหมาะสมในการเฝ้าระวังของการสื่อสาร การสกัดกั้นการสื่อสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ที่การดำเนินการกระทบสิทธิส่วนบุคคลดังกล่าวจะถูกควบคุมโดยกฎหมายที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ มีความชัดเจน แน่นนอน ครอบคลุมและไม่เลือกปฏิบัติที่บุคคลต่างๆ ต้องได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) นั้น จึงเป็น

การคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN)

3.1.1.2.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(1) การตรวจสอบความชอบจากศาล (Judicial Review)

ข้อ 10 ของข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) กล่าวถึงการที่บุคคลใดอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเสรีภาพขั้นพื้นฐานจากรัฐในขณะที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย จะต้องได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งตามข้อ 32 ของข้อมตินี้ยังกล่าวถึงการเคารพในสิทธิบุคคลที่เสมอกันในการพิจารณาของศาลและคณะตุลาการ (the rights to be equal before the courts and tribunals) ที่จะเปิดไปอย่างเปิดเผย จากการบัญญัติสิทธิของบุคคลดังกล่าวข้างต้นแสดงเป็นนัยให้เห็นว่าบุคคลทุกคนสามารถใช้สิทธิทางศาลในการให้ศาลตรวจสอบความชอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ เรียกการดำเนินการของศาลเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนลักษณะนี้ว่า Judicial Review

(2) การบัญญัติการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ไว้ในกฎหมาย

ข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 25 กล่าวถึงทุกรัฐในขณะที่มีการโต้ตอบการก่อการร้ายจะต้องคำนึงถึงและปกป้องสิทธิส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและข้อตกลงว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยการดำเนินการที่กระทบสิทธิส่วนบุคคลจะถูกควบคุมโดยกฎหมายที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ครอบคลุม และไม่เลือกปฏิบัติ และมาตรา 18 (1) ของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ที่บัญญัติถึงรัฐภาคีจะต้องให้ความร่วมมือในปรับปรุงกฎหมายภายในเพื่อป้องกันการกระทำความผิดของบุคคล จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นแสดงเป็นนัยให้เห็นว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับการคุ้มครอง โดยที่สิทธิและเสรีภาพใดจะถูกกระทบมาน้อยเพียงใดต้องอยู่ภายใต้กรอบเท่าที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น

(3) การพิจารณาในรูปของคณะกรรมการ

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) นั้นอาจกระทำผ่านคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจในการพิจารณาดำเนินการต่างๆ ที่เป็นผลให้เกิดการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังเห็นได้จากมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาของคณะกรรมการนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; UNSCR 1452 (2002) ข้อ 1 ที่บัญญัติถึงการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องนั้น ไม่ให้นำมาบังคับใช้กับเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว ดังนั้นการพิจารณาของคณะกรรมการจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) ข้อ 4 (a) ที่บัญญัติถึงมาตรการด้านเกี่ยวกับการห้ามการเดินทาง (Travel Ban) ซึ่งการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อ เป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการโดยหรือในนาม เว้นแต่การบินที่ได้รับอนุมัติล่วงหน้าจากคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999)

นอกจากนี้ยังเห็นได้จาก*ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1989 (2011) ; UNSCR 1989 (2011) ข้อ 1 (b)* ที่กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าของ เว้นแต่เป็นการบินเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมสำเร็จลุล่วง หรือได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

(4) การกำหนดรอบระยะเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

การดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อ 6 กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ (the Committee) ขึ้น โดยคณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิก 15 คนจากรัฐที่เป็นสมาชิกในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ทั้ง 15 ชาติ มีอำนาจหน้าที่ส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการดำเนินการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามรอบเวลาที่กำหนด หรือเป็นรายกรณีๆ เกี่ยวกับการเสนอชื่อหรือเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยรอบระยะเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น กำหนดไว้อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

3.1.1.3 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด ว่ามีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัดตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN)

3.1.1.3.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด**(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)**

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) มาตรการด้านเกี่ยวกับการยึดอายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) กำหนดให้รัฐต่างๆ ยึด และอายัดทรัพย์สินของบุคคลที่ได้รับการกำหนดชื่อ โดยคณะมนตรีฯ คือ กลุ่มตาลีบัน และกลุ่ม Al-Qaida รวมถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อโดยคณะมนตรีฯ รวมทั้งเงินที่ได้รับมาจากหรือเกิดจากทรัพย์สินของกลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida หรือมีการควบคุมโดยตรงหรือโดยอ้อมจากกลุ่มตาลีบัน Al-Qaida หรือโดยกิจการที่เป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยกลุ่มตาลีบัน หรือ Al-Qaida โดยข้อ 4 (b) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพย์สินทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) โดยไม่ชักช้า (without delay) โดยคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ

UNSCR 1267 (1999) อาจอนุญาตให้งดเว้นการยึดอายัดทรัพย์สินได้เป็นกรณีๆ ไป บนพื้นฐานของความต้องการด้านมนุษยธรรม

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ; UNSCR 1373 (2001) ข้อ 1 (c) กล่าวถึงการอายัดเงินและทรัพย์สินโดยไม่ชักช้า (without delay) ของผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทนหรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1989 (2011) ; UNSCR 1989 (2011) ข้อ 1 (a) กล่าวถึงการอายัดเงินและทรัพย์สินโดยไม่ชักช้า (without delay) ของผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทนหรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น เพื่อให้มั่นใจว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับเงินทุน สินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ทั้งทางตรง หรือทางอ้อม โดยบุคคลสัญชาติของตน หรือที่อยู่ในดินแดนของตน

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2253 (2015) ; UNSCR 2253 (2015) ข้อ 19 กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐสมาชิกตามข้อ 1(d) ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ในการห้ามจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์อื่นใดแก่องค์กรก่อการร้ายหรือตัวบุคคลผู้ก่อการร้าย รวมถึงไม่จำกัดเฉพาะการรับสมัคร การฝึกอบรม การเดินทาง แม้ในกรณีไม่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการกระทำการก่อการร้ายที่เฉพาะเจาะจงก็ตาม

กล่าวคือ การยึด อายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) ที่อยู่ในรูป เงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ การห้ามจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้แก่การก่อการร้าย และของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทนหรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น นั้นเป็นการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) อันเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลดังกล่าว

(2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเดินทาง
(Freedom of Movement)

บุคคลทั่วไปย่อมมีสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ไปที่ใดในเขตแดนของรัฐที่ตนอาศัยอยู่หรือถือสัญชาติอย่างอิสระเสรีได้ การที่รัฐจะห้ามไม่ให้บุคคลในสัญชาติของตนเดินทางเข้ามาหรือออกไปจากดินแดนของตนโดยปกติทำได้ ยกเว้นอาจมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อจำกัดเสรีภาพนี้ด้วยเหตุผลเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ โดยเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) เป็นธรรมชาติและเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายระหว่างประเทศ²⁸³ เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR) เป็นต้น

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) มาตรการด้านเกี่ยวกับการห้ามการเดินทาง (Travel Ban) ข้อ 4 (a) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตนหรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อเป็นเจ้าของ เข้า หรือดำเนินการโดยหรือในนาม เว้นแต่การบินที่ได้รับอนุมัติล่วงหน้าจากคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) บนพื้นฐานของความต้องการด้านมนุษยธรรม รวมทั้งการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การประกอบพิธีฮัจญ์

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1989 (2011) ; UNSCR 1989 (2011) ข้อ 1 (b) กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องป้องกันไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

²⁸³ Beyani Chaloka Human Rights Standard and the Movement of People with States (Oxford Oxford University Press, 2000)., p.3.

ที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าของ เว้นแต่เป็นการบินเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมสำเร็จลุลวง หรือได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ดังนั้น การไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อ เป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการโดยหรือในนามนั้น เป็นมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ของบุคคลดังกล่าว

(3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence) ของบุคคลนั้นนำมาบัญญัติแสดงเป็นนัยไว้ในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) ข้อ 1 เกี่ยวกับการป้องกันการใช้อินแดนตั้งค่ายพักที่กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการป้องกันไม่ให้ดินแดนของตนถูกใช้เป็นที่ตั้งค่ายของผู้ก่อการร้าย เพื่อใช้ในการเตรียมการก่อการร้ายหรือการจี้ตั้งองค์กร เพื่อปฏิบัติการก่อการร้ายต่อรัฐหรือต่อพลเรือน

กล่าวคือ โดยทั่วไปทุกคนมีอิสระเสรีในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย (Freedom of Residence) ภายในพรมแดนของแต่ละรัฐ ซึ่งการจำกัดเสรีภาพจะกระทำได้เฉพาะเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมืองหรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์เท่านั้น ดังนั้นการที่ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) ข้อ 1 เกี่ยวกับการป้องกันการใช้อินแดนตั้งค่ายพักของผู้ก่อการร้ายเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐและความสงบเรียบร้อย จึงแสดงเป็นนัยถึงการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence) ของบุคคลตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN)

3.1.1.4 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิภาพของมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) จะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.1.1.4.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) ซึ่งเป็นมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามกฎหมายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ต่อบุคคลที่ได้รับการกำหนดชื่อ (บุคคลที่ถูกกำหนด) โดยคณะมนตรีฯ คือ กลุ่มตาลีบัน และกลุ่ม Al-Qaida รวมถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อโดยคณะมนตรีฯ ที่มีมาตรการลงโทษ 3 ด้าน อันประกอบด้วยด้านการห้ามการเดินทาง (Travel Ban) ด้านการยึดอายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) และด้านการป้องกันการใช้ดินแดนตั้งค่ายพักนั้น ปัจจุบันมีรายชื่อจำนวน 5,502 รายชื่อ รายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999)

แหล่งที่มา (Source)	ประเภทรายชื่อ (Description)	วันที่ปรับปรุง (Updated On)	จำนวน รายชื่อ (Records)
OFAC	(SDN) Specially Designated Nationals List	17 มกราคม 2560	25,141
	(OFCL) Consolidated List	1 กันยายน 2559	2,546
BIS	BIS Denied Persons/Unverified List/Entity List	9 มกราคม 2560	3,379
Canada	(OSFI)	31 ธันวาคม 2559	3,923
Europe	HM Treasury Sanction List	10 มกราคม 2560	7,838
	European Union Sanction List	21 ธันวาคม 2559	10,753
UN	United Nations 1267 List	31 ธันวาคม 2559	5,502

ที่มา : <https://ofac-analyzer.com/rptListTotals.aspx?source=ALL>

3.1.1.4.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

ประสิทธิผลของมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) ที่มีการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและองค์กรนั้น รัฐภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ (UN) แต่ละรัฐ มีการยึด อายัดหรือระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวแล้ว แต่รัฐดังกล่าวไม่มีการรายงานจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกดำเนินการตามมาตรการนี้แก่องค์การสหประชาชาติ (UN) จึงทำให้ไม่มีข้อมูลผลรวมจำนวนเงินหรือทรัพย์สินทั้งหมดที่รัฐภาคีสมาชิกทั้งหมดขององค์การสหประชาชาติ (UN) ทำการยึด อายัดหรือระงับการดำเนินการไว้

3.1.1.5 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.1.1.5.1 กรณีข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1730 (2006) ; UNSCR 1730 (2006)

การดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ; UNSCR 1373 (2001) ซึ่งเป็นมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) เกี่ยวกับการยึด อายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) ที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ การห้ามจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวกให้การก่อการร้าย และของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุมหรือบุคคลที่ดำเนินการแทน หรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้นนั้น ในขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดทำรายชื่อและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้เกี่ยวข้องทั้งจากหน่วยงานภายในขององค์การสหประชาชาติเอง หรือจากบุคคลที่ถูกกำหนดว่าการดำเนินการตามข้อมติดังกล่าวมีการละเมิดและไม่เคารพสิทธิมนุษยชนในหลายประเด็น

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council : UNHRC) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในขององค์การสหประชาชาติโดยอยู่

ภายใต้สังกัดสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ได้วิจารณ์ว่า ระบบการลงโทษคว่ำบาตรตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ; UNSCR 1373 (2001) ตามแบบเดิมนั้น ไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่ขาดความโปร่งใสและ กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (the lack of transparency and due process) ของกระบวนการจัดทำรายชื่อและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด มีรายละเอียด ของความไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนดังนี้²⁸⁴

(1) การเคารพสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ที่บุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการจัดทำรายชื่อและการเพิกถอน รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดต้องมีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

(2) ภาระการพิสูจน์และพยานหลักฐานในกระบวนการจัดทำ รายชื่อ (Standards of proof and evidence in listing procedures) ที่การลงโทษคว่ำบาตร บุคคลที่ถูกกำหนดไม่มีรายละเอียดของมาตรการที่ความชัดเจน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน และกระบวนการทางพยานหลักฐาน

(3) การแจ้ง (Notification) ที่รัฐภาคีสมาชิกขององค์การ สหประชาชาติไม่ได้รับการแจ้งถึงข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ที่บุคคลธรรมดาที่มีสิทธิทราบถึง เหตุผลเบื้องหลังของการตัดสินใจในกระบวนการพิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

(4) ระยะเวลาที่บุคคลธรรมดาถูกลงโทษคว่ำบาตร (Time period of individual sanctions) ที่บุคคลธรรมดาที่ถูกขึ้นชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดไม่มีการกำหนด ระยะเวลาสิ้นสุด (end date) ของการถูกขึ้นชื่อไว้ ทำให้การถูกลงโทษระงับการดำเนินการ กับทรัพย์สินเป็นการ “ชั่วคราว” กลายเป็นการ “ถาวร” แทน

ต่อมาในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2006 เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนของระบบการลงโทษคว่ำบาตรตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ; UNSCR 1373 (2001) ตามแบบเดิมนั้น คณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติ (UN Security Council : UNSC) จึงได้ออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1730 (2006) ; UNSCR 1730 (2006) ให้มีการทำกระบวนการเพิกถอนรายชื่อ

²⁸⁴ สรุปความจาก “Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism” ใน United Nations General Assembly ที่ A/HRC/4/88 วันที่ 9 March 2007 หน้า 9 – 11.

บุคคลที่ถูกกำหนดแบบใหม่ ที่ให้เลขานุการเป็นผู้ประสานงานระหว่างประเทศในการกำหนดรายชื่อ และการรับคำขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อให้กระบวนการกำหนดรายชื่อและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดมีความชัดเจนและโปร่งใส²⁸⁵

3.1.1.5.2 กรณีแนวปฏิบัติข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) เพื่อความสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล (The guidance for the Security Council resolution 1373 (2001) : Compliance with international human rights standards)

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ; UNSCR 1373 (2001) กล่าวถึงรัฐแต่ละรัฐสามารถพิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้เอง หากรายชื่อนั้นมีลักษณะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 นี้ ซึ่งการพิจารณากำหนดรายชื่อของรัฐแต่ละรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล ดังนั้นสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) จึงได้มีการออกข้อมติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly resolution) ที่ 48/141 ให้กระบวนการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ดำเนินการโดยรัฐภาคีสมาชิกแต่ละรัฐนั้น ให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลตามแนวปฏิบัติข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) (The guidance for the Security Council resolution 1373 (2001)) โดยต้องพิจารณาเอาใจใส่ต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐต้องคำนึงในขณะดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ตามแนวปฏิบัติฯ นั้น ประกอบด้วยสิทธิเกี่ยวกับอิสรภาพส่วนบุคคล (The right to personal liberty) เสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) สิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial) การปกป้องการแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย (The protection against arbitrary interference with privacy, family, home) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (Freedom of expression) สิทธิที่บุคคลมีเสรีภาพทางความคิดและความเชื่อทางศาสนา (The right to manifest one's religion or belief) สิทธิในชุมนุมโดยสงบ (The right of peaceful assembly) เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม (Freedom of association) สิทธิในการมีส่วนร่วม (Rights of participation) สิทธิในการขอลี้ภัยของผู้ถูกรัฐ

²⁸⁵ สรุปลงมาจาก เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

คุกคาม (The right of persecuted persons to seek asylum in the territory or jurisdiction of a State) สิทธิที่ผู้ลี้ภัยจะไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่จะถูกคุกคาม (The right of non – refoulement) และการรับรองกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเนรเทศคนต่างด้าว (Procedural guarantees related to deportation of an alien)²⁸⁶

3.1.2 สหภาพยุโรป (European Union : EU)

การดำเนินการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (European Union : EU) ในฐานะเป็นองค์การสากลระหว่างประเทศนั้น คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป²⁸⁷ (Council of the European Union หรือ Council of Ministers) เป็นองค์กรหลักในด้านนิติบัญญัติและด้านการตัดสินใจชี้ขาดของสหภาพยุโรป โดยจะประสานการทำงานกับรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปในการพิจารณาร่างกฎหมาย นอกจากนี้ยังรับผิดชอบด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วม รวมถึงภารกิจเกี่ยวกับการเปิดการค้าเสรีบริการและการลงทุน²⁸⁸ อำนาจด้านนิติบัญญัติของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปในการออกกฎหมายในรูปแบบต่างๆ แล้วมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปแก่รัฐสมาชิกของสหภาพนั้น เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 228 ของสนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union : TFEU) โดยระเบียบ (Regulation) ที่ออกมามีศักดิ์เทียบเท่ากับกฎหมายที่ออกโดยรัฐสมาชิกของรัฐสมาชิกแต่ละรัฐ²⁸⁹

3.1.2.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สหภาพยุโรป (EU) มีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในรูประเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) มี 3 ฉบับที่สำคัญ ประกอบด้วยระเบียบคณะมนตรี

²⁸⁶ สรุปความจาก เรื่องเดียวกัน. หน้า 5 - 9.

²⁸⁷ นอกจาก Council of the European Union (Council of Ministers) แล้ว ยังมีการประชุมผู้นำยุโรป (European Council) ซึ่งเป็นการประชุมในระดับประมุขของประเทศ โดยจะมีการประชุมสุดยอดสี่ครั้งต่อปี เพื่อกำหนดทิศทางนโยบายของสหภาพยุโรป ที่มา สรุปความจาก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, "กระบวนการตัดสินใจในสหภาพยุโรปภายหลังการบังคับใช้สนธิสัญญาสิทธิสนธิสัญญา" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/กระบวนการตัดสินใจในสหภาพยุโรป.pdf>

²⁸⁸ สรุปความจาก เรื่องเดียวกัน.

²⁸⁹ สรุปความจาก _____ "สหภาพยุโรป," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 20 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สหภาพยุโรป>

แห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) และระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009)

3.1.2.1.1 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001)

ระเบียบนี้เป็นมาตรการที่ดำเนินการเฉพาะเจาะจงแก่บุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับนายอุซามะห์ บินลาดีน เครือข่ายอัลกออิดะห์ และตอลิบาน ที่ห้ามการส่งออกสินค้าและบริการไปยังอัฟกานิสถาน และการห้ามเที่ยวบิน รวมทั้งการอายัดเงิน และทรัพยากรทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับตอลิบานในอัฟกานิสถาน ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) และที่เกี่ยวข้อง

อารัมภบท(7) กล่าวถึงการงดเว้นการอายัดเงินทุนตามมาตรการลงโทษตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ที่ให้งดเว้นการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวในกรณีเพื่อมนุษยธรรม

มาตรา 1 กล่าวถึงคำนิยามของคำว่าเงินทุน(funds) ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (economic resources) การอายัดเงินทุน (freezing of funds) การอายัดทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (freezing of economic resources)

มาตรา 2 กล่าวถึงเงินทุน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่บุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษจะถูกอายัด ไม่ว่าจะเงินทุน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะใช้ทางตรง ทางอ้อม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวให้ได้รับเงินทุน สินค้าหรือบริการ

มาตรา 3 กล่าวถึงห้ามการอนุญาต การขาย การจัดหา การถ่ายโอนทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ความช่วยเหลือหรือการฝึกอบรมทางการทหารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบำรุงรักษา การใช้งานอาวุธ ให้แก่บุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษ

มาตรา 6 กล่าวถึงการอายัดเงินทุน ทรัพย์ทางการเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคลที่ไม่เป็นผู้ถูกมาตรการการลงโทษตาม

ระเบียบนี้ (ผิดตัว) หากกรรมการหรือพนักงานผู้นั้นทำไปด้วยความสุจริต (good faith) ไม่ต้องรับผิดชอบเว้นหากพิสูจน์ได้ว่ากระทำไปด้วยความประมาทเลินเล่อ

มาตรา 10(1) กล่าวถึงรัฐสมาชิกต้องมีการลงโทษการไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบนี้ ที่การลงโทษดังกล่าวจะต้องมีประสิทธิภาพ มีความได้สัดส่วน และเป็นการป้องปราม

3.1.2.1.2 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001)

ระเบียบนี้เป็นมาตรการที่ดำเนินการเฉพาะเจาะจงแก่บุคคลและองค์กรในมุมมองด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) ออกมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามข้อมติ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ในการยึดอายัดเงินทุน ทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย รวมทั้งการห้ามไม่ให้เงินทุน ทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา 1 กล่าวถึงคำนิยามของคำว่าเงินทุน (funds) ทรัพย์สินทางเศรษฐกิจอื่น (other financial assets) ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (economic resources) การยึดอายัดเงินทุน (freezing of funds) การยึดอายัดทรัพย์สินทางเศรษฐกิจอื่น (freezing of other financial assets) การอายัดทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (freezing of economic resources) การบริการทางการเงิน (Financial services) ประกอบด้วยบริการประกันภัยและที่เกี่ยวข้อง (Insurance and insurance-related services) และการบริการทางธนาคารและที่เกี่ยวข้อง (Banking and other financial services) การเป็นเจ้าของนิติบุคคล กลุ่ม หรือองค์การ (Owning a legal person, group or entity) การควบคุมนิติบุคคล กลุ่ม หรือองค์การ (Controlling a legal person, group or entity)

มาตรา 1(1) กล่าวถึงนิยามของเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Funds, other financial assets and economic resources) ที่หมายถึงทรัพย์สินทุกชนิด ทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ทั้งที่เคลื่อนย้ายได้และเคลื่อนย้ายไม่ได้ เอกสารเครื่องมือตามกฎหมายในทุกรูปแบบ รวมทั้งที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลที่เป็นหลักฐาน ยืนยันถึงการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ใน มีผลประโยชน์ใน การมีส่วนร่วม การจัดตั้งกองทรัพย์สิน โดยไม่จำกัดแต่เครดิตทางธนาคาร (bank credits) เช็คเดินทาง (traveler cheques) เช็คธนาคาร

คำสั่งทางการเงิน หุ้่น หน่วยลงทุน พันธบัตร ตัวแลกเงิน (draft) และเลตเตอร์ออฟเครดิต (letters of credit)

มาตรา 1(2) กล่าวถึงนิยามถึงการยึดอายัดเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Freezing of funds, other financial assets and economic resources) ที่หมายถึง การป้องกันไม่มีการเคลื่อนย้าย ถ่ายโอน หรือแปดสภาพการใช้หรือการตกลงทางธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุนในวิธีการต่างๆที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางมูลค่า จำนวน ที่ตั้ง ความเป็นเจ้าของ การครอบครอง ลักษณะ เป้าหมายหรือการเปลี่ยนแปลงอื่นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เงินทุน รวมทั้งการบริหารจัดการหลักทรัพย์ในครอบครอง (portfolio management)

มาตรา 2 กล่าวถึงเงินทุน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม หรือองค์การที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษครอบครองอยู่ เป็นเจ้าของ หรือบริหารจัดการจะถูกอายัด ไม่ว่าเงินทุนและทรัพยากรทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะใช้ทางตรง ทางอ้อม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว รวมถึงในกรณีของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่มหรือองค์การที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือในกรณีนิติบุคคล กลุ่มหรือองค์การที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด แต่มีบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าของหรือควบคุมอยู่ หรือในกรณีบุคคลธรรมดา กลุ่ม หรือองค์การที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด แต่ทำการในนามของบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น ลงมือกระทำการหรือพยายามกระทำการในการมีส่วนร่วมหรืออำนวยความสะดวกแก่การก่อการร้ายด้วย

มาตรา 5(2) กล่าวถึงในบางกรณีที่ไม่เป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอาจอนุญาตให้

1. ใช้จ่ายเงินที่ถูกอายัดไว้ได้ ด้วยเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามมาตรา 2(3)²⁹⁰ หรือสมาชิกในครอบครัว สำหรับเป็นค่าอาหาร ค่ายา ค่าเช่า ค่าจ้างที่อยู่อาศัยของครอบครัว ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของสมาชิกของครอบครัว

2. ชำระเงินจากบัญชีที่ถูกอายัดไว้ได้ เพื่อ

(ก) การชำระภาษี ค่าเบี้ยประกันภัยภาคบังคับ และค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าแก๊ส ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น

²⁹⁰ บุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามมาตรา 2(3) ประกอบด้วยบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่มหรือองค์การที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือในกรณีนิติบุคคล กลุ่ม หรือองค์การที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแต่มีบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าของหรือควบคุมอยู่ หรือในกรณีบุคคลธรรมดา กลุ่ม หรือองค์การที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด แต่ทำการในนามของบุคคลที่ถูกกำหนด

(ข) การชำระเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถาบันการเงินในการรักษาบัญชี

3.ชำระเงินให้กับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กรตามมาตรา 2(3) ตามสัญญา ข้อตกลง หรือพันธกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้นั้นจะถูกดำเนินการตามระเบียบนี้

มาตรา 9 กล่าวถึงรัฐสมาชิกต้องมีการลงโทษการไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ที่การลงโทษดังกล่าวจะต้องมีประสิทธิภาพ มีความได้สัดส่วน และเป็นการป้องปราม

3.1.2.1.3 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009)

ระเบียบนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) ที่เป็นมาตรการเฉพาะเจาะจงแก่บุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับนายอุซามะห์ บินลาดีน เครือข่ายอัลกออิดะห์ และตอลิบาน ที่ห้ามการส่งออกสินค้าและบริการไปยังอัฟกานิสถาน และการห้ามเที่ยวบิน รวมทั้งการอายัดเงิน และทรัพยากรทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับตอลิบานในอัฟกานิสถาน ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) และที่เกี่ยวข้อง

อารัมภบท(4) กล่าวถึงคำตัดสินของประชาคมยุโรป กรณีคำพิพากษาของศาล (ที่ประชุมใหญ่) เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2008 คดีที่ C-402/05 P และ C-415/05 P ระหว่าง Yassin Abdullah Kadi, Al Barakaat International Foundation กับ Council of the European Union, Commission of the European Communities, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland ที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการกำหนดรายชื่อที่จะต้องมีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

อารัมภบท(5) กล่าวถึงการแก้ไขขั้นตอนการนำรายชื่อ บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่นำมาจากคณะกรรมการว่าด้วยการลงโทษ กลุ่มอัลกออิดะห์ และตอลิบานของสหประชาชาติ (the UN Al Qaida and Taliban Sanctions Committee) ที่มีการให้เหตุผลประกอบว่าเหตุใดบุคคลดังกล่าวจึงติดอยู่ในบัญชีรายชื่อ เพื่อให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรเหล่านั้นมีโอกาสในการชี้แจงข้อมูลของตน²⁹¹

²⁹¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ Article 9 ของ Council Regulation (EU) ที่ 1286/2009 ซึ่งมีการแก้ไข Article 7 ของ Council Regulation (EU) ที่ 881/2002 โดยเพิ่ม Article 7a Article 7b Article 7c Article 7d และ Article 7e

เนื่องจากวัตถุประสงค์ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 เพื่อการอายัดเงินทุนและทรัพย์สินทางเศรษฐกิจของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลกออิดะห์ และตอลิบานที่ถูกสหประชาชาติขึ้นชื่อ การอายัดเงินทุนและทรัพย์สินทางเศรษฐกิจต้องกระทำอย่างไม่มีชักช้า (without delay) ดังนั้น คณะกรรมการการควมมีการตัดสินใจ ก่อนที่จะแจ้งไปยังบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรถึงเหตุผลของการถูกขึ้นบัญชีรายชื่อโดยต้องแจ้งเหตุผลดังกล่าวแก่บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรอย่างไม่มีชักช้า (without delay)

อาร์มบท(6) กล่าวถึงการแจ้งเหตุผลการขึ้นบัญชีรายชื่อดังกล่าว ของคณะกรรมการบางครั้งไม่สามารถทำได้ เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อไม่สมบูรณ์ ดังนั้นในกรณีนี้ควรมีการตีพิมพ์การแจ้งดังกล่าวลงในสิ่งตีพิมพ์ของทางราชการ (The Official Journal)

อาร์มบท(6) กล่าวถึงขั้นตอนแบบเดียวกันนี้ต้องนำไปใช้กับ บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่ถูกขึ้นบัญชีก่อนหน้านี้ด้วย เพื่อเป็นการคุ้มครอง สิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence) และสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

อาร์มบท(9) กล่าวถึงระเบียบ (Regulation) ถูกนำมาปรับใช้ โดยเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐาน (The fundamental rights) โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามกฎบัตร แห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป (The Charter of Fundamental Rights of the European Union) โดยเฉพาะสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ (The right to an effective remedy) สิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial) และ สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

3.1.2.2 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตาม มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) นี้ จะศึกษาถึง เรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน

3.1.2.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สาม ผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิด จากการอายัดทรัพย์สินผิดตัว

การดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ที่ระเบียบคณะมนตรี แห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) มาตรา 6 ที่กล่าวถึง การอายัดเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงินหรือทรัพย์สินทางเศรษฐกิจของบุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคล ที่ไม่เป็นผู้ถูกมาตรการการลงโทษตามระเบียบนี้ (ผิดตัว) หากกรรมการหรือพนักงานผู้นั้นทำไปด้วย ความสุจริต (good faith) ไม่ต้องรับผิดชอบเว้นหากพิสูจน์ได้ว่ากระทำไปด้วยความประมาทเลินเล่อ นั้น เป็นการแสดงถึงการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (good faith) และไม่ประมาทเลินเล่อในการอายัดทรัพย์สินตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสหภาพยุโรป (EU) ผิดตัวว่า หากการละเมิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก การอายัดทรัพย์สินผิดตัวดังกล่าว (The rights of bona fide third parties)

(2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence)

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อารัมภบท (6) กล่าวถึงขั้นตอนแบบเดียวกันนี้ ต้องนำไปใช้กับบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่ถูกขึ้นบัญชีก่อนหน้านี้ด้วย เพื่อเป็น การคุ้มครองสิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence) กล่าวคือ บุคคลที่ถูกกำหนดไม่ว่าจะเป็น บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กร สามารถใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้าน สิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence) เมื่อมีความจำเป็นและไม่มีทางเลือกอื่นในการปิดเป่า ภัยตรายที่เกิดขึ้นต่อตนเองในการที่ตนถูกดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU)

กล่าวคือ การให้เหตุผลประกอบว่าเหตุใดบุคคลดังกล่าวจึงติดอยู่ ในบัญชีรายชื่อ เพื่อให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรเหล่านั้นมีโอกาสในการชี้แจงข้อมูล ของตนเพื่อปิดเป่าภัยตรายที่เกิดขึ้นต่อตนเองนั้น เป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้าน สิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence) ของบุคคลดังกล่าว

(3) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไข เยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) มีการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal

remedy) ซึ่งพบได้ในระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อาร์มภท(9) ที่กล่าวถึงระเบียบ (Regulation) ถูกนำมาปรับใช้โดยเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐาน (the fundamental rights) โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามกฎบัตรแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป (The Charter of Fundamental Rights of the European Union) โดยเฉพาะสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ (the right to an effective remedy) อันแสดงเป็นนัยให้เห็นว่าการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) จะต้องคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) โดยมีการเยียวยาเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างเพียงพอ มีความเหมาะสม โดยมีการชดเชย การชดใช้ การฟื้นฟู และการไม่ถูกกระทำซ้ำด้วย

(4) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial)

บุคคลมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial) ที่มีกระบวนการและหลักปฏิบัติในการพิจารณาคดีตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยที่ทุกคนสามารถเข้าถึงกระบวนการพิจารณาคดีที่เที่ยงธรรมดังกล่าวได้ มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ที่มีการบัญญัติถึงสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial) ดังกล่าวไว้ในระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อาร์มภท (9) ที่กล่าวถึงระเบียบ (Regulation) ถูกนำมาปรับใช้โดยเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐาน (the fundamental rights) โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามกฎบัตรแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานขององค์การสหภาพยุโรป (The Charter of Fundamental Rights of the European Union) โดยเฉพาะสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial)

(5) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

การที่มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) มีการบัญญัติการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ โดยที่จะมีแจ้งไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรให้ทราบถึงเหตุผลของการถูกขึ้นบัญชีรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยต้องแจ้งเหตุผลดังกล่าวแก่บุคคลธรรมดา นิติบุคคล

กลุ่ม และองค์กรอย่างไม่ชักช้า (without delay) เพื่อให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวสามารถนำพยานหลักฐาน ข้อมูลต่างๆ เสนอข้อเท็จจริงหักล้างข้อมูลที่ตนถูกพิจารณาจากกระบวนการกำหนดรายชื่อได้

มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) มีการบัญญัติรายละเอียดไว้ในระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อารัมภบท(4) กล่าวถึงคำตัดสินของประชาคมยุโรป กรณีคำพิพากษาของศาล (ที่ประชุมใหญ่) เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2008 คดีที่ C-402/05 P และ C-415/05 P ระหว่าง Yassin Abdullah Kadi , Al Barakaat International Foundation กับ Council of the European Union, Commission of the European Communities, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland ที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) เกี่ยวกับขั้นตอนการกำหนดรายชื่อที่จะต้องมีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

นอกจากนี้ยังมีการบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ไว้ในระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อารัมภบท (5) อีกด้วยที่กล่าวถึงการแก้ไขขั้นตอนการนำรายชื่อบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่นำมาจากคณะกรรมการว่าด้วยการลงโทษกลุ่มอัลกออิดะห์ และตอลิบานของสหประชาชาติ (the UN Al Qaida and Taliban Sanctions Committee) ที่มีการให้เหตุผลประกอบว่าเหตุใดบุคคลดังกล่าวจึงติดอยู่ในบัญชีรายชื่อ เพื่อให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรเหล่านั้นมีโอกาสในการชี้แจงข้อมูลของตน เนื่องจากวัตถุประสงค์ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 เพื่อการอายัดเงินทุนและทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลกออิดะห์ และตอลิบานที่ถูกสหประชาชาติขึ้นชื่อ การอายัดเงินทุนและทรัพยากรทางเศรษฐกิจต้องกระทำอย่างไม่มีชักช้า (without delay) ดังนั้นคณะกรรมการควรมีการตัดสินใจ ก่อนที่จะแจ้งไปยังบุคคลธรรมดานิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรถึงเหตุผลของการถูกขึ้นบัญชีรายชื่อ โดยต้องแจ้งเหตุผลดังกล่าวแก่บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรอย่างไม่มีชักช้า (without delay) และในอารัมภบท (6) ที่กล่าวถึงขั้นตอนแบบเดียวกันนี้ต้องนำไปใช้กับบุคคลธรรมดา นิติบุคคล

กลุ่มและองค์กรที่ถูกขึ้นบัญชีก่อนหน้านี้ด้วย เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

(6) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นการดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs)

ข้อ 4 (b) ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) กล่าวถึงการยึดอายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) ที่กำหนดให้รัฐต่างๆ ต้องดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) โดยไม่ชักช้า (without delay) โดยคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) อาจอนุญาตให้งดเว้นการยึดอายัดทรัพย์สินได้เป็นกรณีๆ ไป บนพื้นฐานของความจำเป็นด้านมนุษยธรรม ดังนั้นมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) จึงบัญญัติให้สอดคล้องกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติดังกล่าวโดยระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) อาร์มบท (7) กล่าวถึงการงดเว้นการอายัดเงินทุนตามมาตรการลงโทษตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ที่ให้ยกเว้นการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวในกรณีเพื่อมนุษยธรรม

นอกจากนี้ในระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) มาตรา 5(2) กล่าวถึงในบางกรณีที่ไม่เป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอาจอนุญาตให้ (1) ใช้จ่ายเงินทุนที่ถูกอายัดไว้ได้ ด้วยเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กร หรือสมาชิกในครอบครัว สำหรับเป็นค่าอาหาร ค่ายา ค่าเช่า ค่าจ้างที่อยู่อาศัยของครอบครัว ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของสมาชิกของครอบครัว (2) ชำระเงินจากบัญชีที่ถูกอายัดไว้ได้ เพื่อ (ก) การชำระภาษี ค่าเบี้ยประกันภัยภาคบังคับ และค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าแก๊ส ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น (ข) การชำระเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถาบันการเงินในการรักษาบัญชี และ (3) ชำระเงินให้กับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กรตามสัญญา ข้อตกลง หรือพันธกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้นั้นจะถูกดำเนินการตามระเบียบนี้

กล่าวคือ ในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ในบางกรณี

มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กร หรือสมาชิกในครอบครัว ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดจากการงดเว้นการยึด आयัตทรัพย์ของบุคคลดังกล่าว เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม และด้วยเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs)

3.1.2.2.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(1) การตรวจสอบความชอบจากศาล (Judicial Review)

บุคคลทุกคนสามารถใช้สิทธิทางศาลในการให้ศาลตรวจสอบความชอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐผู้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ เรียกการดำเนินการของศาลเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนลักษณะนี้ว่า Judicial Review ซึ่งตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสหภาพยุโรป (EU) มีบัญญัติแสดงเป็นนัยถึงการให้สิทธิดังกล่าวของบุคคลไว้ในระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อาร์มภบท (4) ที่กล่าวถึงคำตัดสินของประชาคมยุโรป กรณีคำพิพากษาของศาล (ที่ประชุมใหญ่) เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2008 คดีที่ C-402/05 P และ C-415/05 P ระหว่าง Yassin Abdullah Kadi, Al Barakaat International Foundation กับ Council of the European Union, Commission of the European Communities, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland ที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) เกี่ยวกับขั้นตอนการกำหนดรายชื่อที่จะต้องมีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

(2) การพิจารณาของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแต่ละราย

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) มาตรา 5(2) กล่าวถึงในบางกรณีที่ไม่เป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอาจอนุญาตให้งดเว้นการยึด आयัตทรัพย์ของบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กร หรือสมาชิกในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม และด้วยเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอาจอนุญาตให้ (1) ใช้จ่ายเงินทุนที่ถูกอายัดไว้สำหรับเป็นค่าอาหาร ค่ายา ค่าเช่า ค่าจ้างของที่อยู่อาศัยของครอบครัว ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของสมาชิกของครอบครัว (2) ชำระเงินจากบัญชีที่ถูกอายัดไว้ได้ เพื่อ (ก) การชำระภาษี ค่าเบี้ยประกันภัย

ภาคบังคับ และค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าแก๊ส ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น (ข) การชำระเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถาบันการเงินในการรักษาบัญชี และ (3) ชำระเงินให้กับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์กรตามสัญญา ข้อตกลง หรือพันธะกรรมที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้นั้นจะถูกดำเนินการตามระเบียบนี้ได้

ดังนั้น การพิจารณาของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจย่อมส่งผลต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่จะได้รับการคุ้มครองมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับเหตุผลความจำเป็นของแต่ละกรณี

(3) การพิจารณาในรูปของคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ดังจะเห็นได้จากระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) ในอารัมภบท (5) ที่กล่าวถึงคณะกรรมการว่าควรมีการตัดสินใจ ก่อนที่จะแจ้งไปยังบุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรถึงเหตุผลของการถูกขึ้นบัญชีรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดให้มีการให้เหตุผลประกอบว่าเหตุใดบุคคลดังกล่าวจึงติดอยู่ในบัญชีรายชื่อ เพื่อให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรเหล่านั้นมีโอกาสในการชี้แจงข้อมูลของตน โดยต้องแจ้งเหตุผลดังกล่าวแก่บุคคลธรรมดา นิติบุคคล กลุ่ม และองค์กรดังกล่าวอย่างไม่ชักช้า (without delay)

(4) การเผยแพร่ข้อมูลลงในสื่อสิ่งพิมพ์

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) อารัมภบท (6) กล่าวถึงการแจ้งเหตุผลการขึ้นบัญชีรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวของคณะกรรมการบางครั้งไม่สามารถทำได้ เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อไม่สมบูรณ์ ดังนั้นในกรณีนี้จะมีการตีพิมพ์การแจ้งดังกล่าวลงในสิ่งตีพิมพ์ของทางราชการ (The Official Journal) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณชน ทำให้บุคคลที่ถูกกระทบสิทธิได้รับรู้อย่างไม่ชักช้า (without delay) ถึงเหตุผลว่าเหตุใดบุคคลดังกล่าวจึงถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีโอกาสในการชี้แจงข้อมูลของตนตามที่ตนมีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

3.1.2.3 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด ว่ามีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU)

3.1.2.3.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) กล่าวถึงมาตรการที่ดำเนินการเฉพาะเจาะจงแก่บุคคล องค์กร ที่เกี่ยวข้องกับนายอุซามะห์ บินลาดีน เครือข่ายอัลกออิดะห์ และตอลิบาน ที่ห้ามการส่งออกสินค้าและบริการไปยังอัฟกานิสถาน และการห้ามเที่ยวบิน รวมทั้งการอายัดเงิน และทรัพยากรทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับตอลิบานในอัฟกานิสถาน ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) และที่เกี่ยวข้องโดยมาตรา 2 ยังกล่าวถึงเงินทุน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่บุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษจะถูกอายัด ไม่ว่าจะเงินทุนและทรัพยากรทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะใช้ทางตรง ทางอ้อม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวให้ได้รับเงินทุน สินค้าหรือบริการนอกจากนี้ในมาตรา 3 ของระเบียบนี้กล่าวถึงห้ามการอนุญาต การขาย การจัดการ การถ่ายโอนทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ความช่วยเหลือหรือการฝึกอบรมทางการทหารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบำรุงรักษา การใช้งานอาวุธ ให้แก่บุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษอีกด้วย

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) กล่าวถึงมาตรการที่ดำเนินการเฉพาะเจาะจงแก่บุคคลและองค์กรในมุมมองด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) ออกมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) ในการอายัดเงินทุน ทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

รวมทั้งการห้ามไม่ให้เงินทุน ทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลดังกล่าวด้วย

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) กล่าวถึงการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) ที่เป็นมาตรการเฉพาะเจาะจงแก่บุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับนายอุซามะห์ บินลาดีน เครือข่ายอัลกออิดะห์ และตอลิบาน ที่ห้ามการส่งออกสินค้าและบริการไปยังอัฟกานิสถาน และการห้ามเที่ยวบิน รวมทั้งการอายัดเงิน และทรัพยากรทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับตอลิบานในอัฟกานิสถาน ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) และที่เกี่ยวข้อง

กล่าวคือ การห้ามส่งออกสินค้าไปยังอัฟกานิสถาน การอายัดเงินทุน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษหรือที่เกี่ยวกับตอลิบานในอัฟกานิสถานไม่ว่าเงินทุนและทรัพยากรทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะใช้ทางตรงทางอ้อม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว การห้ามอนุญาต การขาย การจัดหา การถ่ายโอนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบำรุงรักษา การใช้งานอาวุธ ให้แก่บุคคลธรรมดา กลุ่มหรือนิติบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการการลงโทษนั้นเป็นการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) อันเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลดังกล่าว

(2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement)

ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) และระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 1286/2009 (December 22, 2009) ที่ต่างบัญญัติถึงการห้ามเที่ยวบินที่เกี่ยวข้องกับนายอุซามะห์ บินลาดีน เครือข่ายอัลกออิดะห์ และตอลิบานในอัฟกานิสถาน ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) และที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตอลิบาน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อ เป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการโดยหรือในนาม เว้นแต่การบิน

ที่ได้รับอนุมัติล่วงหน้าจากคณะกรรมการ (the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) บนพื้นฐานของความต้องการด้านมนุษยธรรม รวมทั้งการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การประกอบพิธีฮัจญ์

ดังนั้น การไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อ เป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการโดยหรือในนามนั้น เป็นมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) ที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ของบุคคลดังกล่าวซึ่งตามปกติบุคคลทั่วไปย่อมมีเสรีภาพเดินทางไปที่ได้ในเขตแดนของรัฐที่ตนอาศัยอยู่หรือถือสัญชาติอย่างอิสระเสรีได้ การที่รัฐจะห้ามไม่ให้บุคคลในสัญชาติของตนเดินทางเข้ามาหรือออกไปจากดินแดนของตนโดยปกติทำได้ ยกเว้นอาจมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อจำกัดเสรีภาพนี้ด้วยเหตุผลเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมืองหรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

3.1.2.4 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหภาพยุโรป (EU) จะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.1.2.4.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

สหภาพยุโรป (EU) ได้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกลงโทษคว่ำบาตร (European Union Sanction List) เพื่อความสะดวกในการนำบัญชีรายชื่อไปประยุกต์ใช้ในแต่ละภาคธุรกิจในการปฏิบัติการคว่ำบาตรตามที่กฎหมายกำหนด โดยบัญชีรายชื่อนี้มีการนำรายชื่อบุคคลถูกกำหนดตามมาตรการลงโทษตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่กำหนดจากหน่วยงานของรัฐภาคีสมาชิกมาร่วมเข้าไว้ด้วย โดยปัจจุบันมีจำนวนรายชื่อบุคคลที่เป็นบุคคลธรรมดา และองค์กร ทั้งหมด 10,753 รายชื่อ รายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสหภาพยุโรป (EU)

แหล่งที่มา (Source)	ประเภทรายชื่อ (Description)	วันที่ปรับปรุง (Updated On)	จำนวน รายชื่อ (Records)
OFAC	(SDN) Specially Designated Nationals List	17 มกราคม 2560	25,141
	(OFCL) Consolidated List	1 กันยายน 2559	2,546
BIS	BIS Denied Persons/Unverified List/Entity List	9 มกราคม 2560	3,379
Canada	(OSFI)	31 ธันวาคม 2559	3,923
Europe	HM Treasury Sanction List	10 มกราคม 2560	7,838
	European Union Sanction List	21 ธันวาคม 2559	10,753
UN	United Nations 1267 List	31 ธันวาคม 2559	5,502

ที่มา : <https://ofac-analyzer.com/rptListTotals.aspx?source=ALL>

3.1.2.4.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

รัฐภาคีสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU) มีการดำเนินการยึดเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ภายใต้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) โดยสหภาพยุโรป (EU) ได้ออกระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 เพื่อรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และออกระเบียบ EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 เพื่อรองรับการปฏิบัติให้สอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) แต่รัฐภาคีสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU) ดังกล่าวไม่มีการรายงานจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกดำเนินการตามมาตรการนี้แก่สหภาพยุโรป (EU) จึงทำให้ไม่มีข้อมูลผลรวมจำนวนเงินหรือทรัพย์สินทั้งหมดที่รัฐภาคีสมาชิกทั้งหมดของสหภาพยุโรป (EU) ทำการยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการไว้

3.1.2.5 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.1.2.5.1 กรณี Yassin Abdullah Kadi v. Council of the European Union & Commission of the European Communities และ กรณี Al Barakaat International Foundation v. Council of the European Union & Commission of the European Communities

คดีที่ C - 402/05 P และ C - 415/05 P ของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) กรณี Yassin Abdullah Kadi และ Al Barakaat International Foundation ที่ถูกคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นผู้พิจารณารายชื่อแล้วตัดสินให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 ซึ่งระบียบดังกล่าวรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) โดยรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะถูกจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) แล้วเผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ใน Official Journal of the European Communities โดย Yassin Abdullah Kadi และ Al Barakaat International Foundation อ้างว่าในขั้นตอนของการพิจารณากำหนดรายชื่อ ภาครัฐกระทำการละเมิดโดยไม่เคารพ ทรัพย์สินในสิทธิมนุษยชน (human right) ของตน

ในวันที่ 3 สิงหาคม ค.ศ. 2008 ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ได้มีคำตัดสินให้การกำหนดให้ Yassin Abdullah Kadi และ Al Barakaat International Foundation เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นโมฆะ (annulled) เนื่องจากการดำเนินการตามระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 ที่รองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (the fundamental human rights) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence) และสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) โดยศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ให้เวลาคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นเวลา 3 เดือน ในการเยียวยาการละเมิดดังกล่าว ต่อมาในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2009 สหภาพยุโรป (EU) ได้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 2001 ที่รองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และระเบียบ

EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 ที่รองรับการปฏิบัติให้สอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ให้เป็นไปตามแนวทางคำสั่งของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU)²⁹² ที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ต้องออกระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ให้สอดคล้องกับกฎบัตร Charter of Fundamental Rights of the European Union²⁹³

3.1.2.5.2 กรณีแนวปฏิบัติคณะกรรมการรัฐมนตรีของสภายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการก่อการร้าย (Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on human rights and the fight against terrorism)

คณะกรรมการรัฐมนตรี (The Committee of Ministers) ของสภายุโรปประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของแต่ละรัฐภาคีสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU) ในการร่วมมือกันกำหนดค่านิยมพื้นฐานของสภาและตรวจสอบการปฏิบัติของรัฐภาคีสมาชิก ซึ่งในการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในขณะดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายนั้น คณะกรรมการรัฐมนตรี (The Committee of Ministers) ของสภายุโรปมีการจัดทำแนวปฏิบัติคณะกรรมการรัฐมนตรีของสภายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการก่อการร้าย (Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on human rights and the fight against terrorism) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 15 กรกฎาคม ค.ศ. 2002 เพื่อให้รัฐภาคีสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU) นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของตนในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนต่อไป

แนวปฏิบัติคณะกรรมการรัฐมนตรีของสภายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการก่อการร้าย (Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on human rights and the fight against terrorism) กล่าวถึงสิทธิมนุษยชนในการดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายโดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) หน้าที่ของรัฐในการปกป้องประชาชนทุกคนจากการก่อการร้าย (States' obligation to protect everyone against terrorism) (2) การห้ามรัฐดำเนินการตามอำเภอใจ (Prohibition of arbitrariness) ที่การดำเนินการมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายต้องเคารพสิทธิมนุษยชนและหลักนิติรัฐ (Rule of Law)

²⁹² สรุปลความจาก Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands (Paris: Financial Action Task Force, 2011).,p.82.

²⁹³ สรุปลความจาก Tom Barkhuysen & Siewert D. Lindendenbergh (editor) Constitutionalisation of Private Law (Leiden: Koninklijke Brill NV, 2006).,p.43 – 45.

(3) มาตรการต่อต้านการก่อการร้ายต้องชอบด้วยกฎหมาย (Lawfulness of anti-terrorist measures) ที่ทุกมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายต้องถูกกฎหมาย (4) การห้ามการทรมาน (Absolute prohibition of torture) ที่ห้ามการทรมานมนุษย์ในทุกสภาวะการณ์ (5) การดำเนินการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อความมั่นคงของรัฐ (Collection and processing of personal data by any competent authority in the field of State security) (6) มาตรการที่แทรกแซงความเป็นส่วนตัว (Measures which interfere with privacy) ในการดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายต้องสอดคล้องกับกฎหมาย (7) การจับกุมและคุมขัง (Arrest and police custody) ที่บุคคลต้องได้รับทราบถึงเหตุผลที่ตนถูกจับกุม (8) การตรวจสอบการกักขัง (Regular supervision of pre-trial detention) ที่ศาลมีอำนาจในการตรวจสอบการกักขังบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายได้ (9) กระบวนการทางกฎหมาย (Legal proceedings) ที่บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายมีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) อย่างเป็นทางการ และเป็นธรรมเนียม และสิทธิที่ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะตัดสิน (The presumption of innocence) (10) การเกิดความผิดทางอาญา (Penalties incurred) ที่การกระทำใดจะเป็นความผิดอาญาได้ กฎหมายในขณะนั้นต้องกำหนดไว้ให้เป็นความผิดอาญา (11) การกักขัง (Detention) ที่การกักขังจะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) (12) ผู้ลี้ภัย การส่งกลับและการขับไล่ (Asylum, return ("refoulement") and expulsion) ที่รัฐจะต้องไม่ขับไล่ส่งผู้ลี้ภัยกลับไปยังดินแดนที่เป็นอันตรายต่อตัวผู้ลี้ภัย (13) การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) ที่การส่งผู้ร้ายข้ามแดนต้องไม่ทำให้บุคคลดังกล่าวต้องตายหรือถูกทรมาน (14) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ที่บุคคลเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายที่ถูกจำกัดหรือระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น มีอำนาจในการยื่นให้ศาลพิจารณาตัดสินการดำเนินการของรัฐที่กระทำต่อตนเองได้ (15) การระงับใช้กฎหมายบางส่วน (Possible derogations) ที่ในสถานการณ์ฉุกเฉินที่คุกคามความมั่นคงของรัฐนั้น อาจมีการระงับบทกฎหมายในบางมาตราได้ และการระงับนั้นเป็นไปอย่างจำกัด โดยรัฐต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานสากลด้วย (16) การคำนึงถึงจารีตประเพณีอันเคร่งครัดของกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายสากลว่าด้วยมนุษยธรรม (Respect for peremptory norms of international law and for international humanitarian law) ที่การต่อต้านการก่อการร้าย รัฐต้องไม่กระทำฝ่าฝืนจารีตประเพณีอันเคร่งครัดของกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายสากลว่าด้วยมนุษยธรรม และ (17) การชดเชยเหยื่อของการก่อการร้าย (Compensation for victims of terrorist acts) ที่รัฐต้องชดเชยผู้เสียหายจากการกระทำก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในดินแดนของตน

3.1.3 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN)

การดำเนินการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ในฐานะเป็นองค์การสากลระหว่างประเทศนั้น มีการออกกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้รัฐภาคีสมาชิกที่ให้สัตยาบันในกฎเกณฑ์ดังกล่าวแล้วต้องถือบังคับปฏิบัติตาม

3.1.3.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) มีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในรูปอนุสัญญาอาเซียน คือ อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ASEAN Convention on Counter Terrorism - ACCT)

3.1.3.1.1 อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ASEAN Convention on Counter Terrorism - ACCT)

การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 12 ระหว่างวันที่ 9-15 มกราคม 2007 ที่จังหวัดเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีการลงนามอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย (ASEAN Convention on Counter Terrorism - ACCT) เพื่อเป็นการพยายามต่อต้านการก่อการร้ายของอาเซียนที่อนุสัญญาทำหน้าที่เป็นกรอบความร่วมมือในภูมิภาคในการตอบโต้การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายรวมทั้งช่วยเพิ่มบทบาทเชิงกลยุทธ์ของภูมิภาคในกลยุทธ์ระดับโลกในการต่อต้านการก่อการร้าย ต่อมาวันที่ 28 เมษายน 2011 ประเทศบรูไน เป็นรัฐสมาชิกอาเซียนประเทศที่ 6 ที่ให้สัตยาบัน ต่ออนุสัญญาอาเซียนฯ และได้ยื่นเอกสารรับรองสัตยาบันต่อเลขาธิการอาเซียนอย่างสมบูรณ์ตามขั้นตอนกระบวนการของอนุสัญญาฯ ซึ่งตามบทบัญญัติอนุสัญญาอาเซียนฯ ข้อ 21 บัญญัติว่าหลังจากรัฐสมาชิกอาเซียนยื่นเอกสารรับรองการให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาฯ ครบถึง 6 ประเทศ นับจากวันที่ประเทศที่ 6 ยื่นเอกสารให้สัตยาบันไปครบ 30 วัน ให้ถือว่าเป็นวันที่อนุสัญญาฯ เริ่มมีผลบังคับใช้ทันที ดังนั้นวันที่ 28 พฤษภาคม 2011 จึงจะเป็นวันเริ่มมีผลบังคับใช้อนุสัญญาฯ²⁹⁴

²⁹⁴ สรุปลงมาจาก ASEAN, "Asean Convention on Counter Terrorism," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.asean.org/19250.htm>

อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย (ASEAN Convention on Counter Terrorism - ACCT) มี 23 มาตรา มีการอธิบายนิยาม รูปแบบ และขอบเขตของพฤติกรรมก่อการร้ายระหว่างประเทศ (Article II - Criminal Acts of Terrorism) ตามที่อ้างอิงในอนุสัญญา (Convention) และ พิธีสาร (Protocol) ต่างๆ รวม 13 ฉบับ จากปี 1970 ถึงปี 2005 กำหนดกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน (Article VI - Areas of Cooperation) และรายละเอียดว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาคดีการก่อการร้าย (Article VIII - Fair Treatment) โดยทั้งหมดให้ยึดหลักการเคารพกันและกันในอธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดน และการไม่แทรกแซงในกิจการภายในของรัฐสมาชิกทั้งหลาย (Article III - Sovereign Equality, Territorial Integrity and Non-Interference)²⁹⁵

อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

มาตรา 8(1) กล่าวถึงการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Fair Treatment) ต่อผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาคดีก่อการร้าย ที่ยืนยันในเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนและระบบแห่งความเป็นธรรมว่าบุคคลใดที่ถูกควบคุมตัว หรือถูกปฏิบัติโดยมาตรการใดๆ อันเกี่ยวเนื่องกับอนุสัญญานี้จะต้องได้รับหลักประกันว่าด้วยการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม รวมถึงการคงไว้ซึ่งสิทธิ และหลักประกันต่างๆตามกฎหมายในอาณาเขตของรัฐภาคี อันเป็นอาณาเขตที่บุคคลผู้ ต้องสงสัยนั้นถูกควบคุมตัว และให้รวมไปถึงสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

มาตรา 8(4) กล่าวถึงบุคคลใด ๆ ที่ถูกดำเนินการตามอนุสัญญานี้ มีสิทธิได้รับการติดต่อโดยไม่ชักช้ากับตัวแทนของรัฐที่ตนเป็นคนในสัญชาติที่อยู่ใกล้ที่สุด เพื่อการพิทักษ์สิทธิของตน สิทธิการเข้าเยี่ยมจากตัวแทนของรัฐตนเป็นคนในสัญชาติ และการได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่ตนเองมีอยู่ทั้ง 2 ประการดังกล่าวข้างต้น

มาตรา 10 กล่าวถึงสถานะของผู้ลี้ภัย ที่รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ เกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชน

มาตรา 2 กล่าวถึงการคำว่า “ความผิด” ว่านิยาม รูปแบบ และขอบเขตของพฤติกรรมก่อการร้ายระหว่างประเทศเป็นอย่างไร (Criminal Acts of Terrorism)

²⁹⁵ สรุปลงมาจาก เรื่องเดียวกัน.

การกระทำที่ถือเป็นความผิดตามอนุสัญญาฉบับนี้อ้างอิงในอนุสัญญา (Convention) และ พิธีสาร (Protocol) ต่างๆ รวม 13 ฉบับ²⁹⁶

มาตรา 6 กล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีสมาชิก มีทั้งหมด 13 ด้าน ดังนี้²⁹⁷

1. การจัดการตามขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้เกิดการก่อการร้าย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันเพื่อการเตือนภัยล่วงหน้า
2. การป้องกันมิให้ผู้ก่อการร้าย ผู้อุดหนุนการเงิน มิให้ใช้อาณาเขตในรัฐภาคีสมาชิกเพื่อการก่อการร้าย
3. การป้องกันและขัดขวางการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
4. การป้องกันการเคลื่อนย้ายถิ่น โดยมีกระบวนการตรวจสอบเข้มงวดในการเดินทางผ่านข้ามแดน การตรวจควบคุมเอกสารแสดงตนและหนังสือเดินทางเพื่อป้องกันการใช้อเอกสารปลอม
5. การส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมมือกัน โดยผ่านการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ความร่วมมือทางเทคนิค ฯลฯ
6. การส่งเสริมประชาสัมพันธ์การรับรู้ของสาธารณชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อต้านการก่อการร้าย ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่มชนในสังคมที่ต่างอารยธรรม
7. การเสริมสร้างความร่วมมือข้ามพรมแดน
8. การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลและข่าวกรอง
9. การพัฒนาฐานข้อมูลระดับภูมิภาคอาเซียนภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรที่เกี่ยวข้องของอาเซียน
10. การพัฒนาขีดความสามารถและความพร้อมในการรับมือกับการก่อการร้ายที่ใช้อาวุธเคมี ชีวภาพ รัังสี นิวเคลียร์ อินเทอร์เน็ต และรูปแบบใหม่ๆ ในการก่อการร้ายในปัจจุบัน
11. งานวิจัยและพัฒนาทางวิชาการต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และมาตรการการต่อต้านการก่อการร้าย

²⁹⁶ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่มาตรา 2 ของอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย

²⁹⁷ สรุปลงมาจาก ASEAN, "Asean Convention on Counter Terrorism."

12. การสนับสนุนให้ใช้ระบบสื่อสารผ่านการประชุมทางวิดีโอและเทคโนโลยีอื่นที่เหมาะสมในการสื่อสารระหว่างรัฐภาคีสมาชิกด้วยกัน

13. การทำให้มั่นใจได้ว่าจะจัดการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อการร้าย มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมให้ได้

3.1.3.2 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) นี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครองและรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

3.1.3.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ที่มีการบัญญัติถึงสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial) ดังกล่าวไว้ในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มาตรา 8 (1) ที่กล่าวถึงการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Fair Treatment) ต่อผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาคดีก่อการร้าย ที่ยืนยันในเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนและระบบแห่งความเป็นธรรมว่าบุคคลใดที่ถูกควบคุมตัว หรือถูกปฏิบัติโดยมาตรการใดๆอันเกี่ยวเนื่องกับอนุสัญญานี้จะต้องได้รับหลักประกันว่าด้วยการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม รวมถึงการคงไว้ซึ่งสิทธิ และหลักประกันต่างๆตามกฎหมายในอาณาเขตของรัฐภาคีอันเป็นอาณาเขตที่บุคคลผู้ ต้องสงสัยนั้นถูกควบคุมตัว และให้รวมไปถึงสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ และ กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ดังนั้นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม (Right to a fair trial) จึงได้รับการคุ้มครองจากมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

(2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process)

สิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ซึ่งถูกคุ้มครองนี้ปรากฏเป็นนัยตามมาตรา 6 ของอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) ที่กล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีสมาชิก มีทั้งหมด 13 ด้าน โดยหนึ่งในความร่วมมือนั้นเพื่อการทำให้อุ่นใจได้ว่า จะจัดการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อการร้าย มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมให้ได้ กล่าวคือ กระบวนการยุติธรรมดังกล่าวเป็นกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (due process) ที่บุคคลที่ถูกดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวเมื่อได้รับทราบว่าคุณถูกดำเนินการตามมาตรการนี้แล้วนั้น บุคคลดังกล่าวย่อมสามารถนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาต่อหน่วยงานภาครัฐหรือศาลยุติธรรมได้ตามกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเปิดเผย

ดังนั้น มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) จึงมีการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ของผู้ถูกจับกุมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อการร้าย

(3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิของผู้ต้องขังในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication)

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิของผู้ต้องขังในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication) ยังเป็นหลักสิทธิมนุษยชนประการหนึ่งที่กำหนดให้ความคุ้มครองในเรื่องนี้แก่ผู้ต้องขังด้วยในฐานะที่ผู้ต้องขังเป็นประชาชนคนหนึ่งในสังคม จึงมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม การติดต่อจากญาติพี่น้องและบุคคลใกล้ชิดตามสมควร ซึ่งการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลที่ห้ามมิให้รัฐหรือบุคคลใดรบกวนหรือแทรกแซงการสื่อสาร ยกเว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐไว้อย่างชัดเจนว่าสามารถกระทำได้เพื่อคุ้มครองความมั่นคงของรัฐหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน²⁹⁸

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิของผู้ต้องขังในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication) ของผู้ต้องขังในการมีสิทธิได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอกนี้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 8(4) ของอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) ที่กล่าวถึงบุคคลใด ๆ

²⁹⁸ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, สิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา, หน้า 183.

ที่ถูกดำเนินการการตามอนุสัญญาฯ นี้ มีสิทธิได้รับการติดต่อโดยไม่ชักช้ากับตัวแทนของรัฐที่ตนเป็นคนในสัญชาติที่อยู่ใกล้ที่สุด เพื่อการพิทักษ์สิทธิของตน สิทธิการเข้าเยี่ยมจากตัวแทนของรัฐตนเป็นคนในสัญชาติ และการได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่ตนเองมีอยู่ดังกล่าวข้างต้น

(4) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิที่ผู้ลี้ภัยจะไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่จะถูกคุกคาม (The right of non – refoulement)

หลักการเกี่ยวกับการไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่ตนจะถูกคุกคาม (The principle of non - refoulement) ของผู้ลี้ภัยที่หากตนถูกส่งตัวกลับไปแล้วจะต้องถูกทรมานหรือปฏิบัติอย่างโหดร้ายจากรัฐที่ตนหลีกหนีมา ซึ่งมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิที่ผู้ลี้ภัยจะไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่จะถูกคุกคาม (The right of non – refoulement) นี้ไว้ตามที่ปรากฏเป็นนัยตามมาตรา 10 ของอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) ที่กล่าวถึงสถานะของผู้ลี้ภัย ที่รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศ เกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชน

3.1.3.2.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(1) การตรวจสอบความชอบจากศาล (Judicial Review)

การดำเนินการของศาลเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่เรียกว่า Judicial Review เป็นการที่บุคคลทุกคนสามารถใช้สิทธิทางศาลในการให้ศาลตรวจสอบความชอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ ซึ่งตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) มีการบัญญัติที่แสดงเป็นนัยถึงการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวของบุคคลไว้ในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มาตรา 6 ที่กล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีสมาชิก มีทั้งหมด 13 ด้าน โดยหนึ่งในความร่วมมือนั้นเพื่อการทำให้อุ่นใจได้ว่าจะจัดการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อการร้าย มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (due process) ให้ได้ กล่าวคือ กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (due process) เป็นกระบวนการที่ผู้ถูกจับกุมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อการร้ายตามมาตรการดังกล่าว เมื่อได้รับทราบว่าได้ดำเนินการตามมาตรการนี้แล้วนั้น บุคคลดังกล่าวยอม

สามารถนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาต่อศาลยุติธรรมได้ตามกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเปิดเผย

(2) การที่ผู้ทรงสิทธิได้รับแจ้งสิทธิที่ตนมี

รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วยการแจ้งสิทธิแก่บุคคลผู้ทรงสิทธิดังกล่าวปรากฏเป็นนัยตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ที่มีการบัญญัติอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มาตรา 8(4) ที่กล่าวถึงการที่บุคคลใด ๆ ที่ถูกดำเนินการตามอนุสัญญาฯ นี้ จะได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่ตนเองที่มีอยู่อันประกอบด้วยสิทธิได้รับการติดต่อโดยไม่ชักช้ากับตัวแทนของรัฐที่ตนเป็นคนในสัญชาติที่อยู่ใกล้ที่สุด เพื่อการพิทักษ์สิทธิของตน และสิทธิการเข้าเยี่ยมจากตัวแทนของรัฐตนเป็นคนในสัญชาติ

3.1.3.3 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด ว่ามีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัดตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

3.1.3.3.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติแสดงเป็นนัยไว้ในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มาตรา 6 ที่กล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีสมาชิก มีทั้งหมด 13 ด้าน โดยหนึ่งในความร่วมมือนั้นเพื่อการป้องกันและขัดขวางการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กล่าวคือ การป้องกันและขัดขวางไม่ให้มีการกระทำในลักษณะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายดังกล่าวจะมีการยึดอายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) ที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ การห้ามจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ทั้งโดยตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ก่อการร้าย ผู้พยายามก่อการร้าย ผู้ที่เข้าร่วมหรืออำนวยความสะดวก

ให้แก่การก่อการร้าย และของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของหรือควบคุม หรือบุคคลที่ดำเนินการแทน หรือดำเนินการตามคำสั่งของบุคคลข้างต้น

ดังนั้นการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ดังกล่าว จึงเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

(2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มาตรา 6 ที่กล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีสมาชิก มีทั้งหมด 13 ด้าน โดยหนึ่งในความร่วมมือนั้นเพื่อการป้องกันการเคลื่อนย้ายถิ่น โดยมีกระบวนการตรวจสอบเข้มงวดในการเดินทางผ่านข้ามแดน การตรวจควบคุมเอกสารแสดงตนและหนังสือเดินทางเพื่อป้องกันการใช้อเอกสารปลอม

ดังนั้น การป้องกันการเคลื่อนย้ายถิ่นนั้น เป็นมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) ของบุคคลดังกล่าว เนื่องด้วยบุคคลทั่วไปย่อมมีเสรีภาพเดินทางไปไหนในเขตแดนของรัฐที่ตนอาศัยอยู่หรือถือสัญชาติอย่างอิสระเสรีได้ การที่รัฐจะห้ามไม่ให้บุคคลในสัญชาติของตนเดินทางเข้ามาหรือออกไปจากดินแดนของตนโดยปกติทำได้ ยกเว้นอาจมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อจำกัดเสรีภาพนี้ด้วยเหตุผลเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ ซึ่งเสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) นี้เป็นธรรมชาติและเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายระหว่างประเทศ²⁹⁹

²⁹⁹ Beyani Chaloka *Human Rights Standard and the Movement of People with States*, p.3.

(3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่(Freedom of Residence)

ทุกคนมีอิสรเสรีในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย (Freedom of Residence) ภายในพรมแดนของแต่ละรัฐ ซึ่งการจำกัดเสรีภาพจะกระทำได้เฉพาะเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์เท่านั้น ซึ่งมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence) ของบุคคล ถูกนำมาบัญญัติแสดงเป็นนัยไว้ในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) มาตรา 6 ที่กล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีสมาชิก มีทั้งหมด 13 ด้าน โดยหนึ่งในความร่วมมือนั้นเพื่อการป้องกันมิให้ผู้ก่อการร้าย ผู้อุดหนุนการเงิน มิให้ใช้อาณาเขตในรัฐภาคีสมาชิกเพื่อการก่อการร้าย

3.1.3.4 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) จะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.1.3.4.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่จัดทำโดยคณะกรรมการธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) : UNSCR 1267 (1999) นั้น รัฐภาคีสมาชิกแต่ละรัฐได้รับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวโดยตรงจากองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) โดยไม่ผ่านสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อนำรายชื่อดังกล่าวไปดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อไป ประกอบกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ไม่มีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) เอง เพื่อให้รัฐภาคีสมาชิกนำไปปฏิบัติลงโทษตามมาตรการลงโทษตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทาง

การเงินแก่การก่อการร้ายต่อไป ดังนั้นในการศึกษานี้จึงไม่มีข้อมูลจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

3.1.3.4.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

รัฐภาคีสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) มีการดำเนินการยึดเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ภายใต้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) แต่รัฐภาคีสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ดังกล่าวไม่มีการรายงานจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกดำเนินการตามมาตรการนี้แก่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ดังนั้นในการศึกษานี้จึงไม่มีข้อมูลผลรวมจำนวนเงินหรือทรัพย์สินทั้งหมดที่รัฐภาคีสมาชิกทั้งหมดของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ทำการยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการไว้

3.1.3.5 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน

และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ยังไม่เคยมีข้อพิพาทหรือกรณีศึกษาเฉพาะของประชาชนที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพอันเนื่องมาจากการดำเนินการของรัฐภาคีสมาชิกตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) แต่สามารถศึกษาเทียบเคียงได้จากกลไกการแก้ไขปัญหาหากเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนอันเนื่องมาจากการดำเนินการของรัฐภาคีสมาชิก ซึ่งกลไกในการแก้ปัญหาดังกล่าวในที่นี้ คือ คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR)

3.1.3.5.1 กรณีคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วย

สิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR)

การดำเนินการของรัฐภาคีสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) นั้น ต้องอยู่ภายใต้กรอบปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration)

ค.ศ. 2012 กล่าวคือ การดำเนินมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายดังกล่าว ต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่ปฏิญญาอาเซียนฯ ให้การคุ้มครองไว้ หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกินกว่าขอบเขตที่ปฏิญญาอาเซียนฯ อนุญาตให้จำกัดได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

ดังนั้น การดำเนินการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ. 2007 (ACCT) จึงต้องอยู่ภายใต้กรอบปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration) ค.ศ.2012 ที่กำหนดไว้ด้วย หากรัฐภาคีสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ใดฝ่าฝืนอาจถูกหน่วยงานตามกลไกปกป้องสิทธิมนุษยชนในอาเซียนตรวจสอบแล้วจัดทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน เพื่อพิจารณาการฝ่าฝืนดังกล่าวนั้นได้

หน่วยงานที่เป็นกลไกปกป้องสิทธิมนุษยชนในอาเซียน คือ คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR) เป็นสถาบันสูงสุดด้านสิทธิมนุษยชนในอาเซียน ซึ่งมีความรับผิดชอบดูแลภาพรวมของการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนในอาเซียน โดยสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน โดยคณะกรรมาธิการ AICHR เป็นองค์การระหว่างรัฐบาลที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) และกรรมการของคณะกรรมาธิการ AICHR ประกอบไปด้วยผู้แทนจากรัฐสมาชิกอาเซียน ซึ่งการจัดตั้งคณะกรรมาธิการ AICHR เกิดขึ้นตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน เนื่องในโอกาสการจัดตั้งคณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นทางการ (CHA-AM HUA HIN DECLARATION ON THE INAUGURATION OF THE ASEAN INTERGOVERNMENTAL COMMISSION ON HUMAN RIGHTS) ที่รัฐภาคีสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ให้สัตยาบันแล้วเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ.2009³⁰⁰

ความมุ่งประสงค์ของคณะกรรมาธิการ AICHR คือเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนอาเซียน เพื่อยึดถือสิทธิของประชาชนอาเซียนที่จะดำรงชีวิตโดยสันติ มีศักดิ์ศรีและมีความมั่งคั่ง เพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในบริบทของภูมิภาค โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของประเทศและภูมิภาค การเคารพซึ่งกันและกันในเบื้องหลังทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศาสนาที่แตกต่างกัน และการคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งเพื่อยึดถือมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่า

³⁰⁰ กรรมาธิการ ระหว่างประเทศ, ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน Terms of Reference of Asean Intergovernmental Commission on Human Rights (กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ, 2555). หน้า 15 – 17.

ด้วยสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา และตราสารว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นภาคี โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนายุทธศาสตร์ระยะยาวในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมการสร้างประชาคมอาเซียน พัฒนาปฏิญญาอาเซียนด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนที่ประกอบไปด้วยอนุสัญญาต่างๆ ด้านสิทธิมนุษยชนของอาเซียนและตราสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมการดำเนินการอย่างเต็มที่พันธกรณีตามตราสารของอาเซียน ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน จัดทำการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นเฉพาะด้านของสิทธิมนุษยชนในอาเซียน รวมทั้งการเสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมของคณะกรรมการฯ หรือรายงานอื่นๆ หากเห็นว่ามีควมจำเป็นต่อที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน เพื่อพิจารณา³⁰¹ นอกจากนี้ คณะกรรมการ AICHR ยังได้ดำเนินการยกร่างปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration) จนนำมาสู่การบังคับใช้กับรัฐภาคีสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ในปี ค.ศ.2012

3.1.4 คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF)

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เป็นองค์การระหว่างรัฐบาล ที่บรรดาระัฐมนตรีของประเทศสมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 ภารกิจของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) คือการจัดตั้งมาตรฐานด้านต่างๆ และส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการกำกับดูแลและมาตรการด้านปฏิบัติการ อย่างบังเกิดผลในการต่อต้านการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) และการแพร่ขยายอาวุธ ตลอดจนภัยอื่นๆ ที่จะกระทบต่อระบบการเงินระหว่างประเทศ³⁰² นอกจากนี้ คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ยังร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อระบุจุดอ่อนด้านต่างๆ ในระดับชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองมิให้มีการนำระบบการเงินระหว่างประเทศไปใช้กระทำความผิด³⁰³

³⁰¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 23 – 35.

³⁰² ดูเพิ่มเติม James Thuo Gathii "The Financial Action Task Force and Global Administrative Law," *Journal of The Professional Lawyer* Vol 1152(2013).,p.197 – 209.

³⁰³ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน : มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง

3.1.4.1 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ค.ศ.2012 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ซึ่งรู้จักกันทั่วไปในชื่อ “ข้อเสนอแนะ FATF หรือ THE FATF RECOMMENDATIONS” มีการกำหนดรายละเอียดของมาตรการต่างๆ อย่างครอบคลุม ครอบคลุมและสอดคล้องกัน ซึ่งประเทศต่างๆ ควรจะนำไปปฏิบัติเพื่อต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตลอดจนการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีพลังทำลายล้างสูง

การที่แต่ละประเทศมีกรอบทางกฎหมาย การบริหาร และทางการปฏิบัติการต่างๆ ที่หลากหลาย และมีระบบการเงินที่แตกต่างกัน ดังนั้น แต่ละประเทศจึงไม่สามารถใช้มาตรการอย่างเดียวกันในการตอบโต้ภัยคุกคามเหล่านี้ ข้อเสนอแนะ FATF จึงกำหนดมาตรฐานสากลขึ้นมา ซึ่งแต่ละประเทศควรนำไปใช้ โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เฉพาะของแต่ละประเทศ ข้อเสนอแนะ FATF กำหนดรายละเอียดของมาตรการต่างๆ ที่จำเป็น ซึ่งแต่ละประเทศควรมีพร้อมใช้ อยู่แล้ว เพื่อระบุความเสี่ยงต่างๆ และจัดทำนโยบายและการประสานงานภายในประเทศ เพื่อติดตามการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธ เพื่อใช้เป็นมาตรการป้องกันในภาคส่วนการเงิน และภาคส่วนอื่นๆ ตามที่กำหนด เพื่อกำหนดอำนาจและความรับผิดชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ (เช่น เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน, เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่กำกับดูแล) และมาตรการอื่นๆ ของสถาบันส่งเสริมความโปร่งใสและส่งเสริมการมีข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และเพื่ออำนวยความสะดวกในการร่วมมือระหว่างประเทศ³⁰⁴

3.1.4.1.1 ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข้อเสนอแนะ FATF ชุดเดิม 40 ข้อจัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2533 นับเป็นการริเริ่มการต่อต้านการใช้ระบบการเงินของประเทศต่างๆ ไปเพื่อการฟอกเงินจากการค้ายาเสพติด

(the Fatf Recommendations : International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation) (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2555), หน้า 7 – 10.

³⁰⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 7 – 10.

ในปี พ.ศ. 2539 ข้อเสนอแนะของ FATF ดังกล่าวได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งแรก เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มและเทคนิคในการฟอกเงินใหม่ๆ และเพื่อขยายขอบเขตของข้อเสนอแนะเพิ่มขึ้น นอกเหนือจาก การฟอกเงินที่ได้จากยาเสพติด ในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2544 คณะทำงานเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ได้เพิ่มประเด็น การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) และองค์การก่อการร้าย โดยการจัดทำข้อเสนอแนะพิเศษ 8 ข้อ ว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) (ต่อมาขยายเป็น 9 ข้อ รวมเป็นข้อเสนอแนะ FATF 40+9 ข้อ) ข้อเสนอแนะ FATF ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอีกเป็นครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก ประเทศต่างๆ มากกว่า 180 ประเทศ และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศในการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (anti-money laundering and countering the financing of terrorism : AML/CFT)³⁰⁵

ต่อมา คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ได้ทบทวนตรวจสอบและปรับปรุงข้อเสนอแนะให้ทันสมัยขึ้น ด้วยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดขององค์กรความร่วมมือระหว่าง FATF กับองค์กรในระดับภูมิภาค (The FATF - Style Regional Bodies : FSRBs) และองค์กรสังเกตการณ์ ซึ่งรวมถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลก และสหประชาชาติ จนเมื่อปี พ.ศ. 2555 (ค.ศ.2012) แล้วเสร็จเป็น “มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง” (INTERNATIONAL STANDARDS ON COMBATING MONEY LAUNDERING AND THE FINANCING OF TERRORISM & PROLIFERATION) ซึ่งมาตรฐานสากลฉบับใหม่นี้มีจำนวนข้อเสนอแนะที่ทั้งหมด 40 ข้อ โดยไม่ได้แยกการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) เป็นเรื่องเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตามยังมี ข้อเสนอแนะบางข้อที่เป็นเรื่องการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) โดยตรงซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในหมวด C ข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ได้แก่ ข้อเสนอแนะที่ 5 (การกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) เป็นความผิดทางอาญา) ข้อเสนอแนะที่ 6 (มาตรการลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF)) และ ข้อเสนอแนะที่ 8 (มาตรการป้องกันการใช้ NPOs ไปในทางที่ผิด) การแพร่ขยายอาวุธที่มีพลังทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction : WMD) เป็นปัญหาด้านความมั่นคงที่มีความสำคัญ ซึ่งในปี พ.ศ. 2551 คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task

³⁰⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 7 - 10.

Force : FATF) ก็ได้ขยายอำนาจหน้าที่ครอบคลุมถึงเรื่องการจัดการกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีพลังทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction : WMD) และเพื่อเป็นการต่อต้านภัยคุกคามดังกล่าวนี้ คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ได้ออกข้อแนะนำใหม่ (คือข้อแนะนำที่ 7) เพื่อรองรับมติหรือประเทศของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council)³⁰⁶

มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (INTERNATIONAL STANDARDS ON COMBATING MONEY LAUNDERING AND THE FINANCING OF TERRORISM & PROLIFERATION) นี้ประกอบด้วยข้อแนะนำและ คำอธิบายเพิ่มเติม พร้อมด้วยคำจำกัดความในภาคอภินิหารศัพท์ สมาชิกของ FATF และขององค์กรความร่วมมือระหว่าง FATF กับองค์กรในระดับภูมิภาค (The FATF - Style Regional Bodies : FSRBs) ทุกประเทศ ต้องปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ดังกล่าวโดยจะมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลซึ่งดำเนินการประเมินโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลก ในคำอธิบายเพิ่มเติมบางข้อและคำนิยามในอภินิหารศัพท์มีตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงวิธีที่จะนำข้อกำหนดไปใช้ทั้งนี้ตัวอย่างเหล่านี้เป็นแนวทางเท่านั้น และไม่ได้ตั้งใจจะให้มียุทธศาสตร์ตายตัว ถึงแม้ว่าตัวอย่างที่ว่านี้จะเป็ นดัชนีชี้วัดที่ช่วยเราในการประเมินได้แต่อาจไม่ตรงประเด็นกับทุกสภาพการณ์³⁰⁷

ข้อแนะนำเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ค.ศ.2012 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF) มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

ข้อแนะนำที่ 4 กล่าวถึงการริบทรัพย์และมาตรการชั่วคราว (Confiscation and provisional measures) ที่แต่ละประเทศควรใช้มาตรการที่คล้ายคลึงกับ มาตรการทั้งหลายที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเวียนนา อนุสัญญาพาเลโม และอนุสัญญาว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายรวมถึงมาตรการทางนิติบัญญัติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของตนสามารถอายัดหรือยึดและริบสิ่งต่อไปนี้ได้ คือ (a) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) (b) รายได้จากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐานหรือเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้หรือมีเจตนาจะใช้ในการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐาน (c) ทรัพย์สินที่ได้หรือที่ใช้ หรือมีเจตนาจะใช้ หรือจัดสรรเพื่อใช้

³⁰⁶ เรื่องเดียวกัน.,หน้า 7 - 10.

³⁰⁷ เรื่องเดียวกัน.,หน้า 7 - 10.

ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือองค์กรก่อการร้าย หรือ (d) ทรัพย์สินที่มีมูลค่าเท่ากัน โดยไม่ทำให้สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สามเสียหาย (The rights of bona fide third parties)...³⁰⁸

นอกจากนี้ข้อเสนอแนะที่ 4 ยังกล่าวถึงการริบทรัพย์และมาตรการชั่วคราว (Confiscation and provisional measures) ที่แต่ละประเทศควรพิจารณาใช้มาตรการที่อนุญาตให้ริบรายได้หรือเครื่องมือต่างๆ โดยไม่ต้องกำหนดให้มีคำพิพากษาว่ามีความผิดทางอาญาก่อน (คือเป็นการริบทางแพ่ง) หรือใช้มาตรการที่กำหนดให้จำเลยมีหน้าที่พิสูจน์ว่าทรัพย์สินที่จะถูกริบนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ตราบเท่าที่ข้อกำหนดดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับหลักการของกฎหมายภายในประเทศ³⁰⁹

ข้อเสนอแนะที่ 5 กล่าวถึงความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist financing offence) ที่แต่ละประเทศควรกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) เป็นความผิดทางอาญาโดยอาศัยอนุสัญญาว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) เป็นพื้นฐานและไม่เพียงแต่จะกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) เป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น แต่ควรกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่องค์กรก่อการร้ายและผู้ก่อการร้ายรายบุคคล เป็นความผิดทางอาญาด้วย แม้ในกรณีที่ไม่มีความเชื่อมโยงกันเลยกับการก่อการร้ายครั้งหนึ่งครั้งใดเป็นการเฉพาะหรือหลายครั้งก็ตาม แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าได้กำหนดให้ความผิดเช่นนั้นเป็นความผิดมูลฐานของการฟอกเงิน (Money Laundering : ML)³¹⁰

ในคำอธิบายเพิ่มเติมข้อเสนอแนะที่ 5 นี้ยังกล่าวถึงลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ว่าควรขยายไปถึง³¹¹

1. บุคคลหนึ่งบุคคลใดที่จัดทำให้หรือรวบรวมเงินให้ด้วยวิธีใดๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม โดยมีเจตนาละเมิดกฎหมายที่จะให้นำเงินนั้นไปใช้ หรือโดยทราบว่าจะนำเงินดังกล่าวจะนำไปใช้ ไม่ว่าจะเต็มจำนวนหรือบางส่วนเพื่อ (a) กระทำการอันเป็นการก่อการร้าย (b) ให้นำไปใช้โดยองค์กรก่อการร้าย หรือ (c) โดยผู้ก่อการร้าย

2. การกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) เป็นความผิดทางอาญาโดยอาศัยแต่เพียงการช่วยเหลือ พยายาม หรือ

³⁰⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

³⁰⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

³¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

³¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

การสมคบคิด แต่เพียงอย่างเดียวเป็นพื้นฐานนั้น ไม่เพียงพอที่จะถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามข้อแนะนำ FATF ข้อนี้

3. ความผิดฐานให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ควรขยายให้ครอบคลุมไปถึงเงินใดๆที่สนับสนุนการก่อการร้าย ไม่ว่าจะมาจากแหล่งที่ถูกต้องชอบธรรม หรือแหล่งที่ผิดกฎหมายก็ตาม

4. ความผิดฐานให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ไม่ควรกำหนดว่าเงินดังกล่าว (a) ต้องนำมาใช้จ่ายจริงในการก่อการร้าย หรือใช้จ่ายจริงเพื่อพยายามก่อการร้าย หรือ (b) ต้องเป็นเงินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายครั้งหนึ่ง ครั้งใดหรือหลายครั้งเป็นการเฉพาะ

5. แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าเจตนาและการรู้ข้อเท็จจริงที่จำเป็นที่จะนำมาพิสูจน์การกระทำความผิดการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) นั้น อาจสันนิษฐานหรืออนุมานจากสภาวะการณ์แวดล้อมข้อเท็จจริงที่เป็นกลางอย่างแท้จริงก็ได้

6. การลงโทษทางอาญาที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมและมีผลเป็นการยับยั้งนั้น ควรนำมาใช้กับบุคคลธรรมดาที่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดฐานให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF)

7. ความรับผิดทางอาญาและการลงโทษทางอาญา และในกรณีที่มีความรับผิดดังกล่าวเป็นไปไม่ได้ (ด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากหลักการขั้นพื้นฐานของกฎหมายภายในประเทศ) ความรับผิดหรือการลงโทษทางแพ่งหรือทางปกครอง ควรนำมาใช้กับนิติบุคคล การกระทำเช่นนี้ไม่ควรเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดีทางอาญา ทางแพ่ง หรือ ทางปกครองกับนิติบุคคลคู่ขนานกันไปพร้อมๆกันในประเทศซึ่งมีรูปแบบของความรับผิดมากกว่า 1 รูปแบบ มาตรการดังกล่าวไม่ควรเป็นผลเสียต่อความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลบดทลงโทษทั้งหมด ควรมีประสิทธิภาพเหมาะสม และมีผลเป็นการยับยั้ง

8. ควรกำหนดให้ความพยายามที่จะสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดด้วย

9. ควรกำหนดให้การดำเนินการใดๆ ดังต่อไปนี้เป็นความผิดด้วย คือ (a) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิดในการกระทำความผิด ตามที่กล่าวไว้ในวรรค 2 หรือวรรค 9 ของคำอธิบายเพิ่มเติมนี้ (b) การจัดตั้งคนอื่นหรือสั่งให้ผู้อื่นกระทำความผิดตามที่กล่าวไว้ในวรรค 2 หรือวรรค 9 ของคำอธิบายเพิ่มเติมนี้ (c) การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดประเภทหนึ่ง หรือมากกว่านั้น โดยกลุ่มบุคคลที่กระทำการด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน ตามที่กล่าวไว้ในวรรค 2 หรือ วรรค 9 ของคำอธิบายเพิ่มเติมนี้ การมีส่วนร่วมเช่นนั้นให้ถือได้ว่าเป็นการกระทำ

โดยเจตนาและให้ (1) ถือว่ากระทำโดยมีเป้าประสงค์จะดำเนินการให้กิจกรรมอันเป็นอาชญากรรม หรือ วัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรมของกลุ่มบรรลุผลในกรณีที่เกิดกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์ดังกล่าว เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือ (2) ให้ถือว่าเป็นการกระทำที่ทราบถึงเจตนาของกลุ่มที่จะกระทำความผิดฐานการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF)

10. ควรนำความผิดทั้งหลายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) มาใช้บังคับ ไม่ว่าบุคคลผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดดังกล่าว อยู่ในประเทศเดียวกันกับประเทศที่ผู้ก่อการร้ายหรือองค์กรก่อการร้ายตั้งอยู่หรือไม่ก็ตาม หรือไม่ว่าการก่อการร้ายจะเกิดขึ้น หรือไม่ก็ตาม

ข้อเสนอแนะที่ 6 กล่าวถึงการลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนด เป้าหมาย เกี่ยวกับการก่อการร้าย และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Targeted financial sanctions related to terrorism and terrorist Financing) ที่แต่ละประเทศควรใช้ ระบบการลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อปฏิบัติตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) มติเหล่านี้กำหนดให้แต่ละประเทศดำเนินการอายัดเงินหรือทรัพย์สินอื่น โดยมีชักช้าและให้ดำเนินการให้มั่นใจว่าไม่มีการจัดให้มีเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้แก่หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใด ที่ (1) ถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือภายใต้อำนาจของ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามหมวด 7 ของกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งเป็นไปตามมติ 1267 (ค.ศ. 1999) และมติอื่นที่สืบเนื่องต่อจากมติดังกล่าว หรือ (2) ถูกกำหนดโดยประเทศ นั้นตามข้อมติ 1373 (ค.ศ. 2001)³¹²

คำอธิบายเพิ่มเติมข้อเสนอแนะที่ 6 นี้ยังกล่าวถึงจุดเน้นของ ข้อเสนอแนะที่ 6 คือมาตรการป้องกันที่จำเป็นเฉพาะในบริบทที่เกี่ยวกับการสกัดกั้นกระแสเงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่จะส่งให้กลุ่มผู้ก่อการร้าย และการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นโดยกลุ่มผู้ก่อการร้าย ในการกำหนดขอบเขตหรือการส่งเสริมมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ที่ได้ผลนั้น แต่ละประเทศต้องเคารพสิทธิมนุษยชน หลักนิติรัฐ (Rule of Law) และยอมรับสิทธิของบุคคลที่สามผู้บริสุทธิ์³¹³

³¹² เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³¹³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 32 - 40.

นอกจากนี้คำอธิบายเพิ่มเติมข้อแนะนำที่ 6 ยังกล่าวถึงในกรณีที่แต่ละประเทศได้พิจารณาเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินอื่น ของบุคคลและหน่วยงานที่ถูกกำหนดรายชื่อโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) หรือโดยคณะกรรมการว่าด้วยการลงโทษคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องนั้นมีความจำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพื้นฐาน หรือสำหรับจ่ายค่าธรรมเนียมบางประเภท หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายสำหรับรายจ่ายพิเศษแต่ละประเทศควรมอบอำนาจให้สามารถเข้าถึงเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวได้ โดยเป็นไปตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ในมติ 1452 (ค.ศ. 2002) ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) และมติใดๆ ที่สืบต่อมติดังกล่าว ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ แต่ละประเทศควรมอบอำนาจให้เข้าถึงเงินหรือทรัพย์สินอื่น ถ้ามีการนำมาตรการอายัดมาใช้กับบุคคลและหน่วยงานที่ถูกกำหนดรายชื่อโดยประเทศอื่นตามมติ 1373 (ค.ศ. 2001) และตามที่กำหนดในมติ 1963 (ค.ศ.2010)³¹⁴

ข้อแนะนำที่ 8 กล่าวถึงองค์กรไม่แสวงกำไร (Non-profit organizations) ที่แต่ละประเทศควรทบทวนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้กับหน่วยงานที่อาจถูกใช้ในทางที่ผิดเพื่อให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ว่ามีอยู่เพียงพอหรือไม่ องค์กรไม่แสวงกำไร (NPOs) มีจุดอ่อนต่อแหลมเป็นพิเศษและแต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าจะไม่มีการใช้องค์กรเหล่านี้ไปในทางที่ผิด (1) โดยองค์กรก่อการร้ายที่แอบแฝงในรูปขององค์กรที่ถูกกฎหมาย(2) เพื่อใช้หน่วยงานที่มีความชอบธรรมตามกฎหมายเป็นช่องทางในการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) รวมทั้งเพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการอายัดทรัพย์สิน และ (3) เพื่อปกปิดหรือซ่อนเร้นการนำเงินที่มีวัตถุประสงค์ในทางที่ชอบด้วยกฎหมายไปให้องค์กรก่อการร้าย³¹⁵

ข้อแนะนำที่ 9 กล่าวถึงกฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับของสถาบันการเงิน (Financial institution secrecy laws) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่ากฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับของสถาบันการเงินต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามข้อแนะนำ FATF³¹⁶

ข้อแนะนำที่ 10 กล่าวถึงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer due diligence : CDD) กำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (CDD) ที่ให้สถาบันการเงินตรวจสอบยืนยันตัวตนของลูกค้า และเจ้าของ

³¹⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 39.

³¹⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³¹⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ก่อนหรือระหว่างการริเริ่มความสัมพันธ์ทางธุรกิจต่อกัน หรือ ในระหว่าง การทำธุรกรรมให้แก่ลูกค้าจร แต่ละประเทศอาจอนุญาตให้สถาบันการเงินทำการตรวจสอบยืนยัน ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้...จะต้องไม่ทำให้การดำเนินธุรกิจตามปกติ ของลูกค้าหยุดชะงัก...³¹⁷

ข้อเสนอแนะที่ 11 กล่าวถึงการเก็บรักษาหลักฐาน (Record-keeping) ที่ควรกำหนดให้สถาบันการเงินเก็บรักษาเอกสารที่จำเป็นทั้งหมดเกี่ยวกับการทำธุรกรรม ทั้งธุรกรรมภายในประเทศและธุรกรรมระหว่างประเทศไว้อย่างน้อย 5 ปี ทั้งนี้เพื่อให้ สถาบันการเงินสามารถปฏิบัติตามคำร้องขอข้อมูลจากพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว เอกสารดังกล่าวต้องเพียงพอจนสามารถทำให้นำมาประมวลขึ้นเป็นธุรกรรมแต่ละรายการได้อีก (รวมถึงจำนวนและประเภทของเงินตราที่เกี่ยวข้อง ถ้ามี) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถจัดหาหลักฐาน เพื่อการดำเนินคดีในข้อหากระทำความผิดอาชญากรรมได้...³¹⁸

ข้อเสนอแนะที่ 13(a) กล่าวถึงธนาคารตัวแทน (Correspondent banking) ที่ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเป็นธนาคารตัวแทนระหว่างประเทศและความสัมพันธ์อื่น ที่คล้ายคลึงกันนั้น นอกเหนือจากการกำหนดให้สถาบันการเงินใช้มาตรการ CDD ตามปกติแล้ว ควรกำหนดให้สถาบันการเงินรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันธนาคารตัวแทนให้เพียงพอ เพื่อทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงลักษณะของธุรกิจของธนาคารตัวแทนดังกล่าว และพิจารณาจาก ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งสาธารณะในด้านชื่อเสียงของสถาบันและคุณภาพของการกำกับดูแลของ สถาบันนั้น รวมถึงเพื่อทราบว่ามีสถาบันดังกล่าวถูกดำเนินการสืบสวนสอบสวนด้านการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือถูกดำเนินการด้านการกำกับดูแลหรือไม่...³¹⁹

ข้อเสนอแนะที่ 15 กล่าวถึงเทคโนโลยีใหม่ (New technologies) ที่แต่ละประเทศและสถาบันการเงินควรระบุและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) และ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ที่อาจเกิดขึ้น...³²⁰

ข้อเสนอแนะที่ 16 กล่าวถึงการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Wire transfers) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าในกระบวนการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ นั้น สถาบันการเงินใช้มาตรการอายัดและห้ามการทำธุรกรรมกับบุคคลและหน่วยงานที่ถูกขึ้นบัญชี

³¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

³¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

³¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

³²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 – 90.

รายชื่อตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง เช่นมติ 1267 (ค.ศ. 1999) และมติที่สืบเนื่องต่อจากมติดังกล่าว ตลอดจนมติ 1373 (ค.ศ. 2001) ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF)³²¹

ข้อแนะนำที่ 20 กล่าวถึงการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Reporting of suspicious transactions) ที่ถ้าสถาบันการเงินสงสัยหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินนั้นเป็นรายได้จากการก่ออาชญากรรมหรือเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ก็ควรมีกฎหมายกำหนดให้สถาบันการเงินนั้นรายงานข้อสงสัยต่อหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ทันที³²²

ข้อแนะนำที่ 21(A) กล่าวถึงการบอกใบ้โดยไม่เจตนาและการเก็บเป็นความลับ (Tipping-off and confidentiality) ที่สถาบันการเงิน กรรมการบริหาร เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และพนักงาน ของสถาบันการเงินดังกล่าว ควรได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรับผิดทางอาญาและทางแพ่งในข้อหาละเมิดข้อห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลที่บังคับใช้ตามสัญญา หรือ ตามบทบัญญัติของกฎหมาย หรือบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแล หรือบทบัญญัติทางการบริหาร ถ้าบุคคลเหล่านั้นรายงานข้อสงสัยของตนต่อหน่วยข่าวกรองทางการเงินด้วยความสุจริต (good faith) แม้ว่าเจ้าหน้าที่เหล่านั้นจะไม่ทราบแน่นอนว่า กิจกรรมที่แฝงอยู่เบื้องลึกของการก่ออาชญากรรมนั้นคืออะไร และไม่ว่ากิจกรรมผิดกฎหมายดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็ตาม...³²³

ข้อแนะนำที่ 24 กล่าวถึงความโปร่งใสและการเป็นเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล (Transparency and beneficial ownership of legal persons) ที่แต่ละประเทศควรใช้มาตรการเพื่อป้องกันการใช้นิติบุคคลไปเพื่อการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) แต่ประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่ามีข้อมูลเพียงพอ ถูกต้อง และทันต่อเวลา เกี่ยวกับเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและเกี่ยวกับการควบคุมนิติบุคคล...³²⁴

ข้อแนะนำที่ 25 กล่าวถึงความโปร่งใสและเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย (Transparency and beneficial ownership of legal arrangements) ที่แต่ละประเทศควรใช้มาตรการป้องกันการใช้นิติบุคคล

³²¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²² เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²³ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

ที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ไปในทางที่ผิดเพื่อการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) โดยเฉพาะอย่างยิ่งแต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่ามีข้อมูลข่าวสารเพียงพอ ถูกต้อง และทันต่อเวลา เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ก่อตั้งขึ้น รวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้จัดตั้งทรัพย์สิน กรรมการทรัพย์สิน หรือทรัพย์สินและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง...³²⁵

ข้อแนะนำที่ 26 กล่าวถึงการกำกับดูแลและการควบคุมดูแลสถาบันการเงิน (Regulation and supervision of financial institutions) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าสถาบันการเงินต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแล และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างเพียงพอ และนำข้อแนะนำFATF ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล ควรใช้มาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการกำกับดูแลที่จำเป็น...³²⁶

ข้อแนะนำที่ 27 กล่าวถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล (Powers of supervisors) ที่เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล ควรมีอำนาจเพียงพอสำหรับการควบคุมดูแลหรือการติดตามตรวจสอบ และดำเนินการให้มั่นใจว่าสถาบันการเงินต่างๆ ปฏิบัติตามข้อกำหนดในด้าน AML/CFT รวมถึงอำนาจในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลควรมีอำนาจเรียกข้อมูลใดๆ จากสถาบันการเงิน...³²⁷

ข้อแนะนำที่ 28 กล่าวถึงการกำกับดูแลและการควบคุมดูแลธุรกิจและผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Regulation and supervision of DNFBPs) ที่ธุรกิจและผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPs) ควรอยู่ภายใต้มาตรการกำกับดูแลและมาตรการควบคุมดูแล...³²⁸

ข้อแนะนำที่ 31 กล่าวถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน (Powers of law enforcement and investigative authorities) ที่เมื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) ตลอดจนความผิดมูลฐานที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ควรสามารถขอรับและเข้าถึงเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวและเพื่อใช้ในการดำเนินคดีและเพื่อกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง...³²⁹

³²⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³²⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

ข้อแนะนำที่ 32 กล่าวถึงการขนเงิน (Cash couriers) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจตามกฎหมายในการระงับยับยั้งเงินตราหรือตราสารเปลี่ยนมือ ที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) การฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐาน หรือต้องสงสัยว่ามีการสำแดงผิดหรือเปิดเผยข้อมูลไม่ถูกต้อง แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่า มีมาตรการที่ใช้ได้ผล พอเหมาะ และเป็นการยับยั้ง...³³⁰

ข้อแนะนำที่ 35 กล่าวถึงบทลงโทษ (Sanctions) ที่แต่ละประเทศต้องมีมาตรการลงโทษที่ได้ผล พอเหมาะ และเป็นการยับยั้ง ไม่ว่าจะเป็มาตรการทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางการบริหาร ที่พร้อมจะนำมาใช้ดำเนินการกับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่กล่าวถึงในข้อแนะนำที่ 6 และข้อ 8 ถึงข้อ 23 ซึ่งบกพร่องไม่ปฏิบัติตามมาตรการ AML/CFT มาตรการลงโทษดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะนำมาใช้กับสถาบันการเงินและธุรกิจและผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPs) เท่านั้น แต่ควรใช้กับกรรมการบริหารและเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินและธุรกิจดังกล่าวด้วย³³¹

ข้อแนะนำที่ 39(b) กล่าวถึงการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการปฏิบัติตามคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนในเรื่องที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) โดยไม่ล่าช้าเกินความจำเป็น แต่ละประเทศควรใช้มาตรการทั้งหมดที่เป็นไปได้เพื่อให้มั่นใจว่าประเทศของตนไม่กลายเป็นที่พักพิงของผู้ที่ถูกตั้งข้อหาว่าให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือองค์การก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แต่ละประเทศควร ดำเนินการให้มั่นใจว่าแต่ละประเทศมีกระบวนการที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ทันท่วงที...ไม่ควรกำหนดเงื่อนไขอันเป็นข้อห้ามที่เกินความจำเป็นและไม่สมเหตุผลสำหรับการปฏิบัติตามคำร้องขอ³³²

3.1.4.2 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนิน

³³⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³³¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

³³² เรื่องเดียวกัน., หน้า 10 – 90.

มาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) นี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของ สิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

3.1.4.2.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้าน เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection) ด้วยหลัก ผู้ซื้อโดยสุจริต (bona fide purchasers) ที่หากผู้ซื้อได้จ่ายค่าตอบแทนอย่างสมเหตุสมผล และไม่รู้ว่ ทรัพย์สินดังกล่าวถูกใช้ไปในทางผิดกฎหมาย โดยในช่วงเวลาที่ซื้อขายกันผู้ซื้อไม่รู้ถึงเหตุที่ทรัพย์สินจะ ถูกยึดอายัดทรัพย์สิน โดยหลักการนี้ในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) มีการบัญญัติไว้ในข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนิน มาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ข้อแนะนำที่ 4 ที่กล่าวถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน และมาตรการชั่วคราว (Confiscation and provisional measures) และข้อแนะนำที่ 6 ที่กล่าวถึง การลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมาย เกี่ยวกับการก่อการร้าย และการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Targeted financial sanctions related to terrorism and terrorist financing) เกี่ยวกับการสกัดกั้นกระแสเงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่จะส่งให้กลุ่มผู้ก่อการร้าย และการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นโดยกลุ่มผู้ก่อการร้ายนั้น ไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สาม ที่เจตนาสุจริต (The rights of bona fide third parties) แต่อย่างใด

กล่าวคือ มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อ การร้ายเกี่ยวกับการริบทรัพย์สินและมาตรการชั่วคราว (Confiscation and provisional measures) แก่การก่อการร้ายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถอายัดหรือยึดหรือริบทรัพย์สินที่ได้มาจาก การฟอกเงิน (Money Laundering : ML) รายได้จากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือ ความผิดมูลฐาน ทรัพย์สินที่ได้หรือที่ใช้หรือมีเจตนาจะใช้ หรือจัดสรรเพื่อใช้ในการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) และการอายัดหรือยึดและริบทรัพย์สินอื่น ใดที่มีมูลค่าเท่ากันได้ รวมทั้งการสกัดกั้นกระแสเงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่จะส่งให้กลุ่มผู้ก่อการร้าย และการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นโดยกลุ่มผู้ก่อการร้ายนั้น หากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวถูกเปลี่ยนมือ จำหน่าย จ่ายโอนไปยังบุคคลภายนอกอย่างสุจริตและเสียค่าตอบแทน สิทธิในเงินหรือทรัพย์สินของ

บุคคลที่สามดังกล่าวย่อมได้รับการคุ้มครองที่บุคคลที่สามจะไม่ถูกอายัดหรือยึด หรือริบเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวแต่อย่างใด (Third party protection)

(2) สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights)

ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ข้อแนะนำที่ 10 ที่กล่าวเป็นนัยถึงการคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) ไว้ในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer due diligence : CDD) กำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (CDD) ที่ให้สถาบันการเงินตรวจสอบยืนยันตัวตนของลูกค้า และเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ก่อนหรือระหว่างการริเริ่มความสัมพันธ์ทางธุรกิจต่อกัน หรือ ในระหว่างการทำธุรกรรมให้แก่ลูกค้าจร แต่ละประเทศอาจอนุญาตให้สถาบันการเงินทำการตรวจสอบยืนยันให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ จะต้องไม่ทำให้การดำเนินธุรกิจตามปกติของลูกค้าหยุดชะงัก

กล่าวคือ สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการหางานทำ สิทธิได้รับการคุ้มครองในการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม สิทธิในการประกอบอาชีพ³³³ ดังนั้นการที่ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) กำหนดให้การที่สถาบันการเงินดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (CDD) จะต้องไม่ทำให้การดำเนินธุรกิจตามปกติของลูกค้าหยุดชะงัก จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) เกี่ยวกับสิทธิในการประกอบอาชีพที่บุคคลต้องไม่ถูกขัดขวางการดำเนินธุรกิจตามปกติของตน ยกเว้นด้วยเหตุเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์เท่านั้น

³³³ กมล กมลตระกูล, ส่องกล้องสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2550), หน้า 18 – 20.

(3) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล

การคุ้มครองความรับผิดของบุคคลที่สาม (Third party protection) ด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูลซึ่งบุคคลที่สามดังกล่าวมีเจตนาสุจริต (The rights of bona fide third parties) ในการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากเหตุที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องทำการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นแก่หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) บัญญัติไว้ในข้อแนะนำที่ 21(A) กล่าวถึงการที่สถาบันการเงิน กรรมการบริหาร เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินดังกล่าว ควรได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรับผิดทางอาญาและทางแพ่งในข้อหาละเมิดข้อห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลที่บังคับใช้ตามสัญญา หรือตามบทบัญญัติของกฎหมาย หรือบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแล หรือบทบัญญัติทางการบริหาร ถ้าบุคคลเหล่านั้นรายงานข้อสงสัยของตนต่อหน่วยข่าวกรองทางการเงินด้วยความสุจริต (good faith) แม้ว่าเจ้าหน้าที่เหล่านั้นจะไม่ทราบแน่นอนว่า กิจกรรมที่แฝงอยู่เบื้องลึกของการก่ออาชญากรรมนั้นคืออะไร และไม่ว่ากิจกรรมผิดกฎหมายดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็ตาม

ดังนั้นหากสถาบันการเงิน กรรมการบริหาร เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินดังกล่าวกระทำการโดยสุจริตในการรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทราบแม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด สถาบันการเงิน กรรมการบริหาร เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินนั้นก็ไม่ต้องรับผิดทั้งทางอาญา หรือทางแพ่งด้วยเหตุที่สถาบันการเงินนั้นกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูลการทำธุรกรรมดังกล่าวซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลแต่อย่างใด จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล

(4) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นการดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs)

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ในข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุน

ทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ คำอธิบายเพิ่มเติมข้อแนะนำที่ 6 กล่าวเป็นนัยถึงสิทธิงดเว้น การดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพ ของมนุษย์ว่าในกรณีที่แต่ละประเทศได้พิจารณาเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินอื่นของบุคคลและหน่วยงาน ที่ถูกกำหนดรายชื่อโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) หรือโดยคณะกรรมการว่าด้วยการลงโทษคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องนั้น มีความจำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐาน หรือสำหรับจ่ายค่าธรรมเนียมบางประเภท หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายสำหรับรายจ่ายพิเศษแต่ละประเทศควรมอบอำนาจให้สามารถเข้าถึง เงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวได้ โดยเป็นไปตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) และมติใดๆ ที่สืบต่อดังกล่าว ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ แต่ละประเทศควรมอบอำนาจให้เข้าถึงเงินหรือทรัพย์สินอื่น ถ้ามีการนำ มาตรการอายัดมาใช้กับบุคคลและหน่วยงานที่ถูกกำหนดรายชื่อโดยประเทศอื่นตามข้อมติคณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (ค.ศ. 2001) และตามที่กำหนดในข้อมติคณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1963 (ค.ศ.2010)

ดังนั้น ตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) ข้อ 1 ที่กล่าวถึงการดำเนินการตาม ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องนั้น ไม่ให้นำมาบังคับใช้กับเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะ (ก) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการชำระเงินสำหรับอาหาร ค่าเช่าหรือค่าสินเชื่อ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและการรักษาทางการแพทย์ ภาษี เบี้ยประกันและค่าสาธารณูปโภคคิด ค่าบริการ หรือการชำระเงินค่าบริการของนักศึกษาชีพในอัตราที่สมเหตุสมผล และค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางกฎหมาย หรือค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการประจำของโฮลดิ้ง หรือ การบำรุงรักษาของเงินทุน หรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ถูกยึด อายัด หรือ (ข) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว อีกทั้งในข้อ 2 ของ ข้อมตินี้ยังกล่าวถึงการที่รัฐต่างๆ อาจจะอนุญาตเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากบทบัญญัติของวรรค 4 (ข) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ของ (ก) ดอกเบี้ยหรือรายได้อื่น ๆ จากบัญชีทรัพย์สินเหล่านั้น หรือ (ข) การจ่ายชำระเงินตาม ข้อตกลง สัญญา หรือภาระผูกพัน ซึ่งข้อตกลง สัญญาหรือภาระผูกพันเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีทรัพย์สิน เหล่านี้จะถูกดำเนินการตามตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

กล่าวคือ การงดเว้นการดำเนินการยึด อายัดเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพของมนุษย์ดังกล่าวเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเกี่ยวกับการงดเว้นการดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม และเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF)

3.1.4.2.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(1) การบัญญัติการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ไว้ในกฎหมาย

ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ข้อแนะนำที่ 21(A) กล่าวถึงการบอกใบ้โดยไม่เจตนาและการเก็บเป็นความลับ (Tipping-off and confidentiality) ที่สถาบันการเงิน กรรมการบริหาร เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และพนักงาน ของสถาบันการเงินดังกล่าว ควรได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญาและทางแพ่งในข้อหาละเมิดข้อห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลที่บังคับใช้ตามสัญญา หรือ ตามบทบัญญัติของกฎหมาย หรือบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแล หรือบทบัญญัติทางการบริหารนั้น จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (สถาบันการเงิน กรรมการบริหาร เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินดังกล่าว) ได้รับการคุ้มครองตามที่กฎหมายรับรองไว้

(2) การใช้กฎหมายในการกำกับดูแลการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การกำกับดูแลและการควบคุมดูแลสถาบันการเงิน (Regulation and supervision of financial institutions) ให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ซึ่งข้อแนะนำดังกล่าวมีการกล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ตามข้อแนะนำที่ 26 ของข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ให้ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแลสถาบันการเงินที่จำเป็น

3.1.4.3 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนี้ จะศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด ว่ามีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF)

3.1.4.3.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ข้อต่างๆ ดังนี้

ข้อแนะนำที่ 4 กล่าวถึงการริบทรัพย์สินและมาตรการชั่วคราว (Confiscation and provisional measures) ที่แต่ละประเทศควรใช้มาตรการที่คล้ายคลึงกับมาตรการทั้งหลายที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเวียนนา อนุสัญญาพาเลโอโม และอนุสัญญาว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายรวมถึงมาตรการทางนิติบัญญัติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของตนสามารถอายัดหรือยึด หรือริบสิ่งต่อไปนี้ได้ คือ (1) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) (2) รายได้จากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐานหรือเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้หรือมีเจตนาจะใช้ในการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐาน (3) ทรัพย์สินที่ได้หรือที่ใช้ หรือมีเจตนาจะใช้ หรือจัดสรรเพื่อใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือองค์กรก่อการร้าย หรือ (4) ทรัพย์สินที่มีมูลค่าเท่ากัน

ข้อแนะนำที่ 6 กล่าวถึงการลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมาย เกี่ยวกับการก่อการร้าย และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Targeted financial sanctions related to terrorism and terrorist Financing) ที่แต่ละประเทศควรใช้ระบบการลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อปฏิบัติตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) มติเหล่านี้กำหนดให้แต่ละประเทศดำเนินการอายัด

เงินหรือทรัพย์สินอื่น โดยมีชักช้าและให้ดำเนินการให้มั่นใจว่าไม่มีการจัดให้มีเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้แก่หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใด ที่ (1) ถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือภายใต้อำนาจของ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามหมวด 7 ของกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งเป็นไปตามมติ 1267 (ค.ศ. 1999) และมติอื่นที่สืบเนื่องต่อกันมาดังกล่าว หรือ (2) ถูกกำหนดโดยประเทศ นั้นตามข้อมติ 1373 (ค.ศ. 2001) โดยในคำอธิบายเพิ่มเติมข้อแนะนำที่ 6 นี้ยังกล่าวถึงจุดเน้นของ ข้อแนะนำที่ 6 คือมาตรการป้องกันที่จำเป็นเฉพาะในบริบทที่เกี่ยวกับการสกัดกั้นกระแสเงิน หรือทรัพย์สินที่จะส่งให้กลุ่มผู้ก่อการร้าย และการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นโดยกลุ่มผู้ก่อการร้าย

ข้อแนะนำที่ 16 กล่าวถึงการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Wire transfers) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าในกระบวนการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ นั้น สถาบันการเงินใช้มาตรการอายัดและห้ามการทำธุรกรรมกับบุคคลและหน่วยงานที่ถูกขึ้นบัญชี รายชื่อตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง เช่นมติ 1267 (ค.ศ. 1999) และมติที่สืบเนื่องต่อกันมาดังกล่าว ตลอดจนมติ 1373 (ค.ศ. 2001) ที่เกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF)

กล่าวคือ อายัดหรือยึด หรือริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) รายได้จากการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐาน ทรัพย์สินที่ได้หรือที่ใช้ หรือมีเจตนาจะใช้ หรือจัดสรรเพื่อใช้ในการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือการกระทำความผิดเป็นการก่อการร้าย หรือองค์กร ก่อการร้าย หรือทรัพย์สินอื่นใดที่มีมูลค่าเท่ากัน เพื่อสกัดกั้นกระแสเงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่จะส่งให้ กลุ่มผู้ก่อการร้าย และการใช้เงินหรือทรัพย์สินอื่นโดยกลุ่มผู้ก่อการร้าย รวมทั้งการอายัดการทำ ธุรกรรมกับบุคคลและหน่วยงานที่ถูกกำหนดนั้น เป็นการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยคณะทำงาน เฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) อันเป็น การจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลดังกล่าว

(2) สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ด้านเสรีภาพของ การเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements)

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพในด้านเสรีภาพ ของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements) ในมาตรการเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะ กิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) บัญญัติไว้ในข้อแนะนำ

ที่ 32 ของข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ที่กล่าวถึงการขนเงิน (Cash couriers) ที่แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตามกฎหมายในการระงับยับยั้งเงินตรา หรือตราสารเปลี่ยนมือ ที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) การฟอกเงิน (Money Laundering : ML) หรือความผิดมูลฐาน หรือต้องสงสัยว่ามีการสำแดงผิดหรือเปิดเผยข้อมูลไม่ถูกต้อง

กล่าวคือ การเคลื่อนย้ายเงินทุนเป็นเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับมิติทางเศรษฐกิจของบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ตามที่มีอิสระเสรีในการตัดสินใจเกี่ยวกับเงินทุนของตนว่าจะให้เงินทุนดังกล่าวทั้งในรูปแบบที่เป็นเงินสดหรือตราสารทางการเงินนั้นควรถูกโยกย้ายหรือลงทุนในธุรกิจใด ที่ไหน อย่างไร และเมื่อใด เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจของตนเองอย่างแท้จริงโดยปราศจากอุปสรรคขัดขวางการเคลื่อนย้ายเงินทุนดังกล่าว ดังนั้นการระงับยับยั้งเงินตรา หรือตราสารเปลี่ยนมือดังกล่าวจึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพในด้านเสรีภาพของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements) ของบุคคลดังกล่าว

(3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ที่สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ข้อต่างๆ ดังนี้

ข้อแนะนำที่ 20 กล่าวถึงการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Reporting of suspicious transactions) ที่ถ้าสถาบันการเงินสงสัยหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินนั้นเป็นรายได้จากการก่ออาชญากรรมหรือเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) ก็ควรมีกฎหมายกำหนดให้สถาบันการเงินนั้นรายงานข้อสงสัยต่อหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ทันที

ข้อแนะนำที่ 27 กล่าวถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล (Powers of supervisors) ที่เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล ควรมีอำนาจเพียงพอสำหรับการควบคุมดูแลหรือการติดตามตรวจสอบ และดำเนินการให้มั่นใจว่าสถาบันการเงินต่างๆ ปฏิบัติตามข้อกำหนด

ในด้าน AML/CFT รวมถึงอำนาจในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลควรมีอำนาจเรียกข้อมูลใดๆ จากสถาบันการเงิน

ข้อแนะนำที่ 31 กล่าวถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน (Powers of law enforcement and investigative authorities) ที่เมื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) ตลอดจนความผิดมูลฐานที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ควรสามารถขอรับและเข้าถึงเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวและเพื่อใช้ในการดำเนินคดีและเพื่อกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง

กล่าวคือ การรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของสถาบันการเงินต่อหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) การที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกข้อมูลใดๆ รวมทั้งสามารถขอรับและเข้าถึงเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดจากสถาบันการเงินนั้น การที่ข้อมูลใดๆ ส่วนบุคคลของลูกค้ายูถูกรายงานส่งไปยังหน่วยงานข่าวกรองทางการเงินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมก็ตาม แม้กฎหมายจะอนุญาตไว้ให้ทำได้ แต่ในขณะเดียวกันลูกค้ายูของสถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลไม่มีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนดังกล่าว และหากข้อมูลคลาดเคลื่อนไม่มีสิทธิในการแก้ไขให้ตรงตามความจริง ดังนั้นลูกค้ายูของสถาบันการเงินดังกล่าวจึงถูกจำกัดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

(4) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence) ของบุคคลถูกนำมาบัญญัติแสดงเป็นนัยไว้ในข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ข้อแนะนำที่ 39(b) ที่กล่าวถึงการที่แต่ละประเทศควรใช้มาตรการทั้งหมดที่เป็นไปได้เพื่อให้มั่นใจว่าประเทศของตนไม่กลายเป็นที่พักพิงของผู้ที่ถูกตั้งข้อหาว่าให้การสนับสนุนทางการเงิน

แก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือ องค์การการก่อการร้าย

กล่าวคือ ทุกคนมีอิสระเสรีในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย (Freedom of Residence) ภายในพรมแดนของแต่ละรัฐ ซึ่งการจำกัดเสรีภาพจะกระทำได้เฉพาะเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ แต่การดำเนินการไม่ให้ดินแดนของประเทศตนไม่กลายเป็นที่พักพิงของผู้ที่ถูกตั้งข้อหาว่า ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) หรือการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือองค์การการก่อการร้ายนั้น จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence) ของบุคคลดังกล่าว เพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน

3.1.4.4 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนิน มาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) จะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.1.4.4.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งมาตรฐานด้านต่างๆ และส่งเสริมให้มีการใช้ มาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการกำกับดูแลและมาตรการด้านปฏิบัติการ ให้เกิดผลในการ ต่อต้านการฟอกเงิน (Money Laundering : ML) การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorist Financing : TF) และการแพร่ขยายอาวุธ ตลอดจนภัยอื่นๆที่จะกระทบต่อระบบการเงิน ระหว่างประเทศ

จากกรอบภารกิจข้างต้น ดังนั้นคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนิน มาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) จึงไม่มีจัดทำรายชื่อบุคคล ที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เอง รวมทั้งไม่มีกระบวนการนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่จัดทำโดย คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) : UNSCR 1267 (1999) มาขึ้นเป็นบุคคล

ที่ถูกกำหนดของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เองอีกด้วย ดังนั้นทำให้ในการศึกษานี้จึงไม่มีข้อมูลจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) แต่อย่างใด

3.1.4.4.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

รัฐภาคีสมาชิกของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) มีการดำเนินการยึดเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ภายใต้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) แต่รัฐภาคีสมาชิกของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ดังกล่าวไม่มีการรายงานจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกดำเนินการตามมาตรการนี้แก่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ดังนั้นในการศึกษานี้จึงไม่มีข้อมูลผลรวมจำนวนเงินหรือทรัพย์สินทั้งหมดที่รัฐภาคีสมาชิกทั้งหมดของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ทำการยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการไว้

3.1.4.5 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.1.4.5.1 กรณีการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) กับการฟ้องศาลยุติธรรมด้วยเหตุถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) เป็นหนึ่งในองค์กรหลักของสหประชาชาติ และเป็นองค์กรที่มีอิทธิพลรองลงมาจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) มีข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council Resolution ; UNSCR) ที่เกี่ยวข้องข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ที่ออก

โดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) นั้น คือ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) โดยในข้อ 7 กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐภาคีสมาชิกต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรฐานสากลตามข้อแนะนำ 40 + 9 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ซึ่งข้อมติดังกล่าวนี้นับผลอย่างมากที่ทำให้ข้อแนะนำฯ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) มีผลบังคับใช้ในระดับสากลระหว่างประเทศ³³⁴

ดังนั้นทำให้ข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ถูกรัฐภาคีสมาชิกต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ (UN) นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของแต่ละรัฐ ซึ่งมีผลต่อการคุ้มครองและจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายในกรอบตามที่ข้อแนะนำฯ กำหนดไว้

การดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) ของรัฐภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ (UN) โดยดำเนินการตามข้อแนะนำฯ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) กำหนดไว้นั้น ในบางครั้งเกิดการกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกิดเป็นข้อพิพาทยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้พิจารณาดำเนินการของรัฐในเรื่องนั้นๆ³³⁵ เช่น คดี Yassin Abdullah Kadi v. Council of the European Union & Commission of the European Communities และคดี Al Barakaat International Foundation v. Council of the European Union & Commission of the European Communities คดีเลขที่ C - 402/05 P และ C - 415/05 P ของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) กรณี Yassin Abdullah Kadi และ Al Barakaat International Foundation ที่ถูกคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นผู้พิจารณารายชื่อแล้วตัดสินให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 ซึ่งระเบียบดังกล่าวรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณี

³³⁴ James Thuo Gathii "The Financial Action Task Force and Global Administrative Law," *Journal of The Professional Lawyer*, p.199.

³³⁵ เรื่องเดียวกัน.,p.209.

ของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ขออนุญาตนำ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ขออนุญาตนำที่ 6 กำหนดให้มีการลงโทษทางการเงินต่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามมติที่ 1267 (UNSCR 1267)

ต่อมาศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ได้มีคำตัดสินให้การกำหนดให้ Yassin Abdullah Kadi และ Al Barakaat International Foundation เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นโมฆะ (annulled) เนื่องจากการดำเนินการตามระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 ที่รองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ขออนุญาตนำ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ขออนุญาตนำที่ 6 กำหนดให้มีการลงโทษทางการเงินต่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามมติที่ 1267 (UNSCR 1267) นั้น เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (the fundamental human rights) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิทธิป้องกันตนเอง (Right of defence) สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) และสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy)

ดังนั้นจึงทำให้ต่อมาสหภาพยุโรป (EU) ได้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ EC Regulations จำนวน 2 ฉบับ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางคำสั่งของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ต้องออกระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ให้สอดคล้องกับกฎบัตร Charter of Fundamental Rights of the European Union ด้วย

ระเบียบ EC Regulations จำนวน 2 ฉบับดังกล่าว ประกอบด้วย (1) ระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 2001 ที่รองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ขออนุญาตนำ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ขออนุญาตนำที่ 6 กำหนดให้มีการลงโทษทางการเงินต่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติตามมติที่ 1267 (UNSCR 1267) และ (2) ระเบียบ EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 ที่รองรับการปฏิบัติให้สอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ที่ขออนุญาตนำ ที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action

Task Force : FATF) ข้อเสนอแนะที่ 6 ยังกำหนดให้มีการลงโทษทางการเงินต่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดย คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติตามมาตรา 1373 (UNSCR 1373) อีกด้วย

3.2 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐต่างประเทศ”

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ของรัฐแต่ละรัฐมีหลักการและเหตุผลที่คล้ายคลึงกันในการออกมาตรการ แต่แตกต่างกันไป ในรายละเอียด เนื่องจากบริบททางด้าน การปกครองและระบบกฎหมายมีความแตกต่างกันไป ในแต่ละรัฐ โดยในการศึกษานี้จะพิจารณามาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยรัฐต่างประเทศ ประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์

3.2.1 สหรัฐอเมริกา

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกาจะศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับระบบการปกครอง ระบบกฎหมาย ความเป็นมาของปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาตรการเกี่ยวข้อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภทของสิทธิและเสรีภาพและรูปแบบการคุ้มครอง การจำกัด สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย และ กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย

3.2.1.1 ระบบการปกครองแบบประธานาธิบดี (Presidential System) ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) และการเป็นรัฐสมาชิก องค์การสหประชาชาติ (UN)

สหรัฐอเมริกามีรูปแบบรัฐเป็นแบบสหพันธรัฐ (Federation) ที่ประกอบด้วยมลรัฐต่างๆ มารวมตัวกัน มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมี ประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ(Presidential System) และผู้นำฝ่ายบริหารในเวลาเดียวกัน ซึ่งสหพันธรัฐ (Federation) จะมีรูปแบบของรัฐบาลที่ได้บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญโดยแยกอำนาจ ออกเป็น 2 ระดับ คือ อำนาจของรัฐบาลกลาง (National Government) และอำนาจของ

รัฐบาลมลรัฐ (State Government) โดยรัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจและระบุมารับผิดชอบแก่รัฐบาลทั้ง 2 ระดับไว้อย่างชัดเจน³³⁶

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง (National Government) กับรัฐบาลมลรัฐ (State Government) ประกอบด้วยหน้าที่รัฐบาลกลางให้คำแนะนำช่วยเหลือมลรัฐในเรื่องต่างๆ และการที่รัฐบาลกลางให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงกิจกรรมของมลรัฐ³³⁷

ระบบการปกครองของสหรัฐอเมริกาเป็นการปกครองที่มีแนวคิดจากหลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Power) ของมองเตสกีเออ (Montesquieu) ที่แบ่งอำนาจออกเป็นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการที่อำนาจแต่ละอำนาจต่างเป็นอิสระไม่ขึ้นต่อกัน มีการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ระหว่างกัน กล่าวคือสถาบันที่รับผิดชอบทางด้านฝ่ายนิติบัญญัติ คือสภาคองเกรส (The Congress) ซึ่งประกอบด้วย 2 สภา คือ สภาสูงหรือวุฒิสภา (Senate) กับสภาล่างหรือสภาผู้แทนราษฎร (House of Representative) ที่มีอำนาจเกี่ยวข้องกับการบัญญัติกฎหมาย แต่มีอำนาจบางส่วนของสภาคองเกรสที่อยู่นอกเหนือขอบข่ายของอำนาจด้านนิติบัญญัติ อำนาจหน้าที่ของสภาคองเกรสประกอบด้วย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ อำนาจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อำนาจเกี่ยวกับการบริหารและการปกครอง อำนาจตุลาการ อำนาจเกี่ยวกับการสอบสวน และอำนาจในด้านการเงินการคลังของประเทศ³³⁸

ส่วนอำนาจด้านฝ่ายบริหารเป็นของสถาบันประธานาธิบดี (The Presidency) ซึ่งประธานาธิบดียังมีอำนาจในการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติม (Power of Subsidiary Legislation) ซึ่งอำนาจนี้มีที่มาจาก 2 แหล่ง คือ กฎหมายของสภาคองเกรสและรัฐธรรมนูญ ที่สภาคองเกรสสามารถมอบอำนาจในการบัญญัติกฎหมายให้แก่ประธานาธิบดีและองค์กรฝ่ายบริหารเพื่อดำเนินการในกรณีเร่งด่วนได้ นอกจากนี้อำนาจที่ได้รับมอบหมายจากสภาคองเกรสแล้ว ประธานาธิบดีสามารถบัญญัติกฎ (Rule) ข้อบังคับ (Regulation) กฎกระทรวง (Ordinance) ได้ ซึ่งอำนาจนี้ได้มาจากการตีความรัฐธรรมนูญที่บัญญัติว่า “อำนาจฝ่ายบริหารนั้นเป็นอำนาจของประธานาธิบดีและให้ประธานาธิบดีทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองและพิทักษ์รักษาให้กฎหมายได้รับ

³³⁶ Burns *Government by the People* (Prentice-Hill Inc.1995),p.48. อ้างใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, *การเมืองอเมริกา พิมพ์ครั้งที่ 2* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2542), หน้า..67.

³³⁷ สนั่น บางยี่ขัน, *แนวคำบรรยายรายกระบวนการเมืองสหรัฐอเมริกา* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515), หน้า 31 - 32.

³³⁸ ดูเพิ่มเติม สมบัติ อารังธัญวงศ์, *การเมืองอเมริกา* หน้า.,หน้า 93 - 99.

การปฏิบัติอย่างสุจริตถูกต้องตามทำนองครองธรรม และให้ประธานาธิบดีมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาการทหารสูงสุดของสามเหล่าทัพของสหรัฐ”³³⁹

ส่วนอำนาจด้านฝ่ายตุลาการ คือ ศาลสูง (Supreme Court) ที่ศาลสูงเป็นสถาบันที่ใช้อำนาจตุลาการตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา ศาลสูงประกอบด้วยคณะผู้พิพากษาประธานศาลสูง และผู้พิพากษาศาลสูงอีก 8 คน รวมเป็น 9 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี โดยความเห็นชอบของวุฒิสภา (Senate) และดำรงตำแหน่งตลอดชีวิตตราบที่ยังมีความประพฤติดีอยู่ โดยในระบบตุลาการของสหรัฐอเมริกายังมีศาลอุทธรณ์ (Court of Appeal) เป็นศาลระดับรองลงมา จากศาลสูง มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์มาจากศาลชั้นต้น มีทั้งหมด 11 ศาล รวมถึงศาลออฟ โคลัมเบียด้วย และศาลชั้นต้น (District Courts) มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี ความต่างๆ ไป โดยทั้งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลชั้นต้นต่างได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี โดยความเห็นชอบของวุฒิสภา (Senate) เช่นเดียวกับศาลสูง³⁴⁰

สหรัฐอเมริกาใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) ที่ระบบกฎหมายนี้เป็นระบบที่ใช้กันในรัฐเครือจักรภพอังกฤษและในสหรัฐอเมริกา โดยจะใช้คำพิพากษาที่ศาลเคยวางหลักไว้แล้วเป็นหลักในการพิจารณาคดีหากคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงเหมือนกัน ระบบกฎหมายนี้มีกฎหมายที่บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรโดยรัฐสภาเช่นเดียวกับรัฐที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) เพียงแต่ระบบกฎหมายนี้ให้อำนาจผู้พิพากษาในการตีความกฎหมายอย่างมาก จึงลดทอนความสำคัญของกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยรัฐสภาลง และหากจะมีการนำกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยรัฐสภามาใช้ในคดีจะนำมาใช้ในเชิงตีความในลักษณะจำกัดเท่าที่ลายลักษณ์อักษรบัญญัติไว้เท่านั้น

สหรัฐอเมริกาเป็นรัฐสมาชิกองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ซึ่งสำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติตั้งอยู่ที่นครนิวยอร์ก รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มให้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ โดยในปี ค.ศ. 1944 ตัวแทนจากฝรั่งเศส สาธารณรัฐจีน สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต ได้ร่วมประชุมเพื่อวางแผนการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ต่อมาวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1945 ได้มีตัวแทนจากสหรัฐอเมริกาและรัฐอื่นๆ ร่วม 50 รัฐ ร่วมลงนามในกฎบัตรสหประชาชาติ (Charter of The United Nations) โดยวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945 กฎบัตรสหประชาชาติเริ่มมีผล

³³⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 147.

³⁴⁰ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารประกอบการสอน วิชาการเมืองการปกครองในยุโรป และอเมริกา, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531), หน้า.48 - 49

บังคับใช้องค์การสหประชาชาติจึงถูกสถาปนาขึ้นอย่างเป็นทางการ ดังนั้นสหรัฐอเมริกาจึงเป็นรัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาตินับแต่วันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ.1945 เป็นต้นมา³⁴¹

3.2.1.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เหตุการณ์การก่อการร้ายที่โจมตีสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ที่ผู้ก่อการร้าย 19 คน ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มอัลกออิดะห์ (Al Qaida) ทำการจี้เครื่องบิน 4 ลำ โดย 2 ลำ พุ่งเข้าชนตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ อีก 1 ลำ พุ่งเข้าชนตึกกระทรวงกลาโหม ส่วนอีก 1 ลำ ตกสู่พื้นดินจึงไม่ทราบเป้าหมายที่แน่ชัด ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก รวมทั้งทรัพย์สินถูกทำลายจำนวนมาก นับเป็นการก่อการร้ายที่โจมตีสหรัฐอเมริกาที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา

ต่อมาเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 2001 สภาองเกรส (The Congress) ได้ออกกฎหมาย USA PATRIOT Act (Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act 2001) หรือเรียกว่ากฎหมายเพื่อการรวมตัวและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้อเมริกาโดยมอบเครื่องมือที่จำเป็นต่อการยับยั้งและขัดขวางการก่อการร้าย ค.ศ. 2011 เพื่อแก้ไขจุดอ่อนในการป้องกันต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงการป้องกันต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยการลงโทษผู้กระทำการก่อการร้ายหรือผู้เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายทั้งในสหรัฐอเมริกาและทั่วโลก โดยเนื้อหาของกฎหมาย USA PATRIOT Act มีทั้งที่บัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่เดิม ที่เกี่ยวข้อง มีเนื้อหาทั้งหมด 10 หมวด³⁴² โดยกฎหมายที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมี 10 ฉบับ ประกอบด้วยกฎหมาย Electronic Communications Privacy Act กฎหมาย Computer Fraud and Abuse Act กฎหมาย Foreign Intelligence Surveillance Act กฎหมาย Family Educational Rights and Privacy Act กฎหมาย Money Laundering Control Act กฎหมาย Bank Secrecy Act กฎหมาย Right to Financial Privacy Act กฎหมาย Fair Credit Reporting Act กฎหมาย Immigration and Nationality Act of 1952 กฎหมาย Victims of Crime Act of 1984 และกฎหมาย Telemarketing and Consumer Fraud and Abuse Prevention Act

³⁴¹ สรุปลความ _____ "สหประชาชาติ," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สหประชาชาติ>

³⁴² สรุปลความจาก เสกสรร อัมภาไพ, "อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา.", หน้า 48 - 50.

กฎหมาย USA PATRIOT Act เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการตอบโต้การก่อการร้ายเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 โดยการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการติดตามและการดักฟัง กำหนดวิธีปฏิบัติในการริบทรัพย์สินของผู้ก่อการร้าย การควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย ขจัดอุปสรรคในการสอบสวนการก่อการร้าย การเพิ่มโทษในความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ขจัดข้อจำกัดของกฎหมายเพื่อส่งเสริมให้รัฐบาลกลางมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมภายในประเทศและจัดตั้งหน่วยงานใหม่ เรียกว่ากระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security)³⁴³ โดยในกฎหมาย USA PATRIOT Act หมวดที่ 3 ว่าด้วยการปราบปรามการฟอกเงินระหว่างประเทศและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (International Money Laundering Abatement and Financial Anti-Terrorism Act) ซึ่งมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จำนวน 2 ฉบับ คือ กฎหมายความลับทางธนาคาร (The Bank Secrecy Act : BSA) ค.ศ.1970 และกฎหมายควบคุมการฟอกเงิน (The Money Laundering Control Act : MLCA) ค.ศ.1986 เนื่องจากก่อนที่จะมีกฎหมาย USA PATRIOT Act กฎหมายที่มีอยู่เดิมไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ ด้วยเหตุที่ว่ากฎหมายความลับทางธนาคาร (BSA) และกฎหมายควบคุมการฟอกเงิน (MLCA) เป็นการมุ่งเน้นไปที่การเงินเชิงอาญาเป็นสำคัญ ไม่ครอบคลุมถึงการก่อการร้ายของผู้ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีความหลากหลาย³⁴⁴

3.2.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ประกอบด้วยกระทรวงยุติธรรม (Department of Justice) กระทรวงการต่างประเทศ (Department of State) กระทรวงการคลัง (Department of the Treasury) และกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security)

³⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 50.

³⁴⁴ Eric J. Gouvin "Bringing out the Big Guns: The USA Patriot Act, Money Laundering, and the War on Terrorism," BAYLOR LAW REVIEW Vol. 55:3(2003), p 962 – 963.

3.2.1.3.1 กระทรวงยุติธรรม (Department of Justice : DOJ)

กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาเป็นหน่วยงานบริหารของรัฐบาลกลางรับผิดชอบเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและการบริหารงานยุติธรรมของมลรัฐทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา มีอัยการสูงสุด (Attorney General) เป็นผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน มี 9 แผนก ประกอบด้วย แผนก Antitrust Division แผนก Civil Division แผนก Civil Rights Division แผนก Criminal Division แผนก Environment and Natural Resources แผนก Division Justice Management แผนก Division National Security Division แผนก Tax Division และแผนก War Division³⁴⁵ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกายังมีหน้าที่รับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินในระดับสหรัฐ (federal level) เกี่ยวกับความผิดฐานการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย³⁴⁶ นอกจากนี้ยังทำงานร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ (Department of State : DOS) และกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security : DHS) ในการกำหนดรายชื่อกลุ่มเพื่อจัดทำ Terrorism Exclusion List (TEL) กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

ส่วนงาน Counterterrorism Section (CTS) ในแผนก Criminal Division ของกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ในการออกแบบ การบังคับใช้ การสนับสนุนแก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการริเริ่มการออกกฎหมาย นโยบาย รวมทั้งการออกยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้ายทั้งการก่อการร้ายภายในประเทศและการก่อการร้ายระหว่างประเทศ³⁴⁷

สำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation : FBI) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบระดับสหรัฐ (federal level) ในการสืบสวนสอบสวนการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมทั้งยังเป็นหน่วยงานหลักในคณะทำงาน Joint Terrorism Task Forces (JTTF) ที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ร่วมเป็นคณะทำงาน³⁴⁸

³⁴⁵ สรุปลความจาก _____ "United States Department of Justice," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Justice

³⁴⁶ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America* (Paris: Financial Action Task Force, 2006).,p.17.

³⁴⁷ เรื่องเดียวกัน.,p.17.

³⁴⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.19.

นอกจากนี้ในแผนก Counterterrorism Division ของสำนักงานสอบสวนกลาง (FBI) ยังมีส่วนงาน Terrorist Financing Operations Section (TFOS) ซึ่งเป็นส่วนงานที่มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ มาร่วมกันทำงาน ที่มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์การเงินที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย และโครงสร้างการสนับสนุนทางการเงินทั้งภายในสหรัฐอเมริกาและภายนอก³⁴⁹

3.2.1.3.2 กระทรวงการต่างประเทศ (Department of State : DOS)

กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาเป็นตัวแทนของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาในการดำเนินการในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย ประกอบด้วยคณะกรรมการต่อต้านการก่อการร้ายและมาตรการลงโทษตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267 Sanctions and Counter-Terrorism Committees) และคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) กระทรวงการต่างประเทศยังมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างกว้างขวางในระดับภูมิภาคหรือระดับทวีปเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นอกจากนี้ยังมีการร่วมกันกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกับกระทรวงการคลัง (Department of the Treasury) และกระทรวงยุติธรรม (Department of Justice) ด้วย³⁵⁰ กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

Bureau of Economic and Business Affairs (EB) มีหน้าที่ป้องกันไม่ให้รัฐก่อการร้าย (terrorist state) ได้รับประโยชน์จากการค้ากับสหรัฐอเมริกาและป้องกันไม่ให้ผู้ก่อการร้ายเข้าถึงระบบการเงินของโลก โดย EB จะจัดทำแนวปฏิบัติทางนโยบายต่างประเทศให้หน่วยงานอื่นๆ ของสหรัฐอเมริกานำไปใช้ รวมทั้งร่วมกับ State Department's Office of the Coordinator for Counterterrorism (S/CT) และหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคในการพัฒนาการบังคับใช้มาตรการลงโทษเพื่อสนับสนุนการดำเนินการทางการทูตและการกำหนดนโยบาย EB ยังมีตำแหน่งในคณะทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งในคณะทำงานด้านการทูตระดับระหว่างสองหน่วยงาน ระดับภูมิภาค และระดับชาติ เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

³⁴⁹ เรื่องเดียวกัน.,p.22.

³⁵⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.18 - 19.

เพื่อแจ้งไปยังองค์การสหประชาชาติถึงบุคคลธรรมดาหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลกออิดะห์ และตอลิบาน³⁵¹

State's Office of the Coordinator for Counterterrorism (S/CT) มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดรายชื่อที่เป็นองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organizations : FTO) เพื่อที่จะอายัดทรัพย์สิน การตีตราและการจำแนกองค์กรก่อการร้ายข้ามชาติในการถูกจำกัดการเดินทาง การยับยั้งการบริจาคหรือการทำธุรกรรมกับองค์กรตามที่ถูกขึ้นชื่อไว้ นอกจากนี้ S/CT ยังมีความรับผิดชอบในการจัดเตรียมการกำหนดรายชื่อตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) ที่ 13224 ที่จะมีการระงับทรัพย์สินและห้ามการจ่ายโอนไปยังผู้ก่อการร้ายหรือองค์กรก่อการร้าย โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับ State Department's Economics Bureau และกระทรวงการคลังตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) ที่ 13224 นอกจากนี้ S/CT ยังทำงานร่วมกับกระทรวงยุติธรรม (Department of Justice : DOJ) และกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security : DHS) ในการกำหนดรายชื่อกลุ่มเพื่อจัดทำ Terrorism Exclusion List (TEL)³⁵²

3.2.1.3.3 กระทรวงการคลัง (Department of the Treasury : Treasury)

กระทรวงการคลังของสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

Office of Terrorism and Financial Intelligence (TFI) มีหน้าที่การทำงานภายในประเทศและระหว่างประเทศเกี่ยวกับนโยบาย และขั้นตอนเชิงกลยุทธ์ในการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย TFI เป็นเลขานุการด้านข่าวกรองทางการเงินและการก่อการร้ายที่จะส่งรายงานผ่านรองเลขาธิการกระทรวงการคลังไปยังเลขาธิการกระทรวงการคลัง TFI รับผิดชอบเกี่ยวกับทิศทางของนโยบายและการประสานงานระหว่าง Office of Foreign Assets Control (OFAC) และ Treasury Executive Office for Asset Forfeiture (TEOAF) รวมทั้งหน่วยงาน FinCEN ที่ตั้งอยู่ต่างประเทศ โดย TFI มีความรับผิดชอบ (1) การปรับปรุงและการบังคับใช้ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ (2) การปรับปรุงและการบังคับใช้ยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการฟอกเงิน (3) การทำงานร่วมกับ

³⁵¹ เรื่องเดียวกัน.,p.18 - 19.

³⁵² เรื่องเดียวกัน.,p.18 - 19.

FinCEN ในการปรับปรุงและการบังคับใช้นโยบายของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาด้านกฎหมายความลับของธนาคาร (The Bank Secrecy Act : BSA) และกฎหมาย USA PATRIOT Act (4) การเป็นตัวแทนของสหรัฐอเมริกาในหน่วยงานสากลต่างๆ ในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การฟอกเงิน และอาชญากรรมการเงิน และ (5) การเฝ้าดูและการปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติด้านนโยบายในการนำไปบังคับใช้และการบริหารเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษทางเศรษฐกิจ³⁵³

Office of Terrorist Financing and Financial Crime (TFFC)

มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของ TFI ที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และอาชญากรรมทางการเงินประเภทอื่น³⁵⁴

Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN)

เป็นหน่วยงานด้านข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ของสหรัฐอเมริกาซึ่งมีหน้าที่การปรับปรุง การออกคำสั่ง การบริหารจัดการและการบังคับใช้กฎหมายแก่ภาคเอกชนในการปฏิบัติตามกฎหมายความลับของธนาคาร (The Bank Secrecy Act : BSA)³⁵⁵ นอกจากนี้การทำงานของ FinCEN ยังร่วมมือกับ Office of Terrorism and Financial Intelligence (TFI) ในการปรับปรุงและการบังคับใช้นโยบายของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาด้านกฎหมายความลับของธนาคาร (The Bank Secrecy Act : BSA) และกฎหมาย USA PATRIOT Act ด้วย

Office of Foreign Assets Control (OFAC)

มีหน้าที่การบริหารจัดการและการบังคับใช้การลงโทษทางการค้าและเศรษฐกิจ ตามนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาและเป้าหมายความมั่นคงของชาติในการต่อต้านเป้าหมายที่เป็นประเทศต่างชาติ ผู้ก่อการร้าย การค้ายาเสพติดระหว่างประเทศและเกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอนุภาพทำลายล้างสูง การปฏิบัติของ OFAC ในช่วงภาวะสงครามหรือภาวะสถานการณ์ฉุกเฉินของชาตินั้น ประธานาธิบดีมีอำนาจในการออกกฎหมายเฉพาะ เพื่อการควบคุมการทำธุรกรรมและทรัพย์สินในเขตอำนาจของสหรัฐอเมริกา³⁵⁶

³⁵³ เรื่องเดียวกัน.,p.15 - 16.

³⁵⁴ เรื่องเดียวกัน.,p.16.

³⁵⁵ เรื่องเดียวกัน.,p.16.

³⁵⁶ เรื่องเดียวกัน.,p.16.

3.2.1.3.4 กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security : DHS)

กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิของสหรัฐอเมริกาเป็นกระทรวงหนึ่งของรัฐบาลกลางสถาปนาขึ้นในปี ค.ศ. 2001 ภายหลังจากเหตุการณ์การก่อการร้ายที่โจมตีสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 มีสถานะเป็นคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ (Commission on National Security) มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและการบริหารจัดการความมั่นคงของสาธารณะภายในรัฐในการต่อต้านการก่อการร้าย ความมั่นคงตามชายแดน การอพยพ การศุลกากร ความปลอดภัยทางสารสนเทศ อุบัติภัยโดยฝีมือมนุษย์ ตลอดจนภัยพิบัติต่างๆ กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมินี้ อาจเทียบได้กับกระทรวงมหาดไทย หรือกระทรวงกิจการภายในของรัฐอื่นๆ³⁵⁷ นอกจากนี้ยังทำงานร่วมกับกระทรวงยุติธรรม (Department of Justice : DOJ) และกระทรวงการต่างประเทศ (Department of State : DOS) ในการกำหนดรายชื่อกลุ่มเพื่อจัดทำ Terrorism Exclusion List (TEL) กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิของสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

Immigration and Customs Enforcement (ICE) มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนและการข่าวกรองด้านการศุลกากร การต่อต้านการฟอกเงิน การอพยพ รวมทั้งการป้องกันสหรัฐอเมริกาและพลเรือนด้วยการสกัดกั้นภัยคุกคามด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่เพิ่มมากขึ้นจากกิจกรรม สินค้าที่ส่งออก นำเข้ามายังสหรัฐอเมริกา³⁵⁸

Joint Vetting Unit (JVU) โดย JVU จะทำการทบทวนตรวจสอบฐานข้อมูลของ Immigration and Customs Enforcement : ICE) และสำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation : FBI) ในการกำหนดหาว่าบุคคล กิจกรรมใดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อให้คณะทำงาน Joint Terrorism Task Forces (JTTF) ที่มีสำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation : FBI) เป็นหน่วยงานหลักในคณะทำงาน ดำเนินการสืบสวนต่อไป³⁵⁹

³⁵⁷ สรุปลความจาก _____ "กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ>

³⁵⁸ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America*, p.19 - 20.

³⁵⁹ สรุปลความจาก เรื่องเดียวกัน.,p.19 - 20.

3.2.1.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สหรัฐอเมริกามีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในกฎหมายต่างๆ ประกอบด้วยกฎหมาย United States Code (USC) กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) กฎหมาย Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act (IRTPA) กฎหมาย Immigration and Nationality Act กฎหมาย USA Patriot Act และกฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA)

3.2.1.4.1 กฎหมาย Crime and Criminal Procedure

กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา (Crime and Criminal Procedure) อยู่ในหัวข้อ (title) ที่ 18 ของประมวลกฎหมายระดับสหรัฐ³⁶⁰ (United States Code : USC) ซึ่งมีจำนวนหัวข้อ (title) ทั้งหมด 52 หัวข้อ (title) โดยใน Chapter ที่ 113B มาตรา 2331 – 2340 ว่าด้วยการก่อการร้าย (TERRORISM) มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

มาตรา 2339A (หรือ 18 USC 2339A) ว่าด้วยการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้ายตามลักษณะความผิดที่บัญญัติไว้ กล่าวคือ การจัดหา หรือการปกปิด หรือการอำพรางสภาพตามธรรมชาติ ที่ตั้ง แหล่ง หรือความเป็นเจ้าของ ของการสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากรโดยรู้หรือมุ่งหมายให้การสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากรดังกล่าวถูกใช้ไปเพื่อการเตรียม การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติความผิด หรือการปกปิดการฝ่าฝืนกระทำความผิด หรือพยายามหรือสมคบกันกระทำการก่อการร้าย (terrorist act)³⁶¹ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือปรับตามที่กฎหมายนี้กำหนด หรือทั้งจำและปรับ

³⁶⁰ ดูเพิ่มเติม มานิตย์ จุมปา, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552), หน้า 27 – 28.

³⁶¹ กฎหมายนี้ไม่ได้นิยามคำว่า “การกระทำการก่อการร้าย” (terrorist act) ไว้ ดังนั้นจึงต้องนำ “อาชญากรรมระดับสหรัฐ ที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย” (Federal crime of terrorism) ตาม 31 USC 2332(b)(g)(5)(B) มาเทียบเคียง โดยอาชญากรรมระดับสหรัฐที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย มี 37 ความผิด ประกอบด้วยความผิดตามมาตรา 32, 37, 81, 175, 229, 351, 831, 842(m) หรือ (n), 844(f) หรือ (i), 930(c), 956, 1091, 1114, 1116, 1203, 1361, 1362, 1363, 1366, 1751, 1992, 2155, 2156, 2280, 2281, 2332, 2332a, 2332b, 2332f, 2340A หรือ 2442 ของประมวลกฎหมายนี้ มาตรา 236 ของพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูของ 1954 (42 U.S.C. 2284) ส่วน 46502 หรือ 60123(b) ของหัวข้อ 49 หรือกระทำผิดใด ๆ ที่แสดงอยู่ในส่วน 2332b(g)(5)(B) (ยกเว้น มาตรา 2339A และ 2339B) โดย (ก) การกระทำนั้นจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของรัฐบาลสหรัฐหรือจะตอบโต้กับการดำเนินการ

วัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ในที่นี้หมายถึง ทรัพย์สินใดๆ ทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง รวมถึงสกุลเงิน หรือตราสารทางการเงิน หรือหลักทรัพย์ทางการเงิน การให้บริการทางการเงิน ที่พัก การฝึกอบรม คำแนะนำหรือความช่วยเหลือจาก ผู้เชี่ยวชาญ ที่ซ่อนตัว(safehouse) เอกสารหรือบัตรประจำตัวปลอม อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวก อาวุธ สารพิษ วัตถุระเบิด บุคลากร การขนส่ง ยกเว้นการรักษาโรค หรือวัสดุทางศาสนา³⁶²

มาตรา 2339B (หรือ 18 USC 2339B) ว่าด้วยการจัดหาวัสดุหรือ ทรัพยากรแก่บุคคลที่ถูกกำหนดจำพวกองค์การก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) กล่าวคือ เป็นกระทำที่ให้การสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่องค์การก่อการร้ายต่างชาติ (FTO) โดยรู้อำนาจการนั้นเป็น องค์การก่อการร้ายที่กำหนด และองค์การนั้นร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการก่อการร้ายหรือ องค์การเข้าร่วมในการก่อการร้าย

คำว่า วัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ตามมาตรานี้ มีความหมายอย่างเดียวกับวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) ตามมาตรา 2339A ส่วนคำว่าองค์การก่อการร้าย (terrorist organization) นั้น เป็นองค์การที่ถูกกำหนดจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตามมาตรา 219 ของกฎหมาย Immigration and Nationality Act และตามมาตรา 302 ของกฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA)

นอกจากนี้ รายชื่อองค์การก่อการร้ายต่างชาติ (FTO) ยังถูกนำไป กำหนดตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) ที่ 13224 ตามกฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ที่ดำเนินการโดย Office of Foreign Assets Control (OFAC) อีกด้วย³⁶³

ของรัฐบาลสหรัฐ และ (ข) การกระทำนั้นเป็นการฝ่าฝืนบัญชีความผิดเฉพาะอื่นที่ระบุไว้ (โดยบัญชีความผิดเฉพาะนี้เป็นบรรดาความผิดทั้งหมดตามมาตรา 2339A(a) และรวมถึงความผิดอื่นตามที่บัญญัติ) การกระทำผิดตามกฎหมายนี้สัมพันธ์กับบทบัญญัติข้อ 2 (1) ของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ขององค์การสหประชาชาติ

³⁶² สรุปลความจาก Legal Information Institute Cornell Law School, "18 U.S. Code § 2339a - Providing Material Support to Terrorists," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/2339A>

³⁶³ สรุปลความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America*, p.35 - 43.

มาตรา 2339C (a) (หรือ 18 USC 2339C (a)) ว่าด้วยการจัดหาหรือการรวบรวมเงินทุนแก่การก่อการร้าย ซึ่งการกระทำผิดตามมาตรานี้สอดคล้องสัมพันธ์กับบทบัญญัติข้อ 2 (1) ของอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ขององค์การสหประชาชาติ โดยจงใจกระทำซึ่งรู้หรือตั้งใจให้เงินทุนถูกนำมาใช้ในเต็มจำนวนหรือบางส่วน ในการกระทำผิดตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ที่กำหนดให้การกระทำผิดสนธิสัญญาใดบ้างเป็นการกระทำการก่อการร้าย³⁶⁴

มาตรา 2339C (c) (หรือ 18 USC 2339C (c)) ว่าด้วยการปกปิดหรือการอำพรางการสนับสนุนวัสดุแก่บุคคลที่ถูกกำหนดจำพวกองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) หรือเงินทุนที่มีไว้ใช้ หรือใช้ไปเพื่อกิจกรรมก่อการร้าย กล่าวคือการปกปิด หรือการอำพรางสภาพตามธรรมชาติ ที่ตั้ง แหล่ง หรือความเป็นเจ้าของ ของการสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากรแก่บุคคลที่ถูกกำหนดจำพวกองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (FTO) โดยรู้หรือมุ่งหมายให้การปกปิดทรัพย์สินให้กับบุคคลที่ถูกกำหนดจำพวกองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (FTO) (อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 2339B) หรือการจัดหาหรือรวบรวม (อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 2339C(a)) โดยบุคคล

³⁶⁴ สนธิสัญญา หมายถึง ข้อตกลงระหว่างประเทศฉบับใด ฉบับหนึ่ง ดังนี้

- (A) the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft ค.ศ. 1970
- (B) the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation ค.ศ. 1971
- (C) the Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents ค.ศ. 1973
- (D) the International Convention against the Taking of Hostages ค.ศ. 1979
- (E) the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material ค.ศ. 1980
- (F) the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation ค.ศ. 1988
- (G) the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation ค.ศ. 1988
- (H) the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms located on the Continental Shelf ค.ศ. 1988
- (I) the International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings ค.ศ. 1997

ผู้กระทำอย่างนี้นั้นอยู่ในสหรัฐอเมริกา หรืออยู่นอกสหรัฐอเมริกาแต่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล สัญชาติสหรัฐอเมริกา³⁶⁵

3.2.1.4.2 กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA)

มาตรา 1702 (หรือ 50 USC 1702) ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาสามารถออกคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) ได้ตามที่กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ให้อำนาจไว้ ในการสกัดกั้นและห้ามทำธุรกรรมกับบุคคลที่กระทำ หรือชู่ว่าจะกระทำ หรือสนับสนุนการก่อการร้าย ที่ตามหลักการแม้มาตรานี้จะมีผลโดยตรงในการสกัดกั้นการทำธุรกรรมใดๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและองค์การ แต่ยังคงรวมถึงการห้ามบุคคลของสหรัฐอเมริกาทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (สาขาในต่างประเทศ บริษัทย่อยของบริษัทสัญชาติสหรัฐอเมริกา) ในการทำหรือได้รับการจ่ายโอนเงินทุน สินค้า หรือบริการไปยังหรือเพื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อในภาคผนวกของคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) หรือการถูกกำหนดจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศภายใต้เงื่อนไขการพิจารณาตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) บัญญัติไว้³⁶⁶

คำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 ให้อำนาจรัฐบาลในการดำเนินการ ดังนี้³⁶⁷

(ก) ระบุและกำหนดผู้ก่อการร้ายและผู้สนับสนุนโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการรองการก่อการร้าย อย่างไม่จำกัด แต่ยังคงรวมถึงบุคคลที่ถูกกำหนดจากคณะกรรมการมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 และที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอัลกออิดะห์ นายอุซามะห์ บินลาดีน และตอลิบันด้วย

(ข) ห้ามมิให้บุคคลของสหรัฐอเมริกาดำเนินการกับบุคคลที่ถูกกำหนดเหล่านี้ และ

(ค) ความต้องการให้บุคคลของสหรัฐอเมริกาอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดเหล่านี้ และรายงานการกระทำนี้ไปยัง OFAC

คำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 จะกำหนดให้บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การดังกล่าวจัดอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหมวด

³⁶⁵ สรุปความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America*, p.35 - 43.

³⁶⁶ เรื่องเดียวกัน.,p.42.

³⁶⁷ เรื่องเดียวกัน.,p.52.

Specially Designated Global Terrorists (SDGTs) ดังนั้นการฝ่าฝืนคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 จะแสดงโดยนัยถึงความผิดการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่การดำเนินคดีที่อาศัยคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) นี้เป็นทางเลือกในการดำเนินคดี นอกเหนือจากการอาศัยมาตรา 2339A มาตรา 2339B และมาตรา 2339C³⁶⁸

นอกจากนี้ องค์การก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) ยังถูกนำไปกำหนดตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 ตามกฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ที่ดำเนินการโดย Office of Foreign Assets Control (OFAC) อีกด้วย³⁶⁹

3.2.1.4.3 กฎหมาย Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act (IRTPA)

ตามกฎหมาย Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act (IRTPA) บัญญัติให้องค์การก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) อาจยื่นคำร้องขอเพิกถอนจากการถูกกำหนดให้อยู่ในบัญชีรายชื่อได้เมื่อพ้น 2 ปีแล้วจากวันที่ถูกกำหนด หรือ 2 ปีนับจากวันที่ยื่นขอเพิกถอนรายชื่อครั้งล่าสุด แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอาจเพิกถอนการกำหนดได้หากสถานการณ์พื้นฐานต่างๆ ของรายชื่อนั้นๆ ที่ใช้ในการพิจารณาการกำหนดได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เป็นหลักประกันต่อการเพิกถอนหรือหลักประกันต่อความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้การกำหนดรายชื่ออาจถูกเพิกถอนจากกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาของเกส (Act of Congress) หรือคำสั่งศาล (Court order)³⁷⁰

3.2.1.4.4 กฎหมาย Immigration and Nationality Act

มาตรา 219 (หรือ 8 USC 219) กล่าวถึงการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจในการกำหนดว่าองค์การใดจะเป็นองค์การก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO)³⁷¹ ซึ่งองค์การดังกล่าวอาจเป็นนิติบุคคล กลุ่มหรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO)

³⁶⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.39.

³⁶⁹ เรื่องเดียวกัน.,p.35 - 43.

³⁷⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.54.

³⁷¹ เรื่องเดียวกัน.,p.244.

3.2.1.4.5 กฎหมาย USA Patriot Act

กฎหมาย USA PATRIOT Act หมวดที่ 3 ว่าด้วยการปราบปรามการฟอกเงินระหว่างประเทศและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (International Money Laundering Abatement and Financial Anti-Terrorism Act) มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จำนวน 2 ฉบับ คือ (1) กฎหมายความลับทางธนาคาร (The Bank Secrecy Act : BSA) ค.ศ.1970 ซึ่งเกี่ยวกับการรายงานในเรื่องการหมุนเวียนของเงินตราและการโอนเงินตราต่างประเทศ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อการพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของจำนวนเงินที่ต้องสงสัยในสถาบันการเงิน เพื่อทราบการหมุนเวียนของกระแสการเงินที่มีการนำเข้าและส่งออกนอกประเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถทำการตรวจสอบและสืบสวนผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา และกฎหมายเกี่ยวกับภาษี³⁷² และ (2) กฎหมายควบคุมการฟอกเงิน (The Money Laundering Control Act : MLCA) ค.ศ.1986 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจด้วยการกระทำในลักษณะเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน³⁷³

กฎหมาย USA PATRIOT Act ได้เพิ่มอำนาจของเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการคลัง (ซึ่งในที่นี้ คือ Financial Crimes Enforcement Network : FinCEN) ในการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินในสถาบันการเงินทุกแห่งว่ามีความเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายข้ามชาติมากน้อยเพียงใด³⁷⁴ โดยกฎหมาย USA PATRIOT Act มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

มาตรา 312 (หรือ 31 USC 312) กล่าวถึงการแก้ไขคำนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” (financial institution) ในกฎหมายความลับทางธนาคาร (BSA) ขยายให้ครอบคลุมกว้างขวางมากกว่าเดิม³⁷⁵ ที่ประเภทธุรกิจที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านฟอกเงินและการก่อการร้ายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เครือข่ายทางกฎหมายในการทำงานต่อต้านการฟอกเงินและการก่อการร้ายมีมากขึ้น³⁷⁶ ที่หากมีการทำกิจกรรมที่ต้องสงสัยเกี่ยวกับการฟอกเงิน หรือ

³⁷² วีระพงษ์ บุญโยภาส, กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547), หน้า 70.

³⁷³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 71.

³⁷⁴ จิรวุฒิ ลิปิพันธุ์, กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการก่อการร้าย (กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มปป.), หน้า 10. (เอกสารอัดสำเนา)

³⁷⁵ สรุปความจาก Eric J. Gouvin "Bringing out the Big Guns: The USA Patriot Act, Money Laundering, and the War on Terrorism," BAYLOR LAW REVIEW, p 962 – 963.

³⁷⁶ Financial Action Task Force, Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America, p.89 - 90.

การก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สถาบันการเงินจะต้องแจ้งรายงานกิจกรรมที่ต้องสงสัย (suspicious activity report : SAR)มายังหน่วยงานกำกับดูแลภาครัฐ (ในที่นี้ คือ FinCEN)

มาตรา 314 (หรือ 31 USC 314) กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของ Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN) ในการจัดทำรายงานข่าวกรองที่อาศัยการวิเคราะห์ทบทวนข้อมูลรายงานกิจกรรมที่ต้องสงสัย (SAR) ในการระบุถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นนำไปใช้หรือสืบสวนสอบสวนต่อไป

มาตรา 319 (หรือ 31 USC 319) กล่าวถึงอำนาจของรัฐบาลในการยึดเงินทุนที่ไม่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดหรือมีร่องรอยการกระทำความผิด ที่รัฐบาลอาจทำการยึดเงินทุนเพื่อริบทรัพย์ในบัญชีธนาคารที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศจากบัญชีตัวแทนของธนาคารดังกล่าวที่ตั้งอยู่ในสหรัฐอเมริกา โดยไม่คำนึงถึงว่าเงินในบัญชีตัวแทนที่ถูกยึดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับเงินในบัญชีธนาคารที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือไม่³⁷⁷

3.2.1.4.6 กฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA)

มาตรา 302 (หรือ 28 USC 302) กล่าวถึงการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจในการกำหนดว่าองค์กรใดจะเป็นองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO)³⁷⁸ ซึ่งองค์กรดังกล่าวอาจเป็นนิติบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO)

3.2.1.4.7 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยสามารถศึกษาเกี่ยวกับประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด รูปแบบของการประกาศรายชื่อ และกระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

³⁷⁷ เรื่องเดียวกัน.,p.47.

³⁷⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.244.

(1) ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด

ก. บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาที่สามารถถูกกำหนดได้นั้น เป็นบุคคลทั่วไปที่อาจถือสัญชาติสหรัฐอเมริกา หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งบุคคลธรรมดาดังกล่าวอาจอาศัยอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด สีผิว เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด ความเป็นมาทางสังคม (social origin) พันธุกรรม การเป็นชนกลุ่มน้อย รสนิยมทางเพศ หรือสถานะอื่น เป็นต้น

ข. องค์กร

องค์กรในที่นี้อาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายกลุ่ม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายและไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย โดยองค์กรนั้นถือสัญชาติสหรัฐอเมริกา หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งองค์กรดังกล่าวดังกล่าวอาจตั้งอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ขนาดขององค์กร ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จำนวนคน ทรัพย์สิน ธุรกรรมทางการเงิน ธุรกรรมทางทรัพย์สิน ประวัติความเป็นมา ความชอบด้วยกฎหมาย จำนวนสาขา ประเภทของนิติบุคคล ผู้บริหารผู้นำ ความเชื่อมโยงระหว่างกันขององค์กร หรือสถานะอื่น เป็นต้น

(2) รูปแบบของการประกาศรายชื่อ

การประกาศรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ถูกกำหนดของสหรัฐอเมริกานั้น เป็นชนิดประเภทรายชื่อหนึ่งที่ถูกประกาศรวมอยู่ในบัญชีรายชื่อที่เรียกว่า Specially Designated Nationals and Blocked Persons list : SDN list (หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า OFAC list) ที่ Office of Foreign Assets Control (OFAC) เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อที่อาจเกิดจาก OFAC ทำรายชื่อขึ้นมาเองหรือรวบรวมรายชื่อจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายชื่อแต่ละประเภท ซึ่ง OFAC list นี้ประกอบด้วยชนิดประเภทบัญชีรายชื่อหลายประเภท³⁷⁹

³⁷⁹ ประเภทบัญชีของ SDN list เช่น บัญชีรายชื่อเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด บัญชี SDGTs บัญชี FTO บัญชีรายชื่อเกี่ยวกับการลงโทษลิเบีย เมียนมาร์ อิหร่าน โขมาเลีย เกาหลีเหนือ เป็นต้น

รูปแบบของการประกาศรายชื่อของสหรัฐอเมริกา นั้น มีบัญชีรายชื่อที่ออกโดยอาศัยคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) และบัญชีรายชื่อที่ออกโดยรัฐมนตรี มีรายละเอียด ดังนี้

ก. บัญชีรายชื่อที่ออกเป็นคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order)

กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ให้อำนาจประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาสามารถออกคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) กำหนดให้บุคคลธรรมดาหรือองค์การใดที่กระทำ หรือเชื่อว่า จะกระทำ หรือสนับสนุนการก่อการร้ายให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อสกัดกั้นและห้ามทำธุรกรรมกับบุคคลดังกล่าว รวมถึงการห้ามบุคคลของสหรัฐอเมริกาทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (สาขาในต่างประเทศ บริษัทย่อยของบริษัทสัญชาติสหรัฐอเมริกา) ในการทำหรือได้รับการจ่ายโอนเงินทุน สินค้า หรือบริการไปยังหรือเพื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อในภาคผนวกของคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) หรือการถูกกำหนดจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศภายใต้เงื่อนไขการพิจารณาตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) บัญญัติไว้ด้วย โดยบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การดังกล่าวนี้ Office of Foreign Assets Control (OFAC) เป็นผู้จัดทำรายชื่อ โดยจัดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนี้อยู่ในหมวดชื่อ Specially Designated Global Terrorists (SDGTs)³⁸⁰ ของ OFAC list

คำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรายชื่อบุคคลนี้ มีขึ้นเป็นครั้งแรกโดยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W. Bush) หลังจากเกิดเหตุการณ์การก่อการร้ายที่โจมตีสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 เพียง 2 สัปดาห์ โดยการออกคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 เมื่อวันที่ 24 กันยายน ค.ศ. 2011³⁸¹

กล่าวคือ บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดว่า เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกเป็นคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) ของสหรัฐอเมริกาอาศัยอำนาจตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ซึ่งการพิจารณากำหนดรายชื่อนั้นประธานาธิบดีอาจมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

³⁸⁰ สรุปความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America*, p.35 - 43.

³⁸¹ Eric J. Gouvin "Bringing out the Big Guns: The USA Patriot Act, Money Laundering, and the War on Terrorism," *BAYLOR LAW REVIEW*, p 962 – 963.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้พิจารณาร่วมกับกระทรวงยุติธรรม และกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security) แทนได้³⁸²

ข. บัญชีรายชื่อที่ออกโดยรัฐมนตรี

กฎหมาย Immigration and Nationality Act และกฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA) ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสามารถกำหนดได้ว่าองค์กรใดเป็นองค์การก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) ที่ห้ามไม่ให้บุคคลธรรมดาหรือองค์การใดกระทำให้การสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่องค์การก่อการร้ายต่างชาติ (FTO) โดยรู้ว่าองค์กรนั้นเป็นองค์การก่อการร้ายที่กำหนด และองค์กรนั้นร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการก่อการร้ายหรือองค์กรเข้าร่วมในการก่อการร้าย โดยจัดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดข้างต้นนี้อยู่ในหมวดชื่อ Foreign Terrorist Organization (FTO) ของ OFAC list

(3) กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

การศึกษากระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อที่ออกเป็นคำสั่งฝ่ายบริหาร(Executive Order) และบัญชีรายชื่อที่ออกโดยรัฐมนตรีนี้ จะศึกษาเกี่ยวกับคณะผู้พิจารณา การขึ้นรายชื่อ การพิจารณา และการเพิกถอนรายชื่อ

ก. บัญชีที่ออกโดยอาศัยคำสั่งฝ่ายบริหาร

(Executive Order)

1. คณะผู้พิจารณา

คำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 ประธานาธิบดีอาจมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้พิจารณารายชื่อร่วมกับกระทรวงยุติธรรม และกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security)

2. การขึ้นรายชื่อ

รายชื่อบุคคลธรรมดาหรือองค์การที่ผ่านการพิจารณาและกำหนดให้ถูกขึ้นรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด จะถูกนำไปประกาศไว้ใน OFAC list ในหมวดบัญชีชื่อ Specially Designated Global Terrorists (SDGTs)

³⁸² สรุปความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : United States of America ,p.52.

3. การพิจารณา

บุคคลธรรมดาหรือองค์กรใดที่กระทำ หรือคาดว่าจะกระทำ หรือสนับสนุนการก่อการร้ายให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อสกัดกั้นและห้ามทำธุรกรรมกับบุคคลดังกล่าว รวมถึงการห้ามบุคคลของสหรัฐอเมริกาทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (สาขาในต่างประเทศ บริษัทย่อยของบริษัทสัญชาติสหรัฐอเมริกา) ในการทำหรือได้รับการจ่ายโอนเงินทุน สินค้า หรือบริการไปยังหรือเพื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อในภาคผนวกของคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) หรือการถูกกำหนดจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศภายใต้เงื่อนไขการพิจารณาตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) บัญชีรายชื่อไว้ด้วย จะถูกกำหนดให้ถูกขึ้นรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

4. การเพิกถอนรายชื่อ

4.1 ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ

บุคคลธรรมดาหรือองค์กรที่ถูกขึ้นรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด อาจยื่นคำร้องขอเพิกถอนจากการถูกกำหนดให้อยู่ในบัญชีรายชื่อได้ด้วยตนเอง

4.2 รอบเวลาการทบทวน

คำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) ที่ 13224 ไม่มีการกำหนดรอบระยะเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคำสั่งฝ่ายบริหาร (EO) นี้ไว้

ข. บัญชีรายชื่อที่ออกโดยรัฐมนตรี

1. คณะผู้พิจารณา

กฎหมาย Immigration and Nationality Act และกฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA) ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสามารถกำหนดได้ว่าองค์กรใดเป็นองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO)

2. การขึ้นรายชื่อ

รายชื่อองค์กรที่ผ่านการพิจารณาและกำหนดให้ถูกขึ้นรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด จะถูกนำไปประกาศไว้ใน OFAC list ในหมวดบัญชีรายชื่อ Foreign Terrorist Organization (FTO)

3. การพิจารณา

องค์กรในนี้อาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย กลุ่ม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายและไม่ได้

จดทะเบียนตามกฎหมาย โดยองค์กรนั้นถือสัญชาติสหรัฐอเมริกา หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งองค์กรดังกล่าวดังกล่าวอาจตั้งอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ ซึ่งองค์กรนั้นร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือองค์กรเข้าร่วมในการก่อการร้าย จะถูกกำหนดให้ถูกขึ้นรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

4. การเพิกถอนรายชื่อ

4.1 ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ

องค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) อาจยื่นคำร้องขอเพิกถอนจากการถูกกำหนดให้อยู่ในบัญชีรายชื่อได้ด้วยตนเอง หรืออาจถูกเพิกถอนจากกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาของเกส (Act of Congress) หรือจากคำสั่งศาล (Court order) ก็ได้³⁸³

4.2 รอบเวลาการทบทวน

เมื่อพ้น 2 ปี แล้ว จากวันที่ถูกกำหนด หรือ 2 ปี นับจากวันที่ยื่นขอเพิกถอนรายชื่อครั้งล่าสุด แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอาจเพิกถอนการกำหนดได้หากสถานการณ์พื้นฐานต่างๆ ของรายชื่อนั้นๆ ที่ใช้ในการพิจารณาการกำหนดได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เป็นหลักประกันต่อการเพิกถอนหรือหลักประกันต่อความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา

3.2.1.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยมว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) การรับรองและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล (2) การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (3) ความชอบรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และ (4) ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยมว่าด้วยการคุ้มครองของบุคคลดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎเกณฑ์ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า

³⁸³ เรื่องเดียวกัน.,p.54.

(1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ได้รับการคุ้มครอง และ (2) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างไร ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกา

3.2.1.5.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา (Crime and Criminal Procedure) อยู่ในหัวข้อ (title) ที่ 18 ของประมวลกฎหมายระดับสหรัฐ (United States Code : USC) ใน Chapter ที่ 46 ว่าด้วยการริบทรัพย์สิน ของมาตรา 983 (หรือ 18 USC 983) หลักทั่วไปของการดำเนินคดีริบทรัพย์สินทางแพ่ง (General rules for civil forfeiture proceedings) มีการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัด (Third party protection) ด้วยหลักผู้ซื้อโดยสุจริต (bona fide purchasers) ที่ผู้ซื้อได้จ่ายค่าตอบแทนอย่างสมเหตุสมผล และไม่รู้วาททรัพย์สินดังกล่าวถูกใช้ไปในทางผิดกฎหมาย โดยในช่วงเวลาที่ซื้อขายกันผู้ซื้อไม่รู้ถึงเหตุที่ทรัพย์สินจะถูกริบทรัพย์สิน

กล่าวคือ มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เกี่ยวกับการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้ายนั้น หากต่อมาวัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ดังกล่าวถูกจำหน่ายไปแก่บุคคลภายนอกอย่างสุจริตเสียค่าตอบแทน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามดังกล่าวย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ถูกยึดอายัดแต่อย่างใด (Third party protection)

(2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการไม่ถูกยึดทรัพย์สินโดยไม่มีกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (right not to be deprived of property without due process of law)

กฎหมาย USA PATRIOT Act ได้มีการกำหนดให้อำนาจ Office of Foreign Assets Control (OFAC) ในการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยให้มีอำนาจในการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไว้ไม่ให้สูญหายหรือเคลื่อนย้ายถ่ายโอนได้เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการสืบสวนสอบสวน (aid of an investigation) ซึ่งหากผลการสืบสวนสอบสวนปรากฏพยานหลักฐานว่าบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแล้ว การที่จะให้ทรัพย์สินดังกล่าวถูกยึดทรัพย์สินได้ต้องอาศัยกระบวนการยุติธรรม

ตามกฎหมาย (due process of law)³⁸⁴ รัฐไม่อาจยึดทรัพย์สินดังกล่าวได้ตามอำเภอใจต้องผ่านกระบวนการพิสูจน์ทางศาลเพื่อให้คู่ความทั้ง 2 ฝ่ายมีโอกาสแสดงพยานหลักฐานในการพิจารณาความผิด เนื่องจากการที่บุคคลใดจะถูกทำให้เสียสิทธิประโยชน์ในทรัพย์สินจะต้องดำเนินการไปอย่างยุติธรรม รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ยุติธรรมทั้งกระบวนการทางอาญาและทางแพ่ง รวมถึงทางปกครองด้วย เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญรับรองจากการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งบุคคลมีสิทธิที่จะใช้สิทธิเสรีภาพพื้นฐานต่างๆ ตามที่รัฐธรรมนูญรับรอง โดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐโดยปราศจากเหตุที่เหมาะสมและยุติธรรม ซึ่งกฎหมายที่รัฐตราขึ้นเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชน ต้องเป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

ดังนั้น มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกาจึงมีการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับการไม่ถูกยึดทรัพย์สินโดยไม่มีกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (right not to be deprived of property without due process of law) ไว้แล้ว

(3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นโทษการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้าย
เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs)

กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา (Crime and Criminal Procedure) ว่าด้วยการก่อการร้าย (TERRORISM) มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ โดยความผิดฐานจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้ายถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 2339A (หรือ 18 USC 2339A) ที่การจัดหา หรือการปกปิด หรือการอำพรางสภาพตามธรรมชาติ ที่ตั้ง แหล่ง หรือความเป็นเจ้าของ ของการสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) โดยรู้หรือมุ่งหมายให้การสนับสนุนวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) ดังกล่าวถูกใช้ไปเพื่อการเตรียม การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติความผิด หรือการปกปิดการฝ่าฝืนกระทำความผิด หรือพยายามหรือสมคบกันกระทำการก่อการร้าย (terrorist act) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือปรับตามที่กฎหมายนี้กำหนด หรือทั้งจำและปรับนั้น วัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ในที่นี้หมายถึง ทรัพย์สินใดๆ ทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง รวมถึงสกุลเงิน หรือตราสารทางการเงิน หรือหลักทรัพย์ทางการเงิน การให้บริการทางการเงิน ที่พัก การฝึกอบรม คำแนะนำหรือความช่วยเหลือจากจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ซ่อนตัว

³⁸⁴ เรื่องเดียวกัน.,p.54.

(safehouse) เอกสารหรือบัตรประจำตัวปลอม อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวก อาวุธ สารพิษ วัตถุระเบิด บุคลากร การขนส่ง ยกเว้นการรักษาโรคหรือวัสดุทางศาสนา³⁸⁵

กล่าวคือ การจัดหาการรักษาโรคหรือวัสดุทางศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับกระทำการก่อการร้าย (terrorist act) นั้น การกระทำดังกล่าวไม่ถือเป็นความผิดฐานจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้ายตามมาตรา ๓๒๖ อันแสดงเป็นนัยถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเกี่ยวกับการงดเว้นโทษการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมที่วัสดุทางศาสนานั้นเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางจิตใจของมนุษย์แต่ละคน และการงดเว้นโทษเนื่องจากเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ที่ยารักษาโรคเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน

3.2.1.5.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

(1) การตรวจสอบความชอบจากศาลยุติธรรม (Court of Justice)

ศาลยุติธรรมสามารถดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองได้³⁸⁶ เรียกการดำเนินการของศาลยุติธรรมลักษณะนี้ว่า Judicial Review เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งในการกำหนดรายชื่อว่าบุคคล องค์กรใดอาจเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่หน่วยงานรัฐของสหรัฐอเมริกาจัดทำขึ้นไม่ว่าโดย Office of Foreign Assets Control (OFAC) หรือ State's Office of the Coordinator for Counterterrorism (S/CT) นั้น ศาลยุติธรรมสามารถออกคำสั่งให้เพิกถอนรายชื่อได้ (Court order)³⁸⁷ โดยบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์กร มีสิทธิยื่นฟ้องให้ศาลพิจารณาคำสั่งดังกล่าวได้

³⁸⁵ สรุปลงมาจาก Legal Information Institute Cornell Law School, "18 U.S. Code § 2339a - Providing Material Support to Terrorists."

³⁸⁶ สหรัฐอเมริกาใช้ระบบศาลเดี่ยว (Single Court System) ที่ศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคดีทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีทางปกครอง จึงไม่มีการแยกการพิจารณาคดีปกครองออกมาจากศาลยุติธรรมมาจัดตั้งเป็นศาลปกครอง ดังนั้นการพิจารณาคดีทางปกครองจึงอยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม

³⁸⁷ Financial Action Task Force, Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America, p.54.

ทั้งนี้การดำเนินการของศาลยุติธรรมนี้เทียบเคียงได้กับหลักการทางกฎหมายที่ว่า *habeas corpus* (หรือ *Write Habeas Corpus*)³⁸⁸ ซึ่งศาลจะเป็นผู้ตรวจสอบความชอบในการกระทำหรือการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ³⁸⁹

(2) การออกกฎหมายของรัฐสภาของเกาหลี (Act of Congress) และการสอบสวนของรัฐสภาของเกาหลี

รัฐสภาของเกาหลีที่ประกอบด้วยสภาสูงหรือวุฒิสภา (Senate) กับสภาล่างหรือสภาผู้แทนราษฎร (House of Representative) สามารถดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการดำเนินการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของรัฐได้ 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การออกกฎหมายที่สภาของเกาหลีมีอำนาจในการออกกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นการออกกฎหมายใหม่ทั้งฉบับหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่เดิมในการกำหนดหลักการ อำนาจ หน้าที่เงื่อนไขขององค์ประกอบของการดำเนินการกำหนดรายชื่อบุคคลองค์การใดว่าเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้เปลี่ยนแปลงไปจากที่กฎหมายเคยกำหนด หรือที่หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติจากเดิมได้

ส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การสอบสวนเรื่องต่างๆ ของรัฐสภาของเกาหลี จากการที่รัฐสภาของเกาหลีมีอำนาจในการสอบสวนเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐต่างๆ หากการดำเนินงานเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่อาจเกิดการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือมีข้อสงสัยในการปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าว นั้น รัฐสภาของเกาหลีโดยคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องหรือคณะทำงานที่คองเกสจัดตั้งขึ้น สามารถเรียกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงการทำงานได้ กล่าวคือ หากการดำเนินการกำหนดรายชื่อของหน่วยงานภาครัฐอาจเกิดการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือมีข้อสงสัยในการปฏิบัติงานนั้น อาจถูกคณะกรรมการ หรือคณะทำงานของรัฐสภาของเกาหลีเรียกให้ไปให้ข้อมูลชี้แจงข้อเท็จจริงได้

(3) การออกหนังสือรับรองเป็นผู้บริสุทธิ์จาก OFAC

ในกรณีที่บุคคลใดโดยข้อเท็จจริงเป็นบุคคลคนละคนกับบุคคลที่ถูกกำหนด แต่มีชื่อตรงกันหรือคล้ายกันกับชื่อของบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว Office of Foreign Assets Control (OFAC) สามารถออกหนังสือรับรองเป็นผู้บริสุทธิ์

³⁸⁸ การนำตัวผู้ถูกคุมขังไว้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐมาส่งศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาว่าการจับกุมคุมขังบุคคลผู้นั้นไว้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหลักการนี้ปรากฏอยู่ในข้อ 9 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR)

³⁸⁹ Sarah Shit & Ronald Wong, "The Changing Scope of Human Rights in the Context of Counter-Terrorism in Singapore: A Comparative Perspective," *Jindal Global Law Review* ,p.165.

ให้บุคคลดังกล่าวว่าเป็นบุคคลคนละคนกับบุคคลที่ถูกกำหนดได้ อาศัยอำนาจตามกฎหมาย code of Federal Regulations ใน title 31 Section 501.806 (หรือ 31 CFR 501.806) ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมายในการปลดการยับยั้งเงินทุนที่การยับยั้งเงินทุนเกิดจากความเข้าใจผิดในการระบุตัวตน³⁹⁰

(4) การกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อโดยอัตโนมัติ

รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์กร จะมีผลอยู่ 2 ปีนับแต่วันที่ถูกกำหนด³⁹¹ หากพ้นกำหนดดังกล่าวรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนี้จะถูกเพิกถอนโดยอัตโนมัติ เว้นแต่หน่วยงานภาครัฐที่เป็นผู้พิจารณาจัดทำรายชื่อนั้นจะดำเนินการตามขั้นตอนในการกำหนดรายชื่อเพื่อให้รายชื่อดังกล่าวยังคงมีผลขยายระยะเวลาต่อออกไปอีก³⁹² การถูกเพิกถอนออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดได้นั้น จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนรูปแบบหนึ่ง

3.2.1.6 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมี 3 ประการ คือ (1) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น (2) การคุ้มครองสังคม และ (3) การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎเกณฑ์ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด และ

³⁹⁰ สรุปลความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America*, p.55.

³⁹¹ กฎหมาย 8 USC 1189 (4) บัญญัติว่า An organization cannot be redesignated sooner than 60 days prior to the termination of its last designation. Id. Redesignations are effective immediately following the end of the prior two-year designation period.

³⁹² สรุปลความจาก Eric Broxmeyer, "The Problems of Security and Freedom: Procedural Due Process and the Designation of Foreign Terrorist Organizations under the Anti-Terrorism and Effective Death Penalty Act," *Berkeley Journal of International Law* Volume 22, Issue 3 (2004), p.443.

(2) ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพอย่างไรตามมาตราต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกา

3.2.1.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

มาตราต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกามีการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่หากบุคคล องค์กรใดถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วนั้น จะถูกยับยั้งสิทธิในทรัพย์สิน (วัสดุหรือทรัพยากร) ไม่ให้สูญหายหรือเคลื่อนย้าย ถ่ายโอนได้เป็นการชั่วคราว เพื่อช่วยในการสืบสวนสอบสวน (aid of an investigation) โดยทรัพย์สิน (วัสดุหรือทรัพยากร) ที่ถูกจำกัดสิทธิในที่นี้ตามกฎหมาย Crime and Criminal Procedure มาตรา 2339A (หรือ 18 USC 2339A) หมายถึง ทรัพย์สินใดๆ ทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง รวมถึงสกุลเงิน หรือตราสารทางการเงิน หรือหลักทรัพย์ทางการเงิน การให้บริการทางการเงิน ที่พัก การฝึกอบรม คำแนะนำหรือความช่วยเหลือจากจากผู้เชี่ยวชาญ ที่กักตุนปลอดภัย (safehouse) เอกสารหรือบัตรประจำตัวปลอม อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวก อาวุธ สารพิษ วัตถุระเบิด บุคลากร การขนส่ง ยกเว้นการรักษาโรคหรือวัสดุทางศาสนา³⁹³

ดังนั้นหากบุคคล องค์กรใดเป็นถูกพิจารณาขึ้นรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว บุคคล องค์กรนั้นย่อมถูกจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ตามมาตราต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย

(2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR) ข้อ 1 กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) ว่า ประชาชนทั้งปวงมีสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง โดยอาศัยสิทธินั้น ประชาชนจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตนอย่างเสรี รวมทั้งดำเนินการอย่างเสรีในการพัฒนา

³⁹³ สรุปลความจาก Legal Information Institute Cornell Law School, "18 U.S. Code § 2339a - Providing Material Support to Terrorists."

เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน นอกจากนี้ยังกำหนดว่าเพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชน ทั้งปวงอาจจัดการโรคภัยและทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี³⁹⁴

ดังนั้นการที่บุคคล หรือองค์กรใดๆ ถูกกำหนดให้เป็น บุคคลที่ถูกกำหนดจากมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่มีการยับยั้ง การดำเนินการกับทรัพย์สินไม่ให้ทรัพย์สินดังกล่าวสูญหายหรือเคลื่อนย้าย ถ้าย้อนได้เป็นการชั่วคราว รวมทั้งการห้ามมิให้บุคคลของสหรัฐอเมริกาติดต่อกับบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น ส่งผลให้บุคคล หรือ องค์กรที่ถูกกำหนดนั้นไม่มีเสรีในการกำหนดอนาคตตนเองในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรมของตน จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิในการกำหนดอนาคต ตนเอง (Right to self - determination)

(3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิ ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) เป็นประเภทหนึ่งของ สิทธิของปัจเจกบุคคล (Right of individual) ที่บุคคลต่างๆ ต้องได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) โดยทุกคนมีสิทธิที่ข้อมูลส่วนบุคคลที่การใช้ต้องเป็นไปอย่าง เป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดบนพื้นฐานความยินยอมของผู้เกี่ยวข้องหรือกฎหมายอนุญาต ไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้

ดังนั้นการที่สหรัฐอเมริกามีมาตรการต่อต้านการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยการกำหนดให้สถาบันการเงินทุกแห่งตามที่กฎหมายกำหนดต้อง รายงานการทำธุรกรรม หากมีการทำธุรกรรมของบุคคล องค์กรใดๆ เข้าตามเกณฑ์ที่กฎหมาย กำหนด หรือหากมีการทำกิจกรรมที่ต้องสงสัยเกี่ยวกับการฟอกเงิน หรือการก่อการร้าย หรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สถาบันการเงินจะต้องแจ้งรายงานกิจกรรมที่ต้องสงสัย (suspicious activity report : SAR)มายัง Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN) ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ของสหรัฐอเมริกา โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเป็นการจำกัดสิทธิใน ข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) ที่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลนั้นๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม

³⁹⁴ สรุปลงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR), หน้า 22 -24.

จะถูกเผยแพร่ไปสู่บุคคลที่สาม ในกรณีนี้คือ FinCEN ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐแม่กฎหมายบัญญัติไว้ให้ทำได้ก็ตาม

(4) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard)

การที่กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ห้ามการเผยแพร่ข้อมูลที่อ่อนไหวตามที่กฎหมาย USA PATRIOT Act กำหนด โดยให้หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจในการพิจารณาฝ่ายเดียวในการจำแนกประเภทข้อมูลในกระบวนการกำหนดรายชื่อ โดยไม่มีการแจ้งให้บุคคล องค์การนั้นทราบ³⁹⁵ ว่าตนกำลังถูกพิจารณา กำหนดรายชื่อว่าเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือกระทำการก่อการร้าย เพื่อให้บุคคล องค์การนั้นสามารถนำพยานหลักฐาน ข้อมูลต่างๆ เสนอข้อเท็จจริงหักล้างข้อมูลที่ตนกำลังถูกพิจารณาจากกระบวนการกำหนดรายชื่อได้

การที่หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจในการพิจารณาฝ่ายเดียวในการจำแนกประเภทข้อมูลในกระบวนการกำหนดรายชื่อ ซึ่งไม่มีจากการแจ้งให้บุคคล องค์การดังกล่าวทราบนั้น เป็นการดำเนินการที่แตกต่างไปจากนิติวิธีของสหรัฐอเมริกาเองโดยเทียบเคียงได้กับระบบ Discovery ที่เป็นระบบการเปิดเผยพยานบุคคลและพยานเอกสารก่อนการไต่สวนคดี ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ (1) Deposition ได้แก่ การซักถามคู่กรณี การฟังพยานของคู่กรณี (2) Interrogatory ได้แก่ การตอบคำถาม และ (3) Examine physical evidence ได้แก่ การตรวจสอบพยานหลักฐาน³⁹⁶ ทำให้บุคคล องค์การดังกล่าวไม่มีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) เพื่อตนจะได้เตรียมพยานหลักฐานในการโต้แย้งหักล้างพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน ดังนั้นการกระทำของหน่วยงานภาครัฐดังกล่าว จึงทำให้บุคคล องค์การผู้ถูกกำหนดนั้นถูกจำกัดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ด้วย

(5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)

การที่หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจในการพิจารณาฝ่ายเดียวในการจำแนกประเภทข้อมูลในกระบวนการ ขั้นตอนในการกำหนดรายชื่อโดยผู้พิจารณาตัดสินว่าบุคคลธรรมดา องค์การใดจะถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือไม่อาจทำโดยบุคคลเพียงบุคคลเดียว หรือในรูปคณะกรรมการนั้น ซึ่งไม่ผ่านการพิจารณาพยานหลักฐานชี้ขาดของศาลยุติธรรม

³⁹⁵ สรุปลความจาก Financial Action Task Force, Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America.,p.52.

³⁹⁶ ศักดา ธนิตกุล, คำอธิบายและคำพิพากษาเปรียบเทียบกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552), หน้า 18.

แม้การจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะเป็นมาตรการพิเศษเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ไม่เป็นการดำเนินการทางคดีอาญาโดยตรงก็ตาม แต่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินคดีอาญา ดังนั้นเมื่อบุคคลธรรมดา องค์กรใดถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วย่อมเป็นการถูกตีตราจากสังคมว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก่อนที่ศาลจะพิจารณาตัดสิน อันเป็นการจำกัดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)

3.2.1.7 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกาจะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.2.1.7.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามกฎหมาย Immigration and Nationality Act และกฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA) ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสามารถกำหนดได้ว่าองค์กรใดเป็นองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) เมื่อเดือนพฤษภาคม 2549 มีจำนวน 41 องค์กร³⁹⁷

จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) ที่ 13224 ตามกฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ที่ดำเนินการโดย Office of Foreign Assets Control (OFAC) ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหมวด Specially Designated Global Terrorists (SDGTs) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 มีจำนวน 438 รายชื่อ โดยในจำนวนนี้ประมาณ 330 รายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งจากสหรัฐอเมริกาและจากคณะกรรมการ

³⁹⁷ สรุปลความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America*, p.40.

มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 ด้วย³⁹⁸ โดยรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด 438 รายชื่อนี้ ประกอบด้วยบุคคลธรรมดา และองค์การที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอัลกออิดะห์ นายอุซามะห์ บินลาดีน และตอลิบัน³⁹⁹

การจัดทำรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายที่ถูกกำหนดของสหรัฐอเมริกา นั้น เป็นชนิดประเภทรายชื่อหนึ่งที่ถูกประกาศรวมอยู่ในบัญชีรายชื่อที่เรียกว่า Specially Designated Nationals and Blocked Persons list : SDN ที่ Office of Foreign Assets Control (OFAC) เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อที่อาจเกิดจาก OFAC ทำรายชื่อขึ้นมาเองหรือรวบรวมรายชื่อจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายชื่อแต่ละประเภท ซึ่ง SDN list นี้ ประกอบด้วยชนิดประเภทบัญชีรายชื่อหลายประเภทประเภท เช่น บัญชีรายชื่อเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด บัญชี SDGTs บัญชี FTO บัญชีรายชื่อเกี่ยวกับการลงโทษลิเบีย ปาเลสไตน์ เมียนมาร์ อิหร่าน โซมาเลีย เกาหลีเหนือ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมีรายชื่อจำนวน 25,141 รายชื่อ

นอกจากนี้ การจัดทำบัญชีรายชื่อ (OFCL) Consolidated List นี้ เป็นการนำรายชื่อจากบัญชีต่างๆ มารวมเข้าไว้ด้วยกัน แต่ไม่รวมรายชื่อประเภท SDN sanctions lists เข้ามาไว้ด้วย ดังนั้นบัญชีรายชื่อ (OFCL) Consolidated List ประกอบด้วยบัญชีรายชื่อ Foreign Sanctions Evaders (FSE) List บัญชีรายชื่อ Sectoral Sanctions Identifications (SSI) List บัญชีรายชื่อ Palestinian Legislative Council (NS-PLC) list บัญชีรายชื่อ The List of Foreign Financial Institutions Subject to Part 561 (the Part 561 List) และบัญชีรายชื่อ Non-SDN Iranian Sanctions Act (NS-ISA) List ซึ่งปัจจุบันมีรายชื่อจำนวน 2,546 รายชื่อ รายละเอียดตามตาราง

³⁹⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.52.

³⁹⁹ เรื่องเดียวกัน.,p.58.

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสหรัฐอเมริกา

แหล่งที่มา (Source)	ประเภทรายชื่อ (Description)	วันที่ปรับปรุง (Updated On)	จำนวน รายชื่อ (Records)
OFAC	(SDN) Specially Designated Nationals List	17 มกราคม 2560	25,141
	(OFCL) Consolidated List	1 กันยายน 2559	2,546
BIS	BIS Denied Persons/Unverified List/Entity List	9 มกราคม 2560	3,379
Canada	(OSFI)	31 ธันวาคม 2559	3,923
Europe	HM Treasury Sanction List	10 มกราคม 2560	7,838
	European Union Sanction List	21 ธันวาคม 2559	10,753
UN	United Nations 1267 List	31 ธันวาคม 2559	5,502

ที่มา : <https://ofac-analyzer.com/rptListTotals.aspx?source=ALL>

3.2.1.7.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

ประสิทธิภาพของมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกาที่มีการระงับการดำเนินการทำธุรกรรมกับทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา องค์กร โดย Office of Foreign Assets Control (OFAC) ตามบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดย ณ วันที่ 19 สิงหาคม 2548 จำนวนมูลค่า 281,372,910 เหรียญสหรัฐ จำแนกได้นี้⁴⁰⁰

1. บุคคลธรรมดาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับตอลิบาน 24 รายชื่อ จำนวนมูลค่า 264,935,075 เหรียญสหรัฐ
2. บุคคลธรรมดาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอัลกออิดะห์ 258 รายชื่อ จำนวนมูลค่า 9,322,159 เหรียญสหรัฐ
3. บุคคลธรรมดาหรือองค์กรก่อการร้ายอื่นๆ 21 รายชื่อ จำนวนมูลค่า 7,115,676 เหรียญสหรัฐ

⁴⁰⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.58.

3.2.1.8 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สหรัฐอเมริกากรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทสิทธิและเสรีภาพอันเกิดจากการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

3.2.1.8.1 กรณี People's Mojahedin Organization of Iran v. Department of State ("PMOI I")

ศาลยุติธรรมตรวจสอบความชอบของกระทรวงการต่างประเทศในการกำหนดให้ People's Mojahedin Organization of Iran (PMOI) เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า PMOI ปฏิบัติการก่อการร้ายพยายามล้มล้างรัฐบาลอิหร่าน โดยบางครั้งมีการก่อการร้ายต่อชาวตะวันตกและชาวอเมริกา PMOI ได้แย้งว่าถูกละเมิดสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) เนื่องจาก PMOI ไม่ได้รับการแจ้ง (notice) และไม่ได้มีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ก่อนที่จะมีการกำหนดรายชื่อ (pre-designation) โดยศาลยุติธรรมตัดสินว่า PMOI ไม่สามารถอ้างสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ได้เนื่องจาก PMOI ไม่มีทรัพย์สินหรือตั้งอยู่ในสหรัฐอเมริกา⁴⁰¹

นอกจากนี้ ศาลยุติธรรมยังยืนยันว่าศาลไม่สามารถตรวจสอบความชอบในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับว่ากิจกรรมก่อการร้าย (terrorist activity) โดขององค์การที่ถูกกำหนดที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรือภัยคุกคามต่อความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา โดยศาลยุติธรรมให้เหตุผลว่าการดังกล่าวเป็นการนอกเหนือภารกิจของศาลที่จะไปทบทวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายระหว่างประเทศของฝ่ายบริหาร แต่ศาลยุติธรรมสามารถทบทวนได้ว่าองค์การต่างชาติดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกิจกรรมก่อการร้าย (terrorist activity) หรือไม่ ซึ่งศาลยุติธรรมพิจารณาว่า PMOI เกี่ยวข้องกับกิจกรรมก่อการร้าย (terrorist activity) ดังนั้นชอบแล้วที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมพิจารณากำหนดให้ PMOI เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด⁴⁰²

⁴⁰¹ สรุปลงมาจาก Eric Broxmeyer, "The Problems of Security and Freedom: Procedural Due Process and the Designation of Foreign Terrorist Organizations under the Anti-Terrorism and Effective Death Penalty Act," *Berkeley Journal of International Law*, p.446 - 447.

⁴⁰² เรื่องเดียวกัน.,p 447.

3.2.1.8.2 กรณี People's Mojahedin Organization of Iran v. Department of State ("PMOI II")

People's Mojahedin Organization of Iran (PMOI) ได้ยื่นคำฟ้องให้ศาลยุติธรรมพิจารณาในประเด็นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศใช้ข้อมูลลับในการพิจารณาให้ต่ออายุการที่ตนถูกกำหนดรายชื่อจากลิสต์กำหนดเดิมนั้น เป็นการละเมิดกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (due process) นั้น ศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าการตัดสินใจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะต้องอาศัยข้อมูลต่างๆ ทั้งที่เป็นความลับและไม่เป็นความลับ โดยจากคดี National Council of Resistance of Iran v. Department of State ("NCRI") นั้น ศาลยุติธรรมตัดสินให้มีการแจ้ง (notice) และการรับทราบข้อกล่าวหา (to be heard) หลังจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดรายชื่อ (post-designation) โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะต้องแจ้งโดยตรงไปยังองค์การที่ถูกกำหนดทันทีที่ตนตัดสินใจให้องค์การดังกล่าวถูกกำหนดรายชื่อ ซึ่งการแจ้งดังกล่าวจะมีการแจ้งข้อมูลที่ไม่ได้ถูกจัดชั้นความลับ (unclassified record) แก่องค์การดังกล่าวเพียงพอในการชี้แจงเตรียมข้อมูลพยานหลักฐานหักล้างข้อกล่าวหาแล้ว ดังนั้นการดำเนินการดังกล่าวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจึงไม่ละเมิดกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (due process) ของ PMOI แต่อย่างใด

3.2.1.8.3 กรณี National Council of Resistance of Iran v. Department of State ("NCRI")

National Council of Resistance of Iran (NCRI) นี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาเห็นว่าเป็นพันธมิตรกับ People's Mojahedin Organization of Iran (PMOI) เสมือนเป็นองค์การเดียวกัน โดย NCRI ถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดเนื่องจาก PMOI ถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

NCRI มีบัญชาชานาการในสหรัฐอเมริกา ดังนั้นศาลยุติธรรมเห็นว่า NCRI สามารถอ้างประเด็นสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการพิจารณาคดีได้ ซึ่ง NCRI ไม่ได้รับการแจ้ง (notice) และไม่ได้มีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ก่อนที่จะมีการกำหนดรายชื่อ (pre-designation)

ดังนั้น ศาลยุติธรรมตัดสินว่าประเด็นกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (due process) ก่อนที่จะมีการกำหนดรายชื่อ (pre-designation) ของ NCRI นั้น การแจ้ง (notice) และการรับทราบข้อกล่าวหา (to be heard) จะกระทำหลังจากที่จะมีการกำหนดรายชื่อ

(post-designation) โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะต้องแจ้งโดยตรงไปยังองค์การที่ถูกกำหนดทันทีที่ตนตัดสินใจให้องค์การดังกล่าวถูกกำหนดรายชื่อ⁴⁰³

3.2.2 เนเธอร์แลนด์

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของเนเธอร์แลนด์จะศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับระบบการปกครอง ระบบกฎหมาย ความเป็นมาของปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาตรการเกี่ยวข้อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภทของสิทธิและเสรีภาพและรูปแบบการคุ้มครอง การจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย และกรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.2.2.1 ระบบการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System)

ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) และการเป็นรัฐสมาชิกสหภาพยุโรป (EU)

เนเธอร์แลนด์มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (Parliamentary System) โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกในปี ค.ศ. 1815⁴⁰⁴ ที่กำหนดให้เป็นการปกครองระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) ที่พระมหากษัตริย์มีอำนาจจำกัดอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ต่อมาปี ค.ศ. 1848 มีการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญให้เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) ต่อมาในปี ค.ศ. 1983 ได้มีการปรับปรุงรัฐธรรมนูญขนานใหญ่ โดยบัญญัติอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับสิทธิพลเมือง (Civil Rights) ประเภทใหม่เพิ่มเติม⁴⁰⁵

กล่าวคือ การปกครองของเนเธอร์แลนด์อยู่ในรูปแบบพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐสภา โดยฝ่ายบริหารแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ องค์กรประมุขของประเทศและคณะรัฐมนตรี ในการนี้พระมหากษัตริย์หรือพระบรมราชินีนาถทรงดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล⁴⁰⁶ แต่มิได้

⁴⁰³ เรื่องเดียวกัน.,p 449 - 450.

⁴⁰⁴ จรุง สุภาพ และคณะ, การเมืองการปกครองยุโรป : อังกฤษ ฝรั่งเศส เบนเนลักซ์ (กรุงเทพฯ: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 123 – 124.

⁴⁰⁵ _____ "เนเธอร์แลนด์," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 3 ตุลาคม 2559. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศเนเธอร์แลนด์>

⁴⁰⁶ ดูเพิ่มเติมในส่วนที่ 2 พระมหากษัตริย์และรัฐมนตรี (The King and the Ministers) ในหมวด (CHAPTER) ที่ 2 ว่าด้วยรัฐบาล (Government) ในรัฐธรรมนูญแห่งเนเธอร์แลนด์ (The Constitution of the Kingdom of the Netherlands)

ทรงใช้พระราชอำนาจบริหารด้วยพระองค์เอง คือให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจนี้แทนพระองค์ คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี 1 คนโดยตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเนเธอร์แลนด์เรียกว่า Minister Presidential⁴⁰⁷ รองนายกรัฐมนตรี 2 คน นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองต่างๆ ที่เข้าร่วมกันเป็นสหพรรค ร่วมกันรับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินต่อสภาผู้แทน⁴⁰⁸

สถาบันนิติบัญญัติของเนเธอร์แลนด์ซึ่งทำหน้าที่พิจารณาออกกฎหมายนั้น พระมหากษัตริย์หรือพระบรมราชินีนาถทรงใช้อำนาจนิติบัญญัตินี้ร่วมกับรัฐสภา ซึ่งเรียกรัฐสภาของเนเธอร์แลนด์ว่า Les Etats Generaux ซึ่งประกอบด้วย 2 สภา⁴⁰⁹ คือ สภาที่หนึ่งหรือวุฒิสภา (La Premiere Chambre) (ภาษาดัตช์ Eerste Kamer) มีอำนาจลงมติคว่ำรัฐบาลได้ด้วย⁴¹⁰ และสภาที่สองหรือสภาผู้แทนราษฎร (La Deuxieme Chambre) (ภาษาดัตช์ Tweede Kamer)⁴¹¹

สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน (The Council of State) ที่ตามรัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์กำหนดให้สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินเป็นองค์กรที่ปรึกษาสูงสุดของพระประมุข ทำหน้าที่เสนอคำแนะนำในกรณีพิพาทแก่องค์พระประมุขซึ่งจะเป็นผู้ตัดสินชี้ขาดเท่านั้น⁴¹² จัดเป็นสถาบันการบริหารอีกสถาบันหนึ่งซึ่งประกอบด้วยพระมหากษัตริย์และรัชทายาท รวมทั้งที่ปรึกษาอาวุโสที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ สมาชิกสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินจะมาจากการแต่งตั้งของพระมหากษัตริย์และทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาให้แก่รัฐบาลทั้งในด้านนโยบายการบริหารประเทศ และในด้านนิติบัญญัติ โดยร่างกฎหมายต่างๆ ที่รัฐบาลจะเสนอต่อรัฐสภาจะต้องผ่านการพิจารณาให้ความเห็นของสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินด้วย⁴¹³

ส่วนสถาบันตุลาการ รัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์กำหนดให้มี 3 ชั้นศาล ประกอบด้วยศาลสูงสุดเรียกว่า ศาลฎีกา (Court of Cassation) (ภาษาดัตช์ Hoge Raad der

⁴⁰⁷ รุจิรา เตชางกูร, การเมืองระหว่างประเทศในยุโรปตะวันตก (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551), หน้า 22.

⁴⁰⁸ จรูญ สุภาพ และคณะ, การเมืองการปกครองยุโรป : อังกฤษ ฝรั่งเศส เบนลักซ์, หน้า 124 - 128.

⁴⁰⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 128 - 130.

⁴¹⁰ รุจิรา เตชางกูร, การเมืองระหว่างประเทศในยุโรปตะวันตก, หน้า 23.

⁴¹¹ Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands, p.16.

⁴¹² จรูญ สุภาพ และคณะ, การเมืองการปกครองยุโรป : อังกฤษ ฝรั่งเศส เบนลักซ์, หน้า 131.

⁴¹³ วิมลวรรณ กัทโรดม และคณะ, สหภาพยุโรปใหม่ และ 25 ประเทศสมาชิก (กรุงเทพฯ: บริษัท พีเพรส จำกัด, 2550), หน้า 150.

Nederlanden) ศาลอุทธรณ์ (Court of appeal) (ภาษาดัตช์ Gerechtshof) และศาลจังหวัด (Districts Courts ภาษาดัตช์ Rechtbanken)⁴¹⁴

เนเธอร์แลนด์ใช้ระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) มีการบัญญัติกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการใช้กฎหมายจารีตประเพณี (Customary Law) ระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมายของเนเธอร์แลนด์อยู่บนพื้นฐานของประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสและได้รับอิทธิพลจากกฎหมายโรมันและกฎหมายจารีตประเพณีดั้งเดิมของชาวดัตช์ (Traditional Dutch Customary Law) มีสถานะบัญญัติ (ภาษาดัตช์ wetgever) ทำหน้าที่ออกกฎหมาย สามารถจัดประเภทกฎหมายของเนเธอร์แลนด์ออกได้เป็น 6 ประเภท ประกอบด้วยกฎหมายปกครอง (Administrative Law) กฎหมายแพ่ง (Civil Law) (รวมถึงกฎหมายครอบครัว กฎหมายมรดก กฎหมายสัญญาและกฎหมายการค้า) กฎหมายอาญา (Criminal Law) กฎหมายรัฐธรรมนูญ (Constitutional Law) (รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างของรัฐ) กฎหมายยุโรป (European Law) และกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law)⁴¹⁵ โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์นั้นมีทั้งหมด 13 หมวดและบทบัญญัติเพิ่มเติม⁴¹⁶ ประกอบด้วยหมวดว่าด้วยราชอาณาจักรและประชาชน หมวดว่าด้วยพระมหากษัตริย์ หมวดว่าด้วยรัฐสภา หมวดว่าด้วยสภาจังหวัดและการปกครองเทศบาล หมวดว่าด้วยองค์การวิชาชีพและอาชีพ หมวดว่าด้วยองค์การอื่นที่มีอำนาจควบคุม หมวดว่าด้วยอำนาจตุลาการ หมวดว่าด้วยศาสนา หมวดว่าด้วยการคลัง หมวดว่าด้วยการป้องกันประเทศ หมวดว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำ หมวดว่าด้วยการศึกษาและการสงเคราะห์คนจน หมวดว่าด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ⁴¹⁷

ส่วนการเป็นรัฐสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) ของเนเธอร์แลนด์นั้น ในวันที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 1957 เนเธอร์แลนด์เป็นหนึ่งในหกรัฐสมาชิกที่ร่วมกันลงนามในสนธิสัญญาก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (Treaty establishing the European Economic Community) เพื่อนำไปสู่การก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (The European Economic Community : EEC) ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1958 ซึ่ง EEC ต่อมาพัฒนามาเป็นสหภาพยุโรป (EU)⁴¹⁸

⁴¹⁴ Paul P.T. Bovend'Eert & Constantijn A.J.M. Kortmann Constitution Law in the Netherlands second edition ed. (Netherlands Kluwer Law International BV, 2012),p.128

⁴¹⁵ สรุปความจาก _____ "Law of the Netherlands," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: https://en.m.th.wikipedia.org/Law_of_the_Netherlands

⁴¹⁶ Rudy B. Andeweg & Galen A. Irwin Governance and Politics of the Netherlands, Third edition ed. (New York Palgrave Macmillan, 2009),p.21 – 22.

⁴¹⁷ เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ, รัฐธรรมนูญนานาชาติ (กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ, 2516), หน้า 143 – 187.

⁴¹⁸ William Mallinson From Neutrality to Commitment : Dutch Foreign Policy , Nato and European Integration (London: Tauris Academic studies, 2010), p.35 – 53.

3.2.2.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมาย เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมาเนเธอร์แลนด์ถูกก่อการร้าย 115 ครั้ง โดยมีองค์การก่อการร้ายสำคัญที่เคลื่อนไหวอยู่ในเนเธอร์แลนด์ ได้แก่ เครือข่ายอัลกออิดะห์ กลุ่ม Actiefront Nationalistisch Nederland องค์การ Armenian Red Army เครือข่าย Community Revolutionaries in Europe กลุ่ม Free South Moluccan Youths องค์การ Pan - Turkish Organization องค์การ South Maluku Republic (RMS) เครือข่าย South Moluccan Suicide Commando องค์การ Stop Huntington Animal Cruelty (SHAC) และองค์การ Takfir wa Hijra เป็นต้น ทำให้การก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อเนเธอร์แลนด์ โดยเฉพาะกลุ่มอิสลามหัวรุนแรงระหว่างประเทศที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปเครือข่ายข้ามชาติ (transnational networks) ที่เป็นการต่อสู้เพื่อในนามของพระเจ้าของศาสนาอิสลาม (ญีฮาด) ที่ผ่านการฝึกจากในประเทศเองหรือจากพื้นที่ขัดแย้งที่ต่างประเทศ เช่น อัฟกานิสถาน ปากีสถาน และ โซมาเลีย เป็นต้น⁴¹⁹

เพื่อให้ปัญหาเกี่ยวกับการก่อการร้ายบรรเทาลง เนเธอร์แลนด์ได้มีการออกมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สหภาพยุโรปได้มีการออกข้อกำหนด Council Directive 91/308/EEC เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1991 เกี่ยวกับการป้องกันการใช้ระบบการเงินในการฟอกเงิน ที่ต่อมาถูกแก้ไขเพิ่มเติมด้วยข้อกำหนด Directive 2001/97/EC นอกจากนี้สหภาพยุโรปยังมีการออกข้อกำหนด Directive 2005/60/EC เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 2005 เกี่ยวกับการป้องกันการใช้ระบบการเงินในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กล่าวคือ ข้อกำหนด Council Directive 91/308/EEC และข้อกำหนด Directive 2001/97/EC นั้น นำมาบังคับใช้ในกฎหมาย Identification (Financial Services) Act 1993 ซึ่งต่อมาถูกแก้ไขเป็นกฎหมาย Identification (Provision of Services) Act และนำมาบังคับใช้ในกฎหมาย The Disclosure of Unusual Transactions (Financial Services) Act อีกด้วย โดยกฎหมาย Identification (Provision of Services) Act (ภาษาดัตช์ Wet identificatie bij dienstverlening 1993 : WID) และกฎหมาย The Disclosure of Unusual Transactions (Financial Services) Act (ภาษาดัตช์ Wet Melding ongebruikelijke transacties : WMOT) มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยกฎหมาย WID กำหนดให้สถาบันการเงินต้องมีการระบุตัวตนของลูกค้า (customer identification) และ

⁴¹⁹ สรุปความจาก Financial Action Task Force *Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands*,p.27 - 28.

การพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (customer due diligence) ขณะที่กฎหมาย WMOT บังคับให้ตรวจตราการทำธุรกรรมที่ผิดปกติ ซึ่งต่อมามาตรการตามกฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว ถูกนำมารวมไว้ในกฎหมาย Money Laundering and Terrorist Financing Prevention Act (ภาษาดัตช์ Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, hereinafter : WWFT) ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.2008⁴²⁰

3.2.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เนเธอร์แลนด์มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ประกอบด้วยกระทรวงการคลัง (Ministry of Finance ภาษาดัตช์ Ministerie van Financiën) กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice ภาษาดัตช์ Ministerie van Justitie) กระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักร (Ministry of the Interior and Kingdom Relations ภาษาดัตช์ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs ภาษาดัตช์ Ministerie van Buitenlandse Zaken) และ The National Coordinator for Counterterrorism (ภาษาดัตช์ Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding, NCTb)

3.2.2.3.1. กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance ภาษาดัตช์ Ministerie van Financiën)

กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกำกับดูแล การปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเงินและภาษีอากร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะด้านเกี่ยวกับการ จัดทำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย (Anti - money Laundering/ Combating the Financing of Terrorism : AML/CFT) การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย WWFT และความร่วมมือกับคณะทำงาน เฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) โดยมีกระทรวงยุติธรรมร่วมรับผิดชอบในการจัดทำนโยบายด้านAML/CFT⁴²¹

⁴²⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.17.

⁴²¹ เรื่องเดียวกัน.,p.37.

3.2.2.3.2. กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice ภาษาดัตช์ Ministerie van Justitie)

กระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและวิธีพิจารณาความ กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความ กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาความ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งการออกกฎหมายนั้น ร่างกฎหมายจะถูกพิจารณาจากวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร หลังจากผ่านการพิจารณาของสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน (The Council of State) แล้ว⁴²²

3.2.2.3.4. กระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักร (Ministry of the Interior and Kingdom Relations ภาษาดัตช์ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)

ในการบริหารราชการแผ่นดินในระดับส่วนกลางนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักรมีอำนาจกำกับดูแลตำรวจในระดับส่วนภูมิภาค ทั้ง 25 แห่ง และยังเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (The National Police Services Agency ภาษาดัตช์ Korps Landelijke Politiediensten : KLPD) ที่มีหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit of The Netherlands : FIU – NL) อยู่ในสังกัด ทั้งนี้ KLPD และ FIU – NL ต่างเป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดกรมข่าวกรองอาญาแห่งชาติ (The National Criminal Intelligence Department : IPOL) เช่นกัน⁴²³ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2006 FIU – NL เป็นองค์กรแบบผสม (hybrid organization) ที่เป็นทั้งหน่วยงานทางบริหารและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งทำให้การดำเนินการของ FIU – NL เชิงนโยบายอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการคลัง แต่ถ้าเป็นการดำเนินการเชิงการบริหารและการจัดการของ FIU – NL จะอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักร⁴²⁴

3.2.2.3.3. กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs ภาษาดัตช์ Ministerie van Buitenlandse Zaken)

กระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่รับผิดชอบในการออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

⁴²² เรื่องเดียวกัน.,p.37.

⁴²³ เรื่องเดียวกัน.,p.37.

⁴²⁴ เรื่องเดียวกัน.,p.38 - 39.

ที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เนเธอร์แลนด์มีผลผูกพันด้วย โดยตามกฎหมายการลงโทษคว่ำบาตร ค.ศ. 1977 (The Sanctions Act) บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจในการออกกฎระเบียบดังกล่าว ต่อมาในปี ค.ศ. 2002 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ออกระเบียบว่าด้วยการลงโทษการก่อการร้าย ค.ศ. 2002⁴²⁵

3.2.2.3.4. The National Coordinator for Counterterrorism (ภาษาดัตช์ Nationaal Coördinator Terrorismedbestrijding, NCTb)

NCTb เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาการกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์การสืบสวนและข้อมูลต่างๆ รวมทั้งการประสานความร่วมมือในวิธีการด้านความปลอดภัยในการต่อต้านการก่อการร้ายในระดับความร่วมมือในประเทศและระหว่างประเทศ⁴²⁶ โดยสำนักงาน NCTb และเจ้าหน้าที่ทั้งหมดของ NCTb อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐมนตรี 2 คน คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (เป็นหัวหน้ารัฐมนตรีในการต่อต้านการก่อการร้าย) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักร (Ministry of the Interior and Kingdom Relations)⁴²⁷

การทำงานของ NCTb มีการประเมินภัยคุกคามเกี่ยวกับการก่อการร้าย (Terrorist Threat Assessment ภาษาดัตช์ Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland : DTN) ปีละ 4 ครั้ง ซึ่งการประเมินจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในประเทศและระหว่างประเทศ ประกอบด้วย การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผลประโยชน์ในต่างประเทศของเนเธอร์แลนด์และชาวดัตช์⁴²⁸

3.2.2.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เนเธอร์แลนด์มีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในกฎหมายต่างๆ ประกอบด้วยกฎหมาย Penal Code (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafrecht) กฎหมาย Sanctions Act ค.ศ. 1977 (ภาษาดัตช์ Sanctiewet 1977) กฎหมาย Criminal Procedure Code : CPC (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafvordering : WvSv) และกฎหมาย Money Laundering and Terrorist Financing

⁴²⁵ เรื่องเดียวกัน.,p.37.

⁴²⁶ เรื่องเดียวกัน.,p.34.

⁴²⁷ เรื่องเดียวกัน.,p.37 - 38.

⁴²⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.55.

Prevention Act (ภาษาดัตช์ Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme : WWFT)

3.2.2.4.1 กฎหมาย Penal Code (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafrecht)

ประมวลกฎหมายอาญาของเนเธอร์แลนด์ (Wetboek van Strafrecht) ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี ค.ศ. 2001 ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไว้ใน มาตรา 46 และ 140a กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานของกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน⁴²⁹ โดยแต่เดิมประมวลกฎหมายอาญาของเนเธอร์แลนด์ไม่ได้บัญญัติลักษณะ (องค์ประกอบความผิด) ของการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้ครอบคลุมตามนิยาม (องค์ประกอบความผิด) ของสนธิสัญญาและพิธีสารเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แต่ภายหลังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.2013⁴³⁰ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาของเนเธอร์แลนด์มาตรา 420 บัญญัติให้ผู้ใด (any person) ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลต่างตกอยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินตามกฎหมายนี้

มาตรา 220 (1) ของ Penal Code (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafrecht) บัญญัติให้บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์การตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) เป็นบุคคลที่กระทำฝ่าฝืนกฎหมายของเนเธอร์แลนด์โดยอัตโนมัติ ที่จะถูกดำเนินการตามกระบวนการตามกฎหมายแพ่งต่อไป⁴³¹

มาตราใน Penal Code (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafrecht) ที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายบัญญัติอยู่ในมาตรา 46 มาตรา 92 - 96 มาตรา 108 par 2 มาตรา 114a - 114b มาตรา 115 par 2 มาตรา 117 par 2 มาตรา 120a - 120b มาตรา 121 - 122 มาตรา 130a มาตรา 140a มาตรา 157 sub 3 มาตรา 161quater sub 2 มาตรา 164 par 2 มาตรา 166 sub 3 มาตรา 168

⁴²⁹ เรื่องเดียวกัน...p.63.

⁴³⁰ เรื่องเดียวกัน...p.5 - 17.

⁴³¹ เรื่องเดียวกัน...p.65.

sub 2 มาตรา 170 sub 3 มาตรา 174 par 2 มาตรา 176a - 176b มาตรา 220 (1) มาตรา 282c มาตรา 288a มาตรา 289a มาตรา 304a - 304b และมาตรา 415a - 415b⁴³²

3.2.2.4.2 กฎหมาย Sanctions Act ค.ศ. 1977 (ภาษาดัตช์ Sanctiewet 1977)

พระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 (Sanctions Act 1977 ภาษาดัตช์ Sanctiewet 1977) เป็นกฎหมายทั่วไประดับชาติเกี่ยวกับการวิธีการยึดอายัดทรัพย์สินและมาตรการลงโทษอื่น รวมทั้งยังเกี่ยวกับการกำกับตรวจสอบฝ่ายกำกับดูแลในการปฏิบัติ ตามระเบียบเกี่ยวกับการลงโทษคว่ำบาตร⁴³³

มาตรา 2 กล่าวถึงการลงโทษคว่ำบาตรตามมาตรการระหว่างประเทศ กล่าวคือ การลงโทษคว่ำบาตรระหว่างประเทศเนื่องจากการละเมิดระเบียบของสหภาพยุโรป โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่เนเธอร์แลนด์มีอำนาจในการยึดอายัดเงินทุนและทรัพย์สินตามการลงโทษคว่ำบาตรที่ออกตามมาตรการระหว่างประเทศที่เป็นไปตามพันธกรณีของสนธิสัญญาหรือการแก้ไขปัญหาขององค์การระหว่างประเทศ ดังนั้นบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์การก่อการร้ายตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) โดยบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศด้วยความเห็นพ้องด้วยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในการดำเนินการออกคำสั่งหรือระเบียบเพื่อให้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับมติระหว่างประเทศเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย ดังนั้นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใดที่ตั้งอยู่ในเนเธอร์แลนด์จึงอาจถูกลงโทษตามคำสั่งหรือระเบียบในการถูกยับยั้งการดำเนินการกับทรัพย์สินภายใต้ขอบเขตของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373)⁴³⁴

เมื่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC) ได้ออกข้อมติเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายซึ่งเป็นกฎระเบียบระหว่างประเทศแล้วนั้น สหภาพยุโรป (European Union ; EU) จะมีการออกระเบียบของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) เพื่อการปฏิบัติ

⁴³² เรื่องเดียวกัน.,p.49.

⁴³³ เรื่องเดียวกัน.,p.18.

⁴³⁴ เรื่องเดียวกัน.,p.75.

ให้สอดคล้องตามพันธกรณีของ UNSC ที่รัฐสมาชิกต้องถือปฏิบัติ⁴³⁵ อันเป็นการออกกฎระเบียบครั้งที่สอง (secondary legislation) ในเรื่องดังกล่าว หลังจากนั้นระเบียบดังกล่าวจะมีผลโดยตรงต่อรัฐสมาชิกของ EU ที่นำกฎระเบียบดังกล่าวไปบังคับใช้ได้โดยไม่ต้องมีการออกกฎระเบียบเพื่ออนุวัติข้อมติของ UNSC มาเป็นกฎระเบียบภายในของเนเธอร์แลนด์อีกครั้งแต่อย่างใด⁴³⁶ ซึ่งในที่นี่ระเบียบที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ออกเพื่อให้ปฏิบัติสอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) คือ ระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 และระเบียบ EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 ตามลำดับ⁴³⁷ ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดตาม UNSCR 1267 และ UNSCR 1373 ซึ่งที่ประชุมคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) รับรองรายชื่อโดยจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (list in annex) ของระเบียบนั้นแล้ว⁴³⁸ รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะมีผลโดยตรงและทันทีต่อเนเธอร์แลนด์ในฐานะรัฐภาคีสมาชิก ที่จะต้องนำรายชื่อดังกล่าวไปดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อไป กล่าวคือบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตาม UNSCR 1267 และ UNSCR 1373 ที่ผ่านการรับรองของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ถูกนำมาผนวกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์โดยอัตโนมัติ⁴³⁹

การยึดอายัดเงินทุนและทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามกฎหมายนี้เป็นวิธีการหนึ่งในการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ช่วยทำให้การก่อการร้ายเกิดอุปสรรคหรือโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรก่อการร้ายอ่อนแอลง⁴⁴⁰

⁴³⁵ ดูเพิ่มเติม J.A.E. Vervael (editor) *Compliance and Enforcement of European Community Law* (The Hague: Kluwer International, 1999),p.211 – 223.

⁴³⁶ COMMITTEE OF LEGAL ADVISERS ON PUBLIC INTERNATIONAL LAW (CAHDI), "The Netherlands," *UN SANCTIONS AND RESPECT FOR HUMAN RIGHTS* March (2006),p.1.

⁴³⁷ Financial Action Task Force *Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands*,p.75.

⁴³⁸ COUNCIL REGULATION (EC) No 2580/2001 of 27 December 2001 ใน **Article 7** : The Commission shall be empowered, on the basis of information supplied by Member States, to amend the Annex.

⁴³⁹ Financial Action Task Force *Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands*,p.75.

⁴⁴⁰ E.S.M. Akerboom "Counter-Terrorism in the Netherlands," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <https://fas.org/irp/world/netherlands/ct.pdf>

มาตรา 3(1) กล่าวถึงลักษณะของการลงโทษคว่ำบาตรว่าการลงโทษตามมาตรา 2 นั้นครอบคลุมถึงการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ ธุรกิจทางการเงิน การขนส่งทางเรือ การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางถนน ไปรษณีย์และการสื่อสาร รวมถึงอื่นๆ ที่เป็นไปตามสนธิสัญญา ข้อมติ คำแนะนำ หรือข้อตกลงระหว่างประเทศตามมาตรา 2

มาตรา 9 กล่าวถึงการกำหนดรายชื่อและการเพิกถอนรายชื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ มีอำนาจในการพิจารณา กำหนดรายชื่อให้อยู่ในคำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) หรือในระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร (the sanction regulation) โดยพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้ อาจมีการเพิกถอนรายชื่อที่ถูกขึ้นบัญชีไว้ได้หากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ที่ส่งผลให้การพิจารณาตัดสินใจ กำหนดรายชื่อมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สามารถพิจารณาเพิกถอนบางรายชื่อในกลุ่มบัญชีรายชื่อด้วยการริเริ่มของตนเองได้ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่าเป็นกรณีเร่งด่วน โดยข้อสังเกตเหตุผล การตัดสินใจดังกล่าวของรัฐมนตรีต้องแสดงเผยแพร่ไว้ในแถลงการณ์กฎหมายและพระราชกฤษฎีกา (the Bulletin of Acts and Decrees)

มาตรา 10 (2) (4) กล่าวถึงการกำกับตรวจสอบฝ่ายกำกับดูแลในการปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการลงโทษคว่ำบาตรตามพระราชบัญญัตินี้ ที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลสถาบัน กองทุนที่อยู่ภายใต้การกำกับและ มีอำนาจกำหนดให้สถาบัน กองทุนลักษณะใดที่ต้องตกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งการกำหนดให้สถาบัน กองทุนใดตกอยู่ภายใต้การกำกับ และการออกระเบียบการปฏิบัติการกำกับดูแลให้เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษา (the Government Gazette) เช่น ระเบียบ REGULATION ON SUPERVISION PURSUANT TO THE SANCTIONS ACT 1977 ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ.2005 เป็นต้น

มาตรา 14 กล่าวถึงการฟ้องศาลของผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (ผู้มีส่วนได้เสีย) สามารถอุทธรณ์ความไม่เห็นพ้องด้วยการตัดสินใจของรัฐมนตรีเกี่ยวกับพิจารณาเพิกถอนบางรายชื่อในกลุ่มบัญชีรายชื่อที่รัฐมนตรีริเริ่มด้วยตนเอง หากรัฐมนตรีมีความเห็นว่าเป็นกรณีเร่งด่วน โดยสามารถยื่นฟ้องต่อศาลอุทธรณ์ชำนาญพิเศษแผนกอุตสาหกรรม (the Industrial Appeals Court)

ในเรื่องระเบียบที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ออกเพื่อให้ปฏิบัติสอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ตามมาตรา 2 ของพระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977

(Sanctions Act 1977) นี้ โดยมีการออกระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 และระเบียบ EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หัวข้อ 3.1.2.2 ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ในหัวข้อ 3.1.2 มาตรการที่ออกโดยสหภาพยุโรป (European Union : EU)

3.2.2.4.3 กฎหมาย Criminal Procedure Code : CPC (ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafvordering : WvSv)

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเนเธอร์แลนด์ (CPC) บัญญัติอนุญาตให้เนเธอร์แลนด์สามารถร่วมกับต่างประเทศในการสืบสวนคดีและพยานหลักฐานเกี่ยวกับการยัดทรัพย์สินในคดีฟอกเงิน (ซึ่งการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นหนึ่งในความผิดมูลฐานของคดีฟอกเงินด้วย) การส่งผู้ร้ายข้ามแดนในคดีความผิดฟอกเงิน และคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน⁴⁴¹

มาตรา 33a (2) and (3) ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเนเธอร์แลนด์ (CPC) บัญญัติการคุ้มครองสิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties) ที่ห้ามการยึดอายัดทรัพย์สินที่เจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวเป็นบุคคลที่สาม หากบุคคลดังกล่าวไม่รู้โดยแท้จริงหรือควรรู้ได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม⁴⁴²

บุคคลใดได้รับผลกระทบจากการยึดอายัดทรัพย์สินสามารถฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice) โดยเริ่มฟ้องที่ศาลระดับศาลจังหวัด (Districts Courts) และจากนั้นต่อไปยังศาลอุทธรณ์ (Court of appeal) ได้ รวมทั้งบุคคลผู้สุจริตดังกล่าวยังอยู่ในฐานะเหยื่อของการเกิดอาชญากรรมได้ด้วย⁴⁴³ โดยการพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์จะเป็นองค์คณะ ประกอบด้วยผู้พิพากษาองค์คณะละ 3 คน⁴⁴⁴

⁴⁴¹ สรุปความจาก Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands.,p.9.

⁴⁴² เรื่องเดียวกัน.,p.70.

⁴⁴³ เรื่องเดียวกัน.,p.70.

⁴⁴⁴ Paul P.T. Bovend'Eert & Constantijn A.J.M. Kortmann Constitution Law in the Netherlands.,p.129.

3.2.2.4.4 กฎหมาย Money Laundering and Terrorist Financing Prevention Act (ภาษาดัตช์ Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme : WWFT)

กฎหมาย WWFT มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.2008 ได้นำเรื่องการกำหนดให้สถาบันการเงินต้องมีการระบุตัวตนของลูกค้า (customer identification) และการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (customer due diligence) และการตรวจตราการทำธุรกรรมที่ผิดปกติจากกฎหมาย Identification (Provision of Services) Act (ภาษาดัตช์ Wet identificatie bij dienstverlening 1993 : WID) และกฎหมาย the Disclosure of Unusual Transactions (Financial Services) Act (ภาษาดัตช์ Wet Melding ongebruikelijke transacties : WMOT) มาบัญญัติไว้

เนื้อหาของกฎหมาย WWFT เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นๆ หลายฉบับในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของเนเธอร์แลนด์ ดังนี้⁴⁴⁵

1. กฎหมายการกำกับดูแลสถาบันการเงิน (Act on financial supervision ภาษาดัตช์ Wet op het financieel toezicht : Wft) ประกาศมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2007 บัญญัติให้อำนาจในการกำกับดูแลธนาคาร บริษัทประกันภัย และสถาบันการเงินประเภทอื่น ในการกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติ เพื่อบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และความเสี่ยงด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

2. กฎหมายสำนักงานการโอนเงิน (Money Transfer Offices Act ภาษาดัตช์ Wet inzake de Geldtransactiekantoren : Wgt) ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน ค.ศ. 2002 เนื่องจากประกาศการบริการชำระเงินของ EU ที่ 2007/64/EG กำหนดให้ผู้ให้บริการชำระเงินไม่ต้องขอใบอนุญาตในการประกอบกิจการในฐานะหน่วยงานชำระเงิน (payment institution) แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานการโอนเงิน เช่น ผู้ให้บริการส่งเงิน เป็นต้น จึงจัดอยู่ในนิยามตามกฎหมาย Wgt ที่จะต้องถูกกำกับด้านการฟอกเงินและด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแยกออกจากหน่วยงานชำระเงิน (payment institution)

⁴⁴⁵ Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands,p.17 - 18.

3. กฎหมาย Sanctions Act ค.ศ. 1977 (ภาษาดัตช์ Sanctiewet 1977)

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อที่ 3.2.1.4.2

4. กฎหมายสำนักงานทรัสต์ (The Trust Offices Act ภาษาดัตช์ Wet toezicht trustkantoren : Wtt) ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2004 บัญญัติห้ามการประกอบธุรกิจทรัสต์ในเนเธอร์แลนด์หากไม่ได้รับใบอนุญาต

3.2.2.4.5 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

เนเธอร์แลนด์มีการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยสามารถศึกษาเกี่ยวกับประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด รูปแบบของการประกาศรายชื่อ และกระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

(1) ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด

ก. บุคคลธรรมดา

ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายของเนเธอร์แลนด์นั้น จากประมวลกฎหมายอาญาของเนเธอร์แลนด์มาตรา 420 บัญญัติให้ผู้ใด (any person) ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลต่างตกอยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินนั้น ผู้ใด (any person) ที่เป็นบุคคลธรรมดาตั้งกล่าวถึงบุคคลธรรมดาที่อาจถือสัญชาติเนเธอร์แลนด์หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งบุคคลธรรมดาดังกล่าวอาจอาศัยอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศเนเธอร์แลนด์ก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด สีผิว เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด ความเป็นมาทางสังคม (social origin) พันธุกรรม การเป็นชนกลุ่มน้อย รสนิยมทางเพศ หรือสถานะอื่น เป็นต้น

ข. องค์กร

ประมวลกฎหมายอาญาของเนเธอร์แลนด์มาตรา 420 บัญญัติให้ผู้ใด (any person) ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลต่างตกอยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินนี้ตั้งนั้นบุคคลที่ถูกกำหนดที่เป็นองค์กรในที่นี้อาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย กลุ่ม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายและไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย โดยองค์กรนั้นถือสัญชาติเนเธอร์แลนด์ หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งองค์กรดังกล่าวตั้งกล่าวอาจตั้งอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศเนเธอร์แลนด์ก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผล

ใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ขนาดขององค์กร ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จำนวนคน ทรัพย์สิน ธุรกิจทางการเงิน ธุรกิจทางทรัพย์สิน ประวัติความเป็นมา ความชอบด้วยกฎหมาย จำนวนสาขา ประเภทของนิติบุคคล ผู้บริหารผู้นำ ความเชื่อมโยงระหว่างกันขององค์กร หรือสถานะอื่น เป็นต้น

(2) รูปแบบของการประกาศรายชื่อ

เนเธอร์แลนด์เป็นรัฐภาคีสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU)

ซึ่ง EU มีการรวมกันเป็นหนึ่งเดียวในการดำเนินกิจการด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหาร การปกครอง การเมือง ศาล และเศรษฐกิจอย่างอิสระเหนือรัฐภาคีสมาชิกที่รัฐภาคีสมาชิกมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามมติ กฎเกณฑ์ที่ออกโดย EU ซึ่ง EU ประกอบด้วยสถาบันที่สำคัญ คือ คณะกรรมาธิการยุโรป คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป สภายุโรป ศาลแห่งสหภาพยุโรป และธนาคารกลางยุโรป⁴⁴⁶ ดังนั้นเนเธอร์แลนด์จึงมีรูปแบบของการประกาศรายชื่อที่แตกต่างไปจากรัฐที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของ EU โดยสถาบันต่างๆ ของ EU จะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด นอกเหนือจากการกำหนดรายชื่อจากการดำเนินงานของหน่วยงานภายในของเนเธอร์แลนด์แต่เพียงอย่างเดียว ในการศึกษาสามารถแบ่งรูปแบบของการประกาศรายชื่อของเนเธอร์แลนด์ได้เป็น 2 ประเภท คือ 1.บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายในประเทศ และ 2. บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยบัญชีที่ออกโดยคณะกรรมาธิการขององค์การสหประชาชาติ (UN) และบัญชีที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU)

ก. บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณา

ภายในประเทศ

มาตรา 9 พระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 Sanctions Act 1977) กล่าวถึงการกำหนดรายชื่อและการเพิกถอนรายชื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจในการพิจารณากำหนดรายชื่อให้อยู่ในคำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) หรือในระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร (the sanction regulation) โดยพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจึงเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาว่าสมควรให้บุคคล องค์กรใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อถูกลงโทษคว่ำบาตรตามกฎหมายกำหนดไว้

⁴⁴⁶ ดูเพิ่มเติม Trevor Jones *Policing & Democracy in the Netherlands* (London: Policy studies Institute, 1995),p.11 – 39. และ Foreign Information Service Ministry of Foreign Affairs *The Netherlands in Brief* (Roosendaal Koninklijke, 1990),p.6 - 15.

ข. บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายนอกประเทศ ซึ่งประกอบด้วยบัญชีที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) และบัญชีที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) ดังนี้

1. บัญชีรายชื่อที่ออกโดยคณะกรรมการธิการขององค์การสหประชาชาติ (UN)

เนเธอร์แลนด์ นำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์กร ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) มาใช้ดำเนินการภายในเนเธอร์แลนด์ได้ โดยอาศัยอำนาจตามความนัยมาตรา 2 พระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 Sanctions Act 1977) โดยสหภาพยุโรป (EU) ดำเนินการออกระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 เพื่อรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และดำเนินการออกระเบียบ EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 เพื่อรองรับการปฏิบัติให้สอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373)⁴⁴⁷

บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) นี้ ดำเนินการพิจารณาจัดทำรายชื่อโดยคณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ซึ่งคณะกรรมการ (the Committee) ประกอบด้วยสมาชิก 15 คนจากรัฐที่เป็นสมาชิกในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ทั้ง 15 ชาติมาร่วมกันพิจารณา รายชื่อบุคคลธรรมดา องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ดังนั้นรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ที่ผ่านการรับรองจาก EU แล้วจึงเป็นรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์โดยอัตโนมัติทันที

⁴⁴⁷ สรุปลงมาจาก Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands,p.75.

2. บัญชีที่ออกโดยคณะมนตรี

แห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU)

มาตรา 2 พระราชบัญญัติการลงโทษ

คว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 Sanctions Act 1977) กล่าวถึงการลงโทษคว่ำบาตรตามมาตรการระหว่างประเทศ กล่าวคือ การลงโทษคว่ำบาตรระหว่างประเทศเนื่องจากการละเมิดระเบียบของสหภาพยุโรป โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่เนเธอร์แลนด์มีอำนาจในการยึดอายัดเงินทุนและทรัพย์สินตามการลงโทษคว่ำบาตรที่ออกตามมาตรการระหว่างประเทศที่เป็นไปตามพันธกรณีของสนธิสัญญาหรือการแก้ไขปัญหาขององค์การระหว่างประเทศ⁴⁴⁸ ดังนั้นหากสหภาพยุโรป (EU) โดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) มีมติกำหนดให้บุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ไม่ว่าจะบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์กรก็ตามจะถูกลงโทษตามคำสั่งหรือระเบียบในการถูกยับยั้งการดำเนินการกับทรัพย์สินภายใต้ขอบเขตตามคำสั่งหรือระเบียบของสหภาพยุโรป (EU) ได้

(3) กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

1. ผู้พิจารณา

บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์สามารถแบ่งประเภทผู้พิจารณารายชื่อออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย 1. ผู้พิจารณารายชื่อที่ผู้พิจารณาอยู่ในเนเธอร์แลนด์ และ 2. ผู้พิจารณารายชื่อที่ผู้พิจารณาอยู่นอกเนเธอร์แลนด์ ซึ่งประกอบด้วย 2.1 คณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติ (UN) และ 2.2 คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU)

กล่าวคือ 1. ผู้พิจารณารายชื่อที่ผู้พิจารณาอยู่ในเนเธอร์แลนด์นั้น จะเป็นกระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้พิจารณาว่าจะกำหนดให้บุคคล องค์กรใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 พระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 Sanctions Act 1977) ส่วน 2.1 ผู้พิจารณารายชื่อที่ผู้พิจารณาอยู่นอกเนเธอร์แลนด์ที่เป็นคณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติ (UN) นั้น คณะกรรมการดังกล่าว คือ คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ที่ประกอบด้วยสมาชิก 15 คนจากรัฐที่เป็นสมาชิกในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ทั้ง 15 ชาติ

⁴⁴⁸ ดูเพิ่มเติม H.F. van Panhuyst (editor), *International Law in the Netherlands* (The Hague: TMC Asser Institute, 1975), p.162 – 201. และ H.F. van Panhuyst (editor), *International Law in the Netherlands*, Volume II (The Hague: TMC Asser Institute, 1979), p.43 – 70.

มาร่วมกันพิจารณารายชื่อบุคคลธรรมดา องค์การที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ซึ่งจะนำรายชื่อนี้ดังกล่าวมาผ่านการรับรองจาก EU อีกครั้งหนึ่ง ในส่วน 2.2 ผู้พิจารณารายชื่อที่ผู้พิจารณาอยู่นอกเนเธอร์แลนด์ที่เป็นคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) นั้น คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) จะเป็นผู้พิจารณาการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หากมีมติให้กำหนดรายชื่อบุคคลธรรมดา องค์การใดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว รัฐภาคีสมาชิกจะต้องนำมาติดดังกล่าวไปปฏิบัติต่อไป

2. การขึ้นรายชื่อ

รายชื่อบุคคล องค์การที่ถูกพิจารณาจากผู้พิจารณาแล้วกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น รายชื่อจะถูกบรรจุในบัญชีรายชื่อที่แตกต่างกันไป โดยหากเป็นรายชื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้พิจารณาจะถูกขึ้นรายชื่อไว้ในคำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) หรือในระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร (the sanction regulation) โดยเผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ในสิ่งตีพิมพ์ทางการของเนเธอร์แลนด์ (the Dutch Official Journal ในที่นี้ คือ แลกเปลี่ยนกฎหมายและพระราชกฤษฎีกา (the Bulletin of Acts and Decrees)) หากเป็นรายชื่อที่มาจากพิจารณาของผู้พิจารณาที่อยู่นอกเนเธอร์แลนด์ ไม่ว่าจะมาจากคณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติ (UN) หรือคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) รายชื่อดังกล่าวจะถูกจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex)⁴⁴⁹ ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) เผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ใน Official Journal of the European Communities

3. การพิจารณา

หากบุคคล องค์การใดมีการกระทำที่มีลักษณะ (องค์ประกอบความผิด) ของการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 46 และ 140a เกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและยังไม่เคยถูกกำหนดรายชื่อจากการพิจารณาของคณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติ (UN) หรือจากคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) แล้วนั้น ผู้นั้นอาจถูกนำรายชื่อนี้มาพิจารณาโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเพื่อกำหนดรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

หากกรณีบุคคล องค์การใดถูกกำหนดรายชื่อจากการพิจารณาของคณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติ (UN) ซึ่งรายชื่อดังกล่าวมาผ่าน

⁴⁴⁹ สรุปความจาก Financial Action Task Force *Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands*, p.76.

การรับรองจาก EU แล้วหรือถูกกำหนดรายชื่อจากคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) แล้วนั้น รายชื่อดังกล่าวจะถูกนำมาผนวกเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์โดยอัตโนมัติไม่ต้องมีการพิจารณาจากหน่วยงานภายในเนเธอร์แลนด์อีกครั้งแต่อย่างใด

4. การเพิกถอนรายชื่อ

4.1 ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ

กรณีบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยผู้พิจารณาภายในประเทศ ซึ่งผู้พิจารณาคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เนเธอร์แลนด์นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การสามารถยื่นคำร้องต่อรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาเพิกถอนรายชื่อ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจในการพิจารณาเพิกถอนรายชื่อที่ถูกขึ้นบัญชีไว้ได้ หากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ที่ส่งผลให้การพิจารณาตัดสินใจกำหนดรายชื่อ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือในกรณีเร่งด่วนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสามารถพิจารณาเพิกถอนบางรายชื่อในกลุ่มบัญชีรายชื่อด้วยการริเริ่มของตนเองโดยไม่ต้องมีการยื่นคำร้องจากบุคคลที่ถูกกำหนดก็ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 (Sanctions Act 1977)

ส่วนกรณีบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยผู้พิจารณาภายนอกประเทศ ทั้งบัญชีที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) และบัญชีที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) นั้น ถ้าเป็นบัญชีที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) บุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อดังกล่าวสามารถยื่นคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อตนออกจากบัญชีรายชื่อต่อรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเสนอเรื่องของตนต่อไปยังคณะกรรมการธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) คณะกรรมการธิการขององค์การสหประชาชาติ (UN) หรือบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นจะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (Office of the Ombudsperson) ก็ได้ ส่วนถ้าเป็นบัญชีที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อดังกล่าวสามารถยื่นคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อตนออกจากบัญชีรายชื่อต่อรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเสนอเรื่องของตนต่อไปยังคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) พิจารณาเพิกถอนได้

นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่บุคคลที่ถูกกำหนดในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยผู้พิจารณาภายในประเทศ (รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์) หรือในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยผู้พิจารณาภายนอกประเทศเนเธอร์แลนด์ที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นผู้ริเริ่มเสนอให้เพิกถอนรายชื่อตนออกจากบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดต่อศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) หรือศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) แล้วแต่กรณี โดยบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์การซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรง⁴⁵⁰ จากมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยวิธีการการขึ้นบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ทำให้ถูกลงโทษคว่ำบาตรเกี่ยวกับการยึดอายัดทรัพย์สิน

4.2 รอบเวลาการทบทวน

เนเธอร์แลนด์มีรอบเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแตกต่างกันไปตามประเภทการพิจารณา โดยหากเป็นรายชื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้พิจารณา ซึ่งถูกขึ้นรายชื่อไว้ในคำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) หรือในระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร (the sanction regulation) นั้น คำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) หรือในระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร (the sanction regulation) ดังกล่าวมาตรา 6(4) พระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 (Sanctions Act 1977)⁴⁵¹ กำหนดให้มีผลบังคับใช้ 3 ปี หากไม่มีการทบทวนให้ขยายการบังคับใช้ออกไปอีก หรืออาจมีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อในบัญชีรายชื่อก่อนกำหนดดังกล่าวหากมีการฟ้องศาลและศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนรายชื่อ

ส่วนรายชื่อที่มาจากการพิจารณาของผู้พิจารณาที่อยู่นอกเนเธอร์แลนด์ ไม่ว่าจะเป็นมาจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสหประชาชาติ (UN) หรือคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งรายชื่อดังกล่าวจะถูกจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) นั้น จะถูกทบทวนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง⁴⁵² หรืออาจมีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อในบัญชีรายชื่อก่อนกำหนดดังกล่าวหากมีการฟ้องศาลและศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนรายชื่อ

⁴⁵⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.80 - 81.

⁴⁵¹ **Section 6 (4)** : If not previously revoked, a sanction order ceases to have effect three years after it has come into effect, unless it is decreed otherwise by further legislation.

⁴⁵² สรุปความจาก Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands.,p.80.

3.2.2.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ที่ถูกกำหนด

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยามว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) การรับรองและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล (2) การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (3) ความชอบรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และ (4) ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยามว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎเกณฑ์ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของเนเธอร์แลนด์⁴⁵³ โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ได้รับการคุ้มครอง และ (2) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างไร ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของเนเธอร์แลนด์

3.2.2.5.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

สิทธิของบุคคลที่สามที่สุจริตเกี่ยวกับทรัพย์สินได้รับการคุ้มครองจากมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ทรัพย์สินของตนจะไม่ถูกยึดอายัด โดยมาตรา 33a (2) and (3) ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเนเธอร์แลนด์ (Criminal Procedure Code : CPC ภาษาดัตช์ Wetboek van Strafvordering : WvSv) บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties) ที่ห้ามการยึดอายัดทรัพย์สินที่เจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวเป็นบุคคลที่สาม หากบุคคลดังกล่าวไม่รู้โดยแท้จริงหรือควรรู้ได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ดังนั้นสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection) จึงได้รับการคุ้มครองจากการดำเนินการของรัฐ

⁴⁵³ ดูเพิ่มเติม David P. Forsythe (editor), *Human Rights and Comparative Foreign Policy* (Tokyo United Nations University Press, 2000), p.49 – 86.

(2) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่มีชื่อคล้ายบุคคลที่ถูกกำหนดที่จะไม่ถูกยึดอายัดอย่างตั้งใจ (Unfreezing Procedures of Funds of Persons Inadvertently Affected by Freezing Mechanism)

เนเธอร์แลนด์มีช่องทางและกระบวนการปลดการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา องค์การที่ไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด แต่มีชื่อเหมือน หรือชื่อคล้าย หรือชื่อใกล้เคียงกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ที่เงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Funds, other financial assets and economic resources) ของบุคคลธรรมดา องค์การดังกล่าวจะถูกสถาบันการเงินประเภทต่างๆ ยับยั้งการทำธุรกรรมไว้นกว่าจะมีการพิสูจน์ทราบตัวตนที่แท้จริงว่าบุคคลธรรมดา องค์การดังกล่าวไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลธรรมดา องค์การดังกล่าวหรือสถาบันการเงินนั้น สามารถยื่นเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตรวจสอบได้ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าบุคคล องค์การดังกล่าวไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วนั้น ธนาคารกลางแห่งเนเธอร์แลนด์ (Dutch Central Bank ภาษาดัตช์ De Nederlandsche Bank : DNB) หรือสำนักงานตลาดการเงินแห่งเนเธอร์แลนด์ (The Netherlands Authority for the Financial Markets ภาษาดัตช์ Autoriteit Financiële Markten : AFM) จะแจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวไปยังสถาบันการเงิน เพื่อปลดการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา องค์การดังกล่าวโดยทันที⁴⁵⁴ ซึ่งการมีช่องทาง หรือกระบวนการตรวจสอบรายชื่อ และการปลดการยึดอายัดทรัพย์สินจึงเป็นการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่มีชื่อคล้ายบุคคลที่ถูกกำหนดที่จะไม่ถูกยึดอายัดอย่างตั้งใจ (Unfreezing Procedures of Funds of Persons Inadvertently Affected by Freezing Mechanism)

(3) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดรายชื่อ

ในการขอเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หากบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การ 1.ยื่นคำร้องต่อรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพิจารณา หรือ 2.ยื่นคำร้องต่อรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเสนอเรื่องของตนต่อไปยังคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) ตามแต่ประเภทของบัญชีรายชื่อ เพื่อให้พิจารณาเพิกถอนรายชื่อตนนั้น บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะได้รับแจ้งเกี่ยวกับเหตุผล และผลทางกฎหมายที่จะตามมาของการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ขณะเดียวกันบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวมีสิทธิกระบวนการ

⁴⁵⁴ Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands,p.81.

ยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ที่จะนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนอย่างเพียงพอในการหักล้างเหตุผล ข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐใช้พิจารณากำหนดให้ตนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อเพิกถอนรายชื่อตนจากบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยหากผลการพิจารณาปรากฏว่ายังไม่เพิกถอนรายชื่อแล้วนั้น บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) หรือศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) แล้วแต่กรณี ให้พิจารณาออกคำสั่งเพิกถอนรายชื่อตนจากบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้

ดังนั้น การที่บุคคลที่ถูกกำหนดสามารถนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการหักล้างเหตุผล ข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐใช้พิจารณา กำหนดให้ตนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) หรือศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) แล้วแต่กรณี จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดรายชื่อ

3.2.2.5.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

(1) การตรวจสอบจากศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU)

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) มีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวเนเธอร์แลนด์ เนื่องจากเนเธอร์แลนด์เป็นภาคีสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU) จึงทำให้ตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU)⁴⁵⁵ โดยศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) สามารถดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารได้เรียกการดำเนินการของศาลยุติธรรมลักษณะนี้ว่า Judicial Review⁴⁵⁶

กล่าวคือ ในกรณีที่คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นผู้พิจารณารายชื่อว่าเป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์กรใดจะถูกกำหนดให้เป็น

⁴⁵⁵ Menno Wolters & Peter Coffey (editor), The Netherlands and Ec Membership Evaluated (London: Pinter Publishers, 1990), p.115 – 120.

⁴⁵⁶ สรุปความจาก Paul P.T. Bovend'Eert & Constantijn A.J.M. Kortmann Constitution Law in the Netherlands, p.132 - 133.

บุคคลที่ถูกกำหนด โดยรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะถูกจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) เผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ใน Official Journal of the European Communities นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่ว่าที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์การสามารถยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ให้มีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อตนออกจากบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวได้ เช่น คดีที่ T-228/02 กรณี People's Mujahedin of Iran (OMPI) คดีที่ T-47/03 กรณี Sison คดีที่ T-327/03 กรณี Stichting Al Aqsa คดีที่ T-229/02 กรณี Kurdistan Workers' Party (PKK) และคดีที่ T-253/04 กรณี Kongra-Gel เป็นต้น

(2) การตรวจสอบความชอบจากศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice)

ในกรณีบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการยึดอายุทรัพย์สินสามารถฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice) โดยเริ่มต้นยื่นฟ้องที่ศาลระดับศาลจังหวัด (Districts Courts) จากนั้นจึงยื่นฟ้องต่อไปยังศาลอุทธรณ์ (Court of appeal) ได้ต่อไป

การที่ศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice) สามารถดำเนินการตรวจสอบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวเนเธอร์แลนด์ในการป้องกันและปราบการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของภาครัฐได้ เรียกการดำเนินการของศาลยุติธรรมในลักษณะนี้ว่า Judicial Review โดยพบได้ในกรณีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่นี้ไว้แก่ศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice)

(3) การตรวจสอบจากศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court)

ศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) สามารถดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองได้ เรียกการดำเนินการของศาลยุติธรรมลักษณะนี้ว่า Judicial Review สามารถพบได้ในคดีทางปกครองต่างๆ

กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้พิจารณารายชื่อว่าเป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การใดจะถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะถูกขึ้นรายชื่อไว้ในคำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) หรือในระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร (the sanction regulation) โดยเผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ในสิ่งตีพิมพ์ทางการของเนเธอร์แลนด์ (the Dutch Official Journal ในที่นี้ คือ แลกการณีกฎหมายและพระราชกฤษฎีกา (the Bulletin of Acts and Decrees)) นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่ว่าที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์การสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเนเธอร์แลนด์

(The administrative court) ให้มีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อตนออกจากบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวได้

สรุปกล่าวคือ ภายหลังจากที่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเผยแพร่ไปยังสาธารณชนแล้ว บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การสามารถยื่นคำคัดค้านไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ โดยบุคคลที่ถูกกำหนดมีสิทธิที่จะรับทราบข้อกล่าวหา และอธิบายข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีระยะเวลา 6 – 12 สัปดาห์ในการพิจารณาเพิกถอนรายชื่อตามแต่สภาพการณ์ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหรือยังคงติดสินให้เป็นผู้ที่ถูกกำหนดอยู่นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวสามารถยื่นเรื่องอุทธรณ์ไปยังศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) เพื่อพิจารณาตัดสิน ซึ่งโดยทั่วไปศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) จะมีคำตัดสินออกมาภายใน 4 – 12 สัปดาห์⁴⁵⁷

3.2.2.6 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมี 3 ประการ คือ (1) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น (2) การคุ้มครองสังคม และ (3) การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎหมายตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของเนเธอร์แลนด์ โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด และ (2) ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพอย่างไร ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของเนเธอร์แลนด์

3.2.2.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

ทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดที่ถูกนำมายึดอายัดตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของเนเธอร์แลนด์นั้น ให้คำนิยามไว้

⁴⁵⁷ Financial Action Task Force *Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands*,p.81.

สอดคล้องกับระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) ที่เนเธอร์แลนด์เป็นรัฐภาคีสมาชิกที่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณี กล่าวคือ เงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Funds, other financial assets and economic resources) หมายถึงทรัพย์สินทุกชนิด ทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ทั้งที่เคลื่อนย้ายได้ และเคลื่อนย้ายไม่ได้ เอกสารเครื่องมือตามกฎหมายในทุกรูปแบบ รวมทั้งที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลที่เป็นหลักฐานยืนยันถึงการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ใน มีผลประโยชน์ใน การมีส่วนร่วม การจัดตั้งกองทรัพย์สิน โดยไม่จำกัดแต่เครดิตทางธนาคาร (bank credits) เช็คเดินทาง (traveler cheques) เช็คธนาคาร คำสั่งทางการเงิน หุ้ น หน่วยลงทุน พันธบัตร ตัวแลกเงิน (draft) และเลตเตอร์ออฟเครดิต (letters of credit)

สรุปดังนั้น การที่เงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดถูกยึดอายัด (Freezing of funds, other financial assets and economic resources) ป้องกันไม่มีการเคลื่อนย้าย ถ้ายโอน หรือแปลงสภาพ การใช้หรือการตกลงทางธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุนในวิธีการต่างๆที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางมูลค่า จำนวน ที่ตั้ง ความเป็นเจ้าของ การครอบครอง ลักษณะ เป้าหมายหรือการเปลี่ยนแปลงอื่นเกี่ยวกับ ความสามารถในการใช้เงินทุน รวมทั้งการบริหารจัดการหลักทรัพย์ในครอบครอง (portfolio management) รวมทั้งตามพระราชบัญญัติการลงโทษคว่ำบาตร ปี ค.ศ. 1977 (Sanctions Act 1977 ภาษาดัตช์ Sanctiewet 1977) ยังครอบคลุมถึงการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ ธุรกิจทางการเงิน การขนส่งทางเรือ การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางถนน ไปรษณีย์และการสื่อสาร รวมถึงอื่นๆ ที่เป็นไปตามสนธิสัญญา ข้อมติ คำแนะนำ หรือข้อตกลงระหว่างประเทศ จึงเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลที่ถูกกำหนด

(2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนด อนาคตตนเอง (Right to self - determination)

บุคคลทุกคนมีสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) โดยสามารถกำหนดสถานะทางการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนอย่างเสรี รวมทั้งการจัดการทรัพย์สิน และทรัพยากรของตนได้อย่างเสรีด้วย

การที่เมื่อบุคคลหรือองค์กรใดถูกพิจารณากำหนดให้เป็น บุคคลที่ถูกกำหนดแล้วส่งผลให้บุคคลหรือองค์กรนั้น ไม่สามารถการจัดการทรัพย์สิน และทรัพยากร ของตนได้อย่างเสรีเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้เงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากร ทางเศรษฐกิจ (Funds, other financial assets and economic resources) ห้ามถูกเคลื่อนย้าย ถ้ายโอน หรือแปลงสภาพ การใช้หรือการตกลงทางธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุนในวิธีการต่างๆที่ส่งผลให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงทางมูลค่า จำนวน ที่ตั้ง ความเป็นเจ้าของ การครอบครอง ลักษณะ เป้าหมายหรือ การเปลี่ยนแปลงอื่นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เงินทุน รวมทั้งการบริหารจัดการหลักทรัพย์ ในครอบครอง (portfolio management) รวมถึงการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ ธุรกิจทางการเงิน การขนส่งทางเรือ การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางถนน ไปรษณีย์และการสื่อสารทำให้ บุคคลดังกล่าวไม่สามารถกำหนดอนาคตตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนาคตด้านการพัฒนา ทางเศรษฐกิจ การจัดการทรัพย์สิน และทรัพยากรของตนเอง ดังนั้นจึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ส่วนบุคคลในด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) ของบุคคล ที่ถูกกำหนดอย่างมาก

(3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิ

ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

กฎหมาย Money Laundering and Terrorist Financing Prevention Act (ภาษาดัตช์ Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme : WWFT) กำหนดให้สถาบันการเงินหรือสำนักงานการโอนเงินต้องมีการระบุตัวตน ของลูกค้า (customer identification) และการพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (customer due diligence) และการตรวจตราการทำธุรกรรมที่ผิดปกติ โดยต้องมีการรายงานการทำธุรกรรม หากการทำธุรกรรมดังกล่าวถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือหากสถาบันการเงินหรือสำนักงาน การโอนเงินพบข้อสงสัยผิดปกติในการทำธุรกรรมของลูกค้าให้รายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุ อันควรสงสัย รวมทั้งข้อมูลลูกค้าที่ต้องสงสัยเกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายมายังหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit of The Netherlands : FIU – NL) รวมทั้งการที่สถาบันการเงินหรือสำนักงานการโอนเงินต้องให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับลูกค้าและการทำธุรกรรมแก่ FIU – NL หากมีการร้องขอ แม้กฎหมายกำหนดให้ สถาบันการเงินหรือสำนักงานการโอนเงินมีหน้าที่ต้องรักษาความลับข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ ก็ตาม⁴⁵⁸

การที่ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าถูกรายงานส่งไปยัง FIU – NL โดยเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมก็ตาม แม้กฎหมายจะอนุญาตไว้ให้ทำได้ แต่ในขณะเดียวกัน ลูกค้าเจ้าของข้อมูลไม่มีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนดังกล่าว และหากข้อมูลคลาดเคลื่อน ไม่มีสิทธิในการแก้ไขให้ตรงตามความจริง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้เป็นความลับ ดังนั้นลูกค้าของสถาบันการเงินหรือสำนักงานการโอนเงินที่ถูกส่งข้อมูลส่วนบุคคลไปยัง FIU – NL

⁴⁵⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.115.

จึงถูกจำกัดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

3.2.2.7 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของเนเธอร์แลนด์จะศึกษาเกี่ยวกับ จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.2.2.7.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

เนเธอร์แลนด์มีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ประกอบด้วยรายชื่อที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้พิจารณา หรือเป็นรายชื่อที่มาจาก การพิจารณาของผู้พิจารณาที่อยู่นอกเนเธอร์แลนด์ ไม่ว่าจะเป็นมาจาก คณะกรรมาธิการขององค์การสหประชาชาติ (UN) หรือคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU)

สหภาพยุโรป (EU) ได้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกลงโทษคว่ำบาตร (European Union Sanction List) เพื่อความสะดวกในการนำบัญชีรายชื่อไปประยุกต์ใช้ในแต่ละภาคธุรกิจในการปฏิบัติการคว่ำบาตรตามที่กฎหมายกำหนด โดยบัญชีรายชื่อนี้มีการนำรายชื่อบุคคลถูกกำหนดตามมาตรการลงโทษตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่กำหนดจากหน่วยงานของรัฐภาคีสมาชิกมาร่วมเข้าไว้ด้วย โดยปัจจุบันมีจำนวนรายชื่อบุคคลที่เป็นบุคคลธรรมดา และองค์การ ทั้งหมด 10,753 รายชื่อ รายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสหภาพยุโรป (EU)

แหล่งที่มา (Source)	ประเภทรายชื่อ (Description)	วันที่ปรับปรุง (Updated On)	จำนวน รายชื่อ (Records)
OFAC	(SDN) Specially Designated Nationals List	17 มกราคม 2560	25,141
	(OFCL) Consolidated List	1 กันยายน 2559	2,546
BIS	BIS Denied Persons/Unverified List/Entity List	9 มกราคม 2560	3,379
Canada	(OSFI)	31 ธันวาคม 2559	3,923
Europe	HM Treasury Sanction List	10 มกราคม 2560	7,838
	European Union Sanction List	21 ธันวาคม 2559	10,753
UN	United Nations 1267 List	31 ธันวาคม 2559	5,502

ที่มา : <https://ofac-analyzer.com/rptListTotals.aspx?source=ALL>

3.2.2.7.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

เงินหรือทรัพย์สินที่ถูกทางการเนเธอร์แลนด์ยึดอายัดไว้ภายใต้การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ที่สหภาพยุโรป (EU) ดำเนินการออกระเบียบ EC Regulations ที่ 881/2002 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ.2001 เพื่อรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และดำเนินการออกระเบียบ EC Regulations ที่ 2580/2001 ลงวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 2001 เพื่อรองรับการปฏิบัติให้สอดคล้องตามพันธกรณีของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) นั้น เนเธอร์แลนด์สามารถยึดอายัดเงินทุนหรือทรัพย์สินไว้ได้ มีมูลค่า 339,382 ยูโร⁴⁵⁹

⁴⁵⁹ เรื่องเดียวกัน.,p.84.

3.2.2.8 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เนเธอร์แลนด์มีกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทสิทธิและเสรีภาพอันเกิดจากการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

3.2.2.8.1 กรณี People's Mujahedin of Iran (OMPI)

People's Mujahedin of Iran (OMPI) เป็นองค์การที่ถูกคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นผู้พิจารณารายชื่อแล้วตัดสินให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนี้จะถูกจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) เผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ใน Official Journal of the European Communities ต่อมา People's Mujahedin of Iran (OMPI) ยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) ให้มีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อตนออกจากบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นคดีที่ T-228/02 โดยการฟ้องร้องมุ่งเน้นไปที่ประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน (human right) ของบุคคลที่ถูกกำหนดที่ไม่ได้รับความเคารพ ตระหนักจากภาครัฐ ซึ่งในปี ค.ศ. 2006 ศาลชั้นต้นของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ตัดสินให้คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) จะต้องให้เหตุผลในการพิจารณากำหนดรายชื่อทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา กลุ่ม หรือ องค์กร และยินยอมให้บุคคลที่ถูกกำหนดรายชื่อดังกล่าวทำความเข้าใจในกระบวนการพิจารณา กำหนดรายชื่อ รวมทั้งยังกำหนดให้ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) มีอำนาจเข้าไปทบทวน ตรวจสอบการกำหนดรายชื่อได้⁴⁶⁰

3.2.2.8.2 กรณี Kurdistan Workers' Party (PKK)

ในปี ค.ศ. 2002 Kurdistan Workers' Party (PKK) ยื่นฟ้องศาลชั้นต้นของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) เนื่องจากถูกคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU) เป็นผู้พิจารณารายชื่อแล้วตัดสินให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยรายชื่อถูกจัดทำเป็นรายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) แล้วเผยแพร่แก่สาธารณชนไว้ใน Official Journal of the European Communities โดย Kurdistan Workers'

⁴⁶⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.82.

Party (PKK) อ้างว่าในขั้นตอนของการพิจารณากำหนดรายชื่อ ภาครัฐกระทำละเมิดโดยไม่เคารพ ตระหนักในสิทธิมนุษยชน (human right) ของตน

ต่อมาในวันที่ 3 เมษายน ค.ศ. 2008 ศาลชั้นต้นของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) มีคำตัดสินให้คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) จะต้องให้เหตุผลในการพิจารณากำหนดรายชื่อทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา กลุ่ม หรือองค์การ และยินยอมให้บุคคลที่ถูกกำหนดรายชื่อดังกล่าวทำความเข้าใจในกระบวนการพิจารณากำหนดรายชื่อ รวมทั้งยังกำหนดให้ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) มีอำนาจเข้าไปทบทวนตรวจสอบการกำหนดรายชื่อได้ ซึ่งคำตัดสินดังกล่าวเป็นไปตามแนวเดียวกันกับคำตัดสินในคดี People's Mujahedin of Iran (OMPI) เมื่อปี ค.ศ. 2006⁴⁶¹

3.2.2.8.3 กรณี Ramzy v. The Netherlands

กรณีนี้เป็นการโต้แย้งในประเด็นเกี่ยวกับสิทธิของผู้ลี้ภัยที่จะไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่ตนจะถูกคุกคาม (The right of non - refoulement) โดย Ramzy ยื่นฟ้องรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ตามคำฟ้องคดีที่ 25424/05 ต่อศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Court of Human Rights : ECHR) ว่ารัฐบาลเนเธอร์แลนด์กระทำฝ่าฝืนมาตรา 3 ของ European Convention on Human Rights ว่าหากตนซึ่งเป็นผู้ลี้ภัยถูกส่งตัวจากเนเธอร์แลนด์กลับไปยังอัลจีเรีย (Algeria) ตนมีความเสี่ยงอย่างแน่แท้ที่จะต้องถูกทรมานหรือปฏิบัติอย่างโหดร้ายจากหน่วยงานของอัลจีเรีย ทั้งนี้รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้โต้แย้งว่าแม้ว่าความเสี่ยงดังกล่าวมีอยู่จริง แต่หลักการเกี่ยวกับการไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่ตนจะถูกคุกคาม (the principle of non - refoulement) ควรมีความสมดุลกับผลประโยชน์แห่งรัฐเกี่ยวกับความมั่นคงด้วย⁴⁶²

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (ECHR) โดยที่ประชุมใหญ่ตัดสินวางหลักการไว้ว่าไม่มีสภาพการณ์ของข้อห้ามใดที่เด็ดขาดแน่นอน ที่หากมีสภาพการณ์ของข้อห้ามดังกล่าวแล้วจะไม่ต้องปฏิบัติตามหลักการไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่ตนจะถูกคุกคาม (the principle of non - refoulement) ซึ่งหลักการนี้ไม่มีการยกเว้นสามารถใช้ได้กับทุกกรณี กล่าวคือ ในทุกกรณีไม่สามารถหยิบยกสภาพการณ์ที่คาดคิดว่าเป็นสภาพการณ์ของข้อห้ามเด็ดขาดในการที่ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักการไม่ส่งตัวผู้ลี้ภัยกลับไปยังดินแดนที่ตนจะถูกคุกคาม เช่น การอ้างความมั่นคงของรัฐ เป็นต้น แล้วจะทำให้สิทธิของผู้ลี้ภัยที่จะไม่ถูกส่งตัวกลับไปยังดินแดนที่ตน

⁴⁶¹ เรื่องเดียวกัน.,p.82.

⁴⁶² Luzius Wildhaber, "European Court of Human Rights " *International and Comparative Law Quarterly* vol. 55, No. 511 (2006)., p. 516.

จะถูกคุกคาม (The right of non - refoulement) ถูกจำกัดนั้น ไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด แต่ต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี⁴⁶³

กล่าวคือ การที่รัฐบาลเนเธอร์แลนด์อ้างผลประโยชน์แห่งรัฐเกี่ยวกับความมั่นคง เพื่อที่จะไม่ต้องปฏิบัติตามหลักการไม่ส่งตัวผู้ลี้ภัยกลับไปยังดินแดนที่ตนจะถูกคุกคาม (the principle of non - refoulement) นั้น ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (ECHR) ไม่สามารถเห็นพ้องด้วยกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้โดยทันที แต่ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (ECHR) ต้องพิเคราะห์ข้อมูลพยานหลักฐานอื่นประกอบการพิจารณาต่อไป ซึ่งสุดท้ายผลการพิจารณาของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (ECHR) อาจไม่เห็นพ้องกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ก็ได้

3.2.3 สิงคโปร์

การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์จะศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับระบบการปกครอง ระบบกฎหมาย ความเป็นมาของปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาตรการเกี่ยวข้อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภทของสิทธิและเสรีภาพและรูปแบบการคุ้มครอง การจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย และกรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.2.3.1 ระบบการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System)

ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) และการเป็นรัฐสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

สิงคโปร์ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.1965 บัญญัติให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (Parliamentary System) มีประธานาธิบดีเป็นประมุขมีลักษณะเป็นเพียงพิธีการ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าในการบริหารประเทศ มีแบ่งแยกอำนาจการปกครองเป็น 3 อำนาจ คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ⁴⁶⁴ กล่าวคือ อำนาจนิติบัญญัติเป็นของรัฐสภา (Parliamentary) มีสมาชิกผู้แทนมาจากการเลือกตั้งทั่วไปจำนวนผู้แทนทั้งหมดมี 84 คน ทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ส่วนอำนาจบริหารจะกระทำโดย

⁴⁶³ เรื่องเดียวกัน., p. 516 - 517.

⁴⁶⁴ พิทักษ์ไท เพทนอก, วิเคราะห์การเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จักรการพิมพ์, 2542)., หน้า 112.

ประธานาธิบดีและคณะรัฐมนตรีซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่บริหารประเทศผ่านระบบราชการ ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี คณะรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งทั่วไป มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

ส่วนอำนาจตุลาการของสิงคโปร์นั้น ระบบศาลของสิงคโปร์ มี 2 ชั้นศาล คือ ศาลฎีกา (Supreme Court ซึ่งศาลฎีกานี้ประกอบด้วยศาลอุทธรณ์ (The Court of Appeal) และศาลสูง (The High Court)) และศาลชั้นต้น (Subordinate Courts) โดยประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาประจำศาลฎีกาได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีโดยการแนะนำของนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีจะต้องปรึกษากับประธานศาลสูงก่อนที่จะเสนอรายชื่อ จะทำโดยลำพังไม่ได้ ส่วนศาลชั้นต้น (Subordinate Courts) นั้นมีหลายประเภท ประกอบด้วยศาลเขต (District Court) ศาลแขวง (Magistrates Court) และศาลคดีเด็กและเยาวชน (Juvenile Court)⁴⁶⁵

ระบบกฎหมายของสิงคโปร์เป็นแบบระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) ตามอย่างสหราชอาณาจักร (United Kingdom) เนื่องจากเคยเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร (United Kingdom) มาก่อนที่จะประกาศเป็นเอกราชมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเองในปี ค.ศ. 1965 ดังนั้นระบบกฎหมายจารีตประเพณีของสหราชอาณาจักรจึงมีอิทธิพลมากต่อระบบกฎหมายจารีตประเพณีของสิงคโปร์⁴⁶⁶ ซึ่งระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) นี้จะใช้คำพิพากษาที่ศาลเคยวางหลักไว้แล้วเป็นหลักในการพิจารณาคดี หากคดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงเหมือนกัน ระบบกฎหมายนี้มีกฎหมายที่บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรโดยรัฐสภาเช่นเดียวกับรัฐที่มีใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) เพียงแต่ระบบกฎหมายนี้ให้อำนาจผู้พิพากษาในการตีความกฎหมายอย่างมาก จึงลดทอนความสำคัญของกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยรัฐสภา และหากจะมีการนำกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยรัฐสภามาใช้ในคดีจะนำมาใช้ในเชิงตีความในลักษณะจำกัดเท่าที่ลายลักษณ์อักษรบัญญัติไว้เท่านั้น

สิงคโปร์เป็นหนึ่งในห้ารัฐสมาชิกผู้ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations ; ASEAN) โดยการลงนามในปฏิญญากรุงเทพฯเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ซึ่งรัฐสมาชิกทั้งห้าที่ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประกอบด้วยสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหพันธรัฐมาเลเซีย สิงคโปร์ และ

⁴⁶⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 112.

⁴⁶⁶ FATF & APG *Anti-Money Laundering and Counter-Terrorist Financing Measures - Singapore : Fourth Round Mutual Evaluation Report* (Paris: Financial Action Task Force, 2016). p.15.

ราชอาณาจักรไทย ดังนั้นสิงคโปร์จึงต้องมีการดำเนินการตามพันธกรณีตามกฎหมายเกณฑ์และมติที่ออกโดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ด้วย

3.2.3.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ภายหลังเหตุการณ์การก่อการร้ายที่โจมตีสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ไม่ถึงหนึ่งปี สิงคโปร์ซึ่งมีความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายกับสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิดได้มีจับกุมสมาชิกกลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI) ซึ่งกลุ่มเกิดขึ้นจากการจัดตั้งของเครือข่ายกลุ่มอัลกออิดะห์ (Al Qaida) ของนายอุซามะห์ บินลาดีน ดำเนินการในเอเชียเพื่อต่อต้านประเทศตะวันตก⁴⁶⁷ ทำให้สิงคโปร์มีความเสี่ยงในการถูกกลุ่ม JI โจมตีตอบโต้การที่สมาชิกถูกจับกุม โดยสมาชิกของกลุ่มถูกหน่วยราชการของสิงคโปร์เข้าดำเนินการตรวจสอบและถูกยึดอายัดทรัพย์สินที่มีอยู่ในสิงคโปร์ โดยหน่วยงานด้านความมั่นคงตรวจพบว่าในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2001 กลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI) เริ่มมีการจัดตั้งเครือข่ายขนาดเล็ก แต่ยังไม่มีการปฏิบัติกิจกรรมของกลุ่มเกิดขึ้นในเขตแดนของสิงคโปร์และมีเงินทุนของกลุ่มจำนวนน้อย ดังนั้นหน่วยงานราชการจึงเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวว่ามีศักยภาพที่อาจเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายที่จะเกิดขึ้นในสิงคโปร์ได้⁴⁶⁸ ที่เสี่ยงต่อการก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับการโจมตีทางทะเล ท่าเรือและการเดินเรือ⁴⁶⁹

นอกจากนี้กลุ่ม Jemaah Islamiyah (JI) ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายและเครือข่ายเคร่งศาสนาที่มีแนวโน้มที่จะขยายเป็นภัยคุกคามสิงคโปร์อย่างมากเนื่องจากกลุ่มก่อการร้ายเคร่งศาสนาอิสลามนี้ต่างเกิดขึ้น มีเครือข่าย และการดำเนินการขนาดใหญ่ในรัฐเพื่อนบ้านไม่ว่าในมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ โดยหน่วยงานทางราชการพบว่ากลุ่มนี้มีการวางแผนเพื่อเตรียมการโจมตีกลุ่มผลประโยชน์ของประเทศตะวันตกในสิงคโปร์⁴⁷⁰ โดยการเคลื่อนไหวของกลุ่มนี้ในสิงคโปร์ในฐานะเป็นหุ้นส่วน (partner) ของกลุ่มและเครือข่ายที่มีอยู่ในรัฐเพื่อนบ้านดังกล่าว

ดังนั้น หลังจากเหตุการณ์การก่อการร้ายที่โจมตีสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้ออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง

⁴⁶⁷ Quoted in Singapore Ministry of Home Affairs, The Jemaah Islamiyah Arrests and the Threat of Terrorism (Singapore: Government of Singapore, 2003), p. 3.

⁴⁶⁸ Financial Action Task Force, Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore (Paris: Financial Action Task Force, 2008), p.17.

⁴⁶⁹ Frederick Michael Lorenz, "The Applicability of National Anti-Terrorism Laws to Piracy: A Comparative Analysis of Japan, the Philippines, and Singapore" SCHOOL OF LAW UNIVERSITY OF WASHINGTON, (2012), p.40.

⁴⁷⁰ สรุปความจาก Vincent Corsi Singapore's Terrorism Countermeasures (Georgetown Georgetown University, 2008), p.4..

แห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ในการต่อต้านการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สิงคโปร์ในฐานะรัฐภาคีสมาชิกของ UN จึงได้นำข้อมติดังกล่าวมาปฏิบัติใช้ด้วยการที่รัฐสภาออกกฎหมาย United Nations Act (UN Act) เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ. 2001 มีผลบังคับใช้วันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 2001 ซึ่งกฎหมาย UN Act บัญญัติให้รัฐบาลสิงคโปร์มีอำนาจในการออกระเบียบ (regulation) ที่จำเป็นต่างๆ เพื่อให้ข้อมติต่างๆ ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council) มีผลบังคับใช้ในสิงคโปร์ มีการกำหนดโทษทางอาญาแก่บุคคลที่ให้การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจหรือทางการเงินไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ก่อการร้าย รวมถึงการกำหนดให้การเตรียมการก่อการร้ายก็มีโทษด้วย ระเบียบนี้ใช้บังคับกับบุคคลทุกคนที่อยู่ในเขตแดนของสิงคโปร์หรือพลเมืองของสิงคโปร์ทั้งที่อยู่ในสิงคโปร์หรือต่างประเทศด้วยที่บุคคลดังกล่าวช่วยอำนวยความสะดวกแก่การก่อการร้ายไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกสิงคโปร์ก็ตาม โดยบุคคลตามระเบียบฉบับนี้ยังรวมความถึงบริษัท สมาคม กลุ่มคนทั้งที่มีการประกอบการหรือไม่ก็ตามด้วย⁴⁷¹

นอกจากนี้สิงคโปร์ยังได้มีการออกกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) ซึ่งเป็นมาตรการที่มีความสำคัญและมีบทบาทสูงในการการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อเตรียมพร้อมในการป้องกันและรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายในสิงคโปร์ โดยกฎหมาย TSOFA บัญญัติให้ความผิดทางการเงินแก่การก่อการร้าย จำแนกได้ 4 ความผิด ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาหรือการรวบรวมทรัพย์สินสำหรับการกระทำก่อการการร้าย การจัดหาทรัพย์สินเพื่อวัตถุประสงค์ก่อการร้าย การใช้หรือมีทรัพย์สินไว้เพื่อวัตถุประสงค์ก่อการร้าย รวมถึงบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระบบการควบคุมดูแลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (anti-money laundering and countering the financing of terrorism : AML/CFT)⁴⁷²

3.2.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สิงคโปร์มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ประกอบด้วยกระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law)

⁴⁷¹ Soo Seong Theng, "New Anti-Terrorism Laws in Singapore," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.lawgazette.com.sg/2002-6/June02-focus2.htm>

⁴⁷² Julie Walters & Carolyn Budd, *Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing across the Globe: A Comparative Study of Regulatory Action* (Canberra: the Australian Institute of Criminology, 2011).

กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs) กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs : MFA) และกระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs)

3.2.3.3.1 กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law)

กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law : MinLaw) ของสิงคโปร์ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบายทางกฎหมายเกี่ยวกับความยุติธรรม ทางแพ่งและอาญา การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางเลือก การบริหารสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการที่ดินและทรัพย์สินของรัฐ รวมทั้งยังมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมาย Mutual Assistance in Criminal Matters Act (MACMA) กฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition Act) และกฎหมาย United Nations Act (UN Act)⁴⁷³

ในด้านการดำเนินงานต่อต้านการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กระทรวงกฎหมาย (MinLaw) เป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะทำงาน Inter - Ministry Task Force on Anti - Terrorism⁴⁷⁴ และคณะกรรมการ Inter - agency Committee on Anti - Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism (IAC)⁴⁷⁵ และคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorism (IMC on Terrorism)⁴⁷⁶ รวมทั้งคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD)⁴⁷⁷

⁴⁷³ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : Singapore.,p.22.

⁴⁷⁴ หน่วยงาน Inter - Ministry Task Force on Anti-Terrorism เป็นหน่วยงานที่เป็นสมาชิกของ Inter - agency Committee on Anti-Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism (IAC)

⁴⁷⁵ Inter - Agency Committee (IAC) ก่อตั้งในปี ค.ศ.1993 มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการ ด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (anti - money laundering and countering the financing of terrorism : AML/CFT) โดยสมาชิกของ IAC ยังเป็นหนึ่งในคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorism (IMC on Terrorism) อีกด้วย ประกอบด้วย 15 หน่วยงาน คือ กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs : MHA) กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance : MOF) กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs : MFA) กระทรวงพัฒนาสังคม เยาวชนและกีฬา (Ministry of Community Development, Youth and Sports : MCYS) กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry : MTI) กรมคดีเศรษฐกิจ (Commercial Affairs Department : CAD) สำนักงาน Central Narcotics Bureau กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law : MinLaw) สำนักงาน Monetary Authority of Singapore (MAS) สำนักงาน Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB) สำนักงาน Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA) สำนักงาน Magilis Ugama Islam Singapura (MUIS) สำนักงาน Singapore Land Authority (SLA) และคณะกรรมการ Standards , Productivity and Innovation Board (SPRING)

⁴⁷⁶ Inter - Ministry Committee on Terrorism (IMC On Terrorism) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2001 อยู่ภายใต้สำนักงานอัยการสูงสุด (Attorney - General's Chambers) กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law : MinLaw) และกระทรวงการต่างประเทศ

3.2.3.3.2 กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance)

กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance : MOF) นอกเหนือจากมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายการเงินการคลัง รายได้และการจัดเก็บภาษี รวมทั้งการจัดทำงบประมาณและค่าใช้จ่ายของรัฐบาลแล้ว⁴⁷⁸ กระทรวงการคลัง (MOF) ยังมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการดำเนินงานต่อต้านการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการ Inter - Ministry Task Force on Anti - Terrorism และคณะกรรมการ Inter - agency Committee on Anti - Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism (IAC) รวมทั้งคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorism (IMC on Terrorism)

3.2.3.3.3 กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs)

กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs : MFA) มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการดำเนินงานต่อต้านการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายโดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการ Inter - Ministry Task Force on Anti - Terrorism และคณะกรรมการ Inter - agency Committee on Anti - Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism (IAC) และคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorism (IMC on Terrorism) รวมทั้งคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD)

นอกจากนี้ยังรับผิดชอบเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง

(Ministry of Foreign Affairs : MFA) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลและยุทธศาสตร์ชาติ ในการต่อต้านการก่อการร้ายสากล คณะกรรมการของ IMC ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกหน่วยงานของ IMC เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการขนส่ง กระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรม เป็นต้น

⁴⁷⁷ คณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD) จัดตั้งขึ้นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSCR) เกี่ยวกับการกำหนดที่เกี่ยวกับก่อการร้าย โดย IMC - TD จะทำการตรวจตราการขึ้นรายชื่อหรือการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการประสานการทำงานเกี่ยวกับการยึดอายัดหรือการปลดการยึดอายัดเงินทุนหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

⁴⁷⁸ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : Singapore.,p.22.

แห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ถูกส่งมายังสิงคโปร์ผ่านทางคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA)⁴⁷⁹

3.2.3.3.4 กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs)

กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs : MHA) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาระเบียบกฎหมายและความมั่นคงภายในประเทศ โดยมีหน่วยงานด้านการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในบังคับบัญชาหลากหลายหน่วยงาน ทั้งสำนักงานตำรวจสิงคโปร์ (Singapore Police Force : SPF) และกรมคดีเศรษฐกิจ (Commercial Affairs Department : CAD) ใน SPF รวมทั้งสำนักงานการรับรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Suspicious Transaction Reporting office : STRO) ซึ่งเป็นหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ของสิงคโปร์⁴⁸⁰

สำนักงานการรับรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (STRO) ก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 10 มกราคม ค.ศ. 2000 ภายใต้สังกัดกองสืบสวนคดีเศรษฐกิจ (Financial Investigation Division : FID) ของกรมคดีเศรษฐกิจ (CAD) ในสังกัดสำนักงานตำรวจสิงคโปร์ (SPF) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับรายงานการทำธุรกรรม การวิเคราะห์ การเผยแพร่รายงานข่าวกรองทางการเงิน และการสืบสวนที่เกี่ยวข้องกับรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยการกระทำความผิดฟอกเงินและความผิดอื่นไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง⁴⁸¹ โดยสำนักงานการรับรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (STRO) เป็นหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน (FIU) ที่ทำงานร่วมกับหน่วยงานภายในประเทศที่เป็นหน่วยบังคับใช้กฎหมาย⁴⁸²

กระทรวงมหาดไทย (MHA) นอกจากมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาระเบียบกฎหมายและความมั่นคงภายในประเทศแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการดำเนินงานต่อต้านการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะทำงาน Inter - Ministry Task Force on Anti - Terrorism และคณะกรรมการ Inter - agency Committee on Anti - Money

⁴⁷⁹ เรื่องเดียวกัน.,p.49.

⁴⁸⁰ เรื่องเดียวกัน.,p.22.

⁴⁸¹ เรื่องเดียวกัน.,p.7 - 8.

⁴⁸² Ministry of Home Affairs & Ministry of Foreign Affairs, Singapore National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment Report 2013 (Singapore: Ministry of Home Affairs, 2013).,p.13.

Laundering/Countering the Financing of Terrorism (IAC) และคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorism (IMC on Terrorism) รวมทั้งคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD) ซึ่งคณะกรรมการ IMC - TD นี้ กระทรวงมหาดไทย (MHA) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย (MHA) ยังมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพิจารณาในการดำเนินการตามกลไกที่มีอยู่ทางกฎหมายในการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดตามแนวทางการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 1373 (UNSCR 1373) ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)⁴⁸³ โดยอาจพิจารณาดำเนินการยึดอายัด (seizure) การยับยั้ง (restraint) และ/หรือการริบ (forfeiture) ทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว

3.2.3.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สิงคโปร์มีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในกฎหมายต่างๆ ประกอบด้วยกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) กฎหมาย Criminal Procedure Code (CPC) และกฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN ACT)

3.2.3.4.1 กฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA)

กฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) เป็นมาตรการที่มีความสำคัญและมีบทบาทสูงในการการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์ มีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ.2002 เพื่อป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย รวมทั้งการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในสิงคโปร์ ซึ่งกฎหมายนี้ ตราขึ้นตามพันธกรณีของสิงคโปร์ให้เป็นไปตามอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN)⁴⁸⁴ และข้อมติ

⁴⁸³ สรุปลความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore.*,p.56.

⁴⁸⁴ Frederick Michael Lorenz, "The Applicability of National Anti-Terrorism Laws to Piracy: A Comparative Analysis of Japan, the Philippines, and Singapore.",p.33.

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council) ต่อมาในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2003 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนบทลงโทษการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้สูงขึ้นจากปรับสูงสุดไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ เป็นไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ สำหรับบุคคลธรรมดา และไม่เกิน 1,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ สำหรับนิติบุคคล ส่วนโทษจำคุกยังคงเดิมที่สูงที่สุด 10 ปี⁴⁸⁵

มาตรา 3 กล่าวถึง การจัดหาหรือการรวบรวมทรัพย์สินเพื่อบุคคลใด ๆ (Prohibiting the use and possession of property for terrorist purposes) เพื่อกระทำการก่อการร้าย เป็นการจัดหาหรือการรวบรวมทรัพย์สิน ไม่ว่าจะกระทำทางตรงหรือทางอ้อมโดยที่กฎหมายไม่ยกเว้นไว้ให้ทำได้ โดยตั้งใจหรือรู้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะถูกใช้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนในการกระทำก่อการร้าย (terrorist act) ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวกถือเป็นความผิดต้องได้รับโทษ⁴⁸⁶

มาตรา 4 กล่าวถึงทรัพย์สินและบริการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการก่อการร้าย (Provision of property and services for terrorist purposes) ที่ห้ามบุคคลใดจัดหาหรือเชิญชวนทรัพย์สินและ/หรือบริการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการก่อการร้าย ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาหรือเชิญชวนทรัพย์สินและ/หรือบริการทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ในการรวบรวมทรัพย์สินจัดหาหรือเชิญชวนบุคคลเพื่อจัดหา หรือสร้างทรัพย์สินที่ใช้ประโยชน์ได้หรือทางการเงินหรือบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยตั้งใจหรือรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินหรือบริการที่จะนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือดำเนินการกระทำการก่อการร้ายใด ๆ เพื่อประโยชน์ใด ๆ แก่บุคคลใดในการอำนวยความสะดวกหรือดำเนินการกระทำการก่อการร้าย หรือที่จะใช้หรือได้รับประโยชน์แก่ผู้ก่อการร้ายหรือองค์กรก่อการร้ายใด ๆ⁴⁸⁷

มาตรา 5 กล่าวถึงการห้ามการใช้หรือครอบครองทรัพย์สินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อการร้าย (Prohibiting the use and possession of property for terrorist purposes) โดยมาตรา 5(a) บัญญัติห้ามการใช้ทรัพย์สินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อการร้าย ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนของทรัพย์สิน เพื่อวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกหรือดำเนินการกระทำการก่อการร้ายใด ๆ ส่วนมาตรา 5(b) บัญญัติห้ามครอบครอง

⁴⁸⁵ Ministry of Home Affairs & Ministry of Foreign Affairs, Singapore National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment Report 2013,p.11.

⁴⁸⁶ Financial Action Task Force, Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore,p.38.

⁴⁸⁷ เรื่องเดียวกัน.,p.39.

ทรัพย์สินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อการร้าย โดยตั้งใจหรือรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินที่จะถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือดำเนินการกระทำการก่อการร้าย⁴⁸⁸

มาตรา 8 กล่าวถึงการกำหนดให้บุคคลทุกคนที่อยู่ในสิงคโปร์หรือบุคคลสัญชาติสิงคโปร์ที่อยู่นอกประเทศแจ้งเกี่ยวกับการครอบครอง การดูแลหรือการควบคุมทรัพย์สินของผู้ก่อการร้ายหรือองค์การก่อการร้าย ให้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหรือวัตถุประสงค์การใช้งานของทรัพย์สินไปยังคณะกรรมการสิทธิการสำนักงานตำรวจ (The Commissioner of Police)⁴⁸⁹

3.2.3.4.2 กฎหมาย Criminal Procedure Code (CPC)

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (CPC) บัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้สถาบันการเงินหรือบุคคลใดจัดการทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามที่ระบุไว้ในระเบียบที่ออกตามกฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN Act) ที่เรียกว่า UN (Anti-Terrorism Measures) Regulations (หรือ UN (ATM) Regulations) หรือตามที่ระบุไว้ในระเบียบที่ออกโดยธนาคารกลางสิงคโปร์ที่เรียกว่า The Monetary Authority of Singapore (Anti-Terrorism Measures) Regulations (2002) (หรือ MAS (ATM) Regulations) และตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) ในการจัดการทรัพย์สินไม่ว่ากระทำทางตรงหรือทางอ้อม โดยรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นเจ้าของหรืออยู่ภายใต้การควบคุม หรือในนามของผู้ก่อการร้ายหรือองค์การก่อการร้าย ซึ่งต้องห้ามการทำหรืออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สิน การจัดหาบริการทางการเงิน หรือบริการอื่นที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ก่อการร้ายหรือองค์การก่อการร้ายใด ซึ่งการก่อการร้ายเป็นไปตามนิยามและกำหนดรายการตามบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ที่หน่วยงานสิงคโปร์นำมาดำเนินการเพิ่มเติมรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (CPC) ในการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลตามบัญชีรายชื่อตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ดังกล่าว⁴⁹⁰

⁴⁸⁸ เรื่องเดียวกัน.,p.39.

⁴⁸⁹ Julie Walters & Carolyn Budd, *Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing across the Globe: A Comparative Study of Regulatory Action*.,p.32.

⁴⁹⁰ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore*.,p.7 - 8.

3.2.3.4.3 กฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN Act)

สิงคโปร์ออกกฎหมาย United Nations Act (UN Act) เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ. 2001 มีผลบังคับใช้วันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 2001 เพื่อนำข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ในการต่อต้านการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายดังกล่าวมาปฏิบัติใช้ในสิงคโปร์ มีการกำหนดโทษทางอาญาแก่บุคคลที่ให้การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจหรือทางการเงินไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ก่อการร้าย รวมถึงการกำหนดให้การเตรียมการก่อการร้ายก็มีโทษด้วย กฎหมายนี้ใช้บังคับกับบุคคลทุกคน (any person) ที่อยู่ในเขตแดนของสิงคโปร์หรือพลเมืองของสิงคโปร์ทั้งที่อยู่ในสิงคโปร์หรือต่างประเทศด้วยที่บุคคลดังกล่าวช่วยอำนวยความสะดวกแก่การก่อการร้ายไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกสิงคโปร์ก็ตาม โดยบุคคลผู้ใด (any person) ตามระเบียบฉบับนี้ยังรวมรวมถึงบริษัท สมาคม คณะบุคคล (body of persons) ทั้งที่มีการประกอบการหรือไม่ก็ตามด้วย⁴⁹¹

บทกำหนดโทษตามกฎหมาย UN Act หากบุคคลใดถูกศาลตัดสินลงโทษตามกฎหมายนี้ต้องระวางโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำและปรับ⁴⁹²

การก่อการร้ายตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย UN Act นี้ ถูกนำไปใช้กับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (CPC) ที่บัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันไม่ให้สถาบันการเงินหรือบุคคลใดจัดการทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย UN Act

กฎหมาย UN Act บัญญัติให้รัฐบาลสิงคโปร์มีอำนาจในการออกระเบียบ (regulation) ที่จำเป็นต่างๆ เพื่อให้ข้อมติต่างๆ ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council) มีผลบังคับใช้ในสิงคโปร์ ซึ่งต่อมารัฐบาลสิงคโปร์ได้ออกระเบียบ United Nations (Anti-terrorism Measures) Regulations หรือ UN (ATM) Regulations) ที่ S561/2001 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 โดยระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 นี้ บัญญัติให้รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ถูกส่งมายังสิงคโปร์ไม่ว่าผ่านช่องทางเผยแพร่บัญชีรายชื่อดังกล่าวลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) หรือการผ่านทางคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA) นั้น รายชื่อตามบัญชีดังกล่าวจะถูกรวมเข้าในตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c)

⁴⁹¹ Soo Seong Theng, "New Anti-Terrorism Laws in Singapore."

⁴⁹² เรื่องเดียวกัน.

ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ทั้งนี้ โดยอัตโนมัติและมีผลบังคับใช้ทันที โดยการเพิ่มและการปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตาม บัญชีรายชื่อตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) นี้ จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันกับที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีการปรับปรุง รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) กล่าวคือ หากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีการปรับปรุง รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเมื่อใด รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในบัญชีรายชื่อ 1267 ของสิงคโปร์จะถูก ปรับปรุงเมื่อนั้น และมีผลบังคับใช้โดยทันทีด้วย โดยคำนึงถึงความแตกต่างของเวลา 12 ชั่วโมง ระหว่างสิงคโปร์กับนครนิวยอร์ก⁴⁹³

ระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 บัญญัติห้าม การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย โดยขอบเขตของระเบียบนี้กว้างขวางมาก ซึ่งห้ามบุคคลใดรวบรวมเงินทุนหรือจัดหาเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงินทางการเงิน และทรัพยากร ทางเศรษฐกิจ (funds, other financial assets and economic resources) หรือบริการ ที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ก่อการร้าย หรือเพื่อประโยชน์แก่ผู้ก่อการร้าย หากผู้นั้นรู้หรือควรรู้ว่าเงินทุนนั้น จะถูกนำไปใช้เพื่อการก่อการร้าย รวมทั้งการจัดการทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ทรัพย์สินดังกล่าว เป็นเจ้าของ หรืออยู่ภายใต้การควบคุม หรือในนามของผู้ก่อการร้ายหรือองค์การก่อการร้าย ซึ่งห้ามบุคคลใดรวมทั้งสถาบันการเงินใดจัดหาบริการทางการเงินหรืออำนวยความสะดวกใน การทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สิน การจัดหาบริการทางการเงิน หรือ บริการธุรกรรมทางการเงินอื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินแก่ผู้ก่อการร้ายหรือองค์การก่อการร้าย⁴⁹⁴

CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.2.3.4.4 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

สิงคโปร์มีการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในการดำเนินการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยสามารถศึกษาเกี่ยวกับ ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด รูปแบบของการประกาศรายชื่อ และกระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

⁴⁹³ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : Singapore.,p.49.

⁴⁹⁴ Soo Seong Theng, "New Anti-Terrorism Laws in Singapore."

(1) ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด

ก. บุคคลธรรมดา

ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายของสิงคโปร์นั้น จากกฎหมาย United Nations Act (UN Act) บัญญัติใช้บังคับกับบุคคลทุกคน (any person) ที่อยู่ในเขตแดนของสิงคโปร์หรือพลเมืองของสิงคโปร์ทั้งที่อยู่ในสิงคโปร์หรือต่างประเทศด้วย โดยบุคคลผู้ใด (any person) ตามระเบียบฉบับนี้ยังรวมความถึงบริษัท สมาคม คณะบุคคล (body of persons) ทั้งที่มีการประกอบการหรือไม่ก็ตามด้วย ดังนั้นไม่ว่าเป็น บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลต่างตกอยู่ภายใต้กฎหมาย UN Act โดยผู้ใด (any person) ที่เป็น บุคคลธรรมดา ดังกล่าวจึงบุคคลธรรมดาที่อาจถือสัญชาติสิงคโปร์ หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งบุคคลธรรมดา ดังกล่าวอาจอาศัยอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศสิงคโปร์ก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด สีดิว เผ่าพันธุ์ แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด ความเป็นมาทางสังคม (social origin) พันธุกรรม การเป็นชนกลุ่มน้อย รสนิยมทางเพศ หรือสถานะอื่น เป็นต้น

ข. องค์กร

กฎหมาย United Nations Act (UN Act) บัญญัติใช้บังคับกับบุคคลทุกคน (any person) ที่อยู่ในเขตแดนของสิงคโปร์หรือพลเมืองของสิงคโปร์ทั้งที่อยู่ในสิงคโปร์หรือต่างประเทศด้วย โดยบุคคลผู้ใด (any person) ตามระเบียบฉบับนี้ยังรวมความถึงบริษัท สมาคม คณะบุคคล (body of persons) ทั้งที่มีการประกอบการหรือไม่ก็ตามด้วย ดังนั้นไม่ว่าเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลต่างตกอยู่ภายใต้กฎหมาย UN Act โดยผู้ใด (any person) ที่เป็นองค์กรในที่นี้อาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย กลุ่ม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (non-profit organization : NPO) ที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายและไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย โดยองค์กรนั้นถือสัญชาติสิงคโปร์ หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งองค์กรดังกล่าวดังกล่าวอาจตั้งอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศสิงคโปร์ก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ขนาดขององค์กร ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จำนวนคน ทรัพย์สิน ธุรกรรมทางการเงิน ธุรกรรมทางทรัพย์สิน ประวัติความเป็นมา ความชอบด้วยกฎหมาย จำนวนสาขา ประเภทของนิติบุคคล ผู้บริหารผู้นำ ความเชื่อมโยงระหว่างกันขององค์กร หรือสถานะอื่น เป็นต้น

องค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ของสิงคโปร์มี 2 รูปแบบ คือ องค์กรการกุศล (charity) และสถาบัน Institutions of a Public Character (IPCs)

โดยองค์กรการกุศล (charity) จัดตั้งขึ้นเพื่อมีวัตถุประสงค์ทางการกุศล เช่น การช่วยเหลือผู้ยากจน การช่วยส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมศาสนา หรือวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางสังคมอื่นๆ ส่วน IPCs เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ที่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชนทั้งหมดในสิงคโปร์ โดยการบริจาคแก่ IPCs สามารถนำไปลดหย่อนการเสียภาษีได้⁴⁹⁵

(2) รูปแบบของการประกาศรายชื่อ

การประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งเป็นบุคคลเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์นั้น มีรูปแบบของการประกาศรายชื่อ 1 รูปแบบ คือ บัญชีที่ออกโดยข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีรายละเอียด ดังนี้

ก. บัญชีที่ออกโดยข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)

รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) จะถูกนำมาเพิ่มเติมในบัญชีรายชื่อของตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 โดยอัตโนมัติและมีผลบังคับใช้ทันที โดยกลไกการจัดทำรายชื่อดังกล่าวเกิดจากกฎหมาย United Nations Act (UN Act) บัญญัติรัฐบาลสิงคโปร์มีอำนาจในการออกระเบียบ (regulation) ที่จำเป็นต่างๆ เพื่อให้ข้อมติต่างๆ ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council) มีผลบังคับใช้ในสิงคโปร์ ซึ่งต่อมารัฐบาลสิงคโปร์ได้ออกระเบียบ United Nations (Anti-terrorism Measures) Regulations หรือ UN (ATM) Regulations) ที่ S561/2001 ที่บัญญัติให้รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) จะถูกส่งมายังสิงคโปร์ผ่านทางคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA) แล้วจึงถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

⁴⁹⁵ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : Singapore.,p.12.

(3) กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

ก. บัญชีที่ออกทันทีโดยอัตโนมัติ ตามคณะมนตรี

ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)

1. คณะผู้พิจารณา

ผู้พิจารณาอยู่นอกสิงคโปร์ คือ คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) โดยคณะกรรมาธิการดังกล่าวประกอบด้วย สมาชิก 15 คนจากรัฐที่เป็นสมาชิกในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ทั้ง 15 ชาติ มาร่วมกันพิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลธรรมดา องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

2. การขึ้นรายชื่อ

รายชื่อที่ คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) พิจารณาแล้วให้ขึ้นชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น รายชื่อดังกล่าวจะถูกนำไปบรรจุในบัญชีรายชื่อของตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ของสิงคโปร์แล้วเผยแพร่แก่สาธารณชนโดยธนาคารกลางสิงคโปร์ (The Monetary Authority of Singapore : MAS) ผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) ของธนาคารกลางสิงคโปร์ (MAS) ที่ <http://www.mas.gov.sg/>⁴⁹⁶

ในขั้นตอนการนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ซึ่งมีการเผยแพร่บัญชีรายชื่อดังกล่าวลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) ขององค์การสหประชาชาติ (UN)⁴⁹⁷ หรือการนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวส่งมายังสิงคโปร์ผ่านทางคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA) นั้น รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดไม่ว่าจะมาจาก

⁴⁹⁶ รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์ที่เผยแพร่ผ่าน <http://www.mas.gov.sg/> นอกเหนือจากรายชื่อที่มาจากข้อมติ UNSCR ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย คือ ข้อมติ UNSCR 1267 และข้อมติ UNSCR 1988 แล้ว ยังมีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่มาจากข้อมติ UNSCR อื่นอีกด้วยที่ไม่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เช่น ข้อมติ UNSCR 1718 ข้อมติ UNSCR 1533 ข้อมติ UNSCR 1844 ข้อมติ UNSCR 2231 ข้อมติ UNSCR 1970 ข้อมติ UNSCR 1844 ข้อมติ UNSCR 2206 ข้อมติ UNSCR 1591 และ ข้อมติ UNSCR 2141 เป็นต้น

⁴⁹⁷ รวมทั้งยังถูกส่งมายังสิงคโปร์ผ่านทางคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA) แล้วจึงถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกช่องทางหนึ่งด้วย

ช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) หรือคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) ต่างจะถูกส่งต่อไปยังคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD) เพื่อดำเนินการบรรจุรายชื่อลงในบัญชีรายชื่อของตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ของสิงคโปร์⁴⁹⁸

3. การพิจารณา

บุคคล องค์กรใดถูกกำหนดรายชื่อจากการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) แล้วนั้น รายชื่อดังกล่าวจะถูกนำมาผนวกรวมเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์โดยอัตโนมัติไม่ต้องมีการพิจารณาจากหน่วยงานภายในสิงคโปร์อีกครั้งแต่อย่างใด⁴⁹⁹

4. การเพิกถอนรายชื่อ

4.1 ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ

บุคคลธรรมดา องค์กรที่มีสัญชาติสิงคโปร์หรือประกอบการในสิงคโปร์หากถูกขึ้นรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) แล้วนั้น บุคคล องค์กรดังกล่าวสามารถส่งข้อมูล เอกสารพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงได้ โดยกระทรวงการต่างประเทศจะส่งข้อมูลดังกล่าวแก่คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ให้พิจารณาเพิกถอนรายชื่อบุคคลนั้นต่อไป⁵⁰⁰ กล่าวคือ การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น จะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านรัฐที่อยู่อาศัยหรือเป็นพลเมือง หรือจะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (Office of

⁴⁹⁸ สรุปลความจาก Ministry of Home Affairs & Ministry of Foreign Affairs, Singapore National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment Report 2013,p.9.

⁴⁹⁹ สรุปลความจาก Financial Action Task Force, Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore,p.49.

⁵⁰⁰ Monetary Authority of Singapore, "De-Listing and Unfreezing Requests " [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.mas.gov.sg/regulations-and-financial-stability/anti-money-laundering-counteracting-the-financing-of-terrorism-and-targeted-financial-sanctions/targeted-financial-sanctions/delisting-requests.aspx>

the Ombudsperson) ก็ได้⁵⁰¹ เพื่อดำเนินการต่อก่อนเสนอให้คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) พิจารณา⁵⁰² ดังนั้นบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์กรที่สัญชาติสิงคโปร์หรือประกอบการในสิงคโปร์สามารถส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านรัฐบาลสิงคโปร์เพื่อให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขอเพิกถอนตามที่องค์การสหประชาชาติ (UN) กำหนดต่อไป

4.2 รอบเวลาการทบทวน

ทีมเฝ้าติดตามตรวจสอบ (The Monitoring Team) ของคณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) จะดำเนินการทบทวนบัญชีบุคคลที่ถูกกำหนดตามรอบเวลาที่กำหนด คือ ทุก 4 เดือน หรือเป็นรายกรณีๆ เกี่ยวกับการขึ้นรายชื่อหรือการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากบัญชี Al-Qaida Sanctions List⁵⁰³

3.2.3.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยมว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) การรับรองและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล(2) การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (3) ความชอบรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และ (4) ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยมว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎเกณฑ์ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของสิงคโปร์ โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ได้รับการคุ้มครอง และ (2) คุ้มครอง

⁵⁰¹ สรุปลงมาจาก UNITED NATIONS AND THE SECURITY COUNCIL AFFAIRS DIVISION, "Focal Point for De-Listing," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 11 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/delisting>

⁵⁰² สรุปลงมาจาก United Nations and the Security Council Affairs Division, "Security Council Committee Pursuant to Resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) Concerning Isil (Da'esh) Al-Qaida and Associated Individuals Groups Undertakings and Entities."

⁵⁰³ เรื่องเดียวกัน.

สิทธิและเสรีภาพอย่างไร ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์

3.2.3.5.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

กฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) ส่วน (sections) ที่ 19 และ 27 – 29 บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัด (Third party protection) ที่บุคคลผู้ครอบครองทรัพย์สินด้วยความสุจริต (good faith) และเสียค่าตอบแทนไม่ต้องถูกยึดอายัดทรัพย์สินตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมทั้งกฎหมาย Criminal Procedure Code (CPC) ในมาตรา 35 (7) บัญญัติให้ศาลมีอำนาจในการสั่งปลดการยึดอายัดทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ได้⁵⁰⁴

กล่าวคือ มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นั้น ทรัพย์สินดังกล่าวถูกจำหน่ายไปแก่บุคคลภายนอกอย่างสุจริตเสียค่าตอบแทนสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามดังกล่าวย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ถูกยึดอายัดแต่อย่างใด (Third party protection) อันแสดงให้เห็นถึงการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

(2) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่มีชื่อคล้ายบุคคลที่ถูกกำหนดที่จะไม่ถูกยึดอายัดอย่างตั้งใจ (Unfreezing Procedures of Funds of Persons Inadvertently Affected by Freezing Mechanism)

ในบางกรณีบุคคลที่มีชื่อคล้ายหรือใกล้เคียง หรือมีชื่ออย่างเดียวกับบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์การตามรายชื่อในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) จึงได้รับผลกระทบที่กลไกระบบจักรกลห้ามหรือการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอัตโนมัติ (freezing mechanism) หากระบบกลไกตรวจพบรายชื่อว่าคล้ายหรือใกล้เคียง หรือมีชื่ออย่างเดียวกับบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว

ดังนั้นบุคคลธรรมดา องค์การที่มีชื่อคล้ายหรือใกล้เคียง หรือมีชื่ออย่างเดียวกับบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวสามารถส่งคำขอแจ้งพร้อมด้วยข้อมูลและเอกสาร

⁵⁰⁴ FATF & APG Anti-Money Laundering and Counter-Terrorist Financing Measures - Singapore : Fourth Round Mutual Evaluation Report, p.139 - 140.

พยานหลักฐานในการชี้แจงแสดงว่าตนไม่ใช่บุคคล องค์กรเดียวกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามรายชื่อในบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ไปยังที่คณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD)⁵⁰⁵ ซึ่ง IMC - TD มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSCR) เกี่ยวกับการกำหนดที่เกี่ยวกับก่อการร้าย โดย IMC - TD จะทำการตรวจตราการขึ้นรายชื่อหรือการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการประสานการทำงานเกี่ยวกับการยึดอายัดหรือการปลดการยึดอายัดเงินทุนหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

หากการตรวจสอบแล้วปรากฏว่าบุคคล องค์กรดังกล่าวไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว จะมีการดำเนินการยกเลิกการดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแก่บุคคล องค์กรดังกล่าวต่อไป⁵⁰⁶ อันแสดงให้เห็นถึงการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่มีชื่อคล้ายบุคคลที่ถูกกำหนดที่จะไม่ถูกยึดอายัดอย่างตั้งใจ (Unfreezing Procedures of Funds of Persons Inadvertently Affected by Freezing Mechanism)

3.2.3.5.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

(1) การตรวจสอบความชอบจากศาลยุติธรรม (Judicial Review)

การดำเนินการเกี่ยวกับของคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD) ซึ่ง IMC - TD มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSCR) เกี่ยวกับการกำหนดที่เกี่ยวกับก่อการร้าย โดย IMC - TD จะทำการตรวจตราการขึ้นรายชื่อหรือการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการประสานการทำงานเกี่ยวกับการยึดอายัดหรือการปลดการยึดอายัดเงินทุนหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย รวมทั้งการดำเนินการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (Criminal Procedure Code : CPC) ในการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลตามบัญชีรายชื่อตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ของหน่วยงานสิงคโปร์ซึ่งเป็นการปฏิบัติราชการทางปกครองนั้น ตามระเบียบของศาลฎีกาข้อที่ 53

⁵⁰⁵ เรื่องเดียวกัน.,p.139 - 144.

⁵⁰⁶ Monetary Authority of Singapore, "De-Listing and Unfreezing Requests "

ที่กำหนดให้ศาลฎีกา (the Supreme Court) ของสิงคโปร์สามารถดำเนินการตรวจสอบ การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของ หน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองดังกล่าวได้ เรียกการดำเนินการของศาลยุติธรรม ลักษณะนี้ว่า Judicial Review เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน⁵⁰⁷ การที่ศาลสามารถ ตรวจสอบความชอบการปฏิบัติงานของภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองได้จึงเป็นการคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(2) การเพิกถอนรายชื่อทันทีโดยอัตโนมัติ

การที่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากการพิจารณาของ คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ซึ่งมีการเผยแพร่บัญชีรายชื่อดังกล่าวลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) ของ องค์การสหประชาชาติ (UN) หรือการนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวส่งมายังสิงคโปร์ผ่านทาง คณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA) นั้น รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดไม่ว่าจะมาจากช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) หรือ คณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) ต่างจะถูกส่งต่อไปยังคณะกรรมการ Inter - Ministry Committee on Terrorist Designation (IMC - TD) เพื่อดำเนินการบรรจุรายชื่ ลงในบัญชีรายชื่อของตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ของสิงคโปร์ทันทีโดยอัตโนมัติ และมีผลบังคับใช้ทันที โดยการปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามบัญชีรายชื่อตามข้อมติ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) นี้ จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันกับที่ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ (UNSC) มีการปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตาม ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) กล่าวคือ หากคณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ (UNSC) มีการปรับปรุงด้วยการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เมื่อใด รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในบัญชีรายชื่อ 1267 ของสิงคโปร์จะถูกปรับปรุงให้เพิกถอนรายชื่อ เมื่อนั้น และมีผลบังคับใช้โดยทันทีด้วย จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในอีกรูปแบบหนึ่ง

⁵⁰⁷ สรุปลงมาจาก FATF & APG *Anti-Money Laundering and Counter-Terrorist Financing Measures - Singapore : Fourth Round Mutual Evaluation Report*, p.144.

3.2.3.6 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล มี 3 ประการ คือ (1) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น (2) การคุ้มครองสังคม และ (3) การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎเกณฑ์ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของสิงคโปร์ โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด และ (2) ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพอย่างไรตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์

3.2.3.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

(1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์การตามตามบัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) นั้น หน่วยงานราชการสิงคโปร์จะดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (CPC) ในการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้น⁵⁰⁸ หรือการที่กฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) มาตรา 5 ที่การห้ามการใช้หรือครอบครองทรัพย์สินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อการร้าย (Prohibiting the use and possession of property for terrorist purposes) ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนของทรัพย์สินโดยทรัพย์สินดังกล่าวประกอบด้วยเงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Freezing of funds, other financial assets and economic resources) นั้น เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลที่ถูกกำหนด

⁵⁰⁸ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : Singapore.,p.7-8.

(2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination)

บุคคลทุกคนมีสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) โดยสามารถกำหนดสถานะทางการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนอย่างเสรี รวมทั้งการจัดการทรัพย์สิน และทรัพยากรของตนได้อย่างเสรีด้วย

การที่เมื่อบุคคลหรือองค์การใดถูกพิจารณากำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วส่งผลให้บุคคลหรือองค์การนั้น ไม่สามารถจัดการทรัพย์สิน และทรัพยากรของตนได้อย่างเสรีเนื่องจากมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกำหนดให้เงินทุน ทรัพย์สินทางการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Funds, other financial assets and economic resources) ของบุคคลดังกล่าวถูกยึดอายัดทรัพย์สิน ทำให้บุคคลดังกล่าวไม่สามารถกำหนดอนาคตตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนาคตด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การจัดการทรัพย์สิน และทรัพยากรของตนเอง ดังนั้นจึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) ของบุคคลที่ถูกกำหนด

(3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) เป็นประเภทหนึ่งของสิทธิของปัจเจกบุคคล (Right of individual) ที่บุคคลต่างๆ ต้องได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) โดยทุกคนมีสิทธิที่ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดบนพื้นฐานความยินยอมของผู้เกี่ยวข้องหรือกฎหมายอนุญาตไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้

ดังนั้นการที่สิงคโปร์มีมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) มาตรา 8 ที่กล่าวถึงการกำหนดให้บุคคลทุกคนที่อยู่ในสิงคโปร์หรือบุคคลสัญชาติสิงคโปร์ที่อยู่นอกประเทศแจ้งเกี่ยวกับการครอบครอง การดูแลหรือการควบคุมทรัพย์สินของผู้ก่อการร้ายหรือองค์การก่อการร้าย ให้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหรือวัตถุประสงค์การใช้งานของทรัพย์สินไปยังคณะกรรมการสำนักงานตำรวจ (The Commissioner of Police) นั้น เป็นการรายงานข้อมูลโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเป็นการจำกัดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) ที่ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลนั้นๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรมหรือ

วัตถุประสงค์การใช้งานของทรัพย์สินจะถูกเผยแพร่ไปสู่บุคคลที่สาม ในกรณีนี้คือ คณะกรรมการสำนักงานตำรวจ (The Commissioner of Police) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐแม้กฎหมายบัญญัติไว้ให้ทำได้ก็ตาม

(4) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน(Right to be heard)

กฎหมาย UN Act บัญญัติให้รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ที่ถูกส่งมายังสิงคโปร์ไม่ว่าผ่านช่องทางเผยแพร่บัญชีรายชื่อดังกล่าวลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) หรือการผ่านทางคณะผู้แทนด้าน UN ของสิงคโปร์ (Singapore's UN Mission) มายังกระทรวงการต่างประเทศ (MFA) แล้วรายชื่อตามบัญชีดังกล่าวจะถูกรวมเข้าในตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ทำให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์ทันทีโดยอัตโนมัติและมีผลบังคับใช้ทันที โดยไม่มีการแจ้งให้บุคคล องค์การนั้นทราบว่าจะดำเนินการกำหนดรายชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้ถูกกำหนด เพื่อให้บุคคล องค์การนั้นสามารถนำพยานหลักฐาน ข้อมูลต่างๆ เสนอข้อเท็จจริงหักล้างข้อมูลที่ตนกำลังถูกพิจารณาจากกระบวนการกำหนดรายชื่อได้

การรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ถูกรวมเข้าในตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ทำให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์ทันทีโดยอัตโนมัติและมีผลบังคับใช้ทันที ซึ่งไม่มีจากการแจ้งให้บุคคล องค์การดังกล่าวทราบ ดังนั้นการกระทำของหน่วยงานภาครัฐดังกล่าว จึงทำให้บุคคล องค์การผู้ถูกกำหนดนั้นถูกจำกัดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน(Right to be heard) ด้วย

(5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)

การที่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ถูกรวมเข้าในตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 ทำให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์ทันทีโดยอัตโนมัติและมีผลบังคับใช้ทันทีนั้น ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวไม่ผ่านการพิจารณาพยานหลักฐานชี้ขาดของศาลยุติธรรม แม้การจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะเป็นมาตรการ

พิเศษเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ไม่เป็นการดำเนินการทางคดีอาญาโดยตรงก็ตาม แต่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินคดีอาญา ดังนั้นเมื่อบุคคลธรรมดาองค์การใดถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์แล้วย่อมเป็นการถูกตีตราจากสังคมว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายก่อนที่ศาลจะพิจารณาตัดสิน อันเป็นการจำกัดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)

3.2.3.7 ประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์⁵⁰⁹ จะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

3.2.3.7.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์ ณ วันที่ 24 มกราคม 2560 ในตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1(c) ของตารางลำดับรายการ (Schedule) ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2001 จำนวน 361 รายชื่อ ประกอบด้วย

1. รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและองค์การที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ตามที่เผยแพร่ผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Website) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ที่ <http://www.un.org>. จำนวนรวม 331 รายชื่อ ประกอบด้วยรายชื่อบุคคลธรรมดา 256 รายชื่อ และองค์การ 75 รายชื่อ

2. รายชื่อตามกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) ส่วน (sections) ที่ 8 ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเพิ่มเติมอีกจำนวน 30 รายชื่อประกอบด้วยรายชื่อลำดับ (a) – (z) และลำดับ (za) - (zd)⁵¹⁰

⁵⁰⁹ ดูเพิ่มเติมใน Thomas W.D. Davis & Brian Galligan (editor), *Human Rights in Asia* (Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2011), p.70 – 90.

⁵¹⁰ Monetary Authority of Singapore "Lists of Designated Individuals and Entities," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 11 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.mas.gov.sg/regulations-and-financial-stability/anti-money-laundering->

3.2.3.7.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับ

การดำเนินการ

สิงคโปร์ดำเนินการยึดอายัดเงินหรือทรัพย์สินไว้ภายใต้การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (UNSCR 1373) ที่สิงคโปร์ออกกฎหมาย United Nations Act (UN Act) เพื่อรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) นั้น สิงคโปร์ยังไม่มี การยึดอายัด (seizure) การยับยั้ง (restraint) หรือ การริบ (forfeiture) เงินทุนหรือทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวตามมาตราการต่อต้านการก่อการร้าย⁵¹¹ ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (CPC) ที่เกี่ยวข้องกับ การก่อการร้ายตามที่ระบุไว้ในระเบียบที่ออกตามกฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN Act) ที่เรียกว่า UN (Anti-Terrorism Measures) Regulations (หรือ UN (ATM) Regulations) หรือ ตามที่ระบุไว้ในระเบียบที่ออกโดยธนาคารกลางสิงคโปร์ที่เรียกว่า The Monetary Authority of Singapore (Anti-Terrorism Measures) Regulations (2002) (หรือ MAS (ATM) Regulations) และตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) แต่อย่างใด⁵¹²

3.2.3.8 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การดำเนินการตามมาตราการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสิงคโปร์เกี่ยวกับการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว ซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมาย United Nations Act (UN) กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสิงคโปร์ (CPC) กฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN Act) และกฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (TSOFA) นั้น ยังไม่เคยมีข้อขัดแย้งหรือคดีความที่จะเป็นกรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ แต่สามารถนำคดีความเกี่ยวกับการต่อต้าน

countering-the-financing-of-terrorism-and-targeted-financial-sanctions/targeted-financial-sanctions/lists-of-designated-individuals-and-entities.aspx

⁵¹¹ วันที่ 31 พฤษภาคม 2559 ชายชาวบังคลาเทศ 4 ราย (นาย Rahman Mizanur นาย Miah Rubel นาย Md Jabath Kysar Haje Norul Islam Sowdagar และนาย Sohel Hawlader Ismail Hawlade Rahman Mizanur) ถูกศาลเขต (District Court) ซึ่งเป็นศาลชั้นต้น (Subordinate Courts) ของสิงคโปร์พิพากษาให้มีความผิดทางอาญา เป็นคดีแรกตามกฎหมาย TSOFA ในความผิดสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุก 2 – 5 ปี

⁵¹² สรุปความจาก Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism* : Singapore.,p.17.

การก่อความไม่สงบภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายความมั่นคงภายในประเทศ (The Internal Security Act : ISA) เป็นต้น ที่ให้อำนาจประธานาธิบดีในการกักกันควบคุมตัวบุคคลได้เป็นเวลา 2 ปี ตามที่เห็นสมควร เพื่อป้องกันการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงภายในของประเทศ ซึ่งอำนาจกักกันควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวถูกนำมาใช้กับเหตุการณ์ที่รัฐมองเห็นว่าเป็นภัยคุกคามหรือการก่อความไม่สงบภายในประเทศ มาเทียบเคียงเป็นกรณีศึกษาของสิงคโปร์ได้ที่คดีมีการฟ้องศาลเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนถูกระงับ

3.2.1.8.1 กรณี Lee Mau Seng v. Minister for Home Affairs

ศาลฎีกา (Supreme Court) ชนิดศาลอุทธรณ์ (The Court of Appeal) ของสิงคโปร์มีคำพิพากษาเกี่ยวกับอำนาจประธานาธิบดีในการออกคำสั่งกักกันควบคุมตัวบุคคลได้ตามเงื่อนไขของการกักกันตามที่ประธานาธิบดีกำหนดได้อย่างเต็มที่ โดยศาลไม่สามารถเข้าไปก้าวล่วงได้ อำนาจในการกำหนดเงื่อนไขการกักกันตัวบุคคลเป็นอำนาจโดยแท้ของตำแหน่งประธานาธิบดีที่กฎหมายความมั่นคงภายในประเทศ (The Internal Security Act : ISA) บัญญัติให้อำนาจไว้⁵¹³. เพื่อกระทรวงมหาดไทย (Minister of Home Affairs) ของสิงคโปร์จะนำเงื่อนไขดังกล่าวมาใช้ในการปฏิบัติงาน

3.2.1.8.2 กรณี Chng Suan Tze v. Minister of Home Affairs

คดีระหว่าง Chng Suan Tze กับกระทรวงมหาดไทย (Minister of Home Affairs) ของสิงคโปร์ ศาลฎีกา (Supreme Court) ชนิดศาลอุทธรณ์ (The Court of Appeal) ของสิงคโปร์มีคำพิพากษาแตกต่างไปจากกรณี Lee Mau Seng v. Minister for Home Affairs โดยพิพากษาปฏิเสธการใช้การอธิบายเชิงจิตวิสัย (Subjective approach) แต่ให้ใช้มาตรฐานการอธิบายเชิงวัตถุวิสัย (Objective approach) ในการพิจารณาทบทวนการกักกันควบคุมตัวของฝ่ายปกครองตามกฎหมายความมั่นคงภายในประเทศ (The Internal Security Act : ISA) โดยศาลเห็นว่าอำนาจทั้งหลายล้วนถูกจำกัดด้วยกฎหมายและหลักนิติรัฐ (Rule of Law) จึงทำให้ศาลสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจบริหารของฝ่ายปกครองได้⁵¹⁴

⁵¹³ Sarah Shit & Ronald Wong, "The Changing Scope of Human Rights in the Context of Counter-Terrorism in Singapore: A Comparative Perspective," *Jindal Global Law Review*, p.168.

⁵¹⁴ เรื่องเดียวกัน.,p.168.

3.2.1.8.3 กรณี Teo Soh Lung v. Minister of Home

Affairs

ศาลฎีกา (Supreme Court) ชั้นศาลอุทธรณ์ (The Court of Appeal) ของสิงคโปร์มีคำพิพากษายืนยันว่าศาลมีอำนาจตรวจสอบความชอบของการดำเนินการตามกฎหมายความมั่นคงภายในประเทศ (The Internal Security Act : ISA) เกี่ยวกับการต่อต้านการก่อความไม่สงบภายในประเทศของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครอง (Judicial Review) ซึ่งในที่นี้ คือ กระทรวงมหาดไทย (Minister of Home Affairs) รวมทั้งศาลยังยืนยันในหลักการใช้มาตรฐานการอธิบายเชิงวัตถุวิสัย (Objective approach) ที่ฝ่ายปกครองต้องใช้ในการทำความเข้าใจกฎหมาย เพื่อปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับที่กฎหมายกำหนด⁵¹⁵

3.3 สรุปภาพรวมการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดหรือประชาชนตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศที่ออกโดย “องค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ” และ “รัฐต่างประเทศ”

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศที่ออกโดย “องค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ” และ “รัฐต่างประเทศ” ต่างมีวัตถุประสงค์เหมือนกันคือ เพื่อต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทรัพย์สิน หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ หรือทางการเงินหรืออื่น ๆ ไม่ว่าทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม โดยมาตรการดังกล่าวที่ออกมาใช้ปฏิบัติมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายทั้งที่เป็นการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” ในระดับที่มากน้อยแตกต่างกันไป

ในสรุปภาพรวมการศึกษาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศนี้ สามารถแบ่งการเปรียบเทียบภาพรวมออกได้เป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) กลุ่มองค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ และ (2) กลุ่มรัฐต่างประเทศ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบข้ามกลุ่มระหว่างกันได้ว่าองค์การ หรือคณะทำงานเฉพาะกิจ หรือรัฐใด มีการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดระดับมากน้อยต่างกันเพียงใดหรือมีประสิทธิภาพดีกว่ากัน เนื่องจากประเพณีหนึ่งเป็น

⁵¹⁵ เรื่องเดียวกัน.,p.168.

องค์การหรือคณะทำงานที่ไม่เป็นรัฐและมีบทบาทข้ามอาณาเขตของรัฐแต่ละรัฐ ในขณะที่อีกประเภทหนึ่งเป็นรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยอยู่ภายในอาณาเขตของตนเอง สามารถจำแนกการอธิบายได้ดังนี้

(1) กลุ่มที่เป็นองค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ ในเรื่องเกี่ยวกับภาพรวมการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น จากการศึกษาพบว่ามาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN) มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในเชิงบวกมากที่สุด เนื่องจากมีการ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากในหลายมิติอย่างครอบคลุม ขณะที่มีการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดน้อยเท่าที่จำเป็น รองลงไปเป็นสหภาพยุโรป (European Union : EU) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) และคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ตามลำดับ

ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการ “คุ้มครอง” จากการศึกษาพบว่ามาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN) ประกอบด้วย (1) สิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) (2) สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties) จากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (3) เสรีภาพของการเคลื่อนย้ายเงินทุน (The freedom of capital movements) (4) สิทธิของผู้ต้องขังในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (Privacy of Communication) (5) สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการเปิดเผยข้อมูล (6) สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) (7) สิทธิเด็ก (Rights of the Child) (8) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic , Social and Cultural Rights) (9) สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก (10) สิทธิงดเว้นการดำเนินการตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพของมนุษย์ และ (11) สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Right to the Protection of personal data) โดยมีรูปแบบในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนประกอบด้วย (1) การตรวจสอบความชอบจากศาล (Judicial Review) (2) การบัญญัติการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ในกฎหมาย (3) การพิจารณาในรูปของคณะกรรมการ และ (4) การกำหนดรอบระยะเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ส่วนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ถูก “จำกัด” ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน

ทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations ; UN) ประกอบด้วย (1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) (2) เสรีภาพในการเดินทาง (Freedom of Movement) และ (3) เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ (Freedom of Residence)

(2) กลุ่มที่เป็นรัฐต่างประเทศ ในเรื่องเกี่ยวกับภาพรวมการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น จากการศึกษาพบว่ามาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยเนเธอร์แลนด์ มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในเชิงบวกมากที่สุด เนื่องจากมีการ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดมากในหลายมิติอย่างครอบคลุม ขณะที่มีการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดน้อยเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยังมี “โครงสร้างทางการยุติธรรม” ไม่ว่าจะเป็นระบบกฎหมายที่ใช้บังคับในประเทศทั้งที่ออกโดยสหภาพยุโรป (European Union : EU) และที่ออกโดยรัฐสภานเนเธอร์แลนด์เอง หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย การกำกับตรวจสอบ และระบบศาล (ทั้งศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (CJEU) ศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ และศาลปกครองเนเธอร์แลนด์) ที่รองรับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดอย่างสอดคล้องกัน รองลงไปเป็นสหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์ ตามลำดับ

ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการ “คุ้มครอง” จากการศึกษาพบว่ามาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วย (1) สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัด (Third party protection) (2) สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่มีชื่อคล้ายบุคคลที่ถูกกำหนดที่จะไม่ถูกยึดอายัดอย่างตั้งใจ (Unfreezing Procedures of Funds of Persons Inadvertently Affected by Freezing Mechanism) และ (3) สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการกำหนดรายชื่อ โดยมีรูปแบบในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในเชิงโครงสร้างทางการยุติธรรมของระบบศาล ประกอบด้วย (1) การตรวจสอบจากศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) (2) การตรวจสอบความชอบจากศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice) และ (3) การตรวจสอบจากศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) ส่วนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ถูก “จำกัด” ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วย (1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) (2) สิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self – determination) (3) สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) และ (4) สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Right to the Protection of personal data)

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในเชิง “โครงสร้างทางการยุติธรรม” ของเนเธอร์แลนด์นั้น ใน “โครงสร้างระบบศาล” ที่ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดรวมทั้งตัวบุคคลที่ถูกกำหนดเองได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของภาครัฐทั้งทางบริหาร ทางนิติบัญญัติที่ศาลประเภทต่างๆ ทำการตรวจสอบความชอบจากศาล (Judicial Review) ได้ไม่ว่าจะเป็นศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of European Union : CJEU) ศาลยุติธรรมเนเธอร์แลนด์ (Court of Justice) รวมทั้งศาลปกครองเนเธอร์แลนด์ (The administrative court) อีกด้วย ส่วน “โครงสร้างระบบกฎหมาย” ที่ใช้บังคับในเนเธอร์แลนด์ทั้งที่ออกโดยสหภาพยุโรป (European Union : EU) และที่ออกโดยรัฐสภาเนเธอร์แลนด์เองนั้น ทำให้เนเธอร์แลนด์นำมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสหภาพยุโรป (European Union : EU) มาบังคับใช้กับเนเธอร์แลนด์ด้วย โดยมาตรการที่ออกโดยสหภาพยุโรป (European Union : EU) ดังกล่าวมีการ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดมาจากรองการสหประชาชาติ (United Nations ; UN) ในหลายมิติอย่างครอบคลุม ขณะที่มีการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดน้อยเท่าที่จำเป็น ดังนั้นจึงทำให้ในภาพรวมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์มีผลกระทบในเชิงบวกมากที่สุดในการศึกษาที่เป็นกลุ่มรัฐต่างประเทศด้วยกันนี้

บทที่ 4

การ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย”

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น มีทั้งมาตรการในส่วนที่เป็นการคุ้มครองและการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งในการศึกษานี้จะศึกษาความเป็นมา ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของรัฐไทยซึ่งมีรายละเอียดส่วนหนึ่งเกี่ยวกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 บุคคลโดยสิทธิและเสรีภาพถูกระงับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งในเรื่องประเภทและรูปแบบการคุ้มครองของสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด การจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งในเรื่องประเภทและรูปแบบของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการศึกษาเปรียบเทียบการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” กับต่างประเทศ

4.1 ระบบการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System) ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) และการเป็นรัฐสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

ประเทศไทยเป็นรัฐที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ มีการปกครองประชาธิปไตยที่มีการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกเป็น 3 ส่วน คือ อำนาจอธิปไตยในการออกกฎหมาย

ที่กำหนดให้รัฐสภาเป็นผู้ใช้อำนาจนี้ โดยประเทศไทยเป็นแบบรัฐสภา (Parliamentary System)⁵¹⁶ ที่ประกอบด้วยสองสภาคือวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร อำนาจบริหารในการบริหารประเทศ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่บริหารประเทศผ่านโครงสร้างกลไกของระบบราชการ และอำนาจตุลาการในการพิจารณาตัดสินข้อพิพาท ซึ่งระบบตุลาการของไทยเป็นแบบระบบศาลคู่ (Dual Court System) ที่ศาลยุติธรรมที่อำนาจวินิจฉัยข้อพิพาทเฉพาะคดีแพ่งและคดีอาญา ส่วนคดีทางปกครองอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งศาลยุติธรรมของไทยมี 3 ชั้นศาล ประกอบด้วยศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ส่วนศาลปกครองมี 2 ชั้นศาลประกอบด้วยศาลปกครองชั้นต้น และศาลปกครองสูงสุด

ส่วนระบบกฎหมายของไทยเป็นระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) ที่มีการบัญญัติกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ฝ่ายตุลาการไม่มีอำนาจในการตรากฎหมายซึ่งเป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ แต่มีอำนาจในการตีความกฎหมายโดยฝ่ายตุลาการต้องใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นหลักในการพิพากษาคดี ยกเว้นในบางเรื่องซึ่งเกิดขึ้นน้อยมากที่กฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติให้นำจารีตประเพณีมาใช้ในการพิจารณาคดีได้

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในห้ารัฐสมาชิกผู้ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations ; ASEAN) โดยการลงนามในปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ซึ่งรัฐสมาชิกทั้งห้าที่ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประกอบด้วย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อการระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน⁵¹⁷

4.2 ความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาความเป็นมา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนี้ จะศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับมูลเหตุของการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

⁵¹⁶ ลิขิต ธีรเวคิน, การเมืองการปกครองของไทย พิมพ์ครั้งที่ 6 ed. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545), หน้า 24 – 29.

⁵¹⁷ กนกทิพย์ รชตะนันท์, "การพัฒนาความร่วมมือของไทยกับอาเซียนในการแก้ปัญหากการก่อการร้าย.", หน้า 46.

พ.ศ. 2556 และในเรื่องการพิจารณาของคณะกรรมการธิการร่วมกัน (ระหว่างสภาผู้แทนราษฎร กับวุฒิสภา) เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.2.1 มูลเหตุของการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

ความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศในพื้นที่ประเทศไทยส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีการอ้างอิงแนวความเชื่อทางศาสนา โดยเฉพาะศาสนาอิสลาม กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศเคยใช้พื้นที่ของไทยเคลื่อนไหวปฏิบัติการซึ่งกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศที่สำคัญดังกล่าวคือ กลุ่มญะมาอะฮ์ อิสลามียะห์ (Jemaah Islamiyah – JI) ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีฐานที่มั่นอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มอัลกออิดะห์ (Al – Qaeda) ของนายอุซามะ บิน ลาดิน ที่ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา เครือข่ายการทำงานของกลุ่ม JI จะคัดเลือกและทำการฝึกฝนมุสลิมที่มีแนวความคิดรุนแรง โดยมีเป้าประสงค์สูงสุด คือ การสร้างรัฐอิสลาม อันประกอบด้วยบรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ตอนใต้ และตอนใต้ของไทย⁵¹⁸

ต้นปี พ.ศ. 2545 กลุ่ม JI ได้จัดประชุมครั้งสุดท้ายในไทย เพื่อวางแผนโจมตีสิงคโปร์ และเป้าหมายอื่นๆ ที่ไม่มีศักยภาพในการตั้งรับเพียงพอ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร โรงแรม รวมทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่กระจายตามพื้นที่ต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้⁵¹⁹ ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2545 หน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยได้จับกุมตัวนายฮัมบาลี (Hambali หรือ Riduan bin somoddin) แกนนำคนสำคัญของกลุ่ม JI ได้ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากกำลังวางแผนโจมตีการประชุมเอเปค ที่จะจัดขึ้นในกรุงเทพฯ ที่จะมีผู้นำประเทศต่างๆ รวม 21 ประเทศเข้าร่วมประชุม

การจับกุมตัวนายฮัมบาลี (Hambali หรือ Riduan bin somoddin) ทำให้ทราบว่าการสนับสนุนเครือข่ายการก่อการร้ายสากลในไทยมีความสะดวกและไม่ยุ่งยากนัก โดยมีการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าออกของนายฮัมบาลีหลายครั้งผ่านข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน มีการจัดทำเอกสารปลอมต่างๆ รวมทั้งหนังสือเดินทางและตราประทับเข้าเมือง

⁵¹⁸ ดลยา เทียนทอง, ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต., หน้า 58 - 59.

⁵¹⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 59.

มีการจัดหาแหล่งที่พักพิงและหลบซ่อน และเชื่อกันว่ามีการโอนเงินจำนวนมากกว่า 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ ผ่านไทยไปยังเครือข่ายก่อการร้ายในภูมิภาค⁵²⁰

กฎหมายที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายของไทยในช่วงเวลานั้นการบัญญัติลักษณะของความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยจึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ในลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย มาตรา 135/1 ถึงมาตรา 135/4 เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546⁵²¹

ช่วงเวลานั้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส ยังไม่มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในข้อหาดังกล่าว แต่มีการดำเนินคดีนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในข้อหาความผิดต่อความมั่นคงของรัฐแทน จนกระทั่งประมาณปี พ.ศ. 2548 จึงเริ่มปรากฏว่ามีจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ชั้นศาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในข้อหาที่เกี่ยวกับความผิดฐานก่อการร้ายดังกล่าว⁵²² ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นหลายครั้งโดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2552 มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นรวม 9,086 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บรวม 9,986 ราย แบ่งเป็นผู้บาดเจ็บ จำนวน 6,508 ราย และผู้เสียชีวิต จำนวน 3,478 ราย⁵²³

⁵²⁰ Anthony Davis, "Thailand Faces up to Southern Extremist Threat," *Jane's Intelligence Review* Vol 17 No 3 (October 2003), p.14 - 15. อ้างใน ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, *กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการก่อการร้าย* (กรุงเทพฯ: มปท., มปป.), หน้า 15.(เอกสารโรเนียว)

⁵²¹ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันปรากฏว่ามีภัยคุกคามจากการก่อการร้ายโดยมุ่งประสงค์ต่อชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์ หรือทำลายทรัพย์สินให้เกิดความเสียหายเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชนและทำให้เกิดความวุ่นวายในประเทศ หรือเพื่อบังคับขู่เชิญให้รัฐบาลไทย รัฐบาลของรัฐใด หรือองค์การระหว่างประเทศ จำยอมต้องกระทำหรือละเว้นการกระทำตามที่มีการเรียกร้องของผู้ก่อการร้าย ซึ่งการกระทำเช่นนั้นได้เกิดขึ้นในประเทศใกล้เคียงและมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นภายในประเทศอันจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ การกระทำดังกล่าวยังเป็นการกระทำในลักษณะการร่วมมือกระทำความผิดระหว่างประเทศ ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติที่ 1373 เมื่อวันที่ 28 กันยายน ค.ศ. 2001 ขอให้ทุกประเทศร่วมมือดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำใดที่เป็นการก่อการร้าย รวมถึงการสนับสนุนทางทรัพย์สินหรือกรณีอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์จะนำไปใช้ดำเนินการก่อการร้ายหรือเป็นสมาชิกขององค์กรก่อการร้าย โดยเหตุที่การก่อการร้ายเป็นการกระทำที่เป็นภัยร้ายแรงต้องแก้ไขปัญหายุติลงอย่างรวดเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

⁵²² อรุณศรี วิชชาวุธ, "การนำมาตราทางกฎหมายมาใช้กับการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552), หน้า 84 - 85.

⁵²³ คณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ สภาผู้แทนราษฎร, *รายงานผลการพิจารณาการศึกษา เรื่อง สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไขเชิงรุก* (กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2553), หน้า 29.

การเกิดเหตุความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบได้รับการสนับสนุนทางการเงินทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ซึ่งมีลักษณะดำเนินการแตกต่างกันหลายรูปแบบ ลักษณะที่ปรากฏภายในประเทศ ได้แก่ การขอเรียไ้เงินจากประชาชนวันละหนึ่งบาท เก็บเงินรวมเดือนละครั้ง หรือการขอแบ่งส่วนรายได้จากการประกอบอาชีพสวนยางของประชาชนปีละ 1 วัน เช่น ผลผลิตที่ได้จากสวนยางในแต่ละวัน ขอแบ่งสนับสนุนให้ขบวนการ 1 วันของรายได้ เป็นต้น สำหรับการระดมเงินสนับสนุนจากต่างประเทศนั้น ส่วนหนึ่งมาจากคนในพื้นที่และเครือข่ายของกลุ่มแนวร่วมที่ไปตั้งรกรากทำมาหากินในต่างประเทศ เฉพาะผู้มีอุดมการณ์เห็นด้วยกับกลุ่มก่อความไม่สงบ ส่วนที่ไม่เห็นด้วยก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนถือเป็นกรณีเฉพาะตัวเป็นรายบุคคล การให้เงินสนับสนุนไม่พบว่ากลุ่มก่อความไม่สงบได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลต่างประเทศแต่อย่างใด ส่วนเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากโลกมุสลิมให้ผ่านองค์กรมุสลิมในประเทศไทยโดยหลักให้เพื่อการสนับสนุนด้านกิจการศาสนา การศึกษา ผู้ด้อยโอกาส ยากจน ผู้บริจาคเงินไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการเคลื่อนไหวต่อต้านอำนาจรัฐแต่ประการใด ซึ่งถือเป็นกิจการภายในประเทศ หากมีการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ถือเป็นการแทรกแซงภายในประเทศไทย⁵²⁴

แม้ประเทศไทยจะมีการออกกฎหมายกำหนดความผิดฐานก่อการร้ายไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วก็ตาม แต่ยังคงไม่มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้าย⁵²⁵ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามเรื่องดังกล่าว โดยให้มีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้มีชื่ออยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด การกำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้มีชื่ออยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนการกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากลในการร่วมมือกันเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำใดที่เป็น การก่อการร้าย ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือกรณีอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์

⁵²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

⁵²⁵ ดูเพิ่มเติม วุฒิกรณ์ ชูวัฒนานุรักษ์, "การก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคหลังสงครามเย็น : วิเคราะห์แนวคิด "การก่อการร้าย" และขบวนการก่อการร้ายในไทยและฟิลิปปินส์.", หน้า 31 – 80.

จะนำไปใช้ในการก่อการร้าย จึงมีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 11ก วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ถูกยกเลิกโดยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 บังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 แทนเป็นต้นมา

4.2.2 การพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกัน (ระหว่างสภาผู้แทนราษฎร กับวุฒิสภา) เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.

ในการตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายด้วยการยกเว้นพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาลงมติเห็นร่างกฎหมายนี้ส่งให้วุฒิสภาพิจารณา ต่อมาในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 24 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ 19 - 20 พฤศจิกายน 2555 วุฒิสภาได้พิจารณาลงมติแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหากฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบในบางประการ ดังนี้

1.มีการแก้ไขความในมาตรา 2 เกี่ยวกับวันเริ่มต้นมีผลใช้บังคับของกฎหมาย

“มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

2.มีการเพิ่มความในมาตรา 3 เกี่ยวกับนิยามคำว่า “ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน”

“ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน” หมายความว่า การห้ามโอน รับโอน ทำธุรกรรม ขาย ยักยอก หรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สิน เปลี่ยนสภาพ ใช้ประโยชน์หรือกระทำการใด ๆ ต่อทรัพย์สิน อันจะส่งผล เปลี่ยนแปลงต่อจำนวน มูลค่า ปริมาณ ทำเลที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สินนั้น”

3.มีการเพิ่มความในมาตรา 6

“มาตรา ๖ ให้สำนักงานประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ พร้อมทั้งแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดและผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า”

ลำดับขั้นตอนต่อไปในการตรากฎหมายนั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 147(3) ได้บัญญัติให้วุฒิสภาต้องส่งร่างกฎหมายที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในประเด็นที่วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งหากสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการนำร่างกฎหมาย

ที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้วนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อให้พระมหากษัตริย์ลงพระปรมาภิไธยและประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 150 แต่หากสภาผู้แทนราษฎรเห็นเป็นประการอื่นก็จะต้องให้แต่ละสภาตั้งบุคคลจำนวนเท่ากันประกอบเป็นกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวก่อนที่จะดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 24 ปีที่ 2 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันที่ 27 ธันวาคม 2555 และที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันที่ 7 มกราคม 2556 ได้ลงมติตั้งบุคคลสภาละ 11 คน ประกอบเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกัน⁵²⁶ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมและให้ความเห็นชอบแล้ว มีมติแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้⁵²⁷

1.มีการแก้ไขความในมาตรา 2 เกี่ยวกับวันเริ่มต้นมีผลใช้บังคับของกฎหมาย

“มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

2.มีการเพิ่มความในมาตรา 3 เกี่ยวกับนิยามคำว่า “ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน”

“ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน” หมายความว่า การห้ามโอน รั้งโอน ทำธุรกรรมขาย ยักย้าย หรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สิน เปลี่ยนสภาพ ใช้ประโยชน์หรือกระทำการใด ๆ ต่อทรัพย์สินอันจะส่งผล เปลี่ยนแปลงต่อจำนวน มูลค่า ปริมาณ ท่าเลที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สินนั้น”

3.ให้คงตามที่วุฒิสภามีการเพิ่มเติมความในมาตรา 6

“มาตรา ๖ ให้สำนักงานประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ พร้อมทั้งแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดและผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า”

ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรเห็นได้ให้ความเห็นชอบตามร่างกฎหมายดังกล่าวออกเป็นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

⁵²⁶ คณะกรรมาธิการร่วมกันได้มีมติเลือกตั้ง เลือกลงทูลตรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ เป็นประธานคณะกรรมาธิการ พลตำรวจโท มาโนช ไกรวงศ์ เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ นายกษิต ภิรมย์ เป็นประธานกรรมาธิการที่ปรึกษา พลตำรวจโท พิชิต สุนทรสังบุญย์ เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา นายพิชิต ชื่นบาน เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการ และพลตำรวจโท สมยศ ติมาก เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

⁵²⁷ สำนักกรรมาธิการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานของคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2556), หน้า 2 - 4.

ต่อมาถูกยกเลิกเมื่อที่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 หนึ่งในมาตรการนั้นคือการให้มีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อถูกดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อเป็นผู้ดำเนินการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในเบื้องต้นก่อนส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยคณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อ⁵²⁸ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ กรมองค์การระหว่างประเทศสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ กรมการปกครอง กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอรมน.)

4.3.1 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เป็นหน่วยราชการเทียบเท่ากระทรวงที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติ

⁵²⁸ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ดังนั้นจึงพิจารณาเทียบเคียงจากกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ที่องค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ มีกรรมการ 10 ราย ประกอบด้วยเลขาธิการ ปปง. เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นกรรมการ ผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมองค์การระหว่างประเทศเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมการปกครองเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนสำนักงาน ปปง. เป็นกรรมการ ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นกรรมการ และข้าราชการ ในสำนักงาน ปปง. ที่เลขาธิการ ปปง. แต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการอีกจำนวนหนึ่งคน โดยมีผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกิน 2 คน

ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ สำนักงาน ปปง. มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดให้ผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด
2. การพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรม
3. การประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการรับข้อมูล ที่บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน และผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการเนนการให้สำนักงาน ปปง. ทราบ รวมทั้งการแจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น
4. การกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใดเพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
5. การเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน

นอกจากนี้ การดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนอกเหนือจากสำนักงาน ปปง. อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เป็นหลักแล้ว สำนักงาน ปปง. ยังอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ช่วยสนับสนุนเพิ่มเติมในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังต่อไปนี้

1. การรับรายงานการทำธุรกรรมที่ส่งจากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม โดยสำนักงาน ปปง. มีอำนาจหน้าที่อีกอย่างหนึ่งคือทำหน้าที่ด้านหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ของไทย⁵²⁹ ทำการวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินจากข้อมูลรายงานการทำธุรกรรมที่ส่งจากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม

⁵²⁹ International Monetary Fund, Thailand: Detailed Assessment Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2007).,p.10.

2.การประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อจัดทำนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.การแจ้งรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

4.การส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

5.การเก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และวิเคราะห์รายงานหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม และประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.3.2 กรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ หน่วยราชการภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อที่จะพิจารณารายชื่อโดยถ้าคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ป.ง. เสนอให้พิจารณามีข้อมูลหรือหลักฐานเพียงพอให้มีเหตุอันควรสงสัยว่าควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น พิจารณาเห็นชอบให้ส่งรายชื่อผู้นั้นเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป

นอกจากนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษยังสามารถยื่นคำร้องในการขอส่งรายชื่อบุคคลองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแก่สำนักงาน ป.ง. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป

4.3.3 สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ เป็นหน่วยราชการเทียบเท่ากระทรวงที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อที่จะพิจารณารายชื่อ โดยถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ปปง. เสนอให้พิจารณามีข้อมูลหรือหลักฐานเพียงพอให้ควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น พิจารณาเห็นชอบให้ส่งรายชื่อนั้นเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานส่งรายชื่อนั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

นอกจากนี้ การยื่นคำร้องในการขอส่งรายชื่อบุคคล องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแก่สำนักงาน ปปง. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติยังสามารถยื่นคำร้องดังกล่าวได้

4.3.4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยราชการเทียบเท่ากระทรวงที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ มาตรา 6 ดังต่อไปนี้⁵³⁰

- (1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ
- (2) ดูแลควบคุมและกำกับกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- (3) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

⁵³⁰ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, "สำนักงานตำรวจแห่งชาติ," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: http://www.opdc.go.th/org.php?url=org1_1_view&q=D&id=168

(4) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

(5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(6) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(7) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วยการเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อที่จะพิจารณารายชื่อโดยถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ป.ง. เสนอให้พิจารณามีข้อมูลหรือหลักฐานเพียงพอให้ควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น พิจารณาเห็นชอบให้ส่งรายชื่อผู้นั้นเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป

อีกทั้ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังสามารถยื่นคำร้องในการขอส่งรายชื่อบุคคล องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แก่สำนักงาน ป.ง. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป รวมทั้งสำนักงานตำรวจชาติยังเป็นหน่วยงานหลักในการการสนับสนุนข้อมูลและพยานหลักฐาน แก่สำนักงาน ป.ง. ของบุคคล องค์กรต่างๆ เกี่ยวกับพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น

4.3.5 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นหน่วยราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน กอ.รมน. มีฐานะเป็นสวนราชการรูปแบบเฉพาะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “ผอ.รমন.” เป็นผู้บังคับบัญชา โดยมีผู้บัญชาการทหารบก เป็นรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

นอกจากนี้ กอ.รমন. ยังมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามมาตรการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณากำหนด รายชื่อ ที่จะพิจารณารายชื่อโดยถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ปปง. เสนอให้พิจารณามีข้อมูล หรือหลักฐานเพียงพอให้ควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น พิจารณาเห็นชอบให้ส่งรายชื่อผู้นั้นเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรม เพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรม พิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียว ขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

อีกทั้ง กอ.รমন. ยังสามารถยื่นคำร้องในการขอส่งรายชื่อบุคคล องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแก่สำนักงาน ปปง. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

4.3.6 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ⁵³¹ เป็นหน่วยราชการในสังกัด สำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลาย ล้างสูง พ.ศ. 2559 โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อที่จะพิจารณา รายชื่อโดยถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ปปง. เสนอให้พิจารณามีข้อมูลหรือหลักฐานเพียงพอให้ ควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น พิจารณาเห็นชอบให้ส่งรายชื่อผู้นั้นเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรม พิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียว

⁵³¹ สภาความมั่นคงแห่งชาติหรือที่เรียกโดยย่อว่า สภา มช. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็น ประธาน รอง นายกรัฐมนตรีเป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นสมาชิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นสมาชิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นสมาชิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นสมาชิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นสมาชิก ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นสมาชิก และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นสมาชิกและเลขานุการ

ขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป และสภาความมั่นคงแห่งชาติยังสามารถยื่นคำร้องในการขอส่งรายชื่อบุคคล องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายแก่สำนักงาน ปปง. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

นอกจากนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติยังมีภารกิจเกี่ยวกับกิจการความมั่นคงของประเทศ โดยเป็นที่ปรึกษา เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และแนวทางปฏิบัติด้านความมั่นคงของชาติ อำนาจการ ประสานงานให้เป็นไปตามนโยบาย รวมทั้งการจัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติต่อสภา ความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงในอนาคต ตลอดจนการพัฒนาและการจัดองค์ความรู้ด้านความมั่นคงที่มีคุณภาพ โดยในการปฏิบัติงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ช่วยพิจารณากลับกรองและเสนอแนะนโยบาย มาตรการ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ คณะกรรมการประจำของสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการพิเศษ และคณะกรรมการเฉพาะกิจ

กล่าวคือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ มีหน้าที่ 2 ประการ คือ ประการแรก มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะคณะรัฐมนตรีในเรื่องนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ นโยบายการทหาร นโยบายการเศรษฐกิจ และอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ให้สอดคล้องกัน เพื่อให้กิจการทหารและกิจการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ตลอดจนองค์กรอื่น ๆ ของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดและเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ ประการที่สอง มีหน้าที่พิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการของสภาความมั่นคงแห่งชาติ⁵³²

4.3.7 กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศมีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการให้ความร่วมมือกับ ประชาคมระหว่างประเทศ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงในภูมิภาค และสังคมโลก โดยการมีบทบาทอย่างแข็งขันในเวทีระหว่างประเทศ รักษาพันธกรณีของไทยภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติและสนธิสัญญาต่างๆ ที่ไทยเป็น

⁵³² สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, "องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาความมั่นคงแห่งชาติ" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://www.nsc.go.th/Pages/authority.aspx>

ภาคี เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของไทยในเวทีระหว่างประเทศ และหาแนวทางในการใช้ประโยชน์จากการเป็นภาคีสันติสัญญาและอนุสัญญาให้เกิด ประโยชน์สูงสุด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้⁵³³

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและท่าทีของประเทศไทย ต่อองค์การสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศ ที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่ง โดยเฉพาะ

(2) ประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศที่มีได้กำหนดให้ เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ

(3) กำกับและดูแลการดำเนินการเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับองค์การสหประชาชาติ และ องค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะ และองค์กรเอกชนต่าง ประเทศให้เป็นไปโดยถูกต้องตามพันธกรณีแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ กฎหมายระหว่างประเทศ และความตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและให้สอดคล้องกับนโยบาย และผลประโยชน์ของประเทศไทย

(4) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่ กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ของกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศด้วยการเป็นหน่วยงาน หนึ่งในคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อที่จะพิจารณารายชื่อโดยถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคล ที่สำนักงาน ปปง. เสนอให้พิจารณามีข้อมูลหรือหลักฐานเพียงพอให้ควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์ เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือ ตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น พิจารณาเห็นชอบให้ส่งรายชื่อผู้นั้นเสนอต่อ คณะกรรมการธุรกรรมเพื่อให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานส่งรายชื่อ ผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศยังสามารถยื่นคำร้องในการขอส่งรายชื่อ

⁵³³ กระทรวงการต่างประเทศ, "กรมองค์การระหว่างประเทศ," [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: http://www.mfa.go.th/main/th/organize/1_0_7_/1_5_3_3_4_-%A1%C3%C1%CD%A7%A4%EC%A1%D2%C3%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%BB%C3%D0%E0%B7%C8.html

บุคคล องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แก่สำนักงาน ปปง. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้ด้วย

4.4 มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ประเทศไทยมีการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่ในกฎหมายต่างๆ ประกอบด้วยกฎหมายประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใด เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

4.4.1 ประมวลกฎหมายอาญา

ในประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิด ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย มีการบัญญัติถึงองค์ประกอบความผิดตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้สามารถจำแนกได้ 4 ฐานความผิด ดังนี้⁵³⁴

⁵³⁴ ทฤทัย รัตนระพี, "ความผิดฐานก่อการร้าย" วิทยานพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556), หน้า 50 - 57.

1. ความผิดฐานก่อการร้าย บัญญัติไว้ในมาตรา 135/1 ดังนี้

มาตรา 135/1 ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

(1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ

(2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(3) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้นั้นกระทำความผิดฐานก่อการร้าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

การกระทำในการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โต้แย้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือ หรือให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

2. ความผิดฐานขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย หรือสะสมกำลัง บัญญัติไว้ในมาตรา 135/2 ดังนี้

มาตรา 135/2 ผู้ใด

(1) ขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่ขู่เข็ญจริง หรือ

(2) สะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดการหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่า มีผู้ก่อการร้ายและกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

3. ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการก่อการร้าย บัญญัติไว้ในมาตรา 135/3 ดังนี้

มาตรา 135/3 ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตาม มาตรา 135/1 หรือ มาตรา 135/2 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้นๆ

4. ความผิดฐานเป็นสมาชิกคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย บัญญัติไว้ในมาตรา 135/4 ดังนี้

มาตรา 135/4 ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติของ หรือประกาศภายใต้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำ อันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้ว ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

สรุปกล่าวคือ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามมาตรา 135/1 ถึงมาตรา 135/4 นั้น มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายโดยช่วยเสริมการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวที่หากผู้ใดไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือองค์การกระทำครบองค์ประกอบความผิดตามที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้แล้ว ผู้นั้นกระทำความผิด ซึ่งพฤติการณ์กระทำความผิดนี้สามารถนำไปเสนอให้ผู้นั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดได้ตามกระบวนการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่บุคคลที่ถูกกำหนดจะถูกดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป หรือสามารถนำพฤติการณ์นี้ซึ่งเป็นหนึ่งในความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ไปใช้ดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่มีพฤติการณ์ดังกล่าวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้

4.4.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542⁵³⁵ ในการยกร่างกฎหมายนี้มีการนำแนวทางมาจากกฎหมายแม่บท Money Laundering Model Law ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ซึ่งมีคำแนะนำ 40 ประการ (จำนวนในขณะนั้น) ของ FATF เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการกำหนดวิธีการติดตาม ตรวจสอบ ยึดอายัดทรัพย์สินให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับประเทศอื่นๆ⁵³⁶

⁵³⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีการแก้ไขเพิ่มเติม 5 ครั้ง คือแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2546 ครั้งที่ 2 โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 3 โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ครั้งที่ 4 โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556 และครั้งที่ 5 โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

⁵³⁶ อรรถพ ลิขิตจิตถะ, غام-ตอนเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ส., 2542), หน้า 19.

การดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นี้ช่วยเสริมการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างมากรองลงมาจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เนื่องจากกฎหมายนี้บางมาตรา มีการบัญญัติเกี่ยวกับการการป้องกันสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย บางมาตราบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายร่วมอยู่ด้วย นอกเหนือจากที่มี การบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.นิยามความผิดมูลฐาน

มาตรา 3 (8) กล่าวถึงนิยาม “ความผิดมูลฐาน” โดยให้ความหมายรวมถึง ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

2.นิยามธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย รวมความถึงการกระทำความผิดมูลฐานหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรา 3 กล่าวถึง “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายความว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำให้ขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้งและให้ความหมายรวมถึงการพยายามกระทำความผิดมูลฐานดังกล่าวด้วย

3.นิยามทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

มาตรา 3 กล่าวถึง “ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด” หมายความว่า

(1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน

(2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตาม (1)

หรือ (3) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (2)

ทั้งนี้ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (1) (2) หรือ (3) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือ เปลี่ยน สสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือ ปรากฏ หลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

4. การรายงานการทำธุรกรรมของผู้มีหน้าที่รายงานต่อสำนักงานป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.)⁵³⁷

มาตรา 13 กล่าวถึงผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นสถาบันการเงิน โดยเมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้อง รายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อปรากฏว่าธุรกรรมดังกล่าวเป็น

- (1)
- (2)
- (3) *ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย* ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมตาม (๑) หรือ (๒) หรือ

ไม่ก็ตาม

มาตรา 15 กล่าวถึงผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นสำนักงานที่ดิน โดยให้สำนักงานที่ดิน กรุงเทพมหานคร สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงาน ที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ มีหน้าที่ต้อง รายงานต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อปรากฏว่ามีการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินมิได้เป็นคู่กรณีและมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1)
- (2)
- (3) *เมื่อเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย*

มาตรา 16 กล่าวถึงผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นผู้ประกอบการอาชีพ โดยให้ผู้ประกอบการอาชีพ ดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อ สำนักงาน ปปง. ในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสด มีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็น*ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย* ทั้งนี้ผู้ประกอบการอาชีพ ตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐาน อันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือ ความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบการอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ที่ มิได้เป็นนิติบุคคล ให้ สำนักงาน ปปง. มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบการชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรม ต่อสำนักงาน ปปง.

มาตรา 16/1 กล่าวถึงในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีพยานหลักฐานตามสมควร ว่ามูลนิธิตามาคมหรือองค์กรไม่แสวงหากำไรใด มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ*การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย* ให้สำนักงาน ปปง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรม

⁵³⁷ ดูเพิ่มเติม กรณีการ งามโสภี, "มาตรการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย" รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2552), หน้า 37 - 41.

มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้มูลนิธิสืมาคมหรือองค์กรไม่แสวงหากำไรนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหรือสั่งระงับการทำธุรกรรมดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาตามที่สำนักงานกำหนด

5. การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

มาตรา 48 กล่าวถึงในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนเลขาธิการ ป.ปง. จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไปก่อนแล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม

การตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินจะแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมนั้นมีใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการแล้วแต่กรณีสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ปง.

มาตรา 49 กล่าวถึงภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้เลขาธิการ ป.ปง. ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการ ป.ปง. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

ให้เลขาธิการ ป.ปง. รับผิดชอบดำเนินการตามวรรคสองแล้วส่งเรื่องเพิ่มเติมไปให้พนักงานอัยการ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากพนักงานอัยการยังเห็นว่าไม่มีเหตุพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการ ป.ปง. ทราบเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับเรื่องจากเลขาธิการ และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดให้

พนักงานอัยการและเลขาธิการปฏิบัติตามนั้น หากคณะกรรมการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้อื่นคำร้องหรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลาและได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการตามวรรคสามแล้วให้เรื่องนั้นเป็นที่สุดและห้ามมิให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนั้นในทรัพย์สินเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้อพยพหลักฐานใหม่อันสำคัญซึ่งน่าจะทำให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้.....

เมื่อศาลรับคำร้องที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลแล้วให้ศาลสั่งให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลนั้นและประกาศอย่างน้อยสองวันติดต่อกันในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอถอนศาลมีคำสั่งกับให้ศาลสั่งให้ส่งสำเนาประกาศไปยังเลขาธิการเพื่อปิดประกาศไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ง. และสถานีตำรวจท้องที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่และถ้ามีหลักฐานแสดงว่าผู้ใดอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินก็ให้เลขาธิการ ป.ป.ง. มีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบเพื่อใช้สิทธิดังกล่าว การแจ้งนั้นให้แจ้งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งหลังสุดของผู้นั้นเท่าที่ปรากฏในหลักฐาน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้เสียหายใน*ความผิดมูลฐาน* ให้เลขาธิการ ป.ป.ง. ขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำ*ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด* ไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินด้วยในคราวเดียวกันและเมื่อศาลมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้ให้ผู้เสียหายตามวรรคนี้แล้วให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลโดยเร็ว

มาตรา 50 กล่าวถึงผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา 51 โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

(1) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่*ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด* หรือ

(2) ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

มาตรา 51 กล่าวถึงเมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตาม มาตรา 49 แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและ คำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

.....

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตาม มาตรา 50 วรรคหนึ่งเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือ ความผิดฐานพอกเงินมาก่อนให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริตแล้วแต่กรณี

มาตรา 52 กล่าวถึงในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 51 ถ้าศาลทำการไต่สวนคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา 50 วรรคสอง แล้วเห็นว่า ฟังขึ้นให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์โดยจะกำหนดเงื่อนไขด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้หากผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา 50 วรรค สอง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐาน พอกเงินมาก่อนให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่มีอยู่หรือได้มา โดยไม่สุจริต

มาตรา 53 กล่าวถึงในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 51 หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์ทรัพย์สินนั้น ถ้าศาลไต่สวน แล้วเห็นว่ากรณีต้องด้วยบทบัญญัติของมาตรา 50 ให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้นหรือกำหนดเงื่อนไข ในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์หากไม่สามารถคืนทรัพย์สินหรือคุ้มครองสิทธิได้ให้ใช้ราคา หรือค่าเสียหายแทนแล้วแต่กรณี

คำร้องตามวรรคหนึ่งจะต้องยื่นภายในหนึ่งปีนับแต่คำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตก เป็นของแผ่นดินถึงที่สุด และผู้ร้องต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าไม่สามารถยื่นคำร้องคัดค้านตามมาตรา 50 ได้ เพราะไม่ทราบถึงประกาศหรือหนังสือแจ้งของเลขาธิการ ปปง. หรือมีเหตุขัดข้องอันสมควร ประการอื่น

สรุปกล่าวคือ มาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวกับการการป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น จะเป็นการรายงานการทำธุรกรรมของผู้มีหน้าที่รายงานต่อ สำนักงาน ปปง. ส่วนมาตรการที่เกี่ยวกับการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น จะเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับ ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน พ.ศ.

2542 นี้ช่วยเสริมการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

4.4.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559⁵³⁸ เป็นกฎหมายหลักที่มีความสำคัญในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2560 มีสาระสำคัญดังนี้

1. นิยาม “การก่อการร้าย” โดยมาตรา 4 หมายความว่า

1.1 การกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 135/1 ถึงมาตรา 135/4

1.2 การกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของอนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือรับรอง⁵³⁹

⁵³⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 บังคับใช้แทนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ที่ถูกยกเลิกไป (โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม 1 ครั้ง คือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558) ซึ่งหลักการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 นี้ ยังคงหลักการสำคัญเดิมเช่นเดียวกับในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 โดยเพิ่มให้ผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งช่องทาง ขั้นตอนการได้มาซึ่งรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงด้วย ที่ผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงจะถูกดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินตามที่กฎหมายกำหนดไว้

⁵³⁹ อนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือรับรองแล้ว ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 9 ฉบับ ได้แก่

(1) อนุสัญญาว่าด้วยความผิดและการกระทำอื่นๆ บางประการซึ่งกระทำบนอากาศยาน (Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft)

(2) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการยึดอากาศยานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft)

(3) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของพลเรือน (Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation)

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะการกระทำที่เป็นความผิดตาม 1.1 หรือ 1.2 ได้กระทำขึ้น
ในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร

2.นิยาม “ทรัพย์สิน” โดยมาตรา 4 หมายความว่า

เงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ รวมทั้งดอกผล
ของเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุดังกล่าว เอกสารทางกฎหมาย หรือตราสารในรูปแบบใด ๆ ทั้งที่ปรากฏใน
สื่ออื่นใด กระดาษ หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง
สิทธิเรียกร้อง หรือประโยชน์อื่นใดในทรัพย์สินนั้น

3.นิยาม “บุคคลที่ถูกกำหนด” โดยมาตรา 4 หมายความว่า

บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อ ซึ่งมีมติของหรือประกาศ
ภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย
หรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคล
ที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

4.นิยาม “ผู้มีหน้าที่รายงาน” โดยมาตรา 4 หมายความว่า

ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน ซึ่งปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนดให้ผู้มีหน้าที่
รายงานการทำธุรกรรม ประกอบด้วยสถาบันการเงินตามมาตรา 13 สำนักงานที่ดินตามมาตรา 15
และผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

5.นิยาม “ระงับการดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สิน” โดยมาตรา 4 “ระงับการ
ดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สิน” หมายความว่า

(4) พิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำอันรุนแรงอันมิชอบด้วยกฎหมาย (Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airport Serving International Civil Aviation, Supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation)

(5) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ลัทธิการก่อการร้าย (Convention for the Suppression of Financing of Terrorism)

(6) อนุสัญญาว่าด้วยการผสมสารในวัตถุระเบิดพลาสติกเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจจับ (Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purposes of Detection)

(7) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองระหว่างประเทศรวมทั้ง
ตัวแทนทางทูต (Convention on the Prevention and Punishment of Crimes Against Internationally Protected Persons,
including Diplomatic Agents)

(8) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการวางระเบิดเพื่อการก่อการร้าย (Convention for the Suppression of Terrorist Bombings)

(9) อนุสัญญาต่อต้านการจับบุคคลเป็นตัวประกัน (Convention against the Taking of Hostages)

5.1 การห้ามโอน ขาย ยักย้าย หรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สินหรือเปลี่ยนแปลงสภาพ
ใช้ประโยชน์หรือ

5.2 กระทำการใด ๆ ต่อทรัพย์สินอันจะส่งผลเปลี่ยนแปลงต่อจำนวน มูลค่า
ปริมาณ ทำเลที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สินนั้น

6. แหล่งที่มาของบุคคลที่ถูกกำหนด (Designated Persons) มีที่มา 2 แหล่ง คือ

มาตรา 6 กล่าวถึงบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อ
ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations
Security Council ; UNSC) กำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย (หรือที่รู้จักกันว่า
UN Sanction List)

มาตรา 7 กล่าวถึงบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ตามรายชื่อ
ที่ศาลแพ่งของไทยได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ (หรือที่รู้จัก
กันว่า Thailand Sanction List)

7. ขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

สามารถแบ่งขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามประเภทแหล่งที่มาของ
รายชื่อได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List
ตามมาตรา 6 นั้น ในกรณีที่มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
กำหนดรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรใดเป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย
และสำนักงาน ปปง. เห็นว่ามติหรือประกาศดังกล่าวไม่ ขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายไทย
ให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการประกาศรายชื่อดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า
ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่
ข้อ 4.4.4 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิก
ถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่ง
สหประชาชาติ)

ส่วนการเพิกถอนรายชื่อของบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction
List ให้กระทำได้เมื่อมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
(United Nations Security Council ; UNSC) อันเป็นผลให้ต้องเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจาก
รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ข้อ 4.4.4 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือ
ประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ)

ประเภทที่ 2 บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ตาม มาตรา 7 นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุม ของบุคคลนั้น ให้สำนักงาน ป.ป.ง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาส่งรายชื่อ ผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและ ถ้าปรากฏแก่ศาลว่ามีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ดังต่อไปนี้ ให้ศาลมีคำสั่งตามที่ขอ

(1) ผู้นั้นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ

(2) ผู้นั้นดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคล ที่ถูกกำหนดตาม (1) หรือตาม UN Sanction List

ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเห็น ว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปให้สำนักงาน ป.ป.ง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรม พิจารณาส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อ ผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของสำนักงาน ป.ป.ง. และคณะกรรมการ ธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง และวรรคสี่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในกฎกระทรวงดังกล่าว ที่เกี่ยวกับการพิจารณาของสำนักงาน ป.ป.ง. ให้สำนักงาน ป.ป.ง. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณารายชื่อก่อนส่งเรื่องให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ให้สำนักงาน ป.ป.ง. คณะกรรมการธุรกรรม พนักงานอัยการ และศาล ดำเนินการโดยไม่ชักช้า

8. การประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสำนักงาน ป.ป.ง.

มาตรา 6 วรรคสาม และมาตรา 7 วรรคสาม กล่าวถึงให้สำนักงาน ป.ป.ง. ประกาศ รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List ตามมาตรา 6 และประเภท Thailand Sanction List ตามมาตรา 7 และแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ตาม มาตรา 7 ทราบด้วย ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการประกาศและแจ้งรายชื่อไปยังบุคคลดังกล่าวนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประกาศกำหนด

9. หน้าที่ของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน และผู้ครอบครองทรัพย์สิน ของบุคคลที่ถูกกำหนด

มาตรา 8 กล่าวถึงเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้ผู้มีหน้าที่ รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า

(1) ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

(2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงาน ป.ง. ทราบ

(3) แจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตาม (1) (2) และ (3) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประกาศกำหนด

10. การกำหนดนโยบายการประเมินความเสี่ยงและแนวทางปฏิบัติของผู้มีหน้าที่รายงาน โดยใน**มาตรา 9** กล่าวถึงให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีหน้าที่ต้องกำหนดนโยบายการประเมินความเสี่ยงและแนวทางปฏิบัติใดๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

11. บทคุ้มครองความรับผิดแก่ผู้ที่ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินโดยสุจริต

มาตรา 11 กล่าวถึงในกรณีที่ผู้ที่ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินได้ดำเนินการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินโดยสุจริตแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใดนั้น ตาม**มาตรา 11** บัญญัติให้ผู้ที่ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายใดๆ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

12. สิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน การขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง

มาตรา 12 กล่าวถึงบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตาม**มาตรา 8** อันเนื่องมาจากมีการกำหนดการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List⁵⁴⁰ อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้พิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

⁵⁴⁰ หากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List นั้น การขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด การขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการนั้นจะมีวิธีการขั้นตอนตามท้องที่การสหประชาชาติ (UN) กำหนดไว้แล้ว ดังนั้นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภทประเภท UN Sanction List หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตาม**มาตรา 8** อันเนื่องมาจากมีการกำหนดการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ซึ่ง UN ได้กำหนดวิธีการ ขั้นตอนไว้แล้ว จึงไม่สามารถขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด การขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการตาม**มาตรา 12** ได้

- (1) ขอให้ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด
- (2) ขอให้เพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน
- (3) ขอให้มีความสั่งอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ทั้งนี้กรณีศาลแพ่งมีคำสั่งอนุญาตตาม (3) ศาลแพ่งอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยก็ได้ และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการอนุญาตดังกล่าวอาจเป็นช่องทางให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายศาลแพ่งจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติม หรือจะเพิกถอนการอนุญาตนั้นเสียก็ได้

13. สิทธิของบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง

มาตรา 13 กล่าวถึงบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามมาตรา 8 ซึ่งสัญญาหรือข้อผูกพันนั้นได้ทำขึ้นหรือเกิดขึ้นก่อนวันที่บัญชีนั้นถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

(2) เป็นการชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลและเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงินเข้าบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8

(3) เป็นการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List เป็นผู้ที่ต้องชำระหนี้

(4) ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

กรณีศาลแพ่งมีคำสั่งอนุญาตตามข้างต้น หากถ้าต้องมีการชำระหนี้หรือโอนเงินเข้าหรือออกจากบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8 ศาลแพ่งอาจกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยก็ได้

14. เขตอำนาจศาลและประเภทกฎหมายที่นำมาใช้บังคับ

มาตรา 14 กล่าวถึงการดำเนินการทางศาลในการที่ขอให้ศาล (1) มีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List หรือ (2) การที่บุคคลที่ถูกกำหนดหรือ

ผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ รวมทั้ง (3) การที่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการนั้น การดำเนินการทางศาลดังกล่าวให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

15. การกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญา

มาตรา 25 กล่าวถึงผู้ใดจัดทำ รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่ได้กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

นิติบุคคลใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 2,000,000 บาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคสี่เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

16. การกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

มาตรา 25 วรรคท้าย กล่าวถึงให้ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ด้วย ทำให้ผู้กระทำความผิดนอกจากจะต้องรับโทษในทางอาญาแล้ว ยังอาจจะต้องถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามกฎหมายฟอกเงินอีกด้วย

4.4.4 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

เหตุผลในการประกาศใช้ประกาศฉบับนี้⁵⁴¹ คือ โดยที่มาตรา 6 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List บัญญัติให้การประกาศรายชื่อและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประกาศกำหนด จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกาศและการเพิกถอนบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List มีรายละเอียดดังนี้

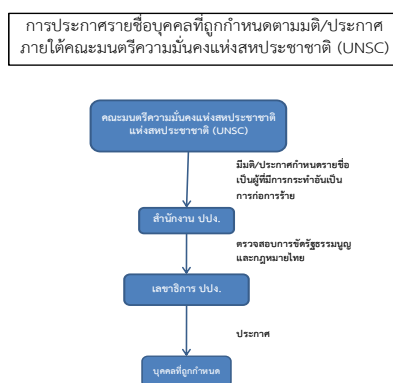
1.การประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

ข้อ 2 ในกรณีที่มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) กำหนดรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรใดเป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ให้สำนักงาน ป.ง. ตรวจสอบว่า มติหรือประกาศดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายไทย หรือไม่ เมื่อสำนักงาน ป.ง. ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จและปรากฏว่ามติหรือประกาศดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายไทย ให้สำนักงาน ป.ง. ประกาศรายชื่อดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดย “ยึดถือข้อมูล” ตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) โดยไม่ชักช้า ดังนั้น “ยึดถือข้อมูล” ดังกล่าวจึงเป็นการไม่เปิดโอกาสให้บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย แสดงข้อมูล

⁵⁴¹ ประกาศนี้ออกใช้แทนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการกำหนดให้ผู้มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด พ.ศ. 2558 และ 2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ซึ่งระเบียบทั้ง 2 ฉบับ ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ที่ถูกยกเลิกไป

พยานหลักฐานโต้แย้งได้ในขั้นตอนนี้ ดังนั้นผู้ที่มีพฤติกรรมดังกล่าวจึงถูกระทบสิทธิที่ไม่มีโอกาสได้ชี้แจงในขั้นของการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List

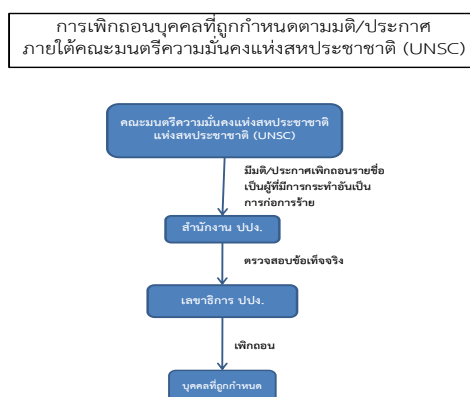
แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

2 การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

ข้อ 3 กล่าวถึงเมื่อปรากฏว่าได้มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกรายรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายแล้ว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ตรวจสอบข้อเท็จจริงและหากปรากฏเหตุดังกล่าวให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการ เพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกประเภท UN Sanction List โดยไม่ชักช้า ตามแผนภูมิด้านล่าง ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

กล่าวคือ การขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ต้องดำเนินการขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อผู้มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ตามวิธีการขั้นตอนที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) กำหนดไว้ก่อน หากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อผู้มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายแล้วนั้น สำนักงาน ปปง. จะทำการเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทยต่อไป ดังนั้นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์กรที่สัญชาติไทยสามารถส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านรัฐบาลไทย เพื่อให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขอเพิกถอนตามที่องค์การสหประชาชาติ (UN) กำหนดต่อไป

ทั้งนี้ วิธีการขั้นตอนการขอเพิกถอนรายชื่อตามที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) กำหนดที่ไว้นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทยสามารถส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อ โดยสามารถแสดงข้อมูลพยานหลักฐานโต้แย้งหักล้างการกำหนดให้ตนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ได้อย่างเต็มที่ผ่านรัฐบาลไทย ซึ่งตนอยู่อาศัยหรือเป็นพลเมือง หรือจะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (Office of the Ombudsperson) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ก็ได้

3.การแก้ไขรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

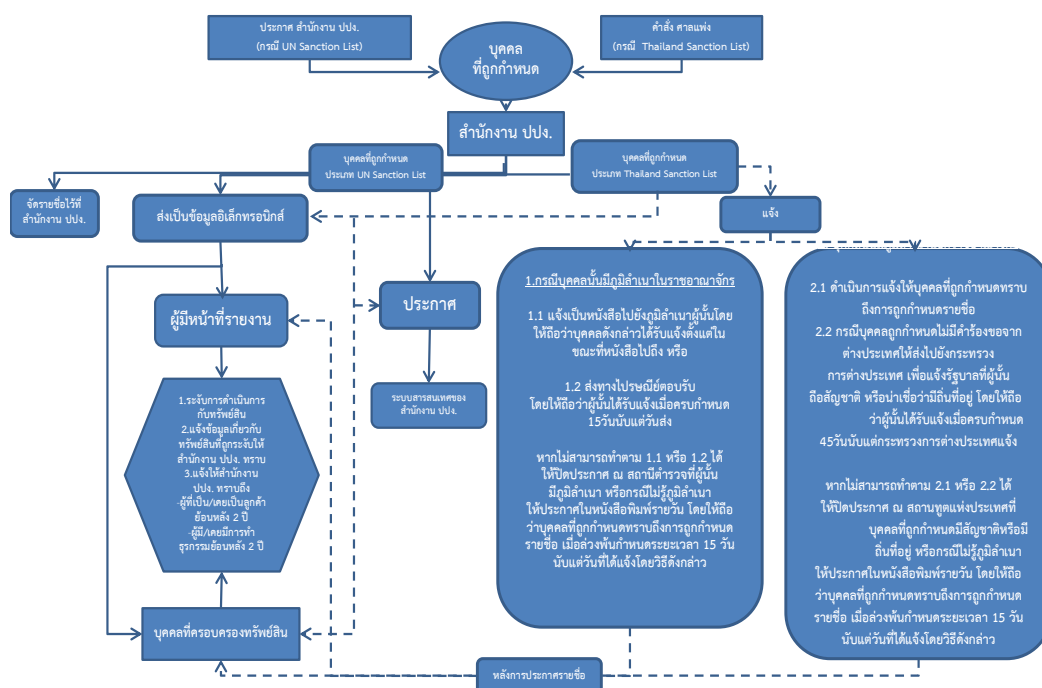
ข้อ 4 กรณีที่ประกาศตามข้อ 2 เกี่ยวกับการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือข้อ 3 เกี่ยวกับการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List นั้น มีความผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องตรงกันกับมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการแก้ไขประกาศดังกล่าวแล้วดำเนินการประกาศการแก้ไขนั้นโดยไม่ชักช้า

4.การเผยแพร่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

ข้อ 5 ในการประกาศเพื่อกำหนดหรือเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List แล้วแต่กรณี ให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการประกาศในระบบสารสนเทศของสำนักงานเพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะ และจัดให้มีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ดังกล่าวไว้ที่สำนักงาน ปปง. เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบดูได้และจะส่งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ดังกล่าวเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้มีหน้าที่รายงานหรือผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยก็ได้ รายละเอียดตามในส่วนหนึ่งของแผนภูมิด้านล่าง ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามประกาศ/ระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ

(1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกละเมิดมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และ (3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560

4.4.5 กฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

เหตุผลที่ยังคงใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ ปัจจุบันยังไม่มีการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการของสำนักงาน ปปง. และคณะกรรมการธุรกรรมในการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ดังนั้นจึงทำให้กฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ฉบับนี้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปตามบทเฉพาะกาลมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน

แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงพ.ศ. 2559 เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

กฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

ข้อ 2 กล่าวถึงในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยและมีพยานหลักฐานอันสมควรว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น ให้สำนักงาน ปปง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่น “คำร้องฝ่ายเดียว” ขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด และถ้าปรากฏแก่ศาลว่ามีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ดังต่อไปนี้ ให้ศาลมีคำสั่งตามที่ขอ

(1) ผู้นั้นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ

(2) ผู้นั้นดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนดตาม (1) หรือตาม UN Sanction List

การยื่นคำร้องฝ่ายเดี่ยวดังกล่าวต่อศาลแพ่งเป็นการยื่นเสนอต่อศาล เพื่อให้ศาลแพ่งมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่เปิดโอกาสให้อีกฝ่ายแสดงข้อมูลพยานหลักฐานโต้แย้ง ดังนั้นผู้ที่มีพฤติการณ์ดังกล่าวจึงถูกกระทบสิทธิที่ไม่มีโอกาสได้ชี้แจงในชั้นของการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนี้

2. ข้อมูลหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการเสนอเรื่อง

การเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น ควรต้องมีข้อมูลหรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้⁵⁴²

⁵⁴² จุฑาทิพย์ มหาวิจิตร, "การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.", หน้า 29.

(1) กรณีเป็นบุคคลธรรมดา

(ก) ชื่อและนามสกุล (ให้ระบุชื่ออื่นด้วยทุกชื่อ (ถ้ามี)) และถ้ามีชื่อเป็นภาษาต่างประเทศให้ระบุด้วย

(ข) คำนำหน้าชื่อ ยศหรือตำแหน่ง

(ค) อาชีพ

(ง) เพศ

(จ) วัน เดือน ปีเกิด

(ฉ) สถานที่เกิด

(ช) สัญชาติ (ให้ระบุสัญชาติเดิม (ถ้ามี) และสัญชาติปัจจุบัน)

(ซ) เลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทางหรือเลขใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือเลขเอกสารหลักฐานแสดงตนอื่นที่ออกหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ

(ณ) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน หรือที่อยู่ติดต่อได้

(2) กรณีเป็นนิติบุคคลหรือคณะบุคคล

(ก) ชื่อเต็ม (ให้ระบุชื่ออื่นด้วยทุกชื่อ (ถ้ามี)) และถ้ามีชื่อเป็นภาษาต่างประเทศให้ระบุด้วย

(ข) เลขทะเบียนนิติบุคคล

(ค) เลขประจำตัวผู้เสียภาษี

(ง) สถานที่ตั้ง หรือสาขา หรือสถานที่ติดต่อ

(3) ข้อมูลหรือพยานหลักฐานใด ๆ ที่ทำให้มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น เช่น ข้อมูลการสืบสวนสอบสวน หมายจับ หรือคำพิพากษาของศาล

(4) ข้อมูลอื่นใดที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณากำหนดรายชื่อผู้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

3. องค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ

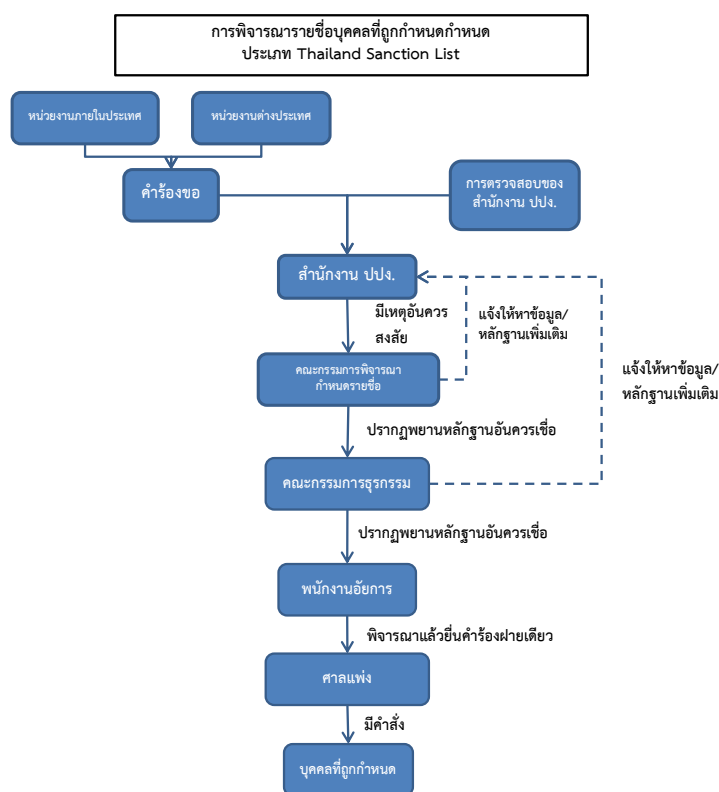
ข้อ 3 กล่าวถึงคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ มีจำนวน 1 คณะ มีกรรมการ 10 ราย ประกอบด้วยเลขาธิการ ปปง. เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมองค์การระหว่างประเทศเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมการปกครองเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนสำนักงาน ปปง.เป็นกรรมการ ผู้แทนกองอำนวยการ

รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นกรรมการ และข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เลขาธิการ ป.ป.ง. แต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการอีกจำนวนหนึ่งคน โดยมีผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกิน 2 คน

4. หลักการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อหรือคณะกรรมการ ธุรกรรม

การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อหรือคณะกรรมการธุรกรรม สามารถแบ่งการพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ตามแผนภูมิด้านล่าง ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการพิจารณารายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List

(1) กรณีถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอให้พิจารณายังมีข้อมูลหรือหลักฐานไม่เพียงพอให้ควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อหรือคณะกรรมการธุรกรรม แล้วแต่กรณี แจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือหลักฐานดังกล่าว

(2) กรณีถ้าปรากฏพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้นให้คณะกรรมการธุรกรรมมีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า

5. การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

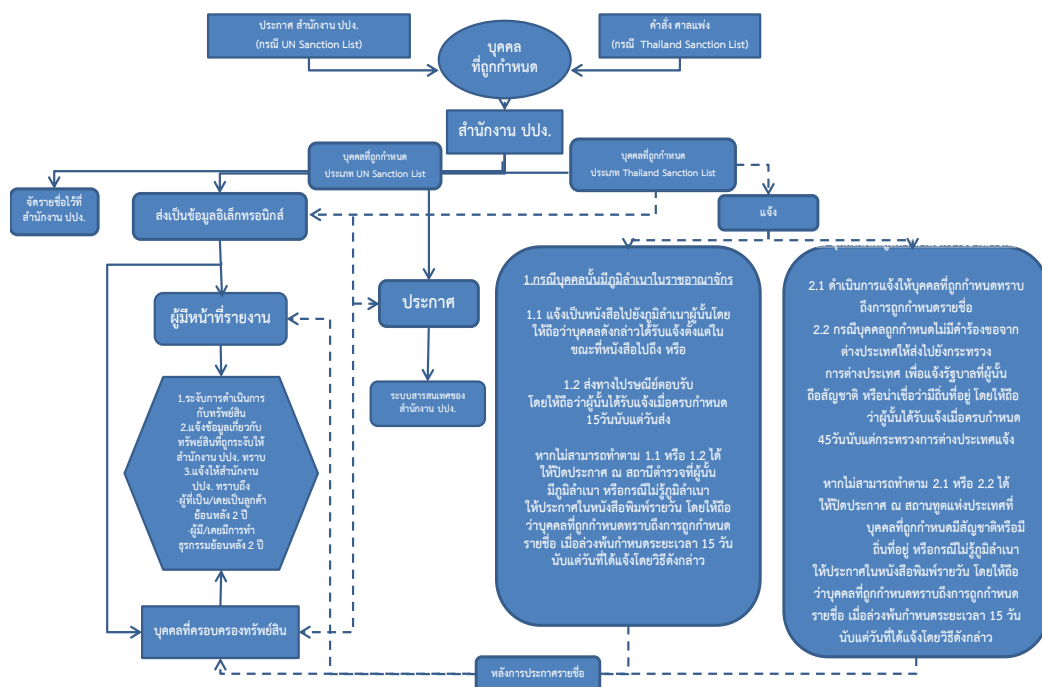
กรณีที่ 1 ตามข้อ 7 ของกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กล่าวถึงเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า

กรณีที่ 2 ตามมาตรา 12(1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List สามารถใช้สิทธิทางศาลในการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง เพื่อให้พิจารณาในเรื่องขอให้ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยสามารถแสดงข้อมูลพยานหลักฐานโต้แย้งหักล้างคำร้องขอให้ตนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ได้อย่างเต็มที่

ประเภท Thailand Sanction List และการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อตามในส่วนของแผนภูมิด้านล่าง ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามประกาศ/ระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ

(1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 และ (3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560

1. วิธีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท ประเภท Thailand Sanction List

สำนักงาน ป.ง. จะประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท ประเภท Thailand Sanction ในระบบสารสนเทศของสำนักงาน ป.ง. เพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะโดยไม่ชักช้า ในกรณีนี้ สำนักงาน ป.ง. จะส่งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยก็ได้

2. วิธีการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

สำนักงาน ป.ง. จะดำเนินการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยจะแจ้งเป็นหนังสือสามารถจำแนกเป็น 2 กรณี คือ

2.1 กรณีบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร สำนักงาน ป.ป.ง. จะส่งหนังสือแจ้งไปยังภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ของบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ผู้นั้น โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับแจ้งตั้งแต่ในเวลาที่หนังสือไปถึง ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการด้วยวิธีดังกล่าวได้หรือไม่ผู้รับหนังสือ ให้แจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับและให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนด 15 วันนับแต่วันส่ง แต่หากการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อนี้ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่มีผู้รับ การแจ้งจะกระทำโดยการปิดประกาศคำสั่งการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ ณ สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา หรือในกรณีที่ไม่รู้ภูมิลำเนาของบุคคลที่ถูกกำหนด การแจ้งจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย ในกรณีนี้ให้ถือว่าบุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ เมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลา 15 วันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

2.2 กรณีบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร ถ้าเป็นการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งไม่มีคำร้องขอจากหน่วยงานต่างประเทศ⁵⁴⁴ ให้ส่งเรื่องไปยังกระทรวงการต่างประเทศเพื่อประสานไปยังรัฐบาลแห่งประเทศที่ผู้นั้นถือสัญชาติหรือที่นำเชื่อว่าผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อและให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับแจ้งเมื่อพ้นระยะเวลา 45 วันนับแต่วันที่กระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งประสานไปยังรัฐบาลแห่งประเทศนั้นแล้ว แต่หากการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อนี้ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่มีผู้รับ การแจ้งจะกระทำโดยการปิดประกาศคำสั่งการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ ณ ณ สถานทูตแห่งประเทศที่บุคคลที่ถูกกำหนดมีสัญชาติหรือมีถิ่นที่อยู่ หรือในกรณีที่ไม่รู้ภูมิลำเนาของบุคคลที่ถูกกำหนด การแจ้งจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย ในกรณีนี้ให้ถือว่าบุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ เมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลา 15 วันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

4.4.7 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560

การประกาศใช้ระเบียบฉบับนี้⁵⁴⁵ อาศัยอำนาจตามมาตรา 8 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย

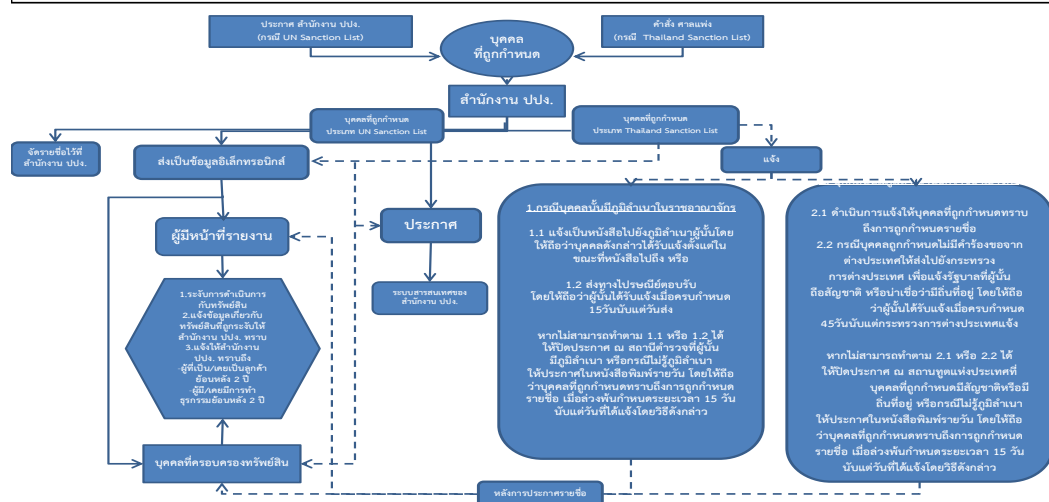
⁵⁴⁴ ถ้าเป็นการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ที่มีคำร้องขอจากหน่วยงานต่างประเทศนั้น ระเบียบฉบับนี้มีได้กำหนดรายละเอียดไว้

⁵⁴⁵ ระเบียบนี้ออกใช้แทนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) ระเบียบคณะกรรมการ

อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่บัญญัติถึงการดำเนินการของผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หลังจากได้ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List แล้ว รวมทั้งการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List มีรายละเอียดตามในส่วนหนึ่งของแผนภูมิด้านล่าง ดังนี้

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ

(1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่ พ.ศ. 2560 และ (3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560

1. การดำเนินการของผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หลังจากได้ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว

ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ โดยไม่ชักช้า

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6 (1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 และ 2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2556 ที่ถูกยกเลิกไป ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

1.1 ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้นหรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

1.2 แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระวังการดำเนินการตามข้อ 1.1 ให้สำนักงานทราบภายใน 10 วันทำการ นับแต่วันที่ได้ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น

1.3 แจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น ทั้งนี้ ภายใน 10 วันทำการ นับแต่วันที่ได้พบข้อมูลนั้น โดยการตรวจสอบข้อมูลให้ตรวจสอบย้อนหลังภายในกำหนด 2 ปี ก่อนวันที่ได้มีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

ทั้งนี้ การแจ้งข้อมูลตามข้อ 1.2 และข้อ 1.3 ข้างต้นให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ง. ประกาศกำหนด

2.การเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List

เมื่อสำนักงาน ป.ง. ได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระวังการดำเนินการของบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้นหรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขาธิการ ป.ง. แจ้งข้อมูลดังกล่าว พร้อมทั้งส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีอยู่ให้ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพย์สิน สำนักงาน ป.ง. ทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระวังการดำเนินการกับทรัพย์สิน โดยให้นำระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เกี่ยวกับการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

4.4.8 ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 6(2) และ (3)

เหตุผลที่ยังคงใช้ประกาศฉบับนี้ คือ ปัจจุบันยังไม่มีการออกประกาศเกี่ยวกับแบบการแจ้งข้อมูลการดำเนินการตามมาตรา 8(2) (3) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ดังนั้นจึงทำให้ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 6 (2) และ (3) ฉบับนี้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปตามบทเฉพาะกาลมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เท่าที่

ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 6 (2) และ (3) นี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับแบบฟอร์มการแจ้งข้อมูลและวิธีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อ 6 (2) และ (3) แก่สำนักงาน ป.ง. มีรายละเอียดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

1. แบบฟอร์มการแจ้งข้อมูล สามารถแบ่งประเภทแบบฟอร์มออกเป็น 2 แบบ ตามประเภทของข้อมูลที่แจ้งแก่สำนักงาน ป.ง. ดังนี้

1.1 การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น ให้ใช้แบบ ปกร 03 ตามท้ายประกาศนี้

1.2 การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น ให้ใช้แบบ ปกร 04 ตามท้ายประกาศนี้

2. วิธีการแจ้งข้อมูล การแจ้งข้อมูลตามแบบ ปกร 03 หรือแบบ ปกร 04 ให้ดำเนินการด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

2.1 ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน ป.ง.

2.2 ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

2.3 ส่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

4.4.9 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใด เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดนโยบายในการประเมินความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการอื่นใด เพื่อป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง มีรายละเอียดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

1. การจัดทำนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวกับการป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของผู้มีหน้าที่รายงาน เป็นลายลักษณ์อักษรโดยอย่างน้อยให้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1.1 กรณีผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ ของผู้มีหน้าที่รายงาน ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อมั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าวจะไม่ถูกใช้เป็นช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดมาตรการที่จะทำให้ตรวจพบได้อย่างรวดเร็วและมาตรการในการดำเนินการเพื่อบรรเทาความเสียหายให้ได้มากที่สุด

1.2 กรณีลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน

(ก) ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับขั้นตอนในการอนุมัติการรับลูกค้าอย่างเคร่งครัดและให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่กำหนดด้วยโดยอนุโลม

(ข) ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการให้ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับจากสำนักงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อตรวจสอบลูกค้าทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า รวมถึงตรวจสอบกับบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราว และให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่กำหนดด้วยโดยอนุโลม

(ค) ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การไม่ทำธุรกรรม รวมทั้งการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

1.3 กรณีธุรกรรมทุกประเภท ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าและบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวว่าเกี่ยวข้องกับหรืออาจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่ แม้ว่าลูกค้าหรือบุคคลที่ขอทำธุรกรรมแบบครั้งคราวแต่ละรายจะมีข้อมูลไม่ตรงกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดก็ตาม และมาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ในกรณีที่พบว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือเป็นธุรกรรมที่กระทำกับหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ถูกกำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานจัดให้นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติตามข้อนี้ เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

2. **การจัดทำมาตรการอื่นใด** ที่จำเป็นนอกจากการจัดทำนโยบายในการประเมินความเสี่ยงหรือแนวทางปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวกับการป้องกันมิให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของผู้มีหน้าที่รายงานตามข้อ 1 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ทั้งนี้ นโยบาย แนวทางปฏิบัติ หรือมาตรการอื่นใดตามข้อ 1 และข้อ 2 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญในระดับสูงสุด และต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจระดับสูงสุดของผู้มีหน้าที่รายงาน

4.4.10 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

ประเทศไทยมีการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยสามารถศึกษาเกี่ยวกับประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด รูปแบบของการประกาศรายชื่อ และกระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

4.4.10 ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด

บุคคลที่ถูกกำหนดของไทยมี 2 ประเภท คือ บุคคลธรรมดา และองค์กร มีรายละเอียดดังนี้

4.4.10.1.1 บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาที่สามารถถูกกำหนดได้นั้น เป็นบุคคลทั่วไปที่อาจถือสัญชาติไทย หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งบุคคลธรรมดาดังกล่าวอาจอาศัยอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศไทยก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนดหากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด สนิทวงศ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิดความเป็นมาทางสังคม (social origin) พันธุกรรม การเป็นชนกลุ่มน้อย รสนิยมทางเพศ หรือสถานะอื่น เป็นต้น

4.4.10.1.2 องค์กร

องค์กรในที่นี้อาจเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย คณะบุคคล กลุ่มหรือองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPO) ที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายและไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย โดยองค์กรนั้นถือสัญชาติไทย หรือต่างด้าวก็ได้ ซึ่งองค์กรดังกล่าวดังกล่าวอาจตั้งอยู่

ในประเทศหรือนอกประเทศไทยก็ได้ โดยปราศจากข้อยกเว้นด้วยเหตุผลใดๆ ในการจะไม่ถูกกำหนด หากเข้าตามเงื่อนไขการพิจารณา เช่น ขนาดขององค์กร ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จำนวนคน ทรัพย์สิน ธุรกรรมทางการเงิน ธุรกรรมทางทรัพย์สิน ประวัติความเป็นมา ความชอบด้วยกฎหมาย จำนวนสาขา ประเภทของนิติบุคคล ผู้บริหารผู้นำ ความเชื่อมโยงระหว่างกันขององค์กร หรือสถานะอื่น เป็นต้น

4.4.10.2 รูปแบบของการประกาศรายชื่อ

การประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของไทยมีรูปแบบการประกาศ 2 ประเภท ตามกระบวนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.4.10.2.1. ประกาศสำนักงาน ปปง.

การกำหนดให้ผู้มีการกระทำความผิดอันเป็นการก่อการร้ายตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือที่รู้จักกันว่า UN Sanction List ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 นั้น เลขาธิการ ปปง. จะประกาศให้บุคคลผู้มีการกระทำความผิดอันเป็นการก่อการร้ายตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยเผยแพร่รายชื่อออกมาในรูปของประกาศสำนักงาน ปปง.

4.4.10.2.2. คำสั่งศาล

บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 หรือที่รู้จักกันว่า Thailand Sanction List นั้น ศาลแพ่งของไทยเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ทั้งนี้ในทางปฏิบัติของสำนักงาน ปปง. นั้น สำนักงาน ปปง. จะนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวมาเผยแพร่รายชื่อในรูปของประกาศสำนักงาน ปปง. ที่เลขาธิการ ปปง. เป็นผู้ออกประกาศถึงการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของบุคคลดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

4.4.10.3 กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

4.4.10.3.1. บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท

UN Sanction List

(1) ผู้พิจารณา

ผู้พิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR 1267 (1999) คือ คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) โดยคณะกรรมาธิการประกอบด้วยสมาชิก 15 คนจากรัฐที่เป็นสมาชิกในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ทั้ง 15 ชาติ

(2) การขึ้นรายชื่อ

สำนักงาน ป.ป.ง. จะดำเนินการประกาศรายชื่อดังกล่าว เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า โดยเผยแพร่รายชื่อออกมาในรูปของประกาศสำนักงาน ป.ป.ง.

(3) การพิจารณา

หากสำนักงาน ป.ป.ง. พิจารณาแล้วเห็นว่ามติของหรือ ประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ที่กำหนดรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรใดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำการ เป็นการก่อการร้ายดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายไทยแล้วสำนักงาน ป.ป.ง. จะดำเนินการ ประกาศรายชื่อดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า

(4) การเพิกถอนรายชื่อ

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงาน ป.ป.ง. ว่าได้มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติให้เพิกถอนรายชื่อ ผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำการ เป็นการก่อการร้ายแล้ว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการ เพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List โดยไม่ชักช้า กล่าวคือ การขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ต้องดำเนินการขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อผู้มีการกระทำการ เป็นการก่อการร้ายที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) ตามวิธีการ ขั้นตอนที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) กำหนดไว้ก่อน หากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อ ผู้มีการกระทำการ เป็นการก่อการร้ายแล้วนั้น สำนักงาน ป.ป.ง. จะทำการเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจาก ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทยต่อไป ดังนั้นบุคคลที่ถูก

กำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา องค์กรที่สัญชาติไทยสามารถส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านรัฐบาลไทยเพื่อให้ดำเนินการตามขั้นตอนการขอเพิกถอนตามที่องค์การสหประชาชาติ (UN) กำหนดต่อไป

1 ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ

ตามวิธีการ ขั้นตอนการขอเพิกถอนรายชื่อตามที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) กำหนดที่ไว้นั้น บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทยสามารถส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านรัฐบาลไทยซึ่งตนอยู่อาศัยหรือเป็นพลเมือง หรือจะดำเนินการส่งคำร้องขอเพิกถอนรายชื่อผ่านสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (Office of the Ombudsman) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ก็ได้⁵⁴⁶ เพื่อดำเนินการต่อก่อนเสนอให้คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) พิจารณา⁵⁴⁷

กล่าวคือ บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทยไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง เพื่อให้พิจารณาขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 12(1) ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 อย่างเช่นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ได้

2 รอบเวลาการทบทวน

ตามวิธีการ ขั้นตอนการขอเพิกถอนรายชื่อตามที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) กำหนดที่ไว้นั้น ทีมเฝ้าติดตามตรวจสอบ (The Monitoring Team) ของคณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) จะดำเนินการทบทวนบัญชีรายชื่อผู้มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายตามรอบเวลาที่กำหนด คือ ทุก 4 เดือน หรือเป็นรายกรณีๆ เกี่ยวกับการขึ้นรายชื่อหรือการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากบัญชี Al-Qaida Sanctions List⁵⁴⁸

แต่สำหรับการทบทวนบัญชีรายชื่อดังกล่าวที่สำนักงาน ป.ป.ง. จะทำหลังจากที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อแล้วนั้น ไม่มีการบัญญัติไว้ว่าต้องทำเมื่อใด เพียงบัญญัติไว้ว่าเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการ

⁵⁴⁶ สรุปลความจาก UNITED NATIONS AND THE SECURITY COUNCIL AFFAIRS DIVISION, "Focal Point for De-Listing."

⁵⁴⁷ สรุปลความจาก United Nations and the Security Council Affairs Division, "Security Council Committee Pursuant to Resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) Concerning Isil (Da'esh) Al-Qaida and Associated Individuals Groups Undertakings and Entities."

⁵⁴⁸ เรื่องเดียวกัน.

ตรวจสอบของสำนักงาน ปปง. ว่าได้มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายแล้วให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วนานเพียงใด

4.4.10.3.2. บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท

Thailand Sanction List

(1) ผู้พิจารณา

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 บัญญัติเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้พิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List กล่าวถึงว่าเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว ให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อ⁵⁴⁹ พิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป กล่าวคือ ผู้ชี้ขาดว่าบุคคลใดจะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List หรือไม่นั้น คือ ศาลแพ่งของไทย โดยก่อนถึงขั้นตอนการพิจารณาของศาลนั้น มีการตรวจสอบกลับกรองรายชื่อโดยผ่านสำนักงาน ปปง. คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ คณะกรรมการธุรกรรม และอัยการ ตามลำดับ

(2) การขึ้นรายชื่อ

เมื่อศาลแพ่งของไทยพิจารณาและมีคำสั่งให้บุคคลใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List แล้วนั้น สำนักงาน ปปง. จะนำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวมาเผยแพร่รายชื่อในรูปของประกาศสำนักงาน ปปง. ที่เลขาธิการ ปปง.

⁵⁴⁹ องค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ มีกรรมการ 10 ราย ประกอบด้วยเลขาธิการ ปปง. เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นกรรมการ ผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมองค์การระหว่างประเทศเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมการปกครองเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้แทนสำนักงาน ปปง.เป็นกรรมการ ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นกรรมการ และข้าราชการ ในสำนักงาน ปปง. ที่เลขาธิการ ปปง. แต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการอีกจำนวนหนึ่งคน โดยมีผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกิน 2 คน

เป็นผู้ออกประกาศถึงการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ของบุคคลดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

(3) การพิจารณา

เมื่อสำนักงาน ป.ป.ง. ตรวจสอบแล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าวแล้วนั้น สำนักงาน ป.ป.ง. จะเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณาต่อไป

ในชั้นของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อหรือในชั้นของคณะกรรมการธุรกรรม จะพิจารณาโดย

(1) กรณีถ้าเห็นว่ารายชื่อบุคคลที่สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอให้พิจารณายังมีข้อมูลหรือหลักฐานไม่เพียงพอให้เชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อหรือคณะกรรมการธุรกรรมแล้วแต่กรณี แจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือหลักฐานดังกล่าว

(2) กรณีถ้าปรากฏพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้น หากเป็นในชั้นของคณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อจะเสนอให้คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาต่อไป แต่หากเป็นในชั้นคณะกรรมการธุรกรรมนั้น จะมีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณา

ส่วนในชั้นของพนักงานอัยการ พิจารณารวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานทั้งหลายที่เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำคำร้องฝ่ายเดียว ยื่นขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด⁵⁵⁰

ในชั้นของศาลแพ่งหากพิจารณาแล้วผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว จะสั่งให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ทั้งนี้การดำเนินการทางศาลให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁵⁵⁰ จุฑาทิพย์ มหาวิจิตร, "การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย.", หน้า 25.

(4) การเพิกถอนรายชื่อ

1. ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ

การเสนอขอเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น สามารถจำแนกผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อได้เป็น 4 ประเภท ประกอบด้วยผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เป็นหน่วยงานในประเทศ ผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เป็นหน่วยงานต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ง. และบุคคลที่ถูกกำหนด ดังนี้

ก. ผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เป็นหน่วยงานภายในประเทศ

ตามกฎหมายกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ข้อ 2 กล่าวถึงว่าเมื่อสำนักงาน ป.ป.ง. ได้รับคำร้องขอ (ซึ่งอาจมาจากหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้) หรือจากการตรวจสอบของสำนักงาน ป.ป.ง. เองแล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อ คณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อ คณะกรรมการธุรกรรม และอัยการ พิจารณาตามลำดับ ประกอบกับข้อ 7 ยังกล่าวถึงเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อดังนี้ออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยไม่ชักช้า

ดังนั้น ผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เป็นหน่วยงานภายในประเทศสามารถยื่นคำร้องเสนอพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของบุคคลที่ตนเคยยื่นแก่สำนักงาน ป.ป.ง. ว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าวแล้ว เพื่อสำนักงาน ป.ป.ง. จะดำเนินการทบทวนตามขั้นตอนจนนำไปสู่การเพิกถอนรายชื่อออกจากบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยคำสั่งศาลมาตรา 7 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ต่อไป

ข. ผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เป็น

หน่วยงานต่างประเทศ

เมื่อสำนักงาน ป.ป.ง. ได้รับคำร้องขอจากอาจมา จากหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรม เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือ ตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการ พิจารณากำหนดรายชื่อ คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ คณะกรรมการธุรกรรม และอัยการ พิจารณาตามลำดับตามกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ข้อ 2 ประกอบกับข้อ 7 ของกฎกระทรวงนี้ยังกล่าวถึงเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการ ธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณา ยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยไม่ชักช้า

ดังนั้น ผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ที่เป็น หน่วยงานต่างประเทศสามารถยื่นคำร้องเสนอพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของบุคคลที่ตนเคยยื่นแก่ สำนักงาน ป.ป.ง. ว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว แล้ว เพื่อสำนักงาน ป.ป.ง. จะดำเนินการทบทวนตามขั้นตอนจนนำไปสู่การเพิกถอนรายชื่อออกจาก บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยคำสั่งศาลตามมาตรา 7 วรรคสี่แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ต่อไป

ค. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(สำนักงาน ป.ป.ง.)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ป.ง.) สามารถตรวจสอบเองแล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการก่อ การร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือ ภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว ให้สำนักงาน ป.ป.ง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนด รายชื่อ คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ คณะกรรมการธุรกรรม และอัยการ พิจารณา ตามลำดับตามข้อ 2 ของกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ประกอบกับข้อ 7 ยังกล่าวถึงเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้สำนักงาน ปปง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อนั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยไม่ชักช้า

ดังนั้น สำนักงาน ปปง. จึงสามารถดำเนินการทบทวนได้เองตามขั้นตอนจนนำไปสู่การเพิกถอนรายชื่อออกจากบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยคำสั่งศาลต่อไปตามมาตรา 7 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 หากบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ไม่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าวแล้ว

ง. บุคคลที่ถูกกำหนด

บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น ตามมาตรา 12(1) ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวว่าบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้พิจารณาดำเนินการเพิกถอนรายชื่อตนเองออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

ดังนั้น บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ไม่ว่าจะบุคคลธรรมดา หรือองค์กรต่างสามารถยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งได้โดยตรงไม่ต้องให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการแต่อย่างใด

2 รอบเวลาการทบทวน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2560 มาตรา 7 วรรคสี่ กล่าวถึงรอบเวลาการทบทวนว่าเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้สำนักงาน ปปง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อนั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงาน

อัยการพิจารณายื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยไม่ชักช้า

กล่าวคือ การทบทวนของสำนักงาน ป.ป.ง.

ดังกล่าวไม่มีการกำหนดไว้ว่าต้องทำเมื่อใด เพียงบัญญัติไว้ว่าเมื่อมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปให้สำนักงาน ป.ป.ง. ดำเนินการตามขั้นตอนเพิกถอนรายชื่อต่อไป โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วนานเพียงใด

4.5 ประเภทของบุคคลหรือองค์กรที่สิทธิและเสรีภาพถูกคุ้มครองหรือจำกัดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

การบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพให้อยู่ภายใต้รูปแบบของกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเป็นการก่อพันธกรณีให้องค์กรที่ใช้อำนาจรัฐนั้นต้องเคารพและปฏิบัติตามอันเป็นการรับประกันสิทธิมนุษยชน⁵⁵¹ ดังนั้นการที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่รัฐต้องปฏิบัติานั้น มีพันธกรณีให้องค์กรที่ใช้อำนาจรัฐต้องเคารพและปฏิบัติตามอันเป็นการรับประกันสิทธิมนุษยชนด้วย โดยมาตรการดังกล่าวมีการคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น ของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง สามารถจำแนกประเภทของบุคคลหรือองค์กรที่สิทธิและเสรีภาพถูกคุ้มครองหรือจำกัดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

⁵⁵¹ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักการพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญและกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555), หน้า.225.

4.5.1 จำแนกตามประเภทบุคคลตามกฎหมาย

บุคคล (Persons) ตามหลักนิติศาสตร์ หมายถึง ผู้ทรงสิทธิหน้าที่ในทางกฎหมาย (Subject of Law) กล่าวคือ เป็นสิ่งที่สามารถจะมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ มีสิทธิทำนิติกรรมได้⁵⁵² ซึ่งผู้ทรงสิทธิหน้าที่ในทางกฎหมาย (Subject of Law) แบ่งได้ ดังนี้

4.5.1.1 บุคคลธรรมดา (Natural person)

บุคคลธรรมดา (Natural person) คือ มนุษย์ทั่วไปที่เป็นผู้ทรงสิทธิหน้าที่ในทางกฎหมาย ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้⁵⁵² บุคคลธรรมดา (Natural person) ที่สิทธิและเสรีภาพถูกคุ้มครองหรือจำกัดประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้⁵⁵² บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้⁵⁵² บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตน กรรมการของนิติบุคคล ผู้จัดการของนิติบุคคล บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล บุคคลที่เป็นตัวการ⁵⁵² บุคคลที่เป็นผู้ใช้⁵⁵² บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุน⁵⁵² บุคคลที่สมคบกัน⁵⁵² และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.1.2 นิติบุคคล (Juristic person)

นิติบุคคล (Juristic person) เป็นบุคคลที่กฎหมายบัญญัติสมมุติให้มีสิทธิและหน้าที่อย่างเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่บางอย่างที่โดยสภาพจะมีได้เฉพาะ

⁵⁵² ชาตรี เรืองเดชณรงค์, คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล Civil & Commercial Code (Persons) Law 111 : กฎหมายว่าด้วยบุคคล (เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มปป.), หน้า 1.

แก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น เช่น หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว สิทธิในการรับบุตรบุญธรรม เป็นต้น หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการกำหนดให้มีสิทธิและหน้าที่ไว้ นิติบุคคลก็จะไม่เกิดขึ้นเนื่องจากนิติบุคคลเป็นบุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้นมา โดยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย นิติบุคคลมี 5 ประเภทประกอบด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

นิติบุคคล (Juristic person) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น ด้วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่ รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.2 จำแนกตามจำนวนคน

4.5.2.1 ปัจเจกบุคคล (Individual)

ปัจเจกบุคคล (Individual) คือ มนุษย์ทั่วไปแต่ละคน ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ปัจเจกบุคคล (Individual) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความ

เป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับการ สาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน ของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของ บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับ บุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็น บุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตน กรรมการของนิติบุคคล ผู้จัดการของนิติบุคคล บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิด ฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.2.2 กลุ่มบุคคล

4.5.2.2.1 นิติบุคคล (Juristic person)

นิติบุคคล (Juristic person) เป็นบุคคลที่กฎหมายบัญญัติสมมุติ ให้มีสิทธิและหน้าที่อย่างเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่บางอย่างที่โดยสภาพจะมีได้ เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น เช่น หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว สิทธิในการรับบุตรบุญธรรม เป็นต้น หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการกำหนดให้มีสิทธิและหน้าที่ไว้ นิติบุคคลก็จะไม่เกิดขึ้นเนื่องจากนิติบุคคลเป็นบุคคลที่กฎหมายสมมุติขึ้นมา โดยตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย นิติบุคคลมี 5 ประเภทประกอบด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

นิติบุคคล (Juristic person) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและ เสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิใน การได้รับการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น ด้วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัย

อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้นั้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน การทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคล ที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคล ที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้เช่า บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิด ฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.2.2 คณะบุคคล (Body of persons/Group of persons) หรือองค์กร (Organization)

คณะบุคคล (Body of persons/Group of persons) เป็นการที่ บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกันเหมือนห้างหุ้นส่วนสามัญ แต่ไม่มี วัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันกำไรอันพึงได้จากกิจการที่ทำนั้น⁵⁵³ ซึ่งคณะบุคคลนี้ไม่มีสิทธิและหน้าที่ อย่างเช่นนิติบุคคล จึงไม่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย

องค์กร (Organization) เกิดจากการรวมตัวกันของปัจเจกชน เป็นองค์กรที่เป็นทางการ (Formal Organization) ที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์อย่างมีกฎเกณฑ์ มีสายการบังคับบัญชา หรือเป็นองค์กรที่ไม่เป็นทางการ (Informal Organization) ที่ไม่มีโครงสร้าง ความสัมพันธ์และกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่แน่นอน ซึ่งองค์กร (Organization) นี้ไม่เป็นบุคคลที่กฎหมาย บัญญัติสมมติให้มีสิทธิและหน้าที่อย่างเช่นนิติบุคคล

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ คณะบุคคล (Body of persons/Group of persons) หรือองค์กร (Organization) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและ เสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิใน การได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน

⁵⁵³ กรมสรรพากร, คู่มือภาษี ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีโชตินิติบุคคล (กรุงเทพฯ มพท., 2558), หน้า 7.

เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ บุคคลที่เป็นตัวการ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุน บุคคลที่สมคบกัน และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.3 จำแนกตามหลักบุคคล

ตามหลักบุคคล การกระทำของบุคคลสัญชาติของรัฐเป็นการกระทำที่ต้องรับโทษตามกฎหมายอาญาของรัฐแม้การกระทำนั้นจะได้กระทำลงในดินแดนของรัฐต่างประเทศ ซึ่งหลักนี้เน้นความผูกพันของบุคคลกับชาติ ความชอบธรรมของหลักบุคคลอยู่ที่ความเห็นว่ารรัฐต้องมีอำนาจเหนือคนของรัฐแม้บุคคลนั้นจะอยู่ในรัฐอื่นก็ตาม⁵⁵⁴ ซึ่งมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาด้วย สามารถจำแนกบุคคลหรือองค์กรที่สิทธิและเสรีภาพถูกคุ้มครองหรือจำกัดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ดังนี้

4.5.3.1 บุคคลสัญชาติไทย

บุคคลสัญชาติไทยในที่นี้อาจเป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) หรือนิติบุคคล (Juristic person) ที่ถือสัญชาติไทยก็ได้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลธรรมดา (Natural person) หรือนิติบุคคล (Juristic person) ที่ถือสัญชาติไทยโดยที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร

⁵⁵⁴ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556), หน้า, หน้า 104.

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตนเอง กรรมการของนิติบุคคล ผู้จัดการของนิติบุคคล บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.3.2 บุคคลต่างด้าว

บุคคลต่างด้าวในที่นี้อาจเป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) หรือนิติบุคคล (Juristic person) ที่ไม่ถือสัญชาติไทยก็ได้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลธรรมดา (Natural person) หรือนิติบุคคล (Juristic person) ที่ไม่ถือสัญชาติไทยที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตนเอง กรรมการของนิติบุคคล ผู้จัดการของนิติบุคคล บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการ

ดำเนินงานของนิติบุคคล บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.4 จำแนกตามหลักประเภทหน่วยงาน

4.5.4.1 หน่วยงานของรัฐ (Government sector)

หน่วยงานของรัฐ (Government sector) สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ประกอบด้วยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐแบบใหม่⁵⁵⁵ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้⁵⁵⁵ หน่วยงานของรัฐ (Government sector) อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนดผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนดบุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.4.2 หน่วยงานภาคเอกชน (Private sector)

หน่วยงานภาคเอกชน (Private sector) สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการว่าแสวงหากำไร หรือไม่แสวงหากำไร ดังนี้

4.5.4.2.1 หน่วยงานภาคเอกชนที่แสวงหากำไร

หน่วยงานภาคเอกชนที่แสวงหากำไร อาจเป็นนิติบุคคล (Juristic person) หรือคณะบุคคล (Body of persons/Group of persons) หรือองค์กร (Organization) ก็ได้ โดยหากเป็นนิติบุคคล (Juristic person) ที่แสวงหากำไร จะมี 3 ประเภท ประกอบด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด คณะบุคคล (Body of persons/Group of persons) หรือองค์กร (Organization) ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและ

⁵⁵⁵ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 เรื่อง หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ บุคคลที่เป็นตัวการ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุน บุคคลที่สมคบกัน และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.4.2.2 หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร (NGOs)

หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร (NGOs) อาจเป็นนิติบุคคล (Juristic person) หรือองค์กร (Organization) ก็ได้ โดยหากเป็นนิติบุคคล (Juristic person) ที่ไม่แสวงหากำไร จะมี 2 ประเภทประกอบด้วยสมาคม และมูลนิธิ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร (NGOs) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของ

บุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.5 จำแนกตามประเภทผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมเมื่อถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดต่อสำนักงาน ปปง. มี 3 ประเภท ประกอบด้วยสถาบันการเงิน ผู้ประกอบอาชีพ และสำนักงานที่ดิน ดังนี้

4.5.5.1 สถาบันการเงินตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

4.5.5.1.1 นิติบุคคล (Juristic person)

สถาบันการเงิน⁵⁵⁶ ที่เป็นนิติบุคคล (Juristic person) เท่านั้นที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาชญากรรมที่มีอาชญาภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2560 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น สถาบันการเงินที่เป็นนิติบุคคล (Juristic person) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ

⁵⁵⁶ สถาบันการเงินตามนิยามของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ (1) ธนาคารพาณิชย์ (2) ธนาคารตามที่กฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ (3) บริษัทเงินทุน (4) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (5) ธุรกิจหลักทรัพย์ (6) ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ (7) บริษัทหลักทรัพย์ (8) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม (9) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (10) บริษัทประกันชีวิต (11) บริษัทประกันวินาศภัย (12) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการ ซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป และมีวัตถุประสงค์ดำเนินการกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ใ้กู้ ให้สินเชื่อ รับจ้างหรือรับจําหน่ายทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ และ (13) นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (ได้แก่) (13.1) นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (13.2) นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (13.3) บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (13.4) บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ (13.5) นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (13.6) นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า)

เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น

อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ บุคคลที่เป็นตัวการ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุน บุคคลที่สมคบกัน และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.5.2 ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

4.5.5.2.1 บุคคลธรรมดา (Natural person)

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) ⁵⁵⁷ ซึ่งมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ป.ง. ซึ่งตามพระราชบัญญัติ

⁵⁵⁷ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) ได้แก่ (1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (2) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน (3) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน (4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน (5) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (6) ผู้ประกอบอาชีพที่ดำเนินธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่มีใช้สถาบันการเงิน

ทั้งนี้ ในบางกรณี ซึ่งตามปกติต้องเป็นนิติบุคคล (Juristic person) ที่จะต้องรายงานธุรกรรมแก่สำนักงาน ป.ง. แต่ในบางครั้งสำนักงาน ป.ง. อาจสั่งให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) รายงานธุรกรรมก็ได้ ได้แก่ (1) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ (2) ผู้ประกอบ

ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสาร และการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน การทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการ ตามมาตรา 8 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตน กรรมการของนิติบุคคล ผู้จัดการของนิติบุคคล บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.5.2.2 นิติบุคคล (Juristic person)

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นนิติบุคคล (Juristic person)⁵⁵⁸ ซึ่งมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นนิติบุคคล (Juristic person) ที่ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

อาชีพค้าหรือให้เช่าซีรอนด์ (3) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ และ (4) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

⁵⁵⁸ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่เป็นนิติบุคคล (Juristic person) ได้แก่ (1) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ (2) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซีรอนด์ (3) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ และ (4) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

(สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสาร และการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้น อาจอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน การทำธุรกรรม บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 6 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ฯ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ฯ บุคคลที่เป็นตัวการฯ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ฯ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนฯ บุคคลที่สมคบกันฯ และบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

4.5.5.3 สำนักงานที่ดิน สังกัดกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

สำนักงานที่ดินในสังกัดกรมที่ดินทุกแห่งไม่ว่าจะอยู่ในประเภทใด ต่างมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ป.ป.ง. ได้แก่ สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา สำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 7 บัญญัติให้ส่วนราชการที่เป็นกรมมีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic person) ดังนั้นกรมที่ดินซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยกรมที่ดินซึ่งเป็นนิติบุคคล (Juristic person) ที่เป็นส่วนราชการของรัฐ จึงไม่มีการคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพใดๆ จากการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แต่อย่างใด

4.5.6 จำแนกตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559

4.5.6.1 บุคคลผู้ถูกกำหนด (Designated Persons)

มาตรา 4 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงว่า “บุคคลที่ถูกกำหนด” (Designated Persons) หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อ ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) กำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

ในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ยังกล่าวถึงบุคคลผู้ถูกกำหนด (Designated Persons) ไว้ในฐานอื่นอีกว่า (1) บุคคลที่ถูกกำหนดผู้ที่เป็นลูกค้ำของผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดใด หรือ (2) บุคคลที่ถูกกำหนดผู้ที่เคยเป็นลูกค้ำของผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดใด โดยทั้งนี้เมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ถูกกำหนดผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดให้ดำเนินการแจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบถึงการเป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลผู้ถูกกำหนด (Designated Persons) ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพประเภทต่างๆ เช่น สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ สิทธิในข้อมูลข่าวสาร และการร้องเรียน สิทธิชุมชน เป็นต้นโดยบุคคลผู้ถูกกำหนด (Designated Persons) อาจเป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) หรือนิติบุคคล (Juristic person) ก็ได้

4.5.6.2 ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม

มาตรา 4 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึง “ผู้มีหน้าที่รายงาน” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมเมื่อถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดต่อสำนักงาน ปง. มี 3 ประเภท ประกอบด้วย (1) สถาบันการเงินตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และ (3) สำนักงานที่ดิน สังกัดกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.3 บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึง บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 8 ที่เมื่อมีการประกาศรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตาม ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ (1) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด หรือตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด (2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงาน ปง. ทราบ และ (3) แจ้งให้สำนักงาน ปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้า ซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับ

รองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.4 ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนดถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพ โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึงผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 8 ที่เมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามให้ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงาน ปปง. ทราบ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนดถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.5 ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึงผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 8 ที่เมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามให้ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงาน ปปง. ทราบ

ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สิน และ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.6 กิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึงกิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เมื่อมีการประกาศรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน ของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของของกิจการภายใต้การควบคุม ของบุคคลที่ถูกกำหนด และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้ สำนักงาน ปปง. ทราบ

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น กิจการภายใต้การควบคุมของ บุคคลที่ถูกกำหนดถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูล ข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.7 ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึง ผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 8 ที่เมื่อมีการประกาศรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สิน ของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ แจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับ บุคคลที่ถูกกำหนด

ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนดซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.8 ผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึงกิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด ที่เมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วให้บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามให้ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ แจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ผู้ที่มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนดถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.9 บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตามมาตรา 8

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงหน้าที่ของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตาม ว่าเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดต้องดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ (1) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทนบุคคลที่ถูกกำหนด หรือตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด (2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงาน ปปง. ทราบ และ (3) แจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบ

เกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้ำซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด

อีกทั้ง มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ยังกล่าวถึงบุคคลที่ถูกกำหนดผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดใดที่ได้กระทำตาม มาตรา 8 ดังกล่าวข้างต้นโดยสุจริต แล้วหากเกิดความเสียหายแก่ผู้ใด บุคคลที่ถูกกำหนดผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ เว้นแต่เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตาม มาตรา 6 อาจเป็นบุคคลธรรมดา (Natural person) หรือนิติบุคคล (Juristic person) ก็ได้

บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินการตาม มาตรา 6 ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.10 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 13 กล่าวถึงสิทธิของบุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง โดยบุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List เป็นผู้ที่ต้องชำระหนี้

(2) ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิในทรัพย์สิน

4.5.6.11 บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ ขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 13 กล่าวถึงสิทธิของบุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ ขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง โดยบุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 6 ซึ่งสัญญาหรือข้อผูกพันนั้นได้ทำขึ้นหรือเกิดขึ้นก่อนวันที่บัญชีนั้นถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

(2) เป็นการชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลและเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงินเข้าบัญชีของผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8

(3) ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

นอกจากนี้ บุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดผู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ ขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิในทรัพย์สิน

4.5.6.12 บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตน

บุคคลอื่นดังกล่าวพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึง

ไว้ในมาตรา 23 วรรคสามว่าในกรณีที่การกระทำความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงาน ป.ง. ทราบ อันเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลอื่น

นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงไว้ในมาตรา 24 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าในกรณีที่การกระทำความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตาม ผู้มีหน้าที่รายงานไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้แจ้งให้สำนักงาน ป.ง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด อันเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลอื่น

บุคคลอื่นผู้ซึ่งการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของตน ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.13 กรรมการของนิติบุคคล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงกรรมการของนิติบุคคลไว้ในมาตรา 23 วรรคสาม ว่าในกรณีที่การกระทำความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงาน ป.ง. ทราบ อันเกิดจากไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการของนิติบุคคลนั้น

นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงไว้ในมาตรา 24 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าในกรณีที่มีการกระทำความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตาม ผู้มีหน้าที่รายงานไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้แจ้งให้สำนักงาน ป.ง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด อันเกิดจากไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการของนิติบุคคลนั้น

ทั้งนี้ กรรมการของนิติบุคคล ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูลข่าวสาร และการร้องเรียน

4.5.6.14 ผู้จัดการของนิติบุคคล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงผู้จัดการของนิติบุคคลไว้ในมาตรา 23 วรรคสามว่าในกรณีที่มีการกระทำความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงาน ป.ง. ทราบ อันเกิดจากไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น

นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงไว้ในมาตรา 24 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าในกรณีที่มีการกระทำความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตาม ผู้มีหน้าที่รายงานไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้แจ้งให้สำนักงาน ป.ง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด อันเกิดจากไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น

ผู้จัดการของนิติบุคคล ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครอง หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.15 บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงบุคคล ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลไว้ในมาตรา 23 วรรคสาม ว่าในกรณีที่การกระทำ ความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้วบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้มีหน้าที่ รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตามไม่ดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้ระงับการดำเนินการ กับทรัพย์สินของผู้กระทำการตามคำสั่งของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือไม่แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่ถูกระงับการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงาน ปปง. ทราบ อันเกิดจากไม่สั่งการหรือไม่กระทำการ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น

นอกจากนี้ยังมีกรกล่าวถึงไว้ในมาตรา 24 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าในกรณีที่การกระทำ ความผิด เนื่องจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ซึ่งบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวอาจเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือ บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ก็ตาม ผู้มีหน้าที่รายงานไม่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ไม่ให้แจ้งให้สำนักงาน ปปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่ถูกกำหนด อันเกิดจาก ไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของ นิติบุคคลนั้น

ทั้งนี้ บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ซึ่งตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิใน ข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

4.5.6.16 บุคคลที่เป็นตัวการในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงบุคคลที่เป็นตัวการในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่าผู้ใดจัดหารวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลที่เป็นตัวการในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินั้นนั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (เรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย) และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

4.5.6.17 บุคคลที่เป็นผู้ใช้ในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรา 25 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงบุคคลที่เป็นผู้ใช้ในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่าผู้ใดเป็นผู้ใช้ในการกระทำความผิดสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

นอกจากนี้ บุคคลที่เป็นผู้ใช้ในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินั้นนั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (เรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย) และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

4.5.6.18 บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรา 25 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงบุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่าผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

ทั้งนี้ บุคคลที่เป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (เรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย) และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

4.5.6.19 บุคคลที่สมคบกันในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

มาตรา 25 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงบุคคลที่สมคบกันในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่าผู้ใดสมคบกันในการกระทำความผิดสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

บุคคลที่สมคบกันในการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (เรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย) และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

4.5.6.20 บุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงิน

แก่การก่อการร้าย

มาตรา 25 วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 กล่าวถึงบุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนี้ บุคคลที่พยายามกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น ถูกคุ้มครองหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (เรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย) และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

4.6 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตราการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย หากพิจารณาจากแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยามว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เป็นไปเพื่อ (1) *การรับรองและการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของบุคคล* เป็นการที่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่บุคคลทุกคนเสมอกันตามกฎหมาย โดยต้องปราศจากอคติในการดำเนินการของรัฐ (2) *การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ* เป็นการที่ประชาชนสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ผ่านหน่วยงานทั้งที่อยู่ในรูปองค์กรตุลาการ เช่น ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น หรือไม่เป็นองค์กรตุลาการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น ว่าการปฏิบัติการของรัฐนั้นถูกต้อง ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งการตรวจสอบในเชิงรูปแบบ หรือการตรวจสอบในเชิงเนื้อหา ซึ่งการปฏิบัติของรัฐแสดงออกผ่านทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการต่างๆ ทั้งด้านการบริหารราชการ การออกกฎระเบียบ และการวินิจฉัยตัดสินในบางกรณีที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่หน่วยงานที่ไม่ได้เป็นองค์กรตุลาการนั้น (3) *ความชอบรัฐธรรมนูญของกฎหมาย* เป็นการบัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่จะถูกระทบกระเทือนด้วยกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อภาษานั้นๆ ได้ตราขึ้นอย่างถูกต้องตามรัฐธรรมนูญซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และหรือ ตราขึ้นตามกระบวนการวิธีการที่กำหนดในรัฐธรรมนูญนั่นเอง และ (4) *ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง* เป็นการที่รัฐซึ่งปกครองโดยกฎหมาย (ประชาชน) และทุกคนในรัฐต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของรัฐ

โดยเคารพต่อกฎหมายและจะไม่กระทำการใด ๆ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดหรือละเมิดต่อกฎหมาย การที่ทุก ๆ คนในรัฐต้องเคารพต่อกฎหมายของรัฐก็คือการที่ทุก ๆ คนกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งก็คือ “หลักความชอบด้วยกฎหมาย” ในบทบาทของรัฐ องค์กรรัฐ หน่วยงานรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหลายนั้นเป็นผู้ที่ใช้อำนาจรัฐตามกฎหมายซึ่งหมายความว่าต้องปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัดและไม่ใช้อำนาจรัฐตามกฎหมายไปละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไม่เช่นนั้นแล้วอาจถือได้ว่าเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบและไม่เคารพต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย⁵⁵⁹

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดขึ้นนั้น แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยามว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั้ง 4 ประการดังกล่าว ปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎหมายตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของไทย โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด และ (2) ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพอย่างไรตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย

4.6.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง

4.6.1.1 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

สิทธิในทรัพย์สินเป็นสิทธิเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ ในการใช้ และในการยกให้เป็นมรดก หากมีการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวต้องได้รับค่าชดเชยอย่างยุติธรรม โดยตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมีการกล่าวถึงสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection)

การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัด (Third party protection) ด้วยหลักผู้ซื้อโดยสุจริต (bona fide purchasers) ที่หากผู้ซื้อได้จ่ายค่าตอบแทนอย่างสมเหตุสมผล และไม่รู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวถูกใช้ไปในทางผิดกฎหมาย โดยในช่วงเวลาที่ซื้อขายกันผู้ซื้อไม่รู้ถึงเหตุที่ทรัพย์สินจะถูกยึดอายัดทรัพย์สินนั้น หลักการนี้ปรากฏในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามพระราชบัญญัติ

⁵⁵⁹ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.429.

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 50 กล่าวถึงผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา 51 โดยแสดงให้เห็นว่า

(1) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือ

(2) ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฤษฎาสารณะ

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้เห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฤษฎาสารณะ

นอกจากนี้ยังปรากฏในมาตรา 48 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัตินี้อีกด้วย ที่กล่าวถึงผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินจะแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมนั้นมีใช้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ดังนั้น ในกรณีที่ตนเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนทรัพย์สินจะต้องแสดงให้เห็นว่าตนเป็นเจ้าของที่แท้จริงและทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริต และตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกฤษฎาสารณะ ในกรณีที่ตนเป็นผู้รับประโยชน์ขอคุ้มครองสิทธิของตนจะต้องแสดงให้เห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกฤษฎาสารณะ ถ้าศาลเห็นว่าคำร้องนั้นฟังขึ้น ศาลจะสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่เจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนทรัพย์สินนั้นไป หรือกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์⁵⁶⁰

กล่าวคือ การที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดแก่เจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนทรัพย์สินนั้นไป หรือกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์ เนื่องจากศาลเห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกฤษฎาสารณะนั้น แสดงถึงการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนทรัพย์สินนั้นไป หรือผู้รับประโยชน์

⁵⁶⁰ สีนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบาย พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.เอเชียเพลส, 2542), หน้า 171 - 173.

ซึ่งสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) นี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในหมวด 3 มาตรา 37 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก โดยขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัตินั้น

4.6.1.2 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง

ตามมาตราการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึงสิทธิของบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง ซึ่งบุคคลอื่นที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดนี้อาจเป็นเจ้าของ หรือเป็นลูกหนี้ก็ได้ ในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง ปรากฏอยู่ในมาตรา 13 ที่กล่าวถึงบุคคลภายนอกที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8 ซึ่งสัญญาหรือข้อผูกพันนั้นได้ทำขึ้นหรือเกิดขึ้นก่อนวันที่บัญชีนั้นถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

(2) เป็นการชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลและเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องชำระเงินเข้าบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8

(3) เป็นการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List เป็นผู้ที่ต้องชำระหนี้

(4) ให้ดำเนินการใด ๆ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

กรณีศาลแพ่งมีคำสั่งอนุญาตตามข้างต้น หากถ้าต้องมีการชำระหนี้หรือโอนเงินเข้าหรือออกจากบัญชีของผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8 ศาลแพ่งอาจกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันมิให้นำทรัพย์สินไปใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วยก็ได้

กล่าวคือ การที่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง เพื่อเป็นการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินสิทธิในทรัพย์สิน การชำระดอกเบี้ยหรือดอกผลหรือการชำระหนี้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินในด้านการเป็นเจ้าของในเรื่องการใช้ทรัพย์สิน ซึ่งตามหลักการนั้นสิทธิในทรัพย์สินเป็นสิทธิเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของในการใช้และในการยกให้เป็นมรดก ที่หากมีการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวต้องได้รับค่าชดเชยอย่างยุติธรรม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยมีการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่งด้วยแล้ว ซึ่งสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) นี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในหมวด 3 มาตรา 37 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก โดยขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

4.6.1.3 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับผู้เสียหายในความผิดมูลฐานจะได้รับทรัพย์สินคืนหรือชดใช้คืน

มาตรา 49 วรรคท้าย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กล่าวถึงในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้เสียหายในความผิดมูลฐานให้เลขาธิการ ปปง. ขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินด้วยในคราวเดียวกันและเมื่อศาลมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้ให้ผู้เสียหายตามวรรคนี้แล้วให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลโดยเร็ว

กล่าวคือ การขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินนั้น แสดงถึงมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่มีการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินด้านเกี่ยวกับผู้เสียหายในความผิดมูลฐานที่จะได้รับทรัพย์สินคืนหรือชดใช้คืน ซึ่งเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินในการได้รับคืนทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) นี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในหมวด 3 มาตรา 37 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก โดยขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

4.6.1.4 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 11 มีการกล่าวถึงผู้ซึ่งได้ดำเนินการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น หากผู้นั้นทำไปด้วยความสุจริต (good faith) ไม่ต้องรับผิดแม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงนั้น เป็นการแสดงถึงการคุ้มครองบุคคลที่สามผู้กระทำความสุจริต (good faith) และไม่ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่าหากการละเมิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามหลักสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties)

กล่าวคือ การระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น หากบุคคลที่สามผู้นั้นทำไปด้วยความสุจริต (good faith) ไม่ต้องรับผิดแม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงนั้น เป็นการที่กฎหมายสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลที่สามดังกล่าวดำเนินการด้วยความสุจริต จึงไม่มีความผิดจนกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจึงจะมีความผิดเกิดขึ้น อันแสดงถึงการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลที่สามที่สุจริต (good faith) ซึ่งสิทธิในกระบวนการยุติธรรมนี้ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ตามนัยมาตรา 25 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติว่าสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

4.6.1.5 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการแจ้งข้อมูลแก่สำนักงาน ปปง.

เหตุของการการคุ้มครองความรับผิดของบุคคลที่สาม (Third party protection) อันกระทำละเมิดด้วยการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งบุคคลที่สามดังกล่าวมีเจตนาสุจริต

(The rights of bona fide third parties) ในการเปิดเผยข้อมูล คือ กฎหมายกำหนดให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องทำการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นแก่หน่วยงานภาครัฐ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 11 มีการกล่าวถึงผู้ซึ่งได้ดำเนินการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงานปปง. ทราบ หรือผู้ซึ่งได้ดำเนินการแจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น หากผู้นั้นทำไปด้วยความสุจริต (good faith) ไม่ต้องรับผิดแม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงนั้น เป็นการแสดงถึงการคุ้มครองบุคคลที่สามผู้กระทำด้วยความสุจริต (good faith) และกระทำไม่ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่าหากการละเมิดดังกล่าวหากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามหลักสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties)

กล่าวคือ การแจ้งข้อมูลแก่สำนักงาน ปปง. นั้น หากบุคคลที่สามผู้นั้นทำไปด้วยความสุจริต (good faith) ไม่ต้องรับผิดแม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงนั้น เป็นการที่*กฎหมายสันนิษฐานไว้ก่อน*ว่าบุคคลที่สามดังกล่าวดำเนินการด้วยความสุจริต จึงไม่มีความผิด จนกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจึงจะมีความผิดเกิดขึ้น อันแสดงถึงการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลที่สามที่สุจริต (good faith) ซึ่งสิทธิในกระบวนการยุติธรรมนี้ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ตามนัยมาตรา 25 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติว่าสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

4.6.1.6 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ที่บุคคลที่ถูกดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวเมื่อได้รับทราบว่าเป็นตนถูก

ดำเนินการตามมาตรการนี้แล้วนั้น บุคคลดังกล่าวย่อมสามารถนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาต่อหน่วยงานภาครัฐหรือศาลยุติธรรมได้ตามกระบวนการยุติธรรม อย่างเสมอภาคและเปิดเผย โดยปรากฏพบการคุ้มครองดังกล่าวในมาตราดังต่อไปนี้

มาตรา 50 กล่าวถึงผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการ ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา 51 โดยแสดง ให้ศาลเห็นว่า ...

(1)

(2)

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็น ของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาล เห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและ ตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฏลสาธาณณะ

มาตรา 51 กล่าวถึงเมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตาม มาตรา 49 แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและ คำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน...

มาตรา 52 กล่าวถึงในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 51 ถ้าศาลทำการไต่สวนคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา 50 วรรคสอง แล้วเห็นว่าฟังขึ้นให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์โดยจะกำหนดเงื่อนไขด้วยก็ได้...

มาตรา 53 กล่าวถึงในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา 51 หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์ทรัพย์สินนั้น ถ้าศาลไต่สวนแล้วเห็นว่ากรณีต้องด้วยบทบัญญัติของมาตรา 50 ให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้นหรือ กำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์หากไม่สามารถคืนทรัพย์สินหรือคุ้มครองสิทธิได้ ให้ใช้ราคาหรือค่าเสียหายแทนแล้วแต่กรณี

คำร้องตามวรรคหนึ่งจะต้องยื่นภายในหนึ่งปีนับแต่คำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตก เป็นของแผ่นดินถึงที่สุด และผู้ร้องต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าไม่สามารถยื่นคำร้องคัดค้านตามมาตรา 50 ได้ เพราะไม่ทราบถึงประกาศหรือหนังสือแจ้งของเลขาธิการ ปปง. หรือมีเหตุขัดข้องอันสมควร ประการอื่น

กล่าวคือ สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) เป็นสิทธิเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง ซึ่งในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ

ทั้งผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดี ต่างสามารถนำเสนอ ข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาหรือคำร้องในการดำเนินการเกี่ยวกับ ทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อหน่วยงานภาครัฐ หรือศาลยุติธรรมได้ตามกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ยุติธรรม และเปิดเผย ซึ่งจากมาตรการ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ข้างต้น แสดงถึงการคุ้มครองสิทธิใน กระบวนการยุติธรรม ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ซึ่งสิทธิ ในกระบวนการยุติธรรมนี้ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ตามนัยมาตรา 25 แห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติว่าสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากนี้ที่ บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญ

4.6.1.7 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรม ตามกฎหมาย (Right to due process) ในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการคุ้มครอง สิทธิในกระบวนการยุติธรรมด้านเกี่ยวกับสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ที่บุคคลที่ถูกดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวเมื่อได้รับทราบว่าได้ถูก ดำเนินการตามมาตรการนี้แล้วนั้น บุคคลดังกล่าวย่อมสามารถนำเสนอข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาต่อหน่วยงานภาครัฐหรือศาลยุติธรรมได้ตามกระบวนการยุติธรรม อย่างเสมอภาคและเปิดเผย โดยปรากฏพบการคุ้มครองดังกล่าวในมาตราดังต่อไปนี้

มาตรา 12 กล่าวถึงบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามมาตรา 8 อันเนื่องมาจากมีการกำหนดการเป็นบุคคล ที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้พิจารณาในเรื่อง ดังต่อไปนี้

มาตรา 13 กล่าวถึงบุคคลภายนอกที่ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List หรือบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List นั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ดังต่อไปนี้

กล่าวคือ สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) เป็นสิทธิเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง ซึ่งในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดี ต่างสามารถนำเสนอ ข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ ของฝ่ายตนในการชี้แจงข้อกล่าวหาหรือคำร้องในการดำเนินการเกี่ยวกับ ทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ต่อหน่วยงานภาครัฐหรือศาลยุติธรรม ได้ตามกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ยุติธรรม และเปิดเผย ซึ่งจากมาตรการเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ข้างต้น แสดงถึงการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ด้วยแล้ว ซึ่งสิทธิใน กระบวนการยุติธรรมนี้ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ตามนัยมาตรา 25 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติว่าสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็น การเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.6.1.8 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้น ดำเนินการลงโทษตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม

มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่กล่าวถึงการดำเนินการทางศาลในการที่ขอให้ศาล (1) มีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List หรือ (2) การที่บุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับ ทรัพย์สินขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ขอ เพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับ การดำเนินการ รวมทั้ง (3) การที่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาต ดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการนั้น การดำเนินการทางศาลดังกล่าวให้ยื่นต่อศาลแพ่ง และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 285 และมาตรา 286 กล่าวถึงทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัด รายละเอียดดังนี้

(1) ทรัพย์สิน เช่น (1.1) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน หรือเครื่องใช้สอยส่วนตัวโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 50,000 บาท (1.2) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพโดย ประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 100,000 บาท (1.3) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (1.4) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และ (1.5) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีลักษณะเป็นของส่วนตัว

(2) เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงิน เช่น (2.1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท (2.2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น (2.3) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงานที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท และ (2.4) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของ บุคคลอื่นเป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตาย เป็นต้น

กล่าวคือ ในการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไทย ในบางกรณีภายหลังที่ถูกดำเนินการตามมาตรการกับทรัพย์สินแล้วนั้น บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดสามารถยื่นขอเพิกถอนหรืออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่มีลักษณะเป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ ทั้งที่เป็นทรัพย์สินหรือเงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินประเภทต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ อันแสดงถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการลงโทษตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม ที่ทรัพย์สินที่มีลักษณะเป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีพดังกล่าวจำเป็นต่อการยังชีพเบื้องต้นตามสภาพการดำรงตนของมนุษย์ ที่การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนี้ ซึ่งสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีไว้ในมาตรา 28 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิต

และร่างกาย ที่การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้

4.6.2 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

4.6.2.1 การตรวจสอบจากศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกรณีที่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้มีการบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด โดยบัญญัติให้มีหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้บัญญัติให้สิทธิและเสรีภาพผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมาย ทั้งปวง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญนั้นจะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดจากการบัญญัติกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ตรวจสอบว่าร่างกฎหมายหรือกฎหมายจะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่⁵⁶¹

การให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายในการตรากฎหมาย การใช้กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารที่บริหารงานผ่านหน่วยงานภาครัฐหรือฝ่ายปกครองตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนด เรียกการดำเนินการของศาลลักษณะนี้ว่า Judicial Review

ที่ผ่านมาศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อันมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด ที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ คือ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 กรณีประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นสมาชิกของแต่ละสภา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่ง เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะตามรัฐธรรมนูญมาตรา 218 วรรคหนึ่ง หรือไม่

⁵⁶¹ สุรสีห์ โกศลนาวิน, บทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล, หน้า 70 – 71.

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า (1) การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้ายเป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 218 วรรคหนึ่ง และ (2) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติให้การกระทำการก่อการร้ายเป็นความผิดในประมวลกฎหมายอาญา และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 218 วรรคหนึ่ง แล้ว

4.6.2.2 การตรวจสอบจากศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่ที่กฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น เป็นองค์กรหนึ่งในการระบอบการยุติธรรม เป็นองค์กรที่สำคัญยิ่งในการการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพราะการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายทั้งหมด มีจุดมุ่งหมายที่จะห้องผู้กระทำผิดต่อศาล เพื่อพิจารณาลงโทษผู้กระทำผิด ดังนั้นหลักการที่สำคัญของศาลคือ ต้องให้ความยุติธรรมทั้งใจทั้งกายและจำเลย⁵⁶²

บทบาทของศาลยุติธรรมในมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มีการกล่าวถึงการตรวจสอบจากศาลยุติธรรมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในการใช้กฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ

หากมีการกระทำที่ล่วงละเมิดบทบัญญัติของกฎหมาย เจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องรับผิดชอบในผลละเมิดที่ได้กระทำไปและต้องมีความรับผิดชอบในทางอาญาตามที่กฎหมายบัญญัติทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายตามสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้⁵⁶³ ซึ่งเรียกการดำเนินการของศาลลักษณะนี้ว่า Judicial Review นั้น ปรากฏอยู่ในมาตราต่างๆ ดังนี้

มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่กล่าวถึงการพิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด (หรือที่รู้จักกันว่า Thailand Sanction List) โดยศาล กล่าวคือ ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณารตรวจสอบพยานหลักฐานว่า

⁵⁶² สุรสิทธิ์ โกศลนาวัน, การใช้อำนาจรัฐ โดยการกำกับของประชาชน, หน้า 70 - 73.

⁵⁶³ อรรถมพ ลิขิตจิตถะ และคณะ, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ หัวข้อเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ, หน้า 56 - 58.

- (1) ผู้นั้นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ
- (2) ผู้นั้นดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนดตาม (1) หรือตาม UN Sanction List หรือไม่ กล่าวคือ การพิจารณาของศาลหากศาลเห็นว่า พยานหลักฐานยังไม่ควรเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์เช่นที่หน่วยงานภาครัฐกล่าวอ้าง ศาลก็จะไม่สั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามที่หน่วยงานภาครัฐร้องขอ อันเป็นการแสดงถึงรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยศาล โดยศาลให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดจากการใช้กฎหมายของหน่วยงานภาครัฐในการยื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ประชาชนรายใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่กล่าวถึงการดำเนินการทางศาลในการที่ขอให้ศาล (1) มีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List หรือ (2) การที่บุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินขอเพิกถอนรายชื่อออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สิน ที่ถูกระงับการดำเนินการ รวมทั้ง (3) การที่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการนั้น การดำเนินการทางศาลดังกล่าวให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ การดำเนินการทางศาลในการที่ขอให้ศาลพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการต่างๆ ตามข้างต้นนั้น ที่ในการพิจารณาของศาลจะคำนึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่เกี่ยวข้องด้วยว่าสมควรที่จะอนุญาตตามที่ร้องขอหรือไม่ เพียงใด อันเป็นการแสดงถึงรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยศาล

4.6.2.3 การตรวจสอบจากองค์กรอัยการ

พนักงานอัยการมีบทบาทสำคัญทั้งในการใช้ดุลพินิจเพื่อนำคดีอาญารฐานพอกเงินขึ้นสู่ศาล และในการขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน⁵⁶⁴ ดังนั้นหากการพิจารณาของพนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งต่างๆ นั้น ยังไม่สมบูรณ์พอกก็จะแจ้งให้สำนักงาน ป.ง. ดำเนินการต่อไป โดยความไม่สมบูรณ์ดังกล่าวในบางกรณีอาจถึงขนาดไม่ยื่นคำขอต่อศาลเพื่อลงโทษ เนื่องจากพยานหลักฐานไม่สามารถพิสูจน์ความผิดได้อย่างชัดเจนแน่แท้ อันเป็น

⁵⁶⁴ วีระพงษ์ บุญโยภาส, กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน., หน้า 46.

การแสดงถึงการตรวจสอบจากองค์กรอัยการในการพิจารณาชั้นหนึ่งก่อน ว่าสมควรที่จะส่งเรื่องให้ศาลพิจารณาต่อไปหรือไม่ ซึ่งเป็นหนึ่งในรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยองค์กรอัยการ

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดด้วยองค์กรอัยการ ปรากฏอยู่ในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนี้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49 วรรคสอง ที่กล่าวถึงในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการ ปปง. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุชื่อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 7 กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ว่าในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลนั้นให้สำนักงาน ปปง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและถ้าปรากฏแก่ศาลว่ามีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้...ให้ศาลมีคำสั่งตามที่ขอ...

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.6.2.4 การเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะหรือผู้มีส่วนได้เสีย

การเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะหรือผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับอนุบัญญัติที่ออกโดยอาศัยอำนาจพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และ 2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List ในการเผยแพร่ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแก่สาธารณะ

หรือผู้มีส่วนได้เสียผ่านช่องทางวิธีการใดได้บ้าง อย่างไรก็ตาม โดยช่องทางวิธีการเผยแพร่ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแก่สาธารณชนหรือผู้มีส่วนได้เสียมีหลายช่องทาง ประกอบด้วย

(1) ระบบสารสนเทศของสำนักงาน ปปง. ในกรณีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List

(2) ทางไปรษณีย์ตอบรับ ในกรณีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

(3) การปิดประกาศคำสั่งไว้ ณ สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา ในกรณีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรและไม่มีผู้รับและรู้ภูมิลำเนา

(4) การประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย ในกรณีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรและไม่มีผู้รับและไม่รู้ภูมิลำเนา

(5) ส่งหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานต่างประเทศที่ได้ส่งคำร้องขอ ในกรณีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร และมีคำร้องขอจากหน่วยงานต่างประเทศในการยื่นขอดำเนินการให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

(6) ส่งหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงการต่างประเทศเพื่อประสานไปยังรัฐบาลต่างประเทศที่ผู้นั้นถือสัญชาติ หรือที่นำเชื่อว่าผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ ในกรณีที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร และไม่มีคำร้องขอจากหน่วยงานต่างประเทศในการยื่นขอดำเนินการให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

การเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณชนหรือผู้มีส่วนได้เสียด้วยช่องทางวิธีการต่างๆข้างต้นนั้นเพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้ทราบถึงการที่ตนเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด จะได้ดำเนินการในการชี้แจงข้อมูลของตนตามที่ตนมีสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ได้ต่อไป

4.7 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย หากพิจารณาจากแนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เป็นไปเพื่อ (1) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ที่การบัญญัติถึงการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของบุคคล เพื่อคุ้มครองประโยชน์สิทธิของบุคคลอื่น เนื่องจากกฎหมายได้ให้อำนาจแก่บุคคลนั้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในผลประโยชน์ที่กฎหมายให้ความคุ้มครองในกรณีที่ผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ถูกกำหนดให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลที่สาม ในกรณีเช่นนี้จึงเป็นความชอบธรรมในการจำกัดขอบเขตของ

สิทธิเสรีภาพของบุคคลผู้นั้น⁵⁶⁵ ไม่ให้การใช้สิทธิถูกขัดขวางจากบุคคลอื่นด้วย (2) *การคุ้มครองสังคม* ที่การบัญญัติถึงการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของบุคคล เพื่อให้รัฐทำการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของแต่ละคน ให้มั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ ความรุนแรง และภาวะสงครามในสภาวะ ธรรมชาติของมนุษย์นั้น การร่วมตัวกันเพื่อความมั่นคง ปลอดภัยในสิทธิของปัจเจกบุคคลจึงเป็นการ แสดงถึงความเกี่ยวพันของความชอบธรรมในยุคดั้งเดิมที่ยังดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน ดังนั้นความสามารถ ในการทำหน้าที่ของรัฐดังกล่าวจึงจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นวัตถุประสงค์ในการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพ⁵⁶⁶ และ (3) *การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ* ที่การบัญญัติถึงการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของ บุคคล เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะที่ใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ย่อมถูกจำกัดด้วยสิ่งที่สูง กว่า นั้น คือ ประโยชน์สาธารณะ โดยประโยชน์สาธารณะ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ผลประโยชน์ของรัฐในฐานะรัฐอธิปไตยผู้ทรงอำนาจเหนือผลประโยชน์ส่วนร่วม และผลประโยชน์ของ รัฐในฐานะรัฐอธิปไตย ผู้รักษาผลประโยชน์ส่วนร่วม⁵⁶⁷

การศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดนี้ นั้น แนวความคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ถูกกำหนดทั้ง 3 ประการดังกล่าว ปรากฏอยู่ในรายละเอียดกฎหมายตามมาตรการต่อต้าน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่างๆ ของไทย โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องประเภทของ สิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด ว่า (1) มีสิทธิและเสรีภาพด้านใดบ้างที่ถูกจำกัด และ (2) ถูกจำกัด สิทธิและเสรีภาพอย่างไร ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย

4.7.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

4.7.1.1 สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property)

สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) เป็นสิทธิเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ ในการใช้ และในการยกให้เป็นมรดก หากมีการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวต้องได้รับค่าชดเชย อย่างยุติธรรม ซึ่งมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของ บุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

⁵⁶⁵ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ, หน้า 216.

⁵⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 224 - 226.

⁵⁶⁷ พิธีชัย ไชยแสงสุขกุล, นิติปรัชญา ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองและนิติปรัชญาไทย, หน้า.364 -

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3

ที่กล่าวถึงนิยามทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดว่า (1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำ ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน (2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มา จากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งเงิน หรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (3) ดอกผลของเงิน หรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (2) ทั้งนี้ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (1) (2) หรือ (3) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยน สภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏ หลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 48

กล่าวถึงในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมี การโอน จำหน่าย ยักยอก ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกิน เก้าสิบวัน ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนเลขาธิการ ป.ง. จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ไปก่อนแล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม...

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49

กล่าวถึง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดให้เลขาธิการ ป.ง. ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว...

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน

แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 4 กล่าวถึง นิยามของทรัพย์สิน ว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ รวมทั้งดอกผลของเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุดังกล่าว เอกสารทางกฎหมาย หรือตราสารในรูปแบบใด ๆ ทั้งที่ปรากฏในสื่ออื่นใด กระดาษ หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิเรียกร้อง หรือประโยชน์อื่นใดในทรัพย์สินนั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน

แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 4 กล่าวถึง นิยามของระงับการดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สิน ว่าหมายความว่า การห้ามโอน ขาย ยักยอก หรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สินหรือเปลี่ยนสภาพใช้ประโยชน์ หรือกระทำการใด ๆ ต่อทรัพย์สิน อันจะส่งผลเปลี่ยนแปลงต่อจำนวน มูลค่า ปริมาณ ทำเลที่ตั้ง หรือลักษณะของทรัพย์สินนั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 6 กล่าวถึงหน้าที่ของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน และผู้ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดว่าเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น...

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560 กล่าวถึงการดำเนินการของบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หลังจากได้ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว แก่สำนักงาน ป.ง. ว่าบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดต้องดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า คือ ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้นหรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น...

กล่าวคือ การจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ด้วยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคคลใด การยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน การระงับการดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้นหรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในด้านเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ เกี่ยวกับการใช้และการยกให้เป็นมรดกของบุคคลดังกล่าว เพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้มีความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เกิดความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรง ซึ่งสิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในมาตรา 37 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก โดยขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัตินั้น โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

4.7.1.2 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right ; ICCPR) ข้อ 1 กล่าวถึงสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (right of self-determination) ว่า ประชาชนทั้งปวงมีสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง โดยอาศัยสิทธินั้น ประชาชนจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตนอย่างเสรี รวมทั้งดำเนินการอย่างเสรีในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน นอกจากนี้ยังกำหนดว่าเพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชนทั้งปวงอาจจัดการปกครองภายในและทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี⁵⁶⁸

ดังนั้นการที่บุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้นหรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้นถูกระงับการดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สินตามมาตราการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ส่งผลให้บุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้นไม่มีเสรีในการกำหนดอนาคตตนเองในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) เพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

ทั้งนี้ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีไว้ในมาตรา 28 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย โดยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัด

⁵⁶⁸ สรุปลงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : Iccpr), หน้า 22 - 24.

สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

4.7.1.3 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว

เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัวนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีไว้ในมาตรา 32 ที่บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว โดยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนี้สามารถทำได้โดยให้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

ดังนั้น การดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแก่สาธารณะ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 นั้น หากในกรณีที่บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List จะเผยแพร่ผ่านช่องทางระบบสารสนเทศของสำนักงาน ป.ง. ทำให้สาธารณชนรับรู้ได้ว่าบุคคลใดบ้างเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น เป็นการไขข่าวให้แพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันทำให้บุคคลดังกล่าวถูกละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียงของตน ซึ่งปกติจะกระทำดังกล่าวมิได้ แต่ในกรณีเช่นนี้เป็นกรณีที่เป็นการประโยชน์ต่อสาธารณะที่กฎหมายกำหนดเป็นข้อยกเว้นให้สามารถทำได้แม้บุคคลดังกล่าวจะถูกละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิก็ตาม

กล่าวคือ การดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแก่สาธารณะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการจำกัดสิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวเกี่ยวกับ

สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ด้านสิทธิในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและความเป็นอยู่ส่วนตัว เพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น การคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ไม่ให้การใช้สิทธิของบุคคลหนึ่งขัดขวางการใช้สิทธิของบุคคลอื่น เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เกิดความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้

4.7.1.4 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) ของบุคคลนั้นถูกนำมาบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 13 กล่าวถึงการรายงานการทำธุรกรรมของผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นสถาบันการเงิน ต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ว่าผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นสถาบันการเงินนั้น เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินดังกล่าวมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อปรากฏว่า (1) ธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (2) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (3) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 กล่าวถึงการรายงานการทำธุรกรรมของผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นสำนักงานที่ดินต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ว่าให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงาน ที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ มีหน้าที่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อปรากฏว่า (1) มีการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินมิได้เป็นคู่กรณีและที่มีการชำระด้วยเงินสดเป็นจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (2) อสังหาริมทรัพย์มีมูลค่าตามราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (3) เมื่อเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กล่าวถึงการรายงานการทำธุรกรรมของผู้มีหน้าที่รายงานที่เป็นผู้ประกอบการอาชีพ โดยให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อ สำนักงาน ปปง. ในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ผู้ประกอบการ

อาชีพอตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด มูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพอตาม (2) (3) (4) และ (5) ที่ มิได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงาน ปปง. มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพอตามดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรม ต่อสำนักงาน ปปง.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 21/1 กล่าวถึงการห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา 13 และมาตรา 16 หรือบุคคลใดเปิดเผยข้อมูลหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบ เกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การรายงานธุรกรรมหรือการส่งข้อมูลอื่นใด ไปยังสำนักงาน ปปง. เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลหรือเป็นการเปิดเผย ข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาของผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ใน หรือต่างประเทศ เพื่อดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยรายงาน การทำธุรกรรมที่สำนักงาน ปปง. ได้รับตามหมวดนี้ถือเป็นความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เลขาธิการ ปปง. เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บรักษาและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลดังกล่าวเฉพาะเพื่อการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 8 (2) (3) กล่าวถึงเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครอง ทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับ การดำเนินการ ให้สำนักงาน ปปง. ทราบ และแจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ใน รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการ ทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560 กล่าวถึงการดำเนินการของ บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หลังจากได้ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว แก่สำนักงาน ปปง. ว่าบุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ โดยไม่ชักช้า คือ แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงานทราบภายใน 10 วันทำการ นับแต่วันที่ได้ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น หรือแจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับ ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรม

กับผู้ขึ้น ทั้งนี้ ภายใน 10 วันทำการนับแต่วันที่ได้พบข้อมูลนั้น โดยการตรวจสอบข้อมูลให้ตรวจสอบย้อนหลังภายในกำหนด 2 ปีก่อนวันที่ได้มีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด

กล่าวคือ สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Right to the Protection of personal data) เป็นประเภทหนึ่งของสิทธิของปัจเจกบุคคล (Right of individual) ที่บุคคลต่างๆ ต้องได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) โดยทุกคนมีสิทธิที่ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดบนพื้นฐานความยินยอมของผู้เกี่ยวข้องหรือกฎหมายอนุญาตไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้

แม้ว่าในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลความลับของลูกค้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีนั้น แม้จะไม่มีกฎหมาย Secrecy Law โดยเฉพาะแต่สถาบันการเงินก็มีระเบียบจรรยาบรรณในทางปฏิบัติที่จะไม่นำความลับของลูกค้าไปเปิดเผย⁵⁶⁹ ก็ตาม

สิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) ที่ข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้ โดยมีการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญว่าบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ดังนั้น การที่มาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยกำหนดให้สถาบันการเงิน สำนักงานที่ดิน และผู้ประกอบการอาชีพทุกแห่งตามที่กฎหมายกำหนดต้องรายงานการทำธุรกรรม หากมีการทำธุรกรรมของบุคคลใดๆ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลเข้าตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด หรือที่ต้องสงสัย มายังสำนักงาน ป.ง. ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ของไทยโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลแต่อย่างใด ในขณะที่เดียวกันเจ้าของข้อมูลไม่มีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนดังกล่าว และหากข้อมูลคลาดเคลื่อนไม่มีสิทธิในการแก้ไขให้ตรงตามความจริง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้เป็น “ความลับในราชการ” เกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมาย โดยให้เลขาธิการ ป.ง. เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บรักษาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งศาลที่ศาลอาจสั่งให้สถาบันการเงิน

⁵⁶⁹ วีระพงษ์ บุญโญภาส, *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537), หน้า 120.

สำนักงานที่ดินและผู้ประกอบอาชีพตามที่กฎหมายกำหนดสามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ ดังนั้นการกำหนดให้ข้อมูลดังกล่าวเป็น “ความลับในราชการ” ที่เจ้าของข้อมูลไม่มีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนและหากข้อมูลคลาดเคลื่อนไม่มีสิทธิในการแก้ไขให้ตรงตามความจริงนั้น จึงเป็นการจำกัดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Protection of personal data) ของบุคคลนั้น เพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะให้เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบและความรุนแรง

กล่าวคือ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีไว้ในมาตรา 32 วรรคสอง ที่การนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงพอที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.7.1.5 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิในการที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยา (Right to judicial remedy)

มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) ซึ่งพบได้ในอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism) มาตรา 8 (4) ที่บัญญัติถึงรัฐที่สามารถจัดตั้งกลไกในการจัดสรรเงินทุนที่ได้มาจากการริบทรัพย์เพื่อชดเชยให้กับเหยื่อผู้เสียหายหรือครอบครัวของพวกเขาจากการกระทำที่ผิด รวมทั้งยังพบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้านสิทธิที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ (the right to an effective legal remedy) ได้ในข้อมติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nation Human Rights Council ; UNHRC) ที่ 33/21 (28 September 2016) ข้อ 10

ที่กล่าวถึงการที่บุคคลใดอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเสรีภาพขั้นพื้นฐานจากรัฐในขณะที่ที่มีการต่อต้านการก่อการร้าย จะต้องได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม โดยมีการเยียวยาเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพ อย่างเพียงพอ มีความเหมาะสม โดยมีการชดเชย การชดใช้ การฟื้นฟูและการไม่ถูกกระทำซ้ำ

การเยียวยาเหยื่อของการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยการชดเชยหรือการชดใช้ที่เป็นตัวเงินหรือทรัพย์สินต่างๆ นั้น ในบางกรณีบุคคลที่ถูกกำหนดอาญาเป็นเหยื่อของการถูกละเมิดสิทธิดังกล่าว⁵⁷⁰ โดยเหตุการณ์ของการละเมิดเกิดขึ้นก่อนที่บุคคลนั้นๆ จะกลายเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือเกิดขึ้นภายหลังที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดก็ได้ ดังนั้นหากต่อมาหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนอื่นมีความประสงค์จะเยียวยาการถูกละเมิดดังกล่าวด้วยเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้แล้วนั้น ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนนั้นจะกลายเป็นตัวการผู้กระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งเป็นความผิดทางอาญา เนื่องจากตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย

⁵⁷⁰ สามารถเทียบเคียงได้กับคดีหมายเลขแดงที่ 69/2559 (คดีหมายเลขดำที่ 1256/2558) เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2559 ศาลอุทธรณ์ภาค 9 มีคำพิพากษาคดีระหว่างพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 2 ภาค 9 โจทก์ กับ นาย ช. จำเลย ซึ่งนาย ช. ถูกดำเนินคดีอาญาในฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ที่เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดยกฟ้อง โดยนาย ช. ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีนั้น ทำให้นาย ช. ถูกกระทบสิทธิเสรีภาพต่างๆ เช่น สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว เสรีภาพในการเดินทาง เป็นต้น กลายเป็นเหยื่อของการถูกละเมิดเสียเองนั้น แม้ภายหลังศาลมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดยกฟ้องแล้วก็ตาม หากจำเลยบุคคลดังกล่าว (นาย ช.) จะยื่นขอค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ก็จะไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาจากการถูกละเมิด เนื่องจากเหตุที่ว่าคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาเคยวินิจฉัยตีความเกณฑ์ตาม มาตรา 20(3) ของพระราชบัญญัตินี้ ที่บัญญัติว่าจำเลยจะได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายต้องปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างการดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดโดยคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยว่าการที่ศาลพิพากษายกฟ้องเนื่องจากเหตุยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 วรรคสอง ไม่เข้าเงื่อนไขตามเกณฑ์มาตรา 20(3) ดังกล่าว จึงทำให้นาย ช. ไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายตามกฎหมายนี้ได้

ในช่วงระหว่างต้นปี 2553 – 2554 คดีที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วจำนวน 76 คดี โดยเป็นจำนวนคดีที่ยกฟ้องจำนวน 57 คดี คิดเป็นร้อยละ 75 โดยเหตุที่ศาลพิพากษายกฟ้องเนื่องจากพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ จึงยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยนั้นคิดเป็นร้อยละ 100 ของคดีที่ศาลยกฟ้อง (สรุปความจาก มูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม , โครงการการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Case Audit) (ปัตตานี : มปท.,2554), หน้า 8 - 13.)

ดังนั้นจึงอาจอนุมานได้ว่าคดีทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งศาลมีคำพิพากษายกฟ้องนั้น จำเลยไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แม้นั้นจะถูกละเมิดสิทธิก็ตาม อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงการถูกจำกัดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านสิทธิในการที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยา (Right to judicial remedy) ของจำเลยเป็นอย่างมาก

อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 บัญญัติว่าผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงิน หรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงิน หรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด...ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ประกอบกับมาตรา 3 ยังกล่าวถึงนิยามของทรัพย์สิน ว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคา และอาจถือเอาได้ รวมทั้งดอกผลของเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุดังกล่าว...

กล่าวคือ เพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น การคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ไม่ให้การใช้สิทธิของบุคคลหนึ่งขัดขวางการใช้สิทธิของบุคคลอื่น เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เกิดความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้ง ความไม่สงบ และความรุนแรง บุคคลที่ถูกกำหนดอาจไม่ได้รับการเยียวยาจากการที่ตนถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งการละเมิดอาจเกิดขึ้นก่อนที่บุคคลนั้นๆ จะกลายเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือเกิดขึ้นภายหลังที่เป็น บุคคลที่ถูกกำหนดก็ได้ ดังนั้นจึงเป็นการจำกัดสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ด้านสิทธิในการที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยา (Right to judicial remedy) ซึ่งสิทธิในการที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยา (Right to judicial remedy) นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ใน มาตรา 25 วรรคสี่ ที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการ กระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่ กฎหมายบัญญัติ โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการ จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่ รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัด สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผล ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจงด้วย

4.7.1.6 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)

แหล่งที่มาของรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 6 กล่าวถึงบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือ องค์การตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) กำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย

(หรือที่รู้จักกันว่า UN Sanction List) และสำนักงาน ปปง. เห็นว่ามติหรือประกาศดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายไทยให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการประกาศรายชื่อดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า

ดังนั้น กระบวนการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทย ที่นำรายชื่อบุคคลที่นำรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) กำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย มาประกาศรายชื่อดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยสำนักงาน ปปง. ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวไม่ผ่านการพิจารณาพยานหลักฐานชี้ขาดของศาลยุติธรรม ทำให้เมื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรใดถูกกำหนดให้เป็นผู้ที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ของไทยแล้วย่อมเป็นการถูกตีตราจากสังคมว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

แม้การจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวจะเป็นมาตรการพิเศษเกี่ยวกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ไม่เป็นการดำเนินการทางคดีอาญา โดยตรงก็ตาม แต่การดำเนินการดังกล่าวมีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินมาตรการทางคดีอาญา กล่าวคือ รายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อ ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) กำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายดังกล่าว เป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิดอาญา ดังนี้

1. ความผิดอาญาฐานเป็นสมาชิกคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 135/4 แห่งประมวลกฎหมายอาญาว่าผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติของ หรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำ อันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความคุ้มครองมติหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้ว ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

2. ความผิดอาญาฐานให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่กล่าวถึงผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ ...โดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของ...บุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้น เพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในสังคม การจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ดังกล่าวของไทย จึงเป็นการแสดงถึงการจำกัดสิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว เกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence)

กล่าวคือ สิทธิในกระบวนการยุติธรรมในด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence) นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในมาตรา 29 วรรคสอง ที่ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

4.7.1.7 สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน

(Right to be heard)

ในขั้นตอนของกระบวนการพิจารณากำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ที่กล่าวถึงเมื่อสำนักงาน ปปง. มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลดังกล่าว ให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อ พิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้านั้น เป็นการจำกัดสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนด

นอกจากนี้ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน ว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้ บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการ การประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการของบุคคลที่ถูกกำหนด ทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List นั้น การแจ้งบุคคล ที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List ให้ทราบถึงว่า ตนถูกกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ไม่มีการแจ้งที่ระบุข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของ การกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวไว้ด้วย ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่สามารถ นำข้อมูล พยานหลักฐานที่ตรงประเด็น เพื่อโต้แย้งการพิจารณาตัดสินดังกล่าวได้

กล่าวคือ การที่สำนักงาน ป.ง. ส่งรายชื่อผู้ขึ้นให้พนักงานอัยการพิจารณา ยื่นคำร้องฝ่ายเดียวขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น เป็นการดำเนินการฝ่ายเดียว (Ex Parte) ไม่มีการแจ้ง (notice) ให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ เพื่อสามารถแสดงข้อมูล พยานหลักฐาน ทักล้างข้อมูล หลักฐานของอีกฝ่ายได้ก่อนที่จะตัดสินใจว่าบุคคลนั้นควรเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดหรือไม่ จนกว่าจะมีการเผยแพร่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวสู่สาธารณชนผ่านช่องทางต่างๆ จากนั้นจึง เปิดโอกาสให้บุคคลที่ถูกกำหนดแสดงเหตุผล ข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ โต้แย้งการตัดสินใจได้ หรือ อีกทั้งการแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List ว่าบุคคลดังกล่าวถูกกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด แต่ไม่แจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุ ของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวที่มีนั้น ล้วนแต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงการจำกัด สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของ บุคคลที่ถูกกำหนด เพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้มีความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เกิดความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรง ซึ่งด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในมาตรา 41(2) ที่บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราว ร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตาม มาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตาม เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและ จะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัด

สิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

4.7.1.8 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิในการได้รับบริการสาธารณะ (public service)

การจัดทำบริการสาธารณะ (public service) เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของรัฐสมัยใหม่ที่ต้องจัดทำให้กับประชาชน โดยหลักเกณฑ์ในการจัดทำบริการสาธารณะประกอบด้วยบริการสาธารณะต้องดำเนินการไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง บริการสาธารณะที่จัดทำขึ้นต้องให้เอกชนมีสิทธิได้รับประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน และการจัดทำบริการสาธารณะจะต้องปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนตลอดเวลา โดยการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวอาจจัดทำโดยรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐร่วมกันจัดทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁵⁷¹

หลักเกณฑ์ในการจัดทำบริการสาธารณะ (public service) ที่บริการสาธารณะที่จัดทำขึ้นต้องให้เอกชนมีสิทธิได้รับประโยชน์โดยเท่าเทียมกันนั้น เป็นการที่ประชาชนต้องมีสิทธิและโอกาสได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะหรือเข้าสู่บริการสาธารณะอย่างเท่าเทียมกัน รัฐบาลจะจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะไม่ได้⁵⁷² หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งรัฐไม่สามารถปิดกั้นบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ให้ได้ประโยชน์จากการจัดทำบริการสาธารณะได้ ประชาชนทุกคนมีสิทธิและโอกาสได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะหรือเข้าสู่บริการสาธารณะได้อย่างเท่าเทียมกัน เช่น บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 25 กำหนดให้การสับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาโดยบัญญัติว่า *ผู้ใด...ดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์...จากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้...การดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด... ผู้นั้นเป็นตัวการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือ*

⁵⁷¹ นันทวัฒน์ บรมานันท์, หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ, พิมพ์ครั้งที่ 4 ed. (กรุงเทพฯ : วิญญูชน2552), หน้า 141 – 146.

⁵⁷² เรื่องเดียวกัน., หน้า 143 – 144.

ทั้งจำทั้งปรับ ประกอบกับมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงนิยามของทรัพย์สินว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้...นั้น ทำให้รัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะ (public service) แก่ประชาชนที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดได้ มิฉะนั้นรัฐจะเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาเสียเองฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากบริการสาธารณะ (public service) ที่จัดทำขึ้นนั้นบางครั้งอาจอยู่ในรูปเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น การจัดหาสินค้าเพื่ออัตรากเบี้ยต่ำแก่ผู้มีรายได้น้อย การจัดหาสินค้าเพื่อพิเศษแก่ประชาชนบางอาชีพ การจัดการศึกษา การบริการด้านการแพทย์ สาธารณสุข การกำจัดขยะมูลฝอย การจัดบริการไฟฟ้า น้ำประปา กิจกรรมประชณีย์ การสื่อสารคมนาคมประเภทต่างๆ เป็นต้น ทำให้บุคคลดังกล่าวถูกจำกัดสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ ด้านสิทธิในการได้รับบริการสาธารณะ (public service) ที่ไม่มีสิทธิ หรือโอกาสได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะ หรือเข้าสู่บริการสาธารณะได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่นของสังคมจากการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวที่จัดทำโดยรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐร่วมกันจัดทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นไปเพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในสังคม

4.7.1.9 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ :

ด้านสิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐ

สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐในด้านสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข (public service) นี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในมาตรา 47 วรรคสอง ที่บุคคลผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และในมาตรา 47 วรรคสาม ที่บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 25 กำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาโดยบัญญัติว่า ผู้ใด...ดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์...จากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้...การดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด... ผู้นั้นเป็นตัวการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ประกอบกับมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงนิยามของทรัพย์สินว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้...นั้น ทำให้รัฐไม่สามารถจัดสวัสดิการจากรัฐแก่ประชาชนที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดได้ มิฉะนั้นรัฐจะเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญาเสียเองฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากการจัดทำสวัสดิการจากรัฐนั้นบางครั้งอาจอยู่ในรูปเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงินเบี้ยผู้สูงอายุ เงินเบี้ยยังชีพคนพิการ สิทธิพักอาศัยโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น รวมทั้งยังเป็นการดำเนินการด้วยประการใด ๆ เพื่อประโยชน์ทางบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐแก่บุคคลนั้นๆ จึงทำให้บุคคลดังกล่าวไม่มีสิทธิ หรือโอกาสได้รับประโยชน์จากการจัดสวัสดิการจากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่นของสังคม

กล่าวคือ เพื่อเป็นการการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่มีสิทธิ หรือโอกาสได้รับประโยชน์จากการจัดสวัสดิการจากรัฐได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่นของสังคม จึงเป็นการแสดงถึงการถูกจำกัดสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ ด้านสิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐของบุคคลนั้นรุนแรงซึ่งสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐในด้านสิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิไว้ในมาตรา 48 ที่สิทธิของมารดา ในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ และบุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัด

สิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

4.7.1.10 สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ด้านการไม่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินตอบแทนในการประกอบอาชีพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพไว้ในมาตรา 40 ว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ โดยการจำกัดเสรีภาพนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็นหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 4 กล่าวถึงนิยามของทรัพย์สินว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้... ประกอบกับมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาโดยบัญญัติว่าผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่ได้กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

นิติบุคคลใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 2,000,000 บาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคสี่เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าว

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

กล่าวคือ บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลจะไม่สามารถประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพได้ เนื่องจากการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพดังกล่าวย่อมมีเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้เข้ามาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน หรืออาจเป็นการกระทำใดๆ เพื่อเป็นสิ่งตอบแทน การแลกเปลี่ยนที่ไม่ใช้เงิน ทางเศรษฐกิจระหว่างบุคคลที่ถูกกำหนดกับบุคคลอื่น เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย ผลกำไร เป็นต้น ที่หากบุคคลอื่นทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอาจเป็นผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนดำเนินการด้วยประการใด ๆ หรือพยายามดำเนินการด้วยประการใด ๆ ให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการ เช่น การแลกเปลี่ยนที่ไม่ใช้เงินเป็นสื่อกลางด้วยการกระทำใดๆ เป็นสิ่งตอบแทน การใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อจ่ายเป็นค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย ผลกำไร เป็นต้น นั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดผู้นั้นกระทำความผิดอาญาต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดไม่สามารถปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับผู้ใดได้ อันทำให้บุคคลดังกล่าวถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ด้านการไม่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินตอบแทนในการประกอบอาชีพ แม้บุคคลที่ถูกกำหนดจะประกอบอาชีพสุจริตอย่างถูกกฎหมายก็ตาม เพื่อการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในสังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.7.1.11 สิทธิชุมชน : ด้านเกี่ยวกับการไม่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในชุมชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิชุมชนในด้านเกี่ยวกับการไม่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในชุมชนไว้ในมาตรา 43(2) (4) ว่าบุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และการจัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน โดยการจำกัดสิทธินี้เป็นไปตามมาตรา 26 บัญญัติว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ซึ่งกฎหมาย

ดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 25 กำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาโดยบัญญัติว่า ผู้ใด...ดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์...จากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้...การดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด... ผู้นั้นเป็นตัวการกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ประกอบกับมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงนิยามของทรัพย์สินว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้...นั้น ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่สามารถมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพได้ มิฉะนั้นรัฐจะเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญาเสียเองฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากการมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพนั้นเป็นการดำเนินการด้วยประการใดๆ เพื่อประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพแก่บุคคลนั้นๆ ซึ่งประโยชน์ดังกล่าวเป็นวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ จึงทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่มีสิทธิ หรือโอกาสได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเข้าสู่อะไรก็ตาม การมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่นของสังคม อันแสดงถึงการที่บุคคลที่ถูกกำหนดนั้นถูกจำกัดสิทธิชุมชน ในด้านเกี่ยวกับการไม่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งเหตุผลของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้เกิดความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคง ปลอดภัยจากความขัดแย้งกัน ความไม่สงบ และความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในสังคม

4.8 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การศึกษาประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย จะศึกษาเกี่ยวกับจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ

4.8.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของไทย ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2560 จำนวนรวมทั้งสิ้น 418 ราย สามารถจำแนกตามประเภท ได้ดังนี้

1. บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List

บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List มีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและองค์การที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) ประกอบด้วยรายชื่อบุคคลธรรมดา 256 รายชื่อ และองค์การ 75 รายชื่อ รวมทั้งสิ้น 331 รายชื่อ⁵⁷³

2. บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List

บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List มีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่เป็นบุคคลธรรมดาแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List เท่าที่เคยมีทั้งหมดจำนวน 89 รายชื่อ โดยมี 2 รายถูกศาลแพ่งสั่งให้เพิกถอนคำสั่งศาลที่สั่งให้บุคคล 2 รายดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด คงเหลือรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List จำนวน 87 รายชื่อ⁵⁷⁴

4.8.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึด อายัดหรือระงับการดำเนินการ

เงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึด อายัดหรือระงับการดำเนินการ (Freeze) จากการดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และ

⁵⁷³ ดูรายละเอียดของรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง. ที่ <http://www.amlo.go.th>

⁵⁷⁴ ดูรายละเอียดของรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง. ที่ <http://www.amlo.go.th>

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ณ ตุลาคม 2559 มีจำนวนประมาณ 200,000 บาท⁵⁷⁵

4.9 กรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

การดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย เกี่ยวกับการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งการยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 นั้น ยังไม่เคยมีข้อขัดแย้งหรือคดีความที่จะเป็นกรณีศึกษาสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ แต่สามารถนำกรณีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่ง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 218 วรรคหนึ่ง หรือไม่ และกรณีความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) เรื่องร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ..... รวมทั้งกรณีการยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมาเทียบเคียงเป็นกรณีศึกษาของไทยได้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ถูกกระทบ

⁵⁷⁵ สรุปลความจาก สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน "ระเบียบวาระที่ 3.6 เรื่องรายงานผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน Aml/Cft เบื้องต้น จากการประชุมกับคณะผู้ประเมิน (on-Site Visit) " ใน การประชุมคณะกรรมการ ปปง. ครั้งที่ 1/2560 (สำนักงาน ปปง. 2560), หน้า 11. (เอกสารอัดสำเนา)

4.9.1 กรณีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่ง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 218 วรรคหนึ่ง หรือไม่

การทำบทบาท Judicial Review ของศาลรัฐธรรมนูญที่ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายในการตรากฎหมายเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้น ไทยเคยเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นเมื่อประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นสมาชิกของแต่ละสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยใน 2 ประเด็น ประกอบด้วย (1) กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย และ (2) กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่ง เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 218 วรรคหนึ่ง หรือไม่ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 218 วรรคหนึ่งบัญญัติว่าในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติได้ ซึ่งต่อมาได้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 29-30/2547 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 โดยในคำวินิจฉัยดังกล่าวมีการวินิจฉัยถึงผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจากการออกกฎหมายดังกล่าวไว้ด้วย

กรณี (1) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลของการออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 มีบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย จากเหตุที่ว่าก่อการร้ายเป็นการกระทำความผิดที่นานาประเทศยอมรับว่าเป็นความผิดสากลและต้องร่วมมือกันปรับปรุงกฎหมายภายในของตนเพื่อให้การก่อการร้ายเป็นความผิดตามกฎหมายและสมควรลงโทษอย่างรุนแรงตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) โดยระบุถึงการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายซึ่งมีลักษณะเฉพาะในการใช้ความรุนแรงกระทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน

ภายใต้เจตนาพิเศษที่มุ่งบังคับรัฐบาลหรือมุ่งให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาของไทยในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้าย

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจากการออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้ายว่าการที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 บัญญัติให้การกระทำการก่อการร้ายเป็นความผิดในประมวลกฎหมายอาญามีได้กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้สุจริตจนเกินสมควรแก่เหตุ เนื่องจากการพิสูจน์ความผิดจะเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่แล้ว และศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยว่าได้มีการกระทำความผิดที่จะต้องรับโทษตามกฎหมายหรือไม่ อันเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้นอกจากนี้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในการค้น การจับกุม รวมถึงการพิสูจน์การกระทำความผิด และการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ตลอดจนการดำเนินการกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้วางหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้แล้ว โดยหลักการสำคัญในกฎหมายอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวได้บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย จึงถือได้ว่าการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติถึงความผิดในลักษณะการก่อการร้ายเป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 218 วรรคหนึ่ง

กรณี (2) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งฐานหนึ่ง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นการแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้น อีกฐานหนึ่ง เพื่อกำหนดให้เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้สนับสนุนหรือนำมาใช้ก่อการร้ายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่อาจยึดหรืออายัดได้ อันเป็นมาตรการในการป้องกันมิให้เกิดการก่อการร้ายด้วยการดัดแปลงทุนทางการเงินอันเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญของการก่อการร้ายตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญากำหนดความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้แล้ว หากไม่มีกฎหมายเช่นนี้ การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายของประเทศไทยก็จะไม่บรรลุผลและยังไม่เป็นไปตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามอีกด้วย จึงเป็นการตราพระราชกำหนดเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะเช่นเดียวกัน จึงถือว่า พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติให้การกระทำการก่อการร้ายเป็นความผิด ในประมวลกฎหมายอาญา และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 ที่เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐาน เพิ่มขึ้นอีกฐานหนึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 218 วรรคหนึ่ง แล้ว

4.9.2 กรณีความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) เรื่องร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559⁵⁷⁶

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.)⁵⁷⁷ มีความเห็นว่าการดำเนินมาตรการ เพื่อป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายซึ่งมีผลเป็นการจำกัด

⁵⁷⁶ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมีความเห็นและข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ... ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556 ซึ่งต่อมาพระราชบัญญัตินี้ถูกยกเลิกเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 โดยหลักการและสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “การก่อการร้าย” ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 เหมือนกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556 แทบทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษานี้จึงสามารถนำความเห็นและข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ... ของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมาใช้กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 ได้

⁵⁷⁷ เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ 2550 แนวนโยบายแห่งรัฐว่าด้วยกฎหมายและการยุติธรรม มาตรา 81(3) ที่ได้บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้านกฎหมายและการยุติธรรม โดยจัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายที่ดำเนินการเป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ต่อมาจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. 2553 (ซึ่งต่อมาพระราชบัญญัตินี้ถูกยกเลิกตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 73/2559 สั่ง ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2559 ทำให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายถูกยกเลิกตามไปด้วย) กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย จำนวน 11 คน ทำหน้าที่ (1) สำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์ทางวิชาการ รวมตลอดทั้งวิจัยและสนับสนุนการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการวางเป้าหมายนโยบาย และจัดทำแผนโครงการและมาตรการต่างๆ ในการดำเนินการ (2) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย (3) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนการให้มีกฎหมายหรือการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยพิจารณาภาพรวมของกฎหมายในเรื่องนั้นหรือกลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีความสัมพันธ์กันในเรื่องนั้น (4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนการตรา

สิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงต้องเป็นไปโดยสอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะหลักความพอสมควรแก่เหตุ (Principle of proportionality) เพื่อให้บรรลุตามกรอบวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเพียงพอเท่าที่จำเป็นโดยไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญได้รับรอง หลักความเสมอภาค หลักการตรวจสอบถ่วงดุล และหลักสิทธิมนุษยชน⁵⁷⁸ ดังนั้น คปก. จึงมีความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. สรุปได้ 5 ประเด็น ดังนี้⁵⁷⁹

ประเด็นที่ 1 การให้นิยาม “การก่อการร้าย” ตามมาตรา 3 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ (คือมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559) ซึ่งไม่เห็นด้วยที่จะบัญญัติให้ความหมายรวมถึงการกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะยังมีข้อโต้แย้งหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 1/1 ที่จัดทำเป็นพระราชกำหนดจึงไม่มีกระบวนการพิจารณาอีกต่อไปในรายละเอียดเพื่อทบทวนถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคี อีกทั้งยังมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเนื้อหาของบทบัญญัติที่ยังไม่สอดคล้องกับหลักความชัดเจนแน่นอนซึ่งเป็นหลักประกันที่สำคัญในกฎหมายอาญา (หลัก Nullum crimen, nulla poena sine lege) ทำให้ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีความหมายครอบคลุมถึงการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ จึงควรทบทวนถึงกระบวนการตราและเนื้อหาของกฎหมายให้มี

กฎหมายที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประกอบการพิจารณา (5) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเกี่ยวกับร่างกฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใดที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ อาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงาน และประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย (6) ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินการในการร่างกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (7) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การรักษาการแทนและการปฏิบัติราชการแทน การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทน สวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานและการดำเนินการอื่นของสำนักงาน (8) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยให้คำนึงถึงประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว และ (9) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

⁵⁷⁸ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, “บันทึกความเห็นและข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ...”, (1 พฤศจิกายน 2555), หน้า 3 – 4.

⁵⁷⁹ สรุปความจาก _____ “แนวร่างฯ ก่อการร้ายไม่ควรใช้กับบุคคลในประเทศวันกระทบบสิทธิการชุมนุม,” [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ: 10 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <http://prachatai.com/journal/2012/11/43511>

องค์ประกอบความผิดที่ชัดเจนแน่นอนสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายและพิธีสารที่เกี่ยวข้องซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีก่อนที่จะกำหนดให้นิยาม “การก่อการร้าย” ครอบคลุมไปถึง ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกัน คปก. เห็นว่า การจัดทำรายชื่อ “บุคคลที่ถูกกำหนด” (หรือเดิมคือ “บัญชีรายชื่อผู้ก่อการร้าย”) ตามมาตรา 4 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ (คือมาตรา 6 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559) สมควรมุ่งเน้นไปยังการก่อการร้ายสากลและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสากล โดยยังไม่สมควรปรับใช้กับการก่อการร้ายในประเทศตามประมวลกฎหมายอาญาเพราะยังมีข้อโต้แย้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้เสรีภาพในการชุมนุม อันอาจเป็นช่องทางให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ไปในทางลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ทางการเมืองได้

ประเด็นที่ 2 คปก. ยังไม่เห็นพ้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และสภาผู้แทนราษฎร ที่กำหนดให้กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำรายชื่อ “บุคคลที่ถูกกำหนด” ตามมาตรา 4 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ (คือมาตรา 6 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559) ต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบโดยพนักงานอัยการและศาล เนื่องจากศาลมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกเมื่อผู้ได้รับผลกระทบร้องขอ ส่วนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้นเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมาย ไม่ควรนำเอากลไกรัฐทั้งสองส่วนนี้มาปะปนกัน จะทำให้ระบบการตรวจสอบถ่วงดุลซึ่งเป็นหลักการสำคัญของหลักนิติรัฐเสียไปในที่สุด และยังเกรงว่าภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดหลายประการจะทำให้พนักงานอัยการและศาลไม่อาจพิจารณากลับกรองถึงความชอบด้วยกฎหมายของการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่ง คปก. เห็นว่า พนักงานอัยการและศาลควรทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่เมื่อผู้ได้รับผลกระทบร้องขอน่าจะเหมาะสมกว่า และที่สำคัญกระบวนการขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและกระบวนการตรวจสอบดังกล่าว ควรยึดถืออย่างเคร่งครัดต่อหลักการใช้อำนาจโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม แม้เป็นกรณีที่ปรากฏรายชื่อตามมติหรือประกาศคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ประเด็นที่ 3 การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ “ผู้มีหน้าที่รายงาน” ตามมาตรา 5 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ (คือมาตรา 8 มาตรา 23 และมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559) ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการระงับดำเนินการกับทรัพย์สินให้ชัดเจนและครอบคลุมทั่วถึงทุกประเภทธุรกิจ ด้านมาตรการเชิงลงโทษต่อผู้มีหน้าที่รายงานควรมีหลักเกณฑ์และกระบวนการในการพิจารณากลับกรองที่เปิดเผยและให้ผู้ได้รับผลกระทบมีโอกาส

ชี้แจง รวมทั้งมีหลักเกณฑ์และกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ประกอบการกิจกรรมเงินสมควรตลอดจนถึงความพร้อมของผู้ประกอบการรายย่อย

นอกจากนี้ คปก. มีความเห็นว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงาน ปปง. ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการระงับดำเนินการกับทรัพย์สินให้ชัดเจน และสมควรกำหนดรายการทรัพย์สินที่ห้ามดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา และครอบครัวในการเข้าใช้ทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อดำรงชีพ และควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและบริหารจัดการทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินเกินควร⁵⁸⁰

ประเด็นที่ 4 ประเด็นความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในมาตรา 14 แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ (คือ มาตรา 25 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559) แม้จะมีลักษณะเฉพาะสอดคล้องกับข้อเสนอของ FATF เรื่อง กำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นการกระทำความผิดทางอาญา และหลักการตามอนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ลัทธิการก่อการร้าย แต่บทบัญญัติดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาทบทวนร่วมกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 1/1 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายซึ่งมีความคล้ายคลึงกันเพื่อจัดความซ้ำซ้อนและเพื่อความเป็นระบบ

อีกทั้ง คปก. ยังไม่เห็นพ้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และสภาผู้แทนราษฎร ที่กำหนดให้กรณีการสมคบกันในการกระทำความผิดตามร่างมาตรา 14 วรรคสอง แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ (คือ มาตรา 25 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559) ที่บัญญัติให้ “ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง...” เพราะเห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายอาญา จึงควรบัญญัติให้การกระทำที่มีลักษณะ “สมคบ” เป็นความผิดฐานสมคบกันกระทำความผิดขึ้นมาฐานหนึ่งเสียก่อน ให้เป็นฐานความผิดที่มีลักษณะเฉพาะ โดยอาจพิจารณาเทียบกับกฎหมายอาญาเสพติด เป็นต้น⁵⁸¹

ประเด็นที่ 5 คปก. เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ให้อำนาจไว้อย่างกว้างขวาง จึงสมควรที่จะมีระบบการตรวจสอบถ่วงดุลที่จากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระถึงความสัมฤทธิ์ผลของมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายโดยรายงานอย่างเปิดเผย

⁵⁸⁰ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, "บันทึกความเห็นและข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ...", หน้า 8 - 9.

⁵⁸¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 10.

ต่อสาธารณชน อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อฝ่ายการเมืองมีเจตจำนง ในการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างแท้จริง โดยรับประกัน ความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เสริมสร้างความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ โดยเคารพหลักความเสมอภาค หลักการตรวจสอบถ่วงดุล และหลักสิทธิมนุษยชน

สรุปกล่าวคือ ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย พ.ศ. นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 พบว่าประเด็นส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้เป็นไปตาม ความเห็นและข้อเสนอแนะของ คปก. โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ต่อสิทธิและเสรีภาพในเชิง “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการแก้ไข

สำหรับประเด็นส่วนน้อยที่มีการปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้เป็นไปตามความเห็นและข้อเสนอแนะของ คปก. มีดังนี้ คือ

(1) กรณีที่ คปก. เห็นควรให้กำหนดรายการทรัพย์สินที่ห้ามดำเนินการ เพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหาและครอบครัวในการเข้าใช้ทรัพย์สินที่เป็นปัจจัย เพื่อดำรงชีพนั้น พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 มาตรา 12 และ มาตรา 13 มีการบัญญัติให้การที่บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สิน ที่ถูกระงับการดำเนินการ รวมทั้งการที่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาต ดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการนั้น การดำเนินการทางศาลดังกล่าวให้ยื่นต่อศาลแพ่ง และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 285 และมาตรา 286 กล่าวถึงทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ ที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัด ทั้งที่เป็นทรัพย์สินหรือเงิน หรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินประเภทต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ อันเป็นการคุ้มครอง สิทธิของผู้เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าการแก้ไขร่างกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน ของผู้ถูกกล่าวหาและครอบครัวในการเข้าใช้ทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีพนั้น ยังไม่เป็นไป ตามที่ คปก. มีข้อเสนอแนะทั้งหมด เนื่องจากตามข้อเสนอของ คปก. นั้น กฎหมายควรกำหนด

รายการทรัพย์สินที่ห้ามดำเนินการยึดหรืออายัดไว้แต่ต้น ทำให้หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อดำรงชีพดังกล่าวได้ แต่ร่างกฎหมายที่แก้ไขนั้น ต้องเกิดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อดำรงชีพก่อน จึงจะก่อให้เกิดสิทธิตามมาในภายหลังที่บุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน หรือบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดมีสิทธิขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลได้

(2) กรณีที่ คปภ. เห็นควรให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและบริหารจัดการทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจนโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินเกินควรนั้น ที่ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 บัญญัติให้การเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประกาศกำหนด ซึ่งต่อมาได้มีการออก ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560 มีรายละเอียดที่ชัดเจนโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินเกินควรเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List ซึ่งการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินนี้ให้นำระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

4.9.3 กรณีการยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 โดยบังคับใช้แทนด้วยประกาศ/ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ

ในอดีตพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มาตรา 6 วรรคแรก บัญญัติว่า “ให้สำนักงานประกาศรายชื่อบุคคล

ที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 และมาตรา 5 พร้อมทั้งแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดและผู้มีหน้าที่รายงาน หรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า

(1) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

(2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงานทราบ

(3) แจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น”

ต่อมาความดังกล่าวถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ให้สำนักงานประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 และมาตรา 5 และแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 ทราบ และเมื่อมีการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้บุคคลที่ถูกกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ดำเนินการ ดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า

(1) ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การควบคุมของผู้นั้น

(2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการให้สำนักงานทราบ

(3) แจ้งให้สำนักงานทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น”

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2560 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถูกยกเลิก บังคับใช้แทนด้วยพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 โดยมาตรา 7 วรรคสาม บัญญัติให้สำนักงาน ปปง. ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบ ทั้งนี้ การประกาศและการแจ้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

นอกจากนี้ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 ยังบัญญัติว่าเมื่อสำนักงาน ปปง. ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 6 หรือมาตรา 7 แล้ว ให้ผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการดังต่อไปนี้โดยไม่ชักช้า

(1) ระวังการดำเนินการกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด หรือของผู้กระทำการแทน หรือตามคำสั่งของผู้นั้น หรือของกิจการภายใต้การครอบครองหรือควบคุมของผู้นั้น ไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยอ้อม

(2) แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินให้สำนักงาน ปง. ทราบ

(3) แจ้งให้สำนักงาน ปง. ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าซึ่งอยู่ในรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือผู้ที่มีหรือเคยมีการทำธุรกรรมกับผู้นั้น

ดังนั้น จึงทำให้อนุบัญญัติเกี่ยวกับการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกฎหมายหลักสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

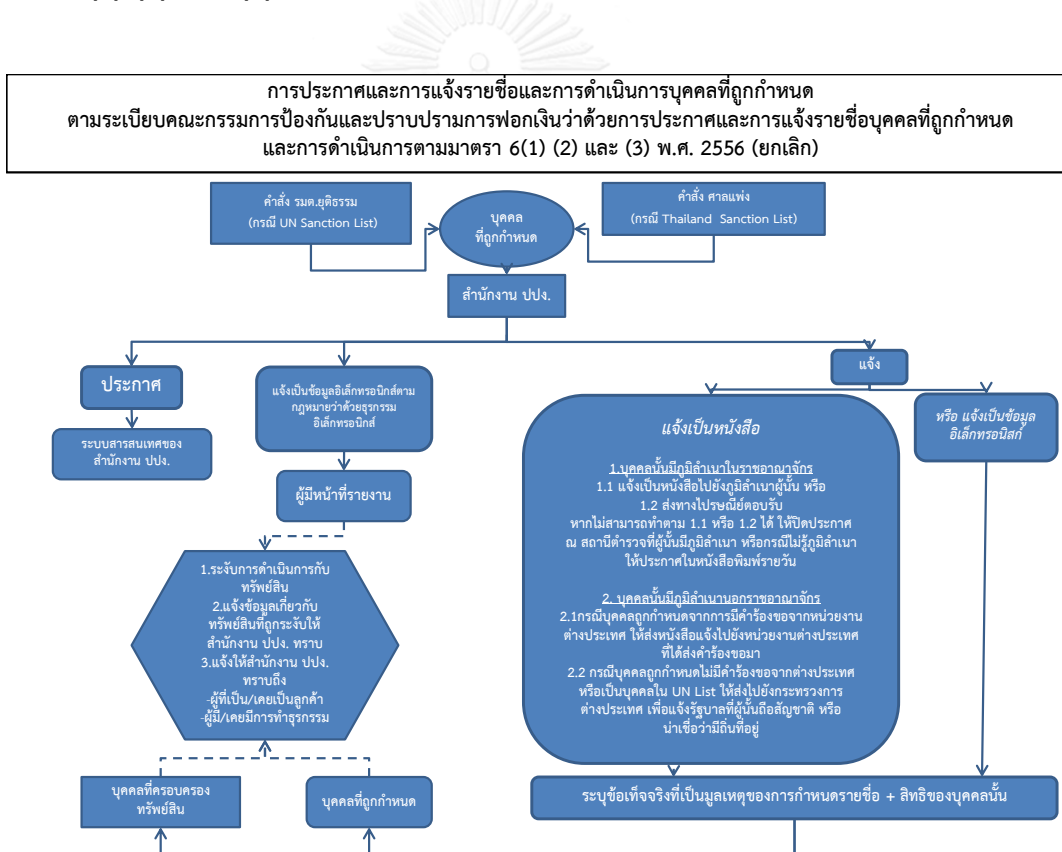
ระยะที่ 1 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน คือ ข้อ 4 ที่กล่าวถึงเมื่อมีคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List) หรือศาลแพ่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List) ให้สำนักงาน ปง. ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวในระบบสารสนเทศของสำนักงาน ปง. เพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะ พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อดังกล่าวไปยังบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) และผู้มีหน้าที่รายงานหรือบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนดเพื่อให้ทราบถึงการกำหนดรายชื่อนั้นโดยไม่ชักช้า การแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีแจ้งผู้มีหน้าที่รายงาน ให้สำนักงาน ปปง. แจ้งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

(2) ในกรณีแจ้งบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) และบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของ บุคคลที่ถูกกำหนด ให้สำนักงาน ปปง. แจ้งเป็นหนังสือหรือเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยต้องระบุ ข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวด้วย รายละเอียด ตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 8 ขั้นตอนการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6 (1) (2) และ (3) ตามระเบียบฯ พ.ศ. 2556

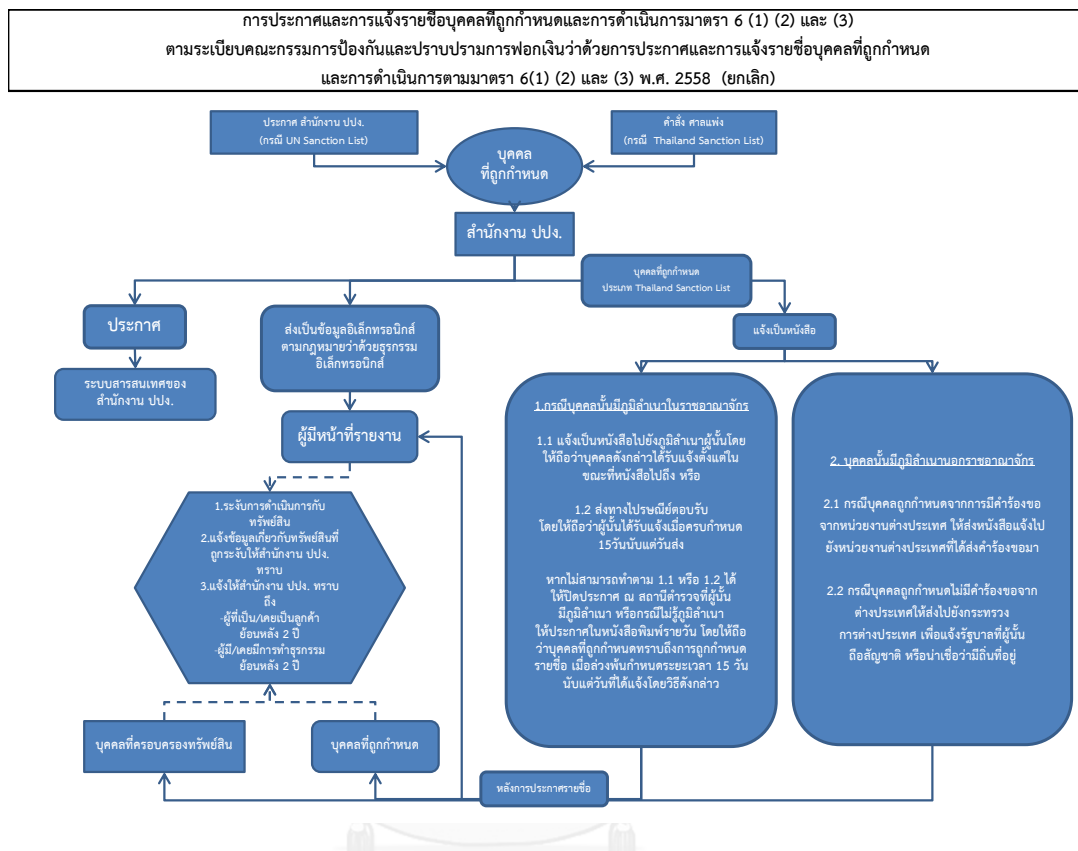

ระยะที่ 2 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 ถูกยกเลิก โดยบังคับใช้แทนด้วยระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการ

ตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศ และการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเหมือนเช่นที่เคยมีในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 โดยข้อ 4 ของระเบียบฯ พ.ศ. 2558 กล่าวถึงเมื่อมีประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 4 (บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List) หรือมีคำสั่งของศาลแพ่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรา 5 (บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List) ให้สำนักงาน ป.ง. ประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) ในระบบสารสนเทศของสำนักงาน ป.ง. เพื่อเผยแพร่รายชื่อสู่สาธารณะโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ง. จะส่งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้มีหน้าที่รายงานด้วยก็ได้ รายละเอียดตามแผนภูมิด้านล่าง

แผนภูมิที่ 9 ขั้นตอนการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6 (1) (2) และ (3) ตามระเบียบฯ พ.ศ. 2558

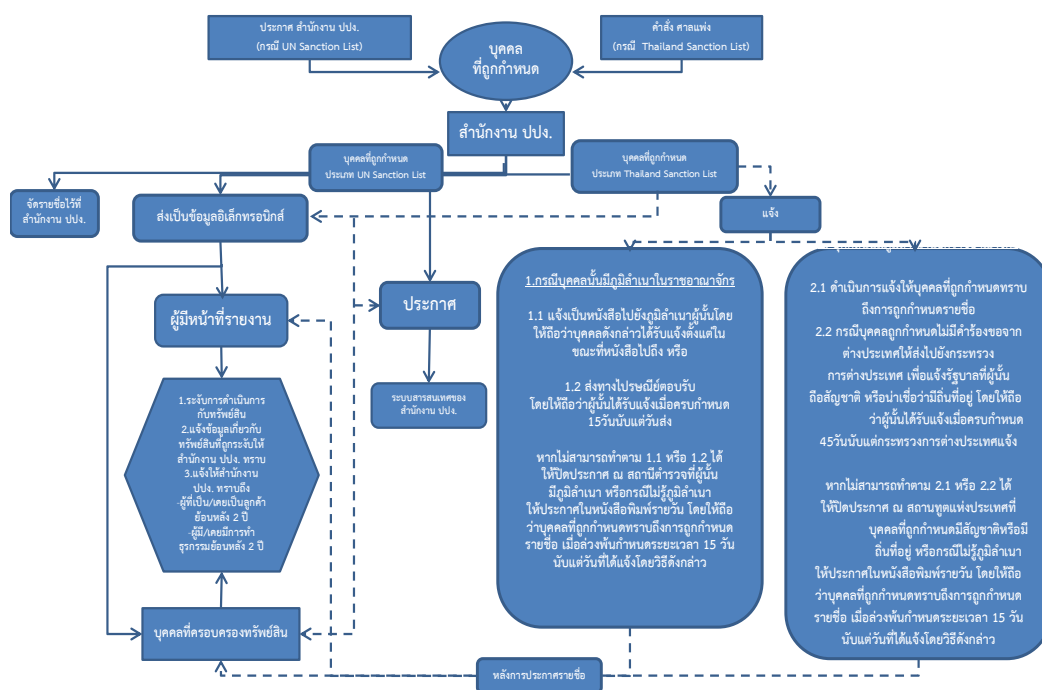
กล่าวคือ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ที่ออกมาบังคับใช้แทนระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตาม มาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 นั้น ยกเลิกการบัญญัติถึงการกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ง. มีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวด้วย ในการดำเนินการขั้นตอนการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นหนังสือหรือเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) หรือการแจ้งไปยังบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ให้ทราบถึงว่าตนถูกกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด พร้อมแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวไว้ด้วย ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่สามารถนำข้อมูล พยานหลักฐานที่ตรงประเด็น เพื่อโต้แย้งการพิจารณาตัดสินดังกล่าวได้ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิที่จะร้องเรียน

(Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนด ซึ่งต่อมาการคุ้มครองสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนดถูกยกเลิกไปตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ที่ระเบียบฯ กำหนดให้มีแต่การแจ้งให้ทราบว่าบุคคลดังกล่าวถูกกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยไม่มีการแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด

ระยะที่ 3 (ปัจจุบัน) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ถูกยกเลิก โดยบังคับใช้แทนด้วยประกาศ/ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย (1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 และ (3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560

แผนภูมิที่ 10 ขั้นตอนการประกาศ การแจ้ง และการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ตามประกาศ/ระเบียบฯ พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ

(1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 และ (3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560

กล่าวคือ ประกาศ/ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2560 จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย (1) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องการประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 และ (3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการเก็บรักษาและการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน พ.ศ. 2560 ที่ออกมาบังคับใช้แทนระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 นั้น ต่างเหมือนกันตรงที่หากเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List

ในการแจ้งต่อบุคคลที่ถูกกำหนดนั้น เป็นการแจ้งให้ทราบว่าคุณคนดังกล่าวถูกกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยไม่มีการแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่สามารถนำข้อมูล พยานหลักฐานที่ตรงประเด็น เพื่อโต้แย้งการพิจารณาตัดสินดังกล่าวได้ อันเป็นการไม่คุ้มครองสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนด

4.10 การศึกษาเปรียบเทียบการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” กับของต่างประเทศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของรัฐไทยกับต่างประเทศนั้น ไม่สามารถนำ “รัฐไทย” ไปเปรียบเทียบกับกลุ่มที่เป็น “องค์การหรือคณะทำงานเฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ” ได้ เนื่องจากกลุ่มหนึ่งเป็นองค์การหรือคณะทำงานที่ไม่เป็นรัฐและมีบทบาทข้ามอาณาเขตของรัฐแต่ละรัฐ ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งเป็นรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยอยู่ภายในอาณาเขตของตนเอง ดังนั้นการศึกษาในประเด็นหัวข้อนี้จึงมุ่งเน้นเป็นการเปรียบเทียบการเปรียบเทียบ “รัฐไทย” กับ “รัฐต่างประเทศ” ว่ามีการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพของประชาชนระดับมากน้อยต่างกันเพียงใด หรือมีประสิทธิภาพดีกว่ากันเพียงใด สามารถจำแนกการเปรียบเทียบในรูปแบบตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงการเปรียบเทียบมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม
การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยกับต่างประเทศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	เนเธอร์แลนด์	สิงคโปร์	ไทย
1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (การจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด)				
1.1 หน่วยงานหลัก	(1) กระทรวงการคลัง (หน่วยงาน Office of Foreign Assets Control (OFAC))	(1) กระทรวงการต่างประเทศ	(1) กระทรวงการต่างประเทศ	(1) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) *
1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(1) กระทรวงยุติธรรม (2) กระทรวงการต่างประเทศ (3) กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ	(1) กระทรวงยุติธรรม (หน่วยงาน The National Coordinator for Counterterrorism) (2) กระทรวงการคลัง (3) กระทรวงมหาดไทยและความสัมพันธ์ราชอาณาจักร	(1) กระทรวงกฎหมาย (2) กระทรวงการคลัง (3) กระทรวงมหาดไทย	(1) สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ* (2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ* (3) สำนักงานนายกรัฐมนตรี (กอรมน./สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ) (4) กระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ) (5) กระทรวงยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ)
2. มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (การจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด)				
2.1 กฎหมายหลัก	(1) กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) (2) กฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA)	(1) กฎหมาย Sanctions Act ค.ศ. 1977	(1) กฎหมาย UNITED NATIONS ACT (UN Act)	(1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	(1) กฎหมาย Crime and Criminal Procedure (2) กฎหมาย Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act (IRTPA) (3) กฎหมาย Immigration and Nationality Act (4) กฎหมาย USA Patriot Act	(1) กฎหมาย Penal Code (2) กฎหมาย Criminal Procedure Code (3) กฎหมาย Money Laundering and Terrorist Financing	(1) กฎหมาย Terrorism (Suppression of Financing) Act (2) กฎหมาย Criminal Procedure Code	(1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2) ประมวลกฎหมายอาญา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	เนเธอร์แลนด์	สิงคโปร์	ไทย				
3. การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด								
3.1 ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนด	บุคคลธรรมดา/องค์กร	บุคคลธรรมดา/องค์กร	บุคคลธรรมดา/องค์กร	บุคคลธรรมดา/องค์กร				
3.2 รูปแบบของการประกาศรายชื่อ	(1) บัญชีรายชื่อที่ออกเป็นคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) รายชื่อ (2) บัญชีรายชื่อที่ออกโดยรัฐมนตรี	(1) บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายในประเทศที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (2) บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายนอกประเทศ - (2.1) บัญชีที่ออกโดยคณะกรรมการการองค์การสหประชาชาติ (UN) - (2.2) บัญชีที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) ของสหภาพยุโรป (EU)	(1) บัญชีที่ออกโดยข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)	(1) ประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. (2) คำสั่งศาล				
4. กระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ								
4.1 ประเภทบัญชี	บัญชีรายชื่อที่ออกเป็นคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order)	บัญชีรายชื่อที่ออกโดยรัฐมนตรี	บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายในประเทศ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ)	บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายนอกประเทศ (คณะกรรมการสหประชาชาติ (UN))	บัญชีรายชื่อที่ออกโดยผู้พิจารณาภายในประเทศ (คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council))	บัญชีรายชื่อที่ออกทั้งนี้โดยอัตโนมัติ ตามคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)	บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List	บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List
4.2 ผู้พิจารณา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ -กระทรวงยุติธรรม - กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ	คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ (UN)	คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council)	คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ	คณะกรรมการ (The Committee of the Security Council) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ (UN)	ศาลแพ่ง
4.3 การขึ้นชื่อ	บัญชี OFAC list ในหมวดบัญชีชื่อ Specially Designated Global Terrorists (SDGTs)	บัญชี OFAC list ในหมวดบัญชีชื่อ foreign terrorist organization (FTO)	คำสั่งลงโทษคว่ำบาตร (the sanction order) / ระเบียบการลงโทษคว่ำบาตร	รายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบการสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU))	รายชื่อแนบท้ายภาคผนวก (annex) ของระเบียบการคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป	ตารางลำดับรายการ (Schedule) ที่ s.1๑ ของระเบียบ UN (ATM) Regulations ที่ S561/2000	ประกาศสำนักงาน ป.ป.ง.	คำสั่งศาล (โดยนำมาเผยแพร่ในรูปประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. อีกครั้งหนึ่ง)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา		เนเธอร์แลนด์			สิงคโปร์	ไทย	
	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณารับรองจาก EU แล้ว จะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์ทันทีโดยอัตโนมัติ	ไม่ต้องพิจารณา นำมา บุคคล ที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ	ไม่ต้องพิจารณา นำมาบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด
4.4 การพิจารณา	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณารับรองจาก EU แล้ว จะเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของเนเธอร์แลนด์ทันทีโดยอัตโนมัติ	ไม่ต้องพิจารณา นำมา บุคคล ที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ	ไม่ต้องพิจารณา นำมาบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด	พิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด
5. การเพิกถอนรายชื่อ								
5.1 ผู้เสนอเพิกถอนรายชื่อ	บุคคลที่ถูกกำหนด	องค์การก่อการร้ายต่างชาติ ที่ถูกกำหนด (FTO)/รัฐสภา กองกำลัง ศาล	บุคคล ที่ถูกกำหนด/ ศาลปกครอง เนเธอร์แลนด์/ ศาลยุติธรรม แห่งสหภาพยุโรป (CJEU)	บุคคล ที่ถูกกำหนด/รัฐบาล เนเธอร์แลนด์	บุคคลที่ ถูก กำหนด/ ศาล ปกครอง เนเธอร์แลนด์/ ศาล ยุติธรรม แห่ง สหภาพ ยุโรป (CJEU)	บุคคล ที่ถูกกำหนด/ รัฐบาลสิงคโปร์	บุคคล ที่ถูกกำหนด/ รัฐบาลไทย	หน่วยงาน ภายในประเทศ/ หน่วยงาน ต่างประเทศ/ สำนักงาน ปง./ บุคคลที่ถูกกำหนด
5.2 รอบเวลาการทบทวน	ไม่มี	2 ปี นับจากวันที่ ถูกกำหนด หรือวันที่ยื่นขอ เพิกถอนรายชื่อ ครั้งล่าสุด	3 ปี	น้อยปีละ 2 ครั้ง	น้อยปีละ 2 ครั้ง	ทุก 4 เดือน หรือ เป็นรายกรณี	UN ทั่วทุก 4 เดือน หรือเป็นรายกรณี โดย ปง. นำมา เพิกถอน โดยไม่ ชักช้า (ไม่มีนิยาม "โดยไม่ชักช้า")	ถ้าบุคคลที่ถูก กำหนดมี พฤติการณ์ เปลี่ยนแปลงไปให้ ทบทวน โดยไม่ ชักช้า (ไม่มีนิยาม "โดยไม่ชักช้า")
6. การ "คุ้มครอง" สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด								
6.1 ประเภทของ สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ถูก กำหนด ที่ได้รับการ คุ้มครอง	(1) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้าน เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สาม จาก การถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการไม่ถูกยึดทรัพย์สิน โดยไม่มีกระบวนการยุติธรรม ตามกฎหมาย	(1) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครอง บุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (2) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้านเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่มี ชื่อ คล้ายบุคคลที่ถูกกำหนดที่จะไม่ถูกยึดอายัดอย่างตั้งใจ	(1) สิทธิใน ทรัพย์สิน : ด้าน เกี่ยวกับการ คุ้มครอง บุคคลที่สามจาก การถูกยึดอายัด ทรัพย์สิน (2) สิทธิใน ทรัพย์สิน : ด้าน เกี่ยวกับทรัพย์สิน ของบุคคลที่มีชื่อ คล้ายบุคคล ที่ถูกกำหนด ที่จะไม่ถูกยึดอายัด อย่างตั้งใจ	(1) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้าน เกี่ยวกับการ คุ้มครอง บุคคลที่สามจาก การถูกยึดอายัด ทรัพย์สิน (2) สิทธิใน ทรัพย์สิน : ด้าน เกี่ยวกับทรัพย์สิน ของบุคคลที่มีชื่อ คล้ายบุคคล ที่ถูกกำหนด ที่จะไม่ถูกยึดอายัด อย่างตั้งใจ	(1) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้านเกี่ยวกับการ คุ้มครองบุคคลที่สามจาก การถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (2) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้านเกี่ยวกับ บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคล ที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการ กับทรัพย์สินที่ถูกระงับ การดำเนินการต่อศาลแพ่ง (3) สิทธิในทรัพย์สิน : ด้านเกี่ยวกับ ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานจะได้รับ ทรัพย์สินคืนหรือชดใช้คืน			

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	เนเธอร์แลนด์	สิงคโปร์	ไทย
7. การ "จำกัด" สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด				
7.1 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดที่ถูกจำกัด	(1) สิทธิในทรัพย์สิน (2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (4) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน	(1) สิทธิในทรัพย์สิน (2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (4) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเสรีภาพในการเดินทาง**	(1) สิทธิในทรัพย์สิน (2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (4) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน	(1) สิทธิในทรัพย์สิน (2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และความ เป็นอยู่ส่วนตัว (4) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิในการที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยา (6) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (7) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (8) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข (9) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐ (10) สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ด้านการไม่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินตอบแทนในการประกอบอาชีพ (11) สิทธิชุมชน : ด้านเกี่ยวกับการไม่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในชุมชน
8. ประสิทธิภาพของกรบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย				
8.1 จำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	25,141 รายชื่อ (ณ 1 กันยายน 2559)	10,753 รายชื่อ (ณ 21 ธันวาคม 2559)	361 รายชื่อ (ณ 24 มกราคม 2560)	418 ราย (ณ 26 กุมภาพันธ์ 2560)
8.2 จำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการ	281,372,910 เหรียญสหรัฐ (ณ 19 สิงหาคม 2548)	339,382 ยูโร (ณ ปี พ.ศ. 2554)	ไม่มี	ประมาณ 200,000 บาท (ณ ตุลาคม 2559)
9. คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอันมีผลเหตุจากการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด				
9.1 การเกิดคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ	มี	มี	ไม่มี	ไม่มี

10. ความสอดคล้องของมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs)				
<p>110.1 มาตรฐานสากลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ไม่ถูกระงับการดำเนินการ เช่น</p> <p>- ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; UNSCR 1452 (2002)</p> <p>- ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจ (FATF) เพื่อดำเนินการทางการเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ในคำอธิบายเพิ่มเติมข้อเสนอแนะที่ 6</p>	<p>สอดคล้องบางส่วน ซึ่งเป็นส่วนน้อย เนื่องจากกฎหมายที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปแล้วมีผลบังคับใช้แก่รัฐสมาชิกด้วย (ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 228 ของสนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union : TFEU)) ในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดยึดได้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ เช่น</p> <p>- กฎหมาย Crime and Criminal Procedure มาตรา 2339A (หรือ 18 USC 2339A) ว่าด้วยการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้าย ที่วัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ในที่นี้หมายถึง ทรัพย์สินใดๆ ทั้งที่มีรูปร่างและไม่รูปร่าง รวมถึงสกุลเงิน หรือตราสารทางการเงิน หรือหลักทรัพย์ทางการเงิน การให้บริการทางการเงินที่พัก การฝึกอบรม คำแนะนำหรือความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ซ่อนตัว (safehouse) เอกสารหรือบัตรประจำตัวปลอม อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวก อาวุธ สารพิษ วัตถุระเบิด บุคลากร การขนส่ง ยกเว้นยารักษาโรค หรือวัตถุทางศาสนา</p>	<p>สอดคล้อง</p> <p>โดยมีกฎหมายที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปแล้วมีผลบังคับใช้แก่รัฐสมาชิกด้วย (ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 228 ของสนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union : TFEU)) ในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดยึดได้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ เช่น</p> <p>- ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) ในอนุสัญญา(Z) กล่าวถึงการงดเว้นการอายัดเงินทุนตามมาตรการลงโทษตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ที่ให้เงินการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวในกรณีเพื่อมนุษยธรรม</p> <p>- ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) มาตรา 5(2) กล่าวถึงในบางกรณีที่ไม่เป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ 1) ใช้จ่ายเงินทุนที่ถูกอายัดไว้ได้ ด้วยเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามมาตรา 2(3) หรือสมาชิกในครอบครัว สำหรับเป็นค่าอาหาร ค่าเช่า ค่าจ้างที่อยู่อาศัยของครอบครัว ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของสมาชิกของครอบครัว 2) ชำระเงินจากบัญชีที่ถูกอายัดไว้ได้ เพื่อ(ก) การชำระภาษี ค่าเบี้ยประกันภัยอุบัติเหตุและค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าแก๊ส ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น (ข) การชำระเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถาบันการเงินในการรักษาบัญชี</p> <p>3) ชำระเงินให้กับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามมาตรา 2(3) ตามสัญญาข้อตกลง หรือพันธกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้นั้นจะถูกดำเนินการตามระเบียบนี้</p>	<p>ไม่สอดคล้อง</p> <p>เนื่องจากไม่มีกฎหมายในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดยึดได้ตามมาตรการต่อต้านการก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ</p>	<p>สอดคล้องบางส่วน ซึ่งเป็นส่วนน้อย เนื่องจากกฎหมายที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปแล้วมีผลบังคับใช้แก่รัฐสมาชิกด้วย (ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 228 ของสนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union : TFEU)) ในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดยึดได้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพอย่างครบถ้วน เช่น</p> <p>- พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการพรหยาชยาอาวาทที่มีอำนาจพ.ศ. 2559 มาตรา 14 กล่าวถึงกรณีที่ศาลอาจอนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกกระงับการดำเนินการ โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีพที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 285 และมาตรา 286 มีรายละเอียดดังนี้(1) ทรัพย์สิน เช่น (1.1) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนฯโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 50,000 บาท (1.2) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 100,000 บาท (1.3) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนอวัยวะของลูกหน้ตามคำพิพากษา (1.4) ทรัพย์สินอย่างใดที่อื่นที่ไม่ได้ตามกฎหมาย ฯ (1.5) ทรัพย์สินของลูกหน้ตามคำพิพากษาอันมีลักษณะเป็นส่วนตัว</p>

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	สหรัฐอเมริกา	เนเธอร์แลนด์	สิงคโปร์	ไทย
10.1 ข้อคิดของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) ที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ไม่ถูกระงับการดำเนินการ (ต่อ)				(2) เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงิน เช่น (2.1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อื่นบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท (2.2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัดฯ ที่หน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จ ที่หน่วยราชการ/นายจ้าง ได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท และ (2.3) เงินมาปณกิจ สงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นต้น
11. ลักษณะเฉพาะของมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย				
11.1 ลักษณะเด่น	(1) ในบางกรณีฝ่ายบริหารมีอำนาจเชิงนิติบัญญัติในการออกเป็นคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) เพื่อใช้เป็นมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (2) มีกฎหมายในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ (3) มีการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ (วันที่รายชื่อสิ้นสุดผลบังคับ)	(1) อำนาจด้านนิติบัญญัติของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปในการออกกฎหมายในรูปแบบต่างๆ แล้วมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปแก่รัฐสมาชิกของสหภาพนั้นทันที ซึ่งเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 228 ของสนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union : TFEU) โดยระเบียบ (Regulation) ที่ออกมามีศักดิ์เทียบเท่ากับกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาของรัฐสมาชิกแต่ละรัฐ (2) สถาบันต่างๆ ของ EU จะมีบทบาทในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนอกเหนือจากการกำหนดรายชื่อจากการดำเนินงานของหน่วยงานภายในของเนเธอร์แลนด์แต่เพียงอย่างเดียว (3) มีกฎหมายในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ	(1) รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามที่ UNSC ประกาศทันที โดยไม่ต้องมีการดำเนินการของรัฐเพิ่มเติมแต่อย่างใด	(1) ศาลเข้ามามีส่วนจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ซึ่งการดำเนินการขั้นตอนดังกล่าวเป็นการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ (ฝ่ายบริหาร) ซึ่งโดยหลักแล้วศาลไม่ควรมีหน้าที่ดังกล่าว แต่ศาลมีหน้าที่ในขั้นตีความกฎหมายเพื่อใช้ตัดสินข้อพิพาทคดีความ (ฝ่ายตุลาการ) ในการอำนวยความสะดวกเมื่อผู้ได้รับผลกระทบร้องขอ (2) มีกฎหมายในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ

* หน่วยงานมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง โดยอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี

** พิจารณามาตรกฏเกณฑ์มาตรการ/กลไกการทำงานของสหภาพยุโรป (EU) ที่กฎหมายที่มาตรการดังกล่าวมีศักดิ์เทียบเท่ากับกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาของรัฐสมาชิกแต่ละรัฐ จึงมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปแก่รัฐสมาชิกของสหภาพนั้นทันที โดยรัฐสมาชิกอยู่ภายใต้กลไกการทำงานต่างๆ ของ EU ด้วย

จากตารางจะพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” กับของต่างประเทศ มีประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนสามารถอธิบายได้ดังนี้

4.10.1 หน่วยงานหลักที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

รัฐต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นกระทรวงการต่างประเทศหรือกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ แม้การรับข้อมูลการประกาศเผยแพร่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากคณะกรรมการธิการ (The Committee of the Security Council) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) จะผ่านทางกระทรวงการต่างประเทศของรัฐต่างๆ รวมถึงประเทศไทยด้วยก็เช่นกัน แต่หลังจากขั้นตอนนั้นรัฐส่วนใหญ่ก็ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อหรืออาจให้กระทรวงการคลังรับช่วงการดำเนินการต่อไป รวมทั้งการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่รัฐแต่ละรัฐจัดทำเองนั้น ส่วนใหญ่ก็ต่างให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อหรืออาจให้กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบเช่นกัน

ส่วนของไทยมีความแตกต่างจากรัฐอื่น โดยมีสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดทั้ง (1) รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่มาจากคณะกรรมการธิการ (The Committee of the Security Council) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศส่งต่อรายชื่อดังกล่าวมายังสำนักงาน ปปง. และ (2) รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่รัฐไทยเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของไทยยังมีหน่วยงานพลเรือนภาครัฐระดับกระทรวงหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าของรัฐอื่น เช่น สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น

4.10.2 กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

รัฐไทยจะคล้ายกับต่างประเทศที่ส่วนใหญ่จะมีกฎหมายเพียง 1 ฉบับที่บัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ว่าหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำ มีขั้นตอนและวิธีการอย่างไร ยกเว้นแต่สหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมาย 2 ฉบับเข้ามาเกี่ยวข้องในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่เป็นองค์การก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO)

ที่กฎหมาย The Antiterrorism and Effective Death Penalty Act (AEDPA) บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจในการกำหนดว่าองค์กรใดจะเป็นองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Organization : FTO) และกฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) ที่บัญญัติให้รายชื่อองค์กรก่อการร้ายต่างชาติ (FTO) ยังถูกนำไปกำหนดตามคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order : EO) ที่ 13224 ที่ดำเนินการโดย Office of Foreign Assets Control (OFAC) อีกด้วย

4.10.3 การกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและกระบวนการจัดทำบัญชีรายชื่อ

รูปแบบของการประกาศรายชื่อและผู้พิจารณากำหนดรายชื่อนั้น ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยวที่ออกกฎหมายให้ศาลยุติธรรม (ศาลแพ่ง) มาร่วมในการพิจารณาในขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดของ “ฝ่ายบริหาร” หากศาลพิจารณาแล้วจะออกเป็น “คำสั่งศาล” กำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการนำเอาอำนาจตุลาการมาปะปนกับอำนาจบริหาร อันจะทำให้เกิดผลเสียต่อระบบการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check & Balance) เนื่องจากตามหลักการแบ่งแยกอำนาจศาลยุติธรรม (ศาลแพ่ง) จัดเป็นเป็น “ฝ่ายตุลาการ” ที่ทำหน้าที่ตีความกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และการตัดสินข้อพิพาทที่เกิดจากการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายของฝ่ายบริหาร ส่วนรัฐอื่นกระบวนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดำเนินการโดยฝ่ายบริหารหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่ฝ่ายตุลาการ เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (EU Council) คณะกรรมาธิการ (The Committee of the Security Council) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) เป็นต้น

ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการ “ขั้นตอนการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด” ควรเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรฝ่ายบริหาร ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้ายด้วยการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินได้อย่างทันท่วงที ส่วนกระบวนการ “ขั้นตอนการตรวจสอบตามกระบวนการยุติธรรม” ควรจะมีผลในภายหลัง กล่าวคือ การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและความชอบธรรมในการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดควรมีผลเมื่อพนักงานอัยการหรือผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อศาลภายหลังขั้นตอนการจัดทำรายชื่อ

บุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว⁵⁸² เพื่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check & Balance)

4.10.4 รอบเวลาการทบทวนการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

รัฐต่างประเทศมีการกำหนดรอบเวลาการทบทวนการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอน เช่น 2 ปี 3 ปี น้อยปีละ 2 ครั้ง หรือ ทุก 4 เดือน เป็นต้น ประเทศไทยไม่มีการบัญญัติอย่างชัดเจนแน่นอนว่าเมื่อใด เนื่องจากพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 บัญญัติว่าเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว (รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List) ให้สำนักงาน ปปง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามิพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อผู้นั้นก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยไม่ชักช้า ซึ่งคำว่า “โดยไม่ชักช้า” นี้ไม่มีการให้คำนิยามที่ชัดเจนแน่นอนไว้แต่อย่างใด

บุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List นั้น ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ออกโดยอาศัยอำนาจพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ข้อ 3 กำหนดถึงรอบเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List ว่าเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงาน ปปง. ว่าได้มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วนานเพียงใด

ดังนั้นการไม่กำหนดรอบเวลาการทบทวนการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดให้ชัดเจนแน่นอนย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดมาก เนื่องจากการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดจะถูกลงโทษคว่ำบาตรตามมาตรการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ซึ่งมาตรการดังกล่าวมีการลดทอนจำกัดสิทธิและเสรีภาพด้านต่างๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว ดังนั้นหาก

⁵⁸² เรื่องเดียวกัน., หน้า 7.

บุคคลดังกล่าวถูกเพิกถอนจากการเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดรวดเร็วเพียงใดก็ระยะเวลาที่ถูกกีดรอนจำกัดสิทธิและเสรีภาพก็น้อยลงเช่นกัน อันเป็นผลดีต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าว

4.10.5 การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

ในประเด็นเกี่ยวกับประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครองนั้น สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และไทย มีการบัญญัติเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตราการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (*essential human needs*) หรือ ปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ เช่น เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ เงินฉาบปกิจสงเคราะห์ การใช้จ่ายเงินที่ถูกละอายัดไว้สำหรับเป็นค่าอาหาร ค่าเช่า ค่าจ้างที่อยู่อาศัยของครอบครัว ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของสมาชิกของครอบครัว การชำระภาษี ค่าเบี้ยประกันภัยภาคบังคับ และค่าสาธารณูปโภคต่างๆ (เช่น ค่าแก๊ส ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น) การชำระเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถาบันการเงินในการรักษาบัญชี การชำระเงินให้กับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามสัญญา ข้อตกลง หรือพันธกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้นั้นจะถูกลงโทษ คว้าบาตร หรือเพื่อวัตถุประสงค์ทางศาสนา การปฏิบัติศาสนกิจ (เช่น การประกอบพิธีฮัจญ์) เป็นต้น ซึ่งสิ่งใดปราศจากการบัญญัติคุ้มครองสิทธิดังกล่าวของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้มีส่วนได้เสีย

สิทธิและเสรีภาพที่ไทยคุ้มครองส่วนใหญ่จะเป็นสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับตัวทรัพย์สินเป็นสำคัญ เช่น สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัด (Third party protection) สิทธิของบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่ง สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สาม (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการแจ้งข้อมูลแก่สำนักงาน ป.ป.ง. สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 และสิทธิที่ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานจะได้รับทรัพย์สินคืนหรือชดใช้คืน เป็นต้น แต่รัฐต่างประเทศจะมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ที่เป็นสิทธิและเสรีภาพในมิติอื่นอีกด้วย เช่น สิทธิที่จะร้องเรียน สิทธิป้องกันตนเอง สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ และสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเที่ยงธรรม เป็นต้น

4.10.6 รูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

จากการศึกษาพบว่าทุกรัฐที่ทำการศึกษานี้ (สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ สิงคโปร์ และไทย) ต่างมีการตรวจสอบความชอบจากศาลยุติธรรม (*Judicial Review*) ที่ศาลซึ่งเป็นฝ่ายตุลาการตามหลักการแบ่งแยกอำนาจที่แบ่งแยกอำนาจอภิปไตยออกเป็น 3 ส่วน โดยฝ่ายตุลาการมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและความชอบธรรมในการจัดทำรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด หรือการดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของฝ่ายบริหาร หรือการออกกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติจากการร้องขอ (ยื่นคำร้อง/ยื่นฟ้องคดี) จากผู้มีส่วนได้เสีย อันแสดงถึงการปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่มีการตรวจสอบและถ่วงดุล (*Check & Balance*) ระหว่างกันของอำนาจทั้ง 3 ฝ่าย ตามหลักนิติรัฐ (*Rule of Law*) ของรัฐต่างๆ

การแบ่งแยกอำนาจอภิปไตยออกเป็น 3 ส่วนข้างต้นดังกล่าวนี้ หลักการแบ่งแยกอำนาจมีที่มาจากแนวคิดที่ไม่ต้องการให้อำนาจรวมอยู่ที่บุคคลคนเดียวหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เพราะบุคคลหรือองค์กรหนึ่งผูกขาดอำนาจไว้โดยไม่มีองค์กรใดมาตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจก็อาจเกิดการใช้อำนาจตามอำเภอใจ ซึ่งทำให้ผู้ได้ปกครองถูกกดขี่⁵⁸³ จึงแบ่งแยกอำนาจออกเป็น อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ

4.10.7 การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด

ในประเด็นเกี่ยวกับประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัดนั้น เนเธอร์แลนด์เป็นรัฐเดียวที่มีการจำกัดเสรีภาพในการเดินทาง (*Freedom of Movement*) ที่ไม่ให้บุคคลที่ถูกกำหนดเดินทางเข้ามาในดินแดนของตน หรือการเดินทางผ่านดินแดนของตน และต้องปฏิเสธสำหรับเครื่องบินใด ๆ ที่บินออกจากอาณาเขตหรือดินแดนที่กลุ่มตาลีบัน กลุ่ม Al-Qaida บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดชื่อ เป็นเจ้าของ เช่า หรือดำเนินการโดยหรือในนามนั้น ซึ่งข้อห้ามดังกล่าวเป็นมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยสหภาพยุโรป (EU) ที่เนเธอร์แลนด์ในฐานะรัฐภาคีสมาชิกต้องถือบังคับใช้

ทุกรัฐที่ทำการศึกษานี้ (สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ สิงคโปร์ และไทย) ต่างมีการจำกัดสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่ทุกคนมีสิทธิที่ข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่การใช้ต้อง

⁵⁸³ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน, หน้า.94.

เป็นไปอย่างเป็นธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดบนพื้นฐานความยินยอมของผู้เกี่ยวข้องหรือกฎหมายอนุญาตไว้ โดยข้อมูลดังกล่าวเจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีสิทธิในการแก้ไขได้ แต่เนื่องจากกฎหมายของทุกรัฐบัญญัติให้สถาบันการเงินหรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนด ต้องรายงานการทำธุรกรรมมายังหน่วยงานด้านข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit : FIU) ของแต่ละรัฐโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล และในขณะเดียวกันลูกค้าเจ้าของข้อมูลไม่มีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนดังกล่าว เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้เป็นความลับ และหากข้อมูลคลาดเคลื่อนตนก็ไม่มีสิทธิในการแก้ไขให้ตรงตามความจริงได้ ดังนั้นจึงทำให้รัฐทุกรัฐต่างมีการจำกัดสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตว่ารัฐไทยสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัดมีจำนวน และหลากหลายประเภทมากกว่ารัฐต่างประเทศ โดยสิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัดที่แตกต่างจากรัฐอื่นๆ คือ สิทธิเกี่ยวกับบริการสาธารณะ สวัสดิการจากรัฐและการมีส่วนร่วมในสังคม เนื่องจากมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 25 มีการกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญา โดยบัญญัติว่า ผู้ใด...ดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์...จากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้...การดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนด... ผู้นั้นเป็นตัวละครทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ประกอบกับ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงนิยามของทรัพย์สินว่าหมายความว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้...นั้น ทำให้รัฐไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะ (public service) แก่ประชาชนที่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดได้ มิฉะนั้นรัฐจะเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาเสียเองฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากบริการสาธารณะ (public service) ที่จัดทำขึ้นนั้นบางครั้งอาจอยู่ในรูปเงิน ทรัพย์สิน หรือวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น การจัดหาสินค้าเพื่ออาหารกลางวันแก่ผู้มีรายได้น้อย การจัดหาสินค้าเพื่อพิเศษแก่ประชาชนบางอาชีพ การจัดการศึกษา การบริการด้านการแพทย์ สาธารณสุข การกำจัดขยะมูลฝอย การจัดบริการไฟฟ้า น้ำประปา กิจกรรมไปรษณีย์ การสื่อสารคมนาคมประเภทต่างๆ เป็นต้น

4.10.8 ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

จากการศึกษาพบว่ารัฐที่มีประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ คือ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ไทย และสิงคโปร์ เนื่องจากพิจารณาจากจำนวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดหรือระงับการดำเนินการนั้น สหรัฐอเมริกามี 25,141 รายชื่อ 281,372,910 เหรียญสหรัฐ เนเธอร์แลนด์มี 10,753 รายชื่อ 339,382 ยูโร ไทยมี 418 ราย ประมาณ 200,000 บาท และสิงคโปร์ 361 รายชื่อ ไม่มีเงินทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัด นอกจากนี้ยังพิจารณาได้จากการมีคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอันมีมูลเหตุจากการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่หากมีกลไกการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดรวมทั้งบุคคลที่ถูกกำหนดเองย่อมอาศัยศาลเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ โดยสหรัฐอเมริกาและเนเธอร์แลนด์ต่างมีคดีคดีฟ้องร้องในชั้นศาลแล้ว แต่ไทยและสิงคโปร์ยังไม่เคยมีคดีความฟ้องร้องเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพอันมีมูลเหตุจากการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดแต่อย่างใด

4.10.9 ความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs)

มาตรฐานสากลเกี่ยวกับเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ไม่ถูกระงับการดำเนินการ มี 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002))⁵⁸⁴ และ 2) ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจ (FATF) เพื่อดำเนินมาตรการทาง

⁵⁸⁴ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) กำหนดรายละเอียดถึงเงินหรือทรัพย์สินบางประเภทให้ได้รับการยกเว้นจากการถูกยึดอายัดตามข้อผูกพันตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) หรือข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) เพื่อมนุษยธรรม ว่าไม่ให้รัฐต่างๆ ทำการยึดอายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) ที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) กับเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ที่มีลักษณะดังนี้ คือ

(ก) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการชำระเงินสำหรับอาหาร ค่าเช่าหรือค่าสินเชื่ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และการรักษาทางการแพทย์ ภาษี เบี้ยประกันและค่าสาธารณูปโภคค้ำบริการ หรือการชำระเงินค่าบริการของนักวิชาชีพในอัตราที่สมเหตุสมผล และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางกฎหมาย หรือค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการประจำของโฮลดิ้ง หรือการบำรุงรักษาของเงินทุน หรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ถูกยึดอายัด หรือ

(ข) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ ที่อนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว นอกจากนี้รัฐต่างๆ อาจจะอนุญาตเพิ่มเติม นอกเหนือไปจากบทบัญญัติของวรรค 4 (ข) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ของ (ก) ดอกเบี้ยหรือรายได้อื่น ๆ จากบัญชีทรัพย์สินเหล่านั้น หรือ (ข) การจ่ายชำระเงินตามข้อตกลง สัญญา หรือภาระ

การเงินเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การก่อการร้ายฯ ในคำอธิบายเพิ่มเติมข้อแนะนำที่ 6 เรื่องการลงโทษทางการเงินที่มีการกำหนด เป้าหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย⁵⁸⁵ จากการศึกษาพบว่ามาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ ออกโดยรัฐแต่ละรัฐที่ทำการศึกษานี้ (สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ สิงคโปร์ และไทย) มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ที่แตกต่างกันไป โดยเนเธอร์แลนด์มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) มากที่สุดอย่างครอบคลุมและครบถ้วน ส่วนสหรัฐอเมริกาและไทย มีระดับความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) รองลงมาโดยมีความสอดคล้องบางส่วนแต่ยังไม่ครอบคลุมมาตรฐานสากล อย่างครบถ้วน สำหรับสิงคโปร์นั้นจากการศึกษาพบว่ายังไม่มีกรอบกฎหมายที่มาตรการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) แต่อย่างใด

กล่าวคือ มาตรฐานสากลที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ไม่ถูกระงับการดำเนินการ มี 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 1452 (2002) ; UNSCR 1452 (2002) และ 2) ข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจ (FATF) เพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับ มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายฯ ในคำอธิบายเพิ่มเติมข้อแนะนำที่ 6

สหรัฐอเมริกา สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าวบางส่วน เนื่องจากกฎหมายที่ในการอนุญาตให้ เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ของสหรัฐอเมริกา ยังไม่ครอบคลุมมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัย

ผูกพัน ซึ่งขัดตลวง สัญญาหรือภาระผูกพันเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกดำเนินการตามตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

⁵⁸⁵ **ข้อ 10** ในกรณีของแต่ละประเทศได้พิจารณาเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินอื่น ของบุคคลและหน่วยงานที่ถูกกำหนดรายชื่อ โดยคณะมนตรีความมั่นคงหรือโดยคณะกรรมการว่าด้วยการลงโทษคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องนั้นมีความจำเป็นสำหรับค่าใช้จ่าย พื้นฐาน หรือสำหรับจ่ายค่าธรรมเนียมบางประเภทหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายสำหรับรายจ่ายพิเศษแต่ละ ประเทศควรมอบอำนาจให้สามารถเข้าถึงเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวได้ โดยเป็นไปตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ในมติ 1452 (ค.ศ. 2002) ของ คณะมนตรีความมั่นคงและมติใดๆ ที่สืบต่อมติดังกล่าว ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ แต่ละประเทศควรมอบอำนาจให้เข้าถึงเงินหรือทรัพย์สิน อื่น ถ้ามีการนำมาตราการอายัดมาใช้กับบุคคลและหน่วยงานที่ถูกกำหนดรายชื่อโดยประเทศอื่นตามมติ 1373 (ค.ศ. 2001) และตามที่ กำหนดในมติ 1963 (ค.ศ.2010)

เพื่อการดำรงชีพอย่างครบถ้วน เช่น กฎหมาย Crime and Criminal Procedure มาตรา 2339A (หรือ 18 USC 2339A) ว่าด้วยการจัดหาวัสดุหรือทรัพยากร (material support or resources) แก่การก่อการร้ายนั้น นิยามว่าวัสดุหรือทรัพยากร (material or resources) ในที่นี้ หมายถึง ทรัพย์สินใดๆ ทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง รวมถึงสกุลเงิน หรือตราสารทางการเงิน หรือหลักทรัพย์ทางการเงิน การให้บริการทางการเงิน ที่פק การฝึกอบรม คำแนะนำหรือความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ซ่อนตัว (safehouse) เอกสารหรือบัตรประจำตัวปลอม อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวก อาวุธ สารพิษ วัตถุระเบิด บุคลากร การขนส่ง ยกเว้นการรักษาโรค หรือวัสดุทางศาสนา

เนเธอร์แลนด์ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลดังกล่าวอย่างครอบคลุมและครบถ้วน เนื่องจากสนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union : TFEU) มาตรา 228 บัญญัติให้กฎเกณฑ์ที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปแล้วมีผลบังคับใช้แก่รัฐสมาชิกด้วย ดังนั้น ในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ ที่ออกโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป เช่น ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 881/2002 (May 27, 2001) ในอารัมภบท (7) กล่าวถึงการงดเว้นการอายัดเงินทุนตามมาตรการลงโทษตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ที่ให้งดเว้นการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวในกรณีเพื่อมนุษยธรรม ระเบียบคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council Regulation (EU)) ที่ 2580/2001 (December 27, 2001) ในมาตรา 5(2) กล่าวถึงในบางกรณีที่ไม่เป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ 1) ใช้จ่ายเงินทุนที่ถูกอายัดไว้ได้ ด้วยเหตุความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ (essential human needs) ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามมาตรา 2(3) หรือสมาชิกในครอบครัว สำหรับเป็นค่าอาหาร ค่ายา ค่าเช่า ค่าจ้างของที่อยู่อาศัยของครอบครัว ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ของสมาชิกของครอบครัว 2) ชำระเงินจากบัญชีที่ถูกอายัดไว้ได้ เพื่อ (ก) การชำระภาษี ค่าเบี้ยประกันภัยภาคบังคับและค่าสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าแก๊ส ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น (ข) การชำระเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถาบันการเงินในการรักษาบัญชี 3) ชำระเงินให้กับบุคคลธรรมดา กลุ่ม องค์การตามมาตรา 2(3) ตามสัญญา ข้อตกลง หรือพันธกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่ผู้ผู้นั้นจะถูกดำเนินการตามระเบียบนี้

สิงคโปร์ นั้นไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลดังกล่าว เนื่องจากไม่มีกฎเกณฑ์ในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อการดำรงชีพแต่อย่างใด

ส่วนไทยสอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าวบางส่วน เนื่องจากกฎหมายในการอนุญาตให้เข้าถึงเงิน ทรัพย์สินที่ถูกยึดอายัดไว้ตามมาตรการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทย ยังไม่ครอบคลุมมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน และปัจจัยเพื่อการดำรงชีพอย่างครบถ้วน เช่น พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 14 กล่าวถึงการที่ศาลอาจนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการ โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีพที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 285 และมาตรา 286 มีรายละเอียดดังนี้ (1) ทรัพย์สิน เช่น (1.1) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนฯโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 50,000 บาท (1.2) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพโดย ประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 100,000 บาท (1.3) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็น ต้องใช้ทำหน้าที่แทนอวัยวะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (1.4) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย ฯ (1.5) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นมีลักษณะเป็นของส่วนตัว (2) เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงิน เช่น (2.1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท (2.2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัดฯ ที่หน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการหรือนายจ้างได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท และ (2.4) เงินฉาบปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นต้น

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากข้อ 4.10.1 – 4.10.9 สรุปกล่าวคือ ประเด็นการวิเคราะห์ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” กับของต่างประเทศนั้น พบว่า (1) หากพิจารณาจากผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในเชิงบวกของมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยรัฐนั้นสามารถเรียงลำดับรัฐจากมากไปน้อย คือ เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา ไทย และสิงคโปร์ ตามลำดับ (กล่าวคือ มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดในเชิงลบน้อย

กว่าสิงคโปร์ แต่มากกว่าเนเธอร์แลนด์และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ) และ (2) แต่หากพิจารณาจากรัฐที่มีประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ คือ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ไทย และสิงคโปร์ ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การศึกษาจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งเพื่อให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ก่อการร้ายของไทย ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า มีหลายแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ เหตุการณ์ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นได้แตกต่างกันแล้วแต่กรณี เช่น แนวคิดทางกฎหมาย ทฤษฎีด้าน รัฐศาสตร์ ด้านปรัชญา ด้านสังคมวิทยา ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านชีววิทยา เป็นต้น โดยการศึกษา เกี่ยวกับความเป็นมาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ก่อการร้าย ของไทยนั้น พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ซึ่งปัจจุบันถูกยกเลิกโดยบังคับใช้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยาย อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 นั้น มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายระหว่าง ประเทศในพื้นที่ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีการอ้างอิงแนวความเชื่อทางศาสนา โดยเฉพาะศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะกลุ่มญะมาอะฮ์ อิสลามียะห์ (Jemaah Islamiyah - JI) ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายของไทยในช่วงเวลานั้นการบัญญัติลักษณะของความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยจึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ในลักษณะ 1/1 ความผิด เกี่ยวกับการก่อการร้าย มาตรา 135/1 ถึงมาตรา 135/4 เพิ่ม โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 แต่การออกกฎหมายดังกล่าวยังคงไม่มีมาตรการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเข้าถึงเงินทุนของผู้ก่อการร้าย ประกอบกับการเกิดเหตุความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงทำให้มีการตรา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556

การศึกษาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 ทำให้ทราบ สภาพปัญหาการคุ้มครองและจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับ การป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจ

ทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 นี้ ที่ในบางเรื่องยังขาดความชัดเจนแน่นอน และไม่ครอบคลุม สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน อันทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องถูกต้อง ในการคุ้มครอง หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จนบางครั้งก่อให้เกิดการจำกัด สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดเกินสมควรเหตุ หรือในบางกรณีสิทธิและเสรีภาพ ที่ควรได้รับการคุ้มครอง แต่กฎหมายกลับไม่มีการบัญญัติคุ้มครองไว้จนอาจกระทบต่อศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ได้ ซึ่งการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 นี้ มีทั้งที่ เป็นการ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพ เช่น สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ของบุคคลที่สาม จากการถูกยึดอายัด (Third party protection) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในการนำ ทรัพย์สินไปชำระหนี้อันมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด สิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (right to due process) ในการกำหนดรายชื่อ เป็นต้น ส่วนการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพ เช่น สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) ในการเป็นเจ้าของ สิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self - determination) สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) สิทธิในการที่จะได้รับการเยียวยา (Right to judicial remedy) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขจากภาครัฐ เป็นต้น

5.2 สภาพของปัญหาการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559

5.2.1 สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดที่ได้รับการ “คุ้มครอง” ยังมีความไม่ชัดเจน และครอบคลุม

การ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตาม พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 นั้น จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครอง มี 8 ประเภท ประกอบด้วย (1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่สามจากการถูกยึดอายัดทรัพย์สิน (Third party protection) (2) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกกระงับการดำเนินการต่อ ศาลแพ่ง (3) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน จะได้รับทรัพย์สินคืนหรือชดใช้คืน (4) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต

(The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน (5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับบุคคลที่สามผู้สุจริต (The rights of bona fide third parties) จากการรับผิดด้วยเหตุกระทำละเมิดจากการแจ้งข้อมูลแก่สำนักงาน ป.ป.ง. (6) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (7) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย (Right to due process) ในการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 และ (8) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการลงโทษตามมาตราการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม โดยตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 มีรูปแบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนด 4 รูปแบบ ประกอบด้วย (1) การตรวจสอบจากศาลรัฐธรรมนูญ (2) การตรวจสอบจากศาลยุติธรรม (3) การตรวจสอบจากองค์กรอัยการ และ (4) การเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะหรือผู้มีส่วนได้เสีย

จากการศึกษาวิเคราะห์จากกรณีศึกษากรณีความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เรื่องร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 นั้น พบว่ากฎหมาย “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพ ยังมีความไม่ชัดเจน และครอบคลุมกล่าวคือ กฎหมายควรกำหนดรายการทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อดำรงชีพ ที่ห้ามดำเนินการยึดหรืออายัดไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวได้ แต่กลับต้องเกิดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อดำรงชีพก่อน จึงจะก่อให้เกิดสิทธิตามมาในภายหลัง ที่บุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดจะมีสิทธิขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่งได้ อันแสดงให้เห็นถึงการ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการลงโทษตามมาตราการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรมแล้วแต่ยังไม่ชัดเจน เนื่องจากต้องให้มีการลงโทษตามมาตราการ (ยึด อายัดหรือระงับการดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สิน) ก่อน หลังจากนั้นจึงจะเกิดสิทธิขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินและการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการต่อศาลแพ่งได้ ทั้งที่ความจริงควรไม่มีการยึดหรืออายัดไว้ตั้งแต่ต้น

นอกจากนี้ ทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยเพื่อดำรงชีพดังกล่าวที่ศาลแพ่งนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัด มาใช้บังคับโดยอนุโลมในการพิจารณาเพิกถอนการระงับการดำเนินการ (Freeze) กับทรัพย์สินนั้น ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัดที่ประกอบด้วยทรัพย์สิน และเงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินดังกล่าวนี้ ไม่มีความชัดเจนว่าไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) หรือไม่ เพียงใด

5.2.2 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกำหนดที่ถูก “จำกัด” ยังมีความไม่ชัดเจนแน่นอน

การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 นั้น จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าประเภทของสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการจำกัด มี 11 ประเภท ประกอบด้วย (1) สิทธิในทรัพย์สิน (Right to property) : ด้านเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ (2) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (Right to self – determination) (3) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล : ด้านสิทธิในครอบครัวเกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว (4) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านสิทธิในการที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยา (Right to judicial remedy) (5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม : ด้านเกี่ยวกับการได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน (The presumption of innocence) (6) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The right to the protection of personal data) (7) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน : ด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) (8) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข (public service) (9) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ : ด้านสิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐ (10) สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ : ด้านการไม่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินตอบแทนในการประกอบอาชีพ และ (11) สิทธิชุมชน : ด้านเกี่ยวกับการไม่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในชุมชน

จากการศึกษาวิเคราะห์จากกรณีศึกษากรณีการยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 โดยบังคับใช้แทนด้วยระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศ

และการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ที่ออกมาบังคับใช้แทนระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศ และการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดและการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 นั้น ยกเลิกการบัญญัติถึงการกำหนดให้สำนักงาน ป.ง. มีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวด้วย ในการดำเนินการขั้นตอนการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นหนังสือหรือเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังบุคคลที่ถูกกำหนด (บุคคลที่ถูกกำหนดทั้งประเภท UN Sanction List และประเภท Thailand Sanction List) หรือการแจ้งไปยังบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกกำหนด ให้ทราบถึงว่าตนถูกกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด พร้อมแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวไว้ด้วย ทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่สามารถนำข้อมูล พยานหลักฐาน ที่ตรงประเด็น เพื่อโต้แย้งการพิจารณาตัดสินดังกล่าวได้ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนด

การที่สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนดที่ไม่มีการบัญญัติไว้ในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 จึงเป็นการ “จำกัด” สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนดโดยปริยายหรือไม่นั้น ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ กล่าวคือ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ในหมวด 3 ซึ่งเป็นหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 41 ว่า บุคคลมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ดังนั้นแม้ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ไม่มีการกำหนดกำหนดให้สำนักงาน ป.ง. มีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้อง ก็สามารถนำเรื่องดังกล่าวมาร้องทุกข์ต่อสำนักงาน ป.ง. ให้แจ้งมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อ รวมทั้งสิทธิของตนได้ หรือในทางตรงกันข้ามอาจเห็นว่า สิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนด ถูกจำกัดไปแล้วตามนัยของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเรื่องนี้ไม่สามารถนำมาร้องทุกข์ได้

5.2.3 การเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดยังไม่มีกำหนดเวลาที่ชัดเจนแน่นอน

การศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตราการการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยนั้น พบว่าการกำหนดรายชื่อให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตราการการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน

แก่การก่อการร้ายของไทย ประเภทของบุคคลที่ถูกกำหนดประกอบด้วยบุคคลธรรมดา และองค์กร มีรูปแบบของการประกาศรายชื่อ เป็น 2 แบบ คือ (1) ประกาศสำนักงาน ป.ปง. สำหรับรายชื่อบุคคล ที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List และ (2) คำสั่งศาล สำหรับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List โดยการเพิกถอนรายชื่อนั้น จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า

(1) บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ทีมเฝ้าติดตาม ตรวจสอบ (The Monitoring Team) ของคณะกรรมการ (The Committee of the Security Council : the Committee) ตามข้อมติ UNSCR 1267 (1999) จะดำเนินการทบทวนบัญชีรายชื่อ ผู้มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายตามรอบเวลาที่กำหนด คือ ทุก 4 เดือน หรือเป็นรายกรณีๆ เกี่ยวกับการขึ้นรายชื่อหรือการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดจากบัญชี Al-Qaida Sanctions List แต่สำหรับการทบทวนบัญชีรายชื่อดังกล่าวที่สำนักงาน ป.ปง. จะทำหลังจากที่คณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อนั้น ไม่มีการบัญญัติไว้ว่าต้องทำเมื่อใด เพียงบัญญัติไว้ว่าเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงาน ป.ปง. ว่าได้มีมติของ หรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใด ออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ให้สำนักงาน ป.ปง. ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อ ผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วปานเพียงใด

(2) บัญชีรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List รอบเวลา การทบทวนนั้น ไม่มีการกำหนดไว้ว่าต้องทำเมื่อใด เพียงกฎหมายกำหนดไว้ว่าเมื่อมีพฤติการณ์ เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ป.ปง. ดำเนินการตามขั้นตอนเพิกถอนรายชื่อต่อไป โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วปานเพียงใด

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวិเคราะห์เกี่ยวกับแนวความคิด ทฤษฎีว่าด้วยการคุ้มครองและการจำกัด สิทธิ เสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลกับการก่อการร้าย ในการ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและ เสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของต่างประเทศ ที่ออกโดย “องค์กรหรือคณะทำงาน เฉพาะกิจระดับสากลระหว่างประเทศ” คือ องค์กรสหประชาชาติ (United Nations ; UN) สหภาพยุโรป (European Union : EU) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) และคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนิน มาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) และมาตรการเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐต่างประเทศ”

คือ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์ รวมทั้งมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย”

นอกจากนี้ จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การศึกษาเปรียบเทียบ การ “คุ้มครอง” และการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดย “รัฐไทย” กับของต่างประเทศนั้น ทำให้ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายให้ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดให้ชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ส่วนหากเป็น การ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดจะได้ชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น โดยให้มีการดำเนินการ ดังนี้

5.3.1 การบัญญัติถึงลักษณะทรัพย์สินที่เกี่ยวกับมนุษยธรรมและความจำเป็น พื้นฐาน (essential human needs) ที่ไม่ถูกระงับการดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติ การป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 มาตรา 14 กล่าวถึง การดำเนินการทางศาลในการที่บุคคลที่ถูกกำหนดหรือผู้ซึ่งถูกระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน ขอเพิกถอนการระงับการดำเนินการกับทรัพย์สิน และการขออนุญาตดำเนินการกับทรัพย์สิน ที่ถูกระงับการดำเนินการ รวมทั้งการที่บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่บุคคลที่ถูกกำหนดในการขออนุญาต ดำเนินการกับทรัพย์สินที่ถูกระงับการดำเนินการนั้น ซึ่งการดำเนินการทางศาลดังกล่าวให้นำ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น ซึ่งทรัพย์สินที่เป็นปัจจัย เพื่อการดำรงชีพที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 285 และมาตรา 286 มีรายละเอียดดังนี้

(1) *ทรัพย์สิน* เช่น (1.1) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือ เครื่องใช้สอยส่วนตัวโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 50,000 บาท (1.2) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพโดย ประมาณรวมกันราคาไม่เกิน 100,000 บาท (1.3) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะของลูกหนี้ ตามคำพิพากษา (1.4) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ใน ความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และ (1.5) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นมีลักษณะ เป็นของส่วนตัว

(2) เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงิน เช่น (2.1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท (2.2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จ ที่หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น (2.3) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท และ (2.4) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับ อันเนื่องมาแต่ความตายของ บุคคลอื่นเป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพ ตามฐานะของผู้ตาย เป็นต้น

แต่การบัญญัติทรัพย์สินที่เกี่ยวกับปัจจัยเพื่อการดำรงชีพที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีที่ห้ามยึดหรืออายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดังกล่าว ยังไม่ครอบคลุม ยังไม่หลากหลายประเภท และยังไม่สอดคล้องครอบคลุมทั้งหมดกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) ที่กำหนดรายละเอียดถึงเงินหรือทรัพย์สินบางประเภทให้ได้รับการยกเว้นจากการถูกยึด อายัดตามข้อผูกพันตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) หรือข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1373 (2001) เพื่อมนุษยธรรม ว่าไม่ให้รัฐต่างๆ ทำการยึด อายัดทรัพย์สิน (Assets Freeze) ที่อยู่ในรูปเงินทุนหรือทรัพย์สินทางการเงินอื่น หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ถูกกำหนดทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (designated individuals and entities) กับเงินทุนและสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ที่มีลักษณะดังนี้ คือ

(ก) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการชำระเงินสำหรับอาหาร ค่าเช่า หรือค่าสินเชื่ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและการรักษาทางการแพทย์ ภาษี เบี้ยประกันและค่าสาธารณูปโภคคิดค่าบริการ หรือการชำระเงินค่าบริการของนักศึกษาชีพในอัตราที่สมเหตุสมผล และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางกฎหมาย หรือค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการประจำของโฮลดิ้ง หรือการบำรุงรักษาของเงินทุน หรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ถูกยึด อายัด หรือ

(ข) ที่จำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษ ที่อนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว นอกจากนี้รัฐต่างๆ อาจจะอนุญาตเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากบทบัญญัติของวรรค 4 (ข) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ของ (ก) ดอกเบี้ยหรือรายได้อื่น ๆ จากบัญชีทรัพย์สินเหล่านั้น หรือ (ข) การจ่ายชำระเงินตามข้อตกลง สัญญา หรือภาระผูกพัน ซึ่งข้อตกลง สัญญาหรือภาระผูกพันเกิดขึ้นก่อนที่บัญชีทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกดำเนินการ

ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและครอบคลุมว่าทรัพย์สินประเภทใดที่เกี่ยวกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ที่มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ออกโดยรัฐไทยจะไม่ระงับการดำเนินการกับทรัพย์สินดังกล่าว จึงเห็นควรให้นำลักษณะทรัพย์สินที่เกี่ยวกับมนุษยธรรมและความจำเป็นพื้นฐาน (essential human needs) ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) ดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 ต่อไป อย่างเช่นสหภาพยุโรป (EU) และเนเธอร์แลนด์ ที่ดำเนินการดังกล่าวแล้วอย่างสอดคล้องและครอบคลุมกับมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1452 (2002) ; (UNSCR 1452 (2002) เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดให้ชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้นในด้านเกี่ยวกับการงดเว้นดำเนินการลงโทษตามมาตรการเนื่องจากเหตุผลด้านมนุษยธรรม

5.3.2 การบัญญัติให้แจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อและสิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนด ไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559

แม้พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 จะบัญญัติให้ภายหลังการกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List แล้ว สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) จะต้องแจ้งไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดผู้นั้น โดยมีได้กำหนดให้ต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อและสิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนดก็ตาม แต่ในอดีตนั้น ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2556 ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 กำหนดให้แจ้งไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการถูกกำหนดรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List และสิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนดด้วย และต่อมาได้มีการยกเลิกระเบียบนี้โดยบังคับใช้แทนด้วยระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศและการแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด

และการดำเนินการตามมาตรา 6(1) (2) และ (3) พ.ศ. 2558 ซึ่งได้ยกเลิกการบัญญัติถึงการกำหนดให้สำนักงาน ปปง. มีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการถูกกำหนดรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2560 มีการยกเลิกระเบียบฯ ฉบับปี พ.ศ. 2558 โดยบังคับใช้แทนด้วยระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประกาศรายชื่อบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดและการแจ้งให้บุคคลที่ถูกกำหนดทราบถึงการถูกกำหนดรายชื่อ พ.ศ. 2560 ที่ออกตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 ซึ่งระเบียบนี้ไม่มีการบัญญัติให้สำนักงาน ปปง. มีหน้าที่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการถูกกำหนดรายชื่อเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List รวมทั้งสิทธิของบุคคลดังกล่าวอีกเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงทำให้บุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าวไม่สามารถนำข้อมูล พยานหลักฐานที่ตรงประเด็น เพื่อโต้แย้งการพิจารณาดัดสินดังกล่าวได้ อันเป็นการจำกัดสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของบุคคลที่ถูกกำหนดโดยปริยาย ซึ่งสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) นี้ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ในหมวด 3 ซึ่งเป็นหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 41 ว่าบุคคลมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการรับรองสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ของรัฐธรรมนูญจึงเห็นควรให้มีการบัญญัติให้แจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นมูลเหตุของการกำหนดรายชื่อและสิทธิของบุคคลที่ถูกกำหนด ไปยังบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.2559 เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนของบุคคลในด้านสิทธิที่จะร้องเรียน (Right to be heard) ให้เกิดความชัดเจนแน่นอน แทนที่จะเป็นการจำกัดสิทธิอย่างในปัจจุบัน

5.3.3 การบัญญัติให้มีการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดที่แน่นอนชัดเจน

5.3.3.1 การกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การประกาศและการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรี

ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ข้อ 3 กำหนดถึงรอบเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List ว่าเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงาน ปปง. ว่าได้มีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อนั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วขนาดไหนเพียงใด

ส่วนประเด็นที่ว่าควรกำหนดระยะเวลาให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อ โดยนับตั้งแต่ที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีมติ หรือประกาศให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ภายในระยะเท่าใดนั้น หากพิจารณาจากข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) ข้อ 7 ที่กล่าวถึงการกำหนดให้รัฐต่างๆ ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรฐานสากลตามข้อแนะนำ 40 + 9 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) นั้น ในข้อแนะนำเกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ค.ศ. 2012 (INTERNATIONAL STANDARDS ON COMBATING MONEY LAUNDERING AND THE FINANCING OF TERRORISM & PROLIFERATION) ซึ่งเป็นข้อแนะนำล่าสุดที่ออกโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF) มีการให้คำจำกัดความของคำว่า “โดยไม่ชักช้า” (without delay) ไว้ในภาคอธิบายศัพท์ว่าหมายความว่า “ภายในไม่กี่ชั่วโมงของการประกาศกำหนด โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติหรือคณะกรรมการลงโทษที่เกี่ยวข้อง”⁵⁸⁶

อีกทั้งประกอบกับการเทียบเคียงจำนวนชั่วโมงในการนำรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) มากำหนดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามระเบียบ United Nations (Anti-terrorism Measures) Regulations หรือ UN (ATM) Regulations) ที่ S561/2001 ตามกฎหมาย UN Act ของสิงคโปร์ ที่การเพิ่ม

⁵⁸⁶ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, ข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน : มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (the Fatf Recommendations : International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation), หน้า 108.

และการปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดนี้จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันกับที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีการปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 โดยคำนึงถึงความแตกต่างของเวลา 12 ชั่วโมงระหว่างสิงคโปร์กับนครนิวยอร์ก⁵⁸⁷

ดังนั้น จากข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1617 (2005) ; UNSCR 1617 (2005) และขั้นตอนการนำรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (UNSCR 1267) มากำหนดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดของสิงคโปร์ จึงควรให้มีการกำหนดระยะเวลาให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการเพิกถอนรายชื่อโดยนับตั้งแต่วันที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีมติ หรือประกาศให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย ภายในระยะเวลาที่กำหนดคือ ภายใน 12 ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) มีมติหรือประกาศให้เพิกถอนรายชื่อผู้ใดออกจากรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย

5.3.3.2 การกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยอัตโนมัติ

เนื่องจากข้อ 7 ของกฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556⁵⁸⁸ กำหนดถึงรอบเวลาการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List ว่าเมื่อศาลแพ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดแล้ว ให้สำนักงาน ปปง. ทบทวนรายชื่อดังกล่าวถ้าเห็นว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้สำนักงาน ปปง. เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายชื่อพิจารณารายชื่อผู้นั้น

⁵⁸⁷ Financial Action Task Force, *Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore.*,p.49.

⁵⁸⁸ ปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการของสำนักงาน ปปง. และคณะกรรมการธุรกรรมในการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 ดังนั้นจึงทำให้กฎกระทรวงการพิจารณารายชื่อและการทบทวนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 ฉบับนี้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปตามบทเฉพาะกาลมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงพ.ศ. 2559 เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ปปง. ส่งรายชื่อผู้นั้นให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนรายชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยไม่ชักช้า ซึ่งโดย “ไม่ชักช้า” นั้นไม่มีการกำหนดนิยามไว้เช่นกันว่ามีช่วงเวลาช้าเร็วนานเพียงใด

แม้หากพฤติการณ์ของบุคคลที่ถูกกำหนดมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่สำนักงาน ปปง. ไม่เล็งเห็นยอมทำให้บุคคลดังกล่าวยังเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดต่อไป ทำให้ยังคงโทษตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อไปไม่มีกำหนดสิ้นสุด ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List โดยอัตโนมัติว่ารายชื่อดังกล่าวมีระยะเวลาที่กำหนดวันที่สิ้นสุดสภาพไว้อย่างชัดเจน เช่น 4 เดือน 6 เดือน 2 ปี เป็นต้น หากถึงกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการพิจารณาต่ออายุการบังคับใช้รายชื่อดังกล่าวนี้ ให้รายชื่อดังกล่าวถูกเพิกถอนจากการเป็นรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติทันที อย่างเช่น สหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์ที่ดำเนินการดังกล่าวแล้ว เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวให้ชัดเจน และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ส่วนประเด็นที่ว่าควรกำหนดระยะเวลาที่สิ้นสุดสภาพของรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List ภายในระยะเท่าใดนั้น หากพิจารณาจากข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1267 (1999) ; UNSCR UNSCR 1267 (1999) ที่กำหนดให้มีการจัดทำและการปรับปรุงรายชื่อผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย เพื่อนำเสนอต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ในทุกๆ 120 วัน ดังนั้นจึงควรให้มีการกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้รายชื่อดังกล่าว คือ 120 วัน นับแต่วันที่ศาลแพ่งมีคำสั่งให้บุคคลผู้นั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หากไม่มีการพิจารณาต่ออายุการบังคับใช้รายชื่อดังกล่าวนี้ ให้รายชื่อดังกล่าวถูกเพิกถอนจากการเป็นรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติทันที

นอกจากนี้แม้ไทยมีการดำเนินมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายด้วยการกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List แล้วก็ตาม แต่หากรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดดังกล่าว รัฐบาลไทยไม่ส่งคำร้องขอให้องค์การสหประชาชาติ (UN) พิจารณาบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List ให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายตามคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) (หรือ บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List) ด้วย ส่งผลให้บุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List จะถูกดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวตราบเท่าที่อยู่ในอาณาเขตประเทศไทยที่กฎหมายไทยมีอำนาจบังคับใช้ (jurisdiction) ดังนั้น หากบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท Thailand Sanction List หลบหนีออกนอกประเทศไทย ส่งผลให้บุคคลดังกล่าวจะไม่ถูกรัฐสมาชิกอื่นขององค์การสหประชาชาติ (UN)

ดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการก่อการร้ายแต่อย่างใด ทำให้เกิดช่องว่างของการบังคับใช้ มาตรการต่อต้านการก่อการร้ายของไทยที่ส่งผลให้ไม่เกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ซึ่งปัจจุบัน บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List จำนวนทั้งหมด 87 รายชื่อ รัฐบาลไทยยังไม่ นำไปดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council ; UNSC) กำหนดไว้ เพื่อยกระดับให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด ประเภท UN Sanction List ด้วยแต่อย่างใด อันอาจเนื่องจากเหตุผลทางมาตรการเมืองที่รัฐไทย ไม่ต้องการให้การแก้ไขปัญหการก่อการร้ายของไทยถูกองค์ระหว่งประเทศหรือรัฐต่างประเทศ แทรกแซง ซึ่งรัฐไทยถือว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็น “กิจการภายใน” ของไทย ซึ่งเป็นเรื่อง ที่รัฐบาลไทยต้องชั่งน้ำหนักระหว่งประโยชน์กับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากดำเนินการยกระดับ บุคคลที่ถูกกำหนดประเภท Thailand Sanction List ให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดประเภท UN Sanction List อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะข้างต้นนั้นผู้เขียนเห็นว่าเป็นการแก้ไขปรับปรุง มาตรการทางกฎหมายให้ “คุ้มครอง” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดให้ชัดเจน และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ส่วนหากเป็นการ “จำกัด” สิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ถูกกำหนดนั้น จะได้ชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น หรือหากสามารถปรับเปลี่ยนจากการจำกัดมา เป็น การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดได้ยิ่งเป็นการดี เพื่อให้การดำเนินการ ตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยมุ่งเน้น การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดเป็นสำคัญ โดยมีการจำกัดสิทธิและ เสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกกำหนดเท่าที่จำเป็นตามหลักความได้สัดส่วน เพื่อคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น คุ้มครองสังคม และคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- _____ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://www.wikiwand.com/th> [เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2559]
- _____. กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://th.wikipedia.org/wiki/กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- _____. คณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- _____. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- _____. เนเธอร์แลนด์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศเนเธอร์แลนด์> [เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2559.]
- _____. เนเธอร์แลนด์ก่อนการร้ายไม่ควรใช้กับบุคคลในประเทศหวั่นกระทบสิทธิการชุมนุม [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://prachatai.com/journal/2012/11/43511> [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2559.]
- _____. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.lexilogos.com/declaration/thai.htm> [เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2559]
- _____. มรดกทางความคิดของ โทมัส ฮ็อบส์, จอห์น ล็อก, ชาลส์ มอนเตสกีเออร์ และ จัง-จาจกส์ รูสโซ ที่ส่งผลต่อรูปแบบของรัฐบาลในปัจจุบัน แปลจากบทความเรื่อง “Hobbes, Locke, Montesquieu, and Rousseau on Government” จาก Http://Www.Crf-Usa.Org/Bill-of-Rights-in-Action/Bria-20-2-C-Hobbes-Locke-Montesquieu-and-Rousseau-on-Government.Html [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://emrajalawhouse.com> [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559.]
- _____. รัฐธรรมนูญ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญ>
[เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559.]

- . สหประชาชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สหประชาชาติ> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- . สหภาพยุโรป [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สหภาพยุโรป> [เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2559.]
- Nantawan Wat การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://alisjewel.blogspot.com/2011/10/lw446-law2036_15.html [เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2559]
- กนกทิพย์ รชตะนันท์. การพัฒนาความร่วมมือของไทยกับอาเซียนในการแก้ปัญหาการก่อการร้าย,. (รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2551.
- กมล กมลตระกูล. ส่องกล้องสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2550.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. กระบวนการตัดสินใจในสหภาพยุโรปภายหลังการบังคับใช้สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/กระบวนการตัดสินใจในสหภาพยุโรป.pdf> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- กรมสรรพากร. คู่มือภาษี ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีเงินติดบุคคล. กรุงเทพฯ มปท., 2558.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน Terms of Reference of Asean Intergovernmental Commission on Human Rights. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ, 2555.
- . ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน Asean Human Rights Declaration กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2556.
- กรณีการ์ งามโสภี. มาตรการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย. รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2552.
- กระทรวงการต่างประเทศ. กรมองค์การระหว่างประเทศ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mfa.go.th/main/th/organize/107/15334-%A1%C3%C1%CD%A7%A4%EC%A1%D2%C3%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%BB%C3%D0%E0%B7%C8.html> [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2559.]
- กุลพล พลวัน. สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การเวก, 2520.

- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. อิทธิพลของคำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ค.ศ.1789 และคำ
 พรารกของรัฐธรรมนูญ ฝรั่งเศส ค.ศ.1946 ที่มีต่อปฎิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.
 1948 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.pub-
 law.net/publaw/view.aspx?ID=394](http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?ID=394) [เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2559]
- . หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.
- . หลักการพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญและกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 6.
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.
- . หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556.
- คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. "บันทึกความเห็นและข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติป้องกันและ
 ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ." หน้า 3 - 4 (เอกสารอัด
 สำเนา), 1 พฤศจิกายน 2555.
- คณะกรรมการการความมั่นคงแห่งรัฐ สภาผู้แทนราษฎร. รายงานผลการพิจารณาการศึกษา เรื่อง
 สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไขเชิงรุก. กรุงเทพฯ:
 สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2553.
- คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่องเด็ก องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. สิทธิเด็ก Rights of the Child
 กรุงเทพฯ, 2536.
- คณิต ฌ นคร. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556.
- . อดีตประธาน คอป. แนะ อสส. ในคดีการก่อการร้าย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน,
 2556.
- จรรยา สุภาพ และคณะ. การเมืองการปกครองยุโรป : อังกฤษ ฝรั่งเศส เบนลักซ์. กรุงเทพฯ: บริษัท
 ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- จิรวุฒิ ลิปิพันธ์. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการก่อการร้าย. กรุงเทพฯ: คณะ
 นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มปป.
- จุฑาทิพย์ มหาวิทยาลัย. การกำหนดรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการ
 สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย. เอกัตศึกษามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2556.
- ชนินทร์ ดีชว้น. สิทธิและเสรีภาพในสังคมไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.pub-
 law.net/publaw/view.aspx?id=1236](http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1236) [เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2559]
- ชาตรี เรื่องเดชมรงค์. คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล Civil &
 Commercial Code (Persons) Law 111 : กฎหมายว่าด้วยบุคคล เชียงใหม่: คณะ
 สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มปป.

เชาวนะ ไตรมาศ. องค์กรอสิระตามรัฐธรรมนูญ คนไทยใช้ประโยชน์ได้อย่างไร. วารสารศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ 4 เล่มที่ 10 มกราคม-เมษายน (2545).

ฐาปนันท์ นิพิฏฐกุลคำ. คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง วันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ.1789 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thaivolunteer.org> [เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2559]

ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. สิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2540.

ดลยา เทียนทอง. ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีบูรณะคอมพิวเตอร์-การพิมพ์, 2550.

เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. รัฐธรรมนูญนานาชาติ. กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ, 2516.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. ครั้งที่ 2 หลักพื้นฐานของกฎหมายปกครอง [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1229> [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559.]

———. หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 4 ed. กรุงเทพฯ : วิญญูชน: 2552.

บรรเจิด สิงคะเนติ. สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

———. หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

บรรเจิด สิงคะเนติ และสมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์. หลักความได้สัดส่วนตามหลักกฎหมายเยอรมันละฝรั่งเศส. วารสารกฎหมายปกครอง เล่มที่ 19 ตอน 1, เมษายน 2543.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่างๆ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536

บุญรอด ศรีสมบัติ (บรรณาธิการ). รู้เท่าทัน การก่อการร้าย. กรุงเทพฯ: เครือข่ายพัฒนาองค์ความรู้ การก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบ, 2555.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.

———. การยกสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักงานงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2549

บุศรา เข้มทอง. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., ม.ป.ป.

- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เรื่อง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา, 2543.
- ฝันกลางสายลม. อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ปี ค.ศ. 1999 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/le-cirque-de-taida/2007/09/05/entry-1> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2559.]
- พงศ์ธร บุญอารีย์. กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540.
- พรรณทิพา พูลสวัสดิ์. หลักการและปัญหากฎหมายตามอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- พิทักษ์ไท เพทนอก. วิเคราะห์การเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จิระการพิมพ์, 2542.
- พินัย ไชยแสงสุขกุล. นิติปรัชญา ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมืองและนิติปรัชญาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: หสน.สามเจริญพานิช, 2533.
- มานิตย์ จุมปา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- รุจิรา เตชากร. การเมืองระหว่างประเทศในยุโรปตะวันตก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.
- ลิขิต อีรวิน. การเมืองการปกครองของไทย พิมพ์ครั้งที่ 6 ed. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1431> [เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม 2559.]
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.
- . สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย, 2538.
- . หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540.
- วิจิตรา ฟุ้งลัดดา. ระบบควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523.

- วิน สอนราช. ความผิดฐานตระเตรียมการกระทำผิดทางอาญา กับการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการ
ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม,. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง, 2553.
- วิมลวรรณ ภัทโรดม และคณะ. สหภาพยุโรปโฉมใหม่ และ 25 ประเทศสมาชิก กรุงเทพฯ: บริษัท พี
เพรส จำกัด, 2550.
- วิชญ์ เครื่องงาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2530.
- วีระ โลจายะ. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ 8 : สิทธิเสรีภาพของประชาชน
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2534.
- วีระพงษ์ บุญญเภาส. กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547.
- . อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.
- วุฒิกมล ชูพัฒนานุรักษ์. การก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคหลังสงครามเย็น : วิเคราะห์
แนวคิด “การก่อการร้าย” และขบวนการก่อการร้ายในไทยและฟิลิปปินส์,. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ศราววุฒิ ประทุมราช (บรรณาธิการ). สิทธิมนุษยชน : รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่าง
ประเทศที่สำคัญ กรุงเทพฯ: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท, 2544.
- ศราววุฒิ อารีย์. การก่อการร้าย : มุมมองของโลกอิสลาม กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีบูรณ
คอมพิวเตอร์-การพิมพ์, 2550.
- ศักดิ์ดา ธนิตกุล. คำอธิบายและคำพิพากษาเปรียบเทียบกฎหมายความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการก่อการร้าย กรุงเทพฯ: มปท., มปป.
- สนธิ บางยี่ขัน. แนวคำบรรยายกระบวนวิชาการเมืองสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2515.
- สมบัติ จันทรวงศ์. มหาชนรัฐและประชาธิปไตย : ความคิดทางการเมืองอเมริกัน ค.ศ. 1776-1800.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. การเมืองอเมริกา พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2542.
- สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. เอกสารประกอบการสอน ชุดวิชาการเมืองการ
ปกครองในยุโรปและอเมริกา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช,
2531.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.opdc.go.th/org.php?url=org1_1_view&g=D&id=168 [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2559.]
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : Iccpr). กรุงเทพฯ: บริษัท SM เซอร์คิตเพลส จำกัด, ม.ป.ป.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน : มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (the Fatf Recommendations : International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2555.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน "ระเบียบวาระที่ 3.6 เรื่องรายงานผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน Aml/Cft เบื้องต้น จากการประชุมกับคณะผู้ประเมิน (on-Site Visit) " Paper presented at the การประชุมคณะกรรมการ ปง. ครั้งที่ 1/2560 สำนักงาน ปง., วันที่ 24 มกราคม 2560 2560.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (แปล). มาตรฐานสากลด้านการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2555.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ส. รายงานของคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2556.
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาความมั่นคงแห่งชาติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nsc.go.th/Pages/authority.aspx> [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2559.]
- สีหนาท ประยูรรัตน์. คำอธิบาย พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.เอเชียเพลส, 2542.
- สุรชาติ บำรุงสุข. การก่อการร้ายร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท Green Print, 2554.

สุรพล นิติไกรพจน์. หลักกฎหมายปกครองฝรั่งเศส : รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง, 2545.

สุรสีห์ โกศลนาวิน. การใช้อำนาจรัฐ โดยการกำกับของประชาชน กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2543.

————. บทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, 2547.

เสกสรร อัมภาไพ. อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายในประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมาย USA Patriot Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา, วิทยาลัยนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

หยุด แสงอุทัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

หยุดยัย รัตนระพี. ความผิดฐานก่อการร้าย. วิทยาลัยนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริติ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 2556.

อนุชาติ บุณนาค. การศึกษาแนวทางในการเตรียมประชาชนไทยให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้าย, รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2550.

อรรณพ ลิขิตจิตถะ. ถาม-ตอบเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ส., 2542.

อรรณพ ลิขิตจิตถะ และคณะ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ หัวข้อเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548.

อรุณศรี วิชชาวุธ. การนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้กับการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยาลัยนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2552.

ภาษาอังกฤษ

————. Charter of Fundamental Rights of the European Union. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Charter_of_Fundamental_Rights_of_the_European_Union [เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2559.]

————. European Commission [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://ec.europa.eu/justic/fundamental-rights/charter/index_en.htm [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559.]

————. International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism (New York 9 December 1999) Special Treaty Event, April (2009):

- . Law of the Netherlands [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
https://en.m.th.wikipedia.org/Law_of_the_Netherlands [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559.]
- . United States Department of Justice [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Department_of_Justice [เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2559.]
- Albert Beckmann. Staatsrecht li – Die Drundrecht. Aufl: Munchen, 1997.
- Anthony Davis. Thailand Faces up to Southern Extremist Threat. Jane's Intelligence Review Vol 17 No 3 (October 2003).
- ASEAN. Asean Convention on Counter Terrorism [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.asean.org/19250.htm> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- Austin J. Lectures on Jurisprudence. London: J. Murray, 1911.
- Beyani Chaloka Human Rights Standard and the Movement of People with States. Oxford Oxford University Press, 2000.
- Burns Government by the People Pretice-Hill Inc.: 1995.
- COMMITTEE OF LEGAL ADVISERS ON PUBLIC INTERNATIONAL LAW (CAHDI). The Netherlands. UN SANCTIONS AND RESPECT FOR HUMAN RIGHTS March (2006).
- David J. Whittaker. Terrorist and Terrorism. London .: Routledge, 2004.
- David P. Forsythe (editor). Human Rights and Comparative Foreign Policy Tokyo United Nations University Press, 2000.
- E.S.M. Akerboom Counter-Terrorism in the Netherlands [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://fas.org/irp/world/netherlands/ct.pdf> [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559.]
- Eric Broxmeyer. The Problems of Security and Freedom: Procedural Due Process and the Designation of Foreign Terrorist Organizations under the Anti-Terrorism and Effective Death Penalty Act. Berkeley Journal of International Law Volume 22, Issue 3 (2004).
- Eric J. Gouvin Bringing out the Big Guns: The USA Patriot Act, Money Laundering, and the War on Terrorism. BAYLOR LAW REVIEW Vol. 55:3 (2003).

- FATF & APG Anti-Money Laundering and Counter-Terrorist Financing Measures - Singapore : Fourth Round Mutual Evaluation Report Paris: Financial Action Task Force, 2016.
- Financial Action Task Force Mutual Evaluation Report : Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : The Netherlands. Paris: Financial Action Task Force, 2011.
- Financial Action Task Force. Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : Singapore. Paris: Financial Action Task Force, 2008.
- . Third Mutual Evaluation Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : United States of America Paris: Financial Action Task Force, 2006.
- Foreign Information Service Ministry of Foreign Affairs The Netherlands in Brief. Roosendaal Koninklijke, 1990.
- Frederick Michael Lorenz. The Applicability of National Anti-Terrorism Laws to Piracy: A Comparative Analysis of Japan, the Philippines, and Singapore. SCHOOL OF LAW UNIVERSITY OF WASHINGTON 2012.
- H.F. van Panhuyst (editor). International Law in the Netherlands. The Hague: TMC Asser Institute, 1975.
- . International Law in the Netherlands , Volume li. The Hague: TMC Asser Institute, 1979.
- International Monetary Fund. Thailand: Detailed Assessment Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism. Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2007.
- J.A.E. Vervael (editor) Compliance and Enforcement of European Community Law The Hague: Kluwer International, 1999.
- James Thuo Gathii The Financial Action Task Force and Global Administrative Law. Journal of The Professional Lawyer Vol 1152 (2013).
- Javier Rupérez The United Nations in the Fight against Terrorism [ออนไลน์].
แหล่งที่มา:

http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/statements/2006_02_26_cted_usarmy.pdf
[เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]

Julie Walters & Carolyn Budd. Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing across the Globe: A Comparative Study of Regulatory Action
Canberra: the Australian Institute of Criminology, 2011.

Klaus Stern Das Staatsrecht Der Bundesrepublik Deutschland Band I: CHBECK, 1988.
Legal Information Institute Cornell Law School. 18 U.S. Code § 2339a - Providing Material Support to Terrorists [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/2339A> [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559.]

Luzius Wildhaber. European Court of Human Rights International and Comparative Law Quarterly vol. 55, No. 511 (2006).

Marcel Prelot. Histoires Des Ide Politiques. Paris: Dalloz, 1958.

Menno Wolters & Peter Coffey (editor). The Netherlands and Ec Membership Evaluated. London: Pinter Publishers, 1990.

Ministry of Home Affairs & Ministry of Foreign Affairs. Singapore National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment Report 2013. Singapore: Ministry of Home Affairs, 2013.

Monetary Authority of Singapore. De-Listing and Unfreezing Requests [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mas.gov.sg/regulations-and-financial-stability/anti-money-laundering-countering-the-financing-of-terrorism-and-targeted-financial-sanctions/targeted-financial-sanctions/delisting-requests.aspx> [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2559.]

Monetary Authority of Singapore Lists of Designated Individuals and Entities [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mas.gov.sg/regulations-and-financial-stability/anti-money-laundering-countering-the-financing-of-terrorism-and-targeted-financial-sanctions/targeted-financial-sanctions/lists-of-designated-individuals-and-entities.aspx> [เข้าถึงเมื่อ 11 ธันวาคม 2559.]

P.R.Gandhi (editor). Blackstone's International Human Rights Documents. 3 ed.
Chippenam: Autony limited, 2002.

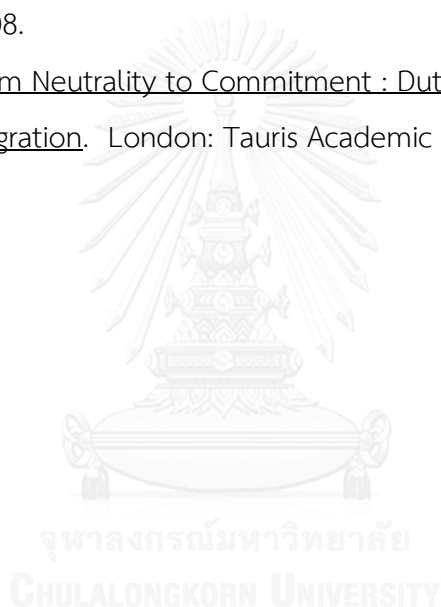
- Paul P.T. Bovend'Eert & Constantijn A.J.M. Kortmann Constitution Law in the Netherlands second edition ed. Netherland Kluwer Law International BV, 2012.
- Quoted in Singapore Ministry of Home Affairs. The Jemaah Islamiyah Arrests and the Threat of Terrorism. Singapore: Government of Singapore, 2003.
- Rudy B. Andeweg & Galen A. Irwin Governance and Politics of the Netherlands. Third edition ed. New York Palgrave Macmillan, 2009.
- Sarah Shit & Ronald Wong. The Changing Scope of Human Rights in the Context of Counter-Terrorism in Singapore: A Comparative Perspective. Jindal Global Law Review Volume 2, Issue 2 (March 2011).
- Soo Seong Theng. New Anti-Terrorism Laws in Singapore [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.lawgazette.com.sg/2002-6/June02-focus2.htm> [เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2559.]
- Thomas W.D. Davis & Brian Galligan (editor). Human Rights in Asia. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2011.
- Tom Barkhuysen & Siewert D. Lindendenbergh (editor) Constitutionalisation of Private Law Leiden: Koninklijke Brill NV, 2006.
- Trevor Jones Policing & Democracy in the Netherlands London: Policy studies Institute, 1995.
- United Nations Security Council Adopts Humanitarian Exemptions to Sanctions against Al-Qaida [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=5728&Cr=qaida&Cr1> [เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2559.]
- United Nations and the Security Council Affairs Division Focal Point for De-Listing [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/delisting> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]
- UNITED NATIONS AND THE SECURITY COUNCIL AFFAIRS DIVISION. Focal Point for De-Listing [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/delisting> [เข้าถึงเมื่อ 11 ธันวาคม 2559.]

———. Security Council Committee Pursuant to Resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) Concerning Isil (Da'esh) Al-Qaida and Associated Individuals Groups Undertakings and Entities [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <HTTPS://WWW.UN.ORG/SC/SUBORG/EN/SANCTIONS/1267> [เข้าถึงเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559.]

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME Guide for the Legislative Incorporation and Implementation of the Universal Anti-Terrorism Instruments
New York: UNITED NATIONS, 2006.

Vincent Corsi Singapore's Terrorism Countermeasures Georgetown Georgetown University, 2008.

William Mallinson From Neutrality to Commitment : Dutch Foreign Policy , Nato and European Integration. London: Tauris Academic studies, 2010.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสุวัฒน์ สัจจะประภา เกิดเมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2519 ที่จังหวัดนครสวรรค์ สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2541 และสำเร็จการศึกษาปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2544 และสำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2550 และสำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2554 และสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตกฎหมายมหาชน จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2556 โดยได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2556 เคยดำรงตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการส่วนต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กองข่าว กองทางการเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักสืบสวนสอบสวนชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนตรวจสอบรายงาน การทำธุรกรรม และผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ 4 กองกำกับและตรวจสอบ สำนักงาน ปปง.